Studio Bibliografico
BOSIO
12060 Magliano Alpi
Tel. 0174/66502
Fax 66802

Fondazione Diabete To
Museo del Diabete
Libri Antichi
21

MENCKE (Johann-Burkhard)
De charlatanaeria eruditorum declamationes duae.
Leipzig, J.F. Gleditsch, 1715. In-12 de 154 pp., 1 front. grav., rel. p.bas., dos orné, à nerfs.

relié avec:
LEUSDEN (Jan)
Onomasticum sacrum, in quo omnia propria hebraica, chaldaica, graeca, & origine latina, tam in V. & N. T. quam in libris a-

MUSEO DEL DIABETE
della Associazione
KAREN BRUNI BÖCHER
Via Beaumont 72 - Tel. 011/4477127
10138 TORINO

B 651

EX LIBRIS
B. B.

ONOMASTICUM SACRUM,

In quo omnia nomina propria Hebraica, Chaldaica, Græca, & origine Latina, tam in V. & N. T. quam in libris Apocryphis occurrentia, dilucidè explicantur, & ſingula propriis ſuis typis deſcribuntur.

Additur in fine Additamentum de vaſis, pecunia & ponderibus ſacris.

EDITORE
JOHANNE LEUSDEN, Philoſophiæ Doctore, & linguæ Sanctæ in Academia Ultrajectina Profeſſore Ordinario.

ULTRAJECTI,
Ex Officinâ ANTHONII SMYTEGELT,
Anno cIↃ IↃ c LXV.

B 651

Ex Libris

Jacobi Francisci Collombat

Reverendis, doctrinâ & pietate conſpicuis

VIRIS,

D. ABRAHAMO ROEHOVIO,

verbi divini diſpenſatori in Eccleſia Amſtelodamenſi fideliſſimo, diſertiſſimo, Cognato meo.

D. CORNELIO CUPERO,

verbi divini præconi in Eccleſia, quæ Chriſto in Lexmont colligitur, vigilantiſſimo, affini meo.

EST ea ſtudiorum noſtrorum peculiaris ratio ac felicitas, quod propiori gradu Theologica contingant, iiſque arctius illigata hinc ipſi porro Eccleſiæ tanquam ex propinquo inſervire, & ſuam quoque operam approbare queant. Huic enim ſoli, quotquot Chriſtiani ſumus, debemur; & alius quidem aliâ in parte, omnes tamen ad eaſdem curas, & idem pro ea ſtudium, ubi ſemel in ejus ſinum traditi, eamque Matrem profeſſi ſumus, vocamur Et verò nemini tam parcè indulſit Deus, nec cuiquam uſque eò intercluſa ſunt omnia, ut non aliquid inveniat, quo prodeſſe, & dotes virtuteſque ſuas in commune bonum explicare poſſit. Nunquam enim inutilis eſt opera viri boni, &, ſi à primâ Eccleſiæ regendæ parte ipſum fortuna ſemovit, ſecundas tractabit, & officia cujuſvis Chriſtiani exercebit, atque iſto in ordine quoque rei communi conſulet.

Sicut enim ille non ſolum militat, qui Imperator aut Tribunus eſt, vel qui in primâ acie conſiſtit; ſed & qui portas ac impedimenta tuetur, & ſtatione minus quidem periculoſâ, tamen ſuâ non incurioſè fungitur. Sic in Eccleſia quoque Dei varii labores ſunt. Ea enim cum Chriſti Sponſa ſit, eique ſoli omni ſtudio apparari ſacrarique debeat; non illi ſolum eam exornare dicendi ſunt, qui proximè eam tractant, quos Hebræorum Sapientes שושבינים appellant, iſtoque in genere imprimis Moſen memorant: ſed etiam ii, qui ultimam ejus veſtem attingunt, eamque vel purpurâ, vel auro, vel alio pretioſo textu, veluti ſacro quodam cultu adaugent. Atque hæc quidem in hiſce ſtudiis noſtra perpetuò cura fuit. Noluimus in vinea Dei otioſi ſervi eſſe; & cum non liceret ipſam vitem proximè curare, ejus extremos ſaltem palmites pampinoſque excoluimus, & linguarum litterarumque nonnullo apparatu, tanquam multiplici amœnâque fronde eam circumveſtivimus, quo lætius ſuccreſceret, & nos quoque in decretorio iſto die denarium noſtrum lucrifaceremus. Studuimus quippe, tum aliis in Scriptis noſtris, tum in hoc quaſi Nomenclatore nonnihil quoque de noſtro allucere divinarum litterarum ſtudioſis, atque etiam λεπτόν τι & minimum fortè nummulum in Eccleſiæ theſaurum conferre. Qui labor etſi inglorius, & ab aliis jam occupatus, tamen à nobis non inutiliter, uti ſpero, iterum in manus ſumptus & publico deſudatus eſt. Nam & Divum Hieronymum in hac parte litterarum verſatum novimus, & poſt Euſebium de Locis Hebraicis ſcripſiſſe; imo ex illo, nonnullis mutatis ſu-

ſublatiſque, ſua pleraque derivaſſe: & rurſus rogatu Fratrum alterum de Nominibus Hebraicis Commentarium elucubraſſe: in quo argumento Philonem, qui idem præſtiterat, ſequutus eſt; ac ne fortè conſummato, ut ipſe inquit, ædificio extrema manus deëſſet, præterea Novi T. Verborum & Nominum interpretationem adjecit, ut, quod Philo quaſi Judæus omiſerat, ipſe ut Chriſtianus impleret. Vobis autem, Reverendi Viri, hoc quidquid fuit operæ offerre viſum fuit, ut publico aliquo teſtimonio conſtaret, quanti amicitiam, quæ mihi vobiſcum intercedit, quæque ſanguinis etiam affinitatiſque tanquam ſacro aliquo vinculo conjungitur, æſtimem: tum ut per manus veſtras potiſſimum in publicum exirent hæc noſtra, eoque ipſo nomine apud amatores harum litterarum majorem gratiam haberent. Vos enim ii eſtis, qui hiſce ſtudiis non leviter imbuti, non aliam eruditionem magis æſtimatis quàm ſacram, eoque & cætera omnia ſtudiorum ſeu ornamenta, ſeu condimenta, unicè dirigi & collimare vultis, ne divina nempe Sapientia juſto comitatu & ſuo quaſi ſatellitio defraudetur. Deum Opt. Max. precor ut Vos diu Eccleſiæ ſuæ boniſque omnibus ſalvos ſoſpiteſque eſſe velit. Dabam Trajecti ad Rhenum ipſis nonis Sept. An. cIɔ Iɔ c LXIV.

R. R. VV.

Devinctiſſimus

JOHANNES LEUSDEN.

HAbes hîc, benevole Lector, Onomaſticum Sacrum, cui ſimile minutiſsimis literis, ſuperiori ſæculo, Anno 1565. Antuerpiæ edidit Chriſtophorus Plantinus; quod diu diſtractum fuit. In multis tamen hoc differt ab illo.

1. In illo voces Hebraicæ ſunt deſtitutæ vocalibus, quæ Tyronibus, & mediocriter tantum in linguâ Hebraicâ exercitatis, lectu & intellectu valde ſunt difficiles.

2. Omnes voces Hebraicæ, Chaldaicæ & Græcæ in margine ſunt deſcriptæ, quas omnes in textum poſt voces Latinas intruſi: nam ordo alphabeticus vocum Latinarum, prout eæ occurrunt in Vulgata Latina verſione, hîc obſervatur: & propterea voces Latinæ, ſed non Hebraicæ & Græcæ, ab initio ſunt ponendæ.

3. Infinitas ferè voces Græcas & plurimas Hebraicas, ibi omiſsas hîc addidi. Si nomen aliquod proprium in utroque Teſt. vel etiam in Apocryphis, occurreret, illud & Hebraicè & Græcè ſuis propriis typis deſcripſi; additis locis ex V. & N. T. vel ex Apocryphis, in quibus illa nomina inveniuntur.

4. In illo tantùm Capita locorum ſunt deſcripta, in quibus nomina illa propria in V. & N. T. vel in Apocryphis occurrunt, additis literis A. B. C. D. E. F. G. denotantibus ſectiones capitum, in quas olim Capita Verſionis Vulgatæ fuerunt diſtincta: ſed eas literas exemi; tum quia nimis moleſtum eſt loca S. Scripturæ per illas literas inveſtigare, tum etiam, quia illæ ſeptem literæ in aliis Bibliis ſunt omiſsæ. Hinc ut Studioſis aliiſque ſubvenirem, & à moleſtia quærendi liberarem, addidi ubique Verſus Biblicos, in quibus nomina propria Hebraica & Græca occurrunt; quod ſane non ſine magnâ moleſtiâ &

ingenti

ingenti tædio eſt factum. Et magis moleſtum fuiſset niſi me ſubinde adjuviſset Ornatiſsimus juvenis D. Guiljelmus van Rhijn, in his linguis benè verſatus.

5. *Quia nonnulli libri jam aliis titulis inſigniuntur, quàm ſuperiori ſeculo; ideo eoſdem titulis hodie uſurpari ſolitis inſignivi: ex. gr. pro 1. & 2. Regum poſui 1. & 2. Samuelis, & pro 3. & 4. Regum ſcripſi 1. & 2. Regum: nam antiqui ſolebant quatuor libros Regum in V. T. numerare; omiſsâ denominatione 1. & 2. Samuelis: ſed ego morem in hodiernis Bibliis obſervatum hîc expreſsi: & propterea quando in antiquo libello habetur,* 1. Reg. *aut* 2. Reg. *tum poſui* 1. Sam. *aut* 2. Sam. *&c. Deinde antiqui ſolebant numerare duos libros Eſræ, hoc eſt, Eſrā ita vocatum & Nehemiam. Priorem librum vocabant,* 1. Eſr. *& poſteriorem,* 2. Eſr. *Ego ſimpliciter mutavi in Eſram & Nehemiam.*

6. *Voces non adeo Latinas mutavi in magis Latinas, ex. gr. pro* virtuoſus *ſcripſi virtute præditus, aut ſimile quid. Et pro verbo* interpretatur *in ſignificatione paſsivâ ſumpto, poſui vertitur, aut transfertur.*

7. *Antiqui vau conſonans ſæpenumerò ſcripſerunt ut u vocale, ex. gr. pro Sylvanus & Sylva in antiquo illo libro ſcriptum eſt Syluanus & Sylua, quod ſane Tyronibus aliiſque confuſionem parere poſſet; eas literas ſecundùm hodiernum morem mutavi. Etiam curavi nomina librorum V. & N. T. ut & Apocryphorum literis curſivis (uti Typographi vocant) exprimi, cum in antiquo illo libello iiſdem literis, qualibus ſignificationes nominum denotantur, expreſſa fuerint.*

8. *Multas voces Hebraicas & Græcas ex ipſo textu Originali correxi, Loca malè allegata mutavi, multa addidi, nonnulla eliminavi, & planè præterita appoſui. Multæ aliquandò occurrunt ejuſdem nominis ſignificationes*

tiones, aliquando duplices, vel triplices, vel etiam plures; ſed eas omnes non approbo, nonnunquam una tantum vera eſt: propterea additur, vel: aliquando nulla poſſet eſſe vera: nam ſignificationes nonnunquam ſunt dubiæ. Imo aliquando nemo ſcire poteſt certam vocum ſignificationem. Hinc quando origo ſive ſignificatio eſt dubia, tum ut plurimum additur D. & quando nomen proprium eſt Græcæ originis, tum ſæpè additur G.

9. *Quædam appellativà nomina, pauca tamen, interſeruntur, quia vetus interpres, etiam* Lxx *nonnunquam, propria quædam nomina verterunt ut appellativa; cujuſmodi ſunt, murus cocti lateris, pro Cir-hares, tentatio pro Maſſa, &c.*

10. *Potuiſſem ſingularum vocum dediſſe uberiorem explicationem, vel earundem radices Hebraicas & Græcas: ſed hæc omiſimus, tum ne opus nimium excreſceret, tum etiam quia mediocriter in Hebraicis & Græcis verſati, eas radices facilè ex ſignificatione Latina inveſtigare poſſunt. Qui vocum Græcarum N. T. talem explicationem deſiderat, adeat Lexicon Græco Latinum Paſoris.*

11. *Ut quis varietatem literarum facillimo negotio inquirere poſſet, addidi ſemper notam talem ¶, quæ indicat ſecundam Alphabeti literam eſſe aliam, quàm quæ in voce præcedenti occurrit: ex. gr. pag.* 1. *Vox tertia Abba notatur tali nota; quia ibi jam ſequitur A. B. cum in antecedentibus fuerit, A A. &c.*

12. *Voces Latinæ ſunt deſumptæ ex verſione Vulgata, quia ea ex omnibus verſionibus inter doctos eſt notiſſima. Si eæ ex Bibliis Belgicis, Gallicis, vel Anglicanis fuiſſent depromptæ tum tantùm Belgæ, Galli, vel Angli eas inquirere potuiſſent. Verum ut hoc Onomaſticum pleriſque nationibus, ſaltem Chriſtianis, uſui eſſe poſſet, ideo eas deprompſi ex verſione Vulgata.*

13. *Quia Nomina propria in Vulgata verſione non ita ſemper nominantur, ſicuti in textu Hebræo vel Græco, vel etiam in aliis verſionibus nominari ſolent: nam in lingua Hebraica ſunt litteræ* ע Hajin & ח Cheth, *quæ in lingua Latina non occurrunt: ideo nomina Hebraica incipientia ab* ע Hajin, *ut plurimum quærenda erunt in A. E. O. aut G: Sed incipientia à* ח *in H. vel nonnunquam alibi. Quæ verò incipiunt à* ז, ס, צ *vel* ש *inveſtiganda erunt in S. Unuſquiſque ad hæc attendens facilè poterit nomina deſiderata inquirere. Vel ſi ad hæc attendens ea non inveniat, adeat Verſionem Vulgatam, & videat quomodo ibi vox ſcripta ſit, eamque in hoc libello inquirat. Vale.*

ONOMASTICUM SACRUM,

In quo omnia nomina propria Hebraica & Græca, tam in V. & N. T. quàm in libris Apocryphis occurrentia, dilucidè explicantur.

AA. AB.

AAron, אַהֲרֹן Mons, ſive montanus: aut docens, ſive concipiens. Filius Amram, *Exod.* 4. 14. 1 *Paral.* 6. 2.

Aaronitæ, Idem. pluralis numeri.

Aasbai, אֲחַסְבַּי Confidens in me, vel frater circundans: aut ex Hebræo & Syro, frater ſenecturis. Filius Machati. 2 *Sam.* 23. 34.

¶ Abba, ἀββᾶ אַבָּא Pater, Syrum eſt, *Marc.* 14. 36. *Rom.* 8. 15. *Gal.* 4. 6.

Abâdon, ἀβαδδών אֲבַדּוֹן Exterminans, vel perditio, Abyſſus, *Apoc.* 9. 11.

Abana, אֲבָנָה Lapideus, vel ædificatio: ſive pater obſecro nunc. Nomen fluvii Damaſci. 2 *Regum* 5. 12.

Abarim, עֲבָרִים, Tranſitus, p. n. ſive tranſeuntes aut furores, vel prægnantes: aut Syriacè, frumenta. Mons eſt Moabitarum contra Jericho, ſupra Jordanem, idem ille cum montanis Arabiæ, in quorum vertice eſt mons Nebo in ſummitate Phaſga, ubi Iſraëlitæ caſtra fixerant 41. manſionem Eremi, *Num.* 21. 11. & 33. 48. morte Moſis notus. *Num.* 27. 12. *Deut.* 32. 49. Teſtatur Hieronymus in locis Hebr. oſtendi Abarim, aſcendentibus de Libyade in Heſebon antiquo vocabulo juxta montem Phogor, nomen priſtinum retinentem, à quo circa eum regio uſque nunc appellatur Phaſga.

Abaron, Αὐαράν, Idem, ſingularis numeri: vel robur, aut fortitudo. D. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 *Mach.* 2. 5.

Abda, עַבְדָּא Servus, aut ſervitus: vel ex Hebræo & Syro, nubes iſta. Pater Adoniram, 1 *Reg.* 4. 6. *Nehem.* 11. 16.

Abdai, עַבְדַּי Servus, aut ſervitus: vel nubes abundans, Pater Cis Levitæ, 2 *Par*.29.11.

Abdeel, עַבְדְּאֵל Servus Dei, vel nubes abundantiæ Dei. Pater Selemiæ, *Ierem*.36.26.

Abdemelech, עֶבֶדמֶלֶךְ Servus regis, vel ſervus conſilii. Nomen Æthiopis cujuſdam eunuchi, *Ierem*. 38. 8.

Abdenago, עֲבֵדנְגוֹ Servus claritatis, vel ſervus anxius. Nomen viri qui & Azarias dicitur, *Dan*.1.44.

Abdi, עַבְדִּי Servus aut ſervitus, vel nubes abundans. Filius Maloch filii Azabiæ. 1 *Par*.6.7.

Abdias, עֹבַדְיָה Servus domini. Diſpenſator domus regis Achab. 1 *Reg*. 18. 3. Propheta item, *Obad*. 1. 1.

Abdiel. עַבְדִּיאֵל Servus Dei, aut nubes abundantiæ Dei. Filius Guni è tribu Gad. 1 *Par*. 6. 15.

Abdon, עַבְדּוֹן Servus, aut nubes judicii, Filius Michai ſive Micha, 2 *Par*. 34. 19. qui 2 *Reg*. 22. 12. Achobor dicitur. Nomen item civitatis, *Ioſ*. 21. 30. 1 *Par*. 6. 47. Fuit & nomen judicis in Iſrael, *Iud*. 12. 12.

Abed, עֶבֶד Servus vel operarius. Nomen viri, *Eſd*. 8. 6.

Abel, אָבֵל per aleph, Luctus. Civitas, quæ (ut Hier. inquit) duodecim à Gadaris miliaria, orientem verſus diſtat, 1 *Sam*.6.18. 1 *Reg*. 15.20. 2 *Reg*. 15.29. Eſt & villa in ſeptimo Philadelphiæ lapide, ubi Jephthe cum Ammonitis manum conſeruit.

Abel, הֶבֶל per he in principio, Vanitas, ſive anhelitus: aut Syriacè, vapor. Filius Adam *Gen*. 4. 2.

Abela, אָבֵלָה Luctus. Nomen urbis, 2 *Sam*.20.15. quæ & Abel ibidem vocatur.

Abelmáim, אָבֵל־מַיִם Luctus aquarum. Civitas quam, ut narrat hiſtoria Paralipomenon (2 *Par*. 16. 4.) rex Aſa per Benhadad Syrum expugnabit. 1 *Regum*. 15.20.

Abel-mehula, אָבֵל־מְחוֹלָה Luctus infirmitatis, aut chori, vel tympani: ſive ex Hebræo & Syro, luctus veniæ, Nomen loci, *Iud*. 7. 22. 1 *Regum* 4. 10. & 19. 16. Hieronymus in locis Hebraicis ait vicum eſſe in Aulone.

Abel ſatim, אָבֵל הַשִּׁטִּים Luctus ſpinarum, luctus decli-

declinationum, aut prævaricationum: vel vallis aut planities cedrorum imputribilium. Non procul à Jordane locus in deſerto ad meridiem Moabitarum, à ſpinarum copia habens nomen. *Num.* 33. 49. Illic fuit XLII. manſio Judæorum.

Aben-boen, אֶבֶן-בֹּהַן Lapis pollicis, aut pollex, vel lapis in eis. Nomen loci, *Ioſue*, 19. 17.

Abes, אֶבֶץ Ovum, ſive cœnoſus, aut lineus. Nomen civitatis in tribu Iſſachar. *Ioſue* 18. 20.

Abeſan, אִבְצָן Pater ſcuti, aut patris ſcutum vel arma, aut pater frigiditatis. Nomen judicis in Iſrael de Bethlehem, *Iud.* 12. 8.

Abeſſalom, אֲבִישָׁלוֹם Pater pacis, ſive pater conſummationis, ſive pater retributionis, aut patris pax, ſive patris conſummatio, ſive patris retributio. Pater Maacha, ſive Michai matris Abiam. 1 *Reg.* 15. 2. qui 2 *Par.* 13. 2. dicitur Uriel.

Abgatha, אֲבַגְתָא Pater torcularis, vel patris torcular. Eunuchus Aſſueri regis Perſarum. *Heſter.* 1. 10.

Abi, אֲבִי Pater, Mater Ezechiæ regis, 2 *Reg.* 18. 2. quæ 2 *Par.* 29. 1. dicitur Abia.

Abia, אֲבִיָּה Pater domini, aut voluntas domini, Mater Ezechiæ regis, 2 *Par.* 29. 1. quæ 2 *Regum* 18. 2. dicitur Abi. Filius Samuelis prophetæ, 1 *Sam.* 8. 2. 1 *Par.* 6. 29. Filius item Roboam, 1 *Paral.* 3. 10. qui 1 *Reg.* 14. 31. dicitur Abiam. Uxor Eſron filii Phares, 1 *Par.* 2. 24. Filius item Jeroboam, 1 *Reg.* 14. 1.

Abi-albon, אֲבִי עַלְבוֹן Pater ſuperintelligens, aut pater ſuperædificans: aut ex Hebræo & Syro, pater injuriæ. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 30. qui 1 *Par.* 11. 32. dicitur Abiel.

Abiſaph, ſive Abiaſaph, אֶבְיָסָף Pater congregans, ſive pater conſummans vel finiens, Filius Core, 1 *Par.* 6. 33. & 9. 19. *Exodi* 6. 24. filius Elcanæ, 1 *Par.* 6. 23. & 9. 19.

Abiam, אֲבִיָּם Pater maris, filius Roboam, 1 *Reg.* 14. 31. & 15. 1. qui Abia, 1 *Par.* 3. 10. dicitur.

Abiather, אֶבְיָתָר Pater excellens, aut pater reſidui vel remanentis: ſive pater explorationis vel contemplationis, aut pater funiculi. Filius Ahimélech ſacerdotis, 1 *Sam.* 22. 21. *Marci* 2. 26.

Abida, אֲבִידָע Pater ſcientiæ, vel ſcientia patris. Filius Madian filii Abrahæ, *Gen.* 25.4.

Abidan, אֲבִידָן Pater judicii: aut ex Hebræo & Syro pater meus iſte, filius Gedeonis, *Num.* 1.11.

Abiel, אֲבִיאֵל Pater meus Deus. filius Seror. 1 *Sam.* 9. 1. Pater Ner, 1 *Sam.* 14. 50. nomen item cujuſdam alterius, 1 *Para.* 11. 32. qui 2 *Sam.* 23. 30. dicitur Abi-albon.

Abiézer, אֲבִיעֶזֶר Pater adjutorii, ſive patris adjutorii, ſive patris adjutorium, vel pater atrii, aut patris atrium. filius Manaſſe, *Ioſue* 17.2. unus ex fortibus David, 2 *Sam.* 23. 27. 1 *Paral.* 7. 19.

Abi-gabaon, אֲבִי־גִבְעוֹן Pater collis, ſive pater calicis, vel ſcyphi, aut pater dorſi peccati. Pater Gabaon, cujus uxor Maacha, 1 *Paralip.* 8. 29.

Abigáil, אֲבִיגַיִל Pater exultationis, vel patris exultatio. Nomen uxoris Nabal, 1 *Sam.* 25.3. & 30.5. Uxor David mortuo Nabal, 1 *Paralip:* 3.1. Eſt & filia Naas, ſoror Sarviæ, mater Joab, 2 *Sam.* 17. 25. 1 *Paral.* 2. 16.

Abiháil, אֲבִיחַיִל per heth in penultima, Pater fortitudinis, aut pater exercitus, ſive pater divitiarum, aut pater antemuralis, vel pater doloris. Pater Suriel principis Moholitarum, *Num.* 3. 35. ubi corruptè legitur Abihaiel. Uxor item Roboam filii Salomonis, 2 *Paral.* 11. 18.

Abiháil אֲבִיהַיִל per he in penultima, Pater luminis vel laudis, Uxor Abiſur filii Semei filii Onam, 1 *Para.* 2. 29.

Abilina, ἀβιληνή, Lugens vel plorans, ſive pater manſionis vel murmurationis. D. Nomen regionis, cui præerat Lyſias à Romanis conſtitutus, *Lucæ.* 3. 1.

Abimael, אֲבִימָאֵל Pater à Deo vel de Deo. Filius Jectam, *Gen.* 10. 25.

Abimélech, אֲבִי־מֶלֶךְ Pater meus rex, aut pater regis vel conſilii. Generale nomen eſt Palæſthinorum regum, perinde atque Cæſar Romanorum imperatorum. Rex igitur fuit Geraræ, Geneſis 20. 3. Filius item Gedeonis, *Iudicum* 8. 32. Filius etiam Jerobeſeth. 2 *Sam.* 11. 20.

Abinadab, אֲבִינָדָב Pater ſpontaneus, aut pater voventis vel voti, ſive pater principis. Filius Iſai patris David, 1 *Sam.* 16. 8. Filius Saul, 1 *Par.* 8. 32. vide etiam 1 *Sam.* 7. 1. 2 Sam. 6. 3. 1 *Par.* 2. 13. & 9. 39. & 10. 1. & 13. 7.

Abinóem, אֲבִינֹעַם Pater pulchritudinis, vel jucunditatis, aut pater motionis eorum. Pater Barac ducis exercitus populi Judæorum, *Iudicum* 4. 6.

Abiram, אֲבִירָם Pater celſitudinis, vel electionis: aut pater fraudis, vel projectionis. primogenitus Hiel reædificatoris Jericho, 1 *Reg*. 16. 34.

Abirom, אֲבִירָם Idem. Heb. Abiram. Filius Eliah, *Num*. 16. 1, *Deut*. 11, 6.

Abiſag, אֲבִישַׁג Patris ignorantia, vel patris error: ſive pater apprehendens vel attingens: aut pater multiplicans. Virgo adoleſcentula quę calefaciebat regem David ſenio confectum, 1 *Samuel*. 1. 3.

Abiſai, אֲבִישַׁי Patris munus, vel pater muneris. Filius Serviæ ſororis Abigáil, frater Joab, 1 *Samuel* 26. 6. 2 *Samuel* 10. 14. 1 *Paral*. 2. 16. & 11. 20.

Abiſúe, אֲבִי־שׁוּעַ Pater ſalutis vel exclamationis: aut pater reſpiciens, ſive pater magnificus vel potens. Filius Phinees filii Eleazar, filii Aaron, 1 *Paral*. 6. 4. filius item Bela, filii Benjamin filii Jacob, 1 *Par*. 8. 4.

Abiſur, אֲבִישׁוּר Pater muri, aut pater bovis, ſive pater cantantis, vel pater aſpicientis, aut pater rectitudinis. Filius Semei filii Onam filii Jerameel, 1 *Paral*. 2. 29.

Abital, אֲבִיטָל Pater roris vel ex Hebræo & Syro, pater umbræ. Mater Saphatię filii David, 2 *Sam*. 3. 4. 1 *Par*. 3. 3.

Abitob, אֲבִיטוּב Pater bonitatis. Filius Mehuſim, 1. *Par* 8. 11.

Abiu, אֲבִיהוּ Pater ipſe, vel pater eſt. Filius Aaron filii Amram filii Caath filii Levi, *Exod*. 6. 23. 1 *Par*. 6. 3.

Abiud, אֲבִיהוּד Pater laudis vel confeſſionis. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob. 1 *Par*. 8. 3.

Abner, אֲבִינֵר Patris lucerna, vel patris novale. Nomen principis militiæ Saul, filius Ner patruelis Saul, 1 *Sam*. 14. 49.

Abobi, ἄβυβοϛ Pater incantationis vel abſconſionis. D. Nomen viri, 1 *Mach*. 16. 15.

Abra, ἄβρα ancilla vel famula. G. *Judith* 8. 32.

Abram, אַבְרָם pater excelſus. Filius Thare Chaldæus, *Gen*. 11. 31.

Abraham, אַבְרָהָם pater multitudinis. Filius Thare ſic nominatus à Deo, cùm priùs Abram diceretur, *Gen.* 17. 5.

Abran, עַבְרוֹן Tranſitus, aut ira, ſive imprægnatio, vel nubes cantici: aut Syriacè, frumentum. Nomen civitatis, *Ioſue.* 19. 28.

Abſalom, אַבְשָׁלוֹם pater pacis, ſive pater conſummationis, ſive pater retributionis: aut patris pax, ſive patris conſummatio, aut patris retributio. Filius David de *Macha.* 2. *Sam.* 3. 3. 1. *Par.* 3. 2.

Abſolomi ἀψάλωμος Pater pacis, ſive pater conſummationis vel retributionis. D. Nomen viri, 1. *Macch.* 11. 70.

¶ Acan, עֲקָן tribulatio, vel ſtridor aut antemurale. Filius Eſer filii Seir Horræi, *Gen.* 36. 28.

Acar, עָכָר ſterilis, ſive enervans, aut evellens, vel truncus, filius Ram primogeniti Ierameel, 1. *Par.* 2. 27.

Accain, הַקַּיִן poſſeſſio, ſive emptio, aut nidus. Nomen civitatis, *Ioſue.* 15. 56.

Accaron, עֶקְרוֹן ſterilitas, ſive enervatio, aut evulſio, vel truncus. Nomen urbis, *Ierem.* 25. 20. *Ioſue.* 15. 44. 1. *Sam.* 17. 51.

Accaronitæ, עֶקְרוֹנִים ſteriles, ſive enervati, aut evulſi, vel trunci populi, 1 *Sam.* 5. 10.

Acces, עִקֵּשׁ perverſus aut pravus. Pater Hira, 2. *Sam.* 23. 26. 1. *Par.* 11. 28.

Accho, עַכּוֹ compreſſus, vel confractus. Nomen urbis. Iudicum 1. 31.

Accos, הַקּוֹץ ſpina, vel æſtas, aut tædium, ſeu vigilia, vel finis. Nomen viri, 1. *Par.* 24. 91. *Eſd.* 2. 59.

Accub, עַקּוּב veſtigium vel ſupplantatio: aut pravitas, vel calcaneum, ſive retributio. Filius Elionai filii Naariæ 1. *Paral.* 3. 24. & 9. 17. & *Nehem.* 8. 7.

Achab, אַחְאָב Frater patris, vel fratris pater, ſive arula patris. filius Amri regis Iſrael, 1. *Reg.* 16. 29.

Achad, אַכַּד amphora, vel hydria, aut ſcintilla. Civitas in qua regnavit Nemrod, *Geneſ.* 10. 11. quæ nunc dicitur Niſibis.

Achaia, ἀχαΐα dolor vel triſtitia. G. Græciæ regio & pene inſula, ipſe enim Argæo & Ionio cingitur æquore, ab Iſthmo incipit, de qua lege Plinium lib. 4. cap. 5. naturalis Hiſtoriæ, Strabonem in 8. Ptolomæum lib. 3. c. 15. *Rom.* 15. 26. 1 *Cor.* 16. 15.

Achaicus, ἀχαϊκὸς dolens ſive triſtis. G. Nomen viri, 1. *Cor.* 16. 11.

Achan, עָכָן conterens, ſive conturbans. Filius Charmi filii Zabdi filii Zaræ, *Ioſ.* 7. 1. & 22. 20. qui, 1. *Par.* 2. 7. dicitur Achar.

Achar, עָכָר conturbans. Filius Charmi filii Zabdi filii Zaræ filii Judæ, 1 *Par.* 2. 7. qui *Ioſ.* 7. 1. dicitur Achan.

Achaz, אָחָז apprehendens, ſive poſſidens, aut videns. Filius Ioathan regis Iuda, 2. *Reg.* 16. 1. 1. *Par.* 3. 13. qui alias Elieſer *Luc.* 3. 29. dicitur,

Achazib, אַכְזִיב mendax, mendacium, aut ceſſans ſive fluens utique. Nomen urbis tribus Aſer, Iudi. 1. 13. quæ Achzib, *Ioſue* 19. 29. dicitur.

Achia, אֲחִיָּה ſive achias, frater domini. Filius Achitob fratris Ichabod, 1 *Sam.* 14. 3. Filius item Ierameel filii Eſron. 1. *Par.* 2. 26.

Achim, ἀχεὶμ Reſurgens, vel confirmans, aut vindicans, vel frater eorum. *Matt.* 1. 14.

Achimáas, אֲחִימַעַץ frater conſilii, vel frater conſiliarius, aut frater ex ligno. Pater Achinoam uxoris regis Saul, 1 *Sam.* 14. 49. Filius item Sadoc ſacerdotis, 2 *Sam.* 15. 36. 1 *Par.* 6. 8.

Achiman, אֲחִימַן frater præparatus, vel frater dexteræ, aut frater quid? Filius Enac, *Num.* 13. 23.

Achimélech, אֲחִימֶלֶךְ frater regis vel conſilii. Nomen viri ſacerdotis, 1 *Sam.* 21. 1. Item filius Abiathar, 2 *Sam.* 8. 12. qui 1 *Paral.* 18. 16. Abimelech dicitur.

Achimoth, אֲחִימוֹת frater mortis, vel frater mortuus, vel frater dierum. Filius Elcana, 1 *Par.* 6. 25.

Achinóam, אֲחִינֹעַם fratris pulchritudo vel jucunditas, aut frater motionis. Nomen uxoris regis Saul, 1 *Sam.* 14 49. Uxor item David Jezraëlitis, 1 *Sam.* 25. 43. 1 *Par.* 3. 1.

Achior, ἀχιώρ fratris lumen, aut frater ignis. D. dux filiorum Ammon, *Iudith*. 5. 5.

Achiram, אֲחִירָם fratris celſitudo vel elatio, aut fratris dolus vel projectio. Filius Benjamin, *Num*. 26. 38.

Achiramitæ, Idem p. n. *Num*. 26. 38.

Achis, אָכִישׁ utique eſt, vel ſic eſt. Rex Geth, 1 *Sam*. 21. 11. Filius Maoch, 1 *Sam*. 27. 2.

Achiſamec, אֲחִיסָמָךְ frater ſuſtentationis vel firmitatis: aut frater conjungens. Pater Ooliab, de tribu Dan. *Exod*. 31. 6.

Achitob, אֲחִיטוּב frater bonitatis. Pater Achias, 1 *Sam*. 14. 1. Pater Achiméleck ſacerdotis, 1 *Sam*. 22. 9. Pater item Sadoc, 2 *Sam*. 8. 17. 1 *Par*. 6. 7. & 9. 11.

Achitophel, אֲחִיתֹפֶל frater ruinæ, vel frater defectus, aut frater inſipiditatis, id eſt rei inſulſæ. Conſiliarius regis David, 2 *Sam*. 15. 33. Pater Eliã 2 *Sam*. 23. 12. 1 *Par*. 27. 33.

Achobor, עַכְבּוֹר mus, vel conterens ſive comprimens puteum. Filius Michai, 2 *Reg*. 22. 12. Pater item Bàlanan ſeptimi regis in Edom, *Gen*. 36. 39.

Achor, עָכוֹר turbatio. Vallis in tribu Juda, *Joſue* 15. 7. ad ſeptentrionem Iericho haud procul à Galgal, à tumultu & turbatione Iſraelitici populi appellationem habens, & non ab Achan ſacrilego, qui illic lapidatus eſt propter anathematis furtum, *Ioſ*. 7. 26.

Achſa, עַכְסָה compoſita vel adornata, aut laſciviens: ſive confractio vel diruptio velaminis. Filia Caleb, 1 *Par*. 2. 49. quæ *Ioſ*. 15. 16. & *Iud*. 1. 12. Axa ſcribitur.

Achſaph, אַכְשָׁף veneficus, ſive conterens utique aut labium utique. Nomen urbis in tribu Aſer, *Ioſ*. 11. 1. Hæc Hieronymo Chaſalus dicitur in octavo lapide Diocæſariæ ad radicem montis Thabor in campeſtribus ſita.

Achzib, אַכְזִיב ſive achziba, mendax, ſive ceſſans, aut fluens utique. Nomen civitatis in tribu Judæ. *Ioſ*. 15. 43. & 19. 29. in primo capite Micheæ v. 14. legitur, Domos mendacii in deceptionem regibus Iſrael. Ubi legendum, Domos achzib in deceptionem ſive in mendacium regibus Iſrael.

Acron, עֶקְרוֹן ſterilitas ſive enervatio, aut evulſio, vel truncus, Nomen loci, *Ioſ*. 19. 28.

Ada,

¶ Ada, עָדָה Cœtus, vel congregatio, ſive ornata, vel teſtificans, aut tranſiens, vel præda: aut Syriacè, ablata. Altera uxor Lamech, *Gen.* 4.20. Uxor etiam Eſau, filia Elon. *Gen.* 36. 2.

Adad per aleph, אֲדַד interitus, aut nubes, vel vapor, ſeu fons Nomen viri, 1 *Reg.* 11. 17.

Adad per he, הֲדַד ſonitus aut clamor, ſive celeuſma: ſeu mammilla vel dilectio, filius Badad, rex Edom quartus, *Gen.* 36. 36.

Adada, עַדְעָדָה teſtimonium cœtus vel congregationis, aut teſtimonio ornatá: vel teſtis tranſitus, ſive prædæ ejus, genere fœminino: aut præda ſuæ prædæ, vel æternitas ſui teſtimonii. Nomen civitatis, *Ioſ.* 15. 21.

Adadremmon, הֲדַדְרִמּוֹן Celeuſma mali granati, ſive altitudinis. Urbs juxta Iezrahelem, quæ hodie vocatur Maximianopolis, *Zach.* 12. 12.

Adaia ſive adaias, עֲדָיָה Teſtis domini, ſive ornatus vel præda domini, aut tranſitus vel æternitas domini. Filius Ethan filii Zamma, 1 *Par.* 6.4. & 8.20, *Eſdra* 10. 29. Filius item Ieroham, 1 *Paralip.* 9. 12. Pater Idida matris Ioſiæ, 2 *Regum* 22. 1.

Adalia, אֲדַלְיָא Hauriens ſive paupertas: aut nubes vel interitus laboris. Filius Aman filii Amadatha, *Eſth.* 9. 8.

Adam, אָדָם Homo, ſive terrenus, aut rufus vel ſanguineus. Nomen primi hominis creati à Deo, *Gen.* 2. 15. *Luc.* 3. 38. Nomen etiam commune quo vocavit Deus hominem & mulierem, *Gen.* 1. 26. Eſt & nomen urbis, *Ioſ.* 3. 16.

Adama, אֲדָמָה Terra, aut rufa, aut ſanguinea. Urbs Pentapoleos, *Gen.* 10. 18.

Adami, אֲדָמִי Homo vel humanus, ſive terrenus, aut rufus, vel ſanguineus: aut nubes vel vapor, ſive interitus aquarum. Nomen civitatis, quæ & Neceb dicitur, *Ioſ.* 19. 33.

Adar, הֲדַר Pulchritudo, ſive habitaculum, aut generatio. Octavus rex in Edom, *Gen.* 36. 39. qui, 1 *Paral.* 1. 46. dicitur Adad.

Adar-ézer, הֲדַדְעֶזֶר Decor aut pulchritudo auxilii: ſive habitaculum aut generatio auxilii: aut atrium

 pul-

pulchritudinis ſive habitaculi, vel generationis. Filius Rohob, rex Soba 2. *Sam.* 8. 3. 1. *Par.* 18. 3.

Adarſa, ἀδασά teſtificans ſolem vel ſurdum, aut teſtimonium arantis. D. Nomen loci, 1. *Mach.* 7. 40.

Adazer, ἀδασά Teſtis vel teſtimonium auxilii. D. Nomen urbis, 1. *Mach.* 7. 45.

Adbeel, אַדְבְּאֵל Vapor vel nubes apud Deum vel cum Deo, ſive contriſtari faciens Deus. Filius Iſmahelis, *Geneſ.* 25. 13. 1. *Paral.* 1. 29.

Addar, אַדָּרָה ſive addara, Pallium ſive potentia, aut magnitudo, Nomen civitatis, *Ioſ.* 15. 3. Nomen item menſis, ſive lunationis duodecimę, quandoque integrè, & aliquando pro parte noſtro reſpondentis Februario, Eſdræ. 6. 15. Poſtremo filius Balæ filii Benjamin, 1. *Par.* 8. 2.

Addi, ἀδδί Teſtis, vel teſtimonium, ſive ornatus, vel tranſitus, aut præda. Pater Melchi patris Neri, *Luc.* 3. 28.

Addo, עִדּוֹ Teſtis ſive ornatus, aut tranſitus vel præda. Filius Ioach. 1. *Paral.* 6. 21. Pater item Barachiæ, patris Zachariæ, *Zach.* 1. 1. Nomen Prophetæ 2 *Paral.* 9. 29. vide *Neh.* 12. 4.

Addon, אַדּוֹן Dominus, aut baſis: vel Syriacè, auris. Nomen loci, *Neh.* 7. 6. qui Adon, *Eſd.* 2. 57. ſcribitur.

Addus, ἀδιδός Novitas, vel menſis, aut trituratio. D. Nomen loci, 1. *Mach.* 13. 13.

Adeodatus, (אֶלְחָנָן) Quod latinum eſt, & in Hebræo dicitur Elhanan: à Deo datus, ſive gratia Dei, aut miſericordia vel donum Dei. Filius Saltus, 2. *Sam.* 21. 19. 1. *Par.* 20. 5.

Adiada, ἀδιδά Teſtimonium manus, ſive teſtimonium teſtimonii, aut præda manus. D. 1 *Macc.* 12. 38.

Adiel, עֲדִיאֵל Teſtimonium Dei, ſive ornatus, vel tranſitus Dei, aut præda vel æternitas Dei. Nomen principis, 1. *Paral.* 4. 36. filius Iezra, 1. *Par.* 9. 12. & 27. 24.

Adin, עָדִין Delicioſus, ſive voluptuoſus, aut ornatus: vel Syriacè, temporalis, nomen viri, *Eſd.* 2. 15. & 8. 6.

Adina, עֲדִינָא idem. Filius Siza, 1 *Par.* 11. 42.

Adithaim, עֲדִיתַיִם Cœtus ſive congregationes, aut teſti-

teſtimonia. Nomen urbis, *Ioſ*. 15. 36.

Adli, עַדְלָי Teſtis mihi, ſive ornatus mihi, aut tranſitus, vel præda, vel æternitas mihi. Nomen viri, 1. *Par*. 27. 29.

Admátha, אַדְמָתָא Nubes vel vapor mortis, ſive interitus mortis, vel terreſtris, aut rubens. Principis nomen, *Eſth*. 1. 14.

Adomin, אֲדֻמִּים Terreni, vel rufi, aut ſanguinei. Nomen loci, Ioſ. 15. 7. & 18. 17.

Adon, אַדּוֹן Dominus, aut baſis: vel Syriacè, auris. Nomen loci. *Eſd*. 2. 59. qui Addon, *Neh*. 7. 60. ſcribitur.

Adonia, אֲדֹנִיָּה ſive adonias, Dominator dominus: aut baſis domini: vel ex Syro & Hebræo, auris domini. Filius David ex Aggith. 2. *Sam*. 3. 4. 1. *Par*. 3. 2.

Adoni-bézec, אֲדֹנִי־בֶזֶק Domini fulgur, ſive Dominus fulguris, aut dominus in compedibus. Nomen viri, *Iudic*. 1. 5.

Adonicam, אֲדֹנִיקָם Dominus ſurrexit. Nomen viri: *Eſdr*. 2. 13.

Adoniram, אֲדֹנִירָם Dominus excelſus: ſive Dominus celſitudinis, vel elationis. Filius Abda, qui erat ſuper tributa Salomonis, 1 *Reg*. 4. 6.

Adonis תַּמּוּז in Hebræo eſt Thamuz, id eſt conſumptus, ſive incendium. Syrum eſt. Nomen idoli, *Ezech*. 8. 14.

Adoniſédec, אֲדֹנִי־צֶדֶק Domini juſtitia, ſive Dominus juſtitiæ. Rex Ieruſalem, *Ioſ*. 10. 1.

Ador, ἄδωρα Generatio, vel habitatio, aut teſtimonium lucis vel ignis. D. Nomen loci, 1. *Mach*. 13. 20.

Adoram, הֲדֹרָם Decor eorum, aut laus, vel confeſſio ſublimis, ſive clamor excelſus, filius Iectan, *Gen*. 10. 25. 1 *Par*. 18. 10. 2 *Par*. 10. 18.

Adramélech, אַדְרַמֶּלֶךְ Pallium regis, ſive magnitudo vel potentia regis vel conſilii. Filius Sennacherib regis. 2. *Regum*. 19. 36. *Iſa*. 37. 38. Deus item Sepharvaim, 2. *Reg*. 17. 31.

Adria, ἄδρια nomen maris contra Ravennam, quod

quod per oſtia Padi fluvii intratur, ſumpto vocabulo ab Adria proxima civitate, quæ idem mari nomen Adriatici dedit. Strabo *lib.* 5. Hoc Pelagus Paulus emenſus eſt. *Act.* 27. 27.

Adrumetina ἀδραμυτλινή. In Græco, Adramytina: ſodalitas munda vel terſa. Adrumetum ſive Adrumetium, civitas eſſe Myſiæ. Eſt & Adramitis inſula Lyciæ, & Adrumes Adrumetis civitas Aphricæ. Hieronymus autem, aut ſi quis alius fuit autor, in Catal. locorum acto. Apoſtolicorum indicat Adrumetum eſſe civitatem in Bazatio regione Aphricæ. Plinius Adrumetum vocat Neut. Gen. *Act.* 27. 2.

Adullam, עדלם: teſtimonium, ſive ornamentum illis, aut teſtimonium ſive ornamentem ſuæ miſeriæ: vel tranſitus aut præda ſuæ miſeriæ, nomē civitatis *Ioſ.* 12. 15. & 15. 35.

Aduram, אדרם Pallium eorum ſive potentia, vel magnitudo eorum: aut vapor excelſus, ſive nubes excelſa: aut dolor: ſive interitus ſublimitatis. Nomen viri qui erat ſuper tributa regis David. 2. *Sam.* 20. 24. & 1 *Reg.* 12. 18.

Aduram, אדרים in Hebræo Adoraim, Fortitudo vel potentia maris, aut vapor ſive interitus elevatus, vel nubes elevata, nomen civitatis ædificatæ à Roboam. 2. *Par.* 11. 9.

¶ Aen, עין Oculus ſive fons. Nomen civitatis. *Ioſ.* 15. 23. & 1 *Par.* 4. 32.

Ægyptia, מצרית Anguſtians, ſive tribulans. *Gen.* 16. 1.

Ægyptii, מצרים anguſtiantes, ſive tribulantes. *Num.* 14. 13.

Ægyptius, מצרי idem. ſ. n. *Exod.* 2. 11.

Ægyptus, מצרים Anguſtiæ, ſive tribulationes. Ægyptus, ad Occidentem Judææ ſita, Aphricæ regio eſt. Plinius tamen *lib.* 5. *cap.* 9. natural. hiſt. & Pomponius Mela in primo, Aſiæ attribuunt proximè Africam: hæc ab Oriente jungitur Aſſyriæ & mari rubro: ab Occidente habet Lybiam, atque Cyrenen: à Meridie limitem qui Sienem ab Æthiopia dirimit, atque Oceanum: à Septentrione mare magnum, Sinumque Arabicum & terram ad Syriam uſque, irrigatur Nilo. authores ſunt Joſephus *lib.* 5. *cap.* 11. de bel. Jud. Egeſippus *libro.* 4. Inferiorem ejus partem Nilus dextra levaque diviſus amplexu ſuo, determinat. Ideóque inſulam

quidam

quidam dixerunt Ægyptum, ita ſe findente Nilo, ut triquetram terræ figuram efficiat. Ideo multi Grçcæ literæ delta vocabulo deltam appellavére Ægyptum. Ita Plinius libro. 4. cap. 5. & Strabo libro. 17. Ptolom. libro. 5. cap. 6. Ammia. Marcel. libro. 22. Oppida inſignia, Saijs, Memphis, Siene, Bubaſtis, Elephantis, Thebe, Alexandria, Peluſium: teſtis Mela in 1. Canopus, Bolbis, Sebennis, Pathmis, Mendes, Tanis, Vide Raph. Vola. Libro. 12. Geog. Non eſt autem negligendum Ægyptum prophetis appellatam Miſraim à Meſraim filio Cham, ejuſdem appellationis. Joſephus, lib. 1. cap. 12. antiquit. Judaic. Meſrim & Meſraim nominatam refert. Hæc quondam Æria dicta eſt, velut Euſebius in Chronicis annotavit. Adde quòd Pſalmo 78. & 105. dicitur Ægyptus Cham, quòd ejus filius Meſraim occupaverit Ægyptum.

Ælam, עילם. adoleſcens vel virgo. m. g. ſive occultus, aut ſeculum. filius Sem. Geneſis 10. 21. filius item Seſac. 1. *Paralip.* 8. 24. *Neh.* 2. 7. Eſt & nomen regionis, Media aliàs, ſive Bactriana dicta. *Iſaiæ.* 11. 11. A quo Ælamitæ, principes Perſidis.

Ælamitæ ἐλαμῖται idem p. n. *Act.* 2. 9.

Æneas, ἀινείας Laudatus G. Nomen viri. *Act.* 9. 33.

Ænon, vide Enon.

Æthiopia, כוש in Hebræo dicitur Cus: & transfertur nigra vel nigredo. Æthiopia autem græcè ardorem ſive incendium ſignificat. Æthiopum regio ab Indo flumine conſurgens, juxta Æpyptum, inter Nilum & Oceanum, & in Meridie ſub ipſa ſolis vicinitate jacet. Gens ipſa univerſa primum Etheria appellata eſt: deinde Atlantia: mox à Vulcani filio Æthiopiæ, Æthiopia: author eſt Plin. hiſtoriæ mundi lib. 6. cap. 30. Multa de hac congeſſit Raphael Volater. lib. 12. Geographiæ, quem conſule. Similiter Ptolemæum libro 4. cap. 7. Plinium in. 5. cap. 8. Ubi quoque de duabus Æhiopiis clariſſimè legis. *Ezechiel.* 29. 10. & 30. 4. *Nahum* 3. 9. *Iſai.* 11. 11.

Æthiops, כושי Hebraicè cuſi, id eſt, niger. Æthiops Græcè, ardens ſive incenſus. *Act.* 8. 27. 2. *Par.* 14. 9.

Æthiopes, כושים idem. p. n. 2. *Par.* 12. 3.

Æthiopes, ציים *Pſalm.* 72. 9. & 74. 15. In Hebræo eſt Siim, ſiccitates, aut naves, ſive trieres, ſive dæmones.

Æthio-

Æthiopiſſa, כּוּשִׁית in Hebræo dicitur Cuſchith, nigra. Græcè verò Æthiopiſſa, ardentem vel incenſam ſignificat. *Num*. 12. 1.

*A*gabus, ἄγαβος Locuſta, vel feſtivitas patris. D. nomen prophetæ, *Act*. 11. 28. & 21. 10.

*A*gag. אֲגַג Tectum, vel ſolarium, quod ſcilicet eſt in ſuperiori parte domus. Nomen Regis Amalec. 1. *Sam*. 15. 9.

*A*ggagites, אֲגָגִי idem. de ſtirpe *A*gag. *Eſth*. 3. 1.

*A*gar, הָגָר aduena, ſive peregrina aut ruminans vel timens, ancilla Abraham. *Gen*. 16. 1.

*A*garai, הַגְרִי aduena, ſive peregrinus, aut ruminans, vel timens. Nomen viri. 1. *Par*. 11. 39.

*A*gareni, הַגְרִאִים idem, nomen populi. 1. *Par*. 5. 10.

Agarenus, idem. 1. *Par*. 27. 31.

*A*ge, אָגֵא Vallis, ſive profunditas. Pater Semma. 2. *Sam*. 23. 11.

*A*ggæus, חַגַּי Feſtivus, ſive ſolennis, vel gyrans. nomen prophetæ, *Agg*. 1. 1. *Hebr*. Haggæus.

*A*ggi, חַגִּי idem. filius Gad filii Iacob. *Gen*. 46. 16. *Hebr*. Haggi.

Aggitæ, feſtivitates, vel ſolennitates, vel gyrantes. *Num*. 26. 15. familiæ nomen, ab Aggi, filio Gad.

Aggith, חַגִּית feſtiva, vel ſolennis, vel gyrans: Mater Adoniæ filii David. 2. *Sam*. 3. 4. 1 *Par*. 3. 2. *Hebr*. Haggith.

Agrippa, ἀγρίππας. Latinum eſt, dictum ab eo quod ægros, id eſt difficiles partus faciat: vel dicitur ille qui in naſcendo prius emittit pedes. Filius Herodis Agrippæ, illius, inter Herodes tertii, qui occidit Iacobum, & in carcerem conjecit Petrum. *Act*. 12. 13.

¶ *A*halab, אַחְלָב fratres cordis, ſive lacteus, vel lactans, aut adeps. Nomen urbis. *Iud* 1. 31.

*A*hara, אַחְרַח frater redolens, aut pratum odoris, filius Benjamin. 1. *Par*. 8. 1. qui *Gen*. 46. 14. Gera dicitur.

*A*hareel, אֲחַרְחֵל alter exercitus, ſive noviſſimus exer-

exercitus : aut alter dolor, ſive noviſſimus dolor : aut ovis fratris. filius Arum. 1. *Par*. 4. 8.

*A*hasbai, אֲחַסְבַּי confidens in me, vel frater circundans : aut ex Hebræo & Syro, frater ſenectutis : filius Machati, 2. *Sam*. 23. 34.

Ahaſthari, אֲחַשְׁתָּרִי Curſor, vel veredarius, ſive feſtinatio turturis, aut feſtinatio exploratoris : ſive frater qui explorat : vel ex Syro & Hebræo, princeps turturis, vel princeps explorationis. Filius Ashur ex Maara. 1 *Para*. 4. 6.

*A*hava, אַהֲוָא Eſſentia, ſive generatio, fluvii nomen, *Eſd*. 8. 31.

Ahaz, אָחָז apprehendens, ſive poſſidens, aut videns. Filius Micha filii Meribbaal. 1. *Paral*. 8. 35.

Ahazi, אַחְזַי Videns, ſive apprehendens. Nomen viri, Nehem. 11. 13.

Aher, אַחֵר alter ſive poſterior, aut noviſſimus. Nomen viri, 1. *Paral*. 7. 12.

Ahi, אֲחִי frater meus, vel fratres mei : filius Somer, filii Heber filii Bariæ. 1. *Par*. 7. 35.

Ahia אֲחִיָּה ſive ahias, frater domini, filius Siſa, Princeps exercitus Salomonis, 1 *Regum*. 4. 3. & 1. *Paralip*. 11. 29: Pater Baaſa, 2 *Reg*. 9. 9. fuit & Propheta quidam Silonites, 1. *Regum*. 12. 15.

Ahiam, אֲחִיאָם frater matris, aut frater gentis : filius Sarar, 2. *Sam*. 23. 33. qui 1. *Par*. 11. 35. dicitur filius Sachar.

Ahicam, אֲחִיקָם frater reſurgens, vel frater vindicans : filius Saphan. 2. *Reg*. 22. 12.

Achiézer, אֲחִיעֶזֶר frater adjutorii, vel fratris adjutorium, aut fratris atrium filius Ammiſaddai, princeps tribus ſuæ Dan. *Num*. 1. 12. & 2. 26. & 7. 66. & 10. 25. & 1. *Par*. 12. 3.

*A*hilud, אֲחִילוּד frater natus, vel frater genitus. Pater Ioſophat illius qui erat à commentariis Davidi 2. *Sam*. 8. 16. & 1 *Reg*. 4. 12.

*A*himan, אֲחִימָן frater præparatus, ſive frater dexteræ, aut frater meus quid? Nomen viri, 1 *Par*. 9. 17. filius Enac. *Ioſue*. 15. 14. *judicum* 1. 10.

Ahimélech, אֲחִי־מֶלֶךְ frater meus rex, vel frater regis ſive conſilii. Nomen viri de filiis Ithamar. 1 *Par.* 24. 3.

Ahin, אַחְיָן frater vini, vel fratres: filius Semidæ filii Galaad, 1 *Par.* 7. 19. Hebr. ahian.

Ahinadab, אֲחִינָדָב frater ſpontaneus, aut frater voventis vel voti: ſive frater principis: filius Addo. 1 *Reg.* 4. 14.

Ahio, אַחְיוֹ frater ejus, vel fratres ejus: filius Abigabaon, 1 *Par.* 8. 30. Filius item Iehiel, 1 *Par.* 9. 37. filius Abinadab, 2 *Sam.* 6. 3. 1 *Par.* 8. 14.

Ahion, עִיּוֹן Intuitus aut fons vel oculus. Nomen urbis, 1 *Reg.* 15. 20. & 2 *Reg.* 15. 29. & 2 *Par.* 16. 4.

Ahira, אֲחִירַע frater iniquitatis, ſive frater ſocii, aut frater paſtoris, vel fratrem confringens. filius Enam, princeps tribus ſuæ Nephthali, *Num.* 1. 15.

Ahiud, אֲחִיהוּד frater laudis vel confeſſionis: filius Salomi, princeps tribus Aſer, *Num.* 34. 27.

Ahihud, אֲחִיחוּד frater unitatis, ſive frater acuminis, aut frater ænigmatis vel gaudii. Nomen viri. 1 *Par.* 8. 7.

Ahiſar, אֲחִישָׁר frater principis, ſive frater directionis vel cantici, aut frater inſidians. Præpoſitus domus Salomonis, 1 *Reg.* 4. 6.

Ahiſahar, אֲחִישַׁחַר frater auroræ, ſive frater matutinus, aut frater niger vel nigredinis: filius Balam filii Iadihel filii Benjamin, 1 *Par.* 7. 10.

Ahobban, אַחְבָּן frater filii, vel fratris filius, ſive frater intelligentiæ, aut frater ædificans vel abſconditus: filius Abiſur filii Semei filii Onam, 1 *Par.* 2. 29.

Ahod, אֹהַד laudans ſive confitens: filius Simeonis filii Iacob, *Gen.* 46. 14. Heb. Ohad. qui 1 *Par.* 4. 24. dicitur, Iarib.

Ahod, אֵהוּד Idem: filius Balan filii Iadihel filii Benjamin, 1 *Par.* 7. 11.

Ahod, אֵחוּד unitas ſive gaudium, aut ænigma, vel acumen, nomen viri, 1 *Par.* 8. 7.

Ahoe, אֲחוֹחַ Tribulus vel ſpina, ſive fraternitas, aut hamus, filius Bela filii Benjamin filii Iacob, 1 *Par.* 8. 4.

Ahohi-

Ahohites, אֲחוֹחִי frater vivus, aut tribulus vel ſpina mea, 2 *Sam.* 23. 9. 1 *Par.* 27. 4.

Ahumai, אֲחוּמַי pratum aquarum, vel frater aquarum: filius Iahath filii Subal, 1 *Par.* 4. 2.

¶ Aja, אַיָּה per aleph, Vultur. vel heu, ſive ubi eſt? aut inſula ejus: filius Sebeon filij Seir Horræi, *Geneſis* 26:24. 1 *Paralip.* 1. 41. Item pater Reſpha concubinæ Saulis, 2 *Sam.* 3. 7. & 21. 11.

Aia, עַיָּא per ain, Acervus, civitas tribus Ephraim, 1 *Paralip.* 7. 28.

Aialon, אַיָּלוֹן Ilex, vel quercus, aut fortitudo, ſive cervus, nomen civitatis conſtructæ à Roboam, 2 *Par.* 8. 13. & 11. 10. & 28. 18. Vallis nomen, *Ioſue* 10. 13. *Iudicum* 1. 35. Civitas de tribu Dan data Levitis, *Ioſue* 21.24. Civitas refugii, 1 *Paralip.* 6. 69. Filius Sellum filii Sadoc, 1 *Paralip.* 6. Filius Amaſai, filii Bori, 1 *Paral.* 6. Fuit & altera civitas in tribu Zabulon, ut *Iudicum* 12. 11. legimus juxta Hebræum, Mortuusque eſt ac ſepultus in Aialon in terra Zabulon.

Aiath, עַיָּת Hora, ſive coacervatio. Eſt ea urbs quæ Hebręis vocatur Hai. Meminit *Iſaias cap.* 10. 28. per quam Sennacherib tranſiit oppugnaturus Ieruſalem, *Nehem.* 7. fit ejuſdem mentio.

Aila, urbs quæ Elath dicitur. Vide Elath.

Ailam, עֵילָם Occultus, aut juvenis, vel ſeculum, filius Seſac, 1 *Paralip.* 8. 24.

Ailath ſive Ailoth, אֵילוֹת Ilices, vel quercus, aut ceruæ, vel fortitudines. Nomen civitatis ab Ozia ædificatæ, 1 *Reg.* 9. 26. 2 *Paralip.* 8. 17. & 26. 2.

Ain, עַיִן Oculus ſive fons. Civitas eſt in termino Iudæ ad Orientem. *Num.* 34. 11. quam tribus Iuda, atque Simeonis ſorte accepit, *Ioſ.* 19. 7. 1 *Paralip.* 5. 32. quæ deinceps Levitis eſt tradita. *Ioſ.* 21. 16. juxta hanc Saul produxit exercitum contra Philiſthijm, 1 *Regum.* 29. Hieronymo Bedhennim dicta.

¶ Alámath ſive Alameth, עָלֶמֶת Occultatio, ſive juventus, aut ſecula: vel ſuper mortem. Filius Beor filii Benjamin filii Jacob. 1 *Par.* 7. filius item Jare. 1 *Par.* 8. 35. & 9. 42. Vide Almath.

Alcimus, ἄλκιμος fortis. G. Nomen ſacerdotis impii, 1 *Machab.* 7. 5.

Alexander, ἀλέξανδρος adjutor virorum vel auxiliator virilis. vel fortiſſimus. G. Nomen regis Macedonum, 1 *Machab.* 1. 1. Item alius de quo *Marc.* 15. 21. Fuit & vir quidam qui receſſit à fide, quem Paulus ſatanæ tradit. 1 Timothæi 1. 20.

Alexandria, נֹא Hebraicè dicitur No, crudum ſive irritatio, aut prohibitio. At Alexandria Græcè, Latinè dicitur adjutorium virorum, ſive auxilium virile vel fortiſſimum. *Ierem.* 46. 25. Inter Ægyptum, Africam. & mare quaſi clauſtrum poſita, ab Alexandro Magno condita in parte Africæ, teſte Plinio, libro 5. cap. 10.

Alexandrini, ἀλεξανδρεῖς adjutores virorum ſive auxiliatores viriles, vel fortiſſimi. G. *Actor.* 6. 9.

Alexandrinus, ἀλεξανδρεὺς idem. G. *Act.* 18. 24.

Allan, עַלְיָן folia vel excelſus: filius Sobal, 1 *Paral.* 1. 40. qui *Gen.* 36. 23. Aluan dicitur.

Alicarnaſſus, ἁλικάρνασσος, Caput maritimæ habitationis, vel maritima Cariæ inſula. Urbs Cariæ, Principum regia circa initium Tauri ſita, 1 *Machab.* 15. 23.

Alimis, ἄλεμος Veſtibulum, vel porticus, aut fortitudo. D. Nomen civitatis, 1 *Machab.* 5. 26.

Allon, אַלּוֹן Quercus vel fortis. Pater Sephei patris Ziza, 1 *Paral.* 4. 37.

Almath, עַלֶמֶת occultatio, ſive juventus, aut ſecula, vel ſuper mortem. Nomen civitatis. 1 *Par.* 6. 60. Filius item Bechor filii Benjamin, 1 *Par.* 7. 8. Hebr. Alémeth. Vide Alámath.

Almon, עַלְמוֹן occultum, aut juventus, vel ſeculum ipſius. Civitas tribus Benjamin, *Ioſue* 21. 18.

Alohes, הַלּוֹחֵשׁ Incantator aut tacens. Nomen viri, *Nehem.* 3. 12.

Alphæus, ἀλφαῖος Milleſimus, vel doctus, aut dux. D. Pater Jacobi apoſtoli, *Matth.* 10. 3. *Marc.* 2. 14. *Luc.* 6. 15.

Alua, עַלְוָה aſcenſus ejus, ſive prævaricatio ipſius. Civitas

Civitas Idumæorum, *Gen.* 36. 40.

Aluan, עַלְוָן Superior, vel excelſus: aut Syriacè, perverſus. filius Sobal. *Gen* 36. 23.

Alús, אָלוּשׁ commiſtio ſive conſperſio. Nomen loci, ad quem deſcenderunt filii Iſrael à Daphca, aſcendentes in terram Chanáan. *Num.* 33. 13.

¶ Amaad, עַמְעָד Populus teſtimonii, aut populi tranſitus: vel præda, ſive populus æternitatis. Civitas tribus Aſer. *Ioſuæ* 19. 26.

Amadathi, הַמְּדָתָא conturbans legem, vel menſura, Hebr. Ammadatha. Pater Aman. *Eſth.* 3. 1.

Amal, עָמָל Labor, aut iniquitas. Filius Helem. 1 *Par.* 7. 35.

Amalec, עֲמָלֵק Populus lambens: vel ex Hebræo & Syro, populus percutiens. filius Eliphaz ex Thamna concubina, *Gen.* 36. 12. A quo Amalecitæ.

Amalecitæ, עֲמָלֵקִי Populi lambentes, vel ex Hebræo & Syro, populi percutientes. Nomen populi. *Gen.* 14. 7. & 1 *Sam.* 30. 1.

Amalecites, Idem. ſ. n. 1 *Reg.* 27. 8.

Amam, אֲמָם Mater ſive timor eorum, aut ulna ſive cubitus eorum. Nomen civitatis in tribu Iuda, *Ioſ.* 15. 25.

Aman, הָמָן Conturbans, aut tumultuans, ſive præparans. Nomen principis. *Eſth.* 3. 1.

Amana, אֲמָנָה fides, ſive veritas, aut credulitas, vel nutrix. Fluvius Damaſci, qui & Abana dicitur, 2 *Regum* 5. 12. Eſt & mons Ciciliæ, qui & Amanus dicitur, in quo oppidum Bonite eſt: hic à Syris (ut Plinius inquit libro. 5. cap. 22.) Ciliciam ſeparat. Hujus mentio fit *Cant.* 4. 8.

Amaria ſive amarias, אֲמַרְיָה dicit dominus, aut celſitudo domini: vel ex Syro & Hebræo, Agnus domini. Pater Godoliæ, patris Chuſi, patris Sophoniæ prophetæ, *Sopho.* 1. 1. filius item Meraioth filii Zaraiæ, 1 *Paralip.* 6. 7. 2 *Paralip.* 31. 15.

Amaſa, עֲמָשָׂא Populus parcens, ſive populum tollens, vel populum elevans. filius Abigail ſororis David, cujus Amaſæ pater, Iether dicebatur, 2 *Sam.* 17. 25. 1 *Paralip.* 2. 17.

2. 17. filius item Hadali, 2 *Paral.* 28. 12.

Amaſai, אֲמָצַי per aleph in prima, fortis vel robuſtus. filius Bani filii Somer, 1 *Paral.* 6. 46.

Amaſai, עֲמָשַׂי per ain in prima, populi munus, vel cum munere. Filius Elcana filii Ioel filii Azariæ. 1 *Paral.* 6. 24. & 12. 18. & 15. 23. Pater item Mahath. 2 *Paral.* 29. 11.

Amaſia, אֲמַצְיָה ſive amaſias, fortitudo domini. Pater Joſa principis. 1 *Paralip.* 4. 34. Filius Elciæ filii Amaſai: 1 *Par.* 6. 45. Nomen item ſacerdotis, *Amos* 7. 12. Denique rex Juda filius Joas filii Ochoziæ, filii Joram, filii Achab, 2 *Regum* 14. 1. 1 *Paral.* 3. 12.

Amaſias, עֲמַסְיָה Onus domini: filius Zechri, 2 *Paralip.* 17. 15.

Amaſſai, עֲמַשְׁסַי Populi conculcatio. Nomen viri, *Nehem.* 11. 13.

Amathi, אֲמִתַּי verax, ſive timens, aut cubitus, vel famulatus. Pater Jonæ prophetæ. 2 *Regum* 14. 25.

Amathitis, Idem. d.

Amelech, הַמֶּלֶךְ Rex ſive conſiliarius. Pater Joas, 1 *Reg.* 22. 26. 2 *Par.* 18. 25. Fuit & alter quidam, de quo *Ier.* 38. 6.

Ami, אָמִי Mater, aut timor, ſive cubitus: vel Syriacè, gens. Nomen viri, *Eſdr.* 2. 55.

Aminadab, עַמִּינָדָב Populus ſpontaneus, ſive populus vovens, aut populi princeps. Filius Ram, filii Eſron filii Phares; 1 *Par.* 2. 10. Pater item Nahaſſon Principis tribus Juda, *Num.* 1. 7. *Ruth* 4. 20.

Amital, חֲמוּטַל Calor roris, aut indignatio roris: vel ex Hebræo & Syro, caloris ſui umbra. Mater Joachas filii Joſiæ, 2 *Regum* 23. 31. Mater item Sedeciæ fratris Joachaz 2 *Regum* 24. 18.

Amizabad; עַמִּיזָבָד populi dos vel dotatio. nomen viri, 1 *Paral.* 27. 6.

Amma, עַמָּה Obſcurata ſive cooperta: aut populus ejus, ſive cum ea. Civitas in tribu Aſer, *Ioſue* 19. 30.

Ammanitæ, עַמּוֹנִים Populares.

Ammanitis, Idem. ſ. n. *Neh.* 2. 19.

Ammanitis, עַמּוֹנִית Popularis. f. g. 1 *Reg.* 14. 31.

Ammaum, ἐμμαῦμ Populus abjectus, ſive popu-

lus

lus obſcuratus. D. nomen civitatis. 1 *Mach.* 9. 50.

Ammiel, עַמִּיאֵל Populus Dei, ſive mecum Deus. Pater Bethſua matris Salomonis, 1 *Par.* 3. 5. quæ & Bethſabee dicta eſt. Filius item Gemalli, *Num.* 13. 11. Pater Machir de Lodabat, 2 *Sam.* 9. 4. 1 *Par.* 26. 5.

Ammiſaddai, עַמִּישַׁדָּי Populus omnipotentis, ſive mecum omnipotens, aut mecum devaſtator. Pater Ahiézer principis tribus Dan. *Num.* 1. 12.

Ammiud, עַמִּיהוּד Populus laudis vel confeſſionis, ſive mecum laus vel confeſſio. Pater Eliſama principis tribus Ephraim, *Num.* 1. 10. Pater item Samuel principis tribus Simeon, *Num.* 34. 21. Pater item Hutai, 1 *Par.* 9. 4.

Ammiur, עַמִּיחוּר populus libertatis vel foraminis, ſive populus albediens. Pater Tholmai 2 *Sam.* 13. 37.

Ammon, עַמּוֹן Populus ejus, Viri nomen, 1 *Sam.* 11. 4. & 14. 47. *Iſaiæ* 11. 14.

Ammon, בֶּן־עַמִּי *Geneſ.* 19. 35. legendum Benammi, filius populi mei. Filius Lot ex filia ſua minore.

Ammoni, עַמּוֹנִי Popularis. Civitatis nomen, 2 *Sam.* 23. 36.

Ammonitæ, Idem. p. n.

Ammonitæ, מְעוּנִים 2 *Par.* 26. 8. ubi dicitur, Et contra Ammonitas habitacula, ſive aſſlicti, aut delinquentes, vel reſpondentes, Hebr. Meonitæ.

Ammonites, עַמּוֹנִי Popularis. *Nehem.* 2. 19.

Ammonitides, עַמּוֹנִיּוֹת Populares, f. g. 1 *Reg.* 11. 1.

Ammonitis, עַמּוֹנִית Popularis, f. g. 2 *Par.* 24. 26.

Amnon. אַמְנוֹן Fidelis aut verax, ſive nutritius, vel pædagogus, aut matris filius. Primogenitus David, ex Achinoam uxore. 2 *Sam.* 3. 27. 1 *Par.* 3. 1. Filius Simonis. 1 *Par.* 4. 20.

Amoc, עָמוֹק Vallis, aut proſunditas: nomen viri, *Nehem.* 12. 7.

Amon, אָמוֹן fidelis, aut verax: ſeu artifex, vel nutritius, aut pædagogus. Filius Manaſſe, rex Juda, 2 *Reg.* 21. 18. 1 *Par.* 3 14. 2 *Par.* 33. 28. *Ier.* 1. 2. & 25. 3. *Sopho.* 1. 1. *Mat.* 1. 19. Princeps item Samariæ civitatis. 1 *Reg.* 22. 28. 2 *Paral.* 18. 25. Tertius quidam, de quo *Nehem.* 7. 58.

Amona, הֲמוֹנָה Numerans ſive præparans, aut mul-

multitudo ejus ſive tumultus ejus: vel Syriace, veritas. Urbs in terra Iſraël verſus mare mortuum, quod eſt in parte orientali Judææ, juxta quam Gog ſepultus jacet. *Ezech.* 39.16.

Amorrhæi, אֱמֹרִי amari, aut rebelles, vel loquaces. nomen populi, trans Jordanem habitantis ad orientem Judęę *Gen.* 15. 20.

Amorrhæus, Idem, ſingul. n. Filius Chanáan, *Gen.* 10. 15.

Amos אָמוֹץ per aleph in principio, fortis vel robuſtus. pater Iſaiæ prophetæ. *Iſa.* 1. 1.

Amos, עָמוֹס per ain in principio, Oneratus, vel onerans. Propheta unus ex duodecim, *Amos.* 1. 1.

Amoſa, הַמֹּצָה Jurgium, vel adinventio, ſive azymum aut compreſſio. nomen civitatis. *Ioſ.* 18. 26.

Amphipolis, ἀμφίπολις, Vallata vel circundata civitas. G. Civitas Macedoniæ, per quam etiam Paulus profectus eſt: de qua Volaterranus lib. 8. Geographiæ: primum Novemviæ appellata. Stephanus Cradennam & Ariadraonum antiquitùs vocatam dicit. Alia ejuſdem nominis in Syria apud Euphratem à Seleuco condita, quam Turmedam Syri vocant. Hæc Raphael Volaterran. lib. 8. titulo De Macedonia. *Actor.* 17. 1.

Ampliatus, (ἀμπλίας) Latinum eſt, à verbo Amplio amplias. Paulo amiciſſimus hic fuit, *Rom.* 16. 8.

Amram, עַמְרָם Populus excelſus, vel manipulus eorum, aut cum excelſo. Filius Caath filii Levi, *Exod.* 6. 18. 1 *Par.* 6. 3. & 23. 12.

Amramitæ, עַמְרָמִי idem. 1 *Paral.* 26. 22.

Amri, אִמְרִי per aleph, amarus, vel loquens, ſive exaltatio: aut Syriacè, aries. Pater Zacchur. *Nehem.* 3. 2.

Amri, עָמְרִי per ain, manipulus, vel dominium, ſive populus rebellis vel amarus. Princeps militiæ ſuper Iſraël rex tandem conſtitutus, 1 *Regum* 16. 16. *Mich.* 6. 15. Pater Athaliæ matris Ochoziæ filii Joram, 2 *Regum* 8. 26. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 *Par.* 7. 9.

Amraphel, אַמְרָפֶל loquens ruinam, aut loquens occultum, vel loquens judicium, Rex Sennaar, *Gen.* 14. 1.

Amſi, אַמְצִי fortis vel robuſtus. nomen viri, *Nehem.* 11. 11.

Amthar, הַמְּתוֹאָר Species, ſive forma vel figuratus, vel depictus, ſive mortem maledicens. nomen loci, *Ioſ.* 19. 13.

¶ Ana עֲנָה reſpondens vel cantans, ſive affligens, vel pauper. Pater Oolibama uxoris Eſau, *Gen.* 36. 2. Filius item Sebeon filii Seir Horræi, *Gen.* 36. 24. 1 *Par.* 1. 38.

Ana, הֵנַע commotio vel motus. nomen idoli, 2 *Reg.* 18. 34. & 19. 13. *Iſai.* 37. 13.

Anab, עֲנָב Uva: aut Syriacè, nodus. Nomen civitatis ſive montis, *Ioſua* 11. 21. & 15. 49.

Anaharath, אֲנָחֲרַת ariditas, aut incenſio, vel ira, ſive hinnitus, aut raucedo: vel Syriacè, ſuffocatio. Civitas in tribu Iſſachar, *Ioſua* 19. 19.

Anamélech, עֲנַמֶּלֶךְ reſponſio aut canticum regis, ſive afflictio vel paupertas regis vel conſiliarii. Deus Sepharvaim, 2 *Reg.* 17. 31.

Anamim, עֲנָמִים fons ſive oculus aquarum: aut reſponſio vel afflictio, ſeu canticum aquarum. Filius Meſráim, *Gen.* 10. 13.

Anan, עָנָן Nubes, ſive augurium, aut divinatio. Nomen viri, *Nehem.* 10. 26.

Anani, עֲנָנִי nubes, ſiva auguratio aut divinatio. filius Elioenai filii Naariæ, 1 *Par.* 3. 24.

Anania, ſive ananias, עֲנַנְיָה Nubes domini, aut divinatio domini. Nomen civitatis, in qua filii Benjamin habitarunt poſt Babylonicam captivitatem, *Nehem.* 11. 32. nomen item viri cujuſdam, de quo *Actor.* 5. 1.

Anath, עֲנָת reſponſio, ſive canticum, aut afflictio, ſive paupertas. Pater Samgar judicis Iſraël, *Iudic.* 3. 31.

Anathoth, עֲנָתוֹת Idem p. n. Civitas quæ tribus miliaribus diſtat à Jeruſalem, *Iſa.* 10. 30. *Ioſ.* 21. 18. Item filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 *Paral.* 7. 9.

Anathothia, עַנְתֹתִיָּה Reſponſiones, vel cantica domini, aut afflictiones, vel inopiæ domini. filius Seſac. 1 *Paral.* 8. 24.

Anathothites, עַנְּתֹתִי reſponſio, ſive canticum: aut afflictio

afflictio ſive paupertas. *Ierem.* 29. 27.

Andreas, ἀνδρέας Virilis, vel fortiſſimus, G. nomen Apoſtoli, *Matth.* 4. 18. & 10. 2. qui ante vocationem ſuam diſcipulus erat Johannis Baptiſtæ, *Ioh.* 1. 40.

Andronicus, ἀνδρόνικος Vir victorioſus, G. nomen viri. 2 *Mach.* 4. 34. *Rom.* 16. 7.

Anem, עָנֵם reſponſio aut canticum eorum, ſive afflictio, vel paupertas eorum: aut Syriacè, ovis eorum. nomen civitatis, 1 *Paralip.* 6. 73.

Aner, עָנֵר reſponſio aut canticum lucernæ, ſive affligens lucernam. Frater Mambræ. *Gen.* 14. 13. nomen item civitatis in tribu Manaſſe. 1 *Paral.* 6. 70.

Ani, עֻנִּי reſponſio ſive canticum, ſive afflictus vel pauper. nomen ſacerdotis. 1 *Paral.* 15. 18.

Ania, עֲנָיָה Reſponſio aut canticum domini, ſive afflictus vel pauper domini. nomen viri, *Nehem.* 8. 4.

Aniam, אֲנִיעָם Ego populi, ſive navis populi, aut dolor, ſive fortitudo populi. Filius Samidæ filii halaad filii Machir filii Manaſſe. 2 *Paralip.* 7. 19.

Anim, עָנִים Reſpondentes ſive cantantes, aut afflicti ſive pauperes. nomen civitatis, *Ioſua* 15. 49.

Anna, חַנָּה Gratioſa, ſive miſericors, aut requieſcẽs, vel donans. Altera uxor Elcanæ, 1 *Sam.* 1. 2. Hebr. Hanna. nomẽ item prophetiſſæ cujuſdam filiæ Phanuel, de qua *Luc.* 2. 36.

Annas, ἄννα Affligens, vel humilians, aut reſpondens. D. Nomen pontificis Iudæorum ſoceri Caiphæ etiam pontificis, *Ioan.* 18. 13. *Luc.* 3. 2. *Actor.* 4. 6.

Anob, עָנוּב Vua: aut Syriacè, nodus. Filius Cos, 1 *Paralip.* 4. 8.

Antilibanus, ἀντιλίβανος Excelſus mons ad ſeptentrionem Judææ ex adverſo Libani: de quo Plinius lib. 5. cap. 20. à quo omnis regio ſupra Libanum ad orientalem plagam reſpiciens, Antilibanus appellatur, citra regionem Damaſci, quæ cecidit in ſortem tribus Manaſſe: quibuſdam videtur non eſſe montem proprium à Libano, ſed jugum aut cornu in occaſum Brumalem protenſum, junctum huic circa Cæſaream Philippi: tanta verò magnitudine, ut mons proprius juſtè appellari poſſit.

Antiochia, ἀντιόχεια Pro vehiculo, vel curru,

h.e.

h. e. loco currus: ſive contra vehiculum vel currum. G. Antiochiæ, duæ ſunt clariſſimæ civitates. Altera Syriæ Cœles, aliàs Emath *Zach.* 9. 2. dicta. In hac diſcipuli primum cœperunt dici Chriſtiani, *Actor.* 11. 26. in qua Barnabas & Paulus ſunt ordinati, *Actor.* 13. 1. De hac multa Procopius lib. 1. de bello Perſico, Strabo in 15. Altera Piſidæ provinciæ, de qua Plin. in 5. cap. 27. Strabo lib. 12. In hac Paulus & Barnabas prædicarunt, *Actor.* 13. 14. *Gal.* 2. 14.

Antiocheni, ἀντιοχεῖς Idem p. n. G. 2 *Macc.* 4. 9.

Antiochenus, ἀντιοχεὺς Idem, f. n. G. *Act.* 6. 5.

Antiochus, ἄντιοχος Idem quod Antiochia. G. 1 *Macc.* 1. 11.

Antipas, ἀντίπας Pro omnibus, vel contra omnes. G. *Apoc.* 2. 13.

Antipater, ἀντίπατρος Pro Patre, vel contra partem. G. Filius Jaſonis, 1 *Machab.* 12. 16.

Antipatris, ἀντίπατρις Paleſthinæ civitas nunc diruta, quam Herodes rex Judeę ex patris ſui Antripatris nomine vocaverat. De hac Raphael Volater. lib. 11. Geographiæ, ad hanc Paulus ductus eſt captivus. *Actor.* 23. 31.

¶ Aod, אֵהוּד Laudans, ſive confitens. Filius Gera filii Iemini, *Iudicum* 3. 15.

¶ Apamea ſive Apamia, ἀπάμεια Expellens vel abigens, G. *Iudith* 3. 14.

Apedno, אַפַּדְנוֹ Ornamentum ejus, ſive ira judicii ejus. Nomen loci, *Dan.* 11. 46.

Appelles, ἀπελλῆς Expellens vel abigens. G. Vir commendatus à Paulo. *Rom.* 16. 10.

Aphara, הַפָּרָה Vacca, ſive frugifera, aut accreſcens, ſive irritans. Urbs tribus Benjamin, *Ioſue* 18. 23.

Apharſathachæi, אֲפַרְסַתְכָיֵא Dividentes ſive dilacerantes pavones. Populi nomen, *Eſdr.* 4. 9.

Apharſachæi, אֲפַרְסְכָיֵא Dividentes, ſive dilacerantes, *Eſdr.* 5. 6. & 6. 6.

Apharſæi, אֲפָרְסָיֵא Idem. Populi, *Eſdr.* 4. 9.

Aphec, ſive apheca, אֲפֵק Pelagus vel fortitudo aut vigor: vel Syriacè, exitus. Urbs in tribu Juda, *Ioſ.* 12. 18. Terminus Amorrhæorũ ſupra Jordanẽ in ſorte tribus Ruben.

Ioſue 13.4. Hieronymo in locis Hebraicis uſque ad ſuam ætatem, Caſtellum grande Apheca nomine, juxta oppidum Paleſthinæ. Urbs præterea in tribu Aſer, *Ioſ.* 19. 30. *Iud.* 1. 31. juxta vicum Eſrom civitatis Iezrael: ubi dimicavit Saul in ſorte Aſer: & ubi Philiſthijm contra Iſraël poſuerunt caſtra, 1 *Sam.* 4. 1. & 29. 1. eo loci Bennadab Rex Syriæ vincitur. 1 *Reg.* 20. 30.

Aphia, אֲפִיחַ Flans, vel exufflans, ſive loquens, aut illaqueans, Filius viri gemini, 1 *Sam.* 9. 1.

Aphrica לוּד juxta Geographos, maximè Plinium in prologo tertii, tertia orbis pars eſt inter Aſiam & Europam ad Auſtrum ſita, incipiens ab Ægypto, & in Gaditano freto deſinit, in qua populi habitant Mauri, Getuli, Numidæ, Garamantes, & Carthago urbs. Mare quo cingitur Aphrica, à Septentrione Libycum, à meridie Æthiopicum, ab Occidente Atlanticum dicimus: teſtis Pompo. Mela libro ſecundo. vide Plinium libro. 5. cap. 4. hiſtoriæ mundi. Strabo libro 2. geographiæ. Hęc Aphrica eadem quoque Libya dicitur Plinio teſte in prologo quinti. Cujus regionis *Nahum* 3. 9. fit mentio, & alibi ſæpè in ſcripturis, ut *Ezech.* 30. 5. &c.

Aphrica, פּוּל *Iſa.* 66. 19. in Hebræo dicitur Pul: & vertitur caſus vel ruina, aut faba.

Aphrica, פּוּט *Nahum* 3. 9. in Hebræo eſt Put: & transfertur craſſa vel pinguis. Syrum eſt.

Aphſes, הַפִּצֵּץ Comminuens, vel eripiens, aut aperiens, aut deſtruens, Nomen viri. 1 *Par.* 24. 15.

Apollo, ἀπολλῶς Perdens, vel deſtruens. G. Vir quidam Alexandrinus, *Actor.* 18. 24.

Apollóphanes, ἀπολλωφάνης Perditionem, vel deſtructionem oſtendens. G. Nomen viri, 2 *Mach.* 10. 37.

Apollonia ἀπολλωνία Perditio vel deſtructio. G. Civitas Macedoniæ, per quam Paulus profectus eſt. *Act.* 17. 1. Achedoro tantum fluvio à Theſſalonica diviſa. Volater. lib. 8. geograph. Eſt & altera in provincia Aphricæ quæ dicitur Pentapolis.

Apollonius, ἀπολλώνιος Perdens vel deſtruens. G. Nomen viri quem occidit Iudas Machabæus, 1 *Mach.* 3. 10.

Apollyon, ἀπολλύων Exterminans, vel perdens, aut deſtruens. G. *Apoc.* 9. 11.

Apoſtolus, ἀπόστολος Miſſus. G. Sic vocavit illos Chriſtus quos miſit ad prædicandum Euangelium ſuum, *Luc.* 6. 13.

Appháim, אַפַּיִם Vultus vel facies, aut furores, ſive nares, vel piſtores. Filius Nadab filii Semei filii Onam, 1 *Paral.* 2. 30.

Apphia, ἀπφία Producens vel pullulans. G. Nomen fœminæ, *Philem. verſ.* 2.

Apphus, Ἀπφοῦς Indignationis conſilium, aut volans conſilium, vel ſcrutator. D. Filius Matathiæ filii Johannis, 1 *Mach* 2. 5.

Appii forum, Ἀππίου φόρος, Hieronymus putat fuiſſe nomen fori Romani ab Appio quondam conſule appellatum: à quo & via Appia cognominata fuerit: verùm Appii forum oppidum fuit longius à Roma quàm Aricia diſtans, quod Horatius lib. 1. Serm. Saty. 5. oſtendit his verbis.

Egreſſum magna me excepit Aricia Roma
Hoſpitio modico, rhetor comes Heliodorus,
Græcorum linguæ doctiſſimus, inde forum Appi
Differtum nautis, cauponibus atque malignis. Ad hanc urbem Paulus venit, quum duceretur Romam, *Act.* 28. 15.

¶ Aquæductus, אַמָּה Hebr. Amma, Collis in tribu Benjamin, juxta Giah & Gabaon, ubi Aſael frater Joab confoſſus fuit ab Abner, 2 *Sam.* 2. 23.

Aquila, Ἀκύλας, Latinum eſt, Vir Judeus ex Ponto *Actorum* 18. 2.

¶ Ar, עָר Suſcitatio, ſive vigilia: aut evacuatio, vel denudatio, ſeu civitas, aut æmulus. Principalis urbs Moabitarum, ad Arnon ſita, *Deut.* 2. 10. *Iſa.* 15. 1. *Num.* 21. 15.

Ara, הָרָא Mons, aut prægnans, ſive demonſtratio Urbs Aſſyriorum, 1 *Par.* 5. 26. Hieronymus in quæſt. Hebr. ipſam Rages eſſe ſcribit Medorum civitatem, de qua *Tobiæ* 1. 16.

Ara, אֲרָא Maledicens, aut videns. Filius Iether. 1 *Paral.* 7. 38.

Araas, חַרְחַס Ira vel calor confidentiæ ſive protectionis. Pater Thecúe patris Sellum mariti Oldæ prophetidis, 2 *Reg.* 22. 14. Heb. Harhas, qui 2 *Paral.* 34. 21. dicitur Haſra.

Araba, אֲרָב Inſidians, vel multiplicans, aut feneſtra ſive locuſta. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ*, 15.51.

Araba, ἀράβη Idem. D. Nomen viri, 1 *Mac*. 15.22.

Arabathane, ἀκραβατίνη Inſidiatio fortis, aut feneſtræ vel locuſtæ fortitudo vel donum: aut multiplicatio fortitudinis vel doni. D. Nomen civitatis, 1 *Mach*. 5.3.

Arabes, עַרְבִיִּם Veſpertini, aut fidejuſſores, ſive ſuaves, aut campeſtres, vel corvi, aut ſalices, vel miſtiones. 2 *Paral*. 26.7.

Arabes, ἄραβες סְבָא *Pſalm* 72.10. In Hebræo, eſt Seba, canities, *Actor*. 2.11.

Arábia, עֲרָב ἀραβία veſpera, aut veſpertina, vel fidejuſſio, ſive ſuavitas: aut corvus, ſive corvina, ſeu deſertum, vel ſalix, aut commiſta. Regio Aſiæ majoris inter Judæam & Ægyptum, Caſſio monte nobilis, quem Sinam eſſe affirmant. De hac plura Plinius libro. 5. cap. 11. & libro. 6. cap. 28. Ptolomæus libro. 5. cap. 17. Strabo lib. 16. Pomponius Mela in 2. Hæc Hieronymo authore gentes habet multas, Moabitas, Ammonitas, Idumeos, Sarracenos, alioſque quamplurimos. *Ezechiel* 27. 21. hujus fit mentio. Arabum regionem triplicem fecit Ptolemæus. Petream Arabiam eam nominat, quæ ſupra Palæſthinam ad Caſſium montem & mare rubrum excurrit. Nomen habet à Petra vetuſtiſſimo oppido. Hanc Arabiam Strabo in 16. Nabatheam vocat, Altera Arabia deſerta, quæ Fœlici à meridie, à Septentrione Syria, & Meſopotamiæ parte finitur, ut Ptolemæus libro. 5. cap. 19. ſcribit, hanc Scenitem, & Arabas illic Scenitas, id eſt vagos Nomades, & in tabernaculis habitantes nominat Plinius lib. 5. cap. 11. & 24. & Strabo libro. 16. Tertiam Ptolemæus libro. 6. cap. 8. Fœlicem nominat, divitem & beatæ cognomine inclytam, quæ peninſulæ forma inter Perſicum & Arabicum ſinum in meridiem tenditur. De qua plura Pomponius Mela libro. 3. Geograph. Gręcis (ut habet ille) ἐυδαίμων appellatur, id eſt fœlix, quòd ſit thurifera, odores creans: hæc alias Sabea dicta eſt, *Iob* 1. 15. *Pſalm* 72. 10. In hac Paulus prędicavit, *Galat*. 1. 17.

Arábia, שְׁבָא *Pſalm* 72. 15. in Hebræo eſt Scheba id eſt converſio, ſive captivitas, vel ſeſſio.

Arabs, עַרְבִי Veſpertinus, aut fidejuſſor, vel ſuavis, ſive campeſtris, aut corvus, vel ſalix, ſeu miſtio, *Neh*. 2.19.

Ara-

Araceus, עַרְקִי Nervus: aut Syriacè, fugitivus. Filius Chanáan *Geneſ.* 10. 16. qui Arcas oppidum condidit, contra Tripolim in radicibus Libani ſitum.

Arach, אֶרֶךְ Longitudo, ſive medicina, vel ſanitas. Civitas in qua regnavit Nemrod, *Gen.* 10. 10. Hanc & Edeſſam vocari teſtatur Hieronymus.

Archites, אַרְכִּי Longus vel procerus, ſive ſanans, aut medicina, 2 *Sam.* 15. 32,

Arad, עֲרָד Onager: aut Syriacè, draco. Civitas Amorrhæorum ad ſortem Juda pertinens, ad auſtrum ſolitudini Cades vicina, in qua habitaverunt filii Obab ſoceri Moyſis in medio Iſraëlis. Refert Hieronymus in locis Hebraicis uſque ad ſuam ætatem oſtendi villam ab oppido Malatis, quarto lapide, ab Hebron viceſimo. *Num.* 21. 1. *Iud.* 1. 16.

Aradius, אַרְוָדִי Maledictionis abundantia, aut deſcendens vel imperans. Filius Chanáan, *Gen.* 10. 17.

Aradius, אַרְוָד *Ezech.* 27. 8. Imperans aut deſcendens.

Arado, ἄραδον Stupor, aut tremor, ſive deſcenſio, vel dominium. D. Nomen loci, 1 *Mach.* 15. 23.

Aram, אֲרָם Celſitudo, aut ſublimitas, ſeu decipiens, aut maledictio eorum. Filius Sem, *Gen.* 10. 23. à quo Armenii, ſive Syri Græcis, *Gen.* 22. 21. *Num.* 23. 6. 1 *Par.* 2. 23. Vide Syria. Filius item Somer filii Heber. 1 *Par.* 6. 37.

Aram, רָם In Hebræo Ram, filius Eſron filii Phares, *Ruth* 4. 19. *Mat.* 1. 3. & *Luc.* 3. 33. h. e. excelſus, vel ſublimis, aut proijciens.

Arama, הָרָמָה Excelſa, ſive ſublimis: aut vermis, ſive proijciens. Civitas tribus Nephthali, *Ioſ.* 19. 36.

Aran, הָרָן Mons, ſive montanus, aut prægnans, ſive concipiens, vel cantans, aut præco. Filius Thare patris Abraham, *Gen.* 11. 26. 1 *Paralip.* 23. 9.

Aran, אֲרָן Arca, ſive exultans, aut maledictio eorum. Filius Diſon filii Seir, & filius Ierameel primogeniti Erſon. *Gen.* 36. 28. 1 *Par.* 1. 42. & 2 *Par.* 2. 25. ubi dicitur. Et Buna & Aran.

Arapha, הָרָפָה Medicina, ſive relaxatio, aut gigantiſſa, vel montis os, ſ. ab ore, aut mons hic. h. e. in hoc loco. Nomen viri. 2 *Sam.* 21. 16.

Ara-

Ararat, אֲרָרַט Maledictio tremoris: aut ex Hebræo & Syro, maledictio ſive lux currentis. Eſt regio Armeniæ, aut ipſa Armenia, 2 *Reg.* 19. 36. *Iſai.* 37. 38. Mons eſt juxta Boccatium majoris Armeniæ.

Arari, ſive Ararites, הֲרָרִי Montanus. 1 *Par.* 11. 35.

Ararites, ſive arbathites עַרְבָתִי Maledictus, ſive maledicens, 2 *Sam.* 23. 31.

Arbattis, ἀρβάτλοι Fidejuſſor, vel ſuavis, aut miſtus, vel veſpertinus, ſive planities. D. 1 *Mach.* 5. 23.

Arbee, אַרְבַּע Quatuor, ſive accubatio. Nomen civitatis, quæ & Hebron & Mambre dicitur, *Gen.* 23. 2. & 35. 27.

Arbella, ἄρβηλοι Suſcitatio vetuſtatis, ſive inſidians ei, vel multiplicans eam, ſive locuſta ejus. D. Terminus Judæ, ortum ſolis aſpiciens, de quo Hieronymus in locis Hebraicis, Eſt uſque hodie vicus Arbel trans Jordanem in finibus Pellæ civitatis Palæſthinæ. Et alius hoc vocabulo in campo prægrandi diſtans ab oppido legionis millibus novem. Hæc Hieronymus. Strabo lib. 16. 1 *Mach.* 9. 2.

Arbi, אַרְבִּי Locuſta, vel feneſtra: ſive inſidiator, aut multiplicans. Nomen loci 2 *Sam.* 23. 35.

Archelaus, ἀρχέλαος Princeps populi. G. Filius Herodis illius qui innocentes occidit, rex Judææ, *Mat.* 2. 22.

Archi-ataroth. אַרְכִּי־עֲטָרוֹת Longitudo coronarum vel circulorum, aut ſanitas vel cicatrix coronarum vel circulorum. Nomen loci. *Ioſ.* 16. 2. limes terræ Joſeph.

Archippus, ἄρχιππος Princeps, vel præfectus equorum. G. Nomen viri, *Coloſ.* 4. 17. ad *Philem. verſ.* 2.

Architriclinus, ἀρχιτρίκλινος Princeps triclinii, id eſt trium menſarum. G. *Ioh.* 2. 8.

Ardon, אַרְדּוֹן Imperans, ſive deſcendens, aut maledictionis judicium. Filius Caleb ex Azuba uxore, 1 *Par.* 2. 18.

Area, אָרַח Via, ſive ſemita, aut viator, vel odorans, ſive annona, id eſt diurna portio. Nomen viri *Eſdræ* 2. 5. *Neh.* 6. 18.

Arebba הָרַבָּה Magna, ſive multa, aut proijciens, vel litigioſa, ſive mons in ea. Nomen civitatis, *Ioſ.* 15. 60.

Arecon,

Arecon, הַרַקּוֹן Vacuus, ſive mons lamentationis: vel mons poſſeſſionis. Nomen civitatis. *Ioſ*. 19. 46.

Ared, אַרְדְּ Imperans, ſive deſcendens. Filius Benjamin, *Gen*. 46. 16.

Aree, אָרַח Via, ſive ſemita, aut viator, vel odorans, ſive annona, id eſt, diurna portio. Filius Olla, 1 *Paral*. 7. 39.

Areli, אַרְאֵלִי Altare, ſive lux dei, aut viſio dei, Filius Gad filii Jacob *Gen*. 46. 16. qui & ariel dicitur.

Areogagita, ἀρεοπαγίτης De colle Martis. G. *Actorum* 17. 34.

Areopagus, ἄρειος πάγος Collis Mortis. G. Authore Stephano de urbibus, promontorium Athenis clariſſima Græciæ urbe fuit, in quo judicia necis ferro factæ exercebantur: ſic appellatus, quaſi dicas vicum Martis. Nam & Juvenalis Curiam Martis appellat, qua de re Auguſtinus libr. 8. de civitate dei, cap. 10. Valerius Max. lib. 2. cap. 1. de inſtitutis antiquis. Unde & Areopagitæ judices ſeveriſſimi ac innocentiſſimi dicti ſunt. *Actorum* 17. 19. 22.

Aretas, ἀρέτας virtuti deditus, aut placidus. G. Socer Herodis Tetrarchæ, Arabiæ Petreæ & Damaſcenæ civitatis dominus, 2 *Mach*. 5. 8. 2 *Cor*. 11. 32.

Aréuna, אֲרַוְנָה Arca, vel canticum, ſive exultatio: aut lux noſtra, ſive maledictio nunc. Viri nomen, 2 *Sam*. 24. 16. qui, 1 *Par*. 21. 15. dicitur Ornan.

Argob, אַרְגּוֹב gleba, vel glarea, aut maledictio putei vel dorſi, ſive lux altitudinis. Nomen regionis Baſanitidis, *Deut*. 3. 13. 1 *Reg*. 4. 13. 2 *Reg*. 15. 25. quæ in ſortem dimidiæ tribus Manaſſæ cecidit, vocata terra Raphaim.

Aridai, אֲרִידַי Leo abundans, aut maledictionis abundantia. Filius Aman filii Amadatha, *Eſth*. 9. 9.

Aridatha, אֲרִידָתָא Leonis lex, ſive maledictionis lex vel ritus. Filius Aman filii Amadatha, *Eſth*. 9. 8.

Arie, אַרְיֵה Leo, ſive lux domini. Nomen loci, 2 *Reg*. 15. 25.

Ariel, אֲרִיאֵל Altare, ſive leo dei, aut lux dei. *Iſai*. 29. 1. accipitur pro civitate Jeruſalem, in qua erat altare holocauſti.

locauſti ſignificat. Eſt item nomen viri, 1 *Par.* 11. 22.

Ariel, אַרְאֵלִי Altare, ſive lux Dei, aut viſio Dei. Nomen viri, *Num.* 26. 17.

Arielitæ, אַרְאֵלִי Idem. *Num.* 26. 17.

Arimathæa, ἀριμαθαία Leo mortuus domino, vel lux mortis domini. D. Nomẽ civitatis *Mat.* 27. 27. vide Ruma.

Arioch, אַרְיוֹךְ Longus vel procerus, ſive ſatietas, vel ebrietas tua, aut leo tuus. Rex Ponti, *Gen.* 14. 1.

Araiſai, אֲרִיסַי Sponſus: aut Syriacè, colonus, ſive venenum. filius Aman filii Amadatha. *Eſth.* 9. 9.

Ariſtarchus, ἀρίςαρχος Optimus princeps. G. Nomen viri Macedonis Theſſalonicenſis, *Actor.* 19. 29. & 27. 2. *Col.* 4. 9.

Ariſtobolus, ἀριςόβουλος Optimus conſultor, vel optimum conſilium. Magiſter Ptolemæi, 2 *Mach.* 1. 10. *Rom.* 16. 10.

Armageddon, ἀρμαγεδδών Mons Euangelii vel euangelizationis, aut mons pomorum, vel fructuum, ſ. electorum. D. Nomen loci, *Apoc.* 16. 16.

Armenia, אֲרָרָט Hebraicè dicitur Ararat: maledictio tremoris: aut ex Hebræo & Syro, maledictio ſive lux currentis. Nomen regionis, ſuper cujus montes requievit arca Noë, *Gen.* 8. 4. Dicitur & Aram, ab Aram filio Sem. Sunt qui opinantur eſſe nomen montis *Ieſ.* 37. 78.

Armenii, Idem.

Armon, הַרְמוֹן Malum granatum, vel mons numerationis, aut mons præparationis, ſive mons doni ſive muneris. Nomen montis. *Amos* 4. 3.

Armoni, אַרְמֹנִי Aula, ſive palatium, aut maledictio numerationis, vel præparationis, aut luminis munus, filius Saul ex Reſpha, 2 *Sam.* 21. 9.

Arnan, אַרְנָן Exultans, ſive arca eorum, aut lux filii: vel lux aut maledictio permanens vel æterna. Filius Raphaiæ filii Ieſeiæ filii Phaltiæ, 1 *Paral.* 3. 21.

Arnon, אַרְנוֹן Idem. Fluvius eſt Moabitarum, qui Joſepho lib. 4. antiquit. Judaic cap. 4. de montibus Arabiæ fluit, ac per totam ſolitudinem labens in Aſphaltiten lacum

cum erumpit, ſejungens Moabitidem & Ammonitida. Hieronymo verò eſt rupes excelſa in limite Amorrhæorum & Moabitarum. *Num.* 21. 14. *Deut.* 2. 36. *Ioſue* 12. 1. & 13. 9. *Iudicum* 11. 13. Eſt etiam Arnon civitas Moabitarum & deinceps Seon regis Amorrhæorum, *Num.* 21. 23. *Ioſue* 12. 1.

Arod, אֲרוֹד Imperans ſive deſcendens, filius Gad filii Jacob. *Num.* 26. 17.

Arod, עֲרָד Onager: aut Syriacè, draco, filius Beriæ. 1 *Paralip.* 8. 15.

Arodi, אֲרוֹדִי Imperantes ſive deſcendentes. filius Gad filii Jacob, *Geneſ.* 46. 16.

Aroditæ, Idem. *Numer.* 26. 17.

Aroer, עֲרוֹעֵר Myrica, ſive ſuſcitatio vigiliæ, aut vigilia vigiliæ, vel denudatio pellis, aut denudatio æmuli. Urbs Moabitarum ſita ſuper ripam torrentis Arnon, extructa à filiis Gad. *Ioſue* 12. 2. & 13. 25. Eſt contra Rabbath, *Ioſue* 13. 25. ceſſit tribui Gad. *Iud.* 11. 33. fit ejus mentio. 1 *Sam.* 30. 28. & 2 *Sam.* 24. 5. *Num.* 32. 34. 2 *Reg.* 10. 33. Alia eſt in agro Damaſceno, cujus meminit *Iſaias* cap. 17. 1.

Arorites, הֲרֹרִי Montanus. 1 *Par.* 11. 28.

Arphad, אַרְפָּד Lux redemtionis, aut ſternens, ſcilicet aliquid ad reclinandum. Nomen inſulæ in Phœnicia ſita non longe à Damaſco Plini. lib. 5. cap. 31. Pompo. Mela lib. 1. *Iſaia* 10. 9. 2 *Reg.* 18. 34. *Ierem.* 49. 23.

Arphaxad, אַרְפַּכְשַׁד Sanans vel laxans quaſi deprædationem aut quaſi mamillam: vel laxans aut ſanans ſicut dæmon, filius Sem, *Gen.* 10. 21. *Luc.* 3. 36. à quo Chaldæi.

Arſa, אַרְצָא terra, ſive voluntas, aut curſus, ſive maledictionis exitus. Nomen præfecti civitatis Therſæ. 1 *Reg* 16. 9.

Arſaces, ἀρσάκης elevans ſcutum, aut elevatio ſcuti. G. nomen viri, 1 *Mach.* 15. 22.

Artaxerxes, אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא Lumen ſive maledictio, ſilentium vel feſtinationem ponens, aut fervor lætitiæ. Generale nomen eſt (ut Lyrano, & Metaſtreni Perſæ placet) regum Perſarum, quemadmodum Cæſar, Romanorum imperatorum. *Eſdr.* 4. 7.

Artaxerxes, אַרְתַּחְשַׁסְתָּא Luminis ſive maledictionis

nis ſilentium, vel feſtinationem perſuadens, aut fervor direptionis. *Eſdr.* 7. 21. & 8 1. *Nehem.* 2. 1. & 5. 14. & 13. 6.

Arteman, ἀρτεμᾶς integer, vel incolumis, aut venuſtus. G. nomen viri. *Titum* 3. 12.

Arum, הָרוּם Excelſus ſive ſublimis, aut ſeparans, ſive proiiciens, Pater Aharehel, 1 *Par.* 4. 8.

Aruboth, אֲרֻבּוֹת cataractæ, ſive feneſtræ, aut inſidiæ, vel locuſtæ. Nomen civitatis 1 *Reg.* 4. 10.

¶ Aſa, אָסָא Medicus, aut ſanans. Syrum eſt. filius Abiam regis. 1 *Regum* 15. 8. 1 *Par.* 3. 10. filius item Helcana. 1 *Paral.* 9. 16.

Aſael, עֲשָׂהאֵל Fecit Deus, ſive factura Dei, filius Sarviæ, 2 *Sam.* 2. 18. frater item Joab, 2 *Sam.* 23. 24. 1 *Paral.* 2, 16. 2 *Paral.* 31. 13.

Aſaia, עֲשָׂיָה Fecit dominus, ſive factura domini. Servus Joſiæ regis, 2 *Reg.* 22. 14. nomen item principis, 1 *Paral.* 4. 36. & 6. 30. & 9. 5. & 15. 6.

Aſalelphuni, הַצְלֶלְפּוֹנִי umbra vel ſubmerſio vultus, aut ſonitus vel tinnitus vultus. filia Etam. 1 *Par.* 4. 3.

Aſalia, אֲצַלְיָהוּ prope dominum, ſive ablatio vel ſeparatio domini. Pater Saphan ſcribæ. 2 *Reg.* 22. 3.

Aſan, עָשָׁן fumus, aut fumigans. Nomen civitatis, *Ioſua* 15. 42. & 19. 7. 1 *Sam.* 30. 30. 1 *Par.* 4. 32. & 6. 62.

Aſana, הַסְּנָאָה rubus: aut Syriacè, Inimicus. Pater Odvia, 1 *Paral.* 9. 7.

Aſaph, אָסָף congregans, ſive colligens, aut finiens. filius Barachiæ filii Samua. 1 *Par.* 6. 39. Pater item Zechri, 1 *Par.* 9. 15.

Aſer haddon, אֵסַר-חַדּוֹן ligans acumen, vel lætitiam: aut Syriacè prohibens novitatem vel unitatem. Filius Sennacherib qui poſt eum regnavit. 2 *Reg.* 19. 37. *Iſa.* 37. 38.

Aſaramel, σαραμὲλ beatitudo populi Dei, aut veſtigium circumciſionis. D. nomen loci. 1 *Mach.* 14. 28.

Aſarela, אֲשַׂרְאֵלָה beatitudo Dei, aut intuens fortem vel quercum. ſive greſſus Dei. Nomen viri. 1 *Par.* 25. 2.

Aſbaim, הַצְּבָיִים damulæ, vel pulchritudines, ſive militiæ. Nomen viri. *Nehem.* 7. 59.

Aſabel, אַשְׁבֵּל ignis vetuſtatis, aut ignis defluens vel decidens. Filius Benjamin. *Gen.* 46. 21. qui 1 *Par.* 7. 11. Jadiel dicitur.

Aſbelitæ, אַשְׁבֵּלִי idem. p. n. *Num.* 26. 38.

Aſcalon, אַשְׁקְלוֹן appenſio vel ſtatera, ſive ignis infamiæ. Civitas ampla Paleſthinæ, ſive ut Joſephus habet, lib. 5. cap. 3. Jud. antiquit. Superioris Idumææ quam Iudas expugnavit, *Iudic.* 1. 18. Ubi Samſon triginta viros percuſſit, *Iud.* 14. 19. quæ à conditore Aſcalo Hymenæi filio id nominis, Stephano teſte, invenit. Hæc ſecundùm Egeſippum Lib. 3. cap. 4. ſeptingentis viginti ſtadiis Jeroſolymâ diſtat. De qua Volater. lib. 11. Geog. *Ioſ.* 13.3. *Ierem.* 25. 20. *Amos* 1. 8. *Soph.* 2. 4. *Zach.* 9. 5. Ab hac reguli Philiſtinorum Aſcalonitæ appellantur, *Ioſ.* 13.3.

Aſcalona, ἀσκάλωνα, Idem, D. 1 *Mach.* 10.86.

Aſcalonitæ, אֶשְׁקְלוֹנִי idem, p. n. populi nomen, *Ioſuæ* 13. 3.

Aſcenez, אַשְׁכְּנַז ignis quaſi diſtillans, vel quaſi aſpergens. Filius Gomer, *Gen.* 10. 3. populi item quos Græci Rheginos vocant. *Ierem.* 51. 26. ſecundùm Joſephum, Euſebio autem, gentes ſunt Gothicæ.

Aſcenſus ſcorpionis, מַעֲלֵה עַקְרַבִּים Hebr. Maale acrabbim, locus tribus Judæ. *Ioſ.* 15. 3. *Iud.* 1. 36. de quo Hieronymus in locis Hebraicis: qui confinium Amorrhæorum Acrabitenen dictum refert.

Aſebaim, הַצְּבָיִים damulæ, ſive pulchritudines, aut militiæ. Nomen viri, *Nehem.* 2. 57,

Aſedoth, אַשֵׁדוֹת effuſiones, ſive declivia, aut campeſtria vel deprædationes, nomen regionis, & civitatis in tribu Ruben, urbs Amorrhæorum, *Ioſuæ* 10. 40. & 12. 3. & 13. 20.

Aſel, אָצֵל prope, aut juxta, ſive ablatio vel ſeparatio. Filius Elſa filii Rapha. 1 *Par.* 8. 37. & 9. 43. 44.

Aſem, עֶצֶם os ab oſſe: aut fortitudo: aut clauſura, ſcilicet oculorum: vel lignum eorum. Nomen civitatis, *Ioſuæ* 19 3.

Aſemona, עַצְמוֹנָה os nunc ab oſſe: ſive fortitudo noſtra, vel clauſura noſtra, ſive lignum vel conſilium numeran-

rantis vel præparantis. Urbs tribus Iudæ. *Ioſ.* 15. 4.

Aſena, אַסְנָה periculum, ſive infortunium, vel rubus. Nomen viri. *Nehem.* 2. 50.

Aſena, אַשְׁנָה mutatio vel duplicitas, aut dormitatio, ſive ignis nunc. Nomen urbis in tribu Juda. *Ioſ.* 15. 33.

Aſenaphar, אָסְנַפַּר periculum ſive infortunium tauri, aut periculi incrementum. Nomen viri, *Neh* 4. 10.

Aſeneth, אָסְנַת periculum ſive infortunium. Filia Phuthipharis uxor Joſeph, *Gen.* 44. 44. & 46. 20.

Aſer, אַסִּיר vinctus, ſive incarceratus: aut Syriacè, prohibitus. Hebr. Aſſir. Filius Caath, filii Levi, 1 *Par.* 6. 22. ſive filius Core, filii Iſaar, filii Caath. *Exod.* 6. 24.

Aſer, אָשֵׁר beatitudo ſive fœlicitas. Octavus filius Jacob ex Zelpha ancilla Liæ uxoris ſuæ, *Gen.* 30. 13. nomen item loci, *Ioſ.* 17. 11. 1 *Reg.* 4. 14.

Aſeroth, אָשֵׁרוֹת nemora, ſive luci, aut beatitudines, vel inſidiæ, ſive greſſus. Nomen idoli, *Iud.* 3. 7.

Aſhur, אַשְׁחוּר denigratus, ſive ignis libertatis, vel albedinis, aut foraminis. Filius Eſron filii Phares, ex Abia uxore, 1 *Par.* 2. 24. Pater item Thecuæ, 1 *Par.* 4. 5.

Aſia, Ἀσία limoſa, vel cœnoſa. Ab ἄζις limus, cœnum. Eſt minor pars Aſię, quæ tertia pars orbis cenſetur: iſta continet provincias, Phrygiam, Pamphiliam, Ciliciam, Lycaoniam, Galatiam, Coriam, & alias: Epheſum quoque ſpecialiter: hæc præter orientalem partem, qua ad Cappadociam, Syriamque tendit, undique mari eſt circumflua. Hanc ſuſpicantur hodie Turciam dici. Author Hieronymus. Hujus multa fit mentio in Actis apoſt. & Epiſt. Pauli. Ut *Actor.* 2. 9. 1 *Cor.* 16. 19.

Aſiani, ἀσιανοὶ limoſi, vel cœnoſi. G. *Act.* 20. 4.

Aſiel, עֲשִׂיאֵל fecit Deus, ſive factura Dei. Filius Saraiæ filii Joſabiæ. 1 *Par.* 4. 35.

Aſima, אֲשִׁימָא delictum, ſive poſitio, aut ignis maris. Nomen idóli virorum Emath. 1 *Reg.* 17. 30.

Aſion gáber, עֶצְיוֹן־גֶּבֶר lignum viri vel robuſti, aut conſilium viri vel robuſti. Nomen loci eſt in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael egreſſi de Hebrona, *Num.* 33. 35. No-

men item civitatis regni Edom ad mare rubrum. *Deut.* 2. 8. 1 *Reg.* 9. 26. 2 *Par.* 8. 17.

Aſſir, אַסִּיר vinctus, ſive incarceratus: aut Syriacè. prohibitus, Filius Jechoniæ filii Joacim filii Joſiæ 1 *Par.* 3. 17. filius item Core, 1 *Par*, 6. 22.

Aſmodæus, ἀσμοδαῖος deſtructor, vel diſſipator, aut delicti abundantia, vel peccatum abundans, ſive ignem menſurans. D. nomen dæmonii. *Tob.* 3. 8.

Aſnaa, הַסְּנָאָה rubus: Syriacè, inimicus. Nomen viri, *Neh.* 3. 3.

Aſphar, ἀσφὰρ plaſmatio onagri, aut feſtinatio tauri. D. nomen loci, 1 *Mach.* 9. 33.

Aſphenez, אַשְׁפְּנַז pharetra aſperſionis vel diſtillationis, ſive magus aſperſus. præpoſitus eunuchorum regis Nabuchodonoſor, *Dan.* 1. 3.

Aſom, אוֹצֶם feſtinatio eorum, ſive jejunans. Sextus filius Iſai, 1 *Par.* 2. 15. filius item Jeraméel primogeniti Eſron. 1 *Paral.* 2. 26.

Aſom, עֶצֶם Os ab oſſe, vel fortitudo ſive clauſura, ſcilicet oculorum: aut lignum eorum. Nomen civitatis. 1 *Par.* 4. 29.

Aſorhaddan, אֵסַר־חַדּוֹן ligans acumen vel lætitiam: aut Syriacè prohibens unitatem vel novitatem. Rex Aſſur, *Neh.* 4. 2.

Aſoth, עַשְׁוָת Faciens, vel factura, aut tineæ. ſ. veſtimentorum. Filius Jephlat filii Heber, 1 *Par.* 7. 33.

Aſraël, אֲשַׂרְאֵל Beatitudo Dei, vel intuitus fortis, aut greſſus Dei. Filius Jaleleel, 1 *Par.* 4. 16.

Aſriël, אַשְׂרִיאֵל Idem. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, *Num.* 26. 31. *Ioſ.* 17. 2.

Aſrielitæ, הָאַשְׂרִאֵלִי Idem. p. n. *Num.* 26. 31.

Aſſem, הָשֵׁם Nomen, vel nominatus, ſive poſitio vel poſitus. Nomen viri, 1 *Par.* 11. 34.

Aſſedim, הַצִּדִּים Venationes, aut inſidię, vel latera: aut Syriacè, deſtructiones. Civit. in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19. 35.

Aſſidæi, ἀσιδαῖοι Milvi, vel herodii, aut venantes, vel inſidiantes. D. Genus hominum inter Iudæos, 1 *Mach* 7. 13. 2 *Mach.* 14. 6.

Aſſon, ἄσσον Appropinquatio vel approximatio. G. complures ſunt hujus nominis urbes. Una Lyciæ civitas maritima in edito ſita promontorio, adeo ut parum tutum ſit accedere. Unde jocus Nicoſtrati citharœdi: Aſſon eas ut citius ad exitij terminos pervenias. Altera in Æolide. Tertia in Myſia. Quarta in Lydia. Quinta in Epiro minore, Cleantis philoſophi patria, quæ eadem & Apollonia ſit dicta, ſuffragante & Plinio in 5. cap. 30. hanc poſtremam Paulus adnavigavit, *Actor*. 20. 13. & 27. 13.

Aſſuerus, אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ Princeps & caput. Pater Darii regis Medorum. *Dan*. 9. 1. *Eſdr*. 4. 5. Hebr. Ahaſſuerus. Hic à Metaſthene Perſa Artaxerxes Aſſuerus vocatur.

Aſſur, אַשּׁוּר Inſidians, ſive beatus, aut aſpiciens, vel gradiens Filius Sem, *Gen*. 10. 21. de terra Sennaar egreſſus. *Gen*. 10. 11,

Aſſuri, אַשּׁוּרִי Beatitudo aut intuitus, vel greſſus. Civitas in tribu Aſer, 2 *Sam*. 2. 8.

Aſſurim, אַשּׁוּרִים Inſidiantes, ſive beati: aut aſpicientes vel gradientes: Filius Dedan, filii Lecſan. *Gen*. 25. 3.

Aſſyrii, Idem. Heb. Aſſurim. Aſſyrii poſt Euphratem loca tenent, amne tantum à Babyloniis diviſi. Herodotus eoſdem populos cum Syris eſſe dicit, ſed à Græcis Syros, à Barbaris Aſſyrios vocari. In Aſſyria autem fuerunt XVIII. regna, tam ampla & potens regio fuit. Lege Raphaelem Volater. lib. 11. Geograph. Strabonem, lib. 16. Geographiæ.

Aſſyrius, אַשּׁוּר Idem. ſ. n.

Aſtaroth, עַשְׁתָּרוֹת Greges, ſive divitiæ: aut faciens explorationem, ſeu tinea legis. Urbs in campeſtribus Moab in dimidia tribu Manaſſe, Og regis Baſan regia. *Deut*. 1. 3. *Ioſ*. 9. 10. & 12. 4. & 13. 12. gigantum terra quos Chodorlahomor interfecit, *Geneſis* 14. 5. in ſupercilio Sodomorum ſita. poſtremo Levitis conceſſa, 1 *Par*. 6. 71 fuit & Deus Palæſthinorum. Joſephus libro ſexto, cap. 14. Judaic. antiquit. teſt.s, quem ſuſtulerunt Judæi Samuelis juſſu, 1 *Sam*. 7. 3. Eſt & alius quem adoravit Salomon, 1 *Reg*. 11. 5. Ubi Aſtoret legitur: à Græcis aſtarti dictum. Vide Aſtarte.

Aſtarothites, עַשְׁתְּרָתִי Greges, ſive divitiæ, aut faciens explorationem, ſive tinea legis. 1 *Par*. 11. 44.

Aſtárte, עַשְׁתֹּרֶת Idem. Nomen deæ Sidoniorum,

quam

quam colebat Salomon, 1 *Reg.* 11. 5. De qua & 2 *Reg.* 23. 13. ſit mentio, quo in loco Aſtarte legendum eſſet pro Aſtaroth.

Aſtyages, ἀςυάγης Civitatis ductor, vel dux. G. Rex Perſarum *Dan.* 13. 64.

Aſyncritus, ἀσύγκριτος Incomparabilis. G. Viri nomen, *Rom.* 16. 14.

¶ Atad, אָטָד Rhamnus, ſive ſpinetum. Locus trans Jordanem, ubi exequias atque planctus peregerunt filii Iſrael ſuper morte Jacob, tertio à Ierichо lapide, duobus milibus à Jordane, qui locus dictus eſt poſtea Planctus Ægypti, *Gen.* 50. 10. Nunc Beth-hagla, quod vertitur locus gyri, eo quòd ibi more plangentium circuierunt in funere Iacob. Hieronymus in locis Hebraicis.

Ataroth, עֲטָרוֹת Coronæ ſive calamus inebriationis: vel ſaturitatis: aut ex Syro & Hebræo, conſilium inebriationis vel ſaturitatis. Civitas in tribu Gad, *Num.* 32. 3. 34. Eſt & altera Ataroh-ſophan. Vide Roth.

Ataroth-addar, עַטְרוֹת-אַדָּר Coronæ ſive calamus inebriationis vel ſaturitatis pallii ſive potentiæ aut magnitudinis. Civitas in tribu Ephraim. *Ioſ.* 16. 5. & 18. 11.

Atara, עֲטָרָה Corona. Altera uxor Jerameel primogeniti Eſron filii Phares filii Judæ, 1 *Paral.* 2. 26.

Ater, אָטֵר Siniſter, vel clauſus. Nomen viri. *Eſd.* 2. 16.

Athach, עֲתָךְ Hora tua, ſive tempus tuum. Nomen civitatis, 1 *Sam.* 30. 30.

Athach, הֲתָךְ Percutiens, vel humilians, aut ſubjiciens. Nomen eunuchi. *Eſth.* 4. 5.

Athaias, עֲתָיָה Hora vel tempus domini. Nomen viri. *Nehem.* 11. 4.

Athalai, עַתְלַי Hora mea, ſive tempus meum vel mihi. Nomen viri. *Eſd.* 10. 28.

Athalia, עֲתַלְיָהוּ Hora vel tempus domino. Mater Ochoziæ filii Joram regis Judæ, filia Amii regis Iſrael. 2 *Reg.* 8. 26.

Athanai, אֶתְנִי Fortis ſive Aſininus, aut donans. Filius Zara filii Adaia, 1 *Paral.* 6. 41.

Athar, עֶתֶר Oratio, aut deprecatio. Nomen civitatis. *Ioſ.* 19.7.

Athenæ, Ἀθῆναι ſine cumulo: vel ab Athena, id eſt Minerva, Minervales. G. Civitas Achaiæ, philoſophiæ dicata ſtudiis & idolorum cultui, ubi Paulus etiam Chriſtum prædicavit. *Act.* 17. 16. hujus urbis Piræus portus (cujus Terentius in Eunucho meminit) ſeptemplici muro quondam communitus fuiſſe ſcribitur. Athenæ hodie ſub Turcæ imperio ſunt, à Barbaris corrupto vocabulo Sethniæ vocantur, Raphaele Volater. lib. 38. Paralipomenon authore.

Athenienſes, ἀθηναῖοι Idem. G. *Act.* 17. 21.

Athenobius, ἀθηνόβιος Minervæ arcus. G. Nomen viri, 1 *Mach.* 15. 32.

Atharſatha, הַתִּרְשָׁתָא diſſoluens fundamentum, vel contemplans fundamentum vel potum: ſive turturis fundamentum: aut ex Hebræo & Syro, contemplans annum vel tempus. Filius Achelai. *Neh.* 10. 1. de quo & *Eſd.* 2. 61. & 8. 10.

Atmatha, חֻמְטָא Lacerta, vel ſtellio. Nomen civitatis in tribu Iuda, *Ioſ.* 15. 35. Hebr. Humta.

Attalia, ἀτταλεία Augens, vel nutriens. G. Civitas Pamphylię maritima à Ptolomæo Philadelpho ædificata, juxta Raphaelem Volater. lib. 10. Geograph. quam Paulus & Barnabas pertranſierunt, *Act.* 14. 45.

Attalus, ἄτταλος Auctus ſive nutritus. G. Nomen viri, 1 *Mach.* 15. 22.

¶ Ava, עַוָּה Iniquitas. Nomen idoli, 2 *Reg.* 18. 34. & 19. 13. *Iſa.* 37, 13.

Auguſtus, αὔγουστος latinum eſt, vel ab augurio dictus, vel (ut alii volunt) ab augendo. Romanorum Imperator ſecundus patre Octavio ſenatore genitus, Cęſaris nepos, imperavit annos 56. Hic cùm quadrageſimo ſecundo anno imperii ſui firmiſſimam veriſſimamque pacem compoſuiſſet, Chriſtus Dominus in Bethlehem natus eſt: cujus adventui pax iſta famulata eſt, quemadmodum ſcribit Eutropius rerum Romanarum lib. 7. cap. 2. Et Lucas Euangeliſta cap. 2. 1. refert ab hoc edictum exiiſſe, ut cenſeretur orbis univerſus.

Avim, עַוִּים Iniqui, ſive perverſi. Nomen civitatis, *Ioſ.* 18. 23.

Avith, עֲוִית Iniqua, ſive perverſa, aut temporalis. Nomen civitatis, in qua regnavit Adad quartus rex in Edom, *Gen.* 36. 35.

Aulon, ſive vallis campeſtris עֵמֶק הַשִּׂדִּים authore Hieronymo in Heb. locis, non Græcum ut quidam putant, ſed Hebræum vocabulum eſt. Appellatur autem vallis grandis atque campeſtris in immenſam longitudinem ſe extendens, quę circumdatur ex utraque parte montibus ſibi invicem ſuccedentibus & cohærentibus, qui incipientes à Libano & ultra, uſque ad deſertum Pharan perveniunt. Suntque in ipſo Aulone, id eſt valle campeſtri urbes nobiles, Scytopolis, Tyberias, ſtagnumque prope eam: ſed & Iericho, mare mortuum, & regiones in circuitu, per quas medius Iordanis fluit *Gen.* 14. 3.

Auran, חַוְרָן Foramen, ſive libertas, aut albedo. Oppidũ Damaſci in ſolitudine, *Ezech.* 47. 17. Hebr. Hauran.

Auſitis, הָעוּץ Hebraicè dicitur Hus, & vertitur conſilium aut lignum: aut Syriacè, affixus aut affixio. Nomen loci, *Ier.* 25. 20.

¶ Axa, עַכְסָה Compoſita vel adornata, aut laſciviens, ſive confractio vel diruptio velaminis. Filia Caleb, *Ioſ.* 15. 16. *Iud.* 1. 12. quæ, 1 *Par.* 2. 49. Achſa ſcribitur.

Axaph, אַכְשָׁף Veneficus, ſive utique conterens. Nomen civitatis, *Ioſ.* 19. 25.

¶ Aza, עֻזָּא Fortitudo, aut capra. Nomen viri, *Eſd.* 2. 47.

Azanias, אֲזַנְיָא Auris Domini, ſive auſcultatio Domini, vel arma Domini. Nomen viri, *Neh.* 10. 9.

Azanoth-thabor, אַזְנוֹת-תָּבוֹר Aures electionis ſive puritatis, aut ex Hebræo & Syro, aures contritionis aut confractionis. Civitas tribus Nephthali, *Ioſ.* 19. 34.

Azareel, עֲזַרְאֵל Adiutorium Dei, ſive Atrium Dei, Nomen viri, 1 *Paral.* 12. 6. &. 25. 8.

Azarias, עֲזַרְיָה Auxilium Domini, ſive Atrium Domini. Filius Amaſiæ regis Iuda 2 *Reg.* 14. 21. qui 2 *Par.* 26. 1. Ozias dicitur. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 *Par.* 26. 17. Filius Iohannan. 2 *Par.* 28. 12. Filius item Ethan filii Zaræ, filii Iuda, 1 *Par.* 2. 8. Vide & 1 *Par.* 6. 9. 13.

Azaricam, ſive Azricam, עַזְרִיקָם Auxilium reſurgentis vel vindicantis aut fortitudo vacua. Nomen viri *Nehem.* 11. 14.

Azau, חֲזוֹ Videns aut prophetans. Filius Nachor ex Melcha, *Geneſ.* 22. 22. Hebr. Hazo.

Azaz, עָזָז Fortis. Pater Bala. 1 *Par.* 5. 8.

Azazias, עֲזַזְיָהוּ Fortitudo Domini. Nomen viri. 2 *Par.* 31. 13.

Azbai, אֶזְבַּי Hyſſopus mea. Nomen viri, 1 *Par.* 11. 37.

Azboc, עַזְבּוּק Hircus vel fortitudo vacuitatis, aut fortis diſſipatio. Nomen viri, *Nehem.* 3. 16.

Azeca, עֲזֵקָה Fortitudo, ſive murata vel ſepta: aut Syriacè, annulus. Civitas Amorrhæorum, quæ ſorte ceſſit tribui Juda, *Ioſ.* 15. 35. *Nehem.* 11. 30. Hieronymo inter Eleutheropolim & Æliam ſita: quo loci Deus grandine & lapidibus gentes perdidit, *Ioſ.* 10. 11. Philiſthijm illic caſtra contra Iſrael habuerunt, 1 *Sam.* 17. 1. Hanc reparavit Roboam rex Juda. 2 *Paral.* 11. 9. & rex Babylonis eandem debellavit *Ier.* 34. 7.

Azer, עֵזֶר Adiutorium ſive atrium. Nomen viri. *Nehem.* 3. 19.

Azgad, עַזְגָּד Fortis exercitus, aut fortitudo felicitatis, vel ex Hebræo & Syro, fortis ſciſſura: Viri nomen. *Eſd.* 2. 1. & 8. 12.

Azaia, עֲזָיָה Fortitudo domini, ſive hircus domini. Nomen viri. *Nehem.* 11. 3.

Aziza, עֲזִיזָא Fortitudo, aut fortis. Nomen viri, *Eſd.* 10. 27.

Azmaveth, עַזְמָוֶת Fortis mors, ſive hircus, aut fortitudo mortis. Nomen viri cujuſdam 2 *Sam.* 23. 30. qui 1 *Par.* 11. 33. dicitur Azmoth, iiſdem conſonantibus & punctis, *Eſd.* 2. 22.

Azmoch, עַזְמָוֶת Idém. Filius Joada filii Achaz, 1 *Par.* 8. 36. & 12. 3. & 27. 24. Filius item Jore. 1 *Par.* 9. 42 Nomen præterea cujuſdam alterius, 1 *Par.* 11. 33 qui 2 *Sam* 23. 30. dicitur Azmáveth, iiſdem conſonantibus & punctis.

Azor,

Azor, ἀζὼρ Adiutor, vel accinctus : aut Syriacè converſus, D. Filius Eliacim filii Abiud. *Matth.* 1. 14.

Azotidę, אַשְׁדּוֹדִית Hebraicè dicitur Aſdodioth,& vertitur deprædatrices, ſive ignis dilectionum, *Neh.* 13. 23.

Azotii, אַשְׁדּוֹדִים In Hebręo dicitur Aſdodim, id eſt deprædantes, ſive ignis dilectorum vel patruorum. Genus populi in terra Chanaan contra aquilonem, *Ioſ.* 13. 3.

Azotus, אַשְׁדּוֹד Hebraicè dicitur Aſdod, id eſt deprædatio, ſive ignis dilecti, aut ignis patrui. Inſignis Paleſthinæ urbs inter Aſcalonem & Joppen, in qua gigantes habitarunt, capta à Joſua duce. *Ioſ.* 11. 22. Sorte ceſſit tribui Judæ, *Ioſ.* 15. 46. Hæc una è quinque civitatibus Allophylorum templo Dagon idoli nobilitata, 1 *Sam.* 6. 17. Quam ut ait Stephanus, condidit quidam è mari rubro profugus, ex nomine uxoris ſuæ Azes. Volater. lib. 11. Geogra. cujus in ſcripturis multa eſt mentio, *Ier.* 25. 20. *Amos* 1. 8. *Soph.* 2. 4. *Zach.* 9. 6. *Iſa.* 20. 1. 2 *Par.* 26. 6. In hac Philippus prædicavit Chriſtum, *Actor.* 8. 40.

Azriel, עַזְרִיאֵל Adiutorium Dei, ſive atrium Dei. nomen viri, 1 *Paral.* 12. 6.

Azuba, עֲזוּבָה Derelicta, ſive deſerta, aut fortitudo ejus in ea. Mater Joſophat filia Salai. 1 *Reg.* 22. 43. Uxor item Caleb filii Eſrom filii Juda, 1 *Par.* 2. 18. 2 *Par.* 20. 31.

Azur, עַזּוּר Adiutus, ſive adiutor. Pater Ananiæ prophetæ, *Ier.* 28. 1. Pater item Jezoniæ *Ezech.* 11. 1.

Azzi, עֻזִּי Fortitudo mea, ſive hircus meus. Nomen viri, *Nehem.* 11. 22.

Litera B.

¶ Baal, בַּעַל Idólum, aut dominans, vel ſubiiciens aut poſſidens. Nomen idóli in Samaria, & Moabitarum. Græci Martem putant, *Num.* 22. 40, quod deſtruxit Gideon, *Iudic.* 6. 25. Eſt & nomen loci. 1 *Par.* 5. 23. Filius item Joel, 1 *Par.* 5. 23. Filius Abigabaon, 1 *Par.* 8. 29. Poſtremo filius Jahiel. 1 *Par.* 9. 35.

Baal, אַרְבֵּאל. *Oſee.* 10. 15. legitur, Vindicavit Baal : cum legendum ſit, Vindicavit Arbel : & vertitur Pugnavit Deus, ſive vindicavit Deus, aut ultus eſt pro Deo.

Baala, בַּעֲלָה Idolum ejus, aut dominans ei, vel ſu-

ſubjecta, aut poſſeſſa, ſive in aſcenſione, vel in elevatione. Nomen civitatis in tribu Iuda, *Ioſ.* 15. 9. quæ & Cariath-jarim & Cariath-baal dicitur.

Baalath, בַּעֲלַת Subjecta, ſive poſſeſſa: aut in exaltatione, vel aſcenſione. Nomen civitatis in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 8. 44. Civitas à Salomone condita, 1 *Reg.* 9. 18.

Baal-berith, בַּעַל בְּרִית Idolum fœderis vel pacti, aut ſubjiciens vel poſſidens fœdus vel pactum. Nomen idoli, *Iudic.* 9. 4.

Baal-gad, בַּעַל-גָּד Idolum fortunæ vel fœlicitatis, ſeu exercitus: aut ſubiiciens ſive poſſidens felicitatem vel exercitum: aut ex Hebræo & Syro, Idolum ſciſſuræ. Urbs in terra Chanáan ſub monte Hermon, *Ioſ.* 11. 17. & 13. 5.

Baal-haſor, בַּעַל-חָצוֹר Idoli atrium vel fœnum, aut poſſeſſor gratiæ vel doni. Locus eſt infra Ephraim urbem Benjamin, 2 *Sam.* 13. 23.

Baal-hermon, בַּעַל-חֶרְמוֹן Idolum aut author ſive poſſeſſor deſtructionis ſive anathematis, vel retis, ſive retiaculi, aut dedicati vel conſecrati Deo ſcilicet. Mons circa Libanum, in Paleſthinæ finibus, *Iud.* 3. 3.

Baali, בַּעֲלִי Idolum meum, ſive dominans mihi, aut ſubjiciens vel poſſidens me. *Oſee.* 2. 17.

Baalia, בְּעַלְיָה Idoli Dominus, id eſt Deus idoli, vel ſubjiciens aut poſſidens dominus, ſive in aſcenſu vel in cœnaculo. Nomen viri, 1 *Par.* 12. 5.

Baal-jada, בְּעֶל-יָדָע idolum apertum vel manifeſtatum, ſive poſſeſſor ſcientiæ. Filius David, 1 *Par.* 14. 9.

Baalim, בְּעָלִים idola, ſive dominantes: aut ſubiicientes vel poſſidentes, Nomen idoli, 1 *Sam.* 7. 4. 2 *Par.* 28. 2. *Ierem.* 2. 23. Rex item filiorum Ammon, *Ierem.* 40. 41.

Baal-meon, בַּעַל-מְעוֹן Idolum habitaculi, vel idolum ex peccato, aut ſubiiciens ſive poſſidens habitaculum, ſive dominium ex peccato. Civitas Amorrhæorum, quæ ſorte obtigit filiis Ruben, *Num.* 32. 38. *Ioſ.* 13. 17.

Baal-pharaſim, בַּעַל-פְּרָצִים Idolum diviſionum, aut ſubjiciens ſive poſſidens diviſiones. Nomen loci in terra Chanáan. 2 *Sam.* 5. 20. 1 *Par.* 14. 11.

Baal-thamar, בַּעַל-תָּמָר idolum palmæ, aut ſubjiciens,

ciens, vel poſſidens palmam arborem, aut idolum commutationis, ſive ſubiciens aut poſſidens commutationem. Vicus juxta Gabaa, in tribu Benjamin. *Iud*. 20. 33.

Baana, בַּעֲנָה In reſponſione, ſive in afflictione, aut in cántico: vel Syriacè, deprecatio. Filius Remmon Berothitæ, 2 *Sam*. 4. 2. Pater item Eled, 2 *Sam*. 23. 29. Filius item Ahilud, 1 *Reg*. 4. 12.

Baaſa, בַּעְשָׁא in factura, ſive in tinea, aut in compreſſione, vel ſcrutationem tollens. Nomen regis Iſraël, 1 *Reg*. 15. 17. 2 *Par*. 16. 1. Filius Ahia, 2 *Reg*. 9. 9.

Babel, בָּבֶל Confuſio ſive commiſtio. Nomen civitatis, *Gen*. 11. 9. quæ Stephano Seleucia quoque dicta eſt. Babylonem eſſe duplicem, Coſmographorum conſenſus eſt: Una in Aſſyria, ſive Chaldæa in campo Senaar, caput regni Chaldæorum, regia Nemrod, ſita ad Orientem terræ Juda, quæ à confuſis labiis nomen habet, teſtes Moſes, *Gen*. 10. 10. & 11. 9. Joſephus lib. 1. cap. 9. antiq. Iudaic. Auguſtinus lib. 16. cap. 4. de civitate Dei. Plura de hac Babylone lege apud Plinium in 6. naturalis hiſt. cap. 26. Strabonem lib. 15. & 16. Pompon. Melam lib. 1. Ptole. lib. 5. cap. 20. & 6. cap. 26. Ab hac & regio circumpoſita Babylonia vocatur. In hac populus Judæorum LXX. annis captivus retentus fuit, juxta prophetiam *Ier*. cap. 25. 12. per Nabuchodonoſor regem Babyloniorum transmigrare coactus, 2 *Reg*. 25. 11. & 2 *Par*. 36. 10. Nunc Seleucia vocata Straboni lib. 16. Geogra. & Stephano de urbibus. Ipſa Babylonia Meſopotamiæ conjuncta eſt inter Euphratis ipſius converſiones: auſtralior eſt: Syriam tamen Ptolemæo, Plinioque non excedit. Author Raphaël Volater. lib. 11. Geograph. Plinius lib. 6. cap. 26. natur. hiſto. Strabo in 16. refert eam Tigri & Euphrate irrigari. Altera in Ægypto ſita, vel Ægypto proxima in finibus Arabiæ juxta Heliopolin & Arphroſiopolin: Arabum lingua Chayrum illam vocant, nunc Alcayr dicitur, Soltani ſedes. Ex hac urbe divus Petrus priorem ſuam ſcripſit epiſtolam, ad Chriſti fideles ſparſos per Pontum, Galatiam, Cappadociam, Aſiam, & Bythiniam. Hæc à Ptolemæo tabula 3. Aphricæ. cap. 5. Babylis appellatur. De hac Raphael Volater. lib. 12. Et Joſephus lib. 2. cap. 13. antiquit. Judaic.

Babylonia, idem.

Babylonii, בַּבְלָיֵא confuſi, ſive commiſti. *Neh*. 4. 9.

Bacche-

Bacchenor, Ebrius, vel vinoſus. G.

Bacchides, βακχίδης idem. G. Nomen viri. 1 *Mach.* 7. 8.

Bacenor, βακήνωρ Putatur idem eſſe nomen cum Bacchenor, & iſtud eſſe corruptum. Nomen viri, 2 *Mach.* 12. 35.

Bacbacar, בַּקְבַּקַּר Vacua, vel inanis viſitatio, aut matutinatio vel vapulatio, aut inanis vacca. Viri nomen, 1 *Par.* 9. 15.

Badacer, בִּדְקַר in compunctione, ſiue in transfixione, aut in confuſione, ſive vectis frigiditatis. Vel ſola frigiditas. Nomen ducis exercitus Jehu. 2 *Reg.* 9. 25.

Badad, בְּדַד Solitarius, ſive in mamilla, vel in dilectione, Pater Adad regis quarti in Edom, *Gen.* 36. 35.

Badaias, בֵּדְיָה Solus Dominus, vel vectis Domini. Nomen viri, *Eſd.* 10. 31.

Badan, בְּדָן Vectis, vel ſolus, aut in judicio, Nomen viri, 1 *Sam.* 12. 11. Filius Ulam filii Sares, 1 *Par.* 7. 17.

Bagatha, בִּגְתָא In torculari. Nomen Eunuchi, *Eſth.* 1. 10.

Bagathan, בִּגְתָן In torculari, aut cibum tribuens, Nomen eunuchi, *Eſth.* 2. 21.

Bahalis, בַּעֲלִיס in lætitia, ſive in arrogantia. Rex filiorum Amnon. *Ier.* 40. 14.

Bahem, βαίνη in eis, vel cum eis. D. 1 *Mach.* 13. 37.

Bahurim, בַּחֻרִים Electi, ſive juvenes, aut in foraminibus ſive in libertatibus. Nomen civitatis in tribu Benjamin. 2 *Sam.* 3. 16.

Bala, בָּלָה vel בִּלְהָה Inveterata ſive turbata, aut defluens. Nomen civitatis in tribu Simeon, *Ioſ.* 19. 3. 1 *Par.* 4. 29. Ancilla item Rachel uxoris Jacob, *Gen.* 29. 29. Uxor item Nephthali, 1 *Par.* 7. 14.

Bala, בֶּלַע Deglutiens, ſive deſtruens. Nomen urbis, quæ Segor, item Saliſſa, ſive Vitula conternans in ſacris literis dicitur, *Gen.* 14. 9. Eſt & filius Azaz filii Semma filii Ioel, 1 *Par.* 5. 7.

Balaam, בִּלְעָם Vetuſtas populi, vel abſque populo, ſive devoratio aut deſtructio eorum. Filius Beor ariolus, *Num.* 22. 5. *Ioſ.* 13. 22. Eſt & nomen civitatis, 1 *Par.* 6. 70.

Balaan, בִּלְהָן Inveteratus ſive turbatus. Filius Eſer filii Seir Horræi, *Gen.* 36. 27.

Balac, בָּלָק Involvens, aut deſtruens, vel cum lambente: aut Syriacè, cum percutiente. Filius Sephor, *Num.* 22. 1.

Baladan, בַּלְאֲדָן Abſque imperio, vel abſque judicio, aut vetuſtas imperantis, vel judicii. Nomen viri, 2 *Reg.* 20. 12. *Iſa.* 39. 1.

Balan, בִּלְהָן Inveteratus, ſive turbatus. Filius Jadihel filii Benjamin, 1 *Par.* 7. 11.

Bálanan, בַּעַל-חָנָן Idoli gratia vel donum, aut poſſeſſor gratiæ vel doni Filius Achobor, ſeptimus rex Edom, *Gen.* 36. 39. 1 *Par.* 27. 27. Hebr. Baal-hanan.

Baldad, בִּלְדַּד Vetuſta dilectio vel mamilla, ſive inveteratus motus, aut abſque motu, ſive abſque dilectione vel mamilla. Nomen viri, *Iob* 8. 1.

Baloth, בְּעָלוֹת Subjectæ ſive poſſeſſæ, aut in aſcenſione. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 24.

Bal-ſaliſa, בַּעַל-שָׁלִשָׁה idólum tertium, aut idolum ducis vel principis, ſive poſſeſſor trium, aut poſſeſſor ducatus vel principatus. Nomen loci, 2 *Reg.* 4. 42.

Balſaſar, בֵּלְשַׁאצַּר Non portans anguſtiam, vel non theſaurizans: aut ex Syro & Hebræo, ſcrutator theſauri. Filius Nabuchodonoſor, *Dan.* 5. 1. & 22. 30. & 7. 1. & 8. 1. Secundùm Joſephum filius fuit Evilmerodach:

Baltaſſar, בֵּלְטְשַׁאצַּר Abſconditè theſaurizans, ſive in malleatore theſaurizans, vel occultè portans anguſtiam. Nomen prophetæ, qui & Daniel dicebatur, *Dan.* 1. 7. & 5. 12.

Bamaal, בִּמְהָל In circumciſione, aut in miſtione. Filius Joſaphat filii Heber filii Bariæ, 1 *Par.* 7. 34.

Bamoth, בָּמוֹת Altaria vel excelſa, ſive in morte. Nomen vallis, *Num.* 21. 19.

Bamoth-báal, בָּמוֹת-בַּעַל Altaria ſive excelſa idóli, aut in morte idóli. Nomen civitatis in tribu Dan, *Ioſ.* 13. 17.

Banaa, בַּנְעָא In motu. Filius Moſa filii Zamri, 1 *Par.*

1 *Par.* 8. 36. & 9. 43.

Banaia, ſive Banaias, בְּנָיָהוּ Filius domini, aut intelligentia domini, ſive ædificatio domini. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 20. Nomen principis cujuſdam, 1 *Par.* 4. 36. & 15. 20. 2 *Par.* 31. 13. Pater item Pheltiæ, *Ezech.* 11. 1. Filius Jojadæ, 2 *Sam.* 8. 18.

Bane, בְּנֵי filii, aut ædificantes, ſive intelligentes. Nomen civitatis in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 45. Quamvis putem legendum Bani-barac, ut unius civitatis nomen ſit, non duarum, quum Hebræis jungantur.

Banea, ſive Baneas, בְּנָיָה Filius domini, aut intelligentia vel ædificatio domini. Nomen viri, *Eſdr.* 10. 25.

Bani, בָּנִי Filius meus, aut ædificatio vel intelligentia mea. Nomen viri, *Eſd.* 10. 33. *Nehem.* 9. 4.

Banni, Idem. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 36. Filius Somer filii Moholi, 1 *Par.* 6. 44.

Baninu, בְּנִינוּ Filii noſtri, aut ædificatores noſtri, ſive intelligentes nos. Nomen viri, *Nehem.* 10. 13.

Bara, בַּעֲרָה Incendium, ſive expurgatio, aut paſtus, vel jumentum, ſive inſipientia, vel in vigilia. Nomen alterius uxoris Saharáim, 1 *Par.* 8. 8.

Bara, בֶּרַע In malo, ſive in ſocio, aut in clamore, vel in paſtu, ſive in conſtructione. Rex Sodomæ, *Gen.* 14. 2.

Baria, בְּרִעָה In ſocietate, ſive in malitia, aut in ululatione, vel in paſtu. Nomen viri, 1 *Par.* 8: 13.

Barabbas, βαραββᾶς Filius patris vel magiſtri, aut filius confuſionis vel ignominiæ. D. Nomen inſignis cujuſdam latronis, *Matth.* 27. 16.

Barac, בְּרַק Fulgur, ſive in vanum, vel in vacuum. Nomen civitatis in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 45. Vide Bane, Filius Abinoem. *Iud.* 4. 6.

Baracha, בְּרָכָה benedictio, aut genuflexio. Nomen viri, 1 *Par.* 12. 3.

Barachel, בָּרַכְאֵל Benedicens Deum, aut genuflectens Deo. Nomen viri, *Iob* 32. 2.

Barachia, ſive Barachias, בֶּרֶכְיָה Benedicens Dominum, aut genuflectens domino: Pater Zachariæ prophetæ, *Zach.* 1. 1. Filius Moſollamoth, 2 *Par.* 28. 12. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 *Par.* 3. 20.

Barad, בָּרָד Grando, ſive in deſcenſu, aut in imperio. Nomen loci in deſerto Sur, *Gen.* 16. 14.

Baraia, בְּרָאיָה Creatura domini, ſive impinguatio, aut electio domini, ſive in viſione. Filius Semi, 1 *Par.* 8. 20.

Baraſa, βόσορρα in egeſtate, aut filii plaſmatio, ſive in curſu, vel in beneplacito. D. Nomen civitatis, 1 *Mach.* 5. 26.

Bared, בֶּרֶד grando, ſive in deſcenſu, aut in imperio. Filius Suthalæ filii Ephraim, 1 *Par.* 7. 21.

Baria, בָּרִיחַ Sera, vel vectis, ſive fugitivus, aut in odore. Filius Semiæ filii Secheniæ, 1 *Par.* 3. 22.

Baria, בְּרִיעָה In malo, ſive in clamore, aut in ululatione, vel in paſtu. Filius Aſer filii Jacob, 1 *Par.* 7. 30. & 8. 13. & 23. 10. qui Beria, *Gen.* 46. 17. dicitur, iiſdem conſonantibus & punctis.

Barieu, βαριησοῦς Maleficus, vel magus, ſive in nequitia, D. Cognomen pſeudoprophetæ, *Actor.* 13. 6.

Bar-jona, βαριωνᾶς Filius columbæ, ex Syro & Hebræo. D. *Matth.* 16. 17.

Barnabas, βαρνάβας Filius prophetæ, vel filius conſolationis, D. Nomen viri, *Actor.* 4. 36.

Barſabas, βαρσαβᾶς filius reverſionis, vel converſionis, aut filius quietis, vel filius juramenti. D. Nomen viri, *Actor.* 1. 23.

Barthimæus, βαρτίμαιος. Beatus Hieronymus dicit quod corrupte legitur, ſcribi autem debere Barſemæus: quod Syriacè vertitur filius cæcus, vel filius cæcitatis. D. Nomen cæci cujuſdã à nativitate, quem Jeſus ſanavit, *Marc.* 10. 46.

Bartholomæus, βαρθολομαῖος filius ſuſpendentis aquas. D. Nomen apoſtoli. *Matth.* 10. 3. *Luc.* 6. 14.

Baruch, בָּרוּךְ Benedictus, vel genuflexus. Filius Neriæ, *Ier.* 32. 10.

Barzaith, בִּרְזָיִת Filius anguli, aut puritas anguli, ſive frumentum anguli. Filius Melchiel filii Aſer filii Jacob, 1 *Paral.* 7. 31.

Baſaia, בַּעֲשֵׂיָה In factura domini. Filius Melchiæ filii Athanai, 1 *Par.* 6. 40.

Baſan, בָּשָׁן In dente, ſive in ebore, aut in mutatione, vel in ſomno, ſeu in dormitatione: aut confuſio vel ignominia. Regio Og regis, quæ paſcuis ac nemoribus abundans, cecidit in ſortem dimidiæ tribus Manaſſe, *Iſ.ti.* 2. 13. *Num.* 21. 32. quæ & Havoth-jair, *Deut.* 3. 14. dicitur & terra Raphaim.

Baſcath, בָּצְקַת Maſſa, ſive inflatio, aut in anguſtia, vel in effuſione. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 39.

Baſchama, βασχαμὰ Confuſio, vel erubeſcentia iræ vel caloris. D. Nomen loci, 1 *Mach.* 13. 23.

Báſemath, בָּשְׂמַת Aromata, vel confuſio mortis, aut in deſolatione, ſive in poſitione, aut in nominibus. Altera uxor Eſau, *Gen.* 26. 33. Filia item Salomonis, 1 *Reg.* 4. 13.

Bathuel, בְּתוּאֵל Filiatio Dei, aut menſura Dei, vel deſertum Dei. Filius Nachor ex Melcha, *Gen.* 22. 22. Nomen civitatis, 1 *Par.* 4. 30.

Bavai, בַּוַּי in væ, id eſt, in luctu, vel in miſeria. Syrum eſt, Nomen viri, *Nehem.* 3. 18.

Bauramites, בַּחֲרוּמִי Eligens aquas, aut eligens quis? 1 *Par.* 11. 33. qui 2 *Sam.* 23. 30. dicitur Beromi, Hebr. Baharumi.

Bazata, בִּזְתָא Contemptus, vel deſpectus, ſive deprædatio, aut in oliva. Nomen eunuchi cujuſdam, *Eſth.* 1. 10.

Baziothia, בִּזְיוֹתְיָא Contemptus vel deſpectiones ejus ſive prædæ ejus: aut in oliva Domini. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 27.

¶ Bebai, בֵּבָי pupilla, ſive concavus aut vacuus. Nomen viri, *Eſd.* 2. 11.

Becbecia, בַּקְבֻּקְיָה evacuatio vel diſſipatio Domini, ſive laguncula Domini. *Neh.* 11. 17.

Bechuc, בַּקְבּוּק Vacuitas, aut evacuatio vel diſſipatio, ſive laguncula. Nomen viri, *Eſd.* 2. 49.

Becher, בֶּכֶר Primogenitus, aut primitiæ, ſive in ariete. Filius Ephraim, *Num.* 26. 35.

Becheritæ, בַּכְרִי Idem plurale, *Num.* 26. 35.

Bechor, Idem quod Becher, iiſdem conſonantibus & vocalibus

calibus ſcriptum. Filius Benjamin, *Gen.* 46. 21.

Bechorath, בְּכוֹרַת Primogenitura, vel primitiæ, Filius Aphia, 1 *Sam.* 9. 1.

Bedan, בְּדָן Vectis, vel ſolus, ſive in judicio, Vide dictionem Badan.

Beel-phegor, בַּעַל-פְּעוֹר idólum hiatus vel aperturæ. Nomen idóli Moabitarum, *Oſee.* 9. 10. *Num.* 25. 3. *Deut.* 4. 3.

Beel-phegor, פְּעוֹר Apertura ſive hiatus. Nomen idóli, *Ioſ.* 22. 17. Hebr. Phegor.

Beel-meon, ſive Baal-meon, בַּעַל-מְעוֹן Idóli habitaculum, vel idólum de peccato, aut poſſeſſio habitaculi, vel poſſeſſio ex peccato. Nomen civitatis, *Ezech.* 25. 9. 1 *Par.* 5. 8.

Beel-ſephon, בַּעַל-צְפוֹן Idólum aquilonis, vel idolum occultum, aut idolum ſpeculæ, vel poſſeſſor aquilonis, vel ſpeculationis aut ſecreti. Nomen loci ſive urbis in Ægypto, *Exod.* 14. 2. *Num.* 33. 7. Joſephus lib. 2 cap. 13.

Béel-teem, בְּעֵל-טְעֵם Idólum, ſive poſſeſſor ſaporis vel guſtus, aut rationis vel eloquii. Nomen viri, *Eſd.* 4. 8.

Beel-zebub, בַּעַל-זְבוּב Idólum muſcæ, vel poſſeſſor muſcæ. Nomen idoli Accaronitarum, 2 *Reg.* 1. 2. *Luc.* 11. 15. Aliàs Beel-phegor appellabatur: à gentibus Priapus.

Beera, בְּאֵרָה Puteus, ſive explanatio vel declaratio: aut in luce ejus. Filius Ioel, 1 *Par.* 5. 6.

Beeri, בְּאֵרִי Puteus, ſive explanans aut declarans, vel in luce, ſive in leone. Pater Iudith uxoris Eſau, *Gen.* 16. 33. Pater item Oſee prophetæ, *Oſee.* 1. 1.

Beer-ramath, בְּאֵר-רָאמַת Puteus, vel declaratio celſitudinis, aut jaculationis, ſive in luce excelſa, Urbs tribus Simeon, *Ioſ.* 19. 8.

Begoai, בִּגְוַי In corpore meo, ſive in gente: aut Syriacè, intrinſecus, *Nehem.* 7. 7.

Beguai, Idem. Nomen viri, *Eſd.* 2. 2.

Begui, Idem. Nomen viri, *Eſd.* 8. 14.

Behemoth, בְּהֵמוֹת multitudinem animalium terreſtrium ſignificat, unde plerumque pro Satanæ potentia accipitur, *Iob* 40. 10.

Bel, בֵּל Vetuſtus, aut nihil, ſive defluens. Nomen idóli Babyloniorum, *Iſa*. 46. 1.

Bela, בֶּלַע Deglutiens, ſive deſtruens. Filius Benjamin, *Gen*. 46. 21. 1 *Par*. 7. 7. & 8. 1. *Num*. 26. 38. Nomen item urbis, quæ aliàs Segor, *Gen*. 14. 2. dicitur, & Soar, & Saliſſa, teſte Hieronymo. Filius item Beor, rex Edom, *Gen*. 36. 33.

Belaitæ, בַּלְעִי Idem, *Num*. 26. 38.

Belga, בִּלְגָּה Refrigerium, vel confortatio, aut vetuſtas vultus. Nomen viri. 1 *Par*. 24. 13. *Nehem*. 12. 4.

Belgai, בִּלְגַּי Refrigerium, ſive confortatio, aut vetus vallis. Nomen viri, *Nehem*. 10. 8.

Belial, בְּלִיַּעַל Perverſus, vel abſque jugo, ſive non aſcendens, vel ſine profectu. *Iud*. 19. 22. 1 *Sam*. 10. 27. *Nahum* 1. 14. 2 *Cor*. 6. 15. pro diabolo ſumitur.

Belma, βελμαὶ Nihilum, aut vetuſtas nimia. D. Nomen loci. *Iudith* 7. 3.

Belſan, בִּלְשָׁן In lingua, aut in detractione, ſive vetuſtas dentis, aut vetus ebur: aut Syriacè, ſcrutans. Nomen viri, *Eſd*. 2. 2.

Ben, בֵּן Filius, vel ædificans, aut intelligens, 1 *Par*. 15. 18.

Ben-abinadab, בֶּן־אֲבִינָדָב Filius patris ſpontanei, aut filius patris voventis vel principis. Unus præfectorum annonæ Salomonis. 1 *Reg*. 4. 11.

Ben-adad, בֶּן־הֲדַד Filius ſonitus vel clamoris, aut filius dilecti, aut patrui, ſive mammillæ, rex Syriæ. 1 *Reg*. 15. 8. *Ier*. 49. 27. Filius Tabremon. 2 *Par*. 16. 4.

Ben-decar, בֶּן־דֶּקֶר Filius compunctionis, vel transfixionis, præfectus annonæ domus Salomonis in Macces, 1 *Reg*. 4. 8.

Bene-jaacan, בְּנֵי־יַעֲקָן filii tribulationis vel laboris, aut ædificatores tribulationis vel laboris, aut intelligentes laborem vel tribulationem. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Moſeroth. *Num*. 33. 31.

Ben-ennon, בֶּן־הִנּוֹם Filius divitiarum ſuarum, aut filius decipientis vel contriſtantis eos. Nomen vallis in tribu Benjamin quæ aliàs Tophet dicitur, 2 *Paralip*. 28. 3. & 33. 6.

Ben-

Ben-gaber, בֶּן־גֶּבֶר Filius viri, aut filius robuſti, vel potentis. Nomen præfecti annonę Salomonis in Ramoth-Galaad, 1 *Reg*. 4. 11.

Ben-háil, בֶּן חַיִל Filius fortitudinis vel exercitus, aut filius divitiarum, vel antemuralis ſive doloris. Nomen viri, 2 *Par*. 17. 6.

Ben-heſed, בֶּן חֶסֶד Filius miſericordiæ, vel opprobrii. Nomẽ præfecti annonæ Salomonis in Aruboth. 1 *Reg*. 4.10.

Ben-hur, בֶּן־חוּר Filius libertatis vel foraminis, aut albedinis. Præfectus annonæ regis Salomonis in monte Ephráim, 1 *Reg*. 4. 8.

Beni, בָּנִי Filius meus, aut intelligentia, ſive ædificatio mea. vide Bani.

Benni, idem. Nomen viri, *Neh*. 3. 17.

Benjamin, בִּנְיָמִין filius dexteræ. Filius duodecimus Jacob ex Rachel uxore, ab ipſa matre Ben-oni vocatus. *Gen*. 35. 18. Eſt & nomen loci, 1 *Reg*. 4. 18.

Ben jamin, מִנְיָמִין 2 *Par*. 31. 15. ubi dicitur Eden & Benjamin: legendum ex Hebræo Miniamin, & vertitur de dextera, ſive præparatio dexteræ. Nomen viri.

Bennoi, בִּנּוּי Ædificatio, aut filiatio, ſive in habitaculo meo, aut in pulchritudine. Nomen viri. *Eſd*. 8. 33.

Benno, בְּנוֹ filius ejus, aut ædificatio, vel intelligentia ejus. Nomen viri, 1 *Par*. 24. 26.

Ben-oni, בֶּן־אוֹנִי Filius doloris mei. Filius duodecimus Jacob ex Rachel, qui & Benjamin. *Gen*. 35. 18. dicitur.

Benoth, בְּנוֹת filiæ, ſive intelligentiæ, vel ædificationes. Nomen idoli Babyloniorum, 2 *Reg*. 17, 30.

Bennui, בִּנּוּי Ædificatio, vel filatio: ſive in habitaculo meo, aut in pulchritudine. Nomen viri, *Eſd*. 10. 30.

Ben-zoheth, בֶּן־זוֹחֵת Filius ſeparationis, aut filius iſtius formidinis vel contritionis, Filius Jeſi, 1 *Par*. 4. 20.

Beon, בְּעֹן In afflictione, vel in reſponſione, aut in cantico, vel ſcrutatio earum: aut Syriacè, deprecatio. Civitas Amorrhæorum ultrà Jordanem, *Num*. 32. 3.

Beor, בְּעוֹר incendium, vel expurgatio, aut inſipiens, ſive jumentum, vel paſtus. Pater Bela, regis Edom, *Gen*. 36, 32. Pater item Balaam arioli, *Num*. 22. 4.

Bera, בְּאֵרָה Puteus, ſive explanatio, vel declaratio, aut in luce ejus. Nomen loci, *Iud.* 9. 21. Filius Supha filii Helem, 1 *Par.* 7. 38.

Bercos, בַּרְקוֹס Filius conciſionis vel ſeparationis. Nomen viri, *Eſd.* 2. 53.

Berea, βερέα Puteus ejus, vel filia ejus, aut declaratio ejus. D. Nomen urbis, 1 *Mach.* 9. 4.

Beri, בְּרִי filius meus, ſive purus, vel electus, aut frumentum meum. Filius Supha filii Helem. 1 *Par.* 7. 37.

Beria, בְּרִיעָה in malo, ſive in clamore, aut in ululatione, vel in paſtu. Filius Aſer filii Iacob, *Gen.* 46. 17. qui 1 *Par.* 7. 31. Baria dicitur. Filius item Ephráim, 1 *Par.* 7. 24.

Berith, בְּרִית pactum, ſive fœdus. Nomen idoli Sichimorum, *Iud.* 9. 46.

Bernice, βερνίκη Gravis victoria, vel pondus victoriæ, G. Nomen viri, *Act.* 25. 13.

Berodach, בְּרֹאדַךְ creans contritionem, vel electio interitus aut filius interitus, vel vaporis tui, ſive frumentum, vel puritas nubis vel vaporis tui. Rex Babyloniorum, 2 *Reg.* 10. 12. qui *Iſa.* 39. 1. dicitur Merodach.

Beromi, בַּרְחֻמִי Filius caloris vel indignationis, aut puritas ſive frumentum indignationis, vel fugiens aquam. Nomen civitatis, 2 *Sam.* 23. 31. quæ 1 *Par.* 11. 33. dicitur Baúramites.

Beroth, ſive Beeroth, בְּאֵרוֹת Putei, ſive explanationes vel declarationes, aut in luminibus. Civitas Heveorum *Ioſ.* 9. 17. non longè ab Hai, ſpatio trium dierum in tribu Benjamin, *Ioſuæ.* 18. 22. 2 *Sam.* 4. 2. Inde Beerothites, 2 *Sam.* 23. 37.

Beroth, בֵּרֹתַי Putei, ſive pacta, vel puritas, aut cupreſſus. Nomen urbis, 2 *Sam.* 8. 8. Hebr. Berothai.

Berotha, בְּרוֹתָה Idem, ſ. n. Terminus terræ Iſraëliticæ, *Ezech.* 47. 16.

Berothitæ, בְּאֵרֹתִים Putei, ſive explanationes, vel declarationes, aut in luminibus, 2 *Sam.* 4. 3.

Berothites, בְּאֵרֹתִי idem, ſ. n. 2 *Sam.* 4. 2.

Berothites, בְּרוֹתִי 1 *Par.* 11. 40. puteus ſive pactum, vel puritas, aut cupreſſus.

Berrhœa, βέροια Gravis vel ponderoſa. G. Civitas Macedoniæ ad Citorum montem, *Act.* 17. 10.

Berrhœenſis, βεροιαῖος gravis vel ponderoſus. G. *Act.* 20.4.

Berſa, בִּרְשַׁע In malo, vel in iniquitate, ſive in condemnatione, aut filius reſpiciens. Rex Gomorrhæ, *Gen.* 14. 2.

Ber-ſabee, בְּאֵר-שֶׁבַע Puteus fonsve juramenti, ſive puteus ſaturitatis, aut puteus ſeptimus. Locus tribus Iudæ in terra Idumæorum, quæ eſt Paleſthina, *Ioſ.* 15.28. Ioſephus lib. 8. cap. 13. Iudaic. antiquit. Finis atque terminus terræ Iſraëlis ab Auſtro, 1 *Sam.* 3. 20. & 8. 2. 2 *Sam.* 24. 2. & 1 *Reg.* 19. 3. 2 *Reg.* 23. 8. Hæc & in ſortem filiorum Simeonis cecidit, *Ioſ.* 19. 2. 1 *Par.* 4. 28. A juramento & percuſſo fœdere Abrahæ cum Abimelech rege Gerar, *Gen.* 21. 29. ſimiliter Iſaac cum eodem Abimelech, *Gen.* 26. 32. nomen habens. Beer enim fontem ſignificat, Saba iuſiurandum, vel ſeptem, quod ſeptem agnas Abimelech de manu Abrahę acceperit, *Gen.* 21. 13. 29. Illic judicabant Joël & Abia filii Samuelis ſiniſtrè, 1 *Sam.* 8. 2. Hanc nunc Barbari Gibelinam nominant, authore Volaterrano, lib. 11. Eodem loci habitavit aliquamdiu Iſaac, *Gen.* 28. 10. Hanc Ptolemæus Berſanam appellat. Vide Hieronymum in locis Heb. Eſt in finibus Judææ & Ægypti *Amos* 5. 5. *Neh.* 11. 26.

Berzellai, בַּרְזִלַּי Ferreus: aut ex Syro & Hebræo, filius contemptus, vel deſpectus, Nomen viri, 2 *Sam.* 17. 27. qui regem David traduxit Jordanem, 2 *Sam.* 19. 31. Pater item Hadrielis generi Saul ſic vocabatur, 2 *Sam.* 21. 9.

Beſai, בֵּסַי Conculcatio, ſive contemptio, vel deſpectus. Nomen viri, *Neh.* 7. 1.

Beſai, בֵּצַי Ova, ſive cœnoſus, vel humidus, aut in navi. Nomen viri, *Eſd.* 2. 17. *Neh.* 7. 23.

Beſecath, בִּצְקַת Maſſa, ſive inflatio, aut in anguſtia, vel in effuſione. Nomen loci, 2 *Reg.* 22. 1.

Beſee, בֵּסַי Conculcatio, ſive contemptio, vel deſpectus. Nomen viri, *Eſd.* 2. 49.

Beſelam, בִּשְׁלָם In pace, vel in retributione, ſive decoctio eorum, nomen viri, *Eſd.* 4. 7.

Beſeleel בְּצַלְאֵל in umbra Dei. Filius Uri filii Hur filii Caleb ex Ephrata uxore, *Exod.* 31. 2. 1 *Par.* 2. 20.

Beſluth, בַּצְלוּת In umbra, aut in aſſatione: vel Syriacè, in oratione. Nomen viri, *Eſd.* 2. 52.

Beſodia, בְּסוֹדְיָה in ſecreto Domini, ſive in conſilio Domini. Nomen viri, *Neh.* 3. 6.

Beſor, בְּשׂוֹר euangelizatio, ſive incarnatio, aut in bove, vel in muro, Nomen torrentis in regione Palæſthinorum. 1 *Sam.* 30. 9.

Bete, בֶּטַח fiducia, vel confidentia, aut in linitione, Civitatis nomen, 2 *Sam.* 8. 8.

Beten, בֶּטֶן Venter, ſive terebinthus. Nomen civitatis in tribu Aſer, *Ioſ.* 19. 25.

Beth-abara, βηθαβαρά Domus tranſitus, aut iræ: vel Syriacè, frumenti: D. Nomen loci trans Jordanem, *Iohan.* 1. 33.

Beth-acharem, בֵּית-הַכֶּרֶם domus vineæ, ſive domus cognitionis eorum. Nomen vici, *Ier.* 6. 1. *Neh.* 3. 14.

Beth-hagla, בֵּית-חָגְלָה Domus feſtivitatis, vel revolutionis ejus. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 6. & in tribu Benjamin *Ioſ.* 18. 19.

Beth-anath, בֵּית-עֲנָת Domus cantici, vel reſponſionis, aut domus afflictionis. Nomen civitatis in tribu Nephtali, *Ioſ.* 19. 38. *Iud.* 1. 33.

Beth-ania, βηθανία Domus obedientiæ vel afflictionis, aut domus cantici, ſive domus gratiæ Domini. D. Villa in latere montis Oliveti, *Matth.* 21. 17. *Luc.* 19. 29. Ubi Saluator noſter Lazarum ſuſcitavit, diſtans Jeroſolymis ſtadiis quaſi quindecim, *Ioh.* 11. 18.

Beth-anitæ, בֵּית-עֲנָת domus cantici, vel reſponſionis aut domus afflictionis. Dicebantur populi qui habitabant in Beth-anath, *Iud.* 1. 33.

Beth-anoth, בֵּית-עֲנוֹת idem. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 59.

Beth-tphaphua, בֵּית-תַפּוּחַ Domus pomi, vel domus inflationis. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 53.

Beth-araba, בֵּית-הָעֲרָבָה Domus planitiei, ſive domus

mus ſuavitatis aut domus fide juſſionis, vel domus veſpertina, aut domus ſalicis. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 6. 60. Eſt & nomen civitatis in tribu Ben-jamin, *Ioſ.* 18. 22.

Beth-aram, בֵּית הָרָם Domus celſitudinis, aut domus prægnantium, vel montium eorum. Civitas in tribu Gad *Ioſ.* 13. 27.

Beth-aran, בֵּית־הָרָן Domus montis vel prægnantis, ſive domus cantantis, vel præconizantis. Nomen urbis quam ædificaverunt filii Gad, *Num.* 32. 36. Antea civitas Amorrhæorum.

Beth-aven, בֵּית-אָוֶן Domus vanitatis vel doloris, aut domus fortitudinis vel iniquitatis. Urbs Chananææ terræ in tribu Ephraim, item in tribu Benjamin, *Oſee.* 4, 15. 1 *Sam.* 13. 5.

Beth-azmoth, בֵּית־עַזְמָוֶת Domus fortitudinis mortis. Nomen civitatis, *Nehem.* 7. 27.

Beth-bera, בֵּיתבָּרָה Domus filii ejus, ſive domus electa, aut domus puritatis, vel frumenti ejus. Nomen civitatis à Gedeone expugnatæ, *Iud.* 7. 24.

Beth-berai, בֵּית-בִּרְאִי Domus creatoris mei, aut domus ſanitatis, vel pinguedinis, vel electionis meæ. Nomen civitatis, 1 *Par.* 4. 31. quam inhabitaverunt poſteri Simeonis.

Beth-beſſe, βαιθβασὶ Domus confuſionis, vel domus erubeſcentiæ. D. Nomen urbis, 1 *Mach.* 9. 42.

Beth-char, בֵּית-כָּר domus agni, ſive domus cognitionis, aut domus fodiens. Urbs juxta quam filii Iſraël percuſſerunt Philiſthæos, 1 *Sam.* 7. 11.

Beth-dagon, בֵּית-דָּגוֹן Domus frumenti, vel domus piſcis. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſue.* 15. 41. & 19. 27. 1 *Mach.* 10. 83.

Beth-el, בֵּית-אֵל Domus Dei. Nomen urbis in tribu Benjamin, ſic primum cognominatæ à Jacob, *Gen.* 12. 8. & 28. 19. 1 *Par.* 7. 29. *Iud.* 4. 5. Eadem & Luza dicta *Iud.* 1. 23. Eſt & nomen montis, 1 *Sam.* 13. 2.

Beth-émec, בֵּית-עֵמֶק Domus vallis, vel profunditatis. Nomen civitatis in tribu Aſer, *Ioſ.* 19. 27.

Bether. בֶּתֶר Diviſio, ſive in turture, aut in exploratione, vel contemplatione: aut Syriacè, poſterior. Nomen montis, *Cantic.* 2. 16.

Beth-eſda, Βηθεσδὰ Domus effuſionis, id eſt, locus ad quem aquæ pluviales confluebant. D. *Ioh.* 5. 2.

Beth-gader, בֵּית-גָּדֵר domus muri, vel maceriæ. Nomen loci, 1 *Par*, 2. 52.

Beth-gamul, בֵּית-גָּמוּל domus retributionis, ſive domus ablactationis, aut domus cameli. Nomen civitatis in terra Moab, *Ierem.* 48. 23.

Beth-hagla, בֵּית-חָגְלָה domus feſtivitatis, vel revolutionis ejus. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 6. & in tribu Benjamin *Ioſ.* 18. 19.

Beth-hanan, בֵּית-חָנָן Domus gratiæ, ſive miſericordiæ, vel doni. Nomen civitatis, 1 *Reg.* 4. 9.

Beth-horon, בֵּית-חוֹרוֹן Domus iræ, ſive domus libertatis, aut foraminis, vel albedinis. Civitas eſt terræ Chanaan quæ ducta ſorte, tribui Ephraim obtigit, ſicuti legitur, *Ioſ.* 16. 3. 1 *Par.* 7. 25. Hæc Levitis conceſſa eſt, *Ioſue* 21. 22. A Sara filia Ephraim ædificata, 1 *Par.* 7. 25. Ipſam Salmon reparavit 1 *Reg.* 9. 17. 2 *Par.* 8. 5. Eſt ſuperioris ſimul & inferioris Bet-horon paſſim in ſcripturis mentio. *Ioſ.* 16. 5. & 18. 13. & aliàs non raro.

Bethia, בִּתְיָה Filia Domini, vel menſura Domini. Filia Pharaonis uxor Mered, 1 *Paralip.* 4. 18.

Beth-jeſimoth, בֵּית-הַיְשִׁמוֹת domus deſolationum, aut domus repoſitionum, vel nominationum. Urbs in campeſtribus Moabitarum, quæ ſorte ceſſit filiis Ruben, *Ioſue* 13. 20. *Ezech.* 25. 9.

Beth-lebaoth, בֵּית-לְבָאוֹת Domus leænarum, aut domus cordis, literæ vel ſigni, ſive domus venientibus. Nomen civitatis in tribu Simeonis, *Ioſ.* 19. 6.

Beth-lehem, בֵּית-לֶחֶם βηθλεὲμ Domus panis, ſive domus belli. Beth-lehem duæ ſunt: una in tribu filiorum Zabulon, de qua *Ioſ.* 19. 15. Ex hac erat Abeſſan judex populi Iſraëlitici, *Iudic.* 12. 8. Alia eſt in tribu Juda, civitas David, è qua fuit Levita, cujus uxorem illicito concubitu necarunt Gabaonitæ. *Iudic.* 19. 1. ubi rex David habitavit. 1 *Sam.* 16. 18. Hæc fuit patria Jeſu Chriſti, *Mich.* 5. 2. *Matth.* 2. 6. Olim dicta Ephrata, *Gen.* 35. 19. & 48. 2. hanc Roboam ædificiis munivit. 2 *Par.* 11. 6. Vide multa de hac apud Hieronymum

locis

locis Hebr. *Nehem.* 2. 2. vocatur & civitas David, *Luc.* 2. 4. *Ioh.* 7. 42.

Beth-lehemites, בֵּית־הַלַּחְמִי Idem. 1 *Sam.* 16. 1.

Beth-maacha, בֵּית־מַעֲכָה Domus compreſſa vel contrita, aut domus fixa. Civitas eſt Chananææ regionis, ad quam uſque perſecutus eſt Joab perduellem Seba. 2 *Sam.* 20. 14.

Beth-maon, בֵּית־מְעוֹן Domus habitaculi, vel domus ex peccato. Nomen civitatis in terra Moab, *Ier.* 48. 23.

Beth-marchaboth, בֵּית־מַרְכָּבוֹת Domus quadrigarum, ſive domus amaritudinis extinctæ. Nomen civitatis in tribu Simeonis, *Ioſ.* 19. 3. 1 *Par.* 4. 31.

Beth-nemra, בֵּית־נִמְרָה Domus pardi, ſive domus rebellionis, vel amaritudinis, aut domus commutationis: Nomen civitatis quam ædificaverunt filii Gad, *Num.* 32. 36. quæ aliàs fuerat Amorrhęorum.

Bethoron, בֵּתְרוֹן Diviſio ſive in exploratione ipſius, aut filia cantici: vel Syriacè, poſterius. Nomen civitatis, 2 *Sam.* 2. 29.

Beth-phage, βηθφαγὴ Domus oris vallium, vel domus buccæ vallis, ſive domus ficuum, ſcilicet præcoquarum. D. Villula in monte Oliveti, ad quam venit Jeſus ſalvator noſter, *Luc.* 19. 29.

Beth-phalet, ſive Beth-pheleth, בֵּית־פֶּלֶט Domus liberationis ſive expulſionis: aut ex Hebræo & Syro, domus vomitus. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 26. *Nehem.* 11. 26.

Beth-pheſes, בֵּית־פַּצֵּץ Domus diviſionis vel confractionis, Nomen civitatis in tribu Iſſaſchar, *Ioſ.* 19. 21.

Beth-phogor, בֵּית־פְּעוֹר Domus hiatus, ſive domus aperturæ. Civitatis nomen in tribu Ruben, *Ioſ.* 13. 20.

Beth-rapha, בֵּית־רָפָא Domus ſanitatis, vel medicinæ, aut domus laxationis. Filius Eſthon, 1 *Par.* 4. 12.

Beth-ſabee, בַּת־שֶׁבַע filia juramenti, vel ſaturitatis, aut filia ſeptima. Filia Eliam, uxor Uriæ, 2 *Sam.* 11. 3. & 12. 24. quæ & mater Salomonis, 1 *Reg.* 1. 11. & 2. 13. *Pſal.* 51. 2. in titulo.

Beth-ſaida, βηθσαϊδὰ Domus frugum, vel cibariorum, aut domus venatorum, vel inſidiantium. D. Civitas Gali-

Galilææ ex qua Petrus & Andreas, & Philippus apoſtoli *Ioan.* 1. 44. *Matth.* 11. 21.

Beth-ſames, ſive Beth-ſemes, בֵּית-שֶׁמֶשׁ Domus ſolis: vel ex Heb. & Syro, domus ſervitii, vel miniſterii. Antè Abel dicta, Hieronymo teſte in quæſt. Hebr. 2 *Par.* 28. 18. Joſephus lib. 6. cap. 1. Urbs ad tribum Juda, *Ioſ.* 15. 10. pertinens: quæ poſtea filiis Aaronis, Levitis ſcilicet, eſt aſſignata, *Ioſ.* 21. 16. 1 *Sam.* 6. 9. 1 *Par.* 6. 59. 2 *Reg.* 14. 11. Eſt alia in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19. 38. è qua priſtinos habitatores non potuit expellere tribus Nephthali, *Iud.* 1. 33. Numeratur præterea & alia Bethſemes in ſorte filiorũ Iſſachar, *Ioſ.* 19. 22.

Beth-ſamitę, בֵּית־הַשִּׁמְשִׁי Idem, 1 *Sam.* 6. 14.

Beth-ſamites, Idem.

Beth-ſan, בֵּית-שְׁאָן vel בֵּית-שָׁן Domus dentis vel eboris, aut domus mutationis vel dormitionis: vel Bethſean, id eſt, domus tumultus, aut domus opulentiæ. Urbs tribus Manaſſe in Iſſaſchar & Aſer, *Ioſ.* 17. 11. *Iud.* 1. 27. cujus ſitum habes, 1 *Reg.* 4. 12. & 1 *Par.* 8. 30. quæ Stephano & Joſepho lib. 5. cap. 14. antiq. Scytopolis appellatur. In hac corpus Saulis ſuſpenderunt Philiſthini, 1 *Sam.* 31. 12. Hieronymus in quæſt. Heb. duas Beth-ſan fuiſſe ſcribit. 2 *Sam.* 21. 12.

Beth-ſeta, בֵּית-הַשִּׁטָּה Domus devitationis, aut domus extenſionis, ſive domus ſpinæ, Locus Paleſthinæ. *Iud.* 7. 22.

Beth-ſemes, vide Bethſames,

Beth-ſemitæ, Idem, *Iud.* 1. 33.

Beth-ſimoth, בֵּית־הַיְשִׁימוֹת domus deſolationum, ſive domus repoſitionum, vel nominationum. Nomen civitatis, *Ioſ.* 12. 3. *Num.* 33. 49.

Beth-ſor, בֵּית־צוּר Domus rupis vel fortitudinis ſive domus plaſmationis, aut domus obſidionis vel vinculi. Vide Bethſur.

Beth-ſua, בַּת־שׁוּעַ Filia ſalvationis, vel exclamationis, Mater Salomonis, 1 *Par.* 3. 5. quæ 1 *Reg.* 1. 11. dicitur Beth-ſabee ſive corrupte Berſabee.

Beth-ſur, בֵּית־צוּר Idem quod Bethſor. Nomen civitatis in montanis locis ſitæ in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 57. conſtructæ à Roboam. 2 *Par.* 11. 7.

Beth-

Beth-ſura, βαιθσύρα Idem. D. nomen civitatis. 1 *Mach*. 4. 61.

Bethul, בְּתוּל Virgo. Civitatis nomen in tribu Simeonis, *Ioſ*. 19. 4.

Bethulia, βετυλουὰ Virgo domini aut domus parturiens dominum. D. Nomen urbis, *Iudith* 6. 7.

Beth-zachara, βαιθζαχαρία Domus memoriæ vel recordationis. D. Nomen civitatis, 1 *Mach*. 6. 33.

Beth-zecha, βηζὲθ Domus tribulationis, ſive domus compedum, aut domus conflationis: vel ex Hebræo & Syro, domus utris. D. 1 *Mach*. 7. 19.

Betonim, בְּטוֹנִים Ventres, vel terebinthi. Civitas in tribu Gad. *Ioſ*. 13. 26.

Bezec, בֶּזֶק Fulgur, ſive in compedibus. Chananeæ urbs regia, *Iud*. 1. 4.

¶ Bithinya, βιθυνία Violenta properatio. G. Provincia Aſię minoris, quæ & quondam Bebrycia Solino, & deinde Mygdonia dicta eſt, & major Phrygia, Jera flumine à Galatia diſterminata: habet civitatem ejuſdem nominis. Hæc ab Heraclea Ponti uſque ad os protenditur, quo ex occidentis parte terminatur, ex oriente Sangario flumine, ab auſtro Epicteto, Ponto verò ab aquilone. Hæc Raphael Volater. lib. 10. Geograph. Vide Plinium lib. 5. cap. 32. Ptolemæum lib. 5. cap. 1. Strabonem lib. 12. Hujus mentio eſt. 1 *Petr*. 1. 1.

¶ Blaſtus, βλάστος Germinans vel producens. G. Nomen viri, *Act*. 12. 20.

¶ Boanerges, βοανεργὲς. Beatus Hieronymus docet debere ſcribi Banereem, quod vertitur filii tonitrui. Sic à Chriſto cognominati fuerunt Jacobus & Johannes filii Zebedæi, *Marc*. 3. 17.

Bocci, בֻּקִּי Vacuus, aut diſſipatio, ſive in vomitu. Filius Iogli princeps tribus filiorum Dan, *Num*. 34. 22. Filius Abiſue filii Phinees, 1 *Par*. 6. 5.

Boccian, בֻּקִּיָּהוּ Evacuatio vel diſſipatio domini. Nomen viri, 1 *Par*. 25. 4.

Bochri, בִּכְרִי Primogenitus, vel primitiæ, ſive in ariete, Pater Sebe, 2 *Sam*. 20. 2.

Bochru,

Bochru, בֹּכְרוּ idem. Filius Aſel filii Elaſa, 1 *Par.* 8. 37. & 9. 44.

Boen, בֹּהַן Pollex, ſive, in eis. Lapis in tribu Juda à filio Ruben ſic appellatus, *Ioſ.* 15.6. & 18. 17. Hebræis dicitur abenboen. h.e. lapis Boen. Terminus eſt tribus Judæ.

Boni, בָּנִי Filius meus, aut ædificans, ſive intelligens. Filius Somer, 1 *Par.* 6. 49.

Boni portus, p. n. καλοὶ λιμένες. Civitas, opinor, Cretenſium, cui nomen (Kali Acti) id eſt pulchrum littus: cujus meminit B. Lucas. *Act.* 27. 8.

Bonni, בָּנִי Ædificans me, ſive adoptans aut intelligens me. Pater Omrai. 1 *Par.* 9. 4. *Neh.* 9. 4.

Booz, בֹּעַז In fortitudine, aut in hirco. Filius Salmon, filii Nahaſſon, conſanguineus Elimélech Beth-lehemitæ, *Ruth* 2. 2. & 4. 13. 1 *Par.* 2. 11. Nomen item ſecundæ columnæ in porticu Salomonis, 1 *Reg.* 7. 21. 2 *Par.* 3. 17.

Borith, בּוֹרִית Herba in qua eſt acrimonia ſaporis, *Ier.* 2. 22.

Boſes, בּוֹצֵץ Cœnum, aut in ipſo flos, ſive in ipſo reſpiciens, nomen ſcopuli, 1 *Sam.* 14. 4.

Boſphorus, סְפָרַד Hebraicè dicitur Sepharad & vertitur liber ſive codex deſcendens vel imperans: aut finis vel conſummatio deſcenſionis vel imperii, *Abdiæ* 1. 20.

Boſor, בֶּצֶר Munitio, vel vindemia, ſive ablatio vel prohibitio: aut in anguſtia, vel tribulatione. Filius Supha filii Helem. 1 *Par.* 7. 38. Nomen item civitatis Moabitarum trans Jordanem orientem verſus, ad ſolitudinem nonnihil vergentis. 1 *Mach.* 5. 26. *Deut.* 4. 43. *Ioſ.* 20. 8. 1 *Paral.* 6. 78. de tribu Ruben Levitis data.

Boſra, בָּצְרָה Idem, Civitas in Edom, *Gen.* 36. 33. *Iſa.* 34. 6.

Boſra, בְּעֶשְׁתְּרָה In grege ejus, aut in divitiis, ſive in tinea legis vel in tinea explorationis. Hebr. Beeſthera. Civitas de media tribu Manaſſe data Levitis. *Ioſ.* 21. 27.

¶ Brie, בְּרִיעָה In malitia, vel in ſocietate, aut in clamore, ſive in ululatione, vel in paſtu. Filii Aſer filius Jacob, *Num.* 26. 44.

Brieitæ, הַבְּרִיעִי Idem. p. n. *Num.* 26. 44.

¶ Bugæus, βουγαῖος Jactator. G. *Eſth.* 12.26.

Bul, בול Germen, ſive vetuſtas, aut defluens. Nomen menſis octavi, noſtro Octobri reſpondentis. 1 *Reg.* 6. 37.

Buna, בונה Ædificans, ſive intelligens, aut adoptans. Filius Jerameel primogeniti Eſron filii Phares. 1 *Par.* 2. 25.

Buz, בוז contemptus, ſive deprædatus. Nomen loci in terra Cedar. *Ier.* 25.23. Filius item Nachor ex Melcha, *Gen.* 22. 21. Pater Jeddo, 1 *Par.* 5. 14.

Buzi, בוזי Idem. Pater Ezechielis Prophetæ, *Ezech.* 1. 3.

Buzytes, הבוזי Idem, *Job* 32. 2.

Litera C.

¶ Caath, קְהָת Congregatio, ſive ruga, aut obtuſio. Filius Levi filii Jacob, *Geneſ.* 46. 11. 1 *Par.* 6. 1.

Caathitæ, קְהָתִי Congregationes, ſive rugæ, aut obtuſiones, *Num.* 26. 57.

Cabſeel, קַבְצְאֵל Congregatio Dei. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 21. 2 *Sam.* 23. 20. 1 *Par.* 11.22.

Cabul, כָּבוּל compeditus, vel quaſi germen, aut quaſi defluens, vel quaſi veteraſcens. Regio Galilææ eſt, quę Joſepho Lib. 8. cap. 5. antiqui. Iud. lingua Phœnicum à diſplicendo, aliis à terra tenaci, ob copiam argillæ qua figuli utuntur, nomen accepit. Hanc Salomon Hiram regi Tyri dedit, 1 *Reg.* 9. 13. Eſt quoque civitas tribus Aſer, *Ioſ.* 29. 17.

Cademoth, קְדֵמוֹת Antiquiores vel priores: ſive orientales: aut incendium, vel incurvatio mortis. Nomen ſolitudinis, *Deut.* 2. 26. ſive nomen oppidi in poſſeſſione tribus Ruben, quod *Ioſ.* 13. 18. Cedimoth dicitur.

Cades, קָדֵשׁ ſanctitas. Civitas regionis Moabitarum, vicina terræ ſive tribui Iuda verſus auſtrum, hoc eſt, meridiem, ad montem Amorrhæorum limes terræ, quæ aliàs Fons Miſphat, id eſt, judicii dicitur, *Gen.* 14. 7. Nomen item ſolitudinis, *Gen.* 20. 1. quæ *Num.* 13. 27. deſertum Pharan dicitur: & *Num.* 33. 36. Deſertum Sin per zade dicitur. Quod legitur *Deut.* 1. 46. *Sediſtis ergo in Cadeſ-barne*, & legendum tantum in Cades.

Cades-

Cadesbarne, קָדֵשׁ־בַּרְנֵעַ Sanctitas filii inſtabilis, aut ſanctitas frumenti, vel puritatis commotæ vel inſtabilis. Terminus eſt tribus Judę ad meridionalem plagam, *Deut*. 1. 2.

Cadumim, קְדוּמִים Antiqui, vel priores, ſive orientales: aut antiquum, ſive orientale mare: aut incendium vel humiliatio aquarum. Nomen torrentis, *Iud*. 5. 21.

Cæſar, Καίσαρ à cæſo matris utero dictus eſt: vel à cæſarie, id eſt, coma vel cappillatura, cum qua ortus eſt: vel quod cæſios, id eſt, glaucos habuerit oculos, ut quidam volunt. Latinum eſt, *Matth*. 22. 17.

Cæſarea, καισαρεία Idem. Maritima urbs Palęſthinæ in litore magni maris ſitá, quam Herodes Aſcalonita pater Herodis tetrarchæ Traconitidis inſtauravit in honorem Auguſti Cæſaris quæ prius πύργος ſive turris Stratonis vocabatur: de qua Joſephus Lib. 1. bel. Iud. cap. 3. & cap. 16. Plin. Lib. 1. cap. 13. Egeſippus lib. 1. cap. 18. de excidio Jeroſolymorum, & lib. 3. cap. 19. Similiter lib. 15. cap. 10. antiq. Judaic. Hujus fit mentio, *Act*. 9. 30. & 10. 1. quod in ea Cornelius Centurio baptizatus ſit: & *Act*. 21. 6. quòd Philippus Euangeliſta domum in ea habuerit. In hac Cæſarea Herodes etiam templum albo marmore extruxit Auguſto Cæſari, author Ioſephus, lib. 15. cap. 12. antiq. in qua nepos ejus Herodes Agrippa ab angelo percuſſus eſt. *Act*. 12. 23. de hac Raph. Vola. lib. 11. Geographiæ. Alia Cæſarea, civitas eſt ad radices Libani ſita, juxta Iordanis fontem, à Philippo tetrarcha Itureæ & Traconitidis, *Luc*. 3. 1. filio Herodis majoris, & fratre tetrarchæ, qui Johannem decollavit, ampliata, & in Tyberii Cęſaris honorem Cæſarea appellata: quæ mutato nomine deinceps Paneas dicta eſt in provincia Phœnices, ubi Jordanis è duobus oriturfontibus, Jor, & Dan. author Hieronymus. Quam magis poſtea exornans Agrippa in honorem Neronis, Neroniam appellavit, velut ſcribit idem Ioſephus lib. 18. cap. 3. antiquit. Iudaic. & lib. 20. cap. 16. antiquit. Hujus fit mentio *Matth*. 16. 13. *Marc*. 8. 27. Raphael Volat. lib. 12. hanc primum Leſer, deinde Dan, poſtremo Cęſaream, nunc Belinam vocitatam ſcribit. Eſt etiam tertia Cæſarea Cappadociæ metropolis, cujus ſimiliter in *Actor. Apoſt*. cap. 18. 22. fit mentio. Profectus ab Epheſo, & deſcendens Cæſaream, aſcendit & ſalutavit Eccleſiam, Hebraicè dicitur דאר Dor. Vide Dor.

Caiphas,

Caiphas, Καίαφας Inveſtigator, vel ſagax, ſeu vomens ore, aut vomitus oris. D. Princeps quidam ſacerdotum inter Judæos, qui fuit tempore Chriſti. *Matth.* 26. 57. *Ioh.* 11. 49.

Cain, קַיִן Poſſeſſio, vel Poſſeſſus, Filius Adam, *Gen.* 4. 1.

Cainan, קֵינָן Καϊνὰν Poſſeſſor, vel emptor, aut lamentator, vel nidus. Filius Enos, *Gen.* 5. 9. *Luc.* 3. 37.

Cajus, γαῖος. Lingua Latina priſca vertitur Dominus. Latinum eſt, Nomen viri Macedonienſis, *Actor.* 19. 29. hoſpes Pauli, *Rom.* 16. 23.

Calano, כַּלְנוֹ Conſummatio ejus, vel totus ipſe. Civitas Babyloniæ, *Iſa.* 10. 8.

Caleb, כָּלֵב Quaſi cor, aut canis, ſive caniſtrum. Filius Iephone. *Num.* 13. 6. *Ioſ.* 14. 13. 1. *Sam.* 25. 3. qui 1 *Par.* 2. 9 dicitur Calubai, filius Eſron filii Phares filii Juda,

Calphi, χαλφὶ Vox oris, vel conſummatum aut perfectum os. D. nomen viri, 1 *Mach.* 11. 72.

Caliſthénes, Καλλισθένης Pulchrum robur, ſive pulchra potentia. G. 2 *Mach.* 8. 33.

Calita, קְלִיטָה, refugium, ſive contractio, aut vox declinans. Nomen viri, *Eſd.* 10. 23.

Calubai, כְּלוּבָי Caninus, aut caniſtrum meum. Sive totus ipſe in me. Filius Eſron filii Phares, 1 *Par.* 2. 9. qui ibidem verſu 47. dicitur Caleb, ut & in aliis locis.

Camon, קָמוֹן reſurrectio, ſive confirmatio ejus. Nomen civitatis, *Iud.* 10. 5.

Camuel, קְמוּאֵל Surrexit Deus, vel ſuſcitavit, aut confirmavit eum Deus. Filius Nachor ex Melcha. Pater Syrorum. *Gen.* 22. 21. 1 *Par.* 27. 17. Filius item Sephtan, *Num.* 34. 24.

Cana, קָנָה Κανᾶ zelus, vel æmulatio, ſive poſſeſſio aut lamentatio, vel nidus ejus: aut canna, id eſt, arundo. Nomen civitatis in tribu Manaſſe, in Galilæa. *Ioſ.* 19. 28. *Ioh.* 2. 1. & 4. 46.

Cananæus, Καναvίτης, ſic vocabatur Simon qui fuit unus ex duodecim Apoſtolis, & transfertur Zelotes, aut

æmulator, ut habetur *Matth.* 10. 4. Non enim erat ex Chanáan, ſed ex Cano vico Galilææ, quæ in Zelum, vel æmulationem convertitur. D.

Canath, קְנָת Emptio, ſive poſſeſſio, aut lamentatio. Nomen urbis in tribu Manaſſe, quæ & Nobe dicitur, *Num.* 32. 42.

Candace, κανδάκη poſſidens contritionem, aut ex Hebræo & Syro, poſſeſſio munda vel puriſſima. D. nomen commune omnibus reginis Æthiopum, *Act.* 8. 27.

Caphara, כְּפִירָה Leuncula, aut propitiatio, ſive linitio, villa, aut oppidum, ſive glacies, aut Syriacè, negatio. Nomen civitatis in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18. 26.

Capharnaum, καπερναοὺμ Ager pœnitentiæ, vel villa conſolationis, aut propitiatio pœnitentis. D. Juxta ſtagnum Genezareth uſque hodie oppidum in Galilæa gentium ſitum in finibus Zabulon & Nephthali, *Matth.* 4. 13. *Luc.* 4. 23. in quo Chriſtus Centurionis filium ſanum fecit, *Matth.* 8. 3. In hac Chriſtus verſatus eſt multùm, & plurima miracula edidit. Unde & ſua civitas appellata eſt, *Matth.* 9. 1. & 11. 23. Egeſippo in. 3. cap. 26. eſt fons in regione Genezaris Capharnaum nomine.

Capharſalama, Καφαρσαραμὰ Ager, vel villa pacis vel retributionis, D. nomen urbis quæ Antipatrida, 1 *Mach.* 7. 31.

Caphetetha, καφεναθὰ Manus doni: aut Syriacè, vinculum vel colligatio. D. nomen muri, 1 *Mach.* 12. 37.

Caphira, כְּפִירָה Leuncula, aut propitiatio, ſive linitio, vel villa aut oppidum, ſive glacies: aut Syriacè, negatio. Nomen civitatis. *Ioſ.* 9. 17.

Caphtorim, כַּפְתּוֹרִים Sphærulæ vel poma, aut vola, vel palma turturum vel exploratorum. Nomen populi, qui Cappadoces dicuntur. *Gen.* 10. 14.

Cappadoces, כַּפְתּוֹרִים in Hebræo eſt Caphtorim, & vertitur ſphærulæ, ſive poma, aut vola vel palma turturum vel exploratorum, *Deut.* 2. 24.

Cappadocia, כַּפְתּוֹר καππαδοκία Idem. ſ. n. Aſiæ regio Pontica eſt, Armeniæ confinis, quam ab oriente claudit, à ſeptentrione longo litore in Euxinum expanditur, ſicut an-

guſto excurſu à meridie Ciliciam attingit, ab occaſu Galatia & Paphlagonia reliqua terminata, ut Ptol. lib. 5. cap. 6. Nomen habet à Cappadoce amne: ejus populi Cappadoces anteà Leucoſyri dicti, author Plinius lib. 6. cap. 3. Strabo lib. 12. à principio. Plura Pom. Mela lib. 1. *Deut.* 2. 23. *Act.* 2. 9. 1 *Petr.* 1. 1.

Carcaa, קַרְקָעָה Pavimentum, ſive frigiditatem diſſolvens. Urbs in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 3.

Caree, קָרֵחַ Calvus, ſive glacies. Pater Johanan, 2 *Reg.* 25. 23.

Carehim, קָרְחִים Idem. p. n. nomen Loci, 1 *Par.* 12. 6.

Caria, *καρία* Capitalis. G. nomen loci, 1 *Mach.* 15. 25.

Cariath, קִרְיַת Civitas, vel vocatio: aut lectio, vel occurſus. Nomen civitatis, *Ioſ.* 18. 28.

Cariathaim, קִרְיָתַיִם Civitates, aut vocationes, ſive lectiones, vel occurſus. Urbs in tribu Ruben. *Ioſ.* 13. 19. etiam Moabitarum civitas. *Num.* 32. 37. *Ier.* 48. 1. *Ezech.* 25. 9. ubi olim Emim gygantes habitarunt. *Gen.* 14. 5. 1 *Par.* 6. 36. Inter urbes Nephthali Levitis conceſſa cenſetur. Hieronymus in ecloga ſcribit eam juxta Medabam urbem Arabiæ, & appellari Coraiatha.

Cariath-arbe, קִרְיַת־אַרְבַּע Civitas quatuor. Civitas in tribu Juda, ſic dicta ab Arbea conditore, non autem à quatuor patriarcharum Adam, Abraham, Iſaac & Jacob, qui ibi ſepulti ſunt, ſepulchris, ut quidam interpretantur. *Ioſ.* 15. 13. quę & Hebron dicitur, *Ioſ.* 20. 7.

Cariath-arim, קִרְיַת־עָרִים Civitas civitatum vel oppidorum, aut civitas vigilantium: vel ex Hebræo & Syro, civitas inimicorum. Nomen viri. *Eſdr.* 2. 24.

Cariath-baal, קִרְיַת־בַּעַל Civitas idoli, vel imperantis aut poſſidentis. Nomen civitatis in tribu Juda, quæ & cariath-jarim dicitur. *Ioſ.* 15. 59. & 18. 14. *Ier.* 26. 20. Dicitur & Baala.

Cariath-jarim, קִרְיַת־יְעָרִים Civitas ſylvarum. Civitas Hevæorum in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 9. quæ & Cariath-baal & Baala dicitur, *Ioſ.* 15. 59. & 18. 14. uno tantum milia-

 rio

rio ab Ælia, qua pergimus Dioſpolim, diſtat.

Cariath-ſepher, קִרְיַת-סֵפֶר Civitas literarum. Nomen civitatis in tribu Juda, quæ & Dabir dicitur, *Ioſ.* 15. 15. & Gariath-ſenna, *Ioſ.* 15. 48.

Cariath-ſenna, קִרְיַת-סַנָּה Civitas rubi: vel ex Hebræo & Syro, civitas inimicitiæ. Nomen civitatis in tribu Juda, quæ & Dabir decitur, *Ioſ.* 15. 48. Cariath-ſepher, *Ioſ.* 15. 15.

Carioth, קְרִיּוֹת Civitates, aut vocationes, ſive lectiones, vel occurſus. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 24. *Ier.* 48. 41.

Carith, כְּרִית Conciſio ſive confeſſio, aut exterminatio. Nomen torrentis qui eſt contra Jordanem, 1 *Reg.* 17. 3.

Carmel, כַּרְמֶל cognitio circumciſionis, vel agnus circumciſus, aut teneritudo, ſcil. illa quæ eſt ſegetum, vel coccinus. Civitas, vide Charmel.

Carmelites, Idem. 1 *Par.* 11. 37.

Carmelitis, כַּרְמְלִית Idem. fœ. g. 1 *Par.* 3. 1.

Carmelus, Idem. Carmeli duo ſunt montes: unus Tyriorum frugifer maximè vini, excelſus valde in Galilea, haud ita procul à Jeruſalem in tribu Aſer, *Ioſ.* 19. 26. juxta Ptolemaidem civitatem & mare. In quo Elias Videns frequenter verſabatur, 1 *Reg.* 18. 19. In hoc etiam Nabal habitavit, 1 *Sam.* 25. 2. Hujus plurima fit mentio ſparſim in Prophetis, 1 *Sam.* 15. 12. *Iſai.* 33. 9. *Ier.* 24. 26. *Amos* 1. 2. & 9. 3. *Mich.* 7. 14. *Nah.* 1. 4. *Cant.* 7. 5. Vide quoque Joſephum lib. 3. cap. 2. de bello Judaico. Alius in Judæa qua itur Ægyptum ad meridionalem plagam, de quo *Iſai.* 29. 27. & *Ioſ.* 15. 25. in quo civitas ejuſdem nominis extructa videtur.

Carnáim, קַרְנַיִם-καρναϊν Cornua. Populi ſunt civitatis Aſtaroth, *Gen.* 14. 5. Eſt & nomen civitatis, 1 *Mach.* 5. 26.

Carnion, καρνίον Cornu. Nomen præſidii. 1 *Mach.* 12. 21.

Carpus, καρπός Fructus, vel fructuoſus. G. nomen viri. 2 *Tim.* 4. 13.

Cartha, קַרְתָּה civitas, ſive vocatio, aut lectio, vel occurſus. Civitas Levitarum in Zabulonia tribu, *Ioſ.* 21. 34.

Cartha-

Carthaginenſes, תַּרְשִׁישׁ. In Hebræo eſt Tharſis; & vertitur contemplatio gaudii, vel exploratio marmoris, aut turtur gaudii, ſive chryſolithus lapis, ſ. pretioſus, aut mare, *Ezech.* 27. 25.

Carthan, קַרְתָּן Civitas, vel vocatio, aut lectio, vel occurſus ſive frigiditatem dans. Civitas refugii atque ſacerdotum in tribu Nephthali. *Ioſ.* 21. 32.

Caſaloth, כְּסָלוֹת Temeritates, ſive fiduciæ, aut ilia. Nomen civitatis, *Ioſ.* 19, 12.

Casbon, κασφών Numeratio vel cogitatio, aut feſtinans filius. D. nomen civitatis, 1 *Mach.* 5. 36.

Caſed, כֶּשֶׂד Quaſi dæmon: aut quaſi deprædator, vel quaſi mamilla, aut quaſi ager. Filius Nachor ex Melcha, *Gen.* 22. 22. à quo Chaſdim, id eſt, Chaldæi.

Caſphin, κάσπιν Argentaria, ſive cupiditas, aut Syriacè verecundia. D. nomen civitatis, 2 *Mach.* 12. 13.

Caſphor, κασκώρ Argenteus, aut deſiderabilis mons. D. nomen civitatis, 1 *Mach.* 5. 26.

Caſaia, קוּשָׁיָהוּ Duritia, aut gravitas ejus, ſive ſcandalum ipſius, Pater Ethan, 1 *Par.* 15. 17.

Caſſia, קְצִיעָה Species aromatica, Secunda filia Jobi. *Iob* 42. 14.

Caſis, קְצִיץ concisio, aut finis. Nomen civitatis. *Ioſ.* 18. 21.

Caſleu, כִּסְלֵו Spes aut temeritas ejus, ſive thronus vel calix illius, aut ilia ejus. Decimus menſis noſtro Decembri quandoque reſpondens, *Zach.* 7. 1.

Cateth, קַטָּת Tædium, ſive contentio, Terminus Zabuloniæ tribus, *Ioſ.* 19. 15.

¶ Cedar, קֵדָר Nigredo, aut triſtitia, filius Iſmahelis, *Gen.* 25. 13. Arabię item regio eſt Hieronymo in Agarenorum, id eſt, Saracenorum ſolitudine, à Cedar filio Iſmahelis 1. *Par.* 1. 29. *Gen.* 25. 13. ita cognominata. Ferunt quidam Cedar eſſe civitatem, quæ Joſepho Camala vocatur. Meminit *Iſai.* cap. 60. 7. *Ezech.* 27. 21. *Pſal.* 120. 5. *Ier.* 2. 10.

Cedem, קֶדֶם Oriens. Filius Iſmaelis, frater Cedar. *Ier.* 49. 26.

Cedes, קֶדֶשׁ. Sanctitas, Urbs in tribu Iudæ, velut *Ioſ.* 15.23. indicat. Alia urbs Galilææ in montanis Nephthali, *Ioſ.* 10.41. deputata fugitivis, qui neſcii homicidium perpetraverant *Ioſ.* 20.22. & Levitis quoque attributa, *Ioſ.* 21. 32. 1 *Par.* 6.72.

Cedimoth, קְדֵמוֹת. Antiquiores vel priores aut orientales, ſive incendium, vel incurvatio mortis. Nomen oppidi in poſſeſſione tribus Ruben, *Ioſ.* 13.18. quod ſolitudo Cademoth in *Deut* 2.26. dicitur.

Cedma, קֵדְמָה. antiquus, vel prior, aut orientalis. Filius Iſmahelis. *Gen.* 25.15.

Cedmiel, קַדְמִיאֵל. Antiquitatis vel prioritatis Deus, aut orientis Deus. Nomen viri. *Eſd.* 3.9.

Cedmonæi, קַדְמֹנִי. Antiquiores, vel priores, aut orientales, nomen populi. *Gen.* 15.16.

Cedron, קִדְרוֹן. Κεδρών Denigratus, aut triſtis. Nomen vallis & fluvii in eadem valle, quæ inter Jeroſolymam & montem olivarum eſt. 2 *Reg.* 23.4. Sive torrentis nomen. 2 *Sam.* 15.23. *Ioh.* 18.1.

Ceelátha, קְהֵלָתָה. Cœtus, vel congregatio, ſive eccleſia. Nomen loci ad quem venerunt filii Iſraël profecti de Raſſanum. *Num.* 33.22.

Ceila, קְעִילָה. Diſſolvens eam, ſive dividens, aut ſcindens eam, vel fixio ejus. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15.44. 1 *Sam.* 23.1. 1 *Par.* 4.19. *Nehem.* 3.17.

Celaia, קֵלָיָה. Vox Domini, aut alleviatio Domini: ſive torrefactio. Nomen viri, *Eſd.* 10.23.

Celai, קַלַּי. Levis ſive torrefactus, aut vox mea. Nomen viri, *Nehem.* 12.19.

Celita, קְלִיטָא. Refugium vel contractio, aut vocis declinatio: nomen viri, *Nehem.* 8.7.

Cenchreæ, κεγχρέαι Milium, legumen. G. Portus Corinthiorum ab urbe ſtadia ad LXX. longinquus, Strabo libro. 8. *Rom.* 16.1.

Cendebeus, Κενδεβαῖος Zelus, vel poſſeſſio doloris, aut zeli emanatio. D. nomen ducis, 1 *Mach.* 15.38.

Cenereth, כִּנֶּרֶת Cithara, vel quaſi lucerna. Ad

Orien-

Orientem Judææ mare in tribu Nephthali, *Num.* 34. 11. *Deut.* 3. 17. *Ioſ.* 13. 27. Aliàs mare Tiberiadis: & lacus Genezarethicus, ſeu Galilææ dicitur XL. ſtadiis in latitudine diffunditur, centumque in longitudine extenditur, teſte Joſepho lib. 3. belli Iud. cap. 18. per hunc medium Jordanis Judææ amnis profluit. Porrò Ptolomæus cur ex hoc duos faciat, non video.

Ceneroth, כִּנְּרוֹת Idem pl. n. Urbs in tribu Nephthali, *Ioſuæ* 12. 3. juxta lacum Genezareth, quam Herodes magnificis ornavit ædificiis, atque in honorem Tiberii Cæſaris, Tiberiadem nominavit: à qua & lacus & regio circumjacens nomen invenerunt. Hæc Joſephus lib. 18. cap. 4. antiquitatum, Ben-adad Syriæ rex hanc cepit, 1 *Reg.* 15. 20. At *Ioſ.* 11. 2. Ceneroth plurale, eſt lacus, non nomen urbis.

Cenez, קְנַז Nidus iſte, aut lamentatio hęc: ſive poſſeſſio vel emptio hæc. Filius Eliphaz, filii Eſau ex Ada uxore, *Gen.* 36. 11. Civitas principum Idumæorum, *Gen.* 36. 42.

Cenezæi, קְנִזִּי Idem, pl. n. nomen populi, *Gen.* 15. 18.

Cenezæus, Idem. *Num.* 32. 12.

Ceni, קֵינִי poſſeſſio, vel emptio, ſive nidus, aut lamentatio. Regio Philiſtinorum, 1 *Sam.* 27. 10.

Cephas, κηφᾶς Petrus à petra. Syrum eſt. Sic dictus fuit Simon Petrus frater Andreæ, *Ioh.* 1. 42. 1 *Cor.* 15. 5.

Cephira, כְּפִירָה Leuncula, aut propitiatio, ſive linitio: aut villa vel oppidum, ſive glacies: aut Syriacè, negatio. Nomen viri, *Eſd.* 2. 28. Eſt & nomen urbis. *Neh.* 7. 29.

Cerethi, כְּרֵתִי Conciſio, ſive transfoſſio, vel exterminatio. Populi qui & Philiſthiim, ut Lira ait in libro differentiarum: ſive nomen legionum aut bellatorum David, 1 *Sam.* 30 14. 2 *Sam.* 8. 18. & 15. 18. & 20. 23. 1 *Par.* 18. 17.

Cerethi, כָּרִי 2 *Reg.* 11. 19. Milites, ſive curſores, aut arietes. Heb. Cari.

Ceros, קֵרוֹס Uncinus aut incurvatio. Nomen viri, *Eſd.* 2. 43.

Ceſil, כְּסִיל Arcturus, nomen ſtellæ: ſive ſtultitia, aut ilia. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 30.

Ceſion, קִשְׁיוֹן Duritia, ſive ſtipula, aut cucumerarium, Civitas Levitarum in tribu Iſſachar, *Ioſ.* 19. 19.

Cethim, כִּתִּים Conterentes, ſive contritio maris, aut diadema, ſive aurum, vel tinctura: aut ex Syro & Hebræo, coacervatio maris. Filius Iavan, *Gen.* 10. 4. Ab hoc, Beroſus dicit Italos eſſe appellatos. Interpres noſter, *Daniel* 11. 31. tranſtulit Romanos. Vide Italia, & Romani. Sunt & Græcorum Inſulani, Macedones, *Iſa.* 23. 1. Cyprus quæ & Citium dicitur.

Cethlis, כִּתְלִישׁ Paries eſt: aut ex Syro & Hebræo caterva leænæ; vel Syriacè, quaſi evulſus. Nomen civitatis, *Ioſ.* 15-40.

Cetura, קְטוּרָה Aromatizans, vel fumigans, ſive ligata. Altera uxor Abrahæ, *Gen.* 25. 1.

¶ Chabri, χαβρὶν Socius, aut particeps, ſive incantator, aut livor. D. nomen civitatis, *Iudith* 8. 9.

Chabul, כָּבוּל Compeditus, vel quaſi germinans: aut quaſi defluens, vel quaſi veteraſcens. Nomen civitatum earum, quas Salomon dedit Hiram regi Tyri in terra Galilææ, 1 *Reg.* 9. 13.

Chæreas, χαιρέας gaudens, vel lætus. G. nomen viri, 2 *Mach.* 10. 32.

Chalal, כְּלָל Conſummatio, vel totalitas aut quaſi nox: vel Syriacè, corona. Nomen viri, *Eſdr.* 10. 30.

Chalanne, כַּלְנֵה omnes nos, ſive omnia hæc, aut conſummatio noſtra, vel ſicut manens, aut quaſi murmurans. Civitas in qua regnavit Nemrod, *Gen.* 10. 10. quæ nunc Seleucia à Seleuco Rege. ſive Cteſiphon dicitur. *Amos.* 6. 2.

Chalannus, Idem.

Chalcol, כַּלְכֹּל nutriens, ſive conſummans omnia. aut ſuſtinens omnia. Filius Maol, 1 *Reg.* 4. 31. Filius item Zare filii Judæ. 1 *Par.* 2. 6.

Chaldæa, כַּשְׂדִּים quaſi dæmones, aut quaſi deprædatores, vel quaſi mamillæ, aut quaſi agri, Regio ad Orientem Judææ inter Babyloniam & Arabiam, Tygrim & Euphraten, de qua Plin. lib. 6. cap. 28. Strabo lib. 16. Volater. lib. 11. Geograph. *Ier.* 50. 8. & 51. 24. Heb. Chaſdim.

Chaldæi, Idem. Populi, *Iſa.* 13. 19. Heb. Chaſdim.

Chaldæus, Idem. ſ. n.

Chaldæi, 2 *Par.* 36. 6. Vide quid ſignificet Babel.

Chale, כָּלַח Opportunitas, vel quaſi viriditas, vel quaſi humiditas, aut quaſi tabula. Civitas quam ædificavit Aſur, *Gen.* 10. 12.

Chali, חֲלִי infirmitas, ſive deprecatio, aut expectatio, vel principium, aut gemma, vel monile. Civitas quæ terminus Aſer eſt, *Ioſ.* 19. 25.

Cham, חָם Calidus, vel calor, aut niger. Filius Noe, *Gen.* 5. 32. Ab hoc ſæpe in ſacris literis Ægyptus terra Cham dicitur, ut *Pſal.* 105. 23. teſtis eſt Hieronymus in quæſtionibus Hebraicis.

Chamaam, כְּמָהָם ſicut illi, aut ſimiles eis, vel quaſi turbatio. Nomen urbis juxta Beth-lehem. *Ier.* 41. 17. Proprium item nomen viri, 2 *Sam.* 19. 37.

Chamos, כְּמוֹשׁ Quaſi palpans, aut quaſi recedens, vel quaſi auferens. Nomen idoli Moabitarum, *Num.* 21. 28. 1 *Reg.* 11. 7. 2 *Reg.* 23. 13. *Ier.* 48. 46.

Chanáan, כְּנַעַן Mercator, vel negotiator, ſive contritus, vel confractus, aut rectè reſpondens, vel rectè affligens. Filius Cham. *Gen.* 10. 6. In libro *Iudic.* 10. 12. legitur Amalec & Chanáan: cum legendum ſit, Amalec & Maon, quod ſignificat habitaculum, ſive delictum: aut expeccato. Chananææ verò, ſeu terræ ſanctæ limites ſunt. Ad orientem eſt Jordanis fluvius & magnus Euphrates. Ad occidentem eſt Ægyptus, & mare magnum, quod mediterraneum dicitur. Ad Auſtrum, hoc eſt, meridiem, jacet deſertum Arabiæ. Ad aquilonem ſive ſeptentrionem mons Libanus eminet.

Chanáana, כְּנַעֲנָה Mercatrix, vel negotiatrix, ſive contrita, vel confracta, aut rectè reſpondens, vel rectè affligẽs. Pater Sedeciæ prophetæ, 1 *Reg.* 22. 24. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin. 1 *Par.* 7. 11.

Chananæa, χαναναία Idem. *Matth.* 15. 22.

Chananæi, כְּנַעֲנִים Mercatores, ſive negotiatores aut contriti vel confracti, ſive rectè reſpondentes, vel rectè affligentes. nomen populi. *Gen.* 15. 28.

Chananæus. Idem, ſ. n. *Num.* 21. 1.

Chananitis, כְּנַעֲנִית Idem. f. g. *Gen.* 46. 10.

Chanani, כְּנָנִי Præparatio, vel baſis mea. Nomen viri. *Neh.* 9. 4.

Characa, χάρακα Involutio, aut indumentum, ſive pallium. D. nomen loci. 2 *Mach.* 12. 17.

Charan, כְּרָן Quaſi cantans, aut quaſi clamans, ſive agnus, vel cognitio eorum. Filius Diſan filii Seir Horræi, *Gen.* 36. 26.

Charan, χαῤῥαν Ira, ſive iraſcens: vel Syriacè libertas. Meſopotamiæ civitas ad quam Abraham conceſſit, ubi & Thare pater ejus mortuus eſt, *Gen.* 11. 31. *Actor.* 7. 2. Charra Syriæ fluvio nomen invenit Stephano. Ibi romanus cæſus eſt exercitus, & Craſſus dux captus. Lucanus: Aſſyrias Latio maculavit ſanguine Carras. Eadem eſt Carre & Haram.

Charcamis, כַּרְכְּמִישׁ Agnus quaſi ablatus, aut agnus quaſi palpans: vel ex Syro & Hebræo civitas ablata. Nomen civitatis juxta fluvium Euphraten. *Iſa.* 10. 9.

Charchas, כַּרְכַּס agni cooperimentum, aut agni thronus, vel calix, vel quaſi tortuoſum, ſcilicet non planum. Nomen eunuchi. *Eſth.* 1. 10.

Charmel, כַּרְמֶל Cognitio circumciſionis, vel agnus circumciſus. aut teneritudo, ſcilicet illa quæ eſt ſegetum, vel coccinus. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 54. *Iſa.* 29. 17.

Charmi, כַּרְמִי Vinea, ſive cognitio aquarum, vel agnus aquarum, aut quaſi celſitudo. Filius Ruben, *Gen.* 46. 9. 1 *Par.* 5. 3. Filius item Juda. 1 *Par.* 4. 1. qui *Gen.* 46. 12. dicitur Her. Filius præterea Zabdi, filii Zaræ, filii Juda, pater Achar ſive Achan, *Ioſ.* 7. 1.

Charmitæ, Idem. *Num.* 26. 6.

Charſena, כַּרְשְׁנָא Agnus anniculus, ſive agnus dormiens vel mutatus. Nomen viri, *Eſth.* 1. 14.

Chaſelon, כִּסְלוֹן Fiducia, vel temeritas ejus, ſive ilia ejus, aut thronus manſionis, vel calix ſive tegumentum manſionis. Pater Elidad principis tribus Benjamin, *Num.* 34. 21.

Chaſluim, כַּסְלֻחִים Tegumentum tabularum, vel ſedes tabularum, aut ſpes vel temeritas vitæ. Filius Meſraim,

Gen. 10. 14. Heb. Caſluim. Populi nomen qui & Philiſthiim ſive corruptè Paleſthini.

Chaſphia, כַּסְפְּיָא Argentaria ſive cupiditas : aut Syriacè, verecundia. Nomen regionis, quæ à Chaſpio mari vocabulum ſumpſit, ut quidam putant. Nicolaus Lyra in Babylonis regione locum eſſe putat, ubi plures Levitarum poſt captivitatem manſerint, *Eſd.* 8. 17.

Chebbon, כַּבּוֹן Extingens vel extinctus, aut quaſi intelligens, vel quaſi ædificans. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 40.

Chebron, χεβρῶν Societas, ſive participatio, aut adhæſio, ſive incantatio, vel livor. D. 1 *Mach.* 5. 65.

Chellon, χελλῶν Conſummatio, vel perfectio, aut allevians dolorem, vel triſtitiam. D. nomen terræ, *Iudith* 2. 13.

Cheleab, כִּלְאָב Totus, vel omnis pater, ſive conſummatio vel prohibitio patris. Secundus filius David de Abigail uxore Nabal Carmeli. 2 *Sam.* 3. 3.

Cheliáu, כְּלוּהוּ Omnis vel totus ipſe, aut conſummatio ejus, ſive prohibens eum. Nomen viri, *Eſd.* 10. 34.

Chelion, כִּלְיוֹן conſummatus, ſive perfectus, aut totus columbinus. Filius Elimelech Beth-lehemitæ, *Ruth* 1. 2.

Chelmad, כִּלְמַד Quaſi docens, aut totus menſurans, ſive omne indumenrum, conſummatio vel ceſſatio menſuræ vel indumenti. Nomen urbis. *Ezech.* 27. 23.

Chelmon, κυάμωνος Exercitus præparatio vel numeratio, aut ſomnium ejus. D. nomen loci. *Iudith* 7. 3.

Chelub, כְּלוּב caniſtrum, vel caninus. Nomen viri, 1 *Par.* 27. 26.

Chenne, כַּנֵּה Baſis, aut rectitudo, ſive præparatio. Nomen regionis, *Ezech.* 27. 23.

Cherub, כְּרוּב quaſi magiſter, vel quaſi multiplicans, aut quaſi pugnans, vel cognitionis aut ſcientiæ multitudo. Nomen viri, *Eſd.* 2. 57. In 2 *Sam.* 22. 11. debet legi Cherub, non Cherubim.

Cherubim, כְּרֻבִים Idem. pl. n. *Gen.* 3. 24.

Cheſeleth, כְּסָלוֹת Temeritates, ſive fiducię, aut ilia. Nomen civitatis in tribu Iſſachar, *Ioſ.* 19. 12. Cheſ-

Cheſſon, כְּסָלוֹן Fiducia, aut temeritas ejus, ſive ilia ejus, aut thronus manſionis, vel calix, ſeu tegumentum manſionis. Nomen villæ in Jeroſolymæ finibus. *Ioſ.* 15. 10.

Chetæa, חִתִּית Confracta, ſive formidoloſa: aut Syriacè deſcendens, *Ezech.* 16. 2.

Chetææ, חִתִּיּוֹת Idem, p. n. 1 *Reg.* 11. 1.

Chidon, כִּידֹן Jaculum, vel infortunium, ſive quaſi judicans, nomen loci, 1 *Par.* 13. 9.

Chium, χίος Aperta, vel apertura, G. Inſula inter Cycladas atque Bythiniam: cujus nomen Syra lingua maſticem deſignat, eo quod ibi maſtix gignatur. Hanc aliqui Chiam appellavere à Chione Nympha Coos. *Act.* 20. 15.

Chloe, χλόη. Familiæ Corinthiorum nomen, 1 *Cor.* 1. 11.

Chobar, כְּבָר Fortitudo vel potentia, aut quaſi filius ſive quaſi puritas, vel quaſi frumentum, aut jam, id eſt, quod jam preteriit. Flumen eſt in terra Chaldæorum, apud quod Ezechiel viſionem vidit, *Ezech.* 1. 3. Hoc quidam Euphraten interpretantur: alii Aborram putant. de quo Ptolomæus & Strabo.

Chodchod, כַּדְכֹּד Japſis, aut hydria hydriæ, *Ezech.* 27. 16.

Chodorlahomor, כְּדָרְלָעֹמֶר Quaſi generatio ſervitutis, aut quaſi habitatio ſervitutis, ſive ſphærula vel rotunditas manipuli. Rex Ælamitarum, *Gen.* 14. 4.

Cholhoza, כָּל-חֹזֶה Omnis propheta, ſive omnis videns, aut omne pectus. Nomen viri, Pater Sellon, *Neh.* 3. 15. & 11. 5.

Chonenias, כּוֹנַנְיָהוּ Præparatio, aut firmitas, vel rectitudo domini. Frater Semei, 2 *Par.* 31. 13.

Chorræi, חֹרִי Furores, aut libertates, ſeu foramina. Populi Gigantes, expulſi à filiis Edom ex monte Seir. *Gen.* 14. 6. qui & Horræi, *Deut.* 2. 12. dicuntur.

Chriſtus, χριστὸς Unctus, G. Paſſim in N. T. ejus fit mentio.

Chub, כּוּב Extinguens. nomen gentis, *Ezech.* 30. 5.

Chun, כּוּן Præparatio, ſive placenta: aut Syriace, feneſtra. nomen urbis, 1 *Par.* 8. 8.

Chus

Chus, כּוּשׁ Æthiops, aut niger. Filius Cham, *Gen.* 10. 6. 8. à quo deſcenderunt Æthiopes.

Chuſan-raſatháim, כּוּשַׁן-רִשְׁעָתַיִם Æthiops vel nigredo iniquitatum. Nomen regis Meſopotamiæ, *Iudic.* 3. 8.

Chuſai, חוּשַׁי Senſus, aut feſtinans, vel ſilens. Amicus David, 2 *Sam.* 15. 32. 37. & 17. 5. 15. & 1 *Par.* 27. 33.

Chuſi, כּוּשִׁי Æthiops, aut niger. Pater Selemiæ patris Nathaniæ patris Judi, filius Jemini, 2 *Sam.* 18. 21. *Ier.* 36. 14. Legitur *Pſ.* 7. 1. in titulo Chuſi, cum legendum ſit Chus.

Chuſa, χουζᾶς videns, aut prophetans, vel viſio, *Luc.* 8. 3. D.

¶ Cibſaim, קִבְצַיִם Congregationes. Civitas ex tribu Ephráim data Levitis, *Ioſ.* 21. 22.

Cilicia, κιλικία Volvens, vel revoluta, G. Regio maritima Aſiæ in ſinu Iſſico, ubi porticus in Tharſo celebris ad ſeptentrionem Judææ, de qua multa Strabo lib. 14. Mela in 1. Plin. lib. 5. cap. 27. Ptolem. in. 5. cap. 8. quam Cydnus amnis interſecat, & mons Amanus (ita Hierony.) à Syria cœle ſeparat. Vide Volater. lib. 11. Geograph. Ex hac Paulus Apoſtolus fuit oriundus, *Act.* 23. 34. & Chriſtũ in ea prædicavit. *Gal.* 1. 21.

Cin, קַיִן poſſeſſio, vel emptio, ſive nidus, aut lamentatio. Nomen viri, à quo Cinæi, *Num.* 24. 22.

Cina, קִינָה Idem. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſue* 15. 22.

Cinæi, קֵינִי Idem. p. n. nomen populi *Gen.* 15. 18.

Cinæus, Idem, ſ. n. *Num.* 24. 20. 1 *Sam.* 15. 6.

Cinoth, קִינוֹת Lamentationes, quæ & Græcè threni dicuntur.

Cis, קִישׁ Durus, aut ſtipula, vel cucumerariũ. Filius Abiel, Pater Saul regis, 1 *Sam.* 9. 1. 1 *Par.* 23. 21. Filius itẽ Abigabaon, 1 *Par.* 8. 29. & vocatur filius Abdai Levitę, 2 *Par.* 29. 11.

Ciſon, קִישׁוֹן Idem. Torrens Galilææ juxta montem Tabor. Hic à monte Tabirio in mare cadit, *Iudic.* 4. 7. 1 *Reg.* 18. 39. *Pſal.* 83. 10.

Citron, קִטְרוֹן Aromatizans, vel fumigans, aut colligatio, vel vinculum: aut Syriacè, nodus. Civitas in tribu Zabulon, *Iud.* 1. 30.

Ciſterna ſira, בּוֹר הַסִּרָה Nomen loci 2 *Sam.* 3. 26.

Clau-

¶ Clauda, κλαύδη Vox fracta, vox flebilis. G. Inſula ſpectans Cretam inter meridiem & occidentem *Act.* 27. 16.

Claudia, κλαυδία Latinum eſt, 2 *Tim.* 4. 21.

Claudius, κλαύδιος Idem. Nomen Imperatoris Romanorum. *Actor.* 11. 28. & 18. 2.

Clemens, κλήμης Latinum eſt, ſignificatque mitem, vel modeſtum, *Philip.* 4. 3.

Cleophas, κλεόπας, in Græco eſt Cleopas, & vertitur gloria omnis, vel omnimoda gloria. G. nomen alterius viri, qui proficiſcens in Emmaunta, Chriſtum alloquebatur in itinere, *Luc.* 24. 18. *Iohan.* 19. 20.

Cleopatra, κλεοπάτρα Gloria patriæ vel patris. G. Filia Ptolomæi, uxor Alexandri, 1 *Mach.* 10. 57.

¶ Cnidus, κνίδος Atriplex, genus herbæ purgativæ vel laxativæ. Inſula oppoſita Aſiæ, 1 *Mach.* 15. 23. *Actor.* 27. 7.

¶ Coa, מִקְוֵא vel מִקְוֵה Spes vel congregatio: ſive linea, aut regula. Nomen inſulæ. 1 *Reg.* 10. 28. 2 *Par.* 1. 15. Fortaſſe ea eſt quæ Cos, ſive Coos dicitur, *Act.* 21. 1.

Cœleſyria, κοιλησυρία ſive Cœles ſyria, Curva, ſive depreſſa Syria. G. 2 *Mach.* 3. 5. & 10. 69.

Coheleth, קֹהֶלֶת Eccleſiaſtes, vel concionator.

Colaia, קוֹלָיָה Vox Domini, aut alleviatio Domini, ſive torrefactio. Nomen viri, *Neh.* 11. 6.

Colia, Idem, Pater Achab, *Ier.* 29. 21.

Colonia, κολωνία Latinum eſt à colendo, id eſt, habitando dicta. *Act.* 16. 12.

Coloſſenſes, κολασσαεῖς Puniti, vel ſupplicio affecti. G.

Coloſſæ, κολασσαὶ Punitio vel ſupplicium. G. Civitas Phrygiæ quę eſt in Aſia minore, *Col.* 1. 2.

Coo, κῶς Vertex, vel ſummitas. Nomen inſulæ. 1 *Mach.* 15. 23. Eam puto Hebraicè dici Co. Dicitur & Græcè Con, & Ceos quondam, unde & Plinius admonet dictam fuiſſe Ceam & Coon.

Corban, ſive corbana, κορβᾶν D. Donum, vel oblatio *Marc.* 7. 1

Core,

Core, קֹרַח Calvus, vel calvitium, ſive glacies vel gelu, Filius Iſaar filii Caath, filii Levi, *Exod.* 6. 21. 1 *Par.* 6. 37. & verſ. 22. dicitur filius Caath. Filius item Hebron ſic vocabatur, 1 *Par.* 2. 43. Sic & filius Eſau ex Oolibama uxore. *Gen.* 36. 5.

Core, קוֹרֵא 1 *Par.* 9. 19. Ubi dicitur, *Sellum verò filius Core*, & 26. 1. & 2. *Par.* 31. 14. tranſfertur vocans vel legens, aut perdix. Filius Jemna.

Coritæ, קָרְחִים Calvi. Idem ſignificat quod קרח. p.n. 1 *Par.* 9. 19. Hebr. Corchim.

Corites, קֹרְחִי Idem, ſ. n. 1 *Par.* 9. 19.

Corinthus, κόρινθος Saturitas, vel ſatietas, aut ornamentum. G. Civitas Achaiæ maritima, quæ & Ephyra dicebatur, *Act.* 18. 1.

Corinthii, κορίνθιοι ſaturati, vel ſatiati, aut ornati. *Act.* 18. 8.

Cornelius, Κορνήλιος Latinum eſt, à cornu. Nomen viri. *Act.* 10. 1.

Corozaim, χοραζὶν Hoc ſecretum, vel hic eſt myſterium. D. Galilææ oppidum eſt, nunc deſertum inquit Hieronymus in ecloga, in ſecundo lapide à Capharnao, *Luc.* 10. 13. *Matth.* 11. 21.

Cos, קוֹץ ſpina, aut æſtas, ſive tędium, vel vigilia, aut finis. Pater Anob & Soboba, 1 *Par.* 4. 8.

Coſam, Κωσαμ' Divinans. D. Pater Addi, patris Melchi, *Luc.* 3. 28.

Cozbi, כָּזְבִּי Mendax, aut ceſſans, ſive quaſi fluens, aut quaſi fluxus. Filia Suri, illa quę cum Zamri occiſa eſt, Madianitis. *Num.* 25. 18.

¶ Creſcens, Κρήσκης Latinum eſt, à creſcendo. Nomen viri, 2 *Tim.* 4. 10.

Creta, Κρήτη Carnea, vel carnalis. G. Græciæ inſula inter Cyrenæam & Græciam : à ſeptentrione, Ægeo perfunditur pelago, ſimul & Cretico : ab auſtro autem, Aphricano alluitur, Ægyptium attingente pelagus. Hæc dicta eſt hecatompolis, id eſt, centum urbibus inſtructa : hodie Candia vocatur. Ditionis Venetorum eſt. De hac lege Strabonem

nem lib. 10. Ptolom. lib. 3. cap. 19. Plinium in 4. cap. 12. Virg. 3. Æneid. Pom. Melam lib. 2. Meminit Lucas, *Act.* 2. 11. Paulus ad *Tit.* 1. 5. Hieronymus refert hanc famigeratam divitiis, maxime æris, quod prima illic ejus metalli inventio & utilitas fuerit, 1 *Mach.* 10. 67. *Actor.* 27. 7.

Cretenſes, κρῆτες Idem. p. n. G. *Tit.* 1. 12.

Cretes, κρῆτες Idem. G. Populi, *Act.* 2. 11.

Criſpus, κρίσπος Latinum eſt, Princeps ſynagogæ Judæorum, *Act.* 18. 8. 1 *Cor.* 1. 14.

Cuſi, קוּשִׁי Durus, ſive ſtipula, aut cucumerarium. Filius Abdi filii Maloch, 1 *Par.* 6. 28.

Cutha, כות Combuſtio, ſive contuſio. Regio eſt Perſidis, à flumine Cutha, ſicut Joſephus lib. 9. cap. 15. antiq. Jud. ſcriptum reliquit, vocata. Inde Cuthæi, de quibus idem lib. 11. cap. 2. antiq. in hunc modum ſcribit. Salmanaſar etenim tranſmigrans Iſraëlitas, in eorum regione conſtituit Cuthæorum gentem, quæ prius in interiore parte Perſidis & Mediæ morabatur, 2 *Reg.* 17. 30.

¶ Cypriarches, κυπρίαρχης Princeps Cypri, vel princeps pulchritudinis. G. 2 *Mach.* 12. 2.

Cyprii, Κύπριοι Pulchri. G. *Act.* 11. 20.

Cyprius κύπριος Idem, ſ. n. G. *Act.* 4. 36.

Cyprus, κύπρος pulchra, vel pulchritudo. G. nomen inſulæ, 1 *Mach.* 15. 23. *Act.* 11. 19. & 27. 4.

Cyprus, כֹּפֶר *Cant.* 1. 14. & 4. 13. Camphora interpretantur nonnulli, aroma quoddam ſic vocatum. Hebr. Copher.

Cyrinus, κυρίνιος. In Greco Cyrinius, quod vertitur dominans. Præſes Syriæ, *Luc.* 2. 2.

Cyrus, כּוֹרֶשׁ Κύρος Quaſi miſer, vel quaſi hæres, aut venter. Rex Perſarum, *Eſd.* 1. 1. *Actor.* 13. 1.

Cyrene, קִיר Κυρήνη Paries, ſive trabes, aut frigiditas, vel occurſus. Nomen civitatis Aphricæ, 2 *Reg.* 16. 9. quæ & Pentapolis dicitur à quinque urbibus quibus fulget: hæ ſunt, Heſperia, aliàs Berinice dicta, Plinio authore. lib. 5. cap. 5. Apollonia. Ptolemais antiquo nomine Barce appellata. Arſinoe aliquando Teuchira vocitata: atque unde terris

no-

nomen eſt, ipſa Cyrene omnium harum clariſſima. Vide plura in Pom. Mela lib. 1. Plinio lib. 5. cap. 5. Strabone in 17. Ammiano Marcellino lib. 22. Hujus mentio fit, *Act.* 2. 10.

Cyrenæi. Idem. p. n.

Cyrenenſes, Κυρηναῖοι Idem, *Act.* 6. 9. è ſynagoga Judæorum privatæ ſectæ homines.

Cyrenenſis, Κυρηναῖος Idem, ſ. n. *Act.* 13. 1.

Cyrenæus, Idem, 2 *Mach.* 2. 24. *Matth.* 27. 32.

Litera D.

¶ Dabereth, דָּבְרַת Verbum, ſive res, aut apes, vel ſubjectio, aut Syriacè ductrix. Civitas quæ de tribu Iſſachar data fuit Levitis, *Ioſ.* 19. 12. & 21. 28. Civitas item refugii. 1 *Par.* 6. 72.

Dabir, דְּבִיר Oratorium, ſive verbum, aut res, vel ſubjectio aut Syriacè ductor. Rex Eglon, *Ioſ.* 10. 3. nomen urbis in tribu Juda & Simeonis, *Ioſ.* 11. 21. & 21. 15. Eſt & altera in tribu Gad, quæ & Cariath-ſepher dicitur, *Ioſ.* 15. 15. & Cariath-ſenna, *Ioſ.* 15. 49. *Iudic.* 1. 11. in quam confugiebant qui homicidium perpetrarant, 1 *Par.* 6. 58.

Dabri, דִּבְרִי Oratorium, ſive verbum meum: aut res vel apes, ſive ſubjectio mea: aut Syriacè, ductor meus.

Dadan, דְּדָן Mamilla, vel dilectio, aut patruus, vel judicans, Filius Regma. *Gen.* 10. 7. Filius Jecſan, *Gen.* 25. 2. Gens Æthiopiæ in occidente.

Dagon, דָּגוֹן δαγὼν frumentum, vel piſcis, nomen idoli Philiſthinorum. *Iudic.* 16. 23. 1 *Mach.* 10. 84.

Dalaia ſive Dalaias, דְּלָיָה Pauper Domini ſive exhauſtio, aut ramus Domini, vel macilentus. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 *Par.* 3. 24. Filius Semeiæ, *Ier.* 36. 12.

Dalila, דְּלִילָה Paupertas vel ſitula ejus, aut ramus ejus, ſive exhauriens, aut macilenta. Nomen mulieris quam amavit Samſon, *Iudic.* 16. 4.

Dalmanutha, δαλμανουθὰ Situla præparata, vel exhauſtio numerata, ſive macies vel ramus præparatus vel numeratus. D. Nomen regionis, *Marc.* 8. 10.

Dalmatia, δαλματία Lampas fruſtratoria, aut fulgur vanitatis. G. Pannoniæ ad Hadriaticum mare regio.

De qua plura Plin. lib. 3. natur. hiſt. cap. 22. & 25. in quam Titus ad prædicandum Euangelium profectus eſt. 2 *Tim.* 4. 10.

Damaris, δάμαρις Uxorcula, id eſt, parva uxor. G. mulier quæ ad prædicationem Pauli, Chriſto credidit. *Act.* 17 34.

Dam:ſceni, ſanguinis ſacci, vel ſanguinis pocula, aut ſanguis fœmorum vel incendiorum vel procuratoris. Dicuntur à Damaſcene, quæ eſt regio Syriæ inter Libanum & Antilibanum montes ad Septentrionem Judææ. Unde deſcribitur terra à Dan uſque Berſabee. 1 *Sam.* 3. 20. 2 *Sam.* 24. 2. in hac eſt Damaſcus: à qua tota regio appellationem ſumpſit. De hac Mela lib. 1. Plin. in. 5. cap. 12.

Damaſcus, דַּמֶּשֶׂק δαμασκὸς Idem. Filius procuratoris domus Abraham *Gen.* 15. 2. Eſt & Damaſcus potens & inſignis Phœnices civitas, quæ quondam in omni Syria tenu t principatum: terminus Judeę ad ſeptentrionem, *Ezec.* 47. 16. *Iſa.* 7. 8. & 10. 9. 2 *Sam.* 8. 6. 1 *Reg.* 11. 24. quæ Stephano à conditore Damaſco Mercurii & Alimedes filio: Juſtino lib. 36. à Damaſco rege: Hieron. in Heb. quæſt. verò à Damaſec Eliezer, cujus in lib. 1. Moſis fit mentio, nomen accepit, *Gen.* 15. 2. de hac *Ezech.* 27. 18. *Amos* 1. 5. *Cant.* 7. 4. *Ier.* 49. 24. nunc Saracenorum metropolis. Tertul. lib. 3. adverſus Marcionem, Damaſcum civitatem Syrophœnices ſcribit, quæ quondam Arabiæ deputabatur inter Libanum & Anti-libanum ſita, è qua Paulus per murum demiſſus fuit, *Act.* 9. 25.

Damaſcus, דּוּמֶּשֶׂק 2 *Reg.* 16. 10. Similitudo incendii, aut oſc li vel poculi, ſive ſacci, aut ſimilis fœmori, vel tacitum oſculum, aut poculum, Heb. Duméſec. Licet exemplaria quædam Hebraica legant Daméſec.

Damna, דִּמְנָה Sterquilinium, aut cruentatio, vel taciturnitas, aut ſimilitudo noſtra. Civitas in terra Zabulon data Levitis, *Ioſ.* 21. 25.

Dan, דָּן Judicans, ſive judicium. Nomen loci *Gen.* 14. 15. Filius item quintus Jacob ex Bala ancilla Rachel uxoris ſuæ, *Gen.* 30. 6. Eſt & civitas Phœnices ad fontes Jordanis ſita, in qua tribus Dan habitavit, & nomen impoſuit: ante hæc Leſem appellata *Ioſ.* 19. 47. & Lais, *Iud.* 18. 29. ſive Laiſa, *Iſa.* 10. 30. Ipſe fuit terminus terræ Iſraël ab Aqui-

quilone, 1 *Sam.* 3. 20. *Ezech.* 27. 19. In qua Jeroboam Rex Iſraël vitulum adorandum erexit. 1 *Reg.* 12. 29. *Amos* 8. 14. Hieronymus in Heb. traditionibus Paneas vocatam putat, quæ aliàs Cæſarea Philippi.

Daniel, דָּנִיאֵל Judicium Dei. Nomen Prophetæ, quem præpoſitus Eunuchorum Nabuchodonoſor, vocavit Baltaſſar, *Daniel* 1. 6. Filius item ſecundus David ex Abigail Carmelitide. 1 *Par.* 3. 1.

Danna, דַּנָּה Judicium, vel judicans: aut Syriacè, iſta. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 49.

Daphca, דָּפְקָה Pulſatio, ſive impulſio. Nomen loci in quem venerunt filii Iſraël à deſerto Sin. *Num.* 33. 12.

Daphne, δάφνη Laurus. G. 2 *Macc.* 4. 33.

Daphnin, *Num.* 34. 11. ubi dicitur, fontem Daphnin: non eſt in Hebræo.

Dara, דָּרַע Generatio ſive habitatio paſtoris aut ſocietatis ſive iniquitatis: vel Syriacè, brachium. Filius Zaræ, filii Judæ, 1 *Par.* 2. 6.

Darcon, דַּרְקוֹן Generationis, vel habitationis poſſeſſio vel emptio: aut Syriacè, draco. Nomen viri, *Eſd.* 2. 54.

Darius. דָּרְיָוֶשׁ Requirens, aut inquirens. Rex Medorum. *Daniel* 5. 31. *Eſd.* 4. 5.

Darmaſcus, דַּרְמֶשֶׂק Generationis aut habitationis procuratio, aut generatio, vel habitatio incendii vel procuratoris, Vide Damaſcus. 1 *Par.* 18. 6. 2 *Par.* 16. 2. & 24. 23. & 28. 5.

Dathan, דָּתָן Ritus, aut lex. Filius Eliab, *Num.* 16. 1. *Deut.* 11. 6.

Datheman, διαθεμά Legis præparatio, vel legis munus. D. nomen urbis, 1 *Mach* 5. 9.

David, דָּוִד dilectus. Filius Iſai 1 *Sam.* 17. 12. 1 *Par.* 9. 15.

¶ Debbaſeth, דַּבָּשֶׁת Melliflua, aut infamiam apponens. Nomen civitatis, terminus Zabuloniæ tribus, *Ioſ.* 19. 11.

Debelaim, דְּבֵלַיִם Palatæ, id eſt, maſſæ ex ficibus compactæ, maſſæ ficuum ſiccarum, caricæ. *Oſee.* 1. 2.

Debera, דְּבִרָה Oratorium, ſive verbum, aut res, vel apes, aut ſubjectio: vel Syriacè, ductrix. Nomen loci. *Ioſ*. 15.7.

Deblatha, דִּבְלָתָה Palata, id eſt maſſa ficuum ſiccaru.n, aut maſſa de ficubus compacta. Civitas eſt apud *Ezech*. 6. 14. quæ videtur nonnullis eſſe reblatha: nam ſimilitudo literarum Res & Daleth ſæpenumero multis imponit, propterea quòd hæ parvo admodum apice inter ſe diſtent.

Deblathaim, דִּבְלָתַיִם Idem. pl. n. nomen civitatis in terra Moab, *Ier*. 48. 22.

Debora, דְּבוֹרָה Apes, vel verbum, aut res, ſive ſubjectio: vel Syriacè ductrix, Nutrix Rebeccæ, *Gen*. 35. 8. Uxor item Lapidoth prophetæ, *Iudic*. 4. 4.

Decapolis, δεκάπολις Decem civitatum, ſubint. regio. Regio eſt decem urbium ultra Jordanem ad orientem Judææ ſita, cujus fit mentio *Mat*. 4. 25. *Marc*. 5. 20. & 7. 31. de qua Plin. lib. 5. cap. 18. nat: hiſt. & Hieronymus in Ecloga.

Decla, דִּקְלָא Comminutio ejus, vel Syriacè palma, illa ſcilicet quæ eſt arbor. Filius Jectan, *Gen*. 10. 25.

Dedan, דְּדָן Mamilla, vel dilectio earum: aut patruus, vel judicans. Nomen urbis, *Ierem*. 25. 23.

Dedanim, דְּדָנִים Idem. pl. n. Filii Dedan, *Iſa*. 21. 13.

Delean, דִּלְעָן Pauper, afflictus, ſive pauperis reſponſio, vel canticum, aut exhauſta ſive macilenta afflictio, vel reſponſio: vel ex Hebræo & Syro. Pauper ovis. Nomen civitatis in tribu Iuda, *Ioſ*. 15. 38.

Delphon, דַּלְפוֹן Stillicidium, aut pauperem reſpiciens, ſive exhauſtum, vel macilentum reſpiciens. Filius Aman, filii Amadatha, *Eſth* 9. 7.

Delos, δῆλος manifeſtata, vel oſtenſa. G. nomen inſulæ: 1 *Mach*. 15. 23.

Demas, δημᾶς popularis, vel plebejus, aut pinguis. G. nomen viri, *Col*. 4. 14. 2 *Tim*. 4. 10.

Demetrius, δημήτριος Cerealis à Cerere, quam Gentiles Deam frumenti putabant, Seleuci filius, 1 *Mach*. 7. 1. Nomen etiam argentarii cujuſdam, *Act*. 19. 24.

Demophon, δεμοφῶν Populi interfector, aut popu-

populi cædes. G. nomen viri, 2 *Mach.* 12. 2.

Denaba, דִּנְהָבָה Judicium ejus in ea, aut judicium prębens, urbs eſt in Edom, in qua regnavit Bela, *Gen.* 36. 32.

Derben, δέρβη Circumſepta, vel vallata. G. nomẽ civitatis Licaoniæ, ſive Iſauriæ, ut Strabo ait lib. 12. *Act.* 14. 6.

Derbeus, δερβαῖος Circumſeptus, vel vallatus. G. *Act.* 20. 4.

Deſſau, δεσσάου Pinguedo, aut cinis. D. nomen caſtelli, 2 *Mach* 14. 16.

¶ Diabolus, διάβολος criminator ſive calumniator, aut accuſator. G. 1 *Mach.* 1. 38. *Luc.* 8. 12. *Ioh.* 6. 70.

Diabolus, רֶשֶׁף *Hab.* 3. 5. in Hebræo eſt Reſeph, & tranſfertur volucris, ſive flamma, vel lampas vel ſagitta.

Diana, (ἄρτεμις) Latinum eſt: & dicta eſt à die, eo quod habeat lucem æmulam diei. Nam luna hoc nomine appellatur. Nomen deæ quam colebant epheſii, *Act.* 19. 24. 35.

Dibon, דִּיבוֹן Abundans filius, aut abundantia intelligentiæ, vel ædificationis: aut Syriacè, fluxus. Nomen excelſi Moabitarum, ubi colebantur idola, *Iſa.* 15. 2. *Num.* 21. 29. *Ier.* 48. 18. Eſt & urbs Moabitarum primo, & poſtea Sehon regis Amorrhæorum, in tribu Ruben ultra Jordanem ad orientem poſita, *Ioſ.* 13. 17.

Dibon, דִּימוֹן *Iſa.* 15. 9. ubi legitur, Quia aquæ Dibon repletę ſunt ſanguine. Ponam enim ſuper Dibon, &c. in Hebræo habetur Dimon, & vertitur ſanguinolenta, ſive ſterquilinium. Civitas in tribu Gad ſita.

Dibon-gad, דִּיבֹן־גָּד Abundantia filii felicis, aut abundantia intellectus vel ædificationis fœlicis, ſive abundantia filii accincti, nomen loci, in quo filii Iſraël fixere tentoria, profecti de Oboth, *Num.* 33. 45.

Dibre-hajamim, דִּבְרֵי־הַיָּמִים Verba dierum, Græcè autem vocatur hic liber paralipomenon, h. e. relictorum, quod in eo libro ea maximè tractentur, quæ in libris Regum relicta ſunt.

Didymus, δίδυμος Geminus, vel gemellus, ille ſcilicet qui cum alio, uno, & eodem partu naſcitur. G. Sic dicebatur Thomas apoſtolus, *Ioh.* 11. 16. & 20. 24.

Dievi, דַּהָוֵא De generatione, aut exiſtentes, Syrum eſt. *Eſdr.* 4. 9.

Dilaiau, דְּלָיָהוּ Pauper Domini, ſive exhauſtio, vel ramus Domini, aut macilentus. Nomen viri. 1 *Par.* 24. 17.

Dimona, דִּמוֹנָה Sterquilinium, ſive coacervatio, abundans numerus vel munus. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 22.

Dina, דִּינָה Judicium, vel judicans: aut Syriacè, iſta. Filia Jacob ex Lia uxore, *Gen.* 30. 21.

Dinæi, דִּינָיֵא Judices, ſive judicia, nomen populi, *Eſd.* 4. 9.

Dionyſius, διονύσιος Divinitus, ſtimulatus vel compunctus. G. Vir Athenienſis, prædicante Paulo ad fidem Chriſti converſus, *Actor.* 17. 34.

Dioſcorus, διόσκορος Divina ſaturitas, vel divinum ornamentum. G. nomen menſis, 2 *Mach.* 11. 21.

Diotrephes, διοτρεφής à Jove nutritus. G. Vir peſſimus, ut teſtatur Johannes in tertia ſua epiſtola verſ. 9.

Diſan, דִּישָׁן Trituratio, ſive pinguedo, vel cinis, aut abundans dens vel ebur. Filius Seir Horræi, *Gen.* 36. 21.

Diſon, דִּישׁוֹן Trituratio, ſive pinguedo, vel cinis. Filius Seir Horræi, *Gen.* 36. 21. Filius item Anæ filii Sebeon, ibid.

Dithalaſſum, διθάλασσον Duo maria, ſive bimaris, qui utrinque mari alluitur, quod in navigatione vix ſine periculo evenire ſolet. G. *Actor.* 27. 45.

¶ Doch, δὼκ Commotus, ſive impulſus, aut comminutus. D. Munitiunculæ nomen. 1 *Mach*, 16. 15.

Dodau, דּוֹדָיָהוּ Dilectio, aut mamilla ejus, vel patruus ejus. Nomen viri. 2 *Par.* 20. 37.

Dodanim, דּוֹדָנִים Dilecti vel patruelis ſomnus, aut mamilla dormientis, Filius Javan, *Gen.* 10. 4. à quo Rhodii.

Dodanim, רוֹדָנִים 1 *Par.* 1. 7. Imperantes, ſive deſcendentes: aut imperantis vel deſcendentis ſomnus. Heb. Rodanim. Filius Iavan, qui *Gen.* 10. 4. dicitur Dodanim.

Doeg, דּוֹאֵג Solicitus, ſive anxius, aut piſcator.

Unus ex paſtoribus Saulis, 1 *Sam*. 21. 7.

Dommim, דַּמִּים Sanguinei, aut ſilentes: vel ſimiles: vel Syriacè, pecuniæ, Nomen regionis. 1 *Sam*. 17. 1.

Dor, דּוֹר vel דּאר Generatio, vel habitatio. Nomen provintiæ, *Ioſ*. 11. 2. vel *Iudic*. 1. 27. Eſt & nomen civitatis in tribu Manaſſe, *Ioſ*. 17. 11. 1 *Par*. 7. 38. Maritima civitas, quæ deinceps ab Herode inſtaurata, Cæſarea, in honorem Cæſaris appellata eſt.

Dor, δώρ Generatio, vel habitatio. D. nomen loci. 1 *Mach*. 15. 25.

Dorcas, δορκάς Caprea, vel damula. G. nomen mulieris quę & Tabitha Syriacè dicebatur, *Act*. 9. 39.

Dorda, דַּרְדַּע habitaculum ſcientiæ vel generatio ſcientiæ. Filius Maol, 1 *Reg*. 4. 31.

Dorominus, δορυμένης Generatio, vel habitatio dexteræ. D. 1 *Mach*. 3. 38.

Dorix, δώρυξ Rapidus, aut velox. D. *Eccleſiaſt*. 24. 41.

Doſitheus, δοσίθεος Deodatus, G. nomen ducis. 2 *Mach*. 12. 19.

Dothain, ſive Dothan. דֹּתָן Ritus aut lex. Locus eſt, ubi Joſeph reperit fratres ſuos pecora paſcentes, *Gen*. 37. 16. qui etiam temporibus Hieronymi ſupererat in duodecimo à Sebaſte miliario contra aquilonis plagam. 2 *Reg*. 6. 13.

¶ Druſilla, δρουσίλλα Rore conſperſa. G. Uxor Fœlicis præſidis Judææ. *Act*. 24. 25.

¶ Dudia, דּוֹדִי Dilectus, aut patruus meus. Nomen viri. 1 *Par*. 27. 4.

Duel, דְּעוּאֵל Cognoſcite Deum, aut ſcientia Dei. Pater Eliaſaph principis tribus Gad, *Num*. 1. 14.

Duma, דּוּמָה Silentium vel ſimilitudo. Nomen civitatis in tribu Juda, *Iſai*. 21. 11. Filius Iſmahelis, *Gen*. 25. 14.

Dura, דּוּרָא Generatio, vel habitatio, aut pyra ſcilicet ignis. Vallis provinciæ Babylonis, *Dan*. 3. 1.

Litera E.

¶ Ebal, עֵיבָל. Acervus vetuſtatis, aut acervus de-

defluens. Filius Sobal filii Seir, *Gen.* 36. 23. Eſt & mons ultra Jordanem in terra Chanaan, non longè ab Hierichunte, in quo altari conſtructo poſuit Moſe maledictiones. *Deut.* 11. & 27. *Ioſ.* 8. Joſephus lib. 4. cap. 6. antiq. Jud.

¶ Eccetan, הַקָּטָן Parvus, ſive minimus. Nomen viri. *Eſd.* 8. 12.

Eccleſiaſtes, ἐκκλησιαςὴς Concionator, vel congregans, Hebraicè cohéleth, id eſt, concionator, *Eccleſ.* 1. 1.

Ecbathana, ἐκβάτανα Frater mortis. D. nomen regionis. 2 *Mach.* 9. 3.

Ecbathanis, אַחְמְתָא Idem. Heb. Achmetha. Metropolis majoris Mediæ, à Seleuco, ut inquit Volater. lib. XII. ſeu, ut authori hiſtoriæ *Iudith* 1. 3. placet, ab Arphaxato Medo condita, vbi reges eo quòd frigida ſit, æſtivare ſolent. Hæc Ptolemæo lib. 6. dicitur Achbáthanæ: Stephano verò interdum Agbátana, interdum Echbatana dicitur, *Eſd.* 6. 2.

Echaja, אֲחִיָּה Frater domini. Nomen viri, *Neh.* 10. 26.

Echi, אֵחִי Frater meus. Filius Benjamin, *Gen.* 46. 21. qui 1 *Par.* 8. 2. Rapha dicitur.

¶ Eddo, אִדּוֹ Vapor, aut nubes, vel interitus ejus. Nomen viri, *Eſd.* 8. 17.

Edema, אֲדָמָה Terra, aut rufa, ſive ſanguinea. Civitas in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19. 36.

Eden, עֵדֶן Voluptas, ſive deliciæ: aut Syriacè, tempus. Orientalis regio. *Iſa.* 37. 12. 2 *Reg.* 19. 12. Eſt & nomen proprium viri. 2 *Par.* 29. 12.

Eder, עֵדֶר Grex, ſive defectio, vel privatio. Filius Muſi, filii Merari. 1 *Par.* 23. 23. Urbs item in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 21. Eſt quoque turris nomen, ubi filii Jacob tabernaculum fixerunt, *Gen.* 35. 21. ubi legitur, *Fixit tabernaculum trans turrem gregis.* Hebraicè, turrem Eder. Item *Michææ* 4. 8. *Et tu turris gregis.* Hebraicè, Et tu turris Eder.

Ediſſa, הֲדַסָּה Myrtus, aut Syriacè, lætitia. Nomen mulieris, quæ & Eſther vocatur, *Eſth.* 2. 7.

Edna, ſive Ednas, עַדְנָא Voluptas: aut Syriacè, tempus. Nomen viri, *Eſd.* 10. 30.

Edna,

Edna, עֶדְנָה 1 *Par.* 12. 20. Æterna requies, ſive teſtimonium quietis. Princeps militum in Manaſſe.

Edom, אֱדוֹם Rufus, ſive terrenus, aut ſanguineus. Sic cognominatus fuit Eſau, *Gen.* 25. 30. Nomen regionis, quæ & Idumęa. 1 *Reg.* 11. 14. *Iſa.* 34. 6. Hæc in Syria ad meridiem Judææ ſita, habet Arabiam ab Auſtro, Phœniciam à Borea. Aliàs porro Gabalene, item & Amalechitis ab Amalech vocitatur: velut Joſeph. lib. 2. cap. 1. indicat. Veruntamen idem Ioſephus lib. 5. cap. 3. antiq. duplicem Idumæam ponit, Superiorem & Inferiorem. Superiorem elegit tribus Iudæ, quæ in longum quidem extenditur uſquę ad Hieroſolymam: latitudine verò uſque ad paludem Sodomæ conſtituta eſt. In hac autem ſorte civitates erant Aſcalon & Gaza: iſtam, Palæſthinam aliàs dicunt. Inferior Idumęa ſorte ceſſit Simeonis tribui. Hæc circa Ægyptum eſt, & Arabiæ montem. Hæc ille. Edomitæ noluerunt filiis Iſraël tranſitum permittere per terram ipſorum, *Num.* 20. 18. Saul iſtos expugnavit, 1 *Sam.* 14. 47. David ipſos ſibi ſervire fecit, 2 *Sam.* 8. 14. 1 *Par.* 19. 19.

Edom, אֱדֹם *Ioſ.* 3. 16. Homo, ſive rufus, aut terrenus, vel ſanguineus. Heb. Adam, & eſt nomen urbis.

Edrai, אֶדְרֶעִי fortitudinis vel magnitudinis acervus: aut nubes, ſive interitus iniqui aut ſocii vel paſtoris, ſive confractionis. In regione Amorrhæorum urbs regis Og ubi ipſe contra Iſraël pugnavit & cæſus eſt, *Deut.* 1. 3. *Num.* 21. 23. *Ioſ.* 12. 12. Eſt & alia in tribu Nephthali *Ioſ.* 19. 37.

¶ Egeus, הֵגֶא Meditatio, ſive loquela, vel gemitus, aut ablactatio. Eunuchus Perſarum regis, *Eſth.* 2. 3.

Egla, עֶגְלָה vitula, aut currus, ſive rotunda. Uxor David. 2 *Sam.* 3. 5. 1 *Par.* 3. 3.

Eglon, עֶגְלוֹן Vitulus, aut currus, ſive rotundus. Nomen urbis, cujus rex fuit Dabir, *Ioſ.* 10. 3. & 15. 39. Nomen regis Moab, *Iud.* 3. 12.

¶ Ela, אֵלָא vel אֵלָה Ilex, vel quercus, ſive fortitudo: aut maledictio, vel juramentum, ſcilicet imprecationis: aut Syriacè, Deus. Civitas Idumæorum. *Gen.* 36. 41. Pater

ter Oſee Prophetæ, 1 *Reg.* 15. 30. Filius Caleb filii Jephone, 1 *Par.* 4. 15. Pater Semi præfecti in Benjamin, 1 *Reg.* 4. 18. Filius Ozi, 1 *Par.* 9. 8. Filius Baaſa regis Iſraël, 1 *Reg.* 16. 6. 8.

Elad, אֶלְעָד Dei æternitas: vel Dei teſtimonium, aut Dei prẹda. Filius Suthalæ filii Zabad, 1 *Par.* 7. 22.

Elada, אֶלְעָדָה Dei cœtus vel congregatio, aut Dei æternitas ſive teſtimonium, vel Dei præda. Filius Tahath, filii Bared filii Suthalẹ filii Ephraim, 1 *Par.* 7. 21.

Elai, ἐλαΐα Fortis, vel Deus meus. D. *Iud.* 8. 1.

Elaſa, אֶלְעָשָׂה Dei factura. Filius Helles, filii Azariæ, filii Jehu. 1 *Par.* 2. 39. Filius Rapha filii Banaa, 1 *Par.* 8. 36. Filius Saphan, *Ier.* 29. 1. *Eſd.* 10. 22.

Elath, אֵילַת Cerva, ſive fortitudo: aut ilex vel quercus. Nomen civitatis regni Edom ad mare rubrum, unde ex Ægypto Indiam verſus, & inde ad Ægyptum navigatur, *Deut.* 2. 8. Hæc dicitur Aila in 2 *Reg.* 14. 22. & 16. 6. eamque ædificavit Azarias.

Elcana, אֶלְקָנָה Deus Zelotes, aut Dei poſſeſſio, vel Dei calamus, ſive Deus nidus ejus. Filius Core filii Iſaar, filii Caath, *Exod.* 6. 24. Filius item Jeroboam, 1 *Sam.* 1. 4. 1 *Par.* 12. 6. Filius Aſir, 1 *Par.* 6. 24. & 2 *Par.* 28. 7.

Elceſeus, אֶלְקֹשִׁי Dei durities, vel ſerotinus. Viculi nomen in Galilæa, unde Nahum propheta, *Nah.* 1. 1.

Eldaa, אֶלְדָּעָה Dei ſcientia, aut Dei congnitio. Filius Madian, filii Abrahæ, *Gen.* 25. 4.

Eldad, אֶלְדָּד Dei dilectio aut dilectus. Nomen viri, ſuper quem requievit ſpiritus Domini in caſtris, *Num.* 11. 26.

Eleale, אֶלְעָלֵה Dei aſcenſio, ſive Dei holocaſtum. Civitas Amorrhæorum in Galaaditide regione, tribui Judæ adſcripta, *Iſa.* 15. 4. quam ædificaverunt filii Ruben. *Num.* 32. 37.

Eleazar, אֶלְעָזָר Dei adiutorium, ſive Dei atrium. Filius Aaron filii Amram, filii Caath, filii Levi, *Exod.* 6. 22. 1 *Par.* 6. 3.

Eleazarus, ἐλεάζαρ Idem. Filius Mathathiæ, filii Johannis, 1 *Mach.* 2. 5. Pater item Phinees, filius Moſollamiæ. 1 *Par.* 9. 20.

Electa, ἐλεκτὴ Latinum eſt, & Grecè idem ſignificat.

nificat. Mulier ad quam ſcribit Johannes, 2 *Iohan*. 1-1.

Elehanan, אֶלְחָנָן Dei gratia, ſive Dei miſericordia, aut Dei donum. Nomen viri. 2 *Sam*. 23. 24. 1 *Par*. 11. 26.

Eleph, אֶלֶף Mille, ſive doctrina, aut bos, vel dux. Urbs in tribu Benjamin. *Ioſ*. 18. 28.

Eleutherus, ἐλεύθερος Liber, vel ingenuus. G. nomen fluvii. 1 *Mach*. 11. 7.

Eli, אֵלִי ἠλὶ Deus meus. *Math*. 27. 46.

Elia, אֵלִיָּה Deus dominus, aut fortis dominus. Filius Jeroam. 1 *Par*. 8. 26. *Eſd*. 10. 21.

Eliab, אֱלִיאָב Deus meus Pater: ſive Deus Patris. Filius Phallu filii Ruben, *Num*. 26. 8. Primogenitus filiorum Iſai patris David. 1 *Sam*. 16. 6. 1 *Par*. 2. 13. Filius etiam Helon, princeps tribus ſuæ Zabulon, *Num* 1. 9.

Eliacim, אֶלְיָקִים ἐλιακεὶμ Dei reſurrectio aut affirmatio, ſive Deus reſurrectionis vel firmitatis: aut Deus vindicans. Filius Helciæ, *Iſa*. 22. 20. 2 *Reg*. 18. 18. præpoſitus domus regis Ezechiæ. Filius item Joſiæ regis, a Pharaone Nechao Joacim appellatus. 2 *Reg*. 23. 34. Pater Jona, *Luc*. 3. 30.

Eljada, אֶלְיָדָע Dei ſcientia, vel Dei cognitio. Pater Razon, 1 *Reg*. 11. 23. Filius David, 2 *Sam* 5. 16. 1 *Par*. 3. 8.

Eliam, אֱלִיעָם Dei populus, aut Deus populi. Filius Achitophel. 2 *Sam*. 23. 34.

Elias, אֵלִיָּהוּ Deus dominus, aut fortis Dominus. Nomen prophetæ, 1 *Reg*. 16. 35.

Eliſaph, אֶלְיָסָף Deus augens, vel Deus augmentationis, aut Deus finiens. Filius Duel, princeps tribus ſuæ Gad, *Num*. 1. 14.

Eljaſib, אֶלְיָשִׁיב Deus converſionis, aut Dei ſeſſio vel habitatio, ſive Dei inſufflatio. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 *Par*. 3. 24. *Eſd*. 10. 7.

Eliatha, אֱלִיאָתָה Deus meus tu, aut Deus meus venit. Nomen viri. 1 *Par*. 25. 4.

Elica, אֱלִיקָא Dei Pelicanus, aut fortis vomitus. Nomen viri. 2 *Sam*. 23. 25.

Elici, ἐλικοι Nigri, aut circumvoluti, vel retorti. G. *Iudith* 1. 6.

Elidad, אֱלִידָד Dei dilectus, vel Dei dilectio. Filius Chaſelon princeps tribus Benjamin, *Num.* 34. 21.

Eliel, אֱלִיאֵל Deus meus Deus, vel Dei fortitudo, ſive Dei potentia. Filius Thohu, 1 *Par.* 6. 34. & 8. 19. Mahumites, 1 *Par.* 11. 46. 2 *Par.* 31. 13.

Eliézer, אֱלִיעֶזֶר ἐλιέζερ Dei adjutorium, ſive Dei atrium. Nomen filii procuratoris domus Abraham, *Gen.* 15. 2 Filius item Moſis, *Exod.* 18. 4. 1 *Par.* 23. 15. Filius etiã Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 *Par.* 7. 9. Filius Jorim, *Luc.* 3. 29.

Elihóreph, אֱלִיחֹרֶף Dei hyems, aut Deus juventutis, ſive forte opprobrium; aut ex Hebræo & Syro, Deus acuminis. Filius Siſa princeps exercitus Salomonis, 1 *Reg.* 4. 4.

Elim, אֵלִים arietes aut fortes, vel cervi ſive valles. Nomen civitatis Moabitarum non procul à limite: ad quam pervenerunt filii Iſraël profecti de Mara, *Exod.* 16. 1. *Num.* 33. 9. Eſt & nomen putei, *Iſa.* 15. 8. aut nomen civitatis. ubi legendum Beer elim.

Elimélech, אֱלִימֶלֶךְ Deus meus rex, aut Dei conſilium. Nomen Beth-lehemitæ cujuſdam, maritus Noemi, *Ruth* 1. 2.

Elioenái, אֶלְיוֹעֵינַי Ad ipſum oculi mei, ſive ad ipſum fontes mei, aut ad ipſum afflictio vel paupertas. Filius Naariæ filii Semeiæ filii Secheniæ, 1 *Par.* 3. 23. & 4. 36. Filius item Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 *Par.* 7. 9. & 8. 19.

Elioenái, אֶלְיְהוֹעֵינַי 1 *Par.* 26. 3. *Eſd.* 8. 4. Ad Dominum oculi mei, aut Deus ipſe oculorum meorum.

Eliphal, אֱלִיפַל Dei miraculum, vel Dei judicium. Filius Ur, 1 *Par.* 11. 36.

Eliphálet, אֱלִיפָלֶט Deus liberationis, ſive Deus expellens. Filius David, 2 *Sam.* 5. 16. qui 1 *Par.* 3. 6. & 14. 7. dicitur Eliphélet. Eſt & filius Eſec, 1 *Par.* 8. 38.

Eliphalu, אֱלִיפְלֵהוּ Deus mirabilis, ſive Deus judicii. Nomen ſacerdotis, 1 *Par.* 15. 18.

Eliphaz, אֱלִיפַז Dei niſus, vel conatus, aut Dei obrizum. Filius Eſau ex Ada uxore, *Gen.* 39. 4.

Eliphelet, אֱלִיפֶלֶט Deus liberationis, ſive Deus meus expellens. Filius Aasbai, 2 *Sam.* 23. 34. Filius item David, 1 *Par.* 3. 8. qui 2 *Sam.* 5. 16. dicitur Eliphálet.

Eliſa, אֱלִישָׁה Deus eſt, aut Dei agnus, ſive Deus commodans. Filius Javan, *Gen.* 10.4. Ab hoc Æoles, ſive inſulæ Ionii maris. *Ezech.* 27.7.

Eliſábeth, אֱלִישֶׁבַע ἐλισάβεθ Deus juramenti, vel ſaturitatis, ſive Dei ſeptenarium. Uxor Aaron, filia Aminadab, *Exod.* 6.23. Uxor item Zachariæ, mater Johannis Baptiſtæ, *Luc.* 1.5.

Eliſaphan, אֱלִיצָפָן Deus Aquilonis, ſive Deus abſconditus, aut Deus ſpeculator. Filius Oſiel, filii Caath filii Levi, *Exod.* 6.22. Filius item Pharnach, *Num.* 34.25.

Eliſaphat, אֱלִישָׁפָט Deus judicans. Filius zechri, 2 *Par.* 23.1.

Eliſama, אֱלִישָׁמָע Deus exauditionis, ſive Dei exauditio. Filius Ammiud, princeps tribus ſuæ Ephraim, *Num.* 1.10. 1 *Par.* 7.27. Filius item David, 1 *Par.* 3.6. & 14.6. qui 2 *Reg.* 5.16. dicitur Eliſua. Pater Nathaniæ, 2 *Reg.* 25.25. nominabatur filius Icania, filii Sellum filii Siſamoi, 1 *Par.* 2.41.

Eliſeus, אֱלִישָׁע ἐλισσαῖος Dei ſalus, vel Deus ſalvans. Nomen prophetæ filii Saphat, 1 *Reg.* 19.16. 2 *Reg.* 3.11. *Luc.* 4.27.

Eliſua, אֱלִישׁוּעַ Idem, Filius David, 2 *Sam.* 5.15. qui eliſama, 1 *Par.* 3.6. dicitur.

Eliſur, אֱלִיצוּר Dei fortitudo, ſive Dei petra: aut Dei plaſmatio, vel colligatio, Filius Sedeur, princeps tribus ſuæ Ruben. *Num.* 1.5.

Eliu, אֱלִיהוּא Deus meus ipſe, aut fortitudo ipſius. Filius Jeroham patris Elcana, 1 *Sam.* 1.1. Nomen principis militiæ, 1 *Par.* 12.20. & 26.7. & 27.18.

Eliud, ἐλιοὺδ Deus laudis, ſive Deus confeſſionis, aut Dei laus, vel confeſſio. D. Filius Achim filii Sadoc. *Matth.* 1.14.

Ellas, ἑλλὰς Græcia, G. hellas. 1 *Macch.* 8.9.

Elle-haddebarim, אֵלֶּה-הַדְּבָרִים Hæc ſunt verba, ſic incipit quintus liber Legis, qui Græcè δευτερονόμιον, id eſt, ſecundaria lex dicitur; etiam ab ipſo Moſe, *Deut.* 17.18. Senéhattorah vocatur; non quod alia ſit quam ea quæ in monte Sinai data eſt: ſed quod denuo repetita ſit novo pacto per miniſterium Moſis coram iis qui priorem in monte Sinai non audierant.

Ellel,

Ellel, הֵלֵל Laudans, ſive lucifer, aut ſtultitia. Pater Abdon judicis in Iſraël. *Iud.* 12. 12.

Elmadan, ἐλμωδάμ Deus menſuræ eorum, vel Deus indumenti eorum. D. *Luc.* 3. 8.

Elmélech, אַלַּמֶּלֶךְ Dei regnum, vel Dei conſilium. Nomen civitatis in tribu Aſer, *Ioſ.* 19. 26.

Elmodad, אַלְמוֹדָד Dei menſura, aut atrium dilecti. Filius Jectan, *Gen.* 10. 24.

Elnaem, אֶלְנַעַם Dei pulchritudo, ſive Deus monens eos. Pater Joſaia & Jeribai. 1 *Par.* 11. 46.

Elnathan, אֶלְנָתָן Deus dedit, ſive Dei donum. Filius Achobor *Ier.* 26. 22. Pater Noeſta matris Joachin filii Ioacim, 2 *Reg.* 24. 8.

Elon, אֵלוֹן ilex, vel quercus, aut fortis. Filius Zabulon. *Gen.* 46. 14. Iudex Iſraëlitici populi, *Iudic.* 12. 11. nomen civitatis in tribu Nephthali. *Ioſ.* 19. 33. 1 *Reg.* 4. 9. Tale fuit nomen patri Baſemath & Ada uxorum Eſau, *Gen.* 26. 34. & 36. 2.

Elonitæ, אֵלוֹנִי Idem, pl. n. *Num.* 26. 26.

Elpháal, אֶלְפַּעַל Dei opus, vel Dei operatio. Filius Mehuſim. 1. *Par.* 8. 11.

Elthece, אֶלְתְּקֵה Ex Hebræo & Syro, Dei theca, vel capſa. Nomen civitatis in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 44. quæ *Ioſ.* 21. 23. Eltheco dicitur.

Eltheco, Idem. Nomen civitatis *Ioſ.* 21. 23. quæ *Ioſ.* 19. 44. dicitur Elthece.

Elthecon, אֶלְתְּקוֹן Dei correctio, ſive Dei præparatio. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 59.

Eltholad, אֶלְתּוֹלַד Dei generatio. Nomen civitatis in tribu Iuda, *Ioſ.* 15. 30. in tribu Simeon. *Ioſ.* 19. 3.

Elul, אֱלוּל Ululatus, ſive pernoctatio. Nomen ſextæ lunationis, partim Auguſto, partim Septembri reſpondentis, 1 *Mach.* 14. 27.

Eluzai, אֶלְעוּזַי Dei fortitudo. Nomen viri. 1 *Par.* 12. 5.

Elymais, ἐλυμαΐς Panicea, à panico, quod eſt genus ſeminis. G. nomen civitatis. 1 *Mach.* 6. 1.

Elymas, ἐλύμας Magus, ſive corruptor, vel perniciosus. G. nomen magi, *Actor.* 13. 8. El-

Elzabad, אֶלְזָבָד Dei dotatio, nomen principis, 1 *Par.* 12. 12. & 26. 7.

¶ Emalchuel, Εἰμαλκουαὶ Rex Deus, aut regnum Dei. vel nuntius Dei. D. nomen viri, 1 *Mach.* 11. 39.

Eman, הֵימָן Multus, aut tumultuans: vel Syriacè fidelis. filius Zaræ filii Iuda, 1 *Par.* 2. 6.

Emath, חֲמָת Ira, vel indignatio, aut calor, ſive murus, aut uter, vel lagena. Urbs Syriæ Damaſci, *Ier.* 49. 23. Ubi hoſtes Iſraëlis remanſerunt, *Iud.* 3. 3. Hæc Euſebio Epiphania, aliis Antiochia dicitur. Civitas eſt munitiſſima tribus Nephtali, *Ioſ.* 13. 5. & 19. 35. Vide Hieronymum in locis Heb. Ipſa eſt terminus Chananæorum à Sidone. *Ioſ.* 13. 5. à qua urbe accepit nomen circumjacens regio, cujus mentionem habes, 2 *Reg.* 14. 28. & 25. 21. *Iſa.* 10. 9. & 11. 11. *Zach.* 9. 2.

Emath, *Nehem.* 12. 37. vertitur, centum. Heb. Meah nomen turris.

Emer, אִמֵּר Dicens, vel loquens, ſive exaltatio: aut Syriacè agnus. nomen loci. *Eſd.* 2. 36. 37.

Emim, אֵמִים Timores, aut terribiles, vel populi: ſive inſula aquarum. Gigantes quos expulerunt Moabitæ à terra ipſorum. *Deut.* 2. 11. In *Gen.* 14. 5. non eſt proprium nomen, ſed vertendum, terribiles, vel horrendos, quod fecit Chaldaicus interpres: ſic etiam transferendum eſſe dicit Hieronymus in quæſtionibus ſuis Hebraicis in Geneſin: licet LXX. Ὀμμαίους tranſtulerint. Puto tamen populos eſſe Raphaim, a Moabitis Emim dictos: ab Ammonitis verò Zomzommim, *Deut.* 2. 11. & 11. 20.

Emmanuel, עִמָּנוּאֵל. ἐμμανουήλ, nobiſcum Deus, *Iſa.* 7. 14. *Matth.* 1. 23.

Emmaus, ἐμμαοὺς Timens conſilium, vel matris augentis conſilium, ſeu populus abjectus. D. nomen caſtelli diſtantis ab Jeruſalem ſtadiis 60. *Luc.* 24. 13.

Emmer, אִמֵּר Dicens, ſive loquens, vel exaltatio: aut Syriacè, agnus. Pater Phashur ſacerdotis, *Ier.* 20. 1. *Eſd.* 2. 36. Pater item Moſollamith, 1 *Par.* 9. 12. & 24. 12.

¶ Enac, עֲנָק Gigas, aut torques, vel monile, ſive oneratus. Gigantes, *Num.* 13. 22. quos expulerunt Chananæi, *Deut.* 2. 11.

En-agallim, עֵין-עֶגְלַיִם Fons, ſive oculus vitulorum, vel curruum aut rotunditatum. Nomen vici in principio maris mortui, *Ezech.* 47. 10.

Enaim, עֵינָם Fons, vel oculus eorum. Locus in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 24. Hodieque villa eſt Bethemin circa Terebinthum. Hieronymus in locis Hebraicis, Heb. Enam.

Enan, עֵינָן nubes, vel augurium, ſive fons, aut oculus earum, nomen villæ, ſive viculi, *Num.* 34. 9. *Ezech.* 48. 1. Pater item Ahira principis tribus Nephthali, *Num.* 1. 15.

Encænia, ἐγκαίνια Renovatio, vel dedicatio, id eſt, feſtum pro renovatione vel dedicatione templi. G. *Ioh.* 10. 22.

En-dor, עֵין-דּוֹר fons, ſive oculus generationis, vel habitationis. Urbs tribus Manaſſe in Iezrael juxta Naim urbem ſita, *Ioſ.* 17. 11. 1 *Sam.* 28. 7. *Pſal.* 83. 11.

En-gaddi, עֵין-גֶּדִי fons, ſive oculus hœdi vel fœlicitatis: aut ex Hebræo & Syro, fons ſive oculus inciſionis, vel ſciſſuræ. Urbs in tribu Juda juxta mare mortuum contra occidentem. Dicitur & Haſaſon-thamar, 1 *Sam.* 24. 1. *Ezech.* 47. 10. *Cant.* 1. 14.

En-gannim, עֵין-גַּנִּים Fons hortorum ſive oculus protectionum. Locus tribus Iudæ, *Ioſ.* 15. 34. Et Hieronymo in locis Heb. eſt vicus juxta Bethel. Alia civitas ſacerdotum in tribu Iſſachar, *Ioſ.* 19. 21.

En-hadda, עֵין-חַדָּה oculus acutus vel lætus: aut fons acuminis, vel lætitiæ: ſive ex Syro & Hebræo, fons vel oculus unus ſive novus, nomen civitatis, *Ioſ.* 19. 21.

En-haſor, עֵין-חָצוֹר Fons, ſive oculus atrii vel veſtibuli aut fontis fœnum vel herba. Civitas tribus Nephthali, *Ioſ.* 19. 33.

Ennom, הִנּוֹם Ecce illi, ſive divitiæ eorum: aut decipiens vel contriſtans eos. nomen viri, *Ier.* 7. 31.

Enon, עֵינוֹן αἰνὼν nubes, vel obnubilatio, ſive fons aut oculus ejus, vel augurium. Terminus Damaſci, *Ezech.* 47. 17. Eſt & Enon juxta Salim oppidum haud longè à Jordane, ubi baptizabat Johannes, ſicut *Ioh.* 3. 23. ſcriptum eſt. Hieronymus in locis Hebraicis ad ſuam ętatem locum in

octavo

octavo lapide Scythopoleos ad meridiem juxta Salim & Jordanem eſſe memorat.

Enos, אֱנוֹשׁ ἐνώς Homo, vel vir, ſive oblitus aut deſperatus. Filius Seth, *Gen.* 4. 27. *Luc.* 3. 38.

En-ſémes, עֵין־שֶׁמֶשׁ fons, ſive oculus ſolis: aut ex Hebræo & Syro, fons ſive oculus miniſterii vel famulatus. Nomen loci, *Ioſ.* 18. 17.

¶ Epaphras, ἐπαφρᾶς Spumans. G. Viri fidelis nomen, *Col.* 4. 12.

Epaphroditus, ἐπαφρόδιτος venuſtus, ſive jucundus. G. *Phil.* 2. 25.

Epænetus, ἐπαινετὸς Laudabilis. G. Amicus Pauli, *Rom.* 16. 5.

Epha, עֵיפָה Laſſus, aut volans: vel Syriacè plicatus vel complicatus. Filius Madian filii Abrahæ, *Gen.* 25. 4. Ab eo, Arabia fœlix, deſerta, ſive petræa, dicta eſt Epha, *Iſa.* 60. 6. Fuit & nomen concubinæ Caleb, 1 *Par.* 2. 46. Filius Jahaddai, 1 *Par.* 2. 47.

Epher, עֵפֶר Pulvis, ſive hinnulus, aut plumbum. Filius Madian filii Abrahæ, *Gen.* 25. 4. 1 *Par.* 1. 33. Filius Ezra, 1 *Par.* 4. 17. & 5. 24.

Epheſii, ἐφέσιοι Deſiderabiles. G. *Act.* 19. 35.

Epheſus, ἔφεσος Idem, ſ. n. G. Minoris Aſiæ metropolis, & emporium celeberrimum, Amazonum opus, Jonicarum clariſſima, à nomine & ipſa Amazonis appellata, pluribus ante nominibus dicta, Urychia, Ortygia, Ptelis, Aſinoe ab uxore Lyſimachi. In hac templum Dianæ celeberrimum, à tota Aſia, annos CC. ædificatum. Hæc Raph. Volat, lib. 10. Geogr. In Epheſo etiam Paulus prędicavit. *Act.* 18. 19. Hujus meminit Apoſtolus, 1 *Cor.* 16. 8. *Apoc.* 1. 11. & 2. 1. Extat & Pauli epiſtola ad Epheſios.

Ephi, אֵיפָה Genus eſt menſuræ, *Ezech.* 45. 34.

Ephod, אֵפוֹד Superhumerale, aut ornamentum, *Iud.* 8. 27. & 17. 5. 1 *Sam.* 2. 17. 1 *Par.* 15. 26. Sic vocabatur Pater Hamiel *Num.* 34. 23.

Ephra, עָפְרָה Pulverulenta, ſive plumbea, aut damula. Civitas Gedeonis, *Iudic.* 6. 11. & 8. 32. Eſt & alia עפרה in tribu Benjamin, quæ *Ioſ.* 18. 23. dicitur Ophera, li-

cet eadem ſit orthographia hujus cum præcedenti in textu hebr. 1 *Sam.* 13. 17.

Ephráim, אֶפְרַיִם ἐφραΐμ Frugifer, aut creſcens. Filius ſecundus Joſephi, *Gen.* 41. 52. 1 *Par.* 6. 66. Ab hoc tribus Ephraim nomenclaturam habet, quæ à Jordane flumine uſque ad Gazer longitudinem habuit: latitudinem vero, quæcunque à Bethel uſque ad campum maximum terminatur, Joſepho lib. 5. cap. 3. Jud. antiq. Vide *Ezech.* 48. 5. Eſt etiam mons in terra Juda ad aquilonem, quem poſſederunt filii Joſeph, *Ioſ.* 16. 4. & 17. 10. Dictæ ſunt quoque decem tribus Iſraël, ſive regnum Iſraël, Ephraim: velut *Iſa.* 7. 2. & 9. 9. *Oſee.* 5. 5. legis, & *Pſal.* 60. 9. *Ephraim fortitudo capitis mei.* Et *Pſal.* 78. 67. *Tribum Ephraim non elegit.* Simiter *Pſal.* 108. 9. eſt etiam nomen urbis *Iohan.* 11. 54.

Ephráta, אֶפְרָתָה Ubertas, ſive frugifera, vel creſcens, aut incinerata. Uxor fuit Caleb filii Heſron poſt defunctam priorem uxorem Azubam. Ipſa peperit ipſi Caleb Hur filium, 1 *Par.* 2. 19. Ab hac Calebis uxore Ephrata urbs nomenclaturam accepit, quæ eſt in tribu Judæ, *Gen.* 35. 16. Aliàs Beth-lehem dicta, *Gen.* 48. 7. 1 *Par.* 2. 19. Videtur eadem eſſe quæ Caleb Ephratha appellatur, 1 *Par.* 2. 24. ubi mortuus eſt Heſron. Vide de hac re etiam Hieronymum in traditionibus Hebraicis.

Ephrathæi, אֶפְרָתִים Ubertates, ſive frugiferi, aut creſcentes, vel incinerati.

Ephrathæus, אֶפְרָתִי Idem, ſ. n. *Iudicum* 12. 5. 1 *Reg.* 11. 26.

Ephree, חָפְרַע Cooperimentum iniqui vel ſocii aut confracti, ſive portus iniqui vel ſocii, aut confracti. Rex Ægypti, *Ier.* 44. 30. Heb. Hophra.

Ephrem, אֶפְרַיִם frugifer, aut creſcens. Nomen civitatis, *Pſal.* 78 67. *Ioh.* 11. 54. Heb. Ephraim.

Ephron, עֶפְרוֹן ἐφρών Pulvis, ſive hinnulus, aut plumbeus. Filius Seor, *Gen.* 23. 8. à quo civitas in tribu Juda, 2 *Par.* 13. 19. 1 *Mach.* 5. 6.

Epicuræi, ἐπικούρειοι adiutores, ſive auxiliatores. G. *Actor.* 17. 18.

Epinicium, ἐπινίκιον Canticum victoriæ. G. 2 *Mach.* 8. 33.

¶ Eraſtus, ἔραςος Amabilis. G. miniſter Pauli, *Act.* 19. 22. *Rom.* 16. 23. 2 *Tim.* 4. 20.

Erchuæi, אַרְכְּוָיֵא Longi, aut ſanantes, ſive maledictio combuſtionis. Populi, *Eſd.* 4. 9.

Erioch, ἀριώχ Longus, aut procerus, ſive ſatietas vel ebrietas tua, aut leo tuus, D. rex Elicorum, *Iudith* 1. 6.

¶ Eſaan, אֶשְׁעָן Innixus, vel ſuſtentatus, ſive ignis afflictionis vel reſponſionis. Nomen civitatis in tribu Iuda, *Ioſ.* 15. 51-52.

Eſaias, יְשַׁעְיָהוּ Ubique ferè ſcribitur Iſaias, ſed præſtat ſcribere ex Hebræo Jeſaias. Salus Domini. *Ieſ.* 1. 1. Vide interpretationem in dictione Iſaias.

Eſau, עֵשָׂו faciens, vel operans, aut tinea ejus. Filius Iſaac, *Gen.* 25. 25. qui & Edom, *Gen.* 36. 1. dicitur.

Es-baal, אֶשְׁבַּעַל Ignis idoli, ſive ignis dominantis, aut ſubjicientis vel poſſidentis. Filius Saul, 1 *Par.* 8. 33. & 9. 4. 39.

Esbon, אֶצְבּוֹן Feſtinans intelligere, ſive feſtinans ædificare. Filius Bale filii Benjamin, 1 *Par.* 7. 7.

Eſchol, אֶשְׁכּוֹל Botrus, ſive orbatio, aut ignis omnis. Frater Mambre, *Gen.* 14. 14. Eſt & vallis & torrens terræ Chanaan.

Eſdras, עֶזְרָא Adiutor, ſive atrium. Nomen prophetę ſacerdotis, *Eſd.* 7. 5.

Eſdrelon, ἐσδρηλών Adiutorium fortitudinis, vel quercus auxilii. D. nomen civitatis, *Iudith* 1. 8.

Eſdrin, ἔσδριν Adiutorium. D. nomen viri, 2 *Mach.* 12. 36.

Eſeban, אֶשְׁבָּן Ignis filii vel ædificantis, aut intelligentis. Filius Diſon Horræi, *Gen.* 36. 26.

Eſebon, אֶצְבּוֹן Feſtinatio filii, aut feſtinatio intelligentis, vel ædificantis. Filius Gad filii Jacob, *Gen.* 46. 16. Filius item Bela filii Benjamin, filii Jacob, 1 *Par.* 7. 7.

Eſec, עֵשֶׁק Violentia, ſive calumnia. Frater Aſer filii Elaſa, 1 *Par.* 8. 38.

Eſélias, אֲצַלְיָהוּ Liberans, vel reſervans dominus, aut prope dominum. Pater Saphan, 2 *Par.* 34. 7. qui 2 *Reg.* 22. 3. Aſalias dicitur.

Eſem, עֶצֶם Os ab oſſe, ſive fortitudo, aut lignum eorum, vel conſilium eorum, aut clauſura, ſcil. oculorum. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 29.

Eſer, אֵצֶר Cellarium, ſive theſaurus, aut anguſtians. Filius Seir Horræi. *Gen.* 36. 21.

Eſphátha, אַסְפָּתָא Congregatio, ſive collectio, aut conſummãs vel finiens. Filius Aman filii Amadatha, *Eſth.* 9. 7.

Eſna, אַשְׁנָה Mutatio, vel dormitatio, aut iteratio, vel ſecundatio. Nomen civitatis, *Ioſ.* 15. 43.

Eſriel, אַשְׂרִיאֵל Beatitudo Dei, aut intuitus fortis, vel greſſus Dei. Filius Galaad filii Machir, *Ioſ.* 17. 2. 1 *Par.* 7. 15. qui *Num.* 26. 31. dicitur Aſriel.

Eſron, חֶצְרוֹן Sagitta exultationis, ſive diviſio cantici: aut atrium, vel fœnum. Filius Ruben. *Gen.* 46. 9. Filius item Juda, 1 *Par.* 4. 1. Filius item Phares filii Juda, *Gen.* 46. 12. Nomen præterea loci, *Ioſ.* 15. 3. Heb. Heſron.

Eſronitæ, חֶצְרוֹנִי Idem, *Num.* 26. 21.

Eſthaol, אֶשְׁתָּאוֹל Poſtulans, aut mulier fortis, vel mulier ſtulta, ſive ignis laboris. Urbs tribus Judæ inter Aſdod & Aſcalonem in Palæſthina, *Ioſ.* 15. 33. Alia in tribu Dan. *Ioſ.* 19. 41. Ubi filii Iſrael poſuerant caſtra contra Philiſthijm, *Iudic.* 13. 25. juxta quam ſepultus erat Samſon, *Iudic.* 16. 31. Hieronymo villula Aſco dicta.

Eſthaoſitæ, אֶשְׁתָּאֻלִי Idem. 1 *Par.* 2. 54.

Eſthamo, אֶשְׁתְּמוֹעַ exauditio, vel mulieris uterus. Nomen civitatis, 1 *Sam.* 30. 28. 1 *Par.* 4. 17.

Eſthemo, ſive eſthemoa, Idem. Civitas quæ Aaronis nepotibus è tribu Judæ eſt aſſignata, *Ioſ.* 21. 14. 1 *Par.* 6. 50.

Eſther, אֶסְתֵּר Occulta, ſive abſcondita, vel demoliens: aut ex Syro & Hebræo, medicinæ exploratio vel contemplatio. aut medicina turturis. Nomen mulieris, quæ & Ediſſa filia Abibail dicta eſt, *Eſth.* 2. 7.

Eſthon, אֶשְׁתּוֹן Uxor ejus, aut ignis donum. Filius Mahir, 1 *Par.* 4. 11.

¶ Etam, עֵיטָם Avis eorum, ſive involutio eorum, vel calamus eorum: aut Syriacè, conſilium eorum. Nomen viri. 1 *Par.* 4. 3. Eſt & petra munita quæ in tribu Iuda erat, ubi Samſon aliquando habitaverat, juxta Torrentem

tem, *Judic.* 15. 8. Joſeph. lib. antiq. 5. cap. 13. Eſt quoque civitas Judæ à Roboam ædificiis munita, 1 *Par.* 4. 32. & 2 *Par.* 11. 6.

Ethai, אִתַּי Robuſtus, ſive ſignum meum, aut vomer ſive adventus. Nomen viri, 2 *Sam.* 15. 19. qui & Ithai, 2 *Sam.* 23. 29.

Ethai, עַתַּי Hora, vel tempus, ſive paratus. Filius Roboam ex Maacha, 2 *Par.* 11. 20.

Etham, אֵתָם Fortitudo eorum, aut vomer, vel adventus eorum, ſive ſignũ eorum. Nomẽ loci, ad quem venerunt filii Iſrael profecti de Socoth, *Exod.* 13. 20. *Num.* 33. 6.

Ethan, אֵיתָן Fortitudo ſive vomer earum, aut inſulæ donum. Vir quidam ſapiens, filius Maol, 1 *Reg.* 4. 31. Filius Zaræ filii Juda, 1 *Par.* 2. 6. Filius Cazaiæ, 1 *Par.* 15. 17. Filius Zamma filii Semei, 1 *Par.* 6. 42. Filius Cuſi filii Abdi, 1 *Par.* 6. 44.

Ethanim, אֵתָנִים Robuſti, vel fortes, aut munera, ſive fortitudo maris. Nomen menſis ſeptimi, qui noſtro Septembri reſpondet, 1 *Reg.* 8. 2.

Ethbáal, אֶתְבַּעַל Ad idólum, ſive ad dominantem, vel ad ſubjicientem, ſive ad poſſidentem, aut ſignum idóli vel dominantis aut ſubjicientis vel poſſidentis. Nomen regis Sidoniorum, 2 *Reg.* 16. 31.

Ethecæ, אַתִּיקְהָא *Ezech.* 41. 15. Ædificia quædam in atrio templi fundata, ſeu muro templi juncta. Judæi angulos vocant & ſtatuas. B. Hieronymus in 42. cap. *Ezech.* verſ. 5. tranſtulit porticus. Kimchi dicit eſſe generale vocabulum ad cameram & gazophylacium.

Etheel, אִיתִיאֵל Mecum Deus, ſive ſignum Dei, aut adventus vel vomer Dei, nomen viri, *Neh.* 11. 6.

Ethei, עַתַּי Hora mea, vel tempus meum. Filius filiæ Seſan ex ſervo Ægyptio, 1 *Par.* 2. 36.

Ether, עֶתֶר oratio, ſive deprecatio. Nomen civitatis, *Ioſ.* 15. 42.

Ethi, עַתַּי Hora vel tempus meum. Nomen viri, 1 *Par.* 12. 11.

Ethan, אֶתְנָן Donum, aut merces vel ſignum filii, aut adventus filii. Filius Ashur ex uxore Halaa, 2 *Par.* 4. 7.

 Eu-

¶ Eubulus, εὔβουλος Prudens, aut bene conſulens. G. nomen viri. 2 *Tim*. 4. 21.

Euæi, עַוִּים iniqui, ſive perverſi. Populi habitantes ad meridiem, quos expulerunt Cappadoces, *Deut*. 2. 23. *Ioſ*. 13. 3. 2 *Sam*. 17. 31.

Evi, אֱוִי Væ, aut deſiderans, vel deſiderium meum. Rex Madianitarum, *Num*. 31. 8.

Evil-merodach, אֱוִיל מְרֹדַךְ Stulti amaritudinem conterens, aut ſtultus amarè contritus, Rex Babylonis, 2 *Reg*. 25. 27.

Eúmenis, εὐμενὴς Mitis, ſive benevolus. G. 1 *Mach*. 8. 8.

Eúnice, εὐνίκη Bona victoria. G. Mater Timothei, 2 *Tim*. 1. 5.

Eúodia, εὐοδία Bonus odor, ſive bene olens. G. *Phil*. 4. 2. mulieris nomen.

Eúpater, εὐπατρος Bonus Pater. G. Filius Antiochi, 1 *Mach*. 6. 6.

Euphrátes, פְּרָת Frugifer, ſive fructificans, aut creſcens, magnus fluvius Syriæ Meſopotamiæ è paradiſo promanans Moſi, *Gen*. 2. 14. Ptolomæo verò in Armenia majore oritur in monte Periardæ ad Orientem, in ſeptentrionem flexus, terræ Chananææ terminus, *Deut*. 1. 7. *Ioſ*. 1. 4. Joſephus lib. 1. cap. 2. Judaic. antiq. Vide Plinium libro. 5. cap. 24. Strabonem lib. 16. Volaterran. lib. 11. Geograph. in fine. Ultra hunc, Aſſyriorum ſita eſt terra.

Eupolemus, εὐπόλεμος Bene pugnans, vel bonus pugnator. G. nomen viri. 1 *Mach*. 8. 27.

Eutychus, εὔτυχος Fœlix, aut bene fortunatus. G. nomen adoleſcentis, quem ſuſcitavit Paulus, *Act*. 20. 9.

¶ Ezechias, חִזְקִיָּה Fortitudo Domini, ſive apprehenſio Domini. Rex Juda, filius Achaz, 2 *Reg*. 18. 1 1 *Par*. 3. 23.

Ezechiel, יְחֶזְקֵאל Fortitudo Dei, ſive apprehenſio Dei. Nomen Prophetæ, 1 *Par*. 24. 15. *Ezech*. 1. 3.

Ezechiel, יַחֲזִיאֵל *Eſdr*. 8. 15. Videns Deum. Nomen viri. Hebr. Iahaziel.

Ezel, אָזֶל Ambulatio, ſive vilificatio, aut ſtillatio. Nomen lapidis, 1 *Sam*. 20. 19.

Ezer, עֵזֶר Adiutorium, ſive atrium. Filius Hur primogeniti Ephráta, 1 *Par*. 4. 4. Filius item Suthalæ filii Zabad, 1 *Par*. 7. 22. & 12. 9.

Eziel, עֻזִּיאֵל Fortitudo Dei, ſive hircus Dei, Filius Haraia, *Neh*. 3. 8.

Ezra, עֶזְרָא Adiutorium ſive atrium, nomen viri, 1 *Par*. 4. 17.

Ezrahites, אֶזְרָחִי indigena, ſive orientalis, 1 *Reg*. 4, 21.

Ezrel, עֲזַרְאֵל Adiutorium Dei, ſive atrium Dei. nomen viri, *Eſd*. 10. 4.

Ezri, עֶזְרִי Adiutorium ſive atrium meum. Nomen viri, 1 *Par*. 27. 26.

Ezricam, עַזְרִיקָם Auxilium reſurgentis vel vindicantis, ſive atrium reſurgentis vel vindicantis. Dux domus Achaz, 2 *Par*. 28. 7. Filius Naariæ filii Semeiæ, 1 *Par*. 3. 23. filius Haſel filii Elaſa, 1 *Par*. 8. 37.

Ezriel, עַזְרִיאֵל auxilium Dei, ſive atrium Dei. Pater Saraiæ, *Ier*. 36. 26. 1 *Par*. 5. 24.

Litera E.

¶ Felix, φῆλιξ Latinum eſt. Præſes fuit Judææ. *Act*. 24. 23.

Feſtus, φῆςος Latinum eſt. Nomen Portii præſidis Palæſthinę & Judææ, *Act*. 24. 28. & 25. 1.

Fortunatus, φȣρτȣνάτος Latinum eſt, nomen viri, 1 *Cor*. 16. 17.

Litera G.

¶ Gaal, גַּעַל Abjectio, ſive abominatio. Filius Obed, *Iud*. 9. 35.

Gaas, גַּעַשׁ Tempeſtas, vel commotio. Nomen montis. *Ioſ*. 24. 30. *Iudic*. 2. 9. Torrentis nomen, 2 *Sam*. 23. 30. in monte Ephraim.

Gaba, גֶּבַע Collis, ſive calix. Nomen civitatis, *Iſa*. 10. 29.

Gabaa, גִּבְעָה Idem, nomen civitatis, *Ioſ*. 15. 57. 1 *Sam*. 23. 19. 1 *Par*. 2. 49.

Gabaa, מִגְרוֹן 1 *Sam.* 13. 2. ubi dicitur, *Sub malo granato quaerat in agro Gabaa.* In Hebræo eſt Migron, & vertitur, de gutture, aut timor. ſive horreum ejus.

Gabaath, גִּבְעַת Collis, aut Calix, ſive excelſa hora. Nomen oppidi in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18. 28. 2 *Sam.* 23. 29.

Gabaathites, גִּבְעָתִי Idem, 1 *Par.* 12. 3.

Gabae, גֶּבַע Collis, aut calix. Nomen civitatis. *Ioſ.* 21. 17.

Gabaon, גִּבְעוֹן Collis vel calix, aut deorſum, vel elevatio iniquitatis. Metropolis Hevæorum, Hieroſolymis L. ſtadiis diſtans, *Ioſ.* 18. 25. *Ier.* 28. 1. Hæc è tribu Benjamin filiis Aaron eſt adſcripta. *Ioſ.* 21. 17.

Gabaonitæ, גִּבְעֹנִים Idem. p. n. 2 *Sam.* 21. 2.

Gabaonites, גִּבְעֹנִי Idem, ſ. n. 1 *Par.* 12 4. Collis meus.

Gabatha, γαββαθᾶ Eminens, vel excelſum. Græcè dicitur Liſtrotos, id eſt, lapidibus ſtratus. & erat locus editior vel ſtratum lapideum eminens Jeroſolymis, judicio accommodatum, *Ioh.* 19. 13.

Gabathon, גִּבְּתוֹן Dorſum, vel elevatio ejus, aut palpebræ ejus, ſive excelſum donum. Nomen civitatis, *Ioſ.* 21. 23. quæ 19. 44. dicitur Gebbethon.

Gábee, גֶּבַע Collis, aut calix. Nomen civitatis in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18. 24.

Gabelus, γαβαῆλος Terminus, vel limes, aut confinium. D. nomen viri, *Tob.* 1. 17.

Gaber, גֶּבֶר Vir, aut virilis vel fortis: aut Syriacè, gallus gallinaceus. Filius Suri, 1. *Reg.* 4. 19.

Gabim, גֵּבִים Ciſternæ, aut locuſtę, ſive altitudines. Nomen civitatis. *Iſa.* 10. 31.

Gabriel, גַּבְרִיאֵל γαβριὴλ Vir Deus, vel Dei, aut fortitudo Dei, vel fortis meus Deus. Nomen angeli, *Dan.* 8. 16. *Luc.* 1. 26.

Gad, גָּד Fœlix vel accinctus, Filius Jacob ſeptimus ex Zelpha ancilla Liæ uxoris ejus. *Gen.* 30. 11. 1 *Par.* 5. 18. Nomen item prophetæ, 1 *Sam.* 22. 5.

Gadarenus, γαδαρηνὸς, ſeptus vel muratus, vel ſepto circumdatus, *Marc.* 5. 1. *Luc.* 8. 26.

Gaddel, גִּדֵּל Magnus, ſive magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, *Eſd.* 2. 46.

Gaddi, גַּדִּי Hœdus, ſive fœlix, aut accinctus: vel Syriacè, inciſus, Filius Suſi, princeps tribus Joſeph, *Num.* 13. 12. Nomen populi, 1 *Par.* 12. 8.

Gaddis, γαδδὶς Acervus, vel congeries, ſive fœlix, vel accinctus vir. D. Filius Mathathiæ, 1 *Mach.* 2. 2.

Gadditæ, גָּדִי De Gad, quod vertitur hœdus, ſive fœlix vel accinctus, *Ioſ.* 1. 12.

Gader, גֶּדֶר Murus, ſive maceria, vel ſepes. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 12. 13. quæ *Ioſ.* 15. 36. dicitur Gedera, & à Stephano Antiochia, item & Seleucia.

Gaderoth, גְּדֵרוֹת Idem, p. n. Nomen urbis in tribu Juda, 2 *Chron.* 28. 18.

Gaderothites, גְּדֵרָתִי Idem, ſ. n. 1 *Par.* 12. 4.

Gadgad, גִּדְגָּד Fœlicitas fœlicitatis, aut accinctus exercitus. Nomen loci in quo aliquando caſtrametati ſunt filii Iſraël, *Num.* 33. 32. Quæ dictio, *Deut.* 10. 7. Hebraicè ſcribitur Gudgodah, eademque eſt interpretatio.

Gadi, גָּדִי Hœdus, ſive fœlix, aut accinctus: vel Syriacè, inciſus. Pater Manahem, 2 *Reg.* 15. 14. Eſt & nomen loci 2 *Sam.* 23. 36.

Gador, גְּדוֹר Murus, ſive maceria, aut ſepes. Nomen loci. 1 *Chron.* 4. 39.

Gaham, גַּחַם Educens eos, ſive exitus eorum, aut exitus caloris. Filius Nachor ex Roma concubina, *Gen.* 22. 24.

Gaher, גַּחַר Exitus caloris vel iræ. Nomen viri, *Eſd.* 2. 47.

Galaad, גִּלְעָד Acervus teſtimonii. Filius Machir filii Manaſſe filii Joſeph, *Num.* 26. 29. Pater Jara patris Hari, 1 *Paral.* 5. 14. Regio item Galilææ ad Orientem ultra Iordanem, *Gen.* 31. 21. ubi & dimidia tribus Manaſſe accepit poſſeſſionem cum tribubus Ruben & Gad. *Num.* 32. 39. *Deuter.* 3. 15. *Ioſ.* 13. 11. Eſt autem ad ter-

tergum Phœnices & Arabiæ, collibus Libani copulatus, extenditur per deſertum ad regionem Amorrhæorum ubi Sehon regnavit, *Pſal.* 60. 9. Mons item in ſorte tribus Gad ultra Jordanem in terra Baſan, ut Euſebius memorat: ad dorſum Phœnices & Arabiæ ſitus, collibus Libani junctus.

Galaaditæ, גִּלְעָדִים Idem, p. n. *Num.* 26. 29.

Galaadites, גִּלְעָדִי Idem, ſ. n. 2 *Sam.* 17. 27.

Galaaditis, γαλααδῖτις, 1 *Mach.* 5. 17.

Galal, גָּלָל Rota, ſive revolutio, aut confinium, vel marmor. nomen viri, 1 *Par.* 9. 15.

Galalai, גִּלֲלַי Idem, *Neh.* 12. 35.

Galatæ, γαλάται Lactantes, vel Lactei. G. *Gal.* 3. 1.

Galatia, γαλατία Lactans, vel lactea. G. Aliàs Gallogræcia Aſiæ minoris provincia Bithyniȩ contermina, à Gallis vocabulum trahens, qui in auxilium à rege Bithyniȩ evocati, regnum cum eo, facta victoria diviſerunt: ſicque deinde Græcis admixti Gallogræci, deinde Galatȩ appellati sùnt. Vide Plinium libr. 5 cap. 32. Ptolomæum in 5. cap. 4. & Strabonem in 4.

Galgal, גִּלְגָּל Rota, ſive revolutio, vel ablatio, aut acervus acervi, vel revolutio acervi. Nomen civitatis ultra Jordanem, non procul à Jericho, *Oſee.* 9. 15. *Nehem.* 12. 28.

Galgala, Idem. Nomen loci, 1 *Sam.* 10. 8.

Galgalis, Idem, *Ioſ.* 4. 20. & 5. 8.

Galilæa, גָּלִיל γαλιλαία volubilis, ſive volutabilis, aut rota. Syriæ regio ad ſeptentrionem Judææ ſita, quȩ à ſolis occaſu Ptolemaide civitate & Carmelo monte diſterminatur. Ab oriente eam Hippene ſive Joppe & Gadara ſuis finibus reſecant. A meridiano latere Scytopolis & Samaria ſuis utraque excipiuntur regionibus, nec ultra fluenta Jordanis patiuntur extendi. Septentrionalia ejus à dextro latere Tyrus claudit, ſicut ſcribit Egeſippus libr. 3. cap. 6. de Jeroſolymorum excidio, & Joſephus capite 2. libri 3 belli Jud. Tradunt verò hiſtorici duplicem eſſe Galilæam, ſuperiorem ſcilicet & inferiorem. Superior juxta Tyrum, Sydonem & Cæſaream Philippi, ſita eſt, qua Gentes attingit ad aquilonem. Iſta Galilæa Gentium, *Iſa.* 9. 1. & *Matth.* 4. 18. appellatur.

latur. Vel quia illic Gentes uſque ad Salomonis tempora habitarint, vel quod Hiram regi Tyriorum oblata ſit, 1 *Reg.* 9. 11. Hæc in tribu Nephthali ſita eſt. Inferior Galilæa circa Tiberiadem & ſtagnum Genezareth in tribu Zabulon poſita eſt. De qua *Matth.* 3. 13. & 4. 18. Chriſtus frequenter verſatus eſt in Galilæa, *Ioh.* 4. 3. Unde etiam Galilæus vocatus eſt, *Matth.* 26. 62. aut propter Nazareth & Capharnaum, in quibus habitabat, *Luc.* 2. 51. & 4. 16. Quapropter etiam Julianus Imperator Chriſtianos ſolebat Galilæos nuncupare, quod Euſebius lib. 10. cap. 35. eccleſiaſticæ hiſt. & alias ſæpe memorat. Galilæi verò dicti ſunt, quod vicini ſunt Gentibus: & Galilæa transfertur confinium, ſicut *Ioſ.* 13. 2. Galilæa Philiſthiim dicitur. Vide Joſephum lib. 3. cap. 2. de bello Judaico. Egeſippum lib. 3. cap. 6.

Galilæa, גְּלִילוֹת *Ioſ.* 13. 2. Idem, p. n. Heb. Geliloth.

Galilæi, γαλιλαῖοι Volubiles, ſive volutabiles, aut rotantes. *Luc.* 13. 2.

Galilæus, γαλιλαῖος Idem, ſ. n. *Marc.* 14. 70.

Gallim, גַּלִּים coacervantes, ſive transmigrantes, vel revolventes, aut diſcooperientes. Nomen viri, 1 *Sam.* 25. 44. *Iſa.* 10. 30.

Gallim, אֶגְלַיִם *Iſa.* 15. 8. Guttæ, aut gutta maris, ſive coacervantes, vel transmigrantes, aut revolventes. Civitas non procul à limite Moabitarum.

Gallion, γαλλίων Lactans, vel lacteus. G. Proconſul Achaiæ, *Act.* 18. 12.

Gamaliel, גַּמְלִיאֵל γαμαλιὴλ Retributio Dei, aut camelus Dei, ſive ablactatus Dei. Filius Phadaſſur, princeps tribus ſuæ Manaſſe, *Num.* 1. 10. *Act.* 5. 34. Præceptor Pauli, *Act.* 22. 3.

Gamarias, גְּמַרְיָה Conſummatio Domini, ſive conſumptio domini. Filius Helciæ, *Ier.* 29. 3. Filius item Saphan ſcribæ, *Ier.* 36. 11.

Gamul, גָּמוּל Retributio, ſive ablactatio. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 16.

Gamzo, גִּמְזוֹ etiam iſte, aut ſcirpus vel juncus iſte. Nomen urbis, 2 *Par.* 28. 18.

Ga-

Gareb, גָּרֵב Scabies: aut Syriacè, hydria. Nomen collis, *Ierem.* 31. 39. Nomen item viri, 2 *Sam.* 23. 38. 1 *Chron.* 11. 40.

Garizim, גְּרִזִים γαριζὶν Secures, vel ſciſſores. Nomen montis Samariæ juxta Galgal, ultra Iordanẽ, Sichimorum imminens civitati. *Iud.* 9. 7. *Deut.* 11. 29. 2 *Mach.* 6. 2.

Garmi, גַּרְמִי Oſſeus, vel oſſa, aut peregrinationis aqua: vel Syriacè, cauſa mea, 1 *Par.* 4. 19.

Gaſpha, גִּשְׁפָּא Appropinquatio oris, ſive accedens huc. Nomen loci, *Neh.* 11. 21.

Gatham, גַּעְתָּם Tactus eorum, vel mugitus eorum, aut mugitus perfecti vel ſimplicis. Filius Eliphas filii Eſau, ex Ada uxore, *Gen.* 36. 11.

Gaulon, גּוֹלָן tranſmigratio eorum, vel revolutio eorum: aut ex Syro & Hebræo, intus manens. Nomen civitatis refugii in Baſan, *Ioſ.* 20. 8. 1 *Par.* 6. 71.

Gaza, עַזָּה γάζη Fortis, aut capra. Nomen urbis Paleſthinæ. *Gen.* 10. 18. 1 *Sam.* 6. 7. *Act.* 8. 26.

Gazabar, גִּזְבָּר Theſaurarius, Pater Mitridatis, *Eſd.* 1. 8.

Gazam, גָּזָם Æruca, vel vellus eorum, aut tranſitus eorum ſive tondens eos. Nomen viri, *Eſd.* 2. 48.

Gazæi, עַזָּתִים Fortes, aut capræ, vel hirci. Nomen populi, *Ioſ.* 13. 3.

Gazenſes, οἱ ἀπὸ γάζης Fortes aut capræ, vel hirci. D. 1 *Mach.* 11. 62.

Gazar, ſive Gazera, גֶּזֶר Præſciſſio aut diviſio, vel ſententia. Nomen civitatis à Salomone ædificatę. 1 *Reg.* 9. 15. *Ioſ.* 10. 33. & 16. 3. quæ ex tribu Ephraim data fuit Levitis, *Ioſ.* 21. 21. 1 *Par.* 6. 67. & 7. 29. & 14. 16.

Gazaris, γαζάρος Idem. D. 1 *Macc.* 13. 54.

Gazophylacium, γαζοφυλάκιον Ubi gaza, id eſt, theſauri templi ſervabantur, ex Perſico & Græco *Luc.* 21. 1.

¶ Geba, גֶּבַע Collis, aut calix, ſive vas. Nomen civitatis de tribu Benjamin, poſteris Aaron datæ, *Nehem.* 11. 31.

Gebal, גְּבָל Terminus, vel limes. Nomen civitatis Syriæ. *Pſal*. 83. 8. quæ nunc Gibel dicitur teſte Volaterrano.

Gebbai, גַּבַּי Dorſum, ſive elevatio, aut ciſterna, vel locuſta: vel Syriacè exactor. Nomen viri, *Neh*. 11. 8.

Gebbar, גִּבָּר Vir aut virilis, ſive fortis: vel Syriacè, gallus gallinaceus, nomen viri, *Eſd*. 2. 20.

Gebbethon, גִּבְּתוֹן Dorſum, ſive elevatio ejus, aut palpebræ ejus, ſive excelſum donum. Nomen civitatis Levitis datæ ex tribu Dan. *Ioſ*. 19. 44. quæ cap. 21. 23. dicitur Gabathon, Urbs Philiſthinorum, 1 *Reg*. 15. 27.

Geddel, גִּדֵּל Magnus, ſive magnitudo, aut fimbria aut magnificavit. Nomen viri, *Eſdr*. 2. 56.

Geddiel, גַּדִּיאֵל Hœdus Dei, ſive fœlicitatis deus: aut accinctionis vel expeditionis Deus. Filius Sodi, *Nu*. 13. 11.

Gedelias, גְּדַלְיָהוּ Magnitudo Domini, aut fimbria Domini. Filius Phaſſur, *Ier*. 38. 1.

Gedeon, גִּדְעוֹן Conterens, vel confringens: aut ex Syro & Hebræo, abſciſſio iniquitatis. Pater Abidan, principis tribus Benjamin, *Num*. 1. 11. Filius Ioas, judex in Iſrael, *Iud*. 6. 2. qui & Ierobaal dictus eſt, *Iud*. 6. 32.

Gedera, גְּדֵרָה Murus, ſive maceria, aut ſepes. Nomen civitatis in tribu Iuda, *Ioſ*. 15. 58. quæ à Stephano Antiochia, item & Seleucia vocatur.

Gederithes, גְּדֵרִי Idem, 1 *Par*. 27. 28.

Gederothaim, גְּדֵרֹתַיִם Idem, d. n. Nomen urbis in tribu Iuda *Ioſ*. 15. 36.

Gedlethi, גִּדַּלְתִּי Magnitudo, aut fimbria aut magnificavi: nomen viri. 1 *Par*. 25. 4.

Gedor, גְּדוֹר Murus, ſive maceria, aut ſepes: nomen civitatis in tribu Iuda, *Ioſ*. 15. 58. 2 *Par*. 4. 8. & 12. 7. Filius Phanuel. 1 *Par*. 4. 4. Filius Abigabaon 1 *Par*. 8. 30.

Gehenna, γέεννα Vallis deceptionis vel triſtitiæ, ſive divitiarum: aut Syriacè, Infernus. D. nomen loci. *Matth*. 18. 9.

Ge-hennom, גֵּי-הִנּוֹם Vallis decipiens vel contriſtans eos, ſive vallis divitiarum ſuarum: aut Syriacè, infernus.

No-

Nomen vallis, *Ioſ.* 15. 8. tribui Benjamin datæ, 18. 16. Interdum ſcriptum eſt Ge-ennom.

Gehon, גִּיחוֹן Pectus, ſive eductio, aut exitus, ſive vallis gratiæ vel manſionis. Fluvius qui è paradiſo terreſtri labitur. *Gen.* 2. 13. Joſephus Nilum vocat.

Gelbóe, גִּלְבֹּעַ Revolutio inveſtigationis vel ſcrutationis, aut acervus tumoris vel inflationis: aut ex Hebræo & Syro, revolvens deprecationem: nomen civitatis. 1 *Sam.* 28. 4. & 31. 1. Nomen montis Palæſthinæ. 1 *Par.* 10. 1.

Gelonites, גִּלוֹנִי Exultans, ſive revolvens, aut tranſmigrans: aut revelans, vel detegens, 2 *Sam.* 23. 34.

Gemalli, גְּמַלִּי Retributio, vel merces, aut ablactatus, vel camelus. Pater Amiel. *Num.* 13. 13.

Gemelli, גֵּיא מֶלַח Vallis ſalinarum, aut nautarum. Sic interpretatur Hieronymus, 2 *Sam.* 8. 13. nomen vallis.

Genezar, γεννησάρ Hortus principis, vel protectio principis. D. nomen aquæ, 1 *Mach.* 11. 67.

Genezar, γεννησαρὲθ *Matth.* 14. 34. Hebraicè vertitur hortus, aut protectio principis, ſive hortus vel protectio miniſtrantis. D.

Genezareth, Idem. D. nomen loci, *Marc.* 6. 53. Stagnum Galilææ, juxta quod Chriſtus Apoſtolos vocavit. *Luc.* 5. 1. aliàs mare Galilææ & Cinnereth appellatum. Habes elegantiſſimam hujus lacus, ſimul etiam regionis vicinæ deſcriptionem in Egeſippo lib. 3. cap. 26. de excidio Jeroſolymorum,

Gennæus, γενναῖος Generoſus. G. nomen viri, 2 *Mach.* 12. 2.

Genthon, גִּנְּתוֹן Hortus vel viridarium aut protectio ejus. Nomen viri, *Neh.* 10. 6.

Genubath. גְּנֻבַת Furtiva, vel furtum, aut protectio, vel hortus filiæ. Filius Addad Idumæi adverſarii Salomonis. 1 *Reg.* 11. 20.

Gera, גֵּרָא Ruminatio ſive peregrinatio, aut certatio vel conflictus. Filius Benjamin, *Gen.* 46. 21. qui 1 *Par.* 8. 2. Ahara dicitur. 1 *Par.* 8. 2. dicitur filius Bela filii Benjamin.

min. Pater item Aod, *Iudic.* 3. 15. Pater item Semei viri de cognatione domus Saul, 2 *Sam.* 16. 5.

Gerara, גְּרָר Peregrinatio, vel certatio, aut conflictus. Metropolis terræ Palæſthinæ, in qua natus eſt Iſaac. *Gen.* 10. 19. & 20. 1. & 26. 1. Ab hac Geraritica regio nomenclaturam ſumpſit 2 *Paral.* 14. 13. quę olim terminus Chananæorum fuit ad auſtralem plagam, & civitas metropolis Palæſthinæ. Scriptura ſacra commemorat fuiſſe eam inter Cades & Sur, hoc eſt, inter duas ſolitudines quarum una Ægypto jungitur, ad quam populus trans fretum rubri maris advenit. Altera vero Cades uſque ad Saracenorum eremum extenditur.

Geraris, Idem, *Gen.* 20. 1.

Geraſeni, γεργεσηνοί. In Græco Gergeſeni: & Hebraicè tranſfertur peregrinationi ſive conflictui aut ruminationi appropinquantes. D. nomen civitatis quæ eſt ultra Galilæam, *Matth.* 8. 28.

Gergeſæi, גִּרְגָּשִׁי Peregrinationi vel conflictui aut ruminationi appropinquantes. Populi. *Gen.* 15. 20.

Gergeſæus, גִּרְגָּשִׁי Idem, ſ. n. Filius Chanáan, *Gen.* 10. 16.

Gerreni, γερρήνοι Incolæ, ſive peregrini, aut certantes, vel confligentes. D. Populi, 2 *Mach.* 13. 24.

Gerſam, גֵּרְשֹׁם Aduena ibi, ſive peregrinus nominatus. Filius Moſis, *Exod.* 2. 21. Hebraicè Gerſom.

Gerſom, גֵּרְשֹׁם Idem, Filius Moſis, 1 *Par.* 6. 61. 71. & 15. 7. qui *Exod.* 2. 21. Hebraicè dicitur Gerſom: licet ibi & aliis aliquot locis corruptè impreſſum ſit Gerſam. Eſt & alius Gerſom de filiis Phinees, *Eſd.* 8. 2.

Gerſon, גֵּרְשׁוֹן Exilium ejus, vel peregrini mutatio. Filius Levi filii Jacob, *Gen.* 46. 11. 1 *Par.* 6. 1.

Gerſon, Exul, vel peregrini mutatio. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 21.

Gerſonitæ, גֵּרְשֻׁנִּי Idem. *Num.* 26. 57. Gerſonites, Idem.

Gerze, גִּרְזִי Securis, ſive ſciſſor. Nomen pagi, 1 *Sam.* 27. 8.

Geſan, גֵּישָׁן Appropinquans, aut vallis mutationis

onis ſive eboris vel ſomni. Filius Jehaddai, 1 *Par.* 2. 47.

Geſſen, גֹּשֶׁן Appropinquatio, vel approximatio. Regio Ægypti, ubi Jacob patriarcha cum ſuis habitavit liberis, quam nonnulli (ut Hieron. in hebraicis quæſtionibus autor eſt) Thebaidem vocant *Gen.* 46. 28.

Geſſur, גְּשׁוּר Vallis aſpectus, aut vallis bovis, ſive vallis murus, aut pons. Nomen regionis Syriæ. 2 *Sam.* 3. 3. 1 *Par.* 2 23. & 3. 2.

Geſſuri, גְּשׁוּרִי Idem. Regio Syriæ, quæ & Geſſur, *Deut.* 3. 14. *Ioſ.* 13. 2. 1 *Sam.* 27. 8.

Geth, גַּת Torcular. Nomen civitatis Palæſthinæ à Roboam conſtructæ. 2 *Par.* 11. 8. Unde Jonas Propheta, 1 *Sam.* 6. 17. & 17. 51. 2 *Reg.* 14. 25. Quæ aliàs & Anthedon, item & Agrippia, autore Volat. lib. 11. dicitur.

Gethàim, גִּתַּיְמָה Idem, nomen civitatis, 2 *Sam.* 4. 3.

Geth-hépher, גִּתָּה־חֵפֶר Torcular fodiens vel explorans, ſive torcular confundens aut exprobrans. Nomen loci *Ioſ.* 19. 13.

Gethæus, גִּתִּי Torcular. 2 *Sam.* 6. 11.

Gethæi, גִּתִּים Torcularia. Nomen populi, *Ioſ.* 13. 3. 2 *Sam.* 15. 19.

Gether, גֶּתֶר Vallis explorationis vel contemplationis, ſive torcular explorationis, aut vallis turturis. Filius Aram, *Gen.* 10. 22. Ab hoc Acarnanii ſive Carii (ut refert Hieron. in quæſt. Heb.) originem traxere.

Geth-remmon, גַּת־רִמּוֹן Torcular mali punici, aut torcular excelſum. Nomen civitatis. Duæ autem fuerunt: altera data tribui Dan in poſſeſſionem, *Ioſ.* 19. 45. altera tribui Manaſſe. Ambæ autem Levitis poſtea aſſignatæ, *Ioſ.* 21. 25.

Gethſemane, גֵּיאשְׁמָנִים γεθσημανῆ Vallis pinguiſſima, ſive vallis olei *Ieſ.* 28. 1. D. nomen vallis quæ eſt ad radices montis Oliveti, *Matth.* 26. 36. *Marc.* 14. 32.

Gezer, גֶּזֶר Præſciſſio, ſive diviſio, aut ſententia. Nomen civitatis, 2 *Sam.* 5. 25.

Gezeron, ἀσσαρημώθ Præſciſſio doloris, ſive

for-

fortitudinis, aut diviſio vel ſententia doloris ſive fortitudinis, D. nomen civitatis, 1 *Mach.* 4. 15.

Gezonites, גִּזוֹנִי Tondens, ſive tranſiens, 1 *Par.* 11. 34.

Gezez, גָּזֵז Tondens, aut vellus, ſive tranſitus. Filius Caleb, 1 *Par.* 2. 46.

¶ Giah, גִּיחַ Eductio, extractio, derivatio, eruptio aut gemitus, ſive ſuſpirium. Nomen loci. 2 *Sam.* 2. 23. in tribu Benjamin: pro quo interpres vertit vallis.

Giblii, גִּבְלִים Termini, vel confinia, aut terminus maris. Populi civitatem Gebal in Syria habitantes: de qua *Pſal.* 83. 8. *Ezech.* 27. 9. 1 *Reg.* 5. 18.

Gideroth, גְּדֵרוֹת Muri, ſive maceriæ, aut ſepes. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 41.

Giezi. גֵּיחֲזִי Vallis viſionis, aut vallis pectoris. Famulus Eliſei. 2 *Reg.* 4. 12.

Gihon, גִּחוֹן Pectus, aut eductio, vel exitus, ſive vallis gratiæ vel manſionis. Fons in occidentali Davidicæ civitatis parte, 1 *Reg.* 1. 33. 2 *Par.* 32. 30. aliter dicitur σιλωάμ *Ioh.* 9. 7.

Gilo, גִּלֹה Exultatio, ſive revolutio, vel tranſmigratio, aut revelatio vel detectio. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 51. 2 *Sam.* 15. 12.

Gilonites, גִּילוֹנִי Exultans, ſive revolvens, vel tranſmigrans, aut revelans, vel detegens, 2 *Sam.* 15. 12.

Gineth, גִּינַת Hortus vel protectio. Pater Thebni, 1 *Reg.* 16. 21,

¶ Goatha, גּוֹעָתָה Tactus, aut mugitus ejus. Nomen loci non procul Jeroſolymâ diſtantis. *Ier.* 31. 39. Hunc Lyranus Golgotha eſſe putat.

Gob, גּוֹב Ciſterna, vel locuſta, vel altitudo. Nomen loci, 2 *Sam.* 21. 18.

Godolias, גְּדַלְיָהוּ Magnitudo Domini, aut fimbria domini. Filius Achicam filii Saphan. 2 *Reg.* 25. 22. Filius idem Amariæ, *Sopho.* 1. 1.

Gog, גּוֹג γὼγ Tectum, vel ſolarium, ſive tegulatum. Nomen gentis, *Ezech.* 38. 2. *Apoc.* 20. 8. Filius Johel, 1 *Par.* 5. 4.

Golan, גּוֹלָן Tranſmigratio, ſive revolutio: aut ex Syro & Hebræo, intus manens. Nomen civitatis in Baſan. *Deut*. 4. 43. quæ *Ioſ*. 20. 8. dicitur Gaulon, licet Hebraicè Golan legatur, ſicut & hic.

Golgotha, γολγοθᾶ Calvaria, ſcilicet ubi ſunt capita mortuorum. Syrum, ſive Chaldaicum vocabulum. Locus in quo crucifixus fuit Chriſtus dominus noſter, *Ioh*. 19. 17.

Goliath, גָּלְיָת Tranſmigratio, aut accumulatio, ſive revolutio, vel detectio. Nomen gigantis, quem expugnavit David, 1 *Sam*. 17. 4.

Gomer, גּוֹמֶר Conſummans, vel conſumens, aut deficiens. Filius Japhet, *Gen*. 10. 2. à quo Gomeritæ, qui nunc Galathæ dicuntur. Hoc nomen habuit & filia Debelaim uxor Oſee, *Oſee*. 1. 3.

Gomorrha, עֲמוֹרָה: γόμοῤῥα populus rebellis, aut populus timens, ſive manipulus, vel ſervitus: aut Syriacè lana. Civitas Pentapoleos, ad orientalem plagam terræ Judæ ſita. *Gen*. 19. 23. *Rom*. 9. 29.

Gomorrhæus, γόμοῤῥος Idem. *Gen*. 18. 20. *Matt*. 10. 15.

Gorgias, γωργίας Terribilis, vel velox. G. nomen viri, 1 *Mach* 3. 38.

Gortina, γορτύνα Pharetra. G. nomen loci, 1 *Mach*. 15. 23.

Goſen, גֹּשֶׁן Appropinquatio, vel approximatio. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ*. 10. 41. & 15. 51. A qua, teſte Joſue, circumjacens plaga, terra Goſen nuncupatur.

Goſſem, גֶּשֶׁם Pluvia, aut appropinquatio eorum: vel Syriacè corporalis. Nomen viri, *Neh*. 2. 29.

Gothoniel, עָתְנִיאֵל Hora ſive tempus meum Deus. Nomen viri, 1 *Par*. 27. 15.

Gozan, גּוֹזָן Tonſio, aut vellus, ſive tranſitus, vel corpus nutriens: aut ex Syro & Hebræo, intus nutriens. Nomen fluvii in Meſopotamia, 2 *Reg*. 19. 12. 1 *Par*. 5. 26. *Iſa*. 37. 12.

¶ Græci, יְוָנִים ἕλληνες. Hebraicè dicitur Jevanim,

nim, id eſt, deceptores, vel contriſtantes, ſive cœnoſi, aut columbini, Græcè verò, robuſti vel fortes, *Ioel* 3. 6.

Græcia, יָוָן ἑλλάς. *Iſa.* 66 19. *Ezech.* 27. 19. In Hebræo eſt Javan, qui fuit filius Japheth, à quo denominata eſt Græcia vel Jonia, & vertitur decipiens vel contriſtans, ſive cœnoſa, aut columbina. Grecè vero robuſta vel fortis, *Act.* 20. 2.

Græcus, ἕλλην Idem. m. g. *Gal.* 3. 28.

¶ Guel, גְּאוּאֵל redemptio Dei, ſive exaltatio Dei. Filius Machi, princeps tribus Gad, *Num.* 13. 15.

Guni, גּוּנִי Hortus, ſive protegens. Filius Nephthali, *Gen.* 46. 24. 1 *Par.* 7. 14.

Gunitæ. Idem, *Num.* 26. 48.

Gur, גּוּר Catulus, ſive habitatio, aut collectio, vel timor. Nomen civitatis juxta Jeblaam, 2 *Reg.* 9. 27.

Gurbáal, גּוּר־בַּעַל Catulus idoli vel dominantis, aut ſubjicientis vel poſſidentis, aut peregrinatio ſive timor aut habitatio idoli vel dominantis aut ſubjicientis vel poſſidentis. Nomen loci 2 *Par.* 26. 7. in quo Arabes habitaverunt.

Litera H.

¶ Haba, יְחֻבָּה Abſconſio, vel dilectio: aut Syriacè peccatum, vel obligatio. Filius Gomer filii Heber, 1 *Par.* 7. 34.

Habacuc, חֲבַקּוּק Luctator, vel amplexans. Nomen prophetæ *Habac.* 1. 1.

Haber, חֶבֶר Socius, aut particeps, ſive incantator, aut livor. Filius Baria, filii Aſer, filii Jacob, 1 *Par.* 7. 32. *Iudic.* 4. 11. vir Cinæus.

Habia, חֲבַיָּה Abſconſio domini, aut dilectio Domini: vel ex Syro & Hebræo, debitum, vel obligatio Domini. Nomen viri, *Eſd.* 2. 61.

Habor, חָבוֹר Socius, aut particeps, ſive incantatio aut livor. Nomen urbis Aſſyriorum, 2 *Reg.* 17. 6. & 18. 11. 1 *Par.* 5. 26.

Habſanias, חֲבַצִּנְיָה Debitum clypei domini, ſive dilectio, vel abſconſio clypei Domini. Pater Jeremiæ filii Jezoniæ, *Ier.* 35. 3.

Hacel-dema, חֲקַל דְּמָא Ager ſanguinis. Syrum

eſt. Nomen agri pecuniis illis quibus Chriſtum vendiderat Judas proditor empti in ſepulturam peregrinorum. Qui hodie monſtratur in Ælia ad Auſtralem plagam montis Sion, teſte Hieron. in locis Hebraicis, *Matth.* 27. 8. *Actor.* 1. 19.

Hachamoni, חַכְמוֹנִי Sapiens, vel ſapientiſſimus, aut hamus numerationis vel muneris, ſive expectatio muneris. Pater Lesbaam, 1 *Paral.* 11. 11. Pater Jahiel, 1 *Par.* 27. 32.

Hachelai, חֲכַלְיָה Expectans dominum, ſive hamus domini. Pater Atherſatha, *Neh.* 10. 1.

Hachila, חֲכִילָה Spes in ipſa, aut hamus in ipſa, ſive palatum vel dulcedo in ipſa. Collis eſt in ſorte tribus Judæ, ad deſertum Ziph, in quo latuit David, 1 *Sam.* 23. 19. & 26. 1. arcem habens natura munitiſſimam, olim ab Herode extructam Meſida nomine, id eſt, munitionem.

Hacoc, חֻקּוֹקָה Sculptor, aut ſcriba, ſive legiſlator. Nomen civitatis, *Ioſ.* 19. 34.

Hacupha, חֲקוּפָא præceptum oris, aut ſcuptura oris. Nomen viri, *Eſd.* 2. 51.

Hacus, הַקּוֹץ Spina, ſive æſtas, aut tædium, ſive vigilia, vel finis. Nomen viri, *Neh.* 3. 21.

Hadad, חֲדַד Acutus, vel gaudens: aut Syriacè, novus vel unitas. Filius Iſmahelis, *Gen.* 25. 15. 1 *Paral.* 1. 30.

Hadali, חַדְלַי ceſſatio, vel vetatio, aut defectus. Pater Amaſa, 2 *Par.* 28. 12.

Hadaſſa, חֲדָשָׁה Novitas, aut menſis: vel ex Syro & Hebræo, unus aries. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 37.

Hadid, חָדִיד Acutus, ſive gaudens: aut Syriacè, novitas: vel ex Syro & Hebręo, una manus, Civitas, *Neh.* 11. 34.

Hadriel, עַדְרִיאֵל Grex Dei, aut ablatio Dei, ſive privatio Dei. Gener Saulis, maritus Merob, 1 *Sam.* 18. 19.

Hadrach, חַדְרָךְ Acumen, ſive gaudium teneritudinis, vel cubiculum tuum: aut ex Syro & Hebræo, unitas

tas vel novitas teneritudinis. Civitatis nomen *Zach.* 19. 1. Quidam Syriam fuiſſe putant. Hieronym. in locis Heb. terram Damaſci credidit.

Hadſi, חָדְשִׁי Novitas, aut menſis: aut ex Syro & Hebræo, unius munus, aut novum munus. Nomen loci, 2 *Sam.* 24. 6.

Hagab, ſive Hagaba, חָגָב Locuſta. nomen viri, *Eſd.* 2. 46.

Haggia, חַגִּיָּה geſtivitas Domini, vel ſolennitas Domini, aut gyrus Domini. Filius Merari, 1 *Paral.* 6. 29.

Hai, הָעַי Acervus, vel coacervatio. Civitas Amorrhæorum trans Jordanem ſupra Jericho ſita, juxta Bethaven, ad orientalem plagam oppidi Bethel non longè ab eo diſtans. Altera quæ à filiis Iſrael duce Joſua expugnata eſt poſt Jordanis tranſitum, *Ioſ.* 7. 2. & 12. 9. Cujus regem ſuſpenderunt filii Iſrael, *Ioſ.* 8. 23. Hæc *Iſa.* 10. 28. Aiath appellatur. Hieronymus in locis Heb. Agai quoque appellat. Hujus mentio habetur etiam *Gen.* 12. 8. *Ier.* 49. 3. *Ioſ.* 12. 9. *Eſd.* 2. 28.

Hai, עַיָּא Idem. Nomen etiam urbis, *Neh.* 11. 31.

Hala, חֲלַח Dolor, ſive infirmitas maxillæ, ſive principium humilitatis vel teneritudinis. Nomen loci, 2 *Reg.* 17. 6. & 18. 11.

Halaa, חֶלְאָה Infirmitas, ſive rubigo, altera uxor Ashur. 1 *Par.* 4. 5.

Halcat, חֶלְקַת Portio, ſive diviſio, aut lenitas, vel lubricatio. Civitas in tribu Aſer, data Levitis, *Ioſ.* 19. 25.

Halhul, חַלְחוּל Dolor, ſive principium doloris vel immunditiæ: aut expectatio doloris vel prophanationis, ſive obſtetricatio doloris. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 58.

Hallelu-ja, הַלְלוּ־יָהּ Laudate Dominum, *Pſalm.* 147. 1.

Hamathæus, חֲמָתִי Indignatio, ſive calor: aut murus, ſive uter vel lagena. Filius Chanaan, *Gen.* 10. 17. 1 *Par.* 1. 16.

1. 16. à quo Hamath urbs, quam Macedones Epiphaniam nuncupaverunt: alii Antiochiam.

Hamdan, חֶמְדָּן Cupiditas aut calor judicii. Filius Diſan filii Seir Horrhæi, *Gen.* 36. 26. qui 1 *Par.* 1. 41. dicitur Hamran.

Hammoth-dor, חַמּוֹת־דֹּאר Indignatio, vel calor generationis aut pilæ vel ſphæræ ſive habitationis. Civitas, *Ioſ.* 21. 32. quæ de tribu Nephthali non ſolum Levitis, imò etiam profugis homicidis pro tutiſſimo aſylo eſt aſſignata.

Hamon, חַמּוֹן Calor, aut ſol, ſive ira ejus. Nomen civitatis *Ioſ.* 19. 28. 1 *Par.* 6. 76. in tribu Nephthali.

Hamran, חַמְרָן Aſinus, vel lutum aut vinoſus. Filius Diſan, filii Seir Horrhęi, 1 *Par.* 1. 41. qui *Gen.* 36. 26. dicitur Hamdan.

Hamuel, חַמּוּאֵל Calor, ſive ira Dei: aut ex Syro & Hebræo viderunt Deum. Filius Maſma, 1 *Par.* 4. 26.

Hamul, חָמוּל Pius, ſive miſericors. Filius Phares filii Judæ, *Gen.* 46. 12. 1 *Par.* 2. 5.

Hamulitæ, Idem, p. n. *Num.* 26. 21.

Hanameel, חֲנַמְאֵל Gratia ex Deo, ſive miſericordia vel donum à Deo. Filius Sellum patruelis Jeremiæ, *Ier.* 32. 7.

Hanan, חָנָן Gratioſus, vel pius, ſive miſericors, aut donans, Filius Maacha, 1 *Par.* 11. 43. Filius Siſac, 1 *Par.* 8. 22. Filius Aſel filii Elaſa, 1 *Par.* 8. 37. & 9. 44. *Neh.* 7. 48. & 8. 7. Filius Iegedeliæ, *Ier.* 35. 4. 1 *Par.* 4. 20.

Hananeel, חֲנַנְאֵל Gratia Dei, ſive miſericordia Dei, aut donum Dei. Nomen turris Jeroſolymæ, *Neh.* 3. 1. *Ier.* 31. 38.

Hanani, חֲנָנִי Gratioſus, aut donans, vel pius, ſive miſericors. Pater Jehu prophetæ, 1 *Reg.* 16. 1. 1 *Par.* 16. 7.

Hanania, ſive Hananias, חֲנַנְיָה gratia Domini, ſive miſericordia Domini, aut donum domini. Pater Selemiæ patris Ierię, *Ier.* 37. 12. Pater item Sedeciæ principis, *Ier.* 36. 12. Filius Zorobabel filii Phadaia, 1 *Par.* 3. 19. & 8. 23. Nomen prophetæ, *Ier.* 28. 1. Etiam hoc nomine vocabatur ille qui cum Daniele propheta à Nabuchodonoſor in captivitate enutritus fuit, cui præpoſitus eunuchorum Sidrach nomen impoſuit, *Dan.* 1. 7.

Ha-

Hanathon, חַנָּתוֹן Gratiæ vel miſericordiæ donum. Civitas in terra Zabulon, *Ioſ.* 19.14.

Hanes, חָנֵס Gratiæ vexillum, ſive gratiæ tentatio vel fuga: aut ex Hebr. & Syro, gratię miraculum. Civitas Ægypti, *Iſa.* 30.4.

Haniel, חַנִּיאֵל gratia ſive miſericordia Dei, aut requies vel donum Dei. Filius Olla, 1 *Par.* 7.39. Filius Ephod, princeps tribus *M*anaſſe, *Num.* 34.23.

Hanni, עֻנִּי Afflictus, vel pauper ſive reſpondens. Nomen viri, *Neh.* 12.9.

Hanon, חָנוּן gratioſus, ſive miſericors: vel donans, ſive requieſcens. Filius Naas Regis filiorum Ammon, 2 *Reg.* 10.1. 1 P*ar.* 19.2.

Hanun. Idem. Nomen viri, *Neh.* 3.30.

Hapham, חֻפָּם Thalamus eorum, ſive coopertura eorum, aut litus eorum. Filius Hir, 1 P*ar.* 7.13.

Haphſiba, חֶפְצִי־בָהּ Voluntas mea in ea. Mater Manaſſe. 2 *Reg.* 21.1.

Happhim, חֻפִּים Thalami, ſive cooperti, aut litus maris. Filius Machir, 1 P*ar.* 7.15.

Hapharaim, חֲפָרַיִם Fodientes, aut explorantes, ſive confundentes, aut explorans, ſive confundens mare. Civitas in tribu Iſſachar, *Ioſ.* 19.19.

Harad, ſive harada, חֲרוֹד Stupor, aut tremor. Nomen fontis, ſive loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de Sepher, I*ud.* 7.1 *Num.* 33.24.

Haraia, חַרְהֲיָה Calor, aut ira Domini. Pater Eziel, *Neh.* 3.8.

Harama, Idem, 1 *Sam.* 30.30. Vide Harma,

Haran, חָרָן χαῤῥὰν Ira ſive iraſcens: aut Syriacè, libertas Charræ, civitas Meſopotamiæ à Charra Syriæ fluvio, in qua habitavit Thare, *Gen.* 11.32. & 12.5. & 27.44. & 28.10. & 29.4. De qua & 2 *Reg.* 19.12. *Iſa.* 37.12. *Ezech.* 27.23. Dicitur & Charan à Græcis, *Act.* 7.2. Eſt & nomen viri, 1 *Par.* 2.46. ubi dicitur: *Peperit Haran.*

Harbona, חַרְבוֹנָה Deſtructio, ſive gladius ejus nunc, aut ſiccitas ejus nunc: ſive ira ædificantis vel intelligentis, Nomen eunuchi, *Eſth.* 1.10.

Hareph, חָרֵיף Hyems, ſive opprobrium, vel adoleſcentia: aut Syriacè, acutus. Nomen viri, *Neh.* 7. 24. & 10. 19.

Hares, חֶרֶם Sol, aut teſta. nomen montis, *Iud.* 1. 35.

Hareth, חֶרֶת Sculptura, aut libertas. Nomen villæ ad Occidentem, 1 *Sam.* 22. 5.

Harhur, חַרְחוּר Calefactus ſive arefactus: aut ira ſive calor albedinis vel foraminis, aut libertatis. Nomen viri, *Eſd.* 2. 51.

Harim, חָרִם Deſtructus, ſive anathematizatus, aut rete vel retiaculum: ſive dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Nomen ſacerdotis, 1 *Par.* 24. 8. *Eſd.* 2. 32. & 10. 21.

Hariph, חָרִיף Hyems, ſive opprobrium, vel adoleſcentia: aut Syriacè, acutus. Filius Hur, 1 *Par.* 2. 51.

Harnapher, חַרְנֶפֶר Ira tauri, ſive ira creſcens: aut ex Syro & Hebræo, Libertas tauri, ſive ira creſcens. Filius Supha filii Helem, 1 *Par.* 7. 37.

Harma ſive Harama, חָרְמָה Deſtructio, ſive anáthema, aut rete vel retiaculum. ſive declinatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 30. 1 *Sam.* 30. 30. Etiam in tribu Simeon civitas eſt, *Ioſ.* 19. 4. *Iudic.* 1. 17. dicitur Sephath.

Harodi, חֲרֹדִי Tremefactus, ſive ſtupefactus, vel caloris aut iræ abundantia. Nomen civitatis, 2 *Sam.* 23. 2.

Haromaph, חֲרוּמַף Deſtructio, ſive anathema oris: aut ex Hebræo & Syro, ira cooperimenti. Filius Jedaia. *Neh.* 3. 10.

Haroſeth, חֲרֹשֶׁת Artificium, vel aratura, ſive teſta aut ſilentium, vel ſurditas, aut Syriacè, ſylva. Civitas quæ juxta Joſephum lib. 5. antiq. Jud. ſuper paludem Samachonitidem ſita eſt, *Iud.* 4. 2.

Harſa, חַרְשָׁא Artificium, vel aratura, ſive teſta, aut ſilentium vel ſurditas: aut Syriacè, ſylva. Nomen viri, *Eſd.* 2. 52.

Ha-

Haraphites, חֲרוּפִי Opprobrium, aut hyems, vel juventus: aut Syriacè, acutus, 1 *Par*. 12. 5.

Harus, חָרוּץ inciſus, ſive aureus, aut ſolicitus, ſive trituratus. Pater Meſſalémeth matris Amon, regis Juda, 2 *Reg*. 21. 19.

Haſſemon, חֶשְׁמוֹן Legatio, ſive acceleratus numerus, vel feſtinata portio, aut ſilentium numeri, vel portinis. Civitas Judæ, *Ioſ*. 15. 27.

Haſſub, חַשּׁוּב Æſtimatus aut numeratus: ſive cogitatio vel artificium. Filius Ezricam, 1 *Par*. 9. 14.

Haſaba, חֲשֻׁבָה Numeratio, ſive æſtimatio vel cogitatio aut artificium, vel feſtinatio, aut ſilentium in ea. Filius Zorobabel filii Phadaiæ. 1 *Par*. 3. 20.

Haſabia, ſive Haſabias, חֲשַׁבְיָה Numeratio vel æſtimatio, aut cogitatio domini, ſive artificium domini: aut feſtinatio vel ſilentium in domino. Filius Amaſiæ, 1 *Par*. 6. 45. Princeps Levitarum, 1 *Par*. 25. 3. & 2 *Par*. 35. 9.

Haſadias, חֲסַדְיָה Miſericordia Domini. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 *Par*. 3. 20.

Haſar-moth, חֲצַר־מוֹת Atrium mortis, vel fœnum mortis. Filius Jectan, *Gen*. 10. 25.

Haſar-ſuhal, חֲצַר־שׁוּעָל Atrium vel fænum vulpis, aut fænum ſemitæ. Nomen civitatis, 1 *Par*. 4. 28.

Haſar-ſuſim, חֲצַר־סוּסִים Atrium equorum, aut fænum equorum. nomen civitatis, 1 *Par*. 4. 31. quæ & Haſer-ſuſa dicitur.

Haſaſon-thamar, חַצְצוֹן־תָּמָר Glarea, vel lapillus commutationis, aut diviſio ſive ſagitta palmæ, id eſt, dactyli. Nomen oppidi, quod & En-gaddi, *Gen*. 14. 7. 2 Par. 20. 2.

Hasbadana, חַשְׁבַּדָּנָה Feſtinans, aut cogitans judicium ſuum, ſive ſilens aut computans judicium ſuum. Nomen viri, *Neh*. 8. 4.

Haſebia, חֲשַׁבְיָה Numeratio, vel æſtimatio Domini, aut cogitatio domini, ſive artificium domini, aut feſtinatio, vel ſilentium in domino. Filius Merari, 1 *Par*. 9. 14.

Haſebna, חֲשַׁבְנָה Numeratio ſive feſtinatio intelligentis ſive ædificantis. Nomen viri, *Neh*. 10. 15.

Haſebnia, חֲשַׁבְנְיָה Numeratio domini, ſive ſilentium vel feſtinatio filii Domini. Nomen viri. *Neh.* 9. 5.

Haſebonias, Idem. Nomen viri, *Neh.* 3. 20.

Haſem, חָשֻׁם Silentium eorum, ſive feſtinatio eorum. Nomen viri, *Neh.* 7. 22.

Haſar-gadda, חֲצַר-גַּדָּה Atrium hœdi ejus, vel fœlicitatis ejus: aut ex Hebræo & Syro, atrium inciſionis vel ſciſſuræ. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 27.

Haſer-ſuſa, חֲצַר-סוּסָה Atrium equi, aut fænum equi. Civitas in tribu Simeonis, *Ioſ.* 19. 5. quę & Haſar-ſuſim.

Haſerim, חֲצֵרִים Atria, ſive veſtibula, aut ſagitta excelſa. Civitas in dorſo montis Seir inter Ægyptum & Chananæam, in qua Havim, id eſt, Hevæi gigantes habitarunt ad Caphthorim expulſi. *Deut.* 2. 23. alias Haſeroth, ut quibuſdam videtur, appellata.

Haſor, חָצוֹר Atrium, aut fænum. Civitas regni Jabin Chanaæorum regis, quæ & Heſron dicitur, quam ſolam Joſue incendit, *Ioſ.* 11. 11. 1 *Sam.* 12. 9. 2 *Reg.* 15. 29. quæ principatum tenuerat inter omnia regna Amorrhæorum, *Ioſ.* 11. 10. & 12. 19. Fuit una in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 23. Alia in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19. 36.

Haſeroth, חֲצֵרוֹת atria, ſive veſtibula. Nomen eremi, per quam tranſierunt Iſraëlitæ aſcendentes in terram Chanáan ex Ægypto, *Deut.* 1. 1. *Num.* 13. 1. & 33. 18.

Haſer-ſual, חֲצַר-שׁוּעָל Atrium vulpis, vel fœnum vulpis, aut ſemitæ, vel pugilli. Civitas in tribu Judæ & Simeonis, *Ioſ.* 19. 3.

Haſim, חֻשִׁים Tacentes, ſive feſtinantes, aut ſilentium vel feſtinatio maris. Nomen viri, 1 *Par.* 7. 12.

Haſom, חָשֻׁם ſilentium, vel feſtinatio eorum. Nomen viri, *Eſd.* 10. 33.

Haſra, חַסְרָה Defectus ſive deficiens. Pater Thecue patris Sellum mariti Oldæ prophetidis, 2 *Par.* 34. 22. qui 2 *Reg.* 22. 14. dicitur Araas.

Haſum, חָשֻׁם ſilentium, aut feſtinatio eorum. Nomen viri. *Eſd.* 2. 19. *Neh.* 8. 4.

Haſub ſive Haſſub, חַשּׁוּב Æſtimatus, aut numera-

ratus, ſive cogitatio vel artificium. Nomen viri, *Neh.* 3. 11.

Haſupha, חֲשׂוּפָא Diſcooperta, aut exhauſta, vel nudata. Nomen viri, *Eſd.* 2. 43.

Hathath, חֲתַת contritio aut timor. Filius Othoniel. 1 *Par.* 4. 13.

Hatil, חֲטִיל Peccati ululatio. Nomen viri, *Eſd.* 2. 54.

Hatipha, חֲטִיפָא Rapina, ſive peccati coma, aut reliquiæ. Nomen viri, *Eſd.* 2. 43.

Hatita, חֲטִיטָא Peccati declinatio. Nomen viri, *Eſd.* 2. 43.

Hattus, חַטּוּשׁ Peccatum derelinquens. Filius Semeiæ filii Secheniæ. 1 *Par.* 3. 22. *Eſd.* 8. 2. *Neh.* 10. 4. & 12. 2.

Havoth jair, חַוּוֹת יָאִיר Oppida illuminationis, vel annuntiationes luminis. Civitates quas expugnavit Iair filius Segub, *Num.* 32. 41. Sive nomen regionis, quæ & Baſſan dicitur, *Deut.* 3. 14

Hazael, חֲזָאֵל Videns Deum. Nomen viri, 1 *Reg.* 19. 17. 2 *Par.* 22. 6. Succeſſor Ben-adad in regnum Syriæ, 2 *Reg.* 8. 12. *Amos* 1. 4.

Hazia, חֲזָיָה Videns Dominum. Nomen viri, *Neh.* 11. 5.

Hazir, חֵזִיר Porcus: aut Syriacè, converſus, vel reverſus. Nomen viri, *Neh.* 10. 20.

¶ Hebal, עֵיבָל Acervus vetuſtatis, ſive acervus defluens. Filius Jectan, *Gen.* 10. 28. Eſt & nomen montis, *Deut.* 11. 29.

Héber, חֶבֶר *Gen.* 46. 17. 1 *Par.* 4. 18. & 7. 32. & 8. 17. ubi dicitur, *Et Hezeci, & Heber:* vertitur ſocius, aut particeps, vel adhærens, ſive incantator, aut livor. Item *Num.* 26. 45. filius Brie.

Heber, עֵבֶר ἐβὲρ Tranſiens, vel tranſitus: aut ira, ſeu prægnans: vel Syriacè, frumentum. Filius Sale, *Gen.* 10. 23. *Luc.* 3. 35. à quo Hebręi, 1 *Paral.* 5. 13. Filius item Elphaal filii Mehuſim, 1 *Par.* 8. 12.

Hebræa, עִבְרִית Tranſiens, ſive irata, aut prægnans, *Ier.* 34. 9.

He-

Hebræi, עִבְרִים Tranſeuntes ſive irati, aut pregnantes: vel Syriacè, frumenta, 1 *Sam.* 4. 6.

Hebræus, עִבְרִי Idem, ſ. n. *Gen.* 41. 12.

Hebri, Idem. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 27.

Hebron, חֶבְרוֹן Societas ſive participatio, vel adhæſio, aut incantatio, vel livor. Civitas in terra Chanaan in montanis Judææ, civitas Amorrhæorum, quondam Philiſthinorum metropolis. Hæc dicta eſt & convallis Mambre, *Gen.* 13. 19. *Num.* 13. 23. 1 *Par.* 3. 4. Arbee, *Gen.* 23. 2. & Cariath-arbe *Ioſ.* 15. 13. Filius item Cath filii Levi. *Exod.* 6. 18. 1 *Par.* 2. 42. & 6. 18.

Hebrona, עַבְרוֹנָה Tranſiens, aut iraſcens. Nomen loci, in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, *Num.* 33. 34.

Hebroni, חֶבְרוֹנִי Societas, ſive participatio, vel adhæſio, aut incantatio, vel livor. *Num.* 26. 34.

Hebronitæ. Idem, pl. n. 1 *Par.* 26. 21.

Hechelias, חֲכַלְיָה Expectans dominum, ſive hamus domini. Pater Nehemiæ, *Neh.* 1. 1.

Heddai, הִדַּי Laudatio, ſive confeſſio, aut clamor. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 30. qui Huri, 1 *Par.* 11. 32. dicitur.

Heder, עֵדֶר Grex, ſive defectio, aut privatio. Filius Beriæ, 1 *Par.* 8. 15.

Hegla, חָגְלָה Feſtivitas, aut gyratio ejus. Filia Salphaad filii Hepher, filii Galaad, *Num.* 26. 33.

Helam, חֵילָם exercitus matris vel gentis ſive ancillæ: aut dolor ſive expectatio matris vel ancillæ aut gentis, vel ſomnium. Civitas, 2 *Sam.* 10. 16. 17. haud procul à Jordane.

Helba, חֶלְבָּה Lac ſive adeps, aut manſit in ea: ſive principium vel dolor in ea. Nomen civitatis, quæ ſorte tribui Aſer evenit. *Iud.* 1. 31.

Helcath, חֶלְקַת Portio, ſive pars, aut lenitas. Civitas quæ de tribu Aſer data fuit Levitis, *Ioſ.* 21. 31.

Helci, חֶלְקַי Portio, ſive pars, aut lenis. Nomen viri, *Neh.* 12. 15.

Helcia, ſive Helcias, חִלְקִיָּהוּ Portio, ſive pars domini

mini, aut lenitas domini. Pater Eliacim, 2 *Reg*. 18. 18. *Iſa*. 22. 20. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 *Reg*. 22.4. Pater item Jeremiæ prophetæ. *Ier*. 1. 1. 1 *Par*. 6. 13. *Neh*. 12. 6.

Helec, חֵלֶק Portio, ſive pars, aut lenitas. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe filii Ioſeph, *Num*. 26. 30. *Ioſ*. 17. 2.

Helecitæ, Idem. pl. n. *Num*. 26. 30.

Heleb, חֵלֶב Mundus, id eſt, orbis, vel muſtela: aut Syriacè, rubigo. Filius Baana, 2 *Sam*. 23. 28.

Helem, חֵלֶם Somnians, aut ſanans, ſive expectatio eorum, aut dolor eorum. Nomen viri, *Zach*. 6. 14. 1 *Par*. 7. 35.

Heleph, חֵלֶף Mutatio, ſive tranſitus, aut perforatio. Nomen civitatis, *Ioſ*. 19. 33. Terminus Nephthali.

Heles, חֵלֶץ Armatus, ſive liberatus, aut nudatus. Nomen viri, 2 *Sam*. 23. 26.

Helles, Idem. Filius Azariæ, filii Jehu, filii Obed, 1 *Par*. 2. 39. & 11. 26. & 27-10.

Heli, עֵלִי ἡλὶ Elevatio, ſive oblatio, aut elevans, vel offerens, ſeu pila. Nomen ſacerdotis illius, qui Samuelem unxit in prophetam, 1 *Sam*. 1. 3. Pater item Ioſeph mariti Mariæ virginis, *Luc*. 3. 23. qui *Matth*. 1. 3. dicitur Iacob.

Heliodorus, ἡλιόδωρος Solis donum. G. nomen viri, 2 *Mach*. 3. 7.

Heliopolis, און ἡλιόπολις Hebraicè dicitur On: & transfertur dolor, ſive triſtitia, aut fortitudo. Græcè verò Heliopolis, Solis civitas vertitur. Urbs Ægypti, quæ Thebæ aliàs dicitur, *Ezech*. 30. 17.

Helmon-deblathaim, עַלְמֹן-דִּבְלָתַיִם Duo nomina ſunt: Helmon quod tranſfertur occultatio, ſive adoleſcentia, aut ſeculum, vel contemptus. Deblathaim, palathæ, id eſt, maſſæ de ficubus compactæ. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de Dibon-gad, *Num*. 33. 47.

Helon, חֵלוֹן Feneſtra, vel prophanatio, ſive dolor, vel infirmitas. Nomen civitatis in terra Moab, *Num*. 1. 9. *Ier*. 48. 21. Pater Eliab principis tribus Zabulon, *Num*. 1. 9. & 10. 16. Eſt & nomen urbis, in terra Moab, quæ Hebraicè dicitur, חוֹלוֹן. *Ier*. 48. 21.

He-

Hemam, הֵימָם Turbatio eorum, aut tumultus eorum. Filius Lotan, filii Horræi, *Gen.* 36. 22. qui 1 *Par.* 1. 39. dicetur Homam.

Heman, הֵימָן Multus, aut tumultuans: vel Syriacè fidelis. Filius Maol, 1 *Reg.* 4. 31. Filius Joel, 1 *Par.* 6. 33. & 15. 17. & 16. 41.

Hemath, Vide Emath.

Hemona, עַמֹּנָה Popularis, ſive populus noſter. Nomen civitatis in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18. 24.

Hemor, חֲמוֹר ἐμμὸρ Aſinus, ſive lutum, aut vinoſus: vel Syriacè, gravis, aut ponderoſus. Pater Sichem, *Gen.* 33. 19. & 34. 2. *Act.* 7. 16.

Hen, חֵן Gratia, ſive miſericordia, aut manſio, vel requies. Nomen viri, *Zach.* 6. 14.

Henadad, חֵנָדָד Gratia, vel miſericordia dilecti. Nomen viri. *Neh.* 3. 10.

Henoch, חֲנוֹךְ ἐνὼχ Dedicatus, vel diſciplinatus aut morigeratus. Filius Cain, *Gen.* 4. 18. Filius præterea Jared, *Gen.* 5. 18. *Luc.* 3. 37. *Hebr.* 11. 5. Filius etiam Madian filii Abrahæ, *Gen.* 25. 4. Filius item Ruben. *Gen.* 46. 9. 1 *Par.* 5. 3. Civitas item quam Cain extruxit, illique filii nomen indidit.

Henochitæ. Idem. pl. n. *Num.* 26. 5.

Hépher, חֵפֶר Fodiens, aut explorans, ſive opprobrium, vel confuſio. Filius Ashur ex Naara uxore, 1 *Par.* 4. 6. Portio regni, terræque Chanaan, quam Joſue expugnavit, *Ioſ.* 12. 17. 2 *Reg.* 14. 25. Urbs in tribu Zabulon, *Ioſ.* 12. 17.

Hepherita, חֶפְרִי Idem, *Num.* 26. 32.

Hephethah, ἐφφαθὰ *Marc.* 7. 34.

Her, עֵר ἤρ Vigil, aut denudans, vel effundens, ſive æmulus, vel civitas. Filius Judæ, ex Sue uxore ſua, *Gen.* 38. 3. 1 *Par.* 4. 21. Pater Elmadan, *Luc.* 3. 28.

Heran, עֵרָן Idem. Filius Suthala filii Ephraim, *Num.* 26. 32.

Heranitæ, הָעֵרָנִי Idem, *Num.* 26. 36.

Hercules, ἡρακλῆς Iunonis vel dominatricis gloria. G. 2 *Mach.* 4. 19.

He-

Hered, אַרְדְּ Imperans ſive deſcendens. Filius Balæ filii Benjamin. *Num.* 26. 40. Heb. Ard.

Hered, *Ioſ.* 12. 14. Onager: aut Syriacè, draco. Nomen civitatis.

Hereditæ, אַרְדִּי Imperantes, ſive deſcendentes. *Num.* 26. 40.

Herem, חָרִם Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum: ſive dedicatum, aut conſecratum ſcil. Deo. Nomen viri, *Eſd.* 10. 31.

Heri, עֵרִי Vigil, ſeu denudans, aut effundens, vel civitas mea: aut Syriacè, inimicus. Filius Gad filii Jacob, *Gen.* 46. 16.

Heritæ, Idem. pl. n. *Num.* 26. 16.

Herma, חָרְמָה Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum, ſive dedicatum, vel conſecratum ſcil. Deo. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 12. 14. Vide Harma.

Herman, ἑρμᾶν Suſtentaculum, vel inauris. G. Vir quidam, *Rom.* 16. 14.

Hermes, ἑρμῆς Mercurius, aut lucrum, vel refugium. G. Viri nomen. *Rom.* 16. 14.

Hermogenes, ἑρμογένης Mercurio genitus, aut lucri generatio, vel refugium generationis. G. vir quidam, 2 *Tim.* 1. 15.

Hermon, חֶרְמוֹן Deſtructio, ſive anathema, vel rete ſive retiaculum: aut dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Nomen montis, quem Sidonii Sarion, Amorrhæi Sanir vocant. *Deut.* 3. 8. *Ioſ.* 13. 5. *Pſal.* 89. 13. Vide item 1 *Par.* 5. 23. Alias dicitur & Sion. *Deut.* 4. 48. A nonnullis traditur duos eſſe Hermon nomine montes: unum non procul à Gelboa juxta Jordanem: alterum vero multo altiorem altero ſupra Thrachonitidem regionem. Quod equidem haud obſcurè etiam David *Pſalm* 42. 7. innuere videtur, dum inquit, *De terra Iordanis & Hermoniim à monte modico.*

Hermonii, חֶרְמוֹנִים Idem. pl. n. *Pſal.* 42. 7.

Herodes, ἡρώδης pellis gloria, vel pellibus glorians, aut mons gloriæ vel arrogantiæ: aut Syriacè, draco ignitus. D. præſes ſive procurator Galilææ conſtitutus à Romanis, *Luc.* 3. 1. rex Judææ, *Luc.* 1. 5.

Herodiani, ἡρωδιανοὶ Idem. pl. n. D. *Matth.* 22. 16.

Herodias, ἡρωδιὰς Idem, f. g. D. *Matth.* 14. 3.

Herodion, ἡρωδίων Junonis vel dominatricis cantilena. G. cognatus Pauli, *Rom.* 16. 11.

Heſebon, חֶשְׁבּוֹן Numerus, ſive cogitatio, aut feſtinans intelligere vel ædificare. Nomen civitatis in Galaad Moabitarum, in qua habitavit Sehon rex Amorrhæorum, *Iſa.* 15. 4. *Num.* 21. 33. quam ædificaverunt filii Ruben, *Num.* 32. 37. 1 *Par.* 6. 81.

Heſer, חָצֵר Atrium, aut fænum. Nomen civitatis à Salomone ædificatæ. 1 *Reg.* 9. 15.

Heſli, ἑσλὶ prope me, vel juxta me, ſive auferens vel ſeparans. D. Pater Nahum patris Amos, *Luc.* 3. 25.

Heſmona, חַשְׁמוֹנָה Feſtinatio numerationis vel muneris, aut feſtinatio præparationis, vel legatio. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Methca, dividens Ægyptum & ſortem tribus Judæ ad mare uſque tendentem, *Num.* 33. 29.

Heſrai, חֶצְרַי Atrium, ſive fœnum. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 35. qui Heſro, 1 *Chron.* 11. 37. dicitur.

Heſro, חֶצְרוֹ Atrium aut fœnum ejus. Nomen viri, 1 *Chron.* 11. 37. qui 2 *Sam.* 23. 35. dicitur Heſrai.

Heſron, חֶצְרוֹן Sagitta exultationis, ſive diviſio cantici, aut atrium vel fœnum. Nomen civitatis, quæ & Aſor in tribu Iuda, *Ioſ.* 15. 3. Filius Ruben, *Gen.* 46. 9. Item filius Iuda ſive potius filius Phares filii Iuda, *Gen.* 46. 12. 1 *Par.* 4. 1.

Heſronitæ, חֶצְרוֹנִי Idem. *Num.* 26. 8.

Heth, חֵת Confractio, vel formido, aut ſtupor: vel Syriacè deſcenſus. Nomen populi, *Gen.* 23. 3.

Hethalon, חֶתְלוֹן Contritio manſionis, aut formidabilis manſio, ſive involutio ejus. Nomen urbis, terminus Iudææ ad Septentrionem, *Ezech.* 47. 15.

Hethæus, חִתִּי Confractus vel formidans, aut ſtupens: vel Syriacè, deſcendens. Filius Chanaan, *Gen.* 10. 15. à quo Hethæi.

Hethæi, חִתִּי Idem. Nomen populi, *Gen.* 15. 20. 2 *Reg.* 7. 6. Cyprum Hieronymus eſſe dicit.

Hethim, חִתִּים Idem, p. n. nomen loci, *Iudic.* 1. 26.

Heva, חַוָּה Viva, vel vivens. Prima mulier creata à Deo, *Gen.* 3. 20.

Hevæus vel Hevæi, חִוִּי Viventes, aut loquentes, vel nuntiantes: aut Syriacè, colubri. Filius Chanaan, *Gen.* 10. 17.

Hevæi, עַוִּים Iniqui, perverſi, vel iniquitates, perverſitates, ſubverſiones. Populi habitantes ad Meridiem, quos expulerunt cappadoces, *Deut.* 2. 23. *Ioſ.* 13. 3. 2 *Reg.* 17. 31.

Hevila, חֲוִילָה Dolens, ſive parturiens, aut loquens illi, ſive annuntians illi, nomen regionis, *Gen.* 2. 11. & 25. 18.

Hevila, ſive Hevilath, חֲוִילָה Dolens, ſive parturiens, aut loquens illi, ſive annuntians illi. Filius Chus, *Gen.* 10. 7. Filius item Jectan, *Gen.* 10. 29. nomen item regionis, 1 *Sam.* 15. 7. Getuli à Joſepho dicuntur.

Hezeci, חִזְקִי Fortis, ſive apprehendens. Filius Elphaal, 1 *Par.* 8. 17.

Hezion, חֶזְיוֹן Viſio, vel prophetia. Pater Tabremon patris Ben-adad regis Syriæ, 1 *Reg.* 15. 18.

Hezir, חֵזִיר porcus: aut Syriacè, converſus, vel reverſus. Nomen viri. 1 *Paral.* 24. 15.

¶ Hiel, חִיאֵל Vivit Deus, ſive vita Dei. Nomen viri illius qui reædificavit Jericho, 1 *Reg.* 16. 34.

Hierapolis, ἱεράπολις Sacra civitas. G. Civitas Phrygiæ, haud procul à Coloſſis & Laodicea, *Col.* 4. 13.

Hieronymus, ἱερώνυμος Sacrum nomen. G. nomen viri. 2 *Mach* 12. 2.

Hin, הִין Menſura erat liquidorum, *Ezech.* 4. 11.

Hir, עִירוּ Civitas, aut vigil, ſive effundens, vel denudans, aut pullus, ſcilicet aſini. Filius Caleb filii Jephone, 1 *Par.* 4. 15. Sunt qui dicant hoc loco legendum eſſe Hirela, nomine compoſito, non autem Hir & Ela. Tunc lege inter-

interpretationem dictionis Ela, & hujus dictionis Hir.

Hira, עִירָא Civitas, aut vigil, ſive denudatio, aut effuſio, vel acervus viſionis, Filius Acces, 2 *Sam.* 23. 26. 1 *Par.* 27. 9.

Hiram, חִירָם Vitæ celſitudo, Rex Tyri, 2 *Sam.* 5. 11. qui 2 *Par.* 2. 3. 11. & 4. 11. & 8. 2. dicitur Huram Hebraicè.

Hiram, חוּרָם 2 *Par.* 2. 3. 11. & 4. 11. & 8. 2 Albedo eorum, ſive foramen, vel libertas eorum, aut deſtruens, vel anathematizans. Heb. Huram: rex Tyri, qui 2 *Sam.* 5. 11. dicitur Hiram.

Hiram, *Gen.* 36. 43. 1 *Par.* 1. 45. Civitas eorum, ſive vigilia eorum, aut denudatio, vel effuſio eorum, ſive acervus excelſus. Civitas Idumæorum.

Hiras, חִירָה Libertas, aut ira. Nomen viri Odollamitis, *Gen.* 38. 1. 12.

Hir ſemes, עִיר-שֶׁמֶשׁ Civitas ſolis: aut ex Hebræo & Syro, civitas ſervitii vel miniſterii. Civitas in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 41.

Hircanus, ἱρκάνος Civitatis poſſeſſor, ſeu vigilans æmulator. D. nomen viri, 2 *Mach.* 3. 11.

Hiſpania, σπανία Rara, id eſt, pretioſa. G. Europæ regio latiſſima, *Rom.* 15. 24.

¶ Hoba, חוֹבָה Dilectio, vel abſconſio: aut Syriacè, obligatio vel peccatum. Nomen loci, *Gen.* 14. 15.

Hobab, חוֹבָב Dilectus, Filius Raguel ſoceri Moſis *Num.* 10. 29. *Iud.* 4. 11.

Hod, הוֹד Laus, ſive confeſſio. Filius Supha filii Helem, 1 *Par.* 7. 37.

Hodes, חוֹדֶשׁ Menſis, aut novitas. Uxor Saharaim, 1 *Par.* 8. 9.

Holda, vel Holdai, חֻלְדָּה vel חֶלְדַּי Mundus vel orbis aut muſtela: vel Syriacè, rubigo. Nomen viri, 1 *Par.* 27. 15. *Zach.* 6. 10. Item prophetiſſa uxor Sellum filii Thecue, 2 *Reg.* 22. 14.

Holoſernes, ὁλοφέρνης Fortis dux, ex Hebræo & Syro. D. Princeps militiæ regis Nabuchodonoſor, *Iudith* 2. 5.

Ho-

Holon, חוֹלוֹן Feneſtra, ſive prophanatio, aut dolor. Civitas quæ de tribu Judæ ſeu Simeonis, Levitis data eſt, *Ioſ*. 15. 51. & 21. 15.

Homam, הוֹמָם Tumultus, ſive turbatio eorum. Filius Lotam filii Seir, 1 *Par*. 1, 39. qui *Gen*. 36. 22. dicitur Hemam.

Hon, אוֹן Dolor, ſive fortitudo, aut iniquitas. Filius Pheleth, *Num*. 16. 1.

Hoppha, חֻפָּה Thalamus ſive coopertorium, aut litus vel ripa ejus. Nomen viri, 1 *Par*. 24. 13.

Hor, הוֹר Mons, ſive concipiens, aut demonſtrans, ſive oſtendens. Nomen montis. *Num*. 20. 22. & 33. 38. in finibus terræ Idumææ prope Petram civitatem.

Horam, הוֹרָם Mons eorum, ſive manifeſtans eos, aut concipiens eos, Rex Gazer, *Ioſ*. 10. 33.

Horeb, חוֹרֵב Deſertum vel ſolitudo, ſive deſtructio, aut ſiccitas vel gladius. Nomen montis in regione Madianitarum, *Exod*. 3. 1. *Pſal*. 106. 19. Qui Sinai alias dicitur, in quo data fuit lex Moſi. Eſt & nomen petræ, *Exod*. 17. 6.

Horræi, חוֹרִים Principes, vel liberi, aut ingenui, vel iraſcentes. Gigantes, quos expulerunt filii Edom à monte Seir, *Deut*. 2. 12. 22. qui *Gen*. 14. 6. Chorræi dicuntur iiſdem conſonantibus & punctis.

Horrhæus, חוֹרִי Idem, ſ. n. *Gen*. 36. 20.

Horem, חֳרֵם Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum, ſive dedicatum aut conſecratum, ſcil. Deo. Civitas in tribu Nephthali, *Ioſ*. 19. 38.

Hori, חוֹרִי Princeps vel liber, aut ingenuus, vel iraſcens, filius Lotan filii Seir, *Gen*. 36. 22.

Horma, חָרְמָה *Ioſ*. 19. 29. Excelſa, ſive projecta, aut vermis. Civitas in tribu Aſer.

Horma, חָרְמָה Deſtructio, ſive anathema, aut rete vel retiaculum, ſive dedicatum aut conſecratum, ſcil. Deo. Civitas in tribu tam Judæ quam Simeonis, *Num*. 21. 3. quæ *Iud*. 1. 17. dicitur Sephath, 1 *Par*. 4. 30. in *Ioſ*. 15. 30. ſcribitur Harma: in Joſue verò. 19. 3. Bethul-harma, ubi unica

unica dictio eſt, cum ſeparatim legendæ ſint: duæ enim ſunt civitates.

Horonites, חוֹרֹנִי Ira vel furor: aut Syriacè libertas, *Neh.* 2. 10.

Hoſa, חֹסָה Confidens, vel protegens. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 10. Nomen item cujuſdam janitoris. 1 *Par.* 16. 38. Civitas item quæ tribus Aſer terminus eſt, *Ioſ.* 9. 29.

Hoſa, חוּשָׁא 1 *Par.* 4. 4. Feſtinans, ſive tacens, aut ſenſualis. Civitas.

Hoſanna, הוֹשַׁעְנָא ὡσαννά Salva obſecro, vel ſalva nunc, *Matth.* 21. 9. Heb. Hoſaah-na.

Hotham, חוֹתָם Sigillum, aut ſignaculum, ſive clauſura. Filius Heber, filii Bariæ, filii Aſer, filii Jacob, 1 *Par.* 7. 32. & 11. 44.

Hozai, חוֹזָי Videns. Nomen prophetæ, 2 *Par.* 33. 19.

Hoziel, חֲזִיאֵל Videns Deum. Filius Semei filii Gerſon, 1 *Par.* 23. 9.

¶ Hucuca, חֻקֹּקָה Sculptura, vel præceptum, aut legiſlatio. Nomen civitatis in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19. 34.

Hul, חוּל Dolor, vel infirmitas, ſive arena: vel præſtolatio, aut obſtetricatio. Filius Aram, *Gen.* 10. 23. Hic à Joſepho lib. 1. antiq. jud. traditur Armenium inſtituiſſe. Quam alii verius arbitrantur ab ejus parte nomen inveniſſe.

Hupham, חוּפָם Thalamus eorum, aut operimentum eorum, ſive litus vel ripa eorum. Filius Benjamin, *Num.* 26. 39.

Huphamitæ, חוּפָמִי Idem, *Num.* 26. 39.

Hur, חוּר libertas, ſive albedo, aut foramen. Filius Juda, filii Jacob, 1 *Par.* 4. 1. qui *Gen.* 46. 12. dicitur Onan. Filius Caleb. Ex Ephrata uxore, 1 *Par.* 2. 19. Rex item Madianitarum, *Num.* 31. 8.

Hurai, Idem. Nomen viri, 1 *Par.* 11. 32. qui 2 *Sam.* 23. 30. dicitur Hedlai.

Huram,

Huram, חוּרָם Libertas eorum, ſive albedo eorum, aut foramen eorum. Filius Bela filii Benjamin, 1 *Par.* 8. 5.

Huri, חוּרִי Iraſcens, vel libertas, ſive albedo, aut foramen. Pater Saphat, *Num.* 13. 6. Pater Abihail, 1 *Par.* 5. 14.

Hus, עוּץ Conſilium, aut lignum: vel Syriacè, fixus. Filius Aram, *Gen.* 10. 23. Is juxta Joſephum atque Jeronymum Trachonitidis & Damaſci conditor extitit. Nam principatum tenuit inter Palæſthinam & Cœleſyriam. Hujus regio, in Job, à LXX. interpretibus Auſitidis quaſi Huſitidis dicitur, *Iob* 1. 1. Primogenitus item Nachor *Gen.* 22. 21. Filius item Diſon filii Seir, *Gen.* 36. 28.

Huſam, חֻשָׁם Feſtinatio eorum, aut ſilentium eorum, vel ſenſualitas eorum. Rex tertius qui regnavit in Edom, *Gen.* 36. 34.

Huſathi, חֻשָׁתִי Feſtinans, vel tacens, aut ſenſualitas. Civitatis nomen, 2 *Sam.* 21. 18.

Huſatides, Idem, 1 *Paral.* 27. 11.

Huſi, חוּשַׁי Feſtinans, vel tacens, aut ſenſualitas. Pater Baana, 1 *Reg.* 4. 16.

Huſim, חוּשִׁים Idem, p. n. Altera uxor Saharaim, 1 *Par.* 8. 8. Filius Dan filii Jacob, *Gen.* 46. 23.

¶ Hymenæus, ὑμέναιος Carmen nuptiale. G. nomen viri qui à fide Chriſti excidit, 2 *Tim.* 2. 17.

Litera I.

¶ Iabel, יָבָל Defluens, ſive apportans, vel inveteraſcens, aut germinans, ſive jubilæus, aut buccina. Filius Lamech ex Ada uxore, *Gen.* 4. 20.

Iabes, יָבֵשׁ Siccitas, vel confuſio. Pater Sellum, 2 *Reg.* 15. 10. A quo Iabes Galaad. Civitas. *Iud.* 21. 8. 1 *Sam.* 11. 1.

Iabes, יַעְבֵּץ Triſtitia ſive dolor. Nomen loci, 1 *Paral.* 2. 55. Eſt & nomen viri, 1 *Paral.* 4. 9

Iabes Galaad, יָבֵשׁ־גִּלְעָד ſiccitas, vel confuſio acervi teſtimonii. Nomen civitatis, *Iudic.* 21. 8. 1 *Sam.* 11. 1.

Iabin, יָבִין intelligens, ſive ædificans. Rex Aſor, *Ioſ.* 11. 1. *Iud.* 4. 2. *Pſal.* 83. 10.

Iabina, יַבְנֶה ædificans, aut intelligens. Nomen civitatis, 2 *Par.* 26. 6.

Iaboc, יַבּוֹק Evacuatio, vel diſſipatio, aut lucta. Nomen vadi in Jordanem profluentis, *Gen.* 32. 22.

Iacan, יַעְקָן Tribulatio vel labor, aut ablatio poſſeſſionis vel nidi. Filius Eſer filii Seir, 1 *Par.* 1. 42. qui *Gen.* 36. 28. dicitur Acan, *Deut.* 10. 6.

Iacanam, יָקְנְעָם Poſſidens populum, ſive nidificatio populi. Nomen loci in Carmelo, *Ioſ.* 12. 22.

Iachan, יַעְכָּן Conterens, vel comprimens, ſive ablatio baſis. Nomen viri, 1 *Par.* 5. 13.

Iachin, יָכִין Præparans, ſive preparatio, vel firmitas. Filius Simeonis filii Jacob, *Gen.* 46. 10. Nomen item columnæ in porticu Salomonis, 1 *Reg.* 7. 21. 2 *Par.* 3. 17. nomen item ſacerdotis, 1 *Par.* 9. 10.

Iachinitæ, הַיָּכִינִי Idem, *Num.* 26. 12.

Iacim, יָקִים Surgens, aut confirmans. Filius Semei, 1 *Par.* 8. 19. & 24. 12.

Iacob, יַעֲקוֹב Supplantator, vel calcaneus; aut planta, id eſt, veſtigium. Filius Iſaac, *Gen.* 25. 26. & 27. 36.

Iacoba, יַעֲקוֹבָה Idem. Nomen principis, 1 *Par.* 4. 36.

Iacobus, ἰάκωβος Idem, nomen apoſtoli fratris Iohannis euangeliſtæ, quorum pater Zebedæus dicebatur, *Matth.* 4. 20.

Iaddo, יִדּוֹ Manus ejus, aut poteſtas ejus, ſive confeſſio ejus. Nomen viri, 1 *Par.* 27. 21.

Iada, יָדָע Sciens, vel cognoſcens. Filius Onan, filii Ierameel ex Atara uxore, 1 *Par.* 2. 28.

Iadaia, יְדַעְיָה Scientia Domini, vel cognitio Domini. Nomen viri. *Eſd.* 2. 38.

Iadaſon, ὑδάσπης Cognitio ovis, vel cognitio mutationis. D. *Iudith* 1. 6.

Iadias, יֶחְדְּיָהוּ Simul, vel ſolus dominus, aut gau-

gaudium, ſive acumen domini: vel ex Syro & Hebræo, unus dominus. Nomen viri, 1 *Par*. 27. 30.

Iadihel, יְדִיעֲאֵל Scientia Dei, vel cognitio Dei, Filius Benjamin, 1 *Par*. 7. 6. & 11. 45. qui *Gen*. 46. 21. dicitur Asbel.

Iadon, יָדוֹן Iudicans, aut litigans, vel manus ejus. Nomen viri, *Neh*. 3. 7.

Iagur, יָגוּר Colonus, vel advena: aut timens, ſive congregans. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ*. 15. 21.

Iahaddai, יָהְדַּי Simul vel ſolus ego, aut acutus vel gaudens, aut Syriacè, unitas mea. Nomen viri, 1 *Par*. 2. 47.

Iahala, יַעֲלָא Aſcendens, aut damula, vel caprea, nomen viri, *Neh*. 7. 57.

Iahath, יַחַת Confractus, aut formidans, vel ſtupens: aut Syriacè, deſcendens, Filius Lobni filii Gerſon, 1 *Par*. 6. 20. Filius Raia filii Subal, 1 *Par*. 4. 1. & 24. 22. Præpoſitus inſtaurantibus templum, de filiis Merari, 2 *Par*. 34. 12.

Iahazia, יַחְזְיָה Viſio Domini, *Eſd*. 10. 15.

Iahaziel, יַחֲזִיאֵל Videns Deum, vel viſio Dei. Nomen ſacerdotis, 1 *Par*. 16. 6. Filius Hebron, 1 *Par*. 23. 19. Filius Jahath, 1 *Par*. 24. 23. 2 *Par*. 20. 14.

Iahel, יָעֵל Aſcendens, aut damula, vel caprea. Uxor Haber Cinæi. *Iudic*. 4. 16.

Iahelel, יַחְלְאֵל Expectans Deum, aut orans Deum, ſive incepit Deus. Filius Zabulon, *Gen*. 46. 14.

Iahelelitæ, יַחְלְאֵלִי Idem, *Num*. 26. 26.

Iahiel, יְחִיאֵל Vivit Deus. Nomen viri, 1 *Par*. 15. 18. & 16. 5. & 23. 8. & 29. 8. 2 *Par*. 21. 2. & 29. 14. & 31. 13. & 35. 8. *Eſd*. 8. 9. & 10. 3.

Iair, יָאִיר illluminans, vel illuminatus. Filius Segub filii Eſrom filii Phares, filii Juda, 1 *Par*. 2. 22. Fuit & nomen judicis in Iſrael. *Iud*. 10. 3. Nomen item loci, *Ioſ*. 13. 30.

Iairi, ἰαρὶ Lux mea, ſive illuminans, aut illuminatus. *Eſth*. 11. 2

Iairites, הַיָּאִרִי Illuminatus, aut flumen, aut fluvialis. 2 *Sam*. 20. 26.

Iairus, ἰάειρος Idem. D. nomen viri, *Marc.* 5. 22. *Luc.* 8. 41.

Iala, יַעְלָא Aſcendens, aut damula, vel caprea. Nomen viri, *Eſd.* 2. 56.

Iadaleel, יְהַלֶּלְאֵל Laudans Deum, aut claritas ſive illuminatio Dei. Nomen viri, 1 *Par.* 4. 6.

Ialleel, יְחַלְּאֵל Idem. Nomen viri, 1 *Par.* 4. 16.

Ialon, יָלוֹן Manens, ſive murmurans. Filius Eſra, 1 *Par.* 4. 16.

Iambri, Amaricans, ſive rebellans, aut commutans. D. Nomen viri, 1 *Mach.* 9. 37.

Iamin, יָמִין Dextera, vel dexter, aut auſter, vel auſtralis. Filius Simeonis filii Jacob, *Gen.* 46. 10. 1 *Par.* 4. 24. Filius Ram primogeniti Ieramehel, 1 *Par.* 2. 27.

Iaminitæ, יָמִינִי Idem. *Num.* 26. 12.

Iamnia, ἰαμνεία Ædificans aut intelligens. Nomen civitatis, 1 *Mach.* 4. 15.

Iamnitæ, ἰαμνεῖται Idem, D. 2 *Macch.* 12. 9.

Iamnor, ἀνανίας Maris lucerna, aut dextera lucis, vel dexteræ lumen. D. nomen viri, *Iudith.* 8. 1.

Iamra, יִמְרָה Rebellis, aut amaricans, ſive commutatio. Filius Sepha, filii Helem, 1 *Par.* 7. 37.

Iamuel, יְמוּאֵל Dies ejus Deus, aut mare Dei. Filius Simeonis filii Jacob, *Gen.* 46. 10. qui 1 Par. 4. 24. dicitur Namuel.

Ianai, יַעְנַי Reſpondens, ſive affligens, aut depauperans. Filius Gad, 1 P*ar.* 5. 12.

Ianne, ἰαννά Reſpondens, vel incipiens loqui, aut afflictus, ſive humiliatus, vel pauper. D. Pater Melchi patris Levi, *Luc.* 3. 24.

Iannes, ἰαννῆς Idem. D. nomen incantatoris ex eorum numero qui Moſi reſtiterunt, cum ſigna faceret coram Pharaone, 2 *Tim.* 3. 8.

Ianoe, יָנוֹחָה Requieſcens, aut manens, ſive deducens. Nomen civitatis in tribu Ephraim, *Ioſ.* 16. 6. 1 *Reg.* 15. 29.

Ia-

Ianum, יָנוּם Dormiens. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 53.

Iapheth, יֶפֶת Dilatatus aut pulcher, vel perſuadens. Filius Noe, *Gen.* 5. 32. Hic Aphricam tenuit ſecundum Beroſum, à quo Gentiles.

Iaphia, יָפִיַע illuminans, ſive apparens, aut gemens. Filius David, 2 *Sam.* 5. 16. 1 *Par.* 3. 7. & 14. 6. Rex item Lachis. *Ioſ.* 10. 3.

Iaphie, Idem. Nomen oppidi in tribu Zabulon, *Ioſ.* 19. 12.

Iara, יָרוֹחַ Odorans, ſive aſpirans, aut luna, vel menſis. Pater Huri, 1 *Par.* 5. 14. Hebraicè, Jaroah.

Iara, יַעְרָה Sylva, aut favus ſive denudans, vel effundens, aut evigilans. Filius Ahaz, 1 *Par.* 9. 42. qui cap. 8. verſ. 39. dicitur Joada.

Iaromoth, יַרְמוּת Altitudines, ſive timens mortem, aut projectio mortis. Nomen civitatis in tribu Iſſachar data Levitis. *Ioſ.* 21. 29.

Iare, יֶרַח Luna, vel menſis, ſive odorans. Filius Jectan, *Gen.* 10. 26.

Iared, יֶרֶד Imperans, vel deſcendens. Filius Maalaleel. *Gen.* 5. 15. Filius item Eſra, 1 *Par.* 4. 18.

Iarephel, יִרְפְּאֵל Sanitas Dei, aut medicina Dei, ſive relaxans Deus. Civitas in tribu Manaſſe, *Ioſue* 18. 27.

Iarib, יָרִיב Pugnans, vel objurgans, ſive multiplicans. Filius Simeonis filii Jacob, 1 *Par.* 4. 24. qui *Gen.* 46. 10. dicitur Ahod.

Iarim, יְעָרִים Saltus, vel Sylvæ, Civitas, *Ioſ.* 15. 10.

Iaſſen, יָשֵׁן Antiquus, ſive dormiens. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 32. qui 1 *Par.* 11. 34. dicitur Aſſem.

Iaſa, יַהְצָה Rixa vel contentio, aut exitus domini. Nomen civitatis, quæ de tribu Ruben Merari nepotibus data eſt, juxta Joſuam ex Hebræo, *Num.* 21. 23. *Deut.* 2. 32. *Iud.* 11. 20. 1 *Par.* 6. 78.

Iaſa, יַהַץ *Iſa.* 15. 4. Rixa vel contentio, Heb. Jahas.

Iaſer, יַעְזֵר Figmentum, ſive plaſmatio, aut tribulans, vel anguſtians. Vide Ieſer.

Iaſeritæ, יִצְרִי Idem, *Num.* 26. 49.

Iaſer, יֵשֶׁר Rectus, aut cantus, ſive reſpiciens, aut dominans, vel prævalens. Filius Caleb ex Azuba prima uxore, 1 *Par.* 2. 18.

Iaſi, יַעֲשַׂי faciens, vel factor meus. Nomen viri, *Eſd.* 10. 37.

Iaſiel, יַחְצְאֵל Dividens Deus, vel dimidians Deus, aut feſtinatio Dei. Filius Nephthali. *Gen.* 46. 24. 1 *Par.* 7. 13.

Iaſiel, יַעֲשִׂיאֵל 1 *Par.* 11. 47. & 27. 21. Opus Dei, vel factura Dei. Vir de Maſobia.

Iaſon, ἰάσων Sanans, vel medicans. G. 1 *Mach.* 12. 16. Nomen viri, *Act.* 17. 7. *Rom.* 16. 21.

Iaſon, vide Mnaſon.

Iaſub, יָשׁוּב Converſio, aut habitatio, aut ſeſſio. Filius Iſaiæ prophetæ, *Iſa.* 7. 3. Filius item Iſſachar, 1 *Par.* 7. 1. qui *Gen.* 46. 13. dicitur Job.

Iaſubitæ, יָשֻׁבִי Idem. *Num.* 26. 24.

Iateba, יָטְבָה Benefaciens, vel bonitas ejus, aut divertens vel declinans in ea. Nomen loci, 2 *Reg.* 21. 19.

Iathaneel, יַתְנִיאֵל Donum Dei. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 2.

Iavan, יָוָן Decipiens, vel contriſcans, aut cœnoſus, vel columbus. Filius Japhet, *Gen.* 10. 1. A quo Iones, ſive Græci, *Ezech.* 27. 19.

Iaus, יְעוּשׁ Tinea corroſus, aut compreſſus, vel congregatus. Nomen viri. 1 *Par.* 23. 10.

Iazer, יַעְזֵר auxiliator, ſive adiutor. Urbs Amorrhæorum, ſive Moab, *Iſa.* 16. 9. *Num.* 21. 32. quem conſtruxerunt filii Gad, *Num.* 32. 35. *Ioſ.* 13. 25.

Iaziel, יַזִיאֵל Aſperſio Dei, vel diſtillatio Dei. Filius Azmoth, 1 *Par.* 12. 3.

Iaziel, יַעֲשִׂיאֵל Fortitudo Dei. Nomen ſacerdotis, 1 *Par.* 15. 18.

Iaziz, יָזִיז Splendor: aut Syriacè, diſceſſio. Nomen proprium viri, 1 *Par.* 27. 31.

¶ Icamia, יְקַמְיָה Reſurrectio domini, aut confirmatio domini, vel vindicans dominus. Filius Sellum filii Siſamoi filii Elaſa. 1 *Par.* 2. 41.

Ichabod, אִי־כָבוֹד Ubi gloria, aut væ gloriæ. Filius Phinees filii Heli ſacerdotis, 1 *Sam.* 4. 21.

Iconium, ἰκόνιον Veniens. G. Celeberrima urbs Lycaoniæ eſt de qua Plin. lib. 5. cap. 27. Strabo lib. 12. Volat. lib. 10. Geogr. Eſt aliud Iconium Ciliciæ civitas, cujus Lucas meminit, *Act.* 14. 1. In hac Paulus & Barnabas prędicarunt. Hujus fit mentio etiam 2 *Tim.* 3. 11.

Icutiel, ſive jecutiel, יְקוּתִיאֵל Spes Dei, aut congregatio Dei. Nomen viri, 1 *Par.* 4. 18.

¶ Idaia, יְדָיָה Manus domini, vel confeſſio domini. Pater Allon patris Sephei, *Par.* 4. 37.

Idaia, יְדַעְיָה *Nehem.* 7. 38. & 11. 9. *Zach.* 6. 14. Scientia domini. Nomen viri.

Idida, יְדִידָה Dilecta, ſive amabilis, vel manus ejus: aut per tranſlationem, poteſtas manus ejus, Mater Joſiæ, 2 *Reg.* 22. 1.

Idithun, יְדוּתוּן Lex ejus, vel legalis, ſive laudem vel confeſſionem dans. Pater Galal, 1 *Par.* 9. 16. *Pſal.* 39. 1.

Idox, ἰῶξ Jucundus, vel lætus, aut triturans. D. *Iudith* 8. 1.

Idumæa, אֱדוֹם Rufa, vel terrena, aut ſanguinea. Regio Syriæ, ſic dicta ab Edom filio Eſau, *Iſa.* 11. 14. 2 *Sam.* 8. 14. Heb. Edom. Vide Edom.

Idumææ, אֲדוֹמִית Idem, f. g. 1 *Reg.* 11. 1.

Idumæi, אֱדוֹם Rufi, ſive terreni, aut ſauguinei, 2 *Reg.* 8. 21. idumæi, inquit Volater. lib. 11. Geograph. in litore Palæſthinæ verſus Ægyptum & Arabiam ſiti ſunt. Gens ex Nabathæis vicinis Arabiæ populis profecta. Inter hos ſunt oppida Philiſthinorum ab Hebræis appellatorum, qui iidem cum Palæſthinis mutatis literis ſunt.

Idumæus, אֲדוֹמִי Idem, ſ. n. 1 *Sam.* 21. 7.

¶ Ie-abarim, עִיֵּי־הָעֲבָרִים Acervi Hebræorum vel tran-

tranſeuntium, aut acervi iraſcentium vel prægnantium, aut ex Hebræo & Syro, acervi frumenti, Trigeſima octava Iſraëlitarum manſio in Moabitarum finibus, *Num.* 21. 11. & 33. 44.

Iebahar, יִבְחָר Electio, ſive electus. Filius David, 2 *Sam.* 5. 15. 1 *Par.* 3. 6. & 14. 15.

Iebanias, יִבְנִיָּה Ædificatio domini, ſive filiatio domini, vel intellectus Domini. Pater Rahuel, 1 *Par.* 9. 8.

Ieblaam, יִבְלְעָם Inveteratio populi, vel defluens populus, aut germinatio populi, ſive deglutiens eos. Nomen urbis in tribu Manaſſe, *Ioſ.* 17. 11. *Iud.* 1. 27. 2 *Reg.* 9. 27.

Iebnael, יַבְנְאֵל Ædificatio Dei, ſive intellectus Dei. Nomen civitatis, terminus tribus Nephthali, *Ioſ.* 19. 33.

Iebneel, Idem. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 11. Dicitur aliàs Iamnetorum portus.

Ieboc, יַבֹּק Evacuatio, vel diſſipatio, aut lucta. Nomen torrentis, *Num.* 21. 24. *Deut.* 2. 37. Ioſ. 12. 2. Dicitur & Iaboc, *Gen.* 32. 22.

Iebſem, יִבְשָׂם Aromatizans, vel ſiccitas eorum, aut confuſio vel erubeſcentia eorum. Filius Thola, filii Iſſachar, filii Iacob, 1 *Par.* 7. 1.

Iebus, יְבוּס Conculcatio, aut volutatio, vel præſepium. Nomen civitatis quæ & Ieruſalem dicitur, *Ioſ.* 18. 28. *Iud.* 19. 10.

Iebuſæi, יְבוּסִי conculcati, vel volutati, aut præſepia. *Gen.* 15. 20.

Iebuſæus, Idem, ſ. n. Filius Chanaan, *Gen.* 10. 16. 2 *Sam.* 5. 8. à quo primum Ieruſalem, Iebus: & Ieroſolymitæ Iebuſæi vocati ſunt.

Iechelia, יְכָלְיָהוּ Conſummatio domini, vel poteſtas domini. Mater Azariæ regis Iuda, 2 *Reg.* 15. 2.

Iecemia, יְקַמְיָה Reſurrectio domini, ſive confirmatio domini, aut vindicta Domini. Filius Iechoniæ filii Ioacim, 1 *Par.* 3. 18.

Iecmaam, יָקְמְעָם Reſurrectio populi, ſive confirmatio vel vindicta populi. Civitas in tribu Zabulon 1 *Regum* 4. 12. 1 *Par.* 6. 68. Item filius Hebron, 1 *Para.* 23. 19.

Iecnam, יָקְנְעָם Poſſeſſio populi, ſive emptio, aut nidificatio populi. Nomen civitatis, *Ioſ.* 21. 34. quæ *Ioſ.* 19. 11 dicitur Ieconam, iiſdem conſonantibus & punctis.

Iehonias, יְכָנְיָה Præparatio domini, aut firmitas domini. Filius Ioacim filii Joſiæ, 1 *Par.* 3. 19. Rex Juda, *Eſth.* 2: 6. *Ier.* 22. 28. & 37. 1.

Iechonias, כָּנְיָהוּ *Ier.* 22. 28. & 37. 1. Præparatus ipſe. Hebr. Chonias, qui 1 *Par.* 3. 16. dicitur Iechonias.

Iecſan, יָקְשָׁן Durities, ſive ſcandalum: aut Syriacè, colliſio. Filius Abrahæ ex Cetura, *Gen.* 25. 2.

Iectan, יָקְטָן Parvulus, aut tædium, ſive contentio. Filius Heber, *Gen.* 10. 25.

Iecthel, יָקְתְאֵל Congregatio Dei. Nomen civitatis tribus Iudæ, *Ioſ.* 15. 38. 2 *Reg.* 14. 7. Euſebio Petra.

Iedaia, יְדַעְיָה Scientia domini, vel cognitio domini. Nomen ſacerdotis, 1 *Par.* 9. 10. & 24. 7.

Iedaia, יְדָיָה Manus domini ſive confeſſio domini. Filius Haromaph, *Neh.* 3. 10.

Iedala, יִדְאֲלָה Manus juramenti aut maledictionis, ſive execrationis: aut ex Hebræo & Syro, manus Dei. Civitas in tribu Zabulon, *Ioſ.* 19. 15.

Iedda, יַדּוּעַ Scitus, aut cognitus. Nomen viri, *Neh.* 12. 11. 21.

Ieddo, יַחְדּוֹ Solus ipſe, vel unus ipſe, aut lætitia ejus, ſive acumen ejus: vel Syriacè, novitas ejus, Filius Buz, 1 *Par.* 5. 14.

Ieddoa, יַדּוּעַ Scitus vel cognitus. Nomen viri. *Neh.* 12. 11.

Ieddu, יַדַּי vel יַדִּי Manus meæ, ſive confeſſiones meæ. Nomen viri, *Eſd.* 10. 43. *Neh.* 12. 10.

Ieddua, יַדּוּעַ Scitus, aut cognitus. Nomen viri. *Neh.* 10. 21.

Iedebos, יִדְבָּשׁ Mellifluus, aut manus confuſionis vel erubeſcentiæ. Filius Eram, 1 *Par.* 4. 3.

Ie-

Iediel, יְחִדִיאֵל Unitas Dei, ſive lætitia Dei, aut acumen Dei, vel ex Syro & Hebræo, renovatio Dei. Nomen principis, 1 *Par.* 5. 24.

Iedihel, יְדִעֲאֵל Scientia Dei, vel cognitio Dei. Filius Samri. 1 *Par.* 11. 45. Princeps militum. 1 *Par.* 12. 20.

Iedlaph, יִדְלָף Diſtillatio, vel ſtillicidium: aut ex Hebræo & Syro, manus juncta. Filius Nachor ex Melcha, *Gen.* 22. 22.

Iegaal, יִגְאָל Redemptor vel redemptus, ſive inquinatus. Filius Semeiæ filii Sechemiæ, 1 *Par.* 3. 22.

Iegbaa, יָגְבְּהָה Exaltatio, ſive altitudo. Civitas eſt *Num.* 32. 35. quam ædificaverunt filii Gad, *Iud.* 8. 11.

Iegedelia, יִגְדַּלְיָהוּ Magnitudo domini. Pater Hanan, *Ier.* 35. 4.

Iehedeia, יֶחְדְּיָהוּ Unus dominus, aut lætitia domini, ſive acumen domini: aut ex Syro & Hebræo, renovatio domini. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 20.

Ieheth, יַחַת Confractus vel formidans aut ſtupens: vel Syriacè, deſcendens. Nomen viri, 1 *Par.* 23. 10.

Ieheziel, יַחֲזִיאֵל Videns Deum, vel viſio Dei. Nomen viri, 1 *Par.* 12. 4.

Iehias, יְחִיָּה Vivit dominus. Sacerdos quidam, 1 *Par.* 15. 23.

Iehiel, יְעִיאֵל Abſtulit Deus, aut coacervans Deus. Nomen ſcribæ 2 *Par.* 26. 11. Nomen item cantoris, 1 *Par.* 9. 35. & 11. 44. & 15. 18. & 16. 5. 2 *Par.* 35. 9. *Eſd.* 8. 13. & 10. 43. Nomen etiam principis, 1 *Par.* 5. 35.

Ieheli, יְחִיאֵלִי Vivit Deus. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 21.

Iehova, יְהֹוָה Ens, exiſtens ab æterno & in æternum. *Gen.* 4. 26. & 14. 22. & 15. 7. Et paſſim alibi. Eſt ſoli Deo proprium, & nunquam extra compoſitionem creaturis competit *Pſal.* 83. 19. *Ieſ.* 42. 8. Etiam regulæ grammaticæ hodocent eſſe nomen proprium. Superſtitioſi Judęi adhuc hodie loco Jehova pronunciant Adonai, & non audent pronunciare Jehova; imo olim ſub pœnâ capitali & æternâ ejus pronunciationem populo interdixerunt. Jehova *Num.* 21. 5. 6.

5. 6. tribuitur Chriſto 1 *Cor*. 10. 9. & *Num*. 12. 6. Spiritui s. 2 *Pet*. 1. 21. Ante Moſen nomen Jehova quâ tale populo fuit notum, ſed non ejus ſignificatio *Exod*. 6. 3. Trinitas perſonarum non poteſt probari ex tribus ejus diverſis literis, vel ex tribus ſyllabis, vel ex tribus vocalibus; nec duæ naturæ in Chriſto, vel duplex reſpectus in eo, propter ſecundam literam ה in יהוה duplicatam. Chriſtus ſua miracula non fecit per rectam ejus nominis pronunciationem.

Iehu, יֵהוּא. Ipſe, ſive exiſtens. Filius Joſaphat, 2 *Reg*. 9. 2. nomen prophetæ filii Anani, 1 *Reg*. 16. 1. Filius Namſi. 1 *Reg*. 19. 17. Filius Obed filii Ophlal, 1 *Par*. 2. 38. Filius Joſabiæ princeps, 1 *Par*. 4. 35. & 12. 3.

Iehuel, יְעוּאֵל. Abſtulit Deus, aut coacervans Deus. Filius *Zara*, 1 *Par*. 9. 6.

Iehus, יְעוּשׁ. Tinea corroſus, aut compreſſus, vel congregatus. Filius Eſau ex Oolibama, *Gen*. 36. 5. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1 *Par*. 7. 11. Secundus filius Eſec, 1 *Par*. 8. 39.

Iehus, יְעוּץ. 1 *Par*. 8. 10. Conſilians vel ligneus, aut Syriacè, fixus. Filius Saharaim, ex Hodes uxore ſua.

Iehieli, יְחִיאֵלִי. Vivit Deus. Nomen viri, 1 *Par*. 26. 21.

Iemái, יַחְמַי. Calefaciens, aut calidus: filius Thola filii Iſſachar filii Jacob, 1 *Par*. 7. 2.

Iemini, יְמִינִי. Dextera, vel dexter. Pater Aphia, 1 *Sam*. 9. 1. 2 *Sam*. 16. 11. Pater Chuſi, *Pſal*. 7. 1.

Ieminæus. Idem. 2 *Sam*. 20. 1.

Iemla, יִמְלָה. Repletio, aut circumciſio. Pater Michææ prophetæ, 1 *Reg*. 22. 8. 9.

Iemlech, יַמְלֵךְ. Regnans, aut Syriacè, conſulens: Nomen principis cujuſdam, 1 *Par*. 4. 14.

Iemna, יִמְנָה. Dextera, aut numerans, ſive præparans: vel Syriacè, conſtituens. Filius Aſer, filii Jacob, *Gen*. 46. 17. Pater Core, 1 *Par*. 7. 30. 2 *Par*. 31. 14.

Iemna, יִמְנָע, 1 *Par*. 7. 35. Prohibitio aut impedimentum, ſive mare commotum. Filius Helem.

Iemnaitæ, יִמְנָה. Dexteræ, aut numerantes, ſive præparantes vel conſtituentes, *Num*. 26. 44.

Ieus,

Ieus, יְעוּשׁ Tinea, corroſus, aut compreſſus, ſive congregatus. Filius Roboam ex Abihail. 2 *Par*. 11. 19.

Iephdaia, יִפְדְיָה Redemptio Domini. Filius Seſac. 1 *Par*. 8. 25.

Iephlat, יַפְלֵט Liberatus, aut expulſus. Filius Heber, filii Bariæ, filii Aſer, filii Jacob, 1 *Par*. 7. 32.

Iephleti, יַפְלֵטִי Idem, Terminus filiorum Joſeph, *Ioſ*. 16. 3.

Iephone, יְפֻנֶּה Aſpiciens, ſive intuens. Pater Caleb, *Num*. 13. 7.

Iephonne, Idem: filius Iether, 1 *Par*. 7. 38.

Iephta, יִפְתָּח Aperiens. Civitas quæ in ſortem tribus Judæ ceſſit, *Ioſ*. 15. 43.

Iephtahel, יִפְתַּחאֵל Aperiens Deus. Nomen vallis, terminus tribus Zabulonis, *Ioſ*. 19. 14.

Iephte, יִפְתָּח Aperiens: filius Galaad ex meretrice, judex in Iſrael, *Iud*. 11. 1.

Ieraa, יַרְחָע Luna, aut menſis, ſive odoratio. Servus Ægyptius. Seſan filii Ieſi, filii Apphaim, 1 *Par*. 2. 34.

Ierameel, יְרַחְמְאֵל Miſericordia Dei: aut ex Syro & Hebræo, dilectio Dei: filius Eſrom filii Phares, 1 *Par*. 2. 9. Eſt & regio Philiſthiim, 1 *Par*. 2. 9.

Iercaam, יָרְקְעָם Extenſio eorum, ſive viriditas populi, aut ſputum populi, vel armatura aut evacuatio populi. Civitas eſt, quæ ſorte miſſa tribui Dan obtigit ſecundum commentatorem Hebræorum, 1 *Par*. 2. 44.

Iercon, יַרְקוֹן Ærugo, aut viriditas, ſive ſputum, vel armatura, aut evacuatio. Civitas in tribu Dan, *Ioſ*. 19. 46.

Ieremia, ſive Ieremias, יִרְמְיָהוּ ſive יִרְמְיָה Celſitudo domini, vel ſublimitas domini, aut exaltans dominum. Nomen principis, 1 *Par*. 5. 24. Eſt & nomen prophetæ filius Helciæ, *Ier*. 1. 1.

Ieremiel, יְרַחְמְאֵל Miſericordia Dei: aut ex Syro & Hebræo dilectio Dei: filius Amelech, *Ier*. 36. 36.

Ierias, יִרְאִיָּה timor domini, vel viſio domini: aut projectio domini. Filius Selemiæ filii Hananiæ, *Ier*. 37. 12.

Ieriau, יְרִיָּהוּ Idem. Filius Hebron. 1 *Par.* 23. 19.

Ieribai, יְרִיבַי Pugnans, ſive objurgans, aut multiplicans. Filius Elnaem, 1 *Par.* 11. 46.

Iericho, יְרִיחוֹ Ιεριχὼ Luna, vel menſis, aut odor ejus. Civitas opulentiſſima in tribu Benjamin, ab Jeroſolymis CL. & à Jordane LX. diſtans ſtadiis. *Num.* 22. 1. *Ioſ.* 2. 1. Quam ædificavit Hiel de Bethel, 1 *Sam.* 16. 34. 2 *Par.* 28. 15. *Matth.* 20. 29. *Luc.* 18. 35. & 19. 1. Nobilis palmetis & balſami viridariis. Unde etiam civitas palmarum appellatur. *Deut.* 34-3.

Ierichontinus, Idem, *Ier.* 39. 15.

Ieriel, יְרִיאֵל Timor Dei, aut viſio vel projectio Dei. Filius Thou, filii Iſſachar, filii Jacob, 1 *Par.* 7. 2.

Ierimoth, יְרִמוֹת Altitudines, ſive timens mortem, aut videns mortem, ſeu projectio mortis. Filius Bela, filii Benjamin, filii Jacob, 1 *Par.* 7. 7. Filius item Beziæ, 1 *Par.* 8. 14. 2 *Par.* 31. 13. Eſt & nomen civitatis, cujus rex dicebatur Pharan, *Ioſ.* 10. 3. Item in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 35. In tribu item Iſſachar, data Levitis, quæ Jaramoth dicitur, *Ioſ.* 21. 29.

Ierimuth, Idem. Nomen viri, 1 *Par.* 12. 5.

Ierioth, יְרִיעוֹת Cortinæ, ſive linteamina, aut ululationes, ſive confractiones. Filius Caleb ex Azuba uxore, 1 *Par.* 2. 18.

Iermai, יְרֵמַי Altitudo mea, ſive timens vel projiciens aquas. Nomen viri, *Eſd.* 10. 33.

Ierobaal, יְרֻבַּעַל Impugnans idolum. Nomen judicis in Iſrael, qui & Gedeon dicebatur, *Iud.* 6. 32. 1 *Sam.* 12. 11.

Ierobeſeth, יְרֻבֶּשֶׁת Impugnans confuſionem, vel ignominiam, aut impugnans idolum. Nomen viri, 2 *Sam.* 11. 21.

Ieroboam, יָרָבְעָם Impugnans, vel objurgans populum, vel multiplicans populum. Filius Joas filii Joachaz regis Iſrael, 2 *Reg.* 14. 23. Fuit item alius ejuſdem & nominis & regni rex impius. 1 *Reg.* 11. 26.

Ieroham, יְרֹחָם Miſericors : aut Syriacè, dilectus. Filius Elcana filii Caath, 1 *Par.* 6. 27. & 12. 7. & 27. 22.

22. Filius Phaſor. 1 *Par.* 9.12. Filius Eliu filii Thau, 1 *Sam.* 1.1. 2 *Par.* 23. 1.

Ieron, יִרְאוֹן Timor, vel viſio, aut projiciens dolorem vel fortitudinem. Civitas in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19.38.

Ieroſolyma, יְרוּשָׁלַיִם Viſio pacis, aut viſio perfecta, vel conſummata, ſive timor perfectus, vel conſummatus. vel timete Schalem. Vide Jeruſalem.

Ieroſolymæ, Idem.

Ieroſolymita, Idem.

Ieroſolymitæ, ἱεροσολυμῖται Idem, *Marc.* 1. 5.

Ierſia, יַעֲרֶשְׁיָה Lectulus, ſive ſtratum domini, aut abſtulit paupertatem dominus. Filius Jeroham, 1 *Par.* 8.27.

Ieruel, יְרוּאֵל Timor Dei, aut viſio Dei. Nomen ſolitudinis, de quo, 2 *Par.* 20.16.

Ieruſa, יְרוּשָׁא Hæreditas, vel exilium. Pater Joathan filia Sadoc, 2 *Par*, 27. 1.

Ieruſalem, יְרוּשָׁלַיִם ἱεροσόλυμα vel ἱερουσαλήμ Viſio pacis, aut viſio perfecta vel conſummata, ſive timor perfectus vel conſummatus, vel timete Schalem; quaſi adventantibus hoſtibus timorem incutere voluerint. Judææ Metropolis, à Melchiſedec, teſte Joſepho, condita: aliàs Salem, item & Iebus à Iebuſæo Chananæi filio, *Ioſ.* 18.28. poſtremo Helia (ut Volat. lib. 11. ait) ab Helio Hadriano dicta eſt. Is enim imperator partem ejus extruxit: montem Calvariũ Chriſti ſepulchrum, & Golgotha, loca extra mœnia antea ſita, muro cinxit. Porro hæc olim urbs, bifariam diviſa eſt, in ſuperiorem ſcilicet & inferiorem. Superior in vertice Sion, una cum templo in ejuſdem montis latere ſita erat quæ à conditore interdum civitas David nominabatur, Templo autẽ adhærebat inferior civitatis pars, 1 *Par.* 3.4. Mattheus (2. 3. & 3. 5.) dicere ſolet ἱεροσόλυμα, Lucas (12.25.) modò ἱεροσόλυμα ης, vel ων, modò ἱερουσαλήμ. Sic Latine tribus modis flectitur, Hieroſolyma, æ, vel plur. Hieroſolyma, orum, vel Jeruſalem.

Ieſſe, יִשַׁי Ens, ſive exiſtens, aut munus vel oblatio. Pater David, *Iſa.* 11. 6. qui & Iſai dicitur.

Ieſſa, יַהְצָה Rixa, vel contentio, aut domini exitus. Civitas in tribu Ruben. *Ioſ.* 13. 18.

Ie-

Ieſaar, יִצְהָר. Claritas, ſive oleum, aut meridianus. Filius Caath, filii Gerſon, *Num.* 3. 19.

Ieſaia, ſive Ieſaias, יְשַׁעְיָהוּ. Salus domini. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 15. *Neh.* 11. 6.

Ieſamari, יִשְׁמְרַי. Cuſtos, vel Cuſtodia. Filius Elphaal, 1 *Par.* 8. 18.

Ieſana, יְשָׁנָה. Dormiens, aut antiqua, vel annoſa, ſive mutatio. Nomen civitatis, 2 *Par.* 13. 19.

Ieſba, יִשְׁבָּח. Laus, ſive tranquillitas. Filius Ezra, 1 *Par.* 4. 17.

Ieſbaam, יָשָׁבְעָם. Sedens populus, aut converſio populi, ſive inſufflatio aut captivitas populi. Filius Hachamoni, 1 *Par.* 11. 11. & 12. 6.

Ieſbacaſſa, יָשְׁבְּקָשָׁה. Eſt requirens, vel deprecans, aut ſeſſio dura, vel inſufflatio ſive converſio dura. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 4.

Ieſbi-benob, יִשְׁבִּי-בְנוֹב. Sedens in prophetia vel in locutione, vel in germinatione: aut converſio ſive inſufflatio in prophetia vel in locutione ſive in germinatione: aut captivans in prophetia vel in locutione, ſive in germinatione. Gigas quidam, de quo 2 *Sam.* 21. 16.

Ieſboam, יָשָׁבְעָם. Converſio populi, ſive ſeſſio populi, aut inſufflatio vel captivitas populi. Nomen principis, 1 *Par.* 27. 2.

Ieſboc, יִשְׁבָּק. Eſt vacuus vel evacuatus: aut Syriacè, derelictus, vel derelinquens. Filius Abrahæ ex Cetura, *Gen.* 25. 2.

Ieſcha, יִסְכָּה. Ungens, ſive cooperiens, aut protegens, vel obumbrans: aut Syriacè, ſpeculans. Filia Aran filii Thare, quæ & Sarai dicebatur, *Gen.* 11. 29.

Ieſaias, יְשַׁעְיָה. Salus domini, Filius Phaltiæ filii Ananiæ filii Zorobabel. 1 *Par.* 3. 21.

Ieſema, יִשְׁמָא. Appoſitus vel nominatus: aut admiratio, ſive deſolatio. Filius Etam, 1 *Par.* 4. 3.

Ieſer, יֵצֶר. Figmentum, ſive plaſmatio, aut tribulatio, vel anguſtians. Filius Nephthali, *Gen.* 46. 24. 1 *Par.* 7. 13.

Ieſeritæ, יִצְרִי: Idem. *Num.* 26. 49.

Ieſeſi, יְשִׁישַׁי: Antiquus, ſive ſexagenarius, aut exultans: vel eſt munus. Filius Ieddo, 1 *Par.* 5. 14.

Ieſpha, יִשְׁפָּה: Iaſpis, lapis ſcilicet pretioſus: aut eſt hic, id eſt in hoc loco, vel labium, ſive conterens. Filius Beriæ, 1 *Par.* 8. 16.

Ieſphan, יִשְׁפָּן: Abſconditus, ſive confractus, aut cuniculus. Filius Seſac, 1 *Par.* 8. 22.

Ieſi, יִשְׁעִי: Salus, aut reſpiciens. Filius Appháim filii Nadab filii Semei filii Onam, 1 *Par.* 2. 31. & 4. 20. Pater Phaltiæ, 1 *Par.* 4. 42. & 5. 24.

Ieſia, ſive Ieſias, יִשִּׁיָּהוּ: vel יִשִּׁיָּה: Eſt dominus. Filius Izrahia filii Ozi filii Thola, 1 *Para.* 7. 3. & 24. 21.

Ieſiel, יַחְצְאֵל: Dividens Deus, vel dimidians Deus, aut feſtinatio Dei. Filius Nephthali, *Num.* 26. 48.

Ieſelitæ, יַחְצְאֵלִי: Idem, *Num.* 26. 48.

Ieſimon, יְשִׁימוֹן: Deſolatio, aut ſolitudo. Nomen loci, 1 *Sam.* 23. 24.

Ieſmachias, יִסְמַכְיָהוּ: Adhærens vel innitens domino, aut junctus domino. Nomen viri, 2 *Paral.* 31. 13.

Ieſmaias, יִשְׁמַעְיָהוּ: Audiens dominum, vel obediens domino. Nomen viri, 1 *Par.* 27. 19.

Ieſraeli, יִשְׂרְאֵלִי: Idem quod Iſrael, quod vertitur prævalens, ſive dominans cum Deo. Nomen loci, 2 *Sam.* 17. 25.

Ieſſui, יִשְׁוִי: Planus, ſive æqualis, aut ponens, ſive poſitus. Filius Aſer filii Jacob, *Gen.* 46. 17. 1 *Par.* 7. 30. filius Saul, 1 *Sam.* 14. 49.

Ieſſuitæ, Idem, p. n. *Num.* 26. 44.

Ieſu, ἰωσὴ *Luc.* 3. 26. in Græco eſt Ioſe: & Hebraicè poteſt transferri parcens, vel elevatus, aut exiſtens. D.

Ieſua, יֵשׁוּעַ: Salvator. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 11.

Ieſua, יִשְׁוָה: *Gen.* 46. 17. 1 *Par.* 7. 30. Planities, ſive æqualis, aut ponens vel poſitus. Filius Aſer filii Jacob.

Ieſue, יֵשׁוּעַ: Salvator, 2 *Par.* 31. 15. *Eſd.* 2. 36.

Ie-

Ieſue, יֵשִׁיָּה. *Eſd.* 10. 31. Eſt dominus. Nomen viri, Heb. Iiſſia.

Ieſus, יֵשׁוּעַ. Ἰησοῦς Salvator. Sic vocatus fuit Chriſtus dominus noſter, *Matth.* 1. 16. *Luc.* 2. 21.

Ieſus, יְהוֹשֻׁעַ. *Zach.* 3. 1. & 6. 11. *Hag.* 1. 1. Dominus ſalvator, vel domini ſalus. Sacerdotis nomen filii Ioſedec. De quodam Jeſu loquitur & Paulus, *Col.* 4. 11.

Ieta, יֻטָּה. Declinans, vel divertens. Civitas quæ Levitis è tribu Judæ vel Simeonis eſt data, *Ioſ.* 21. 16.

Ietebátha, יָטְבָתָה. Bonitas ſua, ſive declinans filia ejus, aut declinans deſertum. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Gadgad monte, *Num.* 33. 33.

Ieth, יַחַת. Confringens, vel formidans, aut ſtupens, vel Syriacè, deſcendens. Filius Gerſon filii Levi, 1 *Par.* 6. 43. Heb. Jahath.

Iethnan, יִתְנָן. Merces, ſive donum: aut Syriacè, fumigans. Civitas tribus Judæ, *Ioſ.* 15. 23.

Iethela, יִתְלָה. Pendens, vel ſuſpenſio, ſive coacervatio. Nomen civitatis in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 42.

Iether, יֶתֶר. Excellens, vel reſiduus ſive remanens vel explorans aut funiculus. Civitas de tribu Juda, Levitis data, *Ioſ.* 15. 48. & 21. 14. Primogenitus Gedeonis, *Iudic.* 8. 20. filius Ezra, 1 *Par.* 4. 17. & 6. 58.

Iether, יַתִּיר. 1 *Sam.* 30. 27. Nomen civitatis: nomen item viri, 1 *Par.* 7. 38. vertitur excellens, aut reſiduum, ſive remanens, aut explorans, ſive funiculus.

Iether, יֶתֶר. Idem. 1 *Par.* 2. 17. ille idem qui & Jethera, 2 *Sam.* 17. 25. dicitur. Filius item Jada filii Onam filii Ierameel, 1 *Par.* 2. 32.

Ietheth, יְתֵת. Donans, Civitas Idumæorum, *Gen* 36. 40. 1 *Par.* 1. 51.

Iethma, יִתְמָה. Orphanus, ſive admiratio, aut conſummatio, ſive perfectio. Vir Moabites, 1 *Paral.* 11. 46.

Iethra, יִתְרָא. Excellens, ſive reſiduus, vel remanens, aut explorans vel funiculus. Pater Amaſa, filii Abigail,

gail, ſororis David, 2 *Sam.* 17. 25. & Iſraëlites erat. in 1 *Par.* 2. 17. dicitur *Iether Iſmahelites.*

Iethraham, יִתְרְעָם Excellentia populi, aut reſiduus populi, ſive exploratio, vel funiculus populi. Filius David ex Egla, 2 *Sam.* 3. 5. 1 *Par.* 3. 3.

Iethrai, יְאַתְרַי 1 *Par.* 6. 21. Explorans: aut Syriacè, locus. Filius Zara.

Iethran, יִתְרָן Excellens ſive reſiduus, vel remanens, aut explorans, vel funiculus. Filius Supha filii Helem, 1 *Par.* 7. 37. Filius item Diſon filii Seir Horræi, *Gen.* 36. 26.

Iethræus, יִתְרִי idem. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb, 1 *Par.* 2. 53. & 11. 40.

Iethro, יִתְרוֹ Idem. Socer Moſis. *Exod.* 3. 1. qui *Exod.* 2. 17. dicitur Raguel.

Iethrites, יִתְרִי idem, 2 *Sam.* 23. 38.

Iethſon, קְדֵמוֹת *Ioſ.* 21. 36. In Hebræo eſt Cedemoth, quod vertitur antiquiores, vel priores, aut orientales, ſive incendium, vel incurvatio mortis. Nomen civitatis. Vide Cademoth.

Ietur, יְטוּר Cuſtodiens, aut ordo vel ſeries: aut Syriacè montanus. Filius Iſmahelis, *Gen.* 25. 15. 1 *Par.* 1. 31.

Iezabad, יוֹזָבָד Dotatus. Vir Gaderothites, 1 *Par.* 12. 4.

Iezabel, אִיזֶבֶל Inſula habitaculi, vel væ habitaculo: aut ex Hebræo & Syro, inſula ſterquilinii, vel væ ſterquilinio, filia regis Sidoniorum, uxor regis Achab, 1 *Reg.* 16. 31. & 21. 5.

Iezátha, יְזָתָא Aſpergens thalamum vel cubiculum: aut ex Syro & Hebræo, væ olivæ. Filius Aman filii Amadatha, *Eſth.* 9. 9.

Iezer, אִיעֶזֶר Inſula adjutorii, ſive inſula atrii, aut væ adjutorio vel atrio. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, *Num.* 26. 30. qui *Ioſ.* 17. 2. dicitur Abiézer.

Iezer, יַעְזֵר 1 *Par.* 6. 81. Auxiliator ſive adiutor. Nomen civitatis Amorrhæorum, quæ Levitis & homicidis pro aſylo è tribu Gad eſt atributa.

Iezeritæ, אִיעֶזְרִי De Iezer, quod tranfertur inſula adju-

adjutorii, ſive inſula atrii: aut væ adjutorio vel atrio, *Num.* 26. 30.

Iezerites, יִזְרָח Oriens, aut clarus. 1 *Par.* 27. 8.

Iezia, יִזִּיָּה Diſtillatio vel aſperſio domini. Nomen viri, *Eſd.* 10. 25.

Iezlia, יִזְלִיאָה Diſtillatio vel aſperſio laborioſa. Filius Elphaal. 1 *Par.* 8. 18.

Iezonias, יַאֲזַנְיָהוּ Auſcultatio domini, aut ſtatera domini, vel arma domini. Filius Maachati, 2 *Reg.* 25. 23.

Iezonias, יְזַנְיָהוּ *Ierem.* 35. 3. & 40. 8. & 42. 1. *Ezech.* 8. 11. vertitur Nutrimentum domini, aut auſcultatio, vel arma domini.

Iezra, יַחְזֵרָה Porcinus: aut Syriacè, converſus. Filius Moſollam, 1 *Par.* 9. 12.

Iezraia, יִזְרַחְיָה Oriens dominus, aut claritas domini. Nomen viri, *Neh.* 12. 41.

Iezrahel, יִזְרְעֶאל Semen Dei, aut diſtillans contritionem vel malum Deus, ſive diſtillatio amicitiæ Dei, vel aſperſio paſtoris Dei. Civitas tribus Judæ, *Ioſ.* 15. 56. & 17. 16. & 19. 18. *Iud.* 6. 33. 1 *Sam.* 25. 43. Filius item Oſee ex Gomer uxore, *Oſee.* 1. 3.

Iezrahelites, יִזְרְעֵאלִי Idem. 1 *Reg.* 22. 1.

Iezrahelitis, יִזְרְעֵאלִית Idem. f. g. 1 *Sam.* 27. 3.

¶ Igaal, יִגְאָל Redemptus ſive coinquinatus. Filius Nathan de Soba, 2 *Sam.* 23. 36.

Igal, idem. Filius Joſeph, *Num.* 13. 8.

¶ Ihelon, יַעְלָם Occultus, ſive adoleſcens, aut caprea eorum vel ſeculum. Filius Eſau ex Oolibama uxore, *Gen.* 36. 5.

¶ Iim, עִיִּים Acervi, civitas tribus Judæ, *Ioſ.* 15. 29

¶ Ilái, עִילַי Aſcendens, vel ſuperior, aut acervus mihi. 1 *Par.* 11. 29.

Illyricum, ἰλλυρικὸν Exhilaratio, aut lætificatio. G. regio Epiri contermina, propinqua Italiæ, *Rom.* 15. 19.

¶ Indi, הורו De India, quæ hebraicè dicitur Hodu, id eſt, laudatio, ſive confeſſio, aut decora vel pulchra, *Eſth.* 1. 1.

India, אופיר Idem. Regio Latiſſima ad orientem ſita, cujus imperium Aſſuerus tenuit, *Eſth.* 1. 1. Alias Hodu, Hevila & Chus appellata. Cujus ſpatium ex Strabone lib. 15. Geograp. & Plinio lib. 6. cap. 16. intra Indum ab occaſu, à ſeptentrione Tauri jugis, ab ortu Eoo pelago, à meridie ſuo, hoc eſt indico clauditur, ſpacioſiſſima ipſa: & non gentium tantum & oppidorum prope innumerorũ, ſed omnium rerum proventu, ære tantum & plumbo excepto, fœlix, flumina cum plurima, tum maxima, Præcipua tamen Ganges & Indus, quorum irriguo procurſu fit ut in udo ſolo proximantis ſolis vis nihil non magna quantitate gignat. Maximè autem, ſi reliquas terras cogitas, orienti ſuppoſita videtur. Vide etiam Ptolemæum lib. 7. cap. 1. & 2. Pomp. Melam in 3. India dicitur Ophir, Cinis, incineratio, fructificatio, *Iob* 28. 19.

¶ Ioab, יוֹאָב Paternitas, vel habens patrem: aut voluntarius. Pater Abiſai, 1 *Sam.* 26. 6. Filius item Sarviæ filiæ Iſai, 2 *Sam.* 2. 13. 1 *Paral.* 2. 16. Filius etiam Saraiæ, 1 *Par.* 4. 14.

Ioachaz, יְהוֹאָחָז Domini apprehenſio, ſive domini poſſeſſio aut dominus videns. Filius Joſiæ regis Judæ 2 *Reg.* 23. 34. Filius item Jehu regis Iſrael, 2 *Reg.* 10. 35. 2 *Par.* 21. 17.

Ioachaz, יוֹאָחָז 2 *Par.* 34. 8. Apprehendens, ſive poſſidens, aut videns. Pater Joha, qui à commentariis erat Joſiæ Regi.

Ioachin, יְהוֹיָכִין Domini præparatio, ſive domini firmitas. Filius Joacim ſive Eliacim, 2 *Reg.* 24. 6. quem Ieremias 29. 2. & 32. 1. vocat Iechoniam.

Ioacim, יְהוֹיָקִים Domini reſurrectio, ſive domini confirmatio, vel dominus vindicans, vel Jehova eriget. Filius Joſiæ regis, qui prius Eliacim dicebatur, 1 *Regum* 23. 34. 3. 15.

Ioacim, יוֹיָקִים *Neh.* 12. 10. Reſurgens ſive confirmans, aut vindicans.

Ioada, יְהוֹיָדָע Domini cœtus, vel congregatio, aut domini tranſitus vel teſtimonium, vel domini ornatus vel præda: aut ex Hebræo & Syro, domini ablatio. Filius

Achaz

Achaz filius Micha. 1 *Par.* 8. 36. qui 9. 42. dicitur Iara.

Ioadan, יְהוֹעַדָּן Domini deliciæ vel domini voluptas: aut ex Hebræo & Syro, domini tempus. Mater Amaſiæ regis Juda. 2 *Reg.* 14. 2. 2 *Par.* 25. 2.

Ioah, יוֹאָח Fraternitas, vel habens fratrem. Filius Gerſon filii Levi, 1 *Par.* 6. 21.

Ioah, יוֹאָח Fraternitas, vel habens fratrem. Filius Zemma, 1 *Par.* 6. 21. 2 *Paral.* 29. 12. filius item Joachaz illius qui fuit Joſiæ Regi à commentariis, 2 *Paral.* 34. 8.

Ioahe, Idem. Filius Aſaph, 2 Reg. 18. 18.

Ioaha, Idem, 1 *Par.* 26. 4. 2 *Par.* 29. 12.

Ioarim, ἰωαρὶβ Domini exaltatus, vel domini exaltatio. D nomen viri, 1 *Mach.* 2. 1.

Ioas, יוֹאָשׁ Diſſidens vel deſperans, aut ignitus vel urens. Pater Gedeonis. *Iud.* 6. 11. Rex Juda, filius Ochoziæ filii Joram, filii Achab, 2 *Reg.* 11. 2. & 12. 20. & 13. 1. 1 *Par.* 3. 11. item 2 *Regum* 14. 17. ubi dicitur: Vixit autem Amaſias filius Joas uſque ad finem capitis. Filius Joachaz filii Jehu rex Iſrael, 2 *Reg.* 13. 9. & 14. 1. ubi dicitur, *In anno ſecundo Ioas.* Pater Jeroboam regis Iſrael, 2 *Reg.* 14. 27.

Ioas, יְהוֹאָשׁ Domini ignis, vel domini oblatio. Rex Juda, filius Ochoziæ filii Joram filii Achab, 2 *Reg.* 11. 21. & 12. 2. 7. & in principio verſ. 18. ubi dicitur, *Quam ob rem tulit Ioas.* & 13. 25. ubi dicitur, *Porro Ioas.* Item 14. 8. 13. 16.

Ioas, יוֹעָשׁ 1 *Par.* 7. 8. & 27. 28. vertitur Tinea corroſus: ſive compreſſus, vel congregatus. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob.

Ioatham, יוֹתָם Conſummatus, ſive perfectus. Filius Oziæ ſive Azariæ regis Juda, 2 *Reg.* 15. 23. 2 *Par.* 26. 1. à LXX. Joatham & Jotham transfertur. Filius item Jerobaal ſive Gedeonis, *Iud.* 9. 5. Filius item Jahaddai, 1 *Par.* 2. 46. Filius Azariæ filii Amaſiæ, 1 *Paral.* 3. 12.

Iob, אִיּוֹב Dolens vel gemens, ſive ululans, aut exoſus, vel patiens inimicitiam. Nomen viri, *Iob* 1. 1.

Iob, יוֹב *Gen.* 46. 13. Dolens, vel gemens aut ululans. Filius Iſſachar : qui 1 *Par.* 7. 1. dicitur aſub.

Iobab, יוֹבָב Idem, Filius Joctan. *Gen.* 10. 29. filius Saharaim ex Hodes uxore, 1 *Par.* 8. 9. Filius item Zarę rex Edom, *Gen.* 36. 33.

Iobania, יִבְנִיָּה Ædificatio domini, ſive filiatio, aut intellectus domini. Filius Jeroham, 1 *Par.* 9. 8.

Iochabed, יוֹכֶבֶד Glorioſa, aut gravis, vel ponderoſa. Filia Levi, uxor Amram filii Caath, filii Levi, *Exod.* 6. 20.

Ioed, יוֹעֵד Teſtificans, vel ornans, ſive prędans, aut tranſiens : vel Syriacè auferens. Nomen viri, *Neh.* 11. 7.

Ioel, יוֹאֵל Volens, ſive incipiens, aut jurans. Nomen principis, 1 *Par.* 4. 35. Nomen prophetæ filii Phatuel, *Ioel* 1. 1. Pater Sammua, 1 *Par.* 5. 8. Filius item Gerſom 15. 7. Filius Azariæ, 2 *Par.* 29. 11. Primogenitus Samuelis prophetæ, 1 *Sam.* 8. 2. Filius Gad, 1 *Par.* 5. 12.

Ioela, יוֹעֵאלָה Elevatio, ſive proficiens, aut auferens maledictionem. Filius Jeroham, 1 *Par.* 12. 7.

Ioezer, יוֹעֶזֶר Adjuvans. Nomen viri, 1 *Par.* 12. 6.

Iogli, יָגְלִי Revelatio, aut tranſmigratio, ſive revolutio, aut exultatio. Pater Bocci principis tribus Dan. *Num.* 34. 22.

Ioha, יוֹחָא Vivificans. Filius Bariæ, 1 *Par* 8. 16. Vir Thoſaites, 1 *Par.* 11. 45.

Iohannan, יוֹחָנָן Gratioſus, ſive donans : aut pius ſive miſericors. Filius Caree, 2 *Reg.* 25. 23. Primogenitus Joſiæ regis Juda, 1 *Par.* 3. 15. Filius Azariæ, 1 *Par.* 6. 9. Filius Elicœnai filii Naariæ, 1 *Par.* 3. 24. Principis nomen, 1 *Par.* 12. 12. *Neh.* 12. 23.

Iohanan, יְהוֹחָנָן 1 *Par.* 26. 3. 2 *Par.* 17. 14. & 3. 1. & 28. 21. *Eſd.* 10. 28. *Neh.* 6. 18. & 12. 41. Domini gratia, ſive domini donum, aut domini miſericordia.

Iohanna, ἰωάννα Domini gratia, ſive domini donum, aut domini miſericordia. D. Mulier quæ ſequebatur Chriſtum, uxor Chuſæ, *Luc.* 8. 3. & 23. 49.

Iohannes, ἰωάννης Idem. Nomen apoſtoli fratris

tris Jacobi, quorum Pater Zebedæus dicebatur, *Matth.* 4. 21. Fuit & nomen præcurſoris Chriſti, cognomento Baptiſtæ, *Luc.* 1. 63.

Iojada, יְהוֹיָדָע Domini ſcientia, aut domini cognitio. Nomen ſacerdotis, 2 *Reg.* 11. 15. *Ier.* 29. 26.

Iojada, יוֹיָדָע Scitus aut cognitus. *Neh.* 3. 6. & 12. 10. & 13. 28.

Iojarib, יוֹיָרִיב Pugnans vel objurgans ſive multiplicans. *Neh.* 12. 19.

Iojarib, יְהוֹיָרִיב 1 *Par.* 9 10. & 24. 7. Domini pugna, ſive domini objurgatio, vel domini multiplicatio. Nomen ſacerdotis.

Iona, ſive Ionas, יוֹנָה Ἰωνᾶς Columba, ſive depopulans, vel multiplicans. Nomen prophetæ, filii Amathi, 2 *Reg.* 14. 25. Pater Joſeph patris Judæ Patris Simeon, *Luc.* 3. 30. Pater item Petri Apoſtoli, *Ioh.* 1. 42. & 21. 15.

Ionadab, יוֹנָדָב Spontaneus vel vovens, ſive principalis. Filius Semmaa fratris David, 2 *Sam.* 13. 3. Filius item Rechab, *Ier.* 35. 8.

Ionadab, יְהוֹנָדָב 2 *Sam.* 13. 5. ubi dicitur: *Cui reſpondit Ionadab*, &c. & 2 *Reg.* 10. 15. vertitur domini ſpontaneus, aut domini princeps, vel domini votum. Filius Rechab.

Ionathan, יְהוֹנָתָן Domini donum. Filius Gerſon filii Moſis, *Iud.* 18. 30. Filius Saul, 1 *Par.* 8. 33. Nomen ſcribæ cujuſdam, *Ier.* 37. 14.

Ionathan, יוֹנָתָן Filius Saulis Regis, 1 *Sam.* 13. 2. & 14 1. & 21. 7. 1 *Par.* 10. 2. Filius Abjathar ſacerdotis, 2 *Sam.* 15. 27. & 17. 17. 1 *Reg.* 1. 42. filius Jada filii Onam filii Jerameel, 1 *Par.* 2. 32. Filius Sage. 1 *Par.* 11. 34. *Eſd.* 8. 6. Filius Aſael, *Eſd.* 10. 16. *Neh.* 12. 11. Filius Caree, *Ier.* 40. 8. In omnibus his locis vertitur Columbæ donum, vel donans. Ac ubique ſcribi debet Jonathan, per n. in fine, non per s.

Ioppe, יָפוֹ Ἰόππη Pulchritudo, aut decor. Oppidum in ora curvæ Syriæ, in monte ſitum, unà cum portu, qui à Barbaris nunc Sappho appellatur. *Num.* 21. 75. *Ioſ.* 19. 45. 2 *Par.* 2. 16. *Eſd.* 3. 7. *Ion.* 1. 3. 1 *Mach.* 10. 75. *Act.* 9. 38.

Iop-

Ioppitæ, Ιοππῖται Pulchri ſive decori. D. 2 *Mach.* 12. 3.

Iora, יוֹרָה Temporaneus, aut oſtendens, ſive demonſtrans vel projiciens: aut Syriacè, lebes. Nomen viri, *Eſd.* 2. 18.

Iorai, יוֹרַי Idem. Nomen viri, 1 *Par.* 5. 13.

Ioram, יוֹרָם Excelſus, ſive ſublimis, aut projectus. Filius Thou regis, 2 *Sam.* 8. 10. Filius item Ioſaphat, 1 *Par.* 3. 11. qui 1 *Reg.* 22. 51. dicitur Hebraicè Iorham.

Ioram, יְהוֹרָם Ἰωράμ Filius Joſaphat regis Juda, 1 *Reg.* 22. 51. Filius item Achab regis Iſrael, frater Ochoziæ, 2 *Reg.* 1. 17. & 3. 1. & 8. 25. & 9. 15. & 12. 8. 2 *Par.* 21. 4. & 22. 1. *Matth.* 1. 8. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 *Par.* 17. 7. In omnibus his locis vertitur Domini celſitudo, aut domini ſublimitas, aut domini projectio. Pręterquam in fine 9. cap. 2. Regum, ubi dicitur, *Anno undecimo Ioram.*

Iordanis, יַרְדֵּן Fluvius judicii, aut demonſtratio vel projectio judicii ſive deſcenſio: aut ex Syro & Hebręo, lebes judicii. Fluvius Judææ, qui à Dan ſic nomen habet, *Gen.* 13. 10. eximiæ dulcedinis. Solino Paneadis: Egeſippo verò Joſephoque Phiala fonte decurrens, regiones perquam amœnas præterlabitur: mox in lacum quem complures Genezaram vocant, ſe fundit: deinde mare mortuum petit natura dirum: à quo poſtremò abſorbetur.

Iorim, Ἰωρείμ Dominus exaltans, vel domini exaltatio, aut rivi. D. nomen viri, *Luc.* 3. 29.

Ioſa, יוֹשָׁה Ens, vel exiſtens, aut obliviſcens vel debens. Nomen principis, 1 *Par.* 4. 34.

Ioſaba, יְהוֹשֶׁבַע Domini ſaturitas, aut domini ſatietas, vel domini juramentum, ſive domini ſeptenarium. Filia regis Joram, ſoror Ochoziæ, 2 *Reg.* 11. 2. Uxor Jojadæ ſacerdotis, 2 *Par.* 22. 11.

Ioſab heſed, יוּשַׁב-חֶסֶד Habitaculum vel ſedes miſericordiæ, aut inſufflatio vel converſio miſericordiæ. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 *Par.* 3. 20.

Ioſabeth, יְהוֹשַׁבְעַת Domini ſatietas vel domini juramentũ, aut domini ſeptuplum, ſive dominus convertens

horam,

horam. Nomen mulieris, 2 *Par*. 22. 11. quæ 2 *Reg*. 11. 11. dicitur Ioſaba.

Ioſabia, יוֹשִׁבְיָה Habitaculum vel ſedes domini, ſive converſio aut inſufflatio Domini, vel captivitas domini. Filius Saraiæ filii Aſiel, pater Jehu principis, 1 *Par*. 4. 35.

Ioſaia, יוֹשַׁוְיָה Æquitas domini vel planities domini, aut apponet dominus. Filius Elnaem, 1 *Par*. 11.46

Ioſaphat, יְהוֹשָׁפָט Dominus judex, vel domini judicium vel Iehova judicavit. Filius Aſia regis, 1 *Reg*. 15. 24. 1 *Par*. 3. 10. Filius Ahilud, 1 *Reg*. 8. 16. Filius item Pharuæ, 1 *Reg*. 4. 17. Nomen vallis, *Ioel* 3. 2.

Ioſaphat, יוֹשָׁפָט Iudicatus vel judicatio. Vir Mathanites, 1 *Par*. 11. 43.

Ioſedec, יְהוֹצָדָק Dominus juſtus, vel domini juſtitia, vel Iehova juſtificavit. Filius Saraiæ, filii Azariæ, 1 *Par*. 6 14. Pater Jeſu ſacerdotis, *Zach*. 1. 1.

Ioſedec, יוֹצָדָק *Eſd*. 3. 2. & 5. 2. & 10. 19. *Neh*. 12. 26. vertitur juſtificatus vel juſtificatio, vel Jehova juſtificavit.

Ioſeph, יוֹסֵף Augmentum vel præfectus vel addet. Undecimus filius Iacob ex Rachel uxore, *Gen*. 30. 24. Pater item Igal, *Num*. 13. 8. 1 *Par* 25. 2.

Ioſeph, יְהוֹסֵף *Pſal*. 81. 1. Domini augmentum, vel domini profectus, vel Iehova addet.

Ioſeph, ἰωσὴφ *Matth*. 13. 55. & 27. 56. ubi dicitur. *Et Ioſeph mater*. *Marc*. 6. 3. & 15. 40. ibi, *Et Ioſeph mater*, & ibi, *Maria & Ioſeph*. & *Act*. 4. 36. in omnibus his locis in Græco eſt Ioſes: quod Hebraicè poteſt transferri parcens, vel elevatus, aut exiſtens. D.

Ioſephus, ἰώσηφος augmentum, vel profectus. D. 1 *Mach*. 5. 18.

Ioſphias, יוֹסִפְיָה Augmentum vel profectus domini: aut conſummans vel finiens dominus.

Ioſias, יֹאשִׁיָּהוּ Ignis domini, aut urens Dominus. Rex Iuda filii Amon filii Manaſſe, 2 *Reg*. 22. 3.

Ioſue, יְהוֹשֻׁעַ Dominus ſalvator: filius Nun princeps

ceps tribus Ephraim, Oſee prius nominatus. *Num.* 13. 17. 1 *Par.* 7. 27. Poſt Moſen dux populi Iſraëlitici, *Ioſ.* 1. 1.

Ioſue, יֵשׁוּעַ *Eſd.* 2. 6. & 3. 2. & 4. 3. &. 5. 2. & 8. 3. & 10. 18. *Neh.* 3. 19. & 8. 7. & 9. 4. & 12. 1. In omnibus his locis vertitur ſalvator.

Iota, יוּטָּה Declinans, vel divertens. Civitas quæ Levitis è tribu Judæ vel Simeonis eſt data, *Ioſ.* 15. 55.

Iovis, (ζεὺς τῦ διὸς) Latinum eſt, Obliquus à Juppiter, quaſi juvans pater, *Act.* 14. 13. & 21. 35.

Iohabad, יְהוֹזָבָד Domini dos, vel domini dotatio. Nomen ſervi Ioas regis, à quo occiſus eſt ipſe Ioas, 2 *Reg.* 12. 21. 1 *Par.* 26. 4. 2 *Par.* 17. 17. & 24. 26.

Iozabad, vel Iozabed, יוֹזָבָד Dotatus. Princeps militiæ, 1 *Par.* 12. 20. *Eſd.* 10. 21. *Neh.* 11. 16. 2 *Par.* 31. 13. & 35. 9 *Neh.* 8. 7.

Iozachar, יוֹזָכָר Memorans, ſive maſculinus. Filius Semaar, ſervus Ioas regis Iuda, qui Iozachar occidit ipſum regem Ioas adjutus à Iozabad conſervo, 2 *Reg.* 12. 22. Hic 2 *Par.* 24. 26. dicitur Zabad.

¶ Ira, עִירָא Civitas, aut vigil, ſive denudatio, aut effuſio, vel acervus viſionis. Nomen ſacerdotis, 2 *Sam.* 20. 26. Filius Acces, Thecuites, 1 *Par.* 11. 28.

Irad, עִירָד Onager, ſive acervus deſcenſionis, vel acervi deſcenſio, aut acervus imperii: vel Syriacè, draco. Filius Enoch, *Gen.* 4. 18.

Irai, עִירִי Vigil, aut civitas, ſive denudans vel evacuans: aut pullus ſcil. aſini. Filius Bela filii Benjamin filii Iacob, 1 *Par.* 7. 7.

¶ Iſaac, יִצְחָק Riſus. Filius Abraham ex Sara, *Gen.* 17. 19. & 21. 3. Heb. Iſhac. Scribitur & ישחק per ש loco צ. *Ier.* 33. 26. *Amos* 7. 9. 16.

Iſaar, יִצְהָר Oleum ſive claritas, aut meridianus. Filius Caath filii Levi, *Exod.* 6. 18. 1 *Par.* 6. 2. & 23. 12. qui *Num.* 3. 19. dicitur Ieſaar, iiſdem tamen conſonantibus & punctis.

Iſaari, יִצְהָרִי Idem. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 22.

Iſaaritæ, Idem. pl. n. 1 *Par.* 26. 23.

Iſai, יִשַׁי Munus, aut ens, ſive exiſtens vel debitor.

tor. Pater David, 1 *Sam.* 16. 3. *Ruth* 4. 17. quem Græci Ieſſe vocant.

Iſai, אִישַׁי 1 *Par.* 2. 12. ubi dicitur, *Iſai autem genuit*, &c. vertitur vir meus, aut virilis, ſive inſulæ munus aut oblatio. Filius Obed filii Boos, 1 *Par.* 2. 12. Pater David quem Græci Ieſſe vocant.

Iſaias, יְשַׁעְיָהוּ Salus domini. *Iſa.* 1. 1.

Iſari, יִצְרִי Figmentum, ſive plaſmatio, aut tribulans, vel anguſtians. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 11.

Iſbaab, יֶשֶׁבְאָב Seſſio vel habitatio patris, aut converſio, vel inflatio, ſive captivitas patris. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 13.

Iſboſeth, אִישׁבֹּשֶׁת Vir confuſionis vel ignominiæ, aut viri mora. Filius Saul, regis Iſrael, 2 *Sam.* 2. 12.

Iſcariotes, ἰσκαριώτης Hebraicè tranſſertur Vir occiſionis: vel vir exterminationis vel mortis. Sic cognominatur Iudas ille Chriſti noſtri proditor, *Mat.* 10. 1. Sunt qui & Iſchariotem dictum exiſtiment, per ch ſcribentes, quod de tribu Iſſachar eſſet cui tale cognomen ex ipſo quoque facinore optimè conveniat. Nam mercede vendidit Chriſtum noſtrum, Iſſachar ſiquidem ex 30. 18. Geneſeos è שכר quod mercedem ſignificat, inclinatum eſt.

Iſmahel, יִשְׁמָעֵאל Exauditio Dei. Filius Abraham ex Agar ancilla, *Gen.* 16. 11. Filius item Nathaniæ, 2 *Reg.* 25. 25. Filius Aſel filii Elaſa. 1 Par. 8. 38. & 9. 44.

Iſmahelitæ, יִשְׁמְעֵאלִים Iſmahelitæ, Idem, pl. n. *Gen.* 37. 25. Populi quos Moſes (ut quidam dicunt) Madianitas vocat: Euſebius Agarenos, ſive Saracenos.

Iſmahelitis, יִשְׁמְעֵאלִי Idem, ſ. n. 1 *Par.* 2. 17.

Iſmiel, יְשִׂימִיאֵל Nominatio Dei, aut admiratio vel ſtupor Dei. Nomen principis, 1 Par. 4. 36.

Iſrael, יִשְׂרָאֵל Prævalens, ſive dominans cum Deo. Nomen Iacob, inditum ei ab angelo, *Gen.* 35. 10.

Iſraëlitæ, Idem. Populi ab Iſrael ſic cognominati, 2 *Sam.* 3. 18.

Iſraëlitis, יִשְׂרְאֵלִי Idem. *Levit.* 24. 10.

Iſraëlitis, יִשְׂרְאֵלִית Idem, f. g. *Levit.* 24. 10.

Iſreela, יְשַׂרְאֵלָה. Prævalens, aut dominans Deus, ſive rectitudo Dei, aut canticum Dei. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 14.

Iſſachar, יִשָּׂשכָר. Eſt merces, vel præmium. Nonus filius Jacob ex Lia uxore ſua, *Gen.* 30. 18. Nomen civitatis, 1 *Reg* 4. 17.

Iſthemo, אֶשְׁתְּמֹה Ignis admirationis vel conſummationis, ſive ignis perfectionis vel ſimplicitatis. Civitas in tribu Juda. *Ioſ.* 15. 50.

Iſtob, אִישׁ טוֹב Vir bonus, 2 *Sam.* 10. 8.

Iſuhaia, יְשׁוֹחָיָה Comprimens vel humilians dominus, ſeu meditatio Dei. Nomen principis. 1 *Par.* 4. 36.

¶ Italia, ἰταλία Ab Italo rege dicta eſt: vel ab italis, id eſt, vitulis, eo quod illa regio vitulis abundet. Latinum eſt. *Act.* 27. 6.

Italia, כִּתִּים *Num.* 24. 24. *Ezech.* 27. 6. in Hebræo eſt Cittim, & vertitur conterentes, vel contritio maris, ſive diadema, aut aurum, vel tinctura: vel ex Syro & Hebræo, coacervatio maris. Regio & patria Romanorum, ab Italo rege vocabulum traxit, quæ ab Aphrico & à Borea mari magno cincta, reliqua Alpium obicibus obſtructa eſt. Hæc quinque appellata eſt nominibus. Saturnia, à Saturno primo habitatore. Trogo: Italia, à rege, Plinio: Auſonia, Livio: Oenotria, Dionyſio: Heſperia, Virgilio. Vide Volaterranum lib. 4. Geopgraph. Alii putant Apuliam vel Eliſam.

Italia, תּוּבַל *Iſa.* 66. 19. Hebraicè dicitur Thubal, & transfertur orbis, aut confuſio, vel ignominia, ſive portatus vel adductus. Sunt qui Iberes, non Italos eſſe dicant.

Italica cohors, σπεῖρη ἰταλικὴ ab Italia dicta eſt, *Act.* 10. 1.

Ithai, אִיתַי Robuſtus, aut ſignum vel vomer: aut Syriacè, veniens. Filius Rubai, 2 *Sam* 23. 29. qui & Ethai, 1 *Par.* 11. 31.

Ithamar, אִיתָמָר inſula palmæ vel dactylorum, aut inſulæ commutatio vel permutatio, ſeu væ palmæ aut commutationi. Filius Aaron filii Amram filii Caath filii Levi, *Exod.* 6. 23. 1 *Par.* 6. 7.

Ituræa, ἰτȣραια Cuſtodita: vel Syriacè, montana,

tana, vel montoſa. D. Trachonitidis regio juxta deſertum Arabiæ: cujus Tetrarcha fuit Philippus, *Luc.* 3. 1. de quo Hieronymus in locis Heb. Appellata eſt à Ietur filio Iſmaëlis.

Ituræi, יְטוּר Cuſtoditi vel cuſtodiæ aut coordinati: vel Syriacè, montani vel montoſi. Populi, 1 *Par.* 5. 19.

¶ Iubal, יוּבָל Defluens, ſive apportans, vel inveteraſcens, aut germinans, ſive jubilæus, vel buccina. Filius Lamech ex Ada uxore, *Gen.* 4. 21.

Iubileus, יוֹבֵל Buccina, vel defluens, ſive apportans, aut germinans, ſive inveteraſcens, *Levit.* 25. 11. *Num.* 36. 4.

Iucadam, יָקְדְעָם incurvatio populi, ſive incendium populi. Civitas eſt in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 56.

Iuchal, יְהוּכַל Domini omnia, aut domini perfectio ſive conſummatio. Filius Selemiæ, *Ier.* 37. 3.

Iuchal, יוּכַל potens, ſive perfectus, vel conſummatus. Filius Selemiæ, *Ier.* 38. 1.

Iud, יְהֻד Laudans, ſive confitens. Civitas in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 45.

Iuda, יְהוּדָה Laudatio, ſive confeſſio. Quartus filius Jacob ex Lia uxore, *Gen.* 29. 35.

Iudaia, יְהֻדִיָּה Laudatio, ſive confeſſio domini. Uxor Ezrar, 1 *Par.* 4. 18.

Iudaiſmus, Ἰȣδαϊσμὸς Laudatio, ſive confeſſio, *Gal.* 1. 14.

Iudas, Ἰȣδας idem. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 *Mach.* 2. 4. Unus ex duodecim apoſtolis, *Matth.* 10. 4. Eſt & nomen cujuſdam Galilæi, de quo *Act.* 5. 37.

Iudæa, יְהוּדָה Ἰȣδαία Idem. Iudæa aliquando tota terra duodecim tribuum appellatur, velut *Marc.* 3. 7. & *Pſal.* 76. 2. *Notus in Iudæa Deus.* Aliquando duæ tantum tribus Juda & Benjamin appellitantur: ad diſtinctionem Galilææ & Samariæ, aliarumque in terra repromiſſionis regionum. Obſervabis itaque apud hiſtoricos Judæam pertinere ad Palæſthinam: Galilæam verò atque Samariam ad Phœnicem. Neque obſcurum eſt poſt Salomonis mortem decem tribus Iſrael defeciſſe à Roboam ad Ieroboam Ephrætæum,

tæum, 1 *Reg*.12. 10.exinde duæ tribus, Judæ ſcilicet & Benjamin, quæ ſemini Davidis adhæſerant, nunc domus David, nunc regnum Juda, Jeruſalem, aut Benjamin in ſcripturis potiſſimum à prophetis nuncupatæ. Sicut decem tribus quæ defecerant, regnum Iſrael, domus Jacob, & Joſeph, Ephraim, regnum Samariæ, Jezrael, Bethel, Bethaven appellari notum eſt.

Iudęa quæ & Chananæa & repromiſſionis terra, quę ſancta in ſcripturis ſacris nuncupata eſt, Syriæ regio in Aſia majore, ad orientem habet mare mortuum, quod & ſalſum, *Num*. 34. 3. ubi quondam Sodoma & Gomorrha urbes ſitæ erant. Ultra quod Jordanis fluvius, qui mare mortuum ingreditur: deinde Amorrhæi habitant. Poſt quos Moabitæ terram occupant: deinceps Ammonitæ & magnus Euphrates. Ultra illos Babylon atque Chaldæorum eſt regio. Perſia deinceps inchoat. Ad aquilonem Galilæa cubat, in cujus tergo Libanus mons terminus Judææ eminet. Damaſcus deinde, & Euphrates celebre flumen: ultra quod Syria & Aſſyria ſitæ ſunt, quæ reſpiciunt & extenduntur ad orientalem plagam. Ulterius Sidon & Tyrus occidentem verſus declinant & extenduntur. Occidentem verſus Philiſthiim quæ Palæſthina & Allophylorum terra dicitur, incipit: ultra quam mare magnum, quod & Mediterraneum, horret, *Exod*. 23. 31. hoc, Palæſthinorum mare appellatur, Ad meridiem Amalecitæ habitant, *Num*. 13. 30. poſt quos Seir mons, & Idumæi, ultra illos Madianitæ ſedent, deinde eſt mare rubrum: ultra quod Ægyptus ſita eſt ad occidentem Judææ extenſa. Habes paucis verbis limites ſeu terminos terræ promiſſionis à Moſe & prophetis.

Iudæi, יְהוּדִים Laudantes, ſive confitentes, 2 *Reg*. 25. 25.

Iudæus, יְהוּדִי Idem, ſ. n. *Zach*. 8. 23.

Iudi, idem, Filius Nathaniæ filii Selemiæ filii Chuſi, *Ier*. 36. 14.

Iudith, יְהוּדִית Laudans, ſive confitens, aut Judæa. Altera uxor Eſau, *Gen*. 26. 34. Fuit & nomen viduæ cujuſdam nobilis, *Iud*. 8. 1.

Iulia, Ιȣλία Lanuginoſa. G. *Rom*. 16. 17.

Iulius, Ιȣλιος Lanuginoſus, vel lanugo. G. nomen centurionis cujuſdam, *Act*. 27. 1.

Iunia, Ἰουνία A Iunone, id eſt, dominatrice. G. nomen viri concaptivi Pauli, *Rom.* 16. 7.

Iuſtus, Ἰοῦστος Latinum eſt. Cognomen Joſeph qui dicebatur Barſabas, *Act.* 1. 23.

¶ Izrahia, יִזְרַחְיָה Oriens dominus, aut claritas domini. Filius Ozi filii Thola filii Iſſachar, 1 *Par.* 7. 3.

Litera L.

¶ Labim, לְהָבִים Inflammati, ſive flammæ aut gladii. Filius Miſraim, *Gen.* 10. 13. Ab hoc, Lybia, quæ prius (ut Hieronymus refert in Hebraicis quæſtionibus) Phutenſis regio appellata eſt, nomen habet.

Laad, לַהַד Laudans, vel ad laudandum, vel ad confitendum. Filius Jahath filii Subal filii Juda, 1 *Par.* 4. 2.

Laada, לַעְדָּה Pro ornatu, vel ad congregandum, ſive ad teſtificandum, aut tranſiens, vel prędans: aut Syriacè, auferens, Filius Sela filii Judæ, 1 *Par.* 4. 21.

Laadan, לַעְדָּן Pro voluptate, ſeu devorans judicium, aut pro ornatu, vel pro teſtimonio: aut Syriacè, ad tempus. Filius Thaan filii Thale, 1 *Par.* 7. 26.

Laban, לָבָן Albus vel candidus, aut later. Frater Rebeccæ filiæ Bathuelis filii Nachor ex Melcha. *Gen.* 24. 29. Eſt & locus in deſerto ubi Moſes deuteronomium prælegit filiis Iſrael, *Deut.* 1. 1.

Labana, לְבָנָה Luna, ſive albedo aut thus, vel later. Civitas ſacerdotum in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 42.

Labanath, לִבְנָת Idem. Civitas quæ tribus Aſer terminus eſt, *Ioſ.* 19. 26.

Lacedæmones, λακεδαίμονες Lacus dæmonum, vel puteus inſanientium. G. 2 *Mach.* 5. 9.

Lachis, לָכִישׁ Ambulans vel vadens extitit, aut tibimet exiſtens. Civitas tribus Judæ, *Ioſ.* 10. 3. & 15. 39. 2 *Reg.* 18. 14. Conſtructa à Roboam, 2 *Par.* 11. 9.

Lael, לָאֵל Ipſi Deo, aut ipſi forti, vel potens. Filius Eliaſaph principis, *Num.* 3. 24.

Lahem, לָחֶם Panis, vel pugna aut bellum. Nomen loci, 1 *Par.* 4. 22.

Lahela. לַחֲלָה Humiditas humida, aut tabula hu-

mida, vel viridis: ſive maxilla humida. Nomen loci, 1 *Par.* 5. 26.

Lais, לַיִשׁ Leo. Civitas in monte Ephraim, non procul à Sidone, *Iud.* 18. 27. quæ & Dan & Leſem dicta eſt, *Iud.* 18. 27. Pater Phaltiel mariti Michol filiæ regis Saul, 2 *Sam.* 3. 15. Vide Leſem.

Laiſa, לַיְשָׁה Leæna, Civitas, quæ aliàs Dan dicitur. Ubi eſt origo Jordanis, *Iſa.* 10. 30.

Lamech, לֶמֶךְ λάμεχ Pauper vel humiliatus, aut percuſſus. Filius Mathuſael, *Gen.* 4. 18. Nomen etiam filii Mathuſala, *Gen.* 5. 25. *Luc.* 3. 36.

Lamuel, לְמוּאֵל illis Deus, vel cum illis Deus, aut cum quo eſt Deus. Nomen regis. *Prov.* 31. 1.

Laodicea, λαοδικεία Populus juſtus, G. Civitas in Aſia quæ Dioſpolis olim dicebatur, deinde Ros, poſtremò Laodicea, *Col.*. 4. 13.

Laodicenſes. λαοδικεῖς Idem, pl. n. G. *Col.* 4. 16.

Laomim, לְאֻמִּים Gentes, ſive abſque aquis. Filius Dedan filii Jecſan *Gen.* 25. 3.

Lapidoth, לַפִּידוֹת Fulgura, vel lampades, Maritus Deboræ Prophetidis, *Iud.* 4. 4.

Laſa. לֶשַׁע Ad clamandum, vel ad ſalvandum, aut liniendum. Nomen civitatis, quæ Hieronymo in Hebr. quæſtionibus Callirhoe dicitur, *Gen.* 10. 19.

Laſthenis, λασθένης Lapidis robur. G. nomen viri, 1 *Mach.* 11. 32.

Latuſſim, לְטוּשִׁים Malleatores, ſive limatores. Filius Dedan filii Jecſan, *Gen.* 25. 3.

Lazarus, λάζαρος Dei adjutorium ſive Dei atrium. D. Nomen viri, *Luc.* 16. 20. Eſt & nomen cujuſdam alterius in Bethania, amici Chriſti, fratris Mariæ & Marthæ, *Ioh.* 11. 1. quem Chriſtus ſuſcitavit à mortuis, *verſ.* 44.

¶ Lebana, לְבָנָה Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Nomen viri, *Eſd.* 2-45.

Lebaoth, לְבָאוֹת Leænæ, ſive cordis ſignum, aut adintroitum. Civitas ſortis Judæ eſt, *Ioſ.* 15. 32.

Lebna

Lebna, לִבְנָה Luna, ſive albedo, aut thus vel later: Locus in deſerto, ubi 17. Iſraëlitarum manſio fuit, egreſſorum de Remmon Phares, *Num.* 33. 20. Eſt & civitas ſacerdotum in tribu Juda, *Ioſ.* 10. 29.

Lebona, לְבוֹנָה Idem. Nomen oppidi, *Iudicum* 21. 19.

Lecha, לֵכָה Ambulans, vel vadens. Nomen loci, 1 *Par.* 4. 21.

Lechi, לְחִי Maxilla. Locus, cui Samſon ſic nomen indidit, *Iud.* 15. 9.

Leci, לִקְחִי Lex, ſive doctrina, aut aſſumptio mea. Filius Somidæ filii Galaad, filii Machir filii Manaſſe, 1 *Par.* 7. 19. Hebr. Licchi.

Lecum, לַקּוּם Reſurgens, vel confirmans, ſive ad reſurgendum vel ad confirmandum. Civitas, quæ tribus Nephthali terminus eſt, *Ioſ.* 19. 33.

Ledan, ſive Leedan, לַעְדָן Pro voluptate, vel devorans judicium, ſive pro ornatu vel teſtimonio: aut tranſitus vel deprædatio earum: aut Syriacè ad tempus. Vir de cognatione Gerſon filii Levi, 1 *Par.* 23. 7. & 26. 21.

Lehemam, לַחְמָם Panis eorum, aut pugna, vel bellum eorum, Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 40.

Lehemites, לַחְמִי Panis meus, aut pugna mea. 1 *Par.* 20. 5.

Leſem, לֶשֶׁם nomen, vel ponens, aut ipſi nominato vel poſito, aut lygurius lapis pretioſus, de quo *Exod.* 28. 19. Nomen urbis in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 47. quæ & Lais dicitur & Dan: quæ tandem à Philippo Tetrarcha, ſenioris Herodis filio, in honorem Tiberii, Cæſarea Philippi appellata eſt. Vulgo à Barbaris, nunc Belina vocitatur.

Leſem-dan, לֶשֶׁם-דָּן nomen judicii, vel ponens judicium, aut ad nomen judicii, ſive ad ponendum judicium: aut lygurius judicii, qui eſt lapis pretioſus. Eadem urbs quę Leſem & Lais. *Ioſ.* 19. 47.

Levi, לֵוִי λευὶ Copulatus. Tertius filius Jacob ex Lia, *Gen.* 29. 34. Sic vocabatur & Matthæus Apoſtolus, *Matth.* 9. 9. *Luc.* 5. 27. Pater Matthat, *Luc.* 3. 24.

Leviathan, לִוְיָתָן Copulatio vel ſocietas ſua, aut ſibimet traditus. Magnus piſcis marinus, *Iob* 40. 20.

Levita, לֵוִי Copulatus. *Iud.* 17. 9.

Levitę, Idem, pl. n. *Levit.* 25. 32.

Levites, λευίτης Idem, ſ. n. *Act.* 4. 36.

¶ Lia, לֵאָה Laborioſa vel fatigata. Major filia Laban, *Gen.* 29. 16.

Libanus, לְבָנוֹן Albus, vel candidus, aut thus, vel cordis filiatio. Mons altiſſimus, teſte Ptolomæo lib. 5. in Syria: à thure quod ibi colligitur, dictus, *Deut.* 1. 1. *Iud.* 3. 3. *Iſa.* 2-13. in fine terræ promiſſionis verſus Aquilonem, à quo denominata eſt terra quæ eſt circa montem illum, *Ioſ.* 13.-5. in hoc monte cedri creſcunt longiſſimæ, 1 *Reg.* 5. 6.

Libertini, (λιβερτίνοι) Latinum eſt, filii manumiſſorum, *Act.* 6. 9.

Libya vel Libye, פוט λιβύη Heb. dicitur Phut, & vertitur Aphrica: aut Syriacè, craſſa, vel pinguis. Regio Ægypto contermina, authore Plinio in prologo 5. Hujus pars eſt Libya Mareotis, de qua idem in 5. cap. 6. Hieronymus duas Libyas ponit: unam Cyrenaicam, de qua *Act.* 2. 10. Et partes Lybiæ, quę eſt circa Cyrenem. Hæc porta Ægypti in parte Aphricæ prima eſt & mari Lybico cognomentum dedit, poſtquam Libya Æthiopum uſque ad meridianum pertingens oceanum. De hac Volater. lib. 12. Geogr. *Ier.* 46. 9. *Ezech.* 27. 10. & 10. 30. & 5. 38. *Nah.* 3. 9.

Libya, לֻבִים λιβύη *Dan.* 11. 43. In Hebræo eſt Lubbim, cor maris vel corda, in pl. n. *Act.* 2. 10.

Libyes, לוּבִים 2 *Par.* 12. 3. & 16. 8 *Nah.* 3. 9. in Hebræo eſt Lubim, id eſt, cor maris, vel corda. p. n.

Linus, λῖνος rete, vel retiaculum. G. nomen viri, 2 *Tim.* 4. 21.

Lithoſtrotos, λιθόστρωτος Lapidibus ſtratus. G. nomen loci, in quo ſedit Pilatus, Chriſtum noſtrum morti adjudicaturus. *Ioh.* 19. 13.

¶ Lobna, לִבְנָה Luna, ſive albedo aut thus vel later. Civitas ſacerdotum in tribu Juda, *Ioſ.* 21. 13. 2 *Reg.* 8. 22. & 23. 31. 1 *Par.* 6. 57.

Lobni,

Lobni, לִבְנִי Idem, Filius Gerſon filii Levi, *Num.* 26. 58. 1 *Par.* 6. 17. 20. 29.

Lobnitica. Idem. Nomen familiæ, *Num.* 3. 18.

Lod, לוּד Nativitas, vel generatio. Nomen civitatis, quam ædificavit Samad filius Elphaal, 1 *Par.* 8. 12.

Lodabar, לוֹדְבָר Ipſimet verbum, aut ipſimet peſtis vel mors, ſeu generatio electa: vel ex Hebræo & Syro, nativitas filii. Nomen loci, 2 *Sam* 9. 4.

Lod-hadid, לוֹד-חָדִיד Naſcens gaudens, vel naſcens acutus: aut ex Hebræo & Syro, generatio, vel nativitas nova. Nomen civitatis, *Eſd.* 2. 33. *Neh.* 7. 37.

Lois, λωΐς Melior, G. avia Timothei, 2 *Tim.* 1. 5.

Lot, לוֹט involutus, ſive colligatus, aut coopertus: vel reſina pretioſa, quæ dicitur ſtacte. Filius Aran, *Gen.* 11. 27.

Lotan, לוֹטָן Idem. Filius Seir Horræi, *Geneſ.* 36. 20.

¶ Lucas, λȣκᾶς Hebraicè poteſt transferri Ipſi reſurrectio, vel Latinè, à luce. D. *Col.* 4. 14.

Lucius, λȣ́κιος A luce, Latinum eſt. Nomen Prophetæ, *Act.* 13. 1. *Rom.* 16. 21.

Lud, לוּד Nativitas, vel generatio. Filius Sem, *Gen.* 10. 22. Is tunc Ludas nominavit, quos nunc Lydos vocant.

Ludim, לוּדִים Idem, p. n. Filius Meſraim, *Gen.* 10. 13.

Luith, לוּחִית Tabulatum, vel tabulæ, aut viriditas. Mons eſt Lyrano & Hebræorum commentatori in commentariis ſuper Iſaiam, cap. 15. 5. Euſebio verò Pamphylo, vicus inter Areopolim & Joaram. Hebr. Luhith.

Luza, לוּז vel לוּזָה Amygdalus, ſeu diſceſſio vel declinatio. Civitas Chananææ in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18. 13. Quæ aliàs *Gen.* 28. 19. & 35. 6. nuncupatur Beth-el à Jacob. Eſt ſecunda Luza, quæ cecidit in ſortem filiorum Ioſeph juxta Sichem, in tertio lapide ipſius Sichem, ſive Neapoleos, *Ioſ.* 16. 2. Eſt & tertia Luza, in terra Cethim. à

veteris Luzæ proditore condita, *Iudic.* 1. 23.

¶ Lycaonia, λυκαονία Lupina. G. Provincia Aſiæ eſt mediterranea, Tauro à Cilicia Trachea diviſa: à ſeptentrione, Cappadociæ contermina. Volater. lib. 10. in qua Barnabas & Paulus prædicarunt, *Act.* 14. 6.

Lycia, λυκία Idem. G. provincia Aſiæ, 1 *Mach.* 15. 23. *Act.* 27. 5.

Lyda, ſive Lydda, λύδη vel λύδδη Stagnum, ſcil. aquarum. G. Civitas Palæſthinæ in littore magni maris ſita quæ dioſpolis appellatur, 1 *Mach.* 11. 34. *Actor.* 9. 35. 38.

Lydi, ſive Lydii, לוד Nativitas vel generatio, Populi. Vide Lud, *Ier.* 46. 9.

Lydia, לוּדִים λυδία Idem. Aſiæ minoris provincia inter Cariam & Phrygiam, authore Strabone lib. 13. cujus ſitum his verbis ſcribit Plinius in 5. cap. 29. Lydia perfuſa flexuoſi amnis Meandri recurſibus ſuper Joniam procedit, Phrygiæ ab exortu ſolis vicina, ad ſeptentrionem Myſiæ, meridiana parte Cariam amplectens, Meonia ante appellata, &c. Hujus mentio fit *Act.* 16. 14. *Ier.* 46. 10. *Ezech.* 27. 10. & 30. 5. *Ieſ.* 66. 19. Eſt & nomen mulieris purpurariæ, de qua *Act.* 16. 14.

Lyſanias, λυσανίας Diſſolvens triſtitiam. G. Procurator conſtitutus à Romanis ſuper Abilinam regionem, *Luc.* 3. 1.

Lyſias, λυσίας Diſſolvens. Princeps quidam exercitus, ſive tribunus, 1 *Mach.* 3. 32. *Act.* 24. 23.

Lyſimachus, λυσίμαχος Diſſolvens pugnam. G. Frater Menelai, 2 *Mach.* 4. 29.

Lyſtra, λύστρα Doſſolvens. G. Nomen civitatis in Lycaodia, *Act.* 14. 6.

Lyſtra, μύρα *Act.* 27. 5. in Græco ſcribitur Myra, & vertitur virgultum, ſive unguentum odoriferum. G. Civitas Lyciæ, vide Plinium lib. 5. cap. 27. *Act.* 27. 5.

Litera M.

¶ Maacha, מַעֲכָה Compreſſa, vel attrita, aut fixa. Filius Nachor ex Roma concubina, *Gen.* 22. 24. Filia Tholmai regis Geſſur, 2 *Sam.* 3. 3. 1 *Par.* 3. 2. Filia Abeſſalom

lom mater Abiam Regis, 1 *Reg.* 15.2. quæ 2 *Par.* 13.2. dicitur Michaia. Concubina item Caleb, 1 *Par.* 3.48. Uxor Machir patris Manaſſe, 1 *Paral.* 7.16. Uxor Jahiæ, 1 *Paral.* 9.35.

Maachati, מַעֲכָתִי Compreſſus, vel attritus, aut fixus, ſeu ventris contritio. Pater Jezoniæ, 2 *Reg.* 25. 23. Civitas Amorrhæorum ſuper Jordanem juxta montem Hermon, *Ioſ.* 12. 5. & 13. 11. 1 *Par.* 4. 19.

Maadi, מַעֲדַי Solennis, vel feſtivus, aut ornatus, ſeu labilis, vel teſtificans, aut tranſiens: aut Syriacè, auferens. Nomen viri, *Eſd.* 10. 34.

Maái, מַעַי Venter aut coacervatio. Nomen viri, *Neh.* 12. 35.

Maala, מַחְלָה Chorus vel cythara, ſive infirmitas: aut Syriacè, venia. Filia Salphaad filii Galaad, *Num.* 26. 33. *Ioſ.* 17. 3. Heb. Mahala.

Maara, מְעָרָה Spelunca, ſive evacuatio, aut effuſio, vel diſcooperiens, aut evigilans, *Ioſ.* 17. 3.

Maaſai, מַעְשַׂי Opus meum. Filius Adiel. 1 *Par.* 9. 12.

Maaſia, ſive Maaſias, מַעֲשֵׂיָהוּ Opus domini. Filius Achaz, 1 *Par.* 15. 18. 2 *Par.* 28. 7. Nomen cujuſdam doctoris, 1 *Par.* 26. 11. Pater Sophoniæ, *Ier.* 21. 1. Princeps civitatis Jeruſalem, 2 *Par.* 34. 8.

Maaſias, מַחְסֵיָה *Ier.* 32. 12. & 51. 59. vertitur protectio ſive confidentia domini. Pater Neriæ patris Baruch & Saraiæ, Heb. Mahaſias.

Maaziau, מַעַזְיָהוּ Fortitudo domini, vel refugium domini. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 18. *Neh.* 10. 8.

Mabſam, מִבְשָׂם Aromatizans vel confundens eos. Filius Iſmahelis, *Gen.* 25. 13. 1 *Par.* 4. 25.

Mabſar, מִבְצָר Munitus, vel muratus, ſive prohibens vel auferens, aut vindemians. Civitas Idumæorum, *Gen.* 36. 42.

Macces, מָקַץ finis vel finiens, ſive tædium aut evigilans, vel æſtas, ſive æſtuans, aut ſpinans. Nomen loci, 1 Reg. 4. 9.

Maceda, מַקֵּדָה Incendium, aut adoratio, vel incurvatio. Civitas tribus Judæ, *Ioſ.* 10. 10. & 15. 41.

Macedo, μακέδων, Hebraicè Idem. Græcè verò, excelſus vel eminens. G. 1 *Mach.* 1. 1. *Act.* 16. 9.

Macedones, μακέδονες idem. p. n. G. *Act* 19. 29.

Macedonia, μακεδονία Excelſa, vel eminens. G. Provincia, *Act.* 16. 9.

Maceloth, מַקְהֵלוֹת Eccleſiæ, vel cœtus, aut congregationes. Nomen loci ad quem profecti ſunt filii Iſraël de Arada. *Num.* 33. 25.

Maceloth, מִקְלוֹת 1 *Par.* 8. 31. & 9. 37. & 27. 4. Virgę aut baculi, ſive voces, aut levitates, vel deſpectiones. Filius Abigabaon. Filius Jahiel, 1 *Par.* 9. 35.

Macenias, מִקְנֵיָהוּ Poſſeſſio domini, ſive emptio domini, aut pecus vel armentum domini, ſive nidificatio domini. Sacerdos, 1 *Par.* 15. 18.

Macha, מַעֲכָה Compreſſa, vel attrita aut fixa. Nomen regis. 2 *Sam.* 10. 6.

Machabæus, μακκαβαῖος Percutiens, Græcè verò pugnator. D. Filius Mathathiæ, 1 *Mach.* 2. 4.

Machati, מַעֲכָתִי Compreſſus vel attritus aut fixus, aut ventris contritio. Nomen loci, *Deut.* 3. 14. *Ioſ.* 12. 5. Hebr. Maachati.

Machbanai, מַכְבַּנַּי Miſer ſive pauper filius meus, aut paupertas vel humiliatio filii aut intelligentiæ vel ædificationis. Nomen principis, 1 *Par.* 12. 13.

Machbena, מַכְבֵּנָה Paupertas vel percuſſio filii ejus, aut paupertas ſive percuſſio intelligentis vel ædificantis. Nomen loci, 1 *Paral.* 2. 49.

Machi, מָכִי Percuſſor, aut pauper vel humilis. Pater Guel principis tribus Gad. *Num.* 13. 16.

Machir, מָכִיר Vendens, ſive cognoſcens. Filius Manaſſe, *Gen.* 50. 23. Pater Galaad, 1 *Paral.* 7. 14. Filius item Ammihel, 2 *Sam.* 9. 4.

Machiritæ, מָכִירִי Vendentes, ſive cognoſcentes, *Num.* 26. 29.

Machmas, מִכְמָשׁ Percuſſor vel pauper ablatus, aut percuſſor vel pauper palpans ſive tangens vel auferens. Nomen vici magni ſive oppidi in tribu Ephraim, 1 *Sam.* 13. 2. *Iſa.* 13, 28.

Machmas, מִכְמָס *Eſd.* 2. 27. *Neh.* 7. 31. Occultatio, vel percuſſoris aut pauperis tributum. Oppidum quondam tribus Ephraim, ad auſtralem plagam.

Machmethath, מִכְמְתָת Percuſſoris vel pauperis donum, aut percuſſoris vel humilis mors. Terminus tribus Manaſſe, *Ioſ.* 16-6. & 17-7.

Madai, מָדַי Menſura, ſive judicans, aut indumentum. Filius Japhet. *Gen.* 10. 2. Hic primum Medorum genti nomen indidit.

Madan, מְדָן Litigium, ſive judicans, aut menſura, vel indumentum. Filius Abrahæ ex Cetura, *Gen.* 25. 2.

Madia, מַעַדְיָה Solennitas, vel feſtivitas domini, vel adornatio vel teſtimonium aut fœdus domini, vel tranſiens dominus. Nomen viri, *Neh.* 12. 5.

Madian, מִדְיָן μαδιὰν judicium vel judicans, ſive litigans, aut objurgans. Filius Abrahæ ex Cetura, *Gen.* 25. 2. A quo civitas trans Arabiam ad meridiem Judææ ſita, in deſerto Saracenorum contra Orientem maris rubri. Inde Madianitæ. Alia urbs eſt juxta Arnonem & Ariopolin cujus nunc ruinæ tantum demonſtrantur, ubi Hobab, ſive Jethro ſocer Moſis ſacerdos Madian habitavit, *Exod.* 2. 15. *Act.* 7. 29.

Madianita, מִדְיָנִי Idem.

Madianitæ, מִדְיָנִים Idem, *Gen.* 37. 28.

Madianitis, מִדְיָנִית Idem. ſ. n. f. g. *Num.* 25. 6.

Madmena, מַדְמַנָּה Menſura numeri, vel muneris, aut indumenti munus, vel indumenti præparatio, aut numerus vel ſterquilinium. Civitas tribus Judæ. 1 *Par.* 2. 49. quæ & Berſabe dicitur.

Madon, מָדוֹן Iurgium, aut indumentum, vel menſura ejus. Civitas regis Jobab, *Ioſ.* 11. 1.

Magala, מַעְגָּלָה Semita, vel circulus, aut rotunditas, ſive currus, vel plauſtrum, aut vitula. Nomen loci, 1 *Sam.* 17. 20.

Mag-

Magdalena, μαγδαληνὴ Magnifica vel magnificata, aut exaltata, vel turris. D. mulieris nomen, *Matth.* 28. 56. *Luc.* 8. 2.

Magdalgad, מִגְדַּל־גָּד Turris fœlix vel accincta, ſive magnitudo fœlicitatis, vel magnitudo accincta. Civitas tribus Judæ, *Ioſ.* 15. 37.

Magdalel, מִגְדַּל־אֵל Turris ſive magnitudo Dei. Civitas in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19. 38.

Magdalum, מִגְדּוֹל Turris vel magnitudo. Urbs Ægypti, *Ier.* 44. 1. *Exod.* 14. 2. *Num.* 33. 7.

Magdiel, מַגְדִּיאֵל Annuntians vel euangelizans Deum, ſive pomum Dei, id eſt, fructus electus Dei. Civitas eſt Idumæorum principum. *Gen.* 36. 43. 1 *Par.* 1. 59.

Maggedan, μαγδαλὰ *Matth.* 15. 39. in Græco, Magdala: & Hebraicè vertitur turris vel magnitudo. D. Civitas eſt in littore ſtagni Genezareth ſive maris Galilææ, cujus fit mentio *Matth.* 15. 39. Hieronymus hanc regionem nunc Macedan contra Jeraſaam ſcribit in locis Hebr.

Mageddo, מְגִדּוֹ Annuntiatio, vel euangelizatio, aut pomum ſive fructus electus. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 17. 11. quam reparavit Salomon, 1 *Reg.* 9. 15. 1 *Par.* 7. 29. Locus in quo occiſus eſt Joſias, 2 *Regum* 23. 29.

Mageddon, מְגִדּוֹן Idem, *Zach.* 12. 11.

Mageth, μακὲδ Torcular, aut liquefactio. D. Nomen civitatis, 1 *Mach.* 5. 26.

Magi, μάγοι Sapientes, vel philoſophi: aut qui præſunt ſacris, id eſt, ſacerdotes. Perſicum eſt, *Matth.* 2. 1.

Magog, מָגוֹג μαγὼγ Tegens, vel tegulans, aut tabefactus, vel liquefactus. Filius Japhet, *Gen.* 10. 2. A quo Scythæ genus ducunt, qui primum Magogi dicti ſunt. *Apoc.* 20. 8.

Magron, מִגְרוֹן Timor, ſive horreum, aut de gutture. Civitas, *Iſa.* 10. 28.

Mahalath, מַחֲלַת Chorus, ſive infirmitas: aut Syriacè, venia. *Pſal.* 53. 1. & 88. 1. in titulo. Uxor Roboam, 2 *Par.* 11. 18.

Mahalon, מַחְלוֹן Idem. Filius Elimelech Bethlehemitæ, *Ruth* 1. 2.

Mahanaim, מַחֲנַיִם Caſtra, turmæ. Nomen loci, in quo obviam facti ſunt angeli patri noſtro Jacob, ab ipſo propterea impoſitum quod duas turmas vidiſſet eo loco, ſuam & angelorum, *Gen.* 32. 2.

Maharai, מַהֲרַי Accelerans, ſive dotatio, aut montanus, vel de monte meo. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 28. 1 *Par.* 11. 30.

Mahath, מַחַת Abſtergens, aut delens, ſive confringens, aut formidans: aut Syriacè, percuſſio. Filius Amaſai, filii Elcana, 1 *Par.* 6. 35. 2 *Par.* 29. 12. & 31. 13.

Mahazioth, מַחֲזִיאוֹת Videns ſignum, aut videns literam. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 4.

Maheleth, מַחֲלַת Chorus, vel cithara, aut infirmitas: Vel Syriacè, venia. Tertia uxor Eſau, filia Iſmahelis, *Gen.* 28. 9.

Mahida, מְחִידָא Ænigma, aut acumen, vel radens ſive abſtergens manum: aut Syriacè, percuſſa manus: nomen viri, *Eſd.* 2. 52.

Mahir, מְחִיר Pretium. Filius Caleb patris Sur, 1 *Par.* 4. 11.

Mahol, מָחוֹל Chorus vel cithara, aut infirmitas, ſive arenoſus: aut Syriacè, venia. Nomen viri, 1 *Reg.* 4. 31.

Mahumites, מַחֲוִים Nuntians vel delens aut radens, vel medullæ, 1 P*ar.* 11. 46.

Maimin, מִיָּמִן dexter, aut aquas præparans. Nomen viri, 1 P*ar.* 24. 9.

Malachias, מַלְאָכִי Angelus ſive nuntius meus. Heb. Malachi. Nomen prophetæ, *Malach.* 1. 1.

Malachim, מְלָכִים Regum, ſcil. liber. Scribendum melachim.

Malalai מִלֲלַי Circumciſio vel locutio mea. Nomen viri. *Neh.* 12. 35.

Malaleel, מַהֲלַלְאֵל μαλελεὴλ Laudans Deum, vel illuminatio Dei. Filius Cainan, *Gen.* 5. 12. *Luc.* 3. 37. Heb. Maalaleel.

Malaſer, מֶלְצַר Circumciſio anguſtiæ vel vinculi ſive diſpenſator. Nomen viri, *Dan.* 1. 11.

Malchus, μάλχος Rex vel regnum aut conſiliarius. D. nomen illius cui Petrus auriculam abſcidit, *Ioh.* 18. 10.

Mallotæ, μαλλῶται Adimplentes vel adimpleti. D. nomen populi, 2 *Mach.* 4. 30.

Maloch, מַלּוּךְ Regnans, aut conſulens. Filius Azabiæ filii Amaſiæ, 1 *Par.* 6. 44.

Mambre, מַמְרֵא Rebellis aut amarus vel commutans vel permutans. Civitas, *Gen.* 19. 18. quæ & Hebron & Arbee dicitur. *Gen.* 23. 19. & 35. 27. Frater Eſchol & Aner. *Gen.* 14. 13. Heb. Mamre.

Mambres, ἰαμβρῆς Idem, ſed in Græco ſcribitur Jambres: & Hebraicè poteſt tranſferri mare cum ægeſtate vel paupertate. D. Unus ex illis qui Moſi reſtiterunt, 2 *Tim.* 3. 8.

Mammona, μαμωνᾶ Pecunia, vel divitiæ, aut cupiditas. Syrum eſt. *Luc.* 16. 9. *Matth.* 6. 24.

Mamuchan, מְמוּכָן Paratus vel certus aut depauperatus vel percuſſus. Dux Perſarum, *Eſth.* 1. 16.

Mamzer, מַמְזֵר De ſcorto natus, *Deut.* 23. 2.

Man, מָן Donum aut munus, aut quid? aut cibus præparatus. *Exod.* 16. 31.

Manna, μάννα Idem. *Iohan.* 6. 49.

Manahath, מָנַחַת Requies, aut Munus, ſive pręparata formido vel confractio, aut numerus ſtuporis: vel ex Hebræo & Syro, præparata deſcenſio, vel numerus deſcendens. Filius Sobal filii Seir, *Gen.* 36. 23. 1 *Par.* 1. 40. Eſt & regionis nomen, 1 *Par.* 8. 40.

Manahem, מְנַחֵם Conſolator aut ductor eorum, ſive præparatio caloris, aut munus incenſum, vel numerans calefactionem. Filius Gaddi, 2 *Reg.* 15. 14.

Manaim, מַחֲנַיִם Caſtra. Terminus tribus Gad in regione Galaaditide. Levitis etiam in urbem refugii conceſſa, *Ioſ.* 13. 26. & 21. 38. 1 Par. 6. 80. Heb. Mahanaim.

Manaſſę, ſive Manaſſes, מְנַשֶּׁה Oblitus, aut oblivio.

vio. Filius primogenitus Joſeph, *Gen.* 41. 51. Pater Eſdrihel, 1 *Par.* 7. 14. Filius Ezechiæ Regis Juda filii Achaz, 2 *Reg.* 21. 1. 1 *Par.* 3. 13.

Mane, מְנֵא numeratus, vel numerans, *Dan.* 5. 25.

Man-hu? מָן-הוּא Quid hoc? *Exod.* 16. 15.

Manlius, μάνλιος Solutus, vel non ligatus. G. 2 *Mach.* 11. 34.

Manne, מָנוֹחַ Requies, aut munus. Pater Samſon, *Iud.* 13. 2.

Maoch, מָעוֹךְ Compreſſus, vel attritus, aut fixus. Pater Achis regis Geth, 1 *Sam.* 27. 2.

Maon, מָעוֹן Habitaculum ſive delictum, vel de peccato. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 55. Filius Sammai filii Recem, 1 *Par.* 2. 45. Eſt & nomen ſolitudinis, 1 *Sam.* 23. 24.

Maonathi, מְעוֹנֹתַי Idem. Filius Othoniel filii Cenez, 1 *Par.* 4. 13.

Maozin, מָעֻזִּים Fortificati vel fortitudines, aut refugia. Nomen idoli, *Dan.* 11. 38.

Mara, מָרָא vel מָרָה Amara vel amaritudo. Quinta Iſraëlitarum manſio fuit: ibi enim Moſes jactu ligni amaras aquas in dulcem vertit ſaporem, *Exod.* 15. 23. *Num.* 33. 8.

Marai, מַהֲרַי Accelerans ſive dotatio, aut montanus, vel de monte meo. Nomen viri, 1 *Par.* 27. 13.

Maraia, מְרָיָה Amaritudo, vel myrrha domini, aut, Docens vel præceptor dominus. Nomen viri, *Neh.* 12. 12.

Marajoth, מְרָיוֹת Amaritudines vel rebelliones, aut commutationes, vel permutationes. Nomen viri, *Neh.* 12. 15.

Maran-atha, μαρὰν ἀθὰ Dominus venit, Syrum eſt. 1 *Cor.* 16. 22.

Marcus, μάρκος Limatus vel fricatus aut expolitus, id eſt, à rubigine abſterſus. D. *Act.* 12. 12. *Col.* 4. 10. conſobrinus Barnabæ.

Mardochai, מָרְדֳּכַי Amara contritio vel myrrha con-

contrita, ſive docens contritionem : aut ex Hebræo & Syro, myrrha puriſſima. Nomen viri, *Eſd*. 2. 2.

Mardochæus, Idem. Filius Jair filii Semei, patruus Eſther, *Eſth*. 2. 5. *Neh*. 7. 7.

Mare rubrum, יַם סוּף, ad auſtrum Judææ à Græcis Erythræum dicitur, autore Pomponio Mela lib. 3. Strabone lib. 16. Aliis etiam Sinus Perſicus & arabicus, teſte Plinio lib. 6. cap. 24. Hebræis dicitur Jam-ſuph, id eſt, junceum, vel cannoſum, quia in litore abundant junci vel cannæ ſeu caricæ. Alii volunt ex fundo maris illas prodire & naſci carices. Obſervandum etiam, mare Suph, aliquoties ſumi pro mari ſalſo vel mortuo, quod ſit carectoſum. Illic juxta rubrum pelagus ſeptima fuit manſio Iſraelitarum, *Num*. 33. 10.

Mares, מֶרֶס Irroratio vel diſtillatio: aut Syriacè, apoſtema, vel confractio. Nomen principis cujuſdam, *Eſth*. 1. 14.

Mareſa, מָרֵאשָׁה à capite vel à principio: aut caput vel principium, ſive hæreditas: aut amaritudo mulieris aut amara mulier. Civitas in tribu Juda, *Ioſ*. 15. 44. 1 *Par*. 4. 21.

Mareſa, מָרֵשָׁה 1 *Par*. 4. 21. 2 *Par*. 11. 8. & 14. 9. & 20. 37. *Mich*. 1. 1. vertitur à capite vel à principio, aut hęreditas, vel amaritudo agri. Civitas in tribu Juda, patria Michææ prophetæ, nam inde Moraſthi appellatur. Quam ædificavit Roboam, 2 *Par*. 11. 8.

Mareth, מַעֲרָת Spelunca, vel evacuatio, aut effuſio, ſive diſcooperiens, aut evigilans. Civitas in tribu Juda, *Ioſ*. 15. 59.

Maria, מִרְיָם *μαρία* exaltata, vel amaritudinis mare, aut myrrha maris, ſive doctrix vel magiſtra maris: aut ex Syro & Hebræo, domina maris, filia Amram filii Caath ſoror Aaron & Moſis, *Num*. 12. 1. Filius Ezra. 1 *Par*. 4. 17. Nomen item virginis quæ Chriſtum tulit in utero *Matth*. 1. 17. Soror item Marthæ ſororis Lazari, *Luc*. 10. 39. *Ioh*. 11. 17. Heb. Mirjam. De quadam Maria loquitur & Paulus, *Rom*. 16. 6.

Marimuth, מְרֵמוֹת Amaritudo vel myrrha mortis: aut altitudinis ſive fraudulentiæ. Nomen viri, *Eſd*. 10. 35.

Mar-

Marma, מִרְמָה Dolus vel fraudulentia, ſive altitudo vel extollens ſe. Filius Saharaim ex Hodes uxore ſua, 1 *Par*. 8. 10.

Marſana, מַרְסְנָא Amaritudo aut myrrha rubi vel inimici, aut oſtendens rubum vel inimicum. Nomen principis, *Eſth*. 1. 14.

Martha, μάρθα Provocans ſive amaricans: vel Syriacè, domina, vel doctrix. D. Soror Mariæ ſororis Lazari illius quem ſuſcitavit Chriſtus, *Luc*. 10. 38. *Ioh*. 11. 20.

Maſſa, מַשָּׂא Onus, ſive aſſumptio: vel aliquando tranſlativè, prophetia. Filius Iſmahelis, *Gen*. 25. 14. 1 *Par*. 1. 30.

Maſal, מָשָׁל Parabola, aut imperans vel dominans. Civitas in tribu Aſer, 1 P*ar*. 6. 74. quæ *Ioſ*. 19. 26. dicitur Meſſal.

Maſaloth, μεσαλὼθ Idem. D. Nomen urbis, 1 *Mach*. 9. 2.

Maſepha, מִצְפֶּה Speculatio ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio, Civitas in tribu Juda, *Ioſ*. 15. 38. quæ alias Maſpha dicitur.

Maſerephoth, מִשְׂרְפוֹת-מַיִם In Hebræo eſt Maſrephoth maim, id eſt aduſtiones, incendia, combuſtiones aquarum. Locus eſt ubi excoquunt aquam ad ignem, refrigerandoque ſalem faciunt. Commentator Hebræorum ſuper Joſue ſic inquit, Salinæ ſunt, ubi aqua maris trahitur ad foſſas ad hunc uſum factas, & ſole ſiccatur, *Ioſ*. 11. 8. & 13. 6.

Maſerei, מִשְׂרָעִי Stratum, ſive auferens vel tangens ſocium vel amicum aut paſtorem vel malitiam. Filius Sobal filii Hur, primogenitus Caleb ex Ephrata concubina, 1 *Paral*. 2. 53.

Maſma, מִשְׁמָע Exauditio, ſive audiens vel obediens. Filius Iſmahelis, *Gen*. 25. 14. 1 *Par*. 4. 25.

Maſmana, מִשְׁמַנָּה Pinguedo aut oleum ejus, ſive tangens vel auferens præparationem vel munus aut numerum. Nomen viri principis, 1 P*ar*. 12. 10.

Maſobia, מְצֹבָיָה Statio domini, ſive ſtans dominus, aut damula. Nomen loci, 1 P*ar*. 11. 47.

Maſpha, מִצְפָּה Speculatio, ſive ſpecula, aut cooperimentum vel expectatio. Civitas in tribu Juda, 1 *Sam.* 22. 3. 2 *Reg.* 25. 23. quam ædificavit Aſia Rex Juda, 1 *Reg.* 15. 22. quæ *Ioſ.* 15. 38. Maſepha dicitur, iiſdem conſonantibus & punctis.

Maſphat, מִצְפָּתָה Speculatio ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio, Civitas quæ & maſpha dicitur in tribu Juda, 1 *Sam.* 7. 7. *Ier.* 40. 6. Heb. Miſphathah.

Maſphæ, Idem, *Ioſ.* 11. 3. & 13. 26.

Maſreca, מַשְׂרֵקָה Sibilus vel ſibilans, aut attractio vanitatis vel tangens vanitatem vel vacuitatem, aut vitis. Civitas Idumææ, regia Semlæ quinti regis in Edom, *Gen.* 36. 36.

Mathaniau, מַתַּנְיָהוּ Donum domini, vel lumborum dominus: aut ex Syro & Hebræo, expectatio domini. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 4.

Mathan, מַתָּן Donum, vel lumbus, ſive mors eorum: aut Syriacè, expectatio vel ſpes. Pater Saphatiæ, *Ier.* 38. 1. 2 *Par.* 23. 17.

Mathana, מַתָּנָה Idem. Civitas in Arnon ſita, *Num.* 21. 18.

Mathanai, מַתְּנַי Idem. Nomen viri, *Eſd.* 10. 33.

Mathania, ſive Mathanias, מַתַּנְיָה Donum domini, vel lumborum dominus: aut ex Syro & Hebræo, ſpes domini. Filius Joſiæ, patruus Joachin, frater Joacim ſive Eliacim à Nabuchodonoſor Sedecias nominatus, 2 *Reg.* 24. 17. Filius item Micha, 1 P*ar.* 9. 15. 2 P*ar.* 29. 13.

Mathanites, מִתְנִי Donum aut lumbus: aut Syriacè, ſpes, vel expectans, 1 *Par.* 11. 43.

Mathat, ματθάτ Donum, vel donans. D. Pater Heli patris Joſeph viri Mariæ, *Luc.* 3, 24.

Mathath, מַתַּתָּה Donum ejus, nomen viri, *Eſd.* 10. 33.

Mathathia, ſive Mathathias, מַתִּתְיָה Donum domini. Pater Judæ Machabæi, 1 *Mach.* 2. 2. Primogenitus Sellum Coritæ, 1 *Par.* 9. 31. Sacerdos, 1 *Par.* 15. 18.

Ma-

Mathias, ματθίας Donum Domini. D. 2 *Mach.* 14. 29. Nomen item Apoſtoli qui in locum Judæ proditoris electus eſt, *Act.* 1. 23.

Mathuſael, מְתוּשָׁאֵל Mortem ſuam poſtulans, aut mors ſua infernus vel ſepulchrum. Filius Maviael, *Gen.* 4. 18.

Mathuſala, מְתוּשֶׁלַח μαθȣσάλα Mortem ſuam miſit, aut mortis ſuæ arma: vel ex Hebręo & Syro, mortem ſuam ſpolians vel mortis ſpolium. Filius Henoch filii Iared, *Gen.* 5. 21. *Luc.* 3. 37.

Matred, מַטְרֵד Virga deſcendens, aut virga imperantis, ſive lectuli deſcenſio vel imperium: aut Syriacè, labor. Pater Meetabel uxoris Adar regis in Edom ſeptimi, *Gen.* 36. 39.

Matthæus, ματθαῖος Donatus. D. nomen Apoſtoli, *Matth.* 9. 9. qui & Levi dictus eſt. *Marc.* 2. 14.

Majael, מְחוּיָאֵל Annuntians Deum, aut radens vel delens Deus: vel ex Syro & Hebræo percuſſus à Deo. Filius Irad, *Gen.* 4. 18.

Mauman, מְהוּמָן Turbatus, aut tumultuans, vel multitudo. Nomen eunuchi cujuſdam, *Eſth.* 1. 10.

¶ Mecherathites, מְכֵרָתִי Venditio, aut cognitio, 1 *Par.* 11. 36.

Mechmas, מִכְמָשׁ Percuſſor vel pauper ablatus, aut percuſſor vel pauper palpans vel tangens ſive auferens. Nomen oppidi in tribu Ephraim, *Neh.* 11. 31. qui 1 *Sam.* 13. 2. dicitur Machmas, iiſdem conſonantibus & punctis.

Mechnedebai, מַכְנַדְבַי Percuſſor vel pauper vovens ſive ſpontaneus: aut Percuſſio vel paupertas voventis vel principis aut ſpontanei. Nomen viri. *Eſd.* 10. 40.

Medaba, מֵידְבָא Aquæ doloris: vel ex Hebræo & Syro, aquæ manantes. Urbs Arabiæ in tribu Ruben, *Num.* 21. 30. *Ioſ.* 13. 9. 1 *Par.* 19. 7. *Iſa.* 15. 2.

Medad, מֵידָד Menſurans, ſive aquæ dilectionis vel uberum aut patrui. Nomen viri, ſuper quem requievit ſpiritus domini in caſtris, *Num.* 11. 26.

Meddin, מִדִּין Iudicium, ſive litigans, aut objurgans. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 61.

Medemena, מַדְמֵנָה Menſura muneris, vel numeri, aut indumenti munus, vel indumenti præparatio, aut ſterquilinium. Civitas tribus Judæ, quæ alias Berſabee dicitur, *Ioſ.* 15. 31. *Iſa.* 10. 31.

Medena, מָדַי Menſura, vel abundans, ſive indumentum. Provincia, de qua *Eſd.* 6. 2. Heb. Madai.

Medi, μῆδοι Idem, pl. n. Populi, *Iſa.* 13. 17. *Act.* 2. 9.

Media, μηδία Idem, f. n. Provincia Aſiæ ab ortu habet Caſpios & Parthos, à meridie Sittacenen & Suſianen, & Perſida, ab occaſu Adiabenen, à Septentrione Armeniam. Plinius author in 6. cap. 26. Hanc appellatam à Madai Japheth filio, Joſephus lib. 1. cap. 14. Jud. antiq. refert. Strabo verò in 11. à Medo Medææ filio. De hac Ptolemæus lib. 6. cap. 2. Plinius lib. 6. cap. 14, Hieronymus ipſam inter flumina Indum & Tigrim collocat, *Ier.* 25. 25. Huic provinciæ attribuit ſacra ſcriptura Aracuſiam, Parthiam, Aſſyriam & Perſidam.

Medus, מָדָיָא Idem, *Dan.* 5. 31.

Meetabel, מְהֵיטַבְאֵל Quam bonus Deus, ſive benefaciens Deus. Uxor Adar regis in Edom ſeptimi, *Gen.* 36. 39.

Megbis, מַגְבִּישׁ Eminens, ſive altitudo. Nomen viri, *Eſd.* 2. 30.

Megphias, מַגְפִּיעָשׁ Corpus compreſſum vel congregatum, aut corporis vel veſtimenti tinea. Nomen viri, *Neh.* 10. 20.

Mehuſim, מֵחֻשִׁם Tacentes, aut feſtinantes, ſive ſenſuales. Pater Abitob, 1 *Par.* 8. 11.

Melcha, מִלְכָּה Regina, vel conſiliatrix. Uxor Nachor, filii Thare, filia Aran fratris mariti ſui Nachor, *Gen.* 11. 29. Filia item Salphaad, filii Hepher filii Galaad, *Num.* 26. 33.

Melcha, μελεᾶ *Luc.* 3. 31. Idem. Sed in Græco ſcribitur Melea, & Hebraicè vertitur adimplens vel adimpletus. D.

Melchi, μελχὶ Rex meus, ſive conſilium meum.

um. D. Pater Levi patris Matthat, *Luc.* 3. 28.

Melcheas, מַלְכִּיָּה Rex dominus, aut conſiliator dominus. Pater Phaſſur, *Ier.* 21. 1. Filius Amelech, *Ier.* 38. 6. Filius Athanai filii Zara, 1 *Par.* 6. 40.

Melchiel, מַלְכִּיאֵל Rex meus Deus, aut regnum Dei, ſive conſiliator meus Deus, Filius Beriæ filii Aſer, *Gen.* 46. 17. 1 *Par.* 7. 31.

Melchielitæ, מַלְכִּיאֵלִי Idem. *Num.* 26. 45.

Melchiram, מַלְכִּירָם Rex excelſus, aut conſiliator, vel conſilium excelſum. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 *Par.* 3. 18.

Melchiſedec, מַלְכִּיצֶדֶק μελχισεδὲχ Rex juſtitiæ. Sacerdos & rex Solymæ ſive Jeruſalem fuit, *Gen.* 14. 18. *Heb.* 7. 1.

Melchiſua, מַלְכִּישׁוּעַ Rex ſalvator, aut rex vel conſilium ſalvatoris vel ſalutis, ſive rex magnificus. Filius Saul, 1 *Sam.* 14. 49. & 31. 21. 1 *Par.* 8. 33.

Melchom, מַלְכּוֹם Rex eorum, vel conſiliator eorum. Idolum quod colebant filii Ammon, 2 *Reg.* 23. 13. 1 *Par.* 20. 2. Ier. 49. 1.

Melech, מֶלֶךְ Rex aut conſiliarius. Filius Micha filii Meribbaal. 1 *Par.* 8. 33.

Melite, μελίτη Melliflua. G. inſula inter Epirum & Italiam ſpectans Siciliam ad ſeptentrionem, *Actor.* 28. 1.

Mello, מִלּוֹא Plenitudo, vel repletio. Urbs terræ Chanaan in tribu Ephraim, cujus cives Abimelech Regem ſibi conſtituerunt, *Iud.* 9. 6. Ab hoc loco David cœpit munire terram, 2 *Sam.* 5. 9. Salomon hanc reparavit, 1 *Reg.* 9. 15. 2 *Reg.* 12. 20. 2 *Par.* 32. 5.

Mellothi, מַלּוֹתִי Plenitudo, vel circumciſio. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 4.

Melluch, מַלּוּךְ Regnans, vel conſulens. Nomen viri, *Eſd.* 10. 32.

Meltias, מְלַטְיָה Liberatio domini. Nomen viri, *Neh.* 3. 7.

Memius, μέμμιος Maculatus, vel vituperatus. D. 2 *Mach.* 11. 34.

Memphis, נֹף, Hebraicè dicitur Noph, & vertitur favus, aut diſtillatio, vel elevatio, aut cribrum. Civitas Ægypti, *Iſa.* 19. 13.

Memphis, מֹף *Oſee.* 9. 6. Hebraicè dicitur Moph, id eſt ab ore, vel Syriacè coopertorium.

Menna, vel Mainan, μαϊνὰν numeratus, vel remuneratus, aut præparatus. D. Pater Melcha, ſive ut Græcè habetur, *Melea*, *Luc.* 3. 31.

Menelaus, μενέλαος Potentia, aut robur populi, G. Nomen viri, 2 *Mach.* 4. 23.

Menni, מִנִּי Pręparatio, vel munus, aut numerus, nomen regionis, *Ier.* 51. 27.

Mennith, מִנִּית Idem. Urbs Ammonitarum, *Iud.* 11. 33.

Mephaath, מֵיפַעַת Aquarum apparitio, ſive aquarum impetus. Civitas Levitarum in tribu Ruben, in terra Moab, *Ioſ.* 13. 18. & 21. 36. *Ier.* 48. 21.

Merajoth, מְרָיוֹת Amaritudines, vel rebelliones, aut commutationes vel permutationes. Filius Achitob, 1 *Par.* 9. 11. Filius Zaraiæ filii Ozi, 1 *Par.* 6. 6.

Merala, מַרְעֲלָה Sopor vel inebriatio: aut amaritudo aſcenſionis, vel holocauſti, aut myrrhæ holocauſtum ſive folium, aut docens holocauſtum vel aſcenſum. Limes eſt Zabuloniæ tribus, *Ioſ.* 19. 11.

Merari, מְרָרִי Amarus, ſive irritatus, aut provocatus. Filius Levi filii Jacob, *Gen.* 46. 11. 1 *Par.* 6. 1.

Meraritæ, Idem, p. n. *Num.* 26. 57.

Mercurius, ἑρμῆς A mercibus dictus eſt: quia mercaturæ Deus putabatur à gentilibus. Latinum eſt. *Act.* 14. 12.

Mercurius, מַרְגֵּמָה *Prov.* 26. 8. In Hebræo eſt Margema. Sunt qui dicant ſignificare fundam in qua jaciuntur lapides. Alii acervum lapidum. Poteſt etiam derivari ab ארגמן quod ſignificat purpuram: ut ſit ſenſus: Sicut qui ligat lapidem vel ſaxum in purpura: ita qui tribuit inſipienti honorem.

Mered, מֶרֶד Rebellis, vel deſcendens, aut imperans.

perans. Filius Bethiæ, filii Pharaonis, 1 *Par*. 4. 17.

Meremoth, מְרֵמוֹת Amaritudo, ſive myrrha mortis, aut altitudines, vel deceptiones, nomen viri. *Eſd*. 8. 33.

Merib-baal, מְרִיב־בַּעַל Rebellio vel impugnatio idoli vel dominantis, ſive ſubjicientis, aut poſſidentis. Filius Jonathan filii Saul, 1 *Par*. 8. 34. & 9. 39.

Merimuth, מְרֵמוֹת Fraudulentiæ: aut amaritudo vel myrrha mortis, ſive altitudines. Nomen viri, *Neh*. 10. 5. & 12. 3.

Merob, מֵרַב Pugnans ſive objurgans, aut multiplicans: vel Syriacè, magiſterium. Primogenita Regis Saul, 1 *Sam*. 14. 49.

Merodach, מְרֹאדַךְ Amara contritio, vel myrrha contrita: aut ex Hebræo & Syro, myrrha puriſſima. Rex Babyloniorum, *Iſa*. 39. 1. qui 2 *Reg*. 20. 12. dicitur Berodach.

Merom, ſive Merome, מֵרוֹם vel מְרוֹמֵי Celſitudo aut ſublimitas. Aqua ſeu flumen in terra Chanaan, *Iudic*. 5. 18.

Merom, מֵרוֹם Altitudines. Aqua ſeu flumen in terra Chanaan, juxta quod gentes convenerant adverſus Iſraëlitas, *Ioſ*. 11. 5. 7. Hieronymus in locis Hebraicis Merrum vicum fuiſſe dicit in XII. milliario urbis Sebaſte juxta Dothaim.

Merome, מְרוֹמֵי Altitudines, ſive amaritudo aquarum. Nomen loci, *Iud*. 5. 23.

Meronathites, מֵרֹנֹתִי Cantatio mea, ſive exultans, aut exclamans: vel Syriacè, dominans, 1 *Par*. 27. 30. *Neh*. 3. 7.

Meroz, מֵרוֹז Secretum, vel macies. Urbs Galilææ, *Iud*. 5. 23.

Mes, מַשׁ Auferens, vel tangens. Filius Aram, *Gen*. 10. 23. qui 1 *Par*. 1. 17. dicitur Moſoch. Ab hoc Meones traxerunt originem.

Meſa, מֵישַׁע Salus, vel aqua ſalutis: aut aquas aſpiciens. Rex Moab, 2 *Reg*. 3. 4. Filius item Caleb fratris Jerameel, 1 *Par*. 2. 42.

Meſelemia, מְשֶׁלֶמְיָהוּ Pax domini, vel perfectio domi-

domini, aut retributio domini, vel parabola domini, aut dominium domini. Nomen viri, 2 *Par.* 26. 1.]

Meſezebel, מְשֵׁיזַבְאֵל Auferens fluxum Deus: vel ex Syro & Hebræo, liberatio vel ſalus Dei. Pater Barachiæ. *Neh.* 3. 4.

Meſizabel, Idem. Nomen viri, *Neh.* 10. 21.

Meſollam, מְשֻׁלָּם Pacificus ſive perfectus, aut retribuens, vel parabola eorum ſive poteſtas eorum. Filius Saphatiæ, 1 *Par.* 9. 8. Filius item Sadoc. ibidem.

Meſopotamia, μεσοποτάμια Majoris Aſiæ Syriæque pars. Regio eſt inter Babyloniam & Arabiam, ad lævam Tigridis fluvii, ubi habitaverunt Sapientes Babyloniæ, autore Strabone lib. 11. & 17. & Ammiano lib. 23. Meſopotamia eſt intra amnes Tigridē & Euphratem, à ſeptentrione Tauro excepta, quæ ipſo vocabulo Græco in medio fluminum eſſe poſita monſtratur: meſos enim medius: potamos vero, fluvius vertitur, *Act.* 7. 2. Hebraicè verò, *Gen.* 24. 10. *Deut.* 23. 4. *Iud.* 3. 8. 1 *Par.* 19. 6. & in titulo *Pſal.* 60. 2. אֲרַם נַהֲרַיִם dicitur Aram Naharaim, id eſt, Syria fluviorum. ſcil. duorum. Nam dictio ipſa, dualis eſt numeri. In aliis verò locis pro Meſopotamia, in Hebræo eſt פַּדָּן Paddan, quod tranſfertur redemptio: vel Syriacè, parilitas, aut conjunctio. Hæc nomina ſortitur & Syria, *Gen.* 25. 20. & 28. 5. 6.

Meſopotamia, עֵבֶר-הַנָּהָר *Ioſ.* 24. 3. in Hebræo eſt Eber hannahar, id eſt, trans flumen.

Meſphar, מִסְפָּר numerus, vel narratio, aut librarius vel ſcriba, ſive tributi taurus. Nomen viri, *Eſdr.* 2. 2.

Meſpharath, מִסְפֶּרֶת numerans, vel narrans, aut tributi fructificatio vel augmentatio. Nomen viri, *Neh.* 7. 7.

Meſphe, מִצְפָּה Speculatio vel ſpecula, aut cooperimentum vel expectatio. Civitas in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18. 26.

Meſrahim, מִצְרַיִם Anguſtiæ ſive tribulationes. Filius Cham, *Gen.* 10. 6. Ab hoc Ægyptus Hebræa lingua Meſraim nuncupatur: quæ & ſæpe in ſacris Literis dicitur

terra

terra Cham, à Cham filio Noë, *Pſal.* 106. 22. Ut teſtatur Hieronymus in quæſt. Hebracis.

Meſſa, מַשָּׂא Onus vel aſſumptio: ſive aliquando tranſlativè prophetia. Regio Judææ juxta Hieronymum in locis Heb. in qua habitaverunt filii Jectan, *Gen.* 10. 30.

Meſſa, מַסָּה 2 *Reg.* 11. 6. eradicatio ſive conculcatio. Nomen viri.

Meſſal, מִשְׁאָל Poſtulans vel poſtulatus aut commodatus, ſive ſepulchrum, vel infernus, aut fovea, ſive ablatio, aut tactus Dei. Civitas in tribu Aſer, *Ioſ.* 19. 26. quæ & Maſſal, 1 *Par.* 6. 74. dicitur.

Meſſalemeth, מְשֻׁלֶּמֶת Solutio aut pacificatio, vel perfectio, aut retributio vel parabola mortis, aut dominium mortis. Mater Amon, regis Juda, 2 *Reg.* 21. 19.

Meſſias, מָשִׁיחַ μεσσίας unctus. Græcè autem dicitur χριστὸς Chriſtus, *Ioh.* 1. 41. & 4. 25.

Meſulam, מְשֻׁלָּם Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens, vel parabola eorum, ſive poteſtas eorum. Pater Aſalia patris Saphan ſcribæ, 2 *Reg.* 22. 3.

Metabeel, מְהֵיטַבְאֵל Quam bonus Deus, aut benefaciens Deus. Nomen viri, *Neh.* 6. 10.

Methca, מִתְקָה Dulcedo, aut ſuavitas. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſraël profecti de Taath, *Num.* 33. 28.

Metri, מַטְרִי pluvia, ſive cuſtodia vel carcer. Nomen viri, 1 *Sam.* 10. 21.

Meza, מִזָּה Diſtillatio vel aſperſio, aut ex iſto, vel Syriacè incenſio vel conſumptio. Filius Rahuel filii Eſau, *Gen.* 36. 13.

Mezaab, מֵי זָהָב Deauratus, vel aquæ auri, ſive quid aurum? Pater Matred patris Meetabel uxoris Adar regis in Edom ſeptimi, *Gen.* 36. 39.

¶ Miamin, מִיָּמִין Dexter, aut aquas præparans. Nomen viri, *Neh.* 10. 7.

Mibahar, מִבְחָר Electus, ſive electio, aut juventus. Nomen viri, 1 *Par.* 11. 38.

Micha, מִיכָא vel מִיכָה Pauper vel humilis, aut percutiens vel percuſſus, ſive quis hic? id eſt, in hoc loco: ſive aquæ hic. Pater Abdon, 2 *Par.* 34. 20. qui 2 *Reg.* 22. 12. dicitur Michaia. Filius Joel, 1 *Par.* 5. 5. Filius Meribbaal filii Jonathan, 1 *Par.* 8. 35. Filius Miphiboſeth, 2 *Sam.* 9. 12.

Michael, מִיכָאֵל Quis ſicut Deus? aut humilitas ſive paupertas Dei, vel percuſſio Dei, ſive percutiens Deus. Filius Izrahia filii Ozi filii Thola filii Iſſachar, 1 *Par.* 7. 3. Pater Galaad, 1 *Par.* 5. 13. Pater item Sthur principis tribus Aſer, *Num.* 13. 14. Eſt & nomen angeli, *Dan.* 10. 13.

Michaia, מִיכָיָה Quis ſicut dominus? aut paupertas vel humilitas domini, ſive percutiens dominus, vel percuſſio domini. Pater Achobor, 2 *Reg.* 22. 12. Filius Meribbaal filii Jonathan, 1 *Par.* 8. 34. Mater item Abiam regis Juda, 2 *Par.* 13. 2. quæ 1 *Reg.* 15. 2. dicitur Maacha.

Michas, מִיכָה Idem. Nomen viri de monte Ephraim. *Iud.* 17. 1.

Michæa, ſive Michæas, מִיכָיְהוּ Idem. Filius Gamariæ filii Saphan ſcribæ, *Ier.* 36. 11. 13. Filius item Jemla, 1 *Reg.* 22. 9.

Michæas, *Ier.* 26. 18. *Mich.* 1. 1. Pauper vel humilis, aut percutiens vel percuſſus, ſive, quis hic, id eſt in loco: vel aquæ hic. Nomen prophetæ.

Michol, מִיכַל Quis omnia? q. d. tu, aut quæ perfecta vel conſummata? q. d. nulla niſi tu: ſive aqua tota, aut aquarum perfectio vel conſummatio, ſeu prohibitio. Nomen filiæ minoris regis Saul, 1 *Sam.* 14. 49.

Mido, μύνδος Cura, ſive conſilium. G. Græca exemplaria legunt Myndus, 1 *Mach.* 15. 23.

Miletum, μίλητον Rubra vel coccinea. G. Civitas in Aſia, maritima decem ſtadiis ab oſtio Meandri amnis ſecreta, *Act.* 20. 15.

Milicho, מְלוּכִי Regnum ejus, vel conſilium ejus. Nomen viri, *Neh.* 12. 14.

Miphiboſeth, מְפִיבֹשֶׁת de ore ignominia, ſive de ore confuſio, aut oris ignominia, vel confuſio, aut verecundia vel mora. Filius Jonathæ filii Saul, 2 *Sam.* 4. 4. & 9. 11. Fuit item alter, filius Saul ex Reſpha, 2 *Sam.* 19. 24. & 21. 7.

Mi-

Miſaam, מִשְׁעָם Salvator eorum, ſive reſpiciens eos, aut auferens, vel tangens populum: vel Syriacè. lenitas eorum. Filius Elphaal filii Mehuſim, 1 *Par.* 8. 12.

Miſach, מֵישַׁךְ Prolongans, ſive attrahens, aut aquas vallans vel ſepiens. Vir qui & Miſael dicitur, *Dan.* 1. 8.

Miſael, מִישָׁאֵל Quis poſtulatus aut commodatus, ſive quis poſtulans, aut commodans? ſive abſtulit Deus vel receſſit. Nomen viri quem princeps eunuchorum regis Nabuchodonoſor vocavit *Miſach*, *Dan.* 1. 8. Filius item Oziel filii Caatæ, *Exod.* 6. 22.

Miſor, מִשּׁוֹר Planicies, aut ſerra, ſive murus vel muratus aut bos vel bovinus. Hebraicè legitur Jaheſa, *Ioſ.* 21. 39.

Miſphat, מִשְׁפָּט Judicium. Fons Miſphat, ſive judicii. aliàs Cades. *Gen.* 14. 7.

Mitylene, μιτυλήνη Munditia, vel abſterſio torcularis. G. Inſula contra Aſiam, quæ à proximo continenti abeſt quinquaginta ſeptem millia paſſus. *Act.* 20. 14.

Mithridates, מִתְרְדָת Explorans vel contemplans legem, aut ſolvens legem, ſive mortis deſcenſus vel dominium. Filius Gazabar, *Eſd.* 1. 8.

¶ Mna, מָנֶה μνᾶ Libra, talentum, genus ponderis quod continet certum numerum unciarum, *Ezech.* 45. 12. *Luc.* 19. 13.

Mnaſon, μνάσων indagator, aut reſpondens, vel reminiſcens. *Act.* 21. 16.

Mneſtheus, μνεσθεύς Alacritas aut ira, vel robur Dei. Nomen viri, 2 *Mach.* 4. 21.

¶ Moab, מוֹאָב De patre: quoniam de patre eum filia genuit. Filius Lot ex filia ſua majore, *Gen.* 19. 36. A quo urbs Arabiæ (quæ aliàs, ut Euſebius refert, Areopolis dicitur) & regio nomen acceperunt, *Iſa.* 11. 14. Eſt & regnum filiorum Lot ad orientem Judææ ſitum, proximum mari mortuo & Jordani. Eſt præterea nomen Regis, 1 *Sam.* 12. 9. & 22. 3. 1 *Par.* 4. 22.

Moabitæ, מוֹאָבִים Idem, *Deut.* 2. 9. 11.

Moabites, מוֹאָבִי Idem, *Deut.* 23. 3.

Moabitides, מוֹאֲבִיּוֹת Idem. pl.n.f. g. 1 *Reg.* 11. 1.

Moabitis, מוֹאֲבִית Idem. ſ. n. f. g. *Ruth* 1. 5.

Moadia, מוֹעַדְיָה Solennitas vel feſtivitas domini, ſive adornatio vel teſtimonium aut fœdus domini, vel tranſitus domini. Nomen viri, *Neh.* 12. 17.

Mobonnai, מְבֻנַּי Filius vel filiatio, ſive ædificatio, aut intellectus vel intellectio. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 27.

Mochona, מְכֹנָה Baſis vel ſuſtentaculum, aut præparatio, Civitas, *Eſd.* 11. 28.

Mochori, מִכְרִי Venditio vel cognitio, Pater Ozi, 1 *Par.* 9. 8.

Modin, μωδεὶν Iudicium vel judicatio, aut jurgium. D. Mons ſive civitas, 1 *Mach..* 2. 1.

Mohola, מַחְלָה Chorus vel cithara, ſive infirmitas: aut Syriacè, venia. Nomen viri, 1 *Par.* 7. 18.

Moholi, מַחְלִי Idem. Filius Merari filii Levi, *Exod.* 6. 19.

Molada, מוֹלָדָה Nativitas vel generatio. Civitas quæ in tribu tam Judæ quam Simeonis reperitur, *Ioſ.* 15. 26. & 19. 2. 1 *Par.* 4. 28.

Molathi ſive Molathites, מְחֹלָתִי Chorus vel cithara, ſive infirmitas: aut Syriacè, venia, 1 *Sam.* 18, 19. 2 *Reg.* 21. 8.

Molchom, מַלְכָּם Rex eorum, vel conſiliarius eorum. Filius Saharaim ex Hodes uxore, 1 *Par.* 8. 9. Sic vocabatur & Moloch Ammonitarum idolum, *Ier.* 49. 1.

Molid, מוֹלִיד Generatio vel nativitas, aut circumciſio manus. Filius Abiſur filii Semei filii Onam, 1 *Par.* 2. 29.

Moloch, מוֹלֶךְ μολὸχ Regnans aut conſiliarius. Idolum Ammonitarum, 2 *Reg.* 23. 10. *Act.* 7. 43. quod & Molchom dicitur.

Moloch, מִלְכּוֹם 1 *Reg.* 11. 33. Rex eorum, aut conſiliarius eorum. Heb. Milcom. Idolum Ammonitarum.

Moos, מַעַץ Lignum vel ligneus, ſive conſiliarius.

arius. Filius Ram Primogeniti Jerameel, 1 *Paral*. 2. 29.

Mophim, מֻפִּים Ex ore: vel Syriacè, cooperimenta. Filius Benjamin, *Gen*. 46. 21.

Moraſthi, מוֹרַשְׁתִּי Hæres, vel paupertas, aut de paupertate, vel de hæreditate, Vicus contra Orientem Eleutheropoleos, patria Michææ prophetæ, *Ier*. 26. 18.

Moraſthites, Idem, *Mich*. 1, 1.

Moria, מוֹרִיָּה Amaritudo vel myrrha domini, aut oſtendens vel judicans dominus: ſive ex Syro & Hebræo, dominatio domini. Collis, 2 *Par*. 3. 1. qui terra viſionis, *Gen*. 22. 2. dicitur, à latere montis Sion. Moria, inquiunt doctiores, eſt mons in tribu Benjamin, in quo fuit templum ædificatum à Salomone. Hic mons eſt multijugus, & in uno è jugis ejus juſſus eſt Abraham immolare filium ſuum Iſaac. Non deſunt qui dicant hunc montem partem eſſe Montis Sionis. Rectius ſentiunt qui affirmant montem Moria & montem Sion eſſe eundem montem, quum ex *Ioel* 3. 21. *Pſal*. 2. 6. & aliis locis clarum ſit, templum Domini fuiſſe constructum in Sion, & author Chronicorum ſcribat illud fuiſſe conſtructum in monte Moria, *Gen*. 22. 2. 2 *Par*. 3. 1. Eſt ergo Moria & Sion idem mons, ſed Moria vetus eſt montis appellatio, & Sion recens.

Moſa, מוֹצָא Azymum, aut inventus, vel exitus, ſive exprimens vel emungens. Filius Caleb ex Epha concubina, 1 *Par*. 2. 46. Filius Zamri, filii Jojada, 1 *Paral*. 8. 36.

Moſa, מֵישָׁא 1 *Par*. 8. 9. onus ſive aſſumptio, vel Prophetia aliquando tranſlative, aut aquarum elevatio. Filius Saharaim ex Hodes uxore.

Moſera, מוֹסֵרָה Eruditio ſive diſciplina, aut vinculum: vel Syriacè, datio, vel traditio. Nomen montis, ubi Aaron mortuus eſt & ſepultus, *Deut*. 10. 6. qui Hor, *Num*. 20. 27. & Moſeroth, *Num*. 33, 30. dicitur.

Moſeroth, Idem. p. n. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſraël profecti de Heſmona, *Num*. 33. 30.

Moſobab, מְשׁוֹבָב Reverſus aut averſus vel converſus. Nomen principis, 1 *Par*. 4. 34.

Moſoch.

Moſoch, מֶשֶׁךְ Attrahens, vel prolongans, aut vallans, vel ſepiens. Filius Japheth, *Gen.* 10. 2. Ab hoc Cappadoces originem traxerunt, *Ezech.* 27. 30. Filius item Aran, 1 *Par.* 1. 17. qui *Gen.* 10. 23. dicitur Mes.

Moſollam, מְשֻׁלָּם Pacificus ſive perfectus, aut retribuens, vel parabola eorum, ſive poteſtas eorum, Pater Salo, 1 *Paral.* 3. 19. & 5. 13. & 8. 17. & 9. 8. Præpoſitus inſtauratoribus templi, 2 *Par.* 34. 12.

Moſollamia, מְשֶׁלֶמְיָה Pax domini, ſive perfectio domini, aut retributio domini, vel parabola, aut dominium domini.

Moſollamith, מְשֻׁלֵּמִית Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens, vel parabola mortis, aut dominium mortis. Filius Emmer, 1 *Par.* 9. 12.

Moſollamoth, מְשִׁלֵּמוֹת Pacificatio, aut perfectio, ſive retributio, aut parabola mortis vel dominium mortis. Pater Barachiæ Principis, 2 *Par.* 28. 12.

Moſes, מֹשֶׁה μωσῆς Attractus, vel aſſumptus, ſubaudi de aquis. Filius Amram filii Caath filii Levi, 1 *Par.* 23. 13. *Exod.* 2. 10. *Act.* 7. 20. Heb. Moſe.

Mozel, מְאוּזָל Ambulans vel vadens. Nomen regionis, *Ezech.* 27. 19.

¶ Munim, מְעוּנִים Habitacula, ſive afflicti, aut deliquentes, vel reſpondentes. Nomen viri, *Eſd.* 2. 50.

Muſach, מוּסַךְ Unctio, ſive cooperimentum, aut libatio, 2 *Reg.* 16. 18.

Muſi, מוּשִׁי Auferens, vel tangens, aut recedens, vel ablatus. Filius Merari filii Levi, *Exod.* 6. 19. 1 *Par.* 6. 19.

¶ Myndus, μύνδος Muta. G. Nomen inſulæ in mari Icario, 1 *Mach.* 15. 23.

Myſia, μυσία Sceleſta vel abominabilis. G. Provincia Aſiæ nunc Acolis dicta, quam Paulus adnavigavit. *Act.* 16. 7. Eſt & altera ejuſdem nominis juxta Danubium flumen. Suntque authores, qui dicant tranſiiſſe ex Europa Meſas & Brigas & Hunos, à quibus appellantur in Aſia Myſi, Phryges & Bithinii.

Naalol,

Litera N.

¶ Naalol, נַהֲלָל vel נַהֲלוֹל Laudatus ſive lucidus, aut ſtolidus. Civitas Levitarum in tribu Zabulon, *Ioſ.* 19. 15. & 21.35. *Iud.* 1. 30.

Naama, נַעֲמָה Pulchra, ſive decora, aut movens valde. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 41. Mater item Roboam, 1 *Reg.* 14. 21.

Naaman, נַעֲמָן νεεμάν Pulcher, ſive decorus, aut motum præparans. Filius Benjamin, *Gen.* 46. 21. qui 1 *Par.* 8. 2. dicitur nohaa. Princeps militię regis Syriæ, 2 *Reg.* 5. 1. *Luc.* 4. 27. Filius item Bela filii Benjamin. 1 *Par.* 8. 2.

Naamathites, נַעֲמָתִי Pulchritudo, vel jucunditas, ſive motus mortis meæ, *Iob* 11. 1.

Naara, ſive Naaratha, נַעֲרָה Puella, vel juvenis, aut excuſſio, vel vigilans. Terminus tribus Ephraim, *Ioſ.* 16. 7. Altera uxor Ashut, 1 *Par.* 4. 5.

Naarai, נַעֲרַי Puer vel juvenis, ſive excutiens aut vigilans. Nomen viri, 1 *Par.* 11. 37.

Naaria, נְעַרְיָה Puer Domini, aut excuſſio domini, ſive vigil domini, vel vigilans dominus. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 P*ar.* 3. 22. & 4. 42.

Naas, נָחָשׁ Coluber vel ſerpens, aut augurans vel divinans ſive æneus. Civitas, 1 *Par.* 4. 12. Rex Ammonitarum, 1 *Sam.* 12. 12. 1 P*ar.* 19. 2. Eſt & nomen cujuſdam viri, de quo, 2 Sam. 17. 27.

Nabajoth, נְבָיוֹת Loquelæ, ſive prophetiæ, aut fructus, vel germinationes. Filius Iſmahelis, *Gen.* 25. 12. ab hoc omnis regio ab Euphrate uſque ad mare rubrum uſque hodie Nabathena dicitur, quæ pars Arabiæ eſt, *Iſa.* 60. 7.

Nabal, נָבָל Stultus, vel inſipiens, viri nomen, cujus uxor Abigail dicebatur, 1 *Sam.* 25. 3. 19.

Nabat, נְבָט Aſpiciens ſive intuens. Pater Jeroboam ſervi Salomonis, 1 Reg. 11. 26.

Nabo, נְבוֹ Loquela ſive prophetia, aut loquens, vel prophetans, ſive fructificans vel germinans. Civitas in terra Moab, in tribu Ruben, *Ier.* 48. 22. quam ædificaverunt filii Ruben, *Num.* 32. 38. Eſt & nomen montis ejuſdem nominis, *Iſa.* 15. 2. qui aliàs Abarim dicitur. Idoli pręterea nomen, *Iſa.* 46. 1.

Naboth, נָבוֹת Idem. Nomen viri, 1 *Reg*. 21. 3.

Nabu, נְבוֹ Loquela, ſive prophetia, aut loquens, vel prophetans, ſive fructificans aut germinans. Nomen unius ex principibus regis Babylonis. *Ier*. 39. 3.

Nabuchodonoſor, נְבֻכַדְנֶאצַּר Gemitus ſive planctus judicii anguſtiæ vel preſſuræ, ſive coarctans judicium anguſtiæ vel preſſuræ. Rex Babyloniorum, 2 *Reg*. 24. 10.

Nabuchodonoſor, נְבוּכַדְרֶאצַּר, in toto Jeremia excepto capite 27. 8. & 28. 11. & 29. 1. & 34. 1. & 39. 1. *Ezech*. 26. 7. & 29. 18. & 30. 10. In quibus omnibus locis in Hebræo ſcribitur Nabuchodonoſor, quod vertitur, gemitus ſive planctus generationis anguſtiæ vel preſſuræ, aut coarctatio generationis anguſtiæ, vel preſſuræ.

Nabuſezbaz, נְבוּשַׁזְבָּן Loquela ſive prophetia vel germinatio rnanans vel fluens: aut ex Hebræo & Syro, fructus vel germinatio liberationis. Nomen viri, *Ier*. 39. 13.

Nabuthæi, ναβαταῖοι Loquentes, ſive prophetantes, aut germinantes. D. 1 *Mach*. 5. 25.

Nabuzardan, נְבוּזַרְאֲדָן Germinatio vel prophetia extranei ſive ventilati aut effuſi judicii, vel germinatio ſive prophetia extranei ſive ventilati aut effuſi dominii vel baſis. Princeps exercitus regis Babyloniorum, 2 Reg. 25. 8.

Nachor, נָחוֹר ναχὼρ Raucus vel aridus, aut iratus, vel incenſus, aut Syriacè, ſuffocatus. Filius Sarug, *Gen*. 11. 22. *Luc*. 3. 34. Filius item Thare, *Gen*. 11. 27.

Nachon, נָכוֹן paratus, vel certus. Nomen loci, 2 *Sam*. 6. 6.

Nadab, נָדָב ſpontaneus, aut vovens, vel princeps. Filius Aaron, *Exod*. 6. 23. Filius item Semei filii Onam filii Jerameel, 1 *Par*. 2. 28. Filius Jahiel, 1 *Par*. 9. 36. Filius Jeroboam, 1 *Reg*. 14. 20.

Nadabia, נְדַבְיָה Votum domini, ſive ſpontaneus aut princeps domini. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 *Par*. 3. 18.

Nagge, ναγγαὶ claritas, vel ſplendor. D. Nomen viri, *Luc*. 3. 25.

Nahabi, נַחְבִּי Occultus, vel abſconditus, ſive dilectus

lectus meus aut requieſcens mecum, ſive ductor mecum. Filius Vapſi, *Num.* 13. 15.

Nahaliel, נַחֲלִיאֵל Torrens Dei, ſive hæreditas Dei, aut vallis Dei. Locus ubi caſtra fixerunt Iſraëlitæ, *Num.* 21. 19.

Naham, נַחַם Conſolatio, vel pœnitentia, ſive ducens eos, aut requies eorum, frater Odaiæ mulieris, 1 *Par.* 4. 19.

Naham, נַעַם 1 *Par.* 4. 15. Filius Caleb filii Jephone, tranſfertur Pulcher, ſive jucundus, aut movens eos.

Nahamani, נַחֲמָנִי Conſolator, ſive pœnitens, aut requiei munus vel numerus, ſive requiei præparatio. Nomen viri, *Neh.* 7. 7.

Naharai, נַחֲרַי Naris, ſive naſus, aut hinniens, vel calefactio, ſive ariditas, vel raucedo: aut Syriacè ſuffocatio. Armiger Joab, 2 *Sam.* 23. 37. 1 *Par.* 11. 39.

Nahaſſon, נַחְשׁוֹן Idem, Filius Aminadab, frater Eliſabeth uxoris Aaron, *Exod.* 6. 23.

Nahath, נַחַת Requies, vel ductor, aut Syriacè, deſcenſio. Filius Rahuel, filii Eſau. *Gen.* 36. 13. 2 *Par.* 31. 13.

Nahum, נָחוּם Conſolator, ſive pœnitens, aut ductor eorum. Nomen prophetæ, *Nah.* 1. 1. *Neh.* 7. 7.

Nain, ναΐν Pulchritudo, ſive jucunditas, vel commotio, aut motus eorum. D. Civitas, *Luc.* 7. 11.

Najoth, נָיוֹת Pulchritudo, ſive decor, aut habitaculum. Nomen loci, 1 *Sam.* 19. 18.

Namſi, נִמְשִׁי Ablatus, ſive auferens, aut tangens, vel dormitionis munus. Pater Jehu regis Iſraël, 1 *Reg.* 19. 16.

Namuel, נְמוּאֵל Dormiens Deus, vel dormitio ſive ſomnus Dei. Filius Simeonis filii Jacob, 1 *Par.* 4. 24. qui *Gen.* 46. 10. dicitur Jamuel.

Namuelitæ, נְמוּאֵלִי *Num.* 26. 12.

Nanea, ναναία id eſt Diana, ſic enim appellabatur Diana lingua Perſica, 2 *Mach.* 1. 13.

Napheg, נֶפֶג Imbecillis, aut remiſſus, aut laxatus. Filius Iſaar filii Caath filii Levi, *Exod.* 6. 21. Filius item David, 1 *Par.* 14. 6.

Naphis, נָפִישׁ Anima, vel refrigeratus, aut requieſcens, vel Syriacè, multiplicans. Filius Iſmahelis, *Gen.* 25. 15. 1 *Par.* 5. 19.

Narciſſus, νάρκισσος ſtupefactus, vel negligens. G. Nomen viri, cujus meminit Paulus, *Rom.* 16. 11.

Naſia, נְצִיחַ Victor, ſive æternus, aut fortis. Nomen viri, *Eſd.* 2. 54.

Nathan, נָתָן Dans, vel donatus. Filius David, 2 *Sam.* 5. 14. 1 *Par.* 3. 5. Nomen item prophetæ, 2 *Sam.* 7. 2. Filius item Ethei filii filiæ Seſan ex ſervo, 1 *Par.* 2. 36.

Nathanael, נְתַנְאֵל Donum Dei. Frater Semeiæ & Choneniæ, 2 *Paral.* 35. 8. Filius Suar princeps tribus ſuæ Iſſachar, *Num.* 1. 8. Quartus filius Iſai, 1 *Par.* 2. 14.

Nathanel, Idem.

Nathania, ſive Nathanias, נְתַנְיָה Donum domini. Pater Iſmahelis, 2 *Reg.* 25. 23.

Nathan-mélech, נְתַן־מֶלֶךְ Donum regis, ſive donum conſilii. Nomen eunuchi, 2 Reg 23. 11.

Nathinæi, נְתִינִים Dati, vel donati, 1 *Par.* 9. 2. *Neh.* 7. 46.

Nathon, נָתוֹן dare, vel dando. Civitas in tribu Zabulon, *Ioſ.* 19. 14.

Nave, ναυῆ Poſteritas, vel ſtirps, aut filius, vel æternus, ſeu permanens, vel pulchritudo, ſive habitaculum, aut Syriacè, piſcis. D. *Eccleſ.* 46. 1.

Nazaræi, ναζωραῖοι Separati, ſive coronati, aut ſanctificati. D. *Act.* 24. 5.

Nazarenus, ναζαρηνός Idem. Sed ſi per tſade ſcribatur, vertitur cuſtodiens, vel floridus, aut virgultum. D. *Marc.* 1. 24.

Nazareth, ναζαρὲτ Sanctificata, aut ſeparata, vel coronata. Si autem per tſade ſcribatur, vertitur, Cuſtodita, vel florida, aut virgultum. D. Viculus Galilææ juxta montem Thabor, in quo fuit nutritus Jeſus Dominus noſter, *Matth.* 2. 23. *Luc.* 4. 16. ædificata ſuper montem.

Nazaræus, נָזִיר Separatus, ſive coronatus, aut ſanctificatus, *Iud.* 13. 5.

Naza-

Nazaræus, ναζωραῖος *Matth.* 26.71. Idem. vel per literam tſade cuſtos, ſive flos, aut virgultum. D.

¶ Neapolis, νεάπολις Nova civitas. G. Civitas Cariæ, aut Thraciæ, *Act.* 16. 11. Hanc vocari Sichem teſtis eſt Hieronymus in heb. quæſtionibus.

Nebahaz, נִבְחַז Fructificans vel germinans viſionem, aut loquens vel prophetans viſionem. Idolum Hevæorum, 2 *Reg.* 17. 31.

Nebai, נֵיבָי Fructificans vel germinans, aut loquens vel prophetans. Nomen viri, *Neh.* 10. 19.

Neballat, נְבַלָּט Prophetia, ſive loquela involuta, vel abſcondita, aut germinans, vel fructificans, ſive prophetans involutè vel abſconditè. Civitas, *Neh.* 11. 34.

Nebo, נְבוֹ Loquela, ſive prophetia, aut loquens vel prophetans, ſive fructificans vel germinans. Urbs eſt & mons terræ Moabitarum ſupra Jordanem contra Jerichuntem civitatem in ſorte tribus Ruben, *Num.* 32. 3. *Deut.* 34. 49. 1 *Par.* 5. 8. Nomen viri, *Eſd.* 2. 29. & 10. 43. Vide Nabo.

Nebſan, נִבְשָׁן Loquela, ſive prophetia, aut germinatio dormitationis vel mutationis, ſive germinatio vel loquela dentis vel éboris. Nomen civitatis in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 62.

Nechao, נְכֹה Claudus, vel percuſſus. Nomen Pharaonis regis Ægypti, illius videlicet cui Joſias rex Juda ivit in occurſum, 2 *Reg.* 23. 29. 2 *Par.* 35. 20.

Néceb, נֶקֶב Foramen, aut maledictio, ſive vocatio, aut nominatio, vel explicatio. Civitas tribus Nephthali, quæ & Adami dicitur, *Ioſ.* 19. 33.

Necoda, נְקוֹדָא Depictus, ſive varius, aut punctuatus, vel paſtor, aut incurvatus, vel incenſus. Nomen viri, *Eſd.* 2. 48.

Nehel-eſchol, נַחַל־אֶשְׁכּוֹל Torrens botri, aut vallis botri. Nomen loci, *Num.* 13. 25.

Nehelamites, נֶחֱלָמִי Somniator, vel ſomnus, ſive torrens aut vallis aquarum, vel hæreditas aquarum, *Ier.* 29. 24.

Nehemias, נְחֶמְיָה Conſolatio, vel requies domini,

ni, aut pœnitens dominus, ſive directio domini. Nomen viri, *Eſd.* 2. 2.

Nehiel, נְעִיאֵל Commotio, vel motus Dei. Civitas quæ terminus eſt Aſer, *Ioſ.* 19. 27.

Nehuſta, נְחֻשְׁתָּא Ænea, vel ærea, aut augurans, vel ſerpens, aut ſerpentina. Mater Ioachin filii Ioacim, 2 *Reg.* 24. 8.

Nehuſtan, נְחֻשְׁתָּן Æneum, vel cupreum, aut augurium, ſive ſerpentis datum, vel donum, 2 *Reg.* 18. 4.

Nemra, נִמְרָה Leopardus, ſive rebellio: aut amaritudo, vel commutatio. Civitas, *Num.* 32. 3.

Nemrim, נִמְרִים Idem. p. n. Civitas, *Iſaias* 15. 6.

Nemrod, נִמְרוֹד Rebellis, vel dormitio deſcenſionis, aut dormiens dominans. Filius Chus, *Gen.* 10. 8.

Neomenia, νεομηνία Novilunium. G. *Coloſ.* 2. 16.

Nephath-dor, נָפַת-דאר Favus habitationis vel generationis, aut diſtillans ſive elevans vel cribrans habitationem vel generationem. Civitas in tribu Manaſſe, eadem quæ Dor dicitur. Vide ſuo loco, 1 *Reg.* 4. 11. ubi corruptè legtiur, Nephad-dor. Ex Hebræo verti poterat, in omni termino Dor.

Nepheg, נֶפֶג Imbecillis, aut remiſſus, vel laxatus. Filius David, 2 *Sam.* 5. 15. 1 *Par.* 3. 7.

Nephi, Purificatio. D. 2 *Mach.* 1. 36.

Nephthali, נַפְתָּלִי Comparatio, vel æquiparatio, aut retorſio vel tortuoſitas. Nomen loci, 1 *Reg.* 4. 15. 2 *Reg.* 15. 29. Sextus filius Jacob ex Bala ancilla Rachel uxoris ſuæ. *Gen.* 30. 8.

Nephthalitæ, Idem.

Nephthar, νέφθαρ Purificatio. D. 2 *Machab.* 1. 36.

Nephthóa, נֶפְתּוֹחַ Apertus vel apertio, ſive ſculptura. Nomen fontis, *Ioſ.* 15. 9. & 18. 15.

Nephtuim, נַפְתּוּחִים Idem. p. n. Filius Meſraim, *Gen.* 10. 13.

Nephuſim, נְפוּסִים Diminuti, aut dilacerati. Nomen viri, *Eſd.* 2. 50.

Ner, נֵר Lucerna, ſive novale. Pater Abner, 1 *Sam.* 14. 51. Pater Cis patris Saul, 1 *Par.* 8. 33. Filius Jahiel, 1 *Par.* 9. 36.

Neregel, נֵרְגַל Explorans, vel pedeſter, ſive lucerna diſcooperta, vel coacervata: aut novale diſcoopertum vel revolutum. Unus ex principibus regis Babylonis, *Ier.* 39. 3.

Nergel, Idem. Idolum Cuthæorum, 2 *Reg.* 17. 30.

Nereus, νηρεὺς Lucerna, vel novale, Græcè verò magnus vertitur. D. Nomen viri, *Rom.* 16. 15.

Neri, νηρὶ Lucerna, vel novale. D. Nomen viri, *Luc.* 3. 27.

Neri, נֵרִיָּה *Ier.* 32. 12. Lucerna Domini, aut novale domini. Heb. Neria: Pater Baruch, filius Maaſiæ.

Nerias, Idem, *Ier.* 51. 59.

Neſib, נְצִיב Stans, ſive ſtatio, vel erectio, ſcilicet alicujus tituli: aut Syriacè, plantatio. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 43.

Neſroch, נִסְרֹךְ Fuga, vel tentatio tenera vel delicata, aut vexillum delicatum: vel Syriacè, tabula tua. Idolum quod adorabat Sennacherib, 2 *Reg.* 19. 37. *Iſa.* 37. 38.

Netophati, נְטוֹפָתִי Gutta, ſive diſtillatio, aut gummi. Nomen loci, 1 *Par.* 2. 54.

Netophathites, Idem, 2 *Sam.* 23. 28. 2 *Reg.* 25. 23. 1 *Par.* 11. 30.

Netupha, נְטוֹפָה Gutta, ſive diſtillatio, aut gummi, vel declinatio oris. Nomen loci, *Eſd.* 2. 22.

Netuphati, Idem. Nomen loci, *Neh.* 12. 28.

Neumenius, νȣμήνιος Novus menſis, vel novilunium. G. Filius Antiochi, 1 *Mach.* 12. 16.

¶ Nicanor, νικάνωρ Victor, vel victorioſus. G. 1 *Mach.* 3. 38. Eſt & nomen diaconi, *Act.* 6. 5.

Nicodemus, νικόδημος. Hebraicè tranſfertur innocens ſanguis. Græcè verò, Victoria populi. D. Nomen viri Phariſæi Judæorum principis, *Ioh.* 3. 1.

Nicolaitæ, νικολαῖται Victoriæ plebis. G. *Apoc.* 2. 6.

Nicolaus, νικόλαος Idem, ſ. n. G. Nomen diaconi, *Act.* 6. 5.

Nicopolis, νικόπολις Victoriæ civitas, vel victorioſa civitas. G. Thraciæ civitas quæ Hyſtro flumini imminet, *Tit.* 3. 12.

Niger, νίγερ, Latinum eſt. Cognomen prophetæ cujuſdam, *Act.* 13. 1.

Nilus, שִׁחוֹר Hebraicè dicitur Sihor, & vertitur niger vel turbidus, aut matutinus. Fluvius Ægypti, *Iſa.* 23. 3.

Ninive, נִינְוֵה Pulchra, ſive ſpecioſa, aut habitaculum. Civitas, quam ædificavit Aſſur, *Gen.* 10. 12. quæ & Ninus dicitur, Niſibis autem ab Euſebio.

Ninivitæ, νινευῖται Pulchri, ſive ſpecioſi, aut habitacula, *Matth.* 12. 41.

Niſan, נִיסָן Vexillum ſive probatio, aut tentatio, vel fuga: aut Syriacè miraculum. Menſis reſpondens noſtro Martio, *Neh.* 2. 1.

¶ Noa, נוֹעָה Movens, vel commota. Filia Salphaad filii Epher filii Galaad, *Num.* 26. 33. Civitas item, quæ terminus eſt tribus Zabulon, *Ioſ.* 19. 13.

Noadia, נוֹעַדְיָה Teſtificatio, vel cœtus aut congregatio domini, ſive ornatus domini, aut tranſiens dominus: vel ex Syro & Hebræo, ablatio domini, Nomen viri, *Eſd.* 8. 33.

Nob, נוֹב Loquela, ſive prophetia, aut loquens vel prophetans, ſive fructificans vel germinans. Civitas Sacerdotum, *Neh.* 11. 32.

Nobe, Idem. Civitas in tribu Dan vel Benjamin, *Iſa.* 10. 32.

Nobe, נֹבַח *Num.* 32. 42. *Iud.* 8. 11. Latrans, vel latratus. Civitas quæ & Canath dicebatur, in tribu Manaſſe, 1 *Sam.* 21. 1.

Nodab, נוֹדָב Vovens, ſive ſpontaneus, aut principalis. Nomen viri, 1 *Par.* 5. 19.

Nóe, נֹחַ νῶε Ceſſatio, vel requies. *Filius* Lamech, filii Mathuſale, *Gen.* 5. 29. *Luc.* 3. 36.

Noema, נַעֲמָה Pulchra, ſive decora, aut movens valde. Filia Lamech ex Sella uxore ſua, *Gen.* 4. 22.

Noeman, נַעֲמָן Pulcher, ſive decorus, aut motum præparans. Filius Bale filii Benjamin, *Num.* 26. 40.

Noemanitæ, נַעֲמִי Idem, p. n. *Num.* 26. 40.

Noemi, נָעֳמִי Pulchra, ſive decora. Uxor Elimélech Bethlemitæ, *Ruth* 1. 2.

Nóga, נֹגַה Claritas ſive ſplendor. Filius David, 1 *Par.* 14. 6.

Noge, Idem. Filius David, 1 *Par.* 3. 7.

Nohaa, נוֹחָה Requieſcens, aut ducens vel ductor. Filius Benjamin, 1 *Par.* 8. 2. qui *Gen.* 46. 21. dicitur Naaman.

Nóphe, נֹפַח Inſufflans, aut timidus, ſive illaqueans. Nomen loci, *Num.* 21. 30.

Nopheth, נֶפֶת Favus, aut cribrum, ſive diſtillatio. Urbs in tribu Manaſſe, *Ioſ.* 17. 11.

Noraan, נַעֲרָן Puer vel juvenis, ſive excutiens, aut vigilans vel movens canticum. Nomen loci, 1 *Par.* 7. 28.

¶ Numenius, νουμήνιος Novus menſis, vel novilunium. G. 1 *Mach.* 12. 16.

Nun, נֻן vel נוּן Poſteritas, vel ſtirps, aut filius, vel æternus, ſeu permanens, aut Syriacè, piſcis. Pater Oſee cujuſdam, *Num.* 13. 9. Pater item Joſue, *Ioſ.* 1. 1. Filius Eliſama filii Ammiud, 1 *Par.* 7. 27.

¶ Nympha, νυμφᾶ Sponſa. G. *Col.* 4. 15.

Litera O.

¶ Obadia, עֹבַדְיָה Servus domini, vel operarius domini. Filius Arnan filii Raphaiæ, filii Jeſaiæ, 1 *Par.* 3. 21. Filius Izrahia filii Ozi, 1 *Par.* 7. 3.

Obal, עוֹבָל Perverſitas vetuſtatis, aut perverſitas fluxus. Filius Jectan. Vide Hebal.

Obdia, ſive Obdias, Idem quod Obadia. Filius Aſel, filii Elaſa, 1 *Par.* 8. 38. & 9. 44. & 12. 9.

Obed, עוֹבֵד Servus, vel operarius. Pater Gaab,

Iud. 9. 26. Filius Booz, pater Iſai, *Ruth.* 4. 17. 1 *Par.* 2, 11. Filius Ophal filii Zabad, 1 *Par.* 2. 37. & 11. 47.

Obed-edom, עֹבֵד־אֱדֹם Servus hominis vel terreni aut ſanguinei vel ruſi. Nomen viri, 2 *Sam.* 6. 10.

Obedia, עֹבַדְיָה Servus vel operarius domini. Nomen viri, *Eſdr.* 8. 9.

Oboth, אוֹבוֹת Pythones, ſive utres, aut patres, vel deſideria. Nomen loci, *Num.* 21. 10. triceſima ſexta Iſraëlitarum manſio cum ex Ægypto proficiſcerentur in terram Chanaan, *Num.* 33. 44.

¶ Ochozath, אֲחֻזַּת Poſſeſſio, ſive apprehenſio, vel collectio, aut viſio, ſeu fratris oliva. Amicus Abimelech regis Geraræ, *Gen.* 26. 26.

Ochozias, אֲחַזְיָהוּ Apprehenſio ſive poſſeſſio domini, aut viſio domini. Filius Achab regis Iſraël, 1 *Reg.* 22. 50. Filius Joram regis Judæ, 2 *Reg.* 8. 24. 1 *Par.* 3, 11.

Ochran, עָכְרָן Turbidus, vel conturbans. Pater Phegiel principis tribus Aſer, *Num.* 1. 13.

¶ Odaia, ſive Odaias, הוֹדִיָּה Laus domini, ſive confeſſio domini. Soror Naham, 1 *Par.* 4. 19. *Neh.* 9. 5.

Odaren, ὀδομηρὰ Laudis canticum, vel teſtimonium arcæ. D. Nomen viri, 1 *Mach.* 9. 66.

Oded, עֹדֵד Suſtentans, vel tenens, aut erigens. Nomen viri prophetæ, 2 *Par.* 15. 1. & 28. 9.

Odevia, הוֹדְיָה Laus domini, ſive confeſſio domini. Nomen viri, in toto cap. *Neh.* 10. ſcribe Odaia.

Odia, Idem. Nomen viri, *Neh.* 8. 7.

Odoja, Idem. Nomen viri, 1 *Par.* 5. 24.

Odollam, עֲדֻלָּם Teſtimonium ſive ornamentum illis, aut teſtimonium ſive ornamentum ſuæ miſeriæ, vel tranſitus aut præda ſuæ miſeriæ. Civitas in Juda, à Roboam conſtructa, 2 *Par.* 11. 7. *Mich.* 1. 15. Nomen item ſpeluncæ, 1 *Sam.* 22. 1.

Odollamites, עֲדֻלָּמִי Idem, *Gen.* 38. 1.

Odovia vel Oduia, הוֹדַוְיָה Laus domini, ſive confeſſio domini. Filius Aſana, 1 *Par.* 9. 7. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 *Par.* 3. 24.

¶ Og, עוֹג Subcineritius panis, vel torta, aut ſubſannatio: vel Syriacè, detentus, aut impeditus. Rex Baſan, *Num.* 21. 33.

¶ Oham, הוֹהָם Væ eis, ſive tumultuans, vel conturbans. Rex Hebron, *Ioſ.* 10. 3.

Ohel. אֹהֶל Tabernaculum, ſive tentorium, aut ſplendor. Filius Zorobabel filii Phadaia, 1 *Par.* 3. 20.

Oholai, אַחְלַי Deprecans, vel expectans, aut incipiens, vel dolens, ſive frater mihi. Filius Seſan filii Jeſſi filii Apphaim, 1 *Par.* 2. 31.

¶ Oliveti mons ſive mons olivarum, ſive olivetum, ὄρος ἐλαιῶν. Mons ad Orientem Jeroſolymæ, torrente Cedron interfluente, ſabbathi habens iter ab Ieruſalem, *Act.* 1. 12. *Luc.* 19. 29.

Olla, עֻלָּא Elevatio, vel holocauſtum, aut infans vel parvulus, aut folium. Pater Haniel, 1 *Par.* 7. 39.

Olympias, ὀλυμπᾶς Cœleſtis Nomen viri, *Rom.* 16. 15.

Olympius, ὀλύμπιος Cœleſtis. G. 2 *Mach.* 6. 2.

¶ Omar, אוֹמָר Dicens, vel loquens, ſive amarus, vel exaltans. Filius Eliphaz filii Eſau ex Ada uxore, *Gen.* 36. 11.

Omrai, אִמְרִי Dicens vel loquens, aut exaltans, ſive amarus: aut Syriacè, agnus. Pater Amri, 1 *Par.* 9. 4.

¶ Onam, אוֹנָם Dolor, aut fortitudo, ſive iniquitas eorum. Filius Soba, filii Seir Horræi, *Gen.* 36. 33. Filius item Jerameel ex Atara uxore, 1 *Par.* 2. 26.

Onan, אוֹנָן Dolor, ſive iniquitas, aut fortitudo. Filius Iudæ ex Sue uxore ſua, *Gen.* 38. 4.

Oneſiphorus, ὀνησιφόρος Utilitatem afferens. G. Vir quidam fidelis, 2 *Tim.* 1. 16.

Oneſimus, ὀνήσιμος Utilis. G. Nomen viri fidelis, *Col.* 4. 9. ad *Phil.* verſ. 10.

Onias, ὀνίας Fortitudo domini, aut navis. D. Summus ſacerdos apud Judæos, 1 *Mach.* 12. 7.

Ono, אוֹנוֹ Dolor, aut fortitudo, ſive iniquitas

 ejus.

ejus. Civitas quam ædificavit Samad filius Elphaal, 1 *Par.* 8. 12. In *Eſd.* 2. 33. & *Neh.* 6. 2. fit mentio Vallis Ono.

¶ Oolla, אָהֳלָה Tabernaculum vel tentorium, ſive ſplendor ejus, *Ezech.* 23. 4.

Ooli, אַחְלַי Deprecans, ſive expectans, aut incipiens, vel dolens, ſive frater mihi. Pater Zabad, 1 *Par.* 11. 41. Hebraicè Achlai.

Ooliab, אָהֳלִיאָב Tabernaculum vel tentorium patris, aut ſplendor patris. Filius Achiſamech, *Exod.* 31. 6.

Ooliba, אָהֳלִיבָה Tabernaculum, vel tentorium meum in ea, aut ſplendor meus in ea, *Ezech.* 23. 4.

Oolibama, אָהֳלִיבָמָה Tabernaculum vel tentorium meum excelſum, ſive ſplendor excelſorum. Uxor Eſau filia Anæ, *Gen.* 36. 2. Civitas Idumæorum, 1 *Par.* 1. 52. Fuit & civitas Idumæorum principum.

Oozam, אֲחֻזָּם Apprehenſio eorum, ſive poſſeſſio eorum, aut viſio eorum. Filius Ashur ex Naara uxore ipſius, 1 *Par.* 4. 6.

¶ Ophaz, אוּפָז Aurum obrizum. Nomen loci, *Jer.* 10. 9.

Ophel, עֹפֶל Turris, aut obſcuritas, vel nebula. Nomen muri, 2 *Par.* 27. 3. & 33. 14. Aut potius turris Jeroſolymę, non procul à templo, *Neh.* 3. 26.

Ophera, עָפְרָה Pulvis, aut plumbum, vel hinnulus. Civitas in tribu Benjamin, *Joſ.* 18. 23.

Ophi, עֵיפַי Laſſus, aut volans: vel Syriacè plicatus, vel complicatus, aut folium. Nomen viri. *Jer.* 40. 8.

Ophim, חֻפִּים Thalamus, ſive coopertus, aut litus maris. Filius Benjamin, *Gen.* 46. 21. Huppim.

Ophir, אוֹפִיר Cinis vel incineratio, aut fructificatio. Filius Jectan, *Gen.* 10. 29. Inde Ophira regio, 1 *Reg.* 9. 28. quæ (ut refert Joſephus lib. 8.) etiam aurea terra nuncupatur. Unde aurum Ophirizum quod Obrizum vocant.

Ophlal, אֶפְלָל Iudicans, vel orans. Filius Zabad filii Nathan filii Ethei, 1 *Par.* 2. 37.

Ophni, חָפְנִי Pugnus vel pugillus, aut cooperiens. Filius Heli ſacerdotis, 1 *Sam.* 1. 3. Heb. Hophni.

Ophni,

Ophni, עָפְנִי *Ioſ.* 18. 24. vertitur Volens, ſive laſſitudo: aut Syriacè, plicatio, vel complicatio. Nomen civitatis.

Ophra, עָפְרָה Pulvis, aut plumbum, vel hinnulus. Filius Maonathi filii Othoniel filii Cenez, 1 *Par.* 4. 14.

¶ Oreb, עֹרֵב Corvus, vel ſuavis, aut fidejuſſor, vel commiſcens, ſeu veſpertinus. Vir Madianita à tribu Ephráim interfectus, *Iud.* 7. 25. *Pſal.* 83. 12. *Iſai.* 10. 26.

Ornan, אָרְנָן Exultans, ſive arca eorum, aut lux filii, vel lux ſive maledictio permanens vel æterna. Nomen viri, 1 *Par.* 21. 18. qui 2 *Sam.* 24. 20. dicitur Areuna.

Orori, הֲרָרִי Montanus. Civitas, 2 *Sam.* 23. 33.

Oronáim, חוֹרֹנַיִם Iræ vel furores: aut Syriacè libertates. Duo vici, quę via eſt ad Aſſyrios, ſive duæ urbes Moabitarum. Una ſuperior, altera inferior, *Iſai.* 15. 5. Heb. Horonàim. Civitas Moabitarum.

Orpha, עָרְפָּה Cervix, vel cervicoſa, ſive ſuſcitatio oris vel denudatio oris. Uxor Chelion filii Elimélech Bethlehemitæ, *Ruth* 1. 4.

Orthoſias, ὀρθωσιάς Recta, vel rectificata. G. Nomen loci, 1 *Mach.* 15. 37.

¶ Oſaias, הוֹשַׁעְיָה Salvator dominus, aut ſalus domini. Nomen viri, *Neh.* 12. 32. *Ier.* 42. 1.

Oſée, הוֹשֵׁעַ Salvator, aut ſalus. Filius Ela, 2 *Reg.* 15. 30. Nomen item prophetæ filii Beeri, *Oſee.* 1. 1. Filius Nun, *Num.* 13. 8. qui ibidem verſ. 17. dicitur Joſue à Moſe. Item filius Orazin, 1 *Par.* 27. 20.

¶ Othei, עֻתַי Tempus vel hora mea, aut iniquitas mea. Filius Ammiud filii Amri, 1 *Par.* 9. 4.

Othir, הוֹתִיר Excellens, ſive reſiduus, aut remanens. Nomen viri, 2 *Par.* 25. 4.

Othni, עָתְנִי Tempus ſive hora mea. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 7.

Otholia, עֲתַלְיָה Tempus domino: ſive hora domino. Filius Jeroam, 1 *Par.* 8. 26.

Othoniel, עָתְנִיאֵל Tempus Dei: ſive hora Dei. Filius Cenez frater Caleb, *Ioſ.* 15. 17. 1 *Par.* 4. 13.

Oza,

¶ Oza, עֻזָּה Eortitudo, aut capra. Horti nomen, 2 *Reg.* 21. 26. Nomen viri, 1 *Par.* 6. 29. & 8. 7.

Oza, עֻזָּא Idem. Filius Abinadab, 2 *Sam.* 6. 3.

Ozan, עַזָּן Fortitudo earum, aut capra earum. Pater Phaltiel principis tribus Iſſachar, *Num.* 34. 26.

Ozaziu, עֲזַזְיָהוּ Fortitudo domini. Nomen viri, 1 *Par.* 15. 21. & 27. 20.

Ozen-ſara, אֻזֵּן־שֶׁאֱרָה Auricula carnis vel conſanguinitatis, aut auricula fermentata vel remanens, ſive ſtatèra carnis vel conſanguinitatis vel reſidui. Urbs condita à Sara filia Ephraim, 1 *Par.* 7. 24.

Ozi, עֻזִּי Fortis, vel fortitudo mea, aut hircus meus. Filius Bocci filii Abiſue, 1 *Par.* 6. 5. Filius item Thola filii Iſſachar, 1 *Par.* 7. 2. vide & 9. 8.

Ozi, אוּזַי *Neh.* 3. 25. Tunc, ſive aut iſte. Nomen viri.

Ozia, עֻזִּיָּהוּ Fortitudo domini, ſive hircus domini. Filius Amaſiæ regis Juda, 2 P*ar.* 26. 1. *Iſa.* 1. 1. qui 2 *Reg.* 15. 1. dicitur Azarias. Filius Caath filii Levi, 1 P*aral.* 6. 23.

Oziau, יַעֲזִיָּהוּ Fortitudo domini. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 26.

Oziel, עֻזִּיאֵל Fortitudo Dei, ſive hircus Dei. Filius Bela, filii Benjamin, filii Jacob, 1 *Par.* 7. 7. Filius Caath filii Levi, *Exod.* 6. 18. Vide & 1 *Par.* 4. 4. 2 *Par.* 29. 13.

Ozielitæ, עָזִּיאֵלִי Idem, N*um.* 3. 27. 1 P*aral.* 26. 23.

Ozni, אָזְנִי Auris, vel auſcultatio mea, ſive ſtatéra. Filius Gad filii Jacob, *Num.* 26. 16.

Oznitæ, הָאָזְנִי Idem, N*um.* 26. 16.

Ozriel, עַזְרִיאֵל 1 P*ar.* 27. 19. Adjutorium Dei, ſive atrium Dei. Pater Jerimoth.

Litera P.

Paphus, Πάφος Bulliens, vel æſtuans, G. Nomen inſulæ, *Actor.* 13. 6.

Palæſthina, פְּלֶשֶׁת Conſperſa, ſcilicet cinere vel pul-

pulvere, ſive ruina appoſita vel ruina duplex, aut ruinæ potus, vel cécidit bibens. Eſt ea Syriæ regio, quæ Hebræis dicitur Philiſthiim, ad mare mediterraneum pertingens, ſita ad occidentem Judææ. Author eſt Joſephus lib. 1. Iudaic. antiq. cap. 12. de hac Pomponius Mela in 1. Plinius in 5. cap. 12. & 13.

Palæſthini, פְּלִשְׁתִּים Idem, p.n.m.g. *Gen.* 21.33. Populi quos interpretes nonnunquam Philiſthæos nonnunquam *allophilous*, id eſt alienigenas, vocant.

Palmira, תָּמֹור. Hebraicè dicitur Thamor, & transfertur palma, vel dactylus, aut commutatio vel permutatio, ſive amaritudo. Urbs Syriæ nobilis, quæ & Hebraicè aliàs Thadmor dicitur, 1 *Reg.* 9. 18.

Palmira, תַּדְמֹור. Hebraicè Thadmor, tranſfertur confeſſio, vel laus amaritudinis, aut confeſſionis vel laudis myrrha: ſive ex Hebræo & Syro, laus præceptoris vel domini. Nomen civitatis in Syria, quam ædificavit Salomon, 1 Reg. 9. 18. 2 *Par.* 8. 4. quæ aliàs Thamor, ſive Thamar dicitur Hebraicè. Hæc ab Hadriano principe, Hadrianopolis dicta fuit.

Pamphilia, Παμφιλία Tota dilecta vel amabilis. G. Provincia Aſiæ, ab ortu Ciliciam habet, ab occaſu Lyciam & Aſiæ minoris partem, à Septentrione Galatiam & Capadociam, à meridie mare mediterraneum, quod illic Pamphilii maris nomen habet. Tota Tauri expatiantis jugis ſepta. De hac Ptolomæus lib. 5. Plin. lib. 5. cap. 27. Pompo. Mela. in 1. In hac ſita eſt urbs Perge: cujus meminit Lucas *Act.* 13. 13. & Mela lib. 1. Volaterr. lib. 10. hanc etiam Meſopiam appellatam ſcribit.

Paphus, Πάφος. Cypri eſt civitas, Veneri quondam ſacra, in qua ante nuptias puellæ dotē quæſituræ, in honorē Veneris in litore ſe proſtituerunt, ut ſcribit Iuſtinus lib. 18. de hac Pomponius Mela libr. 2. Strabo in 14. Plinius in 5. cap. 31. Hæc frequenti terræmotu lapſa, nunc ruinarum tantum veſtigiis quid olim fuerit oſtendit. Hæc Hieronymus, *Act.* 13. 6.

Paracletus, Παράκλητος Conſolator, vel advocatus. G. *Ioh.* 14. 16.

Paraſceve, παραςκευὴ præparatio. G. *Luc.* 23. 54. *Ioh.* 19. 43.

Parmena, παρμενᾶς permanens. G. Nomen Diaconi, *Act.* 6. 5.

Parthia, Aſiæ majoris eſt regio circa Perſas inter flumen Indum & Arios populos ab oriente, & Tigrim atque Mediam ab occaſu ſita: à meridie terminatur deſerto Carmaniæ, ab aquilone Hircania, teſte Plinio lib. 6. cap. 25. Ptolemeus libr. 6. cap. 5. De illis Juſtinus lib. 41. Strabo in 15. Habes ejus mentionem *Act.* 2. 9.

Parthi, πάρθοι. lingua Scythica dicuntur fugaces vel exules. D. nomen provinciæ, *Act.* 2. 9.

Paſcha, פֶּסַח πάςχα Tranſitus, vel claudicatio. Idem Phaſe ſignificat, *Ezech.* 45. 21. *Matth.* 26. 2. *Marc.* 14. 12. *Ioh.* 2. 13. & 6. 4. 1 *Cor.* 5. 7.

Patara, πάταρα Calcata, vel mortifera. G. Civitas Lyciæ provinciæ in Aſia, *Act.* 21. 1.

Patmos, πάτμος Lethalis vel mortifera. G. Exigua inſula in Ægæo mari, Sporadum una, Plinio lib. 4. cap. 12. Straboni in 10. ad quam relegatum ferunt Iohannem Apoſtolum à Domitiano imperatore Romano, Apocalypſimque ſcripſiſſe in ea, *Apoc.* 1. 9. Euſeb. lib. 3. cap. 18. Eccle. hiſt.

Patroba, πατρόβας paternalis. G. Nomen viri, *Rom.* 16. 14.

Patroclus, πάτροκλος patris, vel patriæ gloria. Nomen viri, 2 *Mach.* 8. 9.

Paulus, παῦλος. Hieronymus admonet mirabilem ſonare, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Alii, os rubæ, nimirum ex Hebræo & Græco dictionem conflantes. Conſtat tamen aut Græcam eſſe vocem, & quietem ſonare à verbo παύομαι, aut Romanam ſive Latinam, puſillum ſignificantem.

¶ Peluſium, סִין. Hebraicè dicitur Sin, id eſt rubus, teſte Strabone lib. 17. Geograp. Ægypti eſt civitas unde nomen eſt præterfluenti oſtio Peluſiaco. Hujus etiam meminit Plinius lib. 5. cap. 9. & 10. Pompo. Mela lib. 2. Joſephus lib. 6. cap. 8. & lib. 10. cap. 1. antiq. jud. Aliàs Libna appellata, & Sin, *Ezech.* 30. 15.

Pen-

Pentapolis, πεντάπολις Quinque civitatum, ſcilicet regio, G. Syriæ regio ad Orientem Judææ, à quinque civitatibus Sodoma, Gomorrha, Adama, Seboim, Segor (quibus olim fuerat inclyta) fuit appellata, igne & ſulphure everſa: de qua *Gen.* 19-24.

Pentateuchus, πεντάτευχος Quinque volumina, à πέντε, quod eſt quinque, & τεῦχος volumen. Sic vocantur à Græcis quinque libri Moſis, Geneſis, Exodus, Leviticus, Numeri, & Deuteronomium.

Pentecoſte, πεντηκοστή Quinquageſima. G. *Act.* 20. 16.

Pergamus, Πέργαμος Altitudo, vel ſublimitas. G. Clariſſima Aſiæ civitas, atque ipſius Troados, quam Silenus intermeat fluvius, perfluit Cetius profuſus Pindaſo monte, ſicut ſcribit Plinius lib. 5. cap. 30. hiſt. mundi. De hac etiam Strabo, lib. 13. Geograph. ad hujus eccleſiam Johannes apoſtolus ſcripſit, *Apoc.* 1. 11. & 2. 12.

Perge, Πέργη Valde terreſtris, G. Pamphiliæ provinciæ urbs eſt: cujus meminit Plinius in 5. cap. 27. Mela lib. 1. Strabo lib. 14. Lucas *Actor.*. 13. 13.

Perſa, ſive perſis, פָּרַס Frangens, ſive dividens, aut ungula, vel gryphus. Eſt ad orientem Judææ ſita, alta, cincta montibus regio, quæ à ſeptentrione Mediam, ab occaſu Suſianum, ab oriente duas Carmanias, ab auſtro partem Perſici ſinus habet, authore Volaterrano libro 12. *Ezech.* 27. 10. & 38. 5.

Perſæ, Idem, p. n. Populi, 2 *Par.* 36. 20. *Ezech.* 27. 10.

Perſepolis, περσέπολις Perſæ civitas. G. 2 *Mach.* 9. 2.

Perſes, Πέρσης Frangens, ſive dividens, aut ungula, vel gryphus. Qui ex Perſa ſive Perſia eſt, 1 *Mach.* 8. 5.

Perſia. Idem quod perſa.

Perſis, ΠερСὶς Idem. Mulier Paulo chariſſima, *Rom.* 16. 12.

Petra deſerti, סֶלַע Arx, & civitas principalis in regno Moab, in finibus Arabiæ ſita, *Iſai.* 16. 1. Ab hac, Arabia petræa dicta eſt, de qua Egeſippus libro 1 capite. 14.

Petrus,

Petrus, Πέτρος Saxum, vel petra. Nomen unius apoſtoli ex duodecim à Chriſto ſic cognominati, *Ioh.* 1. 16. qui prius Simon dicebatur, *Matth.* 4. 18. *Marc.* 3. 16.

¶ Phacee, פֶּקַח Aperiens. Filius Romeliæ, rex Iſraël, 2 *Reg.* 15. 25. & 16. 1.

Phaceia, פְּקַחְיָה Aperiens dominus. Filius Manahem, 2 *Reg.* 15. 22. Heb. Pecachja.

Phadaja, פְּדָיָה Redemptio domini. Pater Zebda, matris Joacim, 2 *Reg.* 23. 36. Filius Jechoniæ filii Joacim. 1 *Par.* 3. 18.

Phadaſſur, פְּדָה־צוּר Redemptor fortis, vel redimens petra, aut redemptio plaſmationis. Pater Gamaliel principis tribus Manaſſe, *Num.* 1. 10.

Phadon, פָּדוֹן Redemptio ejus: aut Syriacè, jugum vel juga, ſcil. boum. Nomen viri, *Eſd.* 2. 44.

Phahath-moab, פַּחַת־מוֹאָב Dux Moab, vel dux ex patre, ſive fovea ex patre, nomen viri, *Eſd.* 2. 6.

Phai, פָּעִי Ululans, aut gemens, vel apparens. Nomen urbis Adar regis ſeptimi in Edom, 1 *Par.* 1. 50. quæ *Gen.* 36. 39. dicitur Phau.

Phalaja, פְּלָאיָה Miraculum domini, ſive occultum domini. Nomen viri, *Neh.* 8. 7.

Phaleg, פֶּלֶג φαλὲκ Diviſio, Filius Heber filii Sale, *Gen.* 10. 25. *Luc.* 3. 35.

Phaleha, פִּלְחָא fragmen vel fruſtum, aut ſciſſura: vel Syriacè, obſequium. Nomen viri, *Neh.* 10. 24.

Phalel, פָּלָל Cogitans, ſive orans, aut judicans. Nomen viri, *Neh.* 3. 25.

Phalet, פֶּלֶט Liberatio, ſive expulſio, filius Jahadai. 1 *Par.* 2. 27. Filius Azmoth, 1 *Par.* 12. 3.

Phaleth, פֶּלֶת Ruina, vel judicatio. Filius Jonathan filii Jada filii Onam, 1 *Par.* 2. 33.

Phallonites, פְּלוֹנִי Cadens, ſive occultus, 1 *Par.* 11. 27. & 27. 10.

Phallu, פַּלּוּא Mirabilis, aut occultus. Filius Ruben filii Iacob, *Gen.* 46, 19. 1 *Par.* 5. 3.

Phal-

Phalluitæ, פַּלֻּאִי Idem, *Num.* 26. 5.

Phalti, פַּלְטִי Liberatio, ſive expulſio. Filius Raphu, *Num.* 13. 10. Filius Lais, 1 *Sam.* 25. 44. Eſt & nomen urbis, 2 *Sam.* 23. 26.

Phaltias, פְּלַטְיָה Liberatio domini, aut expulſio domini. Filius Ananiæ, filii Zorobabel filii Phadaiæ, 1 *Par.* 3. 21. & 4. 42.

Phaltiel, פַּלְטִיאֵל Liberatio Dei, aut expulſio Dei. Filius Ozan, *Num.* 34. 36. princeps tribus Iſſachar. Filius Lais 2 *Sam.* 3. 15.

Phanuel, פְּנוּאֵל φανουήλ Videns Deum, ſive facies Dei. Locus juxta torrentem Iaboc, in finibus Amorrhæorum. in ſorte Ruben: ubi Jacob, qui deinceps Iſraël, tota nocte luctatus eſt cum angelo, *Gen.* 32. 30. ita appellatus, quod vidiſſet dominum. Hæc civitas Gedeonis exercitui panes negavit: cujus turrim deſtruxit Gedeon, & habitatores occidit. *Iud.* 8. 8. Hanc Strabo lib. 16. faciem Dei appellat. Eſt autem continua Tripoli, apud eamque mons Libanus deſinit. Jeroboam ipſam ædificiis reparavit, 1 *Regum* 12. 25. Fuit hoc nomine filius Seſac, 1 *Par.* 8. 8. Pater item Annæ prophetiſſæ, *Luc.* 2. 36.

Phara, פּוּרָה φαρά frugifer, vel fructificans, aut creſcens, ſive vacca. Famulus Gedeonis, *Iud.* 7. 10. Nomen item urbis, 1 *Mach.* 9. 51.

Pharái, פַּעֲרַי Hiatus vel apertio. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 35.

Pharam, פִּרְאָם Onager eorum, vel ferocitas eorum, aut fructificatio matris, vel taurus matris. Rex Jerimoth, *Ioſ.* 10. 3.

Pharan, פָּארָן Pulchritudo, ſive laus, aut gloriatio, vel propagines. Nomen oppidi, *Gen.* 14. 6. Eſt item generale nomen deſerti Saracenorum trans Arabiam contra auſtralem plagam, per quod Iſraël perrexit tranſiens ex Ægypto in terram Chanaan duce Moſe, in quo ſunt multa loca terminata, XVIII. ſcilicet manſiones, quarum una eſt Haſeroth, *Num.* 10. 12. & 13. 1. & 4. 27. Accipitur Pharan pro prima parte deſerti Arabiæ prope montē Sinai. At *Deut.* 1. 1. pro

ultima parte verſus terram promiſſionis. Et Aſſeroth eſt in medio, *Gen.* 14, 6. & 21. 21. *Num.* 33. 36. dicitur deſertum Sin per tſade. Eſt etiam Pharan mons Sinai contiguus: cujus meminit *Abacuc.* 4. 3. *Deut.* 33. 2.

Pharao, פַּרְעֹה Diſſipans, vel diſcooperiens, aut nudans: vel Syriacè, vindicans. Rex Ægypti, cui cognomen Nechao, 2 *Reg.* 23. 33.

Pharathon, פִּרְעָתוֹן Diſſipatio, vel ruptura, aut denudatio ejus: vel Syriacè, vindicta ejus. Civitas in Ephraim in monte Amalec, *Iud.* 12. 15.

Pharathonites, פִּרְעָתוֹנִי Idem, *Iud.* 12. 13. 2 *Sam.* 23. 30.

Phares, פֶּרֶץ Diviſio. Filius Judæ ex Thamar nuru ſua, *Gen.* 38. 29. 1 *Par.* 4. 1.

Phares, פֶּרֶשׁ 1 *Par.* 7. 16. Eques aut dividens, ſive exponens vel declarans. Filius Machir ex Maacha uxore ſua.

Phareſitæ, פַּרְצִי Diviſi, *Num.* 26. 20.

Pharphar, פַּרְפַּר Comminutus, aut fructificatio fructus, ſive taurus tauri. Nomen fluvii Damaſci, 2 *Reg.* 5. 12.

Pharisæus, φαρισαῖος, diviſus, ſequeſtratus ab aliis vitâ religioſiori. fuit ſectæ nomen apud Judæos, quæ tamen dicebat dari reſurrectionē mortuorum, *Act.* 23. 6. Tres temporibus Chriſti fuerunt ſectæ inter Iudæos, ſcil. Sadducæorum, Phariſæorum & Heſſæorum. Secta Phariſæorum olim fuit honorata admodum, ſed poſtea eadem populo fuit riſui: ideoque ſeptem ridiculis nominibus fuit denominata.

Pharnach, פַּרְנָךְ Taurus percutiens vel percuſſus aut contuſus, ſive fructificatio aromatum, Pater Eliſaphan principis tribus Zabulon, *Num.* 34. 25.

Pharos, פַּרְעֹשׁ pulex, vel culex, ſive fructus tineæ. Nomen viri, *Eſd.* 2. 3. & 8. 3.

Pharſandatha, פַּרְשַׁנְדָּתָא Revelatio menſtrui vel commotionis ſuæ, aut equitis commotio, ſive ſtercus menſtruorum vel commotionis ejus. Filius Aman filii Amadatha, *Eſth.* 9. 7.

Pha-

Pharua, פְּרוּחַ Floridus: aut Syriacè, volans, nomen viri, 1 *Reg*. 4. 17.

Pharuda, פְּרוּדָה Separatio, vel diſperſio. Nomen viri, *Eſd*. 2. 55.

Pharurim, פַּרְוָרִים Lebetes, ſive ſuburbana, 2 *Reg*. 23. 11. Hebr. Pharvarim.

Phaſe, פֶּסַח Tranſitus. Vide Paſcha.

Phaſea, Idem. Nomen viri, *Eſd*. 2. 49.

Phaſelis, φασηλὶς Tranſitus vel claudicatio nativitatis vel generationis. D. Nomen loci, 1 *Mach*. 15. 23.

Phaſeron, φασιρὼν Oris canticum, ſive os planum. D. 1 *Mach*. 9. 66.

Phaſpha, פִּסְפָּה Diminutio oris, vel os diminutum. Filius Jether, 1 *Par*. 7. 38.

Phaſga, פִּסְגָּה Collis, ſive altitudo, aut munitio. Nomen montis Moabitarum, *Num*. 21. 20. *Ioſ*. 13. 20.

Phaſſur, פַּשְׁחוּר Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum, aut expandens foramen vel albedinem, Sacerdos filius Emmer, *Ier*. 20. 1. Heb. Phashur, Filius item Melchiæ, *Ier*. 21. 1. 1 *Par*. 9. 12. Pater Gedeliæ, *Ier*. 38. 1.

Phathaia, פְּתַחְיָה porta domini, ſive aperiens dominus. Nomen viri, *Eſd*. 10. 23.

Phathuel, פְּתוּאֵל Buccella Dei, ſive perſuaſio Dei, aut dilatatio Dei. Pater Joëlis prophetæ, *Ioel* 1. 1.

Phathures, פַּתְרוֹס Buccella roris, aut perſuaſio ſive dilatatio ruinæ vel diſtillationis. Nomen loci in Ægypto, *Ier*. 44. 1.

Phau, פָּעוּ Ululans, aut gemens, vel apparens. Nomen urbis Adar regis ſeptimi in Edom, *Gen*. 36. 39. quæ in 1 *Par*. 1. 49. dicitur Phai.

Phedael, פְּדַהְאֵל Redemptio Dei. Filius Ammiud princeps tribus Nephthali, *Num*. 34. 28.

Phegiel, פַּגְעִיאֵל Obviatio Dei, ſive deprecatio Dei. Filius Ochram princeps tribus ſuæ Aſer, *Num*. 1. 13.

Pheldas, פִּלְדָּשׁ Ruina trituræ, aut judicium tri-

turæ. Filius Nachor ex Melcha, *Gen.* 22. 22.

Pheleia, פְּלָיָה Miraculum domini, ſive occultum domini: filius Elioenai, filii Naariæ, 1 *Par.* 3. 24.

Phelelia, פְּלַלְיָא Cogitans dominum, aut orans dominum, ſive judicium domini. Nomen viri, *Neh.* 11. 12.

Pheleth, פֶּלֶת Ruina, ſive judicatio. Pater Hon, *Num.* 16. 1.

Phelethi, פְּלֵתִי Idem. Nomen populi ſive legionum quarundam David, 2 *Sam.* 8. 18. & 20. 23. 1 *Paral.* 18. 17.

Phelethi, רָצִים 2 *Reg.* 11. 19. In Hebræo eſt Raſim, & tranſfertur per curſores.

Phelonithes, פְּלוֹנִי Cadens, ſive occultus, 1 *Par.* 11. 36.

Phelti, פִּלְטָי Liberatio, vel expulſio. Nomen viri, de quo *Neh.* 12. 17.

Pheltia, ſive Pheltias, פְּלַטְיָה Liberatio domini, aut expulſio domini. Nomen viri, *Neh.* 10. 22. Filius Banaiæ, *Ezech.* 11. 1.

Phenenna, פְּנִנָּה Gemma, ſive facies noſtra. Altera uxor Elcanæ, 1 *Sam.* 1. 2.

Pherezæi, פְּרִזִּי Rurales, id eſt habitantes in villis abſque muro, nomen populi, *Gen.* 15. 20.

Pherezæus, Idem. ſ. n.

Phermeſta, פַּרְמַשְׁתָּא Ruptura fundamenti, vel rupturam ponens: aut ex Hebræo & Syro, taurus anniculus. Filius Aman filii Amadatha, *Eſth.* 9. 9.

Pheſdomim. פַּס-דַּמִּים Portio vel diminutio ſanguinum, aut diminutio tacentium vel aſſimulantium. Nomen loci, 1 *Par.* 11. 14.

Pheſſe, פָּסֵחַ Tranſitus, vel claudicatio. Filius Eſthon, 1 *Par.* 4. 12.

Pheshur, פַּשְׁחוּר Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum, aut expandens foramen vel albedinem. Nomen viri, *Eſd.* 2. 38.

Phethehia, פְּתַחְיָה Porta domini, ſive aperuit dominus. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 16.

Phe-

Phetros, פַּתְרוֹס Buccella roris, aut perſuaſio, vel dilatatio ruinæ vel diſtillationis. Nomen regionis, quæ Arabia Petræa dicitur, *Iſa.* 11. 11.

Phethruſim, פַּתְרֻסִים Idem. p.n. Filius Meſraim, *Gen.* 10. 14.

Phicol, פִּיכֹל Os omnium, id eſt omnis lingua, aut oris perfectio, ſive conſummatio. Princeps exercitus Abimélech regis Geraræ, *Gen.* 21. 22.

Phihahiroth, פִּי־הַחִירֹת Os vel labium libertatis, aut os ſculptum ab ore, non oſſe. Nomen loci, in quo caſtrametati ſunt Hebræi, revertentes de Ægypto, *Exod.* 14. 2. ſive quarta manſio Hebræorum, *Num.* 33. 8.

Philadelphia, φιλαδέλφεια Amor fratris vel fraternitatis. G. Civitas decapolis eſt juxta Plinium lib. 5. cap. 18. & Strabo in 16. ad cujus eccleſiam Johannes ſcripſit, *Apoc.* 1. 11. & 3. 7.

Philarches, φιλάρχης Amator principis. G. 2 *Mach.* 8. 32.

Philemon, φιλήμων Deoſculans. G. *Philemon* 1. 1.

Philetis, φιλητός Amabilis. G. Vir quidam, qui à fide Chriſti excidit, 2 *Tim.* 2. 17.

Philippenſes, φιλιππήσιοι Bellicoſi, ſive amatores equorum. G.

Philippi, φίλιπποι Bellicoſi, ſive amatores equorum. G. Macedoniæ urbs apud Stridonem fluvium à conditore Philippo Græciæ domitore ſic appellata, *Actor.* 16. 12. & 20. 6. 1 *Theſ.* 2. 2.

Philippus, φίλιππος Bellicoſus, vel amator equorum. G. Pater Alexandri regis, 1 *Mach.* 1. 1. Frater item Herodis, procurator Ituræ & Trachonitidis conſtitutus à Romanis, *Luc.* 3. 1. Eſt & nomen Apoſtoli, *Matth.* 10. 2. *Ioh.* 1. 43. Nomen cujuſdam diaconi, *Act.* 6. 5.

Philiſthæa, פְּלֶשֶׁת Conſperſa, ſcilicet cinere vel pulvere, ſive ruina appoſita, vel ruina duplex, ſeu ruinæ potus, vel cecidit bibens, *Iſa.* 14. 31.

Philiſthæi, פְּלִשְׁתִּים Conſperſi, ſcilicet cinere vel

pulvere, aut ruinę appoſitę, vel ruinæ duplices, ſive ruinæ potus, aut ceciderunt bibentes, 2 *Par.* 17. 11.

Philiſthæus, פְּלִשְׁתִּי Idem. ſ. n. 1 *Sam.* 17. 23.

Philiſthiim, Idem. p. n. Nomen populi, *Gen.* 10. 14.

Philologus, φιλόλογος Amator literarum, vel amator verbi. G. Nomen viri, *Rom.* 16. 15.

Philometor, φιλομήτωρ Amator matris. G. Ptolomæus Philometor, 2 *Mach.* 4. 21.

Phinees, פִּינְחָס Aſpectus vel facies confidentiæ vel protectionis. Filius Eleazari filii Aaron, *Exod.* 6. 25. filius item Heli ſacerdotis, 1 *Sam.* 1. 3. Heb. Phinhas.

Phinon, פִּינֹן Gemma, ſive aſpiciens, aut os æternitatis, vel os filii: aut ex Hebræo & Syro, os piſcis, ab ore, non ab oſſe. Civitas Idumæorum, *Gen.* 36. 41.

Phiſon, פִּישׁוֹן Oris mutatio ſive multitudo, aut extenſio. Magnum Indiæ flumen eſt è paradiſo fluens, *Gen.* 2. 11. quod ab Euſebio & Hieronymo in queſt. Heb. Ganges dicitur, ſive Getha Joſepho lib. 1. cap. 2. Iud. antiq. Salomon commentator Nilum vocat, *Gen.* 2. 11.

Phitom, פִּיתֹם Buccella eorum, aut oris conſummatio, ſive perſuaſio, vel dilatatio eorum. Nomen urbis quam ædificaverunt filii Iſraël Pharaoni regi Ægyptiorum, *Exod.* 1. 11.

Phithon, פִּיתוֹן Buccella ejus, aut perſuaſio vel dilatatio ejus: vel oris donum. Filius Micha filii Meribbaal, 1 *Par.* 8. 35. & 9. 41.

Phlegon, φλέγων Comburens. G. Viri nomen, *Rom.* 16. 14.

Phochéreth, פֹּכֶרֶת Oris exterminatio, vel oris conciſio. Nomen viri, *Eſd.* 2. 57.

Phœnix, ſive Phœnicia, φοινίκη Rubea vel purpurea, aut palma ſcilicet arbor, G. Syriæ pars eſt, in qua Sidon & Tyrus ampliſſimæ urbes ſitæ ſunt Straboni libr. 16. Geograph. De Phœnicia plura Pomponius Mela lib. 1. Geograph. Plinius lib. 5. cap. 12. nat. hiſt. Hieronymus refert hujus partes Samariam, Galilæam, aliaſque regiones, *Act.* 11. 19. Eſt & portus Crete hujus nominis, *Act.* 27. 12.

Phœ-

Phœbe, φοίϐη Lucida, vel pura, G. Mulieris nomen, *Rom*. 16. 1.

Phogor, פְּעוֹר Hiatus vel apertio. Mons in terra Moab in ſupercilio Lybiadis, reſpiciens ſolitudinem, in quem Balac rex Moab Balaam ariolum duxerat ad maledicendum Iſraëli, *Num*. 23. 28. In hoc Baal à gentibus fuit cultus, *Num*. 25. 3. Juxta hunc in valle ſepultus eſt Moſe, *Deut*. 24. 6. Eſt etiam idolum Moabitarum, *Num*. 25. 18. *Deut*. 3. 29. & 4. 3. *Ioſ*. 22. 17.

Phollati, פְּעֻלְּתַי Opera mea, ſive opus meum. Nomen viri, 1 *Par*. 26. 5.

Phoratha, פּוֹרָתָא Fructificatio, ſive multiplicatio aut ſortilegus. Filius Aman filii Amadatha, *Eſth*. 9. 8.

Phoſech, פָּסַךְ Fragmentum tuum, ſive diminutio tua. Filius Jephlat filii Heber filii Bariæ, 1 *Par*. 7. 33.

Phrygia, φρυγία Sicca vel ardens. G. Aſiæ minoris regio ampliſſima, à ſeptentrione, Galatiæ contermina: à meridie, Lycaoniæ, Piſidiæ, Migdoniæ: ab oriente Cappadociam attingit. ita Plinius in 5. cap. 32. nat. hiſt. Hieronymus ſcribit duas Phrygias: quarum major Smyrnam habet, minor verò Ilium. Phrygiam peragravit Paulus, *Act*. 2. 10. & 16. 6.

Phryx, φρύξ Siccus vel ardens. G. 2 *Mach*. 5. 22.

Phua, פֻּוָּה Hic, adverbium loci, aut os oris. Filius Iſſachar, *Gen*. 46. 13.

Phua, פּוּעָה Gemens, vel ululans, aut apparens. Nomen obſtetricis cujuſdam Hebræorum, *Exod*. 1. 15.

Phua, פּוּאָה *Iudic*. 10. 1. Angulus, aut coma. Pater Thola ducis in Iſrael filius Iſſachar filii Jacob, 1 *Par*. 7. 1.

Phul, פּוּל Ruina, aut faba. Rex Aſſyriorum, 2 Reg. 15. 19. 1 Par. 5. 26.

Phunitæ, פּוּנִי Aſpiciens, vel facies mea, *Num*. 26. 23.

Phunon, פּוּנוֹן Gemma, ſive aſpiciens. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de Salmona, *Num*. 33. 42.

Phur, פור Sors, *Eſth.* 3. 7.

Phurim, פּוּרִים Sortes, *Eſth.* 9. 26.

Phut, פוט Aphrica, aut Syriacè, craſſa vel pinguis, filius Cham, *Gen.* 10. 6. à quo Lybies.

Phuthæi, פּוּתִי Seducens, aut buccella, ſive latitudo. Filius Sobal, filii Hur primogeniti Caleb ex Ephrata concubina, 1 *Par.* 2. 53.

Phuthiel, פּוּטִיאֵל Aphrica Dei : vel ex Syro & Hebræo, pinguedo Dei. Nomen viri, *Exod.* 6. 25.

Phutiphar, פּוֹטִיפַר Aphricæ taurus : aut ex Syro & Hebræo ſaginatus taurus, vel pinguedinis fructificatio. Eunuchus Pharaonis, *Gen.* 37. 36.

Putiphar, פּוֹטִיפֶרַע Ex Syro & Hebræo, pinguedinem diſſipans, vel pinguedinis denudatio : aut Syriacè, pinguedinis vindicta. Nomen ſacerdotis urbis Heliopoleos, ſoceri Joſeph filii Jacob, *Gen.* 41. 45. & 46. 20.

Phygellus, φύγελλος Fugitivus. G. Vir quidam, de quo Paulus, 2 *Tim.* 1. 15.

¶ Pigmæi, גַּמָּדִים Hebraicè dicitur Gammadim : & vertitur Nani, vel cubitales. Nomen populi, *Ezech.* 27. 11.

Pila, מַכְתֵּשׁ Hebraicè dicitur Machtes, id eſt contuſio, vel pila, aut mortariolum. Nomen loci, *Sopho.* 1. 11.

Pilatus, Πίλατος Conſtringens, vel conſtrictus, Nomen procuratoris Judææ à Romanis conſtituti, *Luc.* 3. 1. qui Chriſtum morti adjudicavit, *Matth.* 27. 2. *Luc.* 3. 1.

Piſidia, Πισιδία Picea, id eſt pice denigrata. G. Minoris Aſiæ provincia eſt, de qua Plinius libr. 5. cap. 27. Hæc Antiochiam inſignem urbem habet. Strabo lib. 12. Meminit ipſius & Lucas, *Act.* 13. 14. & 14. 24.

Piſtica, Πιςικὴ Fidelis. G. *Iohan.* 12. 3.

¶ Polonites, פְּלוֹנִי Cadens, aut occultus. Vide Phallonites & Phelonites.

Ponticus, Ποντικὸς Ex Ponto, regione Aſiæ, *Act.* 18. 2.

Pontius, Πόντιος Marinus. G. prænomen Pilati procuratoris Judææ, *Matth.* 27. 2.

Pon-

Pontus, Πόντος Mare. G. Lata regio Aſiæ ad mare Ponticũ quod idem & Euxinum, Aſiam Europamque diſterminans, appellatur, ſita. Cappadociam, Armeniam, Colchidem, aliasque provincias complectitur. De hoc Strabo lib. 12. Ptolomæus in quinto, cap. 1. *Act.* 2. 9. Hebraicè dicitur אֶלָּסָר Ellaſar, & vertitur auferens Deus, vel ablatio Dei, ſive recedens à Deo, *Gen.* 14. 1.

Portius, Πόρτιος Vitulus, aut Vitulinus. G. præſes Palæſthinæ & Judææ, cognomento Feſtus. *Actor.* 24. 28.

Poſidonius, Ποσειδώνιος potum præbens. Nomen viri, 2 *Mach.* 14. 19.

¶ Priapus, מִפְלֶצֶת, In Hebræo eſt Miphleſeth, & tranſfertur Simulachrum, ſive tremor vel concuſſio. Nomen idoli, 1 *Reg.* 15. 13. 2 *Par.* 15. 16.

Priſcas, Πρίσκας Latinum eſt, id eſt antiquus, priſcus, Adjutor fuit Pauli, *Rom.* 16. 3.

Priſcilla, πρίσκιλλα Idem: diminutivum à Priſca. Uxor Aquilæ pontici, *Act.* 18. 2.

Probatica, προβατικὴ Ovina, id eſt locus ubi pecora ſacrificanda retinebantur, G. *Ioh.* 5. 2.

Prochorus, πρόχορος Expeditus vel facilis, aut promptus vel paratus. G. Nomen diaconi, *Act.* 6. 5.

Proſelytus, προσήλυτος Advena, vel peregrinus. G. *Act.* 2. 11.

¶ Ptolomais, πτολεμαΐς Bellicoſa. G. Civitas eſt, in Judæa, maritima, prope montem Carmelum, quæ quondam à quodam Ptolemæo ſic dicta eſt, *Act.* 21. 7.

Ptolemæi, πτολεμαῖοι Idem. p. n. G. Sic vocabantur reges poſteriores Ægypti.

Ptolemæus, πτολεμαῖος Sulcus, ſcilicet, qui fit cum aratro: ſive ſuſpendens aquas, aut coadunatio aquarum. Græcè verò Bellicoſus, Filius Dolimini, 1 *Mach.* 3. 38.

¶ Pubaſtus, פִּי בֶסֶת Os conculcationis, vel contemptus, ab ore. Nomen civitatis Ægypti, *Ezech.* 30. 17.

Publius, πόπλιος Latinum eſt, Qui populo

gratus eſt. Nomen viri Latinum, quaſi publicus, quod dicitur quaſi *populicus*, *Act*. 28.7.

Pudens, Πούδης Latinum eſt. Nomen viri, 2 *Tim*. 4.21.

Puteoli, Ποτίολοι Latinum eſt. Civitas, colonia Campaniæ, eadem Cea dicta, *Act* 28.13.

¶ Pyrrhus, Πύῤῥος Flavus, rubens. Pater Soſipatris, *Act*. 20.4.

Litera Q.

¶ Quartus, κούαρτος Latinum eſt. Nomen viri, *Rom*. 16.23.

Quintus, κοΐντος Latinum eſt. Prænomen Memnii legati Romanorum, 2 *Mach*. 11.34.

Litera R.

¶ Raab, רַהַב Superba, aut fortis, vel tumultuans. Ægyptum eſſe quidam memorant, *Pſal*. 87.4.

Raaia, רְאָיָה Viſio domini. Filius Subal filii Juda, 1 *Par*. 4.2. *Eſd*. 2.47.

Raamias, רַעַמְיָה Tonitruum domini, ſive malum à domino, aut ſocius à domino, vel paſtor à domino. Nomen viri, *Neh*. 7.50.

Rabba, רַבָּה Multa, ſive grandis, aut jurgium, ſive impugnatio. Urbs in tribu Juda, *Ier*. 49.2.

Rabbath, Idem. Civitas filiorum Ammon, *Deut*. 3.11. 2 *Sam*. 12.26. *Ier*. 49.2. Quam Euſebius Philadelphiam eſſe credit.

Rabbi, ῥαββί Magiſter, *Matth*. 23.7. *Marc*. 9.5. *Ioh*. 1.38.

Rabboni, ῥαββονὶ Magiſter. Syrum eſt, *Marc*. 10.51.

Rabboth, רַבּוֹת Fœnus, vel uſura, aut multitudo vel jurgium ſive impugnatio. Civitas in tribu Iſſachar, *Ioſ*. 19.20.

Rabmag, רַב-מָג Multitudinem diſſolvens, vel liquefaciens: aut magiſter, vel princeps liquefactionis, ſive magiſter vel princeps liquefactus vel tabefactus. Princeps quidam, cujus meminit, *Ieremias* 39.3.

Rab-

Rab-ſaces, רַב-שָׁקֵה Magiſter, vel præpoſitus bibentium, aut magiſtri oſculum vel ſaceulus, ſive multum bibens, aut oſculans, vel magnus ſaccus. Princeps in exercitu Nabuchodonoſor, 2 *Reg*. 18. 17.

Rab-ſares, ſive Rabſaris, רַב-סָרִיס Magiſter vel præpoſitus Eunuchorum, princeps quidam ſub rege Nabuchodonoſor, 2 *Reg*. 18. 17. *Ier*. 39. 3.

Raca, ῥακά Vacuus, vel vanus. D. *Matth*. 5. 22.

Rachal, רָכָל Suſurro, aut aromatarius, ſive negotiator. Civitas, quam David ſuorum ſpoliorum participem fecit, 1 *Sam*. 30. 29.

Rachel, רָחֵל Ovis, Filia Laban, altera uxor Jacob, *Gen*. 22. 9.

Raddai, רַדַּי Deſcendens, vel dominans. Quintus filius Iſai, 1 *Par*. 2. 14.

Ragau, רְעוּ ῥαγαῦ Socius, aut paſtor ejus, ſive malum vel confractio ejus. Filius Phalech, 1 *Paral*. 1. 25. qui Reu *Gen*. 11. 19. ſcribitur. *Luc*. 3. 35.

Rages, ῥάγοι Tempeſtas, vel commotio. D. Civitas apud Medos, *Tob*. 1. 16.

Raguel, רְעוּאֵל paſtor Dei, aut amicus Dei, vel confractio Dei. Sacerdos in urbe Madian, ſocer Moſi, *Exod*. 2. 19. qui *Exod*. 3. 1. dicitur Jethro.

Rahab, רָחָב lata, ſive dilatata, aut platea. Mulier quæ hoſpitio ſuſcepit exploratores miſſos à Joſue in Iericho, *Ioſ*. 2. 1.

Rahabia, רְחַבְיָהוּ Latitudo ſive platea domini. Nomen viri, 1 *Par*. 26. 25.

Raham, רַחַם Vulva, ſive miſericordia: aut Syriacè, amicus. Filius Samma filii Hebron, 1 *Par*. 2. 44.

Rahelaia, רְעֵלָיָה Sopor domini, vel inebrians dominus, aut ſocius vel paſtor ipſi domino. Nomen viri, *Eſd*. 2. 2.

Rahuel, רְעוּאֵל paſtor Dei, aut amicus Dei, vel confractio Dei. Filius Eſau ex Baſemath uxore. *Gen*. 36. 4. Filius Jebaniæ, 1 *Par*. 9. 8.

Raia, רְאָיָה Viſio domini. Filius Subal filii Juda, 1 *Par*. 4. 2.

Ram, רָם Excelſus, vel ſublimis, aut projiciens, Filius Eſron filii Phares, 1 *Par.* 2. 9. Filius item Jerameel primogeniti Eſron, 1 *Par.* 2. 25.

Rama, רָמָה Excelſa vel ſublimis, aut projecta. Civitas in tribu Benjamin, haud procul à Gabaon, *Ioſ.* 18. 25. *Iud.* 4. 5. & 19. 13. quam reædificavit Baaſa rex Iſraël in Juda, 1 *Reg.* 15. 17. *Ier.* 40. 1.

Ramatha, רָמָתָה Idem. Urbs Syriæ in monte Ephraim, de qua 1 *Sam.* 15. 24. Hieronymus in Thamnitica regione juxta Dioſpolin ſitam ſcribit.

Ramathaim, רָמָתַיִם Idem. p. n. Civitas eadem quæ Rama & Ramatha. Dicitur & Arimathea, 1 *Sam.* 1. 1.

Ramathites, רָמָתִי Excelſus ſive exaltatus, aut projiciens vel projectus. 1 *Par.* 27. 27.

Ramath-lechi, רָמַת-לְחִי Elevatio maxillæ. Nomen loci, *Iud.* 15. 17.

Ramathæ, ῥαμαθὲμ Excelſa vel ſublimis, aut projecta. D. Civitas, 1 *Mach.* 1. 34.

Rameſſes, רַעְמְסֵס Tonitruum vel exprobratio tineæ, aut malum delens ſive diſſolvens, vel confractionem diſſolvens. aut confractus à tinea. Civitas eſt in extremis finibus Ægypti ab Iſraelitis condita, olim (ut Hieronymus ait in Hebraicis quæſt.) pagus Arſenoites dicta fuit, *Gen.* 47. 11. *Num.* 33. 3.

Rameth, רֶמֶת Sublimis vel excelſa, aut projecta. Civitas in tribu Iſſachar, *Ioſ.* 19. 21.

Ramoth, רָמֹת Idem. Civitas ſacerdotum atque fugitivorum eſt in tribu Gad, non procul à monte Galaad, *Ioſ.* 13. 26. 1 *Sam.* 30. 27.

Ramoth, רָאמוֹת *Deut.* 4. 43. *Ioſ.* 20. 8. 1 *Reg.* 22. 3. 1 *Par.* 6. 73. Videns mortem, vel intuitus mortis, vel altitudines. Eadem civitas quæ & Ramoth prior.

Rapha, רָפָא Medicina, vel medicus, aut relaxatio, vel gigas. Filius Benjamin, 1 *Par.* 8. 2. qui *Gen.* 46. 21. dicitur Echi. Filius item Baana, 1 *Par.* 8. 37. & 20. 6.

Rapha, רָפַח 1 *Par.* 7. 25. Relaxatio laquei. Nomen viri.

Ra-

Raphael, רְפָאֵל Medicina Dei. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 7.

Raphaia, רְפָיָה Medicina domini, ſive relaxatio domini. Filius Jeſeiæ filii Phaltiæ, 1 *Par.* 3. 21. & 4. 42. Filius Thola, 1 *Par.* 7. 2. Filius Baana, 1 *Par.* 9. 43.

Raphaim, רְפָאִים Gigantes, vel medici, aut relaxati. Populi ſunt quos Moabitæ, Emim, Ammonitæ, Zomzommim vocant, *Deut.* 2. 12. Vide Emim. Item nomen vallis juxta Jeruſalem, *Ioſ.* 15. 9. *Iſa.* 17. 5.

Raphidim, רְפִידִים Reclinatoria, ſive ſtramenta, aut remiſſæ manus, vel medicina manuum. Locus in ſolitudine, non procul ab Horeb monte, ubi undecima Iſraelitarum manſio fuit, *Exod.* 17. 1. *Num.* 33. 14.

Raphon, ῥαφών Medicina, vel relaxatio, aut gigas. D. Civitas, 1 *Mach.* 5. 37.

Raphu, רָפוּא Idem, pater Phalti, *Num.* 13. 10.

Raſin, רְצִין Voluntas, vel voluntarius, aut curſor, ſive veredarius. Rex Syriæ, 2 *Reg.* 16. 5. *Eſd.* 2. 48.

Raſias, ῥασὶς Secretum domini, vel myſterium domini. D. Nomen viri, 2 *Mach.* 14. 37.

Raſon, רְזוֹן Tenuis vel macilentus, ſive ſecretum, aut ſecretarius, vel princeps. Filius Eliada, 1 *Reg.* 11. 23.

¶ Rebe, רֶבַע Quartus, vel quadratus, ſive accubans, vel accubatio. Rex Madianitarum, *Num.* 31. 8. *Ioſ.* 13. 21.

Rebecca, רִבְקָה Saginata, ſive impinguata, aut contentio obtuſa, vel contentio impedita. Filia Bathuel filii Nachor uxor Iſaac, *Gen.* 22. 23.

Rebla, ſive Reblatha, רִבְלָה Rixa, vel magnitudo illi aut jurgium inveteratum vel conturbatum, ſive jurgium defluens. Civitas Syriæ, *Num.* 34. 11. 2 *Reg.* 23. 33. & 25. 16. quæ poſtea (ut Hieronymus tradit) Antiochia dicta eſt. Poſtremo Juſtiniani principis tempore (Vollaterano lib. 11. authore) Theopolis dici cœpit.

Recca. רַקַּת Vacuitas, ſive ſputum aut ſaliva, vel tempus, quod pars capitis eſt. Civitas in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19. 35.

Recem,

Recem, רֶקֶם Vacuus, aut vanus, vel pictura varia aut ſaliva eorum. Civitas in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18.27. Nomen ducis, *Ioſ.* 13. 21. Filius Hebron, 1 *Par.* 2. 43. Rex item Madianitarum, *Num.* 31.8. quem Joſephus lib. 4. ſcribit ſui nominis in Arabia condidiſſe urbem: à Græcis poſtea Petram dictam.

Recha, רֵכָה Tenera, vel delicata. Nomen viri, 1 *Par.* 4. 12.

Rechab, רֵכָב Quadriga, aut equitatus, vel equitans. Pater Jonadab, 2 *Reg.* 10.15. Filius Remmon Berothitæ, 2 *Sam.* 4. 2. 1 *Par.* 2. 55.

Rechabitæ, רְכָבִים Idem. p. n. *Ier.* 35. 2.

Reema, רַעְמָה Tonitruum, ſive exprobratio, aut malum quoddam, ſive ſocietas quædam vel confractio quædam. Regio ſic dicta à Regma filio Chus, *Ezech.* 27. 22.

Regium, ῥήγιον Ruptura vel fractura, quoniam illic terra rupta eſt inter regnum Neapolitanum & Siciliam. G. Siciliæ civitas maritima, viginti milia paſſuum à promontorio Peloro ſecreta, *Act.* 28. 18.

Regma, רַעְמָה Idem quod Reema. Filius Chus, *Gen.* 10. 7.

Regom, רֶגֶם Lapidans, vel lapidatus aut purpureus. Filius Jahaddai, 1 *Par.* 2. 47.

Rehum, רְחוּם Pius, ſive miſericors: aut Syriacè amicus. Nomen viri, *Eſd.* 2. 2.

Rei, רֵעִי Socius, aut paſtor: ſive malum vel confractio mea. Nomen viri, 1 *Reg.* 1. 8.

Reia, רְאָיָה Viſio domini. Filius Ioel, 1 *Par.* 5. 5.

Remeia, רַמְיָה Sublimis vel excelſus dominus, aut projectio domini. Nomen viri, *Eſd.* 10. 25.

Rempha, כִּיּוּן. Pro hoc in Hebræo eſt Chiun, quod vertitur placenta, id eſt torta adipe conſperſa, ſive præparatus, aut compoſitus. Hebræi verò dicunt, Chiun lingua Arabica vel Phunica Saturnum ſignificare. Idolum, *Amos* 4. 26. *Act.* 7. 43.

Remmon, רִמּוֹן Malum granatum, ſive altitudo. Civitas in tribu tam Judæ quam Simeonis, *Ioſ.* 15. 31. & 9. 7.

Item

Item petra in tribu Benjamin, *Iud.* 20. 47. Vallis item apud *Zach.* 14. 10. ſive civitas ſecundum Lyranum, non procul à Mageddo, quæ à quibuſdam nunc Maximianopolis dicitur. Sic vocabatur & pater Baana & Rechab ſervorum Isboſeth, 2 *Sam.* 4. 6. Nomen idoli, 2 *Reg.* 5. 18.

Remmon-phares, רִמֹּן־פֶּרֶץ Mali granati diviſio, aut malum granatum diviſionis, vel altitudinis diviſio. Decima ſexta Iſraelitarum manſio, *Num.* 33. 19.

Remmono, רִמּוֹנוֹ Malum granatum ejus, ſive altitudo ejus. Civitas ſacerdotum in tribu Zabulon, 1 *Par.* 6. 77.

Reſa, ῥησά Caput, vel voluntas, aut curſus. D. *Luc.* 3. 27.

Reſeph, רֶשֶׁף Volucris, aut diabolus, vel ſagitta, ſcil. ignita. Nomen viri, 1 *Par.* 7. 25.

Reſeph, רֶצֶף pavimentum vel extenſio, aut pruna, id eſt calculus ignitus. 2 *Reg.* 19. 12. *Iſa.* 37. 12. Urbs Syriæ, ut ait Hieronymus. Alii dicunt fuiſſe Petram, Arabiæ civitatem.

Reſen, רֶסֶן Frænum. Civitas ab Aſſur ædificata inter Chale & Niniven, *Gen.* 10. 12.

Reſia, רִצְיָא Voluntas, aut voluntarius, ſive curſor, aut veredarius. Filius Olla, 1 *Par.* 7. 25.

Reſpha, רִצְפָּה Extenſio, ſive pavimentum, aut pruna, id eſt, calculus ignitus. Concubina Saul, filia Aia, 2 *Sam.* 3. 7.

Reſſa, רִסָּה Irroratio, vel ſtillicidium. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Lebna, *Num.* 33. 21.

Rethma, רִתְמָה Iuniperus, ſive ſonitus, aut ſtrepitus. Locus ad quem venerunt filii Iſrael de Aſeroth, *Num.* 33. 18.

Reu, רְעוּ Socius, vel amicus aut paſtor, ſive malum, aut confractio. Filius Phaleg, *Gen.* 11. 18. qui Regau 1 *Par.* 1. 25. dicitur, iiſdem tamen conſonantibus & punctis apud Hebræos.

¶ Rhode, Ῥόδη Roſa. G. Nomen puellæ, *Act.* 12. 13.

Rhodochus, ῥόδοχος Roſeus currus. G. Judæus quidam de quo 2 *Mach.* 13. 21.

Rhodus, ῥόδος Roſa. G. Cycladum inſularum nobiliſſima & ab oriente prima, quondam Ophiuſa vocata, diſtans à portu Aſiæ nonaginta millibus paſſuum, *Act.* 21. 1. 1 *Mach.* 15. 23.

¶ Ribai, רִיבַי pugnans vel objurgans, ſive multiplicans. Pater Ithai, 2 *Sam.* 23. 29.

Rinna, רִנָּה Canticum, ſive exultatio. Filius Simeonis, 1 *Par.* 4. 20.

Riphath, רִיפַת Medicina, ſive relaxatio, aut bovile, hoc eſt ubi boves clauduntur. Filius fuit Gomer, *Gen.* 10. 3. Ab hoc Riphæi dicuntur, qui Paphlagones cognomentum ſortiti ſunt.

¶ Roaga, רוֹהֲגָה Saturatus vel inebriatus meditatione vel æloquio, aut ſaturatus vel inebriatus abſtractione vel ſeparatione. Filius Somer filii Heber, 1 *Paral.* 7. 34.

Roboam, רְחַבְעָם Dilatans populum, aut latitudo vel platea populi, ſive odor vel odorans cum populo. Filius Salomonis, 1 *Reg.* 11. 43. 1 *Par.* 3. 10.

Rogel, רוֹגֵל Pes, ſive pedeſtris, aut explorans, vel delator, ſive accuſator, aut Syriacè, conſuetudo. Fons prope Jeruſalem in tribu Juda ad ſeptentrionem, *Ioſ.* 15. 8. & 18. 16. 1 *Reg.* 1. 9.

Rogelim, רוֹגְלִים Idem, p. n. Nomen loci, 2 *Sam.* 17. 27.

Rogom-melech, רֶגֶם-מֶלֶךְ Lapidans regem vel conſiliarium aut purpura regis vel conſiliarii, Princeps Darii regis, *Zach.* 7. 2.

Rohob, רְחוֹב Latitudo, ſive dilatatio, aut platea. Civitas Levitarum in tribu Aſer, *Ioſ.* 19. 28. 1 P*ar.* 6. 75. Rex Seba, 2 *Sam.* 8. 3.

Rohobia, רְחַבְיָה Latitudo ſive dilatatio domini, aut platea domini. Filius Elieſer filii Moſis, 1 *Par.* 23. 17.

Rohoboth, רְחוֹבוֹת Latitudines, ſive dilatationes, aut plateæ. Civitas Idumææ eſt prope flumen: patria Saulis Idumæorum regis, *Gen.* 36. 37. Legitur *Gen.* 10. 11. *Et*

adi-

ædificavit Ninive, & plateas civitatis. Pro, plateas civitatis, LXX. transferunt τὴν ῥοωβὼθ πόλιν *Rohoboth civitatem*, ſicque Chaldæus interpres: tunc civitatis nomen erit ab Aſſur conſtructæ.

Roma, רָאוּמָה Excelſa, ſive ſublimis, aut rhinoceros, vel intuens nimis, Concubina Nachor fratris Abraham, *Gen.* 22. 24.

Roma, Ρώμη Civitas Italiæ. Valens, vel valentia, aut potens vel robuſta, G. 2 *Tim.* 1. 17. *Act.* 18. 2. & 19. 21.

Romani, ῥωμαῖοι Idem, p. n. *Iohan.* 11. 48. *Act.* 2. 10. & 22. 29.

Romani, כִּתִּים *Dan.* 11. 30. pro hoc, in Heb. eſt Cittim, & vertitur conterentes, vel contritio maris, ſive Diadema, aut aurum, vel tinctura: aut ex Syro & Hebræo coacervatio maris. Vide Chetim & Italia.

Romanus, ῥομαῖος Valens, ſive potens, aut robuſtus. G. *Act.* 2. 10. & 16. 38.

Romelia, רְמַלְיָהוּ Excelſus domini, ſive celſitudo domini, aut projectus à domino. Pater Phacee regis Iſraël, 2 *Reg.* 15. 27. & 16. 1.

Romemthi-ezer, רוֹמַמְתִּי-עֶזֶר Exaltans adjutorem vel auxilium, ſive exaltavi atrium. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 4.

Ros, רֹאשׁ Caput, vertex, ſummitas, ſive principium. Filius Benjamin, *Gen* 46. 21.

Roth, עַטְרוֹת Coronæ, ſive calamus inebriationis vel ſaturitatis: aut ex Syro & Hebræo, conſilium inebriationis vel ſaturitatis. Civitas tribui Gad data in poſſeſſionem, *Num.* 32. 35. Heb. Atroth: & jungitur ſequenti dictioni Sophan, ut ambæ voces nomen ſint unius civitatis, Atarothſophon.

¶ Ruben, רְאוּבֵן Videns filium, vel viſio filii, aut viſionis filius. Filius Jacob ex Lia, *Gen.* 29. 32.

Rubenitæ, Idem.

Rubenites, רְאוּבֵנִי Idem, 1 *Par.* 11. 42.

Rufus, ῥοῦφος Latinum eſt, *Marc.* 15. 21. *Rom.* 16. 13. nomen viri.

Ruma, רוּמָה Excelſa, ſive ſublimis, aut proje-ǵta. Civitas in tribu Ephraim, *Ioſ.* 15. 52. *Iud.* 9. 41. 2 *Reg.* 23. 36. quæ aliàs Remphtis, item & Arimathæa, teſte Euſebio vocatur.

Ruth, רוּת Saturata, vel inebriata. Uxor Mahalon filii Elimélech Beth-lehemitæ, *Ruth* 1. 4.

Litera S.

¶ Saaph, שָׁעַף Cogitans, aut qui volat, vel prævolans. Filius Jahaddai, 1 *Par.* 2. 47.

Saal, שְׁאָל poſtulans ſive poſtulatus, aut commodatus, ſive ſepulchrum, vel infernus, aut fovea. Nomen viri, *Eſd.* 10. 29.

Saananim, צַעֲנַנִּים Motiones vel motus dormientis. Civitas eſt limes tribus Nephthali, *Ioſ.* 19. 33.

Saaráim, שַׁעֲרַיִם Portæ, ſive æſtimationes, aut appretiationes, vel capilli, ſive hordeum, aut tempeſtates, ſive dæmones, aut piloſi, vel hirci. Civitas in tribu Juda, in qua poſteri Simeonis habitaverunt, 1 *Par.* 4. 31.

Saba, שְׁבָא Converſio, ſive captivitas, aut canities vel ſeſſio. Filius Regma, *Gen.* 10. 7. à quo civitas regalis Æthiopiæ nomen accepit, 1 *Reg* 10. 1. *Iſa.* 60. 6. Hanc Joſephus libro ſecundo, à Cambyſe, rege Meroen ex ſororis vocabulo cognominatam ſcribit. Filius item Jectan, *Gen.* 10. 28. poſtremò ſic nominabatur filius Jecſan, *Gen.* 25. 3.

Saba, סְבָא *Gen.* 10. 7. 1 *Par.* 1. 9. Ubi dicitur, Saba, & Evila, *Pſal.* 72. 10. 15. *Iſa.* 43. 3. tranſfertur circuitio, aut ebrius: vel Syriacè, ſenex. Filius Chus. Inde Sabæi populi qui Fœlicem Arabiam incolunt, ſunt dicti. Eſt & Arabum metropolis nomine Saba, in monte ſita.

Sabaa, ubi dicitur *In terra Sabaa*, iſta non ſunt in Hebręo, 1 *Sam.* 13. 18.

Sabacthani, שְׁבַקְתָּנִי Dereliquiſti me. Chaldaicum verbum, *Matth.* 27. 46.

Sabaim, סְבָאִים Circuitiones, aut ebrii: vel Syriacè, ſenes, *Iſai.* 45. 14.

Sabam, שְׂבָם Idem quod ſequens dictio Sabama, & eadem civitas, *Num.* 32. 3.

Sa-

Sabama, ſive Sabam, שִׂבְמָה. Converſio ſive captivitas nimia, aut canities vel ſeſſio multa. Civitas quam ædificaverunt filii Ruben, *Num.* 32. 38. *Ioſ.* 13. 19. *Iſa.* 16. 8.

Sabania, שְׁבַנְיָה Convertens vel captivans dominus, aut intelligens vel ædificans dominus, ſive intellectus vel filiatio domini. Nomen viri, *Neh.* 9. 4.

Sabaoth, צְבָאוֹת Exercitus, pluralis numeri, ſive militiæ, aut fortitudines, *Ier.* 11. 20.

Sabarim, שְׁבָרִים. Confractiones, ſive ſpes, aut expectationes, aut frumenta. Locus eſt trans Jordanem in terra Amorrhæorum, qui à frangendo hoc nominis invenit: ſiquidem ibi Iſraelitarum acies fracta eſt, *Ioſ.* 7. 5.

Sabarim, סְבָרִים. Circuitus altitudinis, aut Syriacè, opiniones vel cogitationes, aut ſperantes, vel ſpes. Nomen loci, *Ezech.* 47. 16.

Sabat, שְׁבָט Sceptrum, vel virga, aut tribus. Menſis, quandoque Februario noſtro reſpondens, *Zach.* 1. 7.

Sabatha, סַבְתָּה Circuitus, vel circuiens, aut cauſans: aut Syriacè, ſenectus. Filius Chus, *Gen.* 10. 7. Ab hoc Sabatheni, qui à Græcis Aſtabari dicuntur, nomenclaturam ſortiti ſunt.

Sabatacha, סַבְתְּכָא Circuiens percuſſionem, vel cauſa percuſſionis: aut ex Syro & Hebræo, ſenectutis percuſſio. Filius Chus, *Gen.* 10. 7.

Sabbathai, שַׁבְּתַי Sabbathum meum, vel requies aut ceſſatio mea. Nomen viri, *Neh.* 11. 16.

Sabbathiſmus, Cαββατιϲμὸς Requies vel ceſſatio. D. *Heb.* 4. 9.

Sabbathum, שַׁבָּת Requies, ſive ceſſatio, 2 Reg. 4. 23.

Sabbee, שֶׁבַע Septem, vel ſeptimus, aut ſaturitas, ſive juramentum. Civitas in tribu Simeon, *Ioſ.* 19. 2.

Sabæi, שְׁבָא Captivantes, ſive convertentes, aut cani vel ſedentes. Populi, *Iob* 1. 15.

Saber, שֶׁבֶר Confractio, aut ſpes vel frumentum. Filius Caleb ex Maacha concubina, 1 *Par.* 2. 48.

Sachacha, סְכָכָה umbraculum, vel operimentum,

tum, ſive protectio, aut unctio: vel Syriacè ſpeculatio. Civitas in tribu Juda. *Ioſ.* 15. 61.

Sachar, שָׂכָר Merces, ſive pretium, aut ſicera, vel ebrietas. Nomen viri, 1 *Par.* 11. 35. qui 2 *Sam.* 23. 33. dicitur Sarar, 1 *Par.* 26. 4.

Sadducæi, ζαδδουκαῖοι Juſti, aut juſtificati: vel Syriacè, ſciſſi vel ſchiſmatici. D. Secta inter Judæos, negans eſſe reſurrectionem, *Act.* 5. 17. & 23. 7. *Luc.* 20. 27.

Sadoc, צָדוֹק Juſtus, aut juſtificatus. Filius Achitob, 2 *Sam.* 8. 17. 1 *Paral.* 6. 8. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 *Sam.* 15. 24. Filius item Merajoth, 1 *Par.* 9. 11.

Sage, שָׁגֵה Ignorans, ſive comprehendens, vel attingens: aut Syriacè, multus, ſive multiplicans. Nomen viri, 1 *Par.* 11. 34.

Sahar, צוֹחַר Lucidus, aut candidus. Filius Ashur ex Halaa uxore, 1 *Par.* 4. 7.

Saharaim, שַׁחֲרַיִם Nigri, vel turbidi, aut matutinantes, vel manè euntes. Nomen viri, 1 *Paral.* 8. 8.

Salabim, שַׁעַלְבִּים Reſpiciens corda, ſive pugnus vel pugillus in mari, aut vulpes in mari, vel ſemita in mari. Vide Salebim, *Iud.* 1. 35. 1 *Reg.* 4. 9.

Salaboni, שַׁעַלְבֹנִי Vulpis intellectus vel filius, aut vulpis ædificium, vel pugilli aut pugni ædificium vel intellectus, ſive ſemita ædificii vel intellectus, aut filii. Nomen loci, 2 *Sam.* 23. 32.

Salabonites. Idem, 1 *Par.* 11. 33.

Salai, שַׁלְחִי Miſſio vel mittens, ſive ramus aut propagines, vel telum, aut arma, ſcilicet miſſilia: vel Syriacè, ſpolians vel ſpoliatus. Mater Azuba, 1 *Reg.* 22. 42.

Salamiel, שְׁלֻמִיאֵל Pax Dei, ſive perfectio Dei, aut retributio Dei. Filius Suriſaddai, princeps ſuæ tribus Simeon, *Num.* 1. 6.

Salamina, ſive Salamis, σαλαμὶς Comminota, vel conquaſſata, aut fluctuans. G. Inſula Cypri in mari Euboico, contra Athenas, velut author eſt Pomponius Mela lib. 2. & Strabo, 14. In ea inſula eſt ejuſdem nominis oppidum, teſte Plinio lib. 5. cap. 31. quod poſtea appellatum Conſtantia, authore Hieronymo. Hoc Iudæi funditus demoli

liti ſunt, Trajani principis temporibus, extinctis omnibus accolis, velut ſcribit Euſebius in Chroni. & Hieronymus. In Salamine Paulus & Barnabas annuntiaverunt ſermonem Dei, *Act.* 13. 5.

Salathi, צִלְּתַי Umbra, ſive tinnitus, aut aſſans vel torrefaciens: aut Syriacè, orans. Nomen principis militum, 1 *Par.* 12. 20.

Saláthiel, שְׁאַלְתִּיאֵל poſtulatus Dei, ſive commodatus Dei. Pater Zorobabel ducis Juda, *Agg.* 1. 1. *Eſd.* 3. 2. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 *Par.* 3. 17.

Sale, שֶׁלַח σαλὰ Miſſio, vel mittens, ſive ramus, aut propagines, vel telum: aut arma, ſcil. miſſilia: aut Syriacè, ſpolians vel ſpoliatus. Filius Arphaxad, *Gen.* 10. 24. *Luc.* 3. 35. dicitur filius Chainan filii Arphaxad.

Salebim, שַׁעַלְבִים Reſpiciens corda, ſive pugnus vel pugillus in mari, aut vulpes in mari, vel ſemita in mari. Nomen loci, *Iud.* 1. 35. 1 *Reg.* 4. 9.

Salecha, סַלְכָה Caniſtrum tuum, aut elevatio ſive conculcatio tua. Civitas in Baſan, *Ioſ.* 12. 5.

Saled, סֶלֶד Afflictio: vel Syriacè, calefactio, vel aduſtio. Filius Nadab filii Semei filii Onam, 1 *Par.* 2. 30.

Salem, שָׁלֵם Pax. Nomen urbis in Sichimis, quę eſt in terra Samariæ, civitas Jacob, ſita in finibus Ephraim. Videtur quoque dicta Sichem. Hæc non eſt Jeruſalem, *Gen.* 33. 18. Alia fuit Salem. Vide Jeruſalem.

Salemoth, שְׁלוֹמוֹת Pacificatio, ſive perfectio, aut retributio. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 22.

Saleph, שֶׁלֶף Evaginans, vel evellens, aut diſcalcians. Filius Jectan, *Gen.* 10. 26.

Salim, שַׁעֲלִים σαλὶμ Vulpes, p. n. aut pugilli, ſive pugni, vel ſemitæ. Nomen loci, 1 *Sam.* 9. 4. *Iohan.* 3. 23.

Saliſa, שָׁלִישָׁה Trina, aut principalis, ſive ternaria, vel principiſſa, aut duciſſa. Regio eſt, 1 *Sam.* 9. 4.

Sallem, שִׁלֵּם Pax, ſive perfectio, aut retributio. Filius Nephthali, *Gen.* 46. 24. qui Sallum, 1 *Par.* 7. 13. dicitur.

Salma, שַׂלְמָא pax, ſive perfectio, aut retributio, ſive veſtimentum. Filius Nahaſſon filii Aminadab, 1 *Par.* 2. 11. qui Salmon & Salma in fine quarti cap. Ruth dicitur. Filius item Hur primogeniti Caleb, ex Ephrata concubina, 1 *Par.* 2. 51.

Salman, שַׂלְמַן Pacificus ſive perfectus, aut retribuens. Nomen regis cujuſdam, de quo *Oſee.* 10. 15.

Salmana, צַלְמֻנָּע Umbra prohibita, aut umbra vel imago commotionis, vel tinnitus commotionis, vel ſubmerſio prohibitionis aut commotionis. Rex Madian, *Iud.* 8. 6. *Pſal.* 83. 12.

Salmanaſar, שַׁלְמַנְ-אֶסֶר Pax ligata, ſive perfectio vel retributio ligata: aut pax vel perfectio, ſive retributio nunc ablata, vel nunc recedens. Rex Aſſyriorum, 2 *Reg.* 17. 3.

Salmias, שֶׁלֶמְיָה Pax domini: ſive perfectio, aut retributio domini. Nomen viri, *Eſd.* 10. 39.

Salmon, שַׂלְמוֹן Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Nahaſſon filii Aminadab. *Ruth* 4. 21. qui & ibidem, & 1 *Par.* 2. 11. dicitur Salma.

Salmon, Σάλμων Fluctuatio, vel commotio, aut conquaſſatio. G. Civitas maritima Cretæ inſulæ, *Act.* 27. 7.

Salmona, צַלְמוֹנָה Umbræ munus vel numerus, ſive tinnitus numeri vel muneris, aut imago noſtra. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſraël profecti de monte Hor. *Num.* 33. 41.

Salo, סַלּוּא Caniſtrum, vel exaltatio, ſive conculcatio, aut æquiparatus. Filius Moſollam, 1 *Par.* 9. 7.

Salome, Σαλώμη Pacifica, vel perfecta, aut retribuens, D. Mulieris nomen, *Marc.* 15. 39. & 16. 1.

Salomi, שְׁלוֹמִי pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Pater Ahiud principis filiorum Aſer, *Num.* 34. 27.

Salomith, שְׁלוֹמִית Idem. f. g. Filia Zorobabel filii Phadaiæ, 1 *Par.* 3. 19. Filius Roboam, 2 *Par.* 11. 20.

Salomon, שְׁלוֹמֹה Pacificus. Filius David ex Beth-ſabee uxore Uriæ, Hebr. Schelemo, 2 *Sam.* 5. 15. & 12. 24.

Sal-

Salphaad, צְלָפְחָד Umbra formidinis, ſive tinnitus formidinis vel aſſationis: aut ſubmerſionis formido. Filius Hepher filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, *Num.* 26. 33. 1 *Par.* 7. 15.

Saltus polymitarius, יַעְרֵי אֹרְגִים, Hebr. Jahare oreghim, h. e. ſylvæ polymitarii. Pater Adeodati, 2 *Sam.* 21. 19. 1 *Par.* 20. 5.

Salu, סָלוּא Caniſtrum, ſive exaltatio, aut conculcatio, vel æquiparatus. Pater Zamri illius, qui cum Madianitide occiſus eſt. *Num.* 25. 5.

Saluſa, שִׁלְשָׁה Trinus vel principalis, aut dux. Filius Supha filii Helem, 1 *Par.* 7. 37.

Sama, שֶׁמַע Audiens, vel obediens. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 20. Nomen item viri, 1 *Par.* 8. 13.

Sama, הוֹשָׁמָע Exauditus, ſive ipſe exaudiens vel obediens. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 *Paral.* 3. 18.

Samáa, שִׁמְעָה Audiens vel obediens. Frater David, 2 *Sam.* 21. 21. 1 *Par.* 6. 30. Filius Merari, 1 *Par.* 6. 39. & 12. 3.

Samaa, שִׁמְאָה nominatus, vel appoſitus, aut perditio vel deſolatio. Filius Macelloth filii Abigabaon, 1 *Par.* 8. 32. qui 9. 38. dicitur Samaam.

Samaam, שִׁמְאָם Nomen matris vel gentis, aut nomen timoris, vel ponens timorem, aut appoſitus matri vel genti: aut ibi timor vel mater aut gens. Filius Macelloth, 1 *Par.* 9. 38. qui 8. 32. dicitur Samaa.

Samachias, סְמַכְיָהוּ Adhærens domino, vel innitens, aut junctus domino. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 7.

Samad, שֶׁמֶד Deſtruens, ſive exterminans, aut conterens. Filius Elphaal filii Mehuſim, 1 *Par.* 8. 12.

Samaia, ſive Samaias, שְׁמַעְיָה audiens dominum, vel obediens domino. Pater Semri patris Idaiæ, 1 *Par.* 4. 37. Filius Joel, 1 *Par.* 5. 4. Vir Gabaonites, 1 *Par.* 12. 4.

Samaoth, שַׁמְהוּת Deſolatio, vel perditio, aut ſtupor, ſive ibi iniquitas, aut nomen iniquitatis, vel deſolans aut perdens iniquitatem. nomen viri, 1 *Par.* 27. 8.

Samaraim, צְמָרַיִם Lanæ, aut medullæ, ſcil. arbo-

 rum.

rum. Civitas in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18. 22.

Samarath, שִׁמְרָת Cuſtodia, vel adamas, aut vepres, vel ſpina ſeu fæx. Filius Semei, 1 *Par.* 8. 21.

Samaræus, צְמָרִי Lana, vel medulla, ſcil. arborum. Filius Chanaan, *Gen.* 10.18. Hic Edeſſam incoluit.

Samaria, שֹׁמְרוֹן σαμάρεια Cuſtodia, vel adamas, aut vepres, vel ſpina ſeu fæx. Nomen montis, 1 *Reg.* 16. 24. Urbs item Syriæ inter Judæam & Galilæam media, authore Joſepho lib. 3. cap. 2. ab Amri Iſraëlitici populi rege condita. Iſte enim, Simeron, ſive Samaron, vel (ut tranſtulit interpres noſter) Samariam montem à quodam Semer emit: civitatemque quam in montis vertice extruxerat à vendentis nomine, Simeron, ſive (ut tranſtulit noſter interpres, 1 Reg. 16. 24.) Samariam appellavit. Hac deinde reges Iſraëlitarum pro regia uſi ſunt. Aliàs, ut Euſebius teſtatur, Ecthenias eſt dicta. Mox poſt Hircani Judæorum pontificis expugnationem, ab Herode rege iterum ædificata, atque in honorem Auguſti, Græco vocabulo Sebaſte nominata eſt. Stephano Neapolis quoque nominatur, *Ioſ.* 11. 1. 2 *Reg.* 6. 24. *Iſa.* 7. 9. & 10. 9. *Luc.* 17. 11.

Samaria, ſive Samarias, שְׁמַרְיָהוּ Cuſtodia domini, aut adamas domini, ſeu vepres vel ſpina domini. Nomen viri. 1 *Par.* 12. 5. *Eſd.* 10. 32.

Samaritani, שֹׁמְרֹנִים Σαμαρεῖται Cuſtodes, vel adamantini, ſive ſpinoſi, aut fæces vel fæculenti, *Neh.* 4. 2. *Luc.* 9. 52.

Samaritanus, σαμαρείτης Idem, ſ. n. *Luc.* 17.16.

Samaritæ, Idem quod Samaritani, 2 *Reg.* 17. 29.

Samarites, צְמָרִי Lana aut laneus, vel medulla, ſcil. arborum. Filius Chanaan, *Gen.* 10. 18.

Sameron, שִׁמְרוֹן־מְרֹאוֹן Cuſtos amaritudinis vel myrrhæ fortis, vel doloroſæ aut iniquæ: aut adamas, vel ſpina, ſive fæx myrrhæ, doloris aut iniquitatis vel fortitudinis. *Ioſ.* 12. 20.

Samgar, שַׁמְגַּר Nominatus advena, ſive ibi peregrinus vel certans, aut nominis ruminatio, vel deſolatio ſive ſtupor advenæ vel ruminantis, aut certantis. Filius Avath, judex in Iſrael, *Iud.* 3. 31.

Samir,

Samir, שָׁמִיר Cuſtodia, ſeu vepres, vel ſpina, aut adamas vel fæx. Civitas in tribu Juda, in montanis Ephraim, *Ioſ.* 15. 48. *Iud.* 10. 1. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 24.

Samma, שַׁמָּה Perditio, ſive deſolatio, vel ſtupor, aut ibi, ſive nomen aut nominatus, vel appoſitus. Filius Iſai patris David, 1 *Sam.* 16. 9. qui 1 *Par.* 2. 13. Simmaa. Filius Raguel filii Eſau, *Gen.* 36. 13. 1 Par. 1. 37. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. 37.

Samma, שֶׁמַע 1 *Par.* 2. 43. & 8. 13. Audiens vel obediens. Filius Hebron. Filius item Azaz, 1 *Par.* 5. 8. & 11. 44.

Sammai, שַׁמַּי nomen meum, aut deſolatio vel perditio mea, ſive ſtupor, aut cæli. Filius Recem filii Samma, 1 *Par.* 2. 44. Filius Ezra, 1 *Par.* 4. 17.

Sammua, שַׁמּוּעַ Audiens, vel odediens. Filius Zechur, *Num.* 13. 5. Filius David, 1 *Par.* 3. 5.

Samoth, שַׁמּוֹת nomina, vel deſolationes, aut perditiones, ſive ſtupefactiones. Nomen viri, 1 *Par.* 11. 27.

Samothrace, σαμοθράκη Arenoſa & aſpera. G. Inſula in ſinu Pacuſiaco, è regione Thraciæ: ſic dicta quod eam Inſulam Samii & Thraces incoluerint, *Act.* 16. 11.

Samri, שִׁמְרִי Cuſtodiens, ſive ſpina, aut fæx vel adamas. Nomen viri, 2 *Par.* 29. 12. Pater Jedihel, 1 *Par.* 11. 45.

Samſai, שִׁמְשַׁי Sol meus, aut nomen muneris, ſive ibi munus aut Syriacè, miniſter. Nomen viri, *Eſd.* 4. 8.

Samſame, σαμψάμη nomen auditum, vel famoſa auditio. D. Nomen loci, 1 *Mach.* 15. 23.

Samſari, שַׁמְשְׁרַי nomen cantantis vel dominantis, aut ibi cantor, vel ibi dominans. Filius Jeroham, 1 *Par.* 8. 26.

Samſon, שִׁמְשׁוֹן Sol ejus, aut nominis iteratio vel ſecundatio ſive mutatio, vel nomen dormientis, aut ibi dormiens: vel Syriacè, ſervitium aut miniſterium ejus. Vel parvus ſol, ut ſit diminutivum à שמש ſole. Filius Manue, *Iud.* 14. 24.

Samuel, שְׁמוּאֵל poſitus à Deo, aut nomen ejus à Deo. Filius Thola filii Iſſachar, 1 *Par.* 7. 2. Filius Elcanæ ex Anna uxore altera, propheta, 1 *Sam.* 1. 20. 1 *Par.* 6. 33.

Samua, שַׁמּוּעַ Audiens, vel obediens. Filius David, 2 *Sam*. 5. 14. 1 *Par*. 14. 4. qui Sammua, 1 *Par*. 3. 5. dicitur, iiſdem conſonantibus & punctis apud Hebræos.

Samus, Cάμος Arenoſa. G. Inſula in mari Ægæo, *Act*. 20. 15. 1 *Mach*. 15. 23.

Sanaballat, סַנְבַלַּט Rubus in abſcondito vel in involutione: aut ex Syro & Hebræo, inimicus in abſcondito vel involutione. Nomen viri, *Neh*. 2. 10.

Sanan, צְנָן Frigiditas, ſive ſcutum, vel arma. Civitas in tribu Juda, *Ioſ*. 15. 37.

Sanir, שְׂנִיר Dormiens lucerna vel novale, ſive iteratio vel mutatio, aut ſecundatio lucernæ vel novalis, aut mutatio vel iteratio, aut ſecundatio docentis vel oſtendentis. Mons qui & Hermon & Sarion dicitur, *Deut*. 3. 9. *Ezech*. 27. 5. Vide & 1 *Par*. 5. 21. Vocantur & Sion, *Deut*. 4. 48. Vide Hermon.

Saph, סַף Pelvis, crater, phiala, limen, poſtis qui utrinque in porta erigitur, finis, vel conſummatio, juncus vel pelagus. Nomen gigantis, 2 *Sam*. 21. 18.

Saphai, סִפַּי Limen vel ſuperliminare, aut hydria vel phiala, ſeu finis vel conſummatio. Nomen proprium gigantis, 1 *Par*. 20. 4. qui 2 *Sam*. 21. 18. dicitur Saph.

Sapham, שָׁפָם Barba, ſive labium aut ripa eorum, vel confractio aut ſolitudo eorum. Filius Gad, 1 *Par*. 5. 12.

Saphan, שָׁפָן Hericius, aut cuniculus, vel chœrogryllus, ſive abſconditus vel reconditus aut labium vel ripa ſive confractio earum. Scriba quidam filius Aſalia, 2 Reg. 22. 3.

Saphat, שָׁפָט Judex vel judicans. Filius Huri, *Num*. 13. 6. Pater Eliſæi, 1 *Reg*. 19. 16. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. 22. filius Gad, 1 *Par*. 5. 12.

Saphatia, ſive Saphatias, שְׁפַטְיָה Judicans dominus, ſive judicium domini. Filius David ex Abital, 2 *Sam*. 3. 4. 1 *Par*. 3. 3. Filius Rahuel, 1 *Par*. 9. 8. Vir Aruphites, 1 *Par*. 12. 5. Vide *Ierem*. 38. 1. *Neh*. 7. 59.

Sapphira, Cαπφειρη Narrans, vel numerans, aut li-

libraria, vel literaria: aut Syriacè, formoſa. D. Uxor Ananiæ illius qui Deo mentitus, ad verbum Petri mortuus eſt, *Act.* 5. 1.

Saphomites, שִׁפְמִי Labium vel ripa aquarum, ſive contritio aquarum, 1 *Par.* 27. 27.

Saphon, צָפוֹן Aquilo, ſive abſconditus, aut ſpeculator. Nomen loci, *Ioſ.* 13. 27.

Sara, שָׂרָה Domina, vel princeps. Uxor Abraham, *Gen.* 17. 15. Vide Sarai.

Sara, שֶׂרַח Odorans vel domina odoris, aut canticum odoris. Filia Aſer filii Jacob, *Gen.* 46. 17. *Num.* 26. 46. 1 *Par.* 7. 46.

Sara, ſive Saraa, צָרְעָה Lepra, aut crabro. Civitas in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 41. *Iud.* 13. 2. & 16. 31. *Neh.* 11. 29.

Sara, שֶׁאֱרָה Caro vel conſanguinitas, aut fermentum, ſive reſiduum vel remanens. Filia Ephraim, 1 *Par.* 7. 24.

Sarabia, ſive Sarabias, שֵׁרֵבְיָה Siccitas domini, vel prævalens cum domino, aut pſallens in domino vel cum domino. Nomen viri, *Eſd.* 8. 4.

Sarai, שָׂרַי Domina mea, vel princeps mea. Uxor Abraham, *Gen.* 11. 29. Filia Aran fratris mariti ſui, quæ & Jeſcha ibidem dicitur. Dicta eſt & Sara. Vide Sara.

Sarai, צָרְעִי Leproſus vel crabro, 1 *Par.* 2. 54.

Saraitæ, Idem, 1 *Par.* 2. 53.

Sarai, שָׁרַי canticum meum, *Eſd.* 10. 40.

Saraia, ſive Saraias, שְׂרָיָה Princeps domini, vel canticum domini. Filius Cenez, 1 *Par.* 4. 14. & 6. 14, 2 *Sam.* 8. 17. Filius Ezriel, *Ier.* 36. 26. Vide 2 *Reg.* 25. 18.

Sarar, שָׁרָר Umbilicus, aut cogitatio, vel inſidiatio, ſive cantans, vel dominus. Pater Ahiam, 2 *Sam.* 23. 33. qui 1 *Par.* 11. 35. dicitur Sachar.

Saraſar, שַׂרְאֶצֶר Præpoſitus theſauri vel cellarii, aut paſallentis theſaurus vel cellarium, ſeu qui videt anguſtiam: aut ex Syro & Hebræo, caſtrametatio anguſtiantis. Filius Sennacherib, 2 *Reg.* 19. 37. *Iſa.* 37. 38, Principis cujuſdam nomen, de quo *Zach.* 7. 2.

Sarath-

Sarath-aſar, צֶרֶת-הַשַּׁחַר Plaſmatio matutina, aut anguſtia vel colligatio matutina, ſive anguſtia vel figura nigredinis. Civitas in tribu Ruben in monte Betphogor, *Ioſ.* 13. 19.

Sarathi, צָרְעָתִי Leproſus, vel crabro, 1 *Par.* 4. 2.

Sardis, Σάρδεις Princeps jucunditatis, aut canticum lætitiæ, vel id quod remanet vel relinquitur: aut ſyriacè, cortina. D. Civitas, *Apoc.* 3. 4. & 3. 4.

Sarea, צָרְעָה Lepra vel crabro, urbs tribus Judæ, *Ioſ.* 15. 33.

Sareas, שְׂרָיָה Princeps domini. Filius Thanehumeth, *Ier.* 40. 8.

Sarebias, שֵׁרֵבְיָה Siccitas domini vel prævalens cum domino, aut pſallens in domino vel cum domino. Nomen viri, *Neh.* 9. 4.

Sared, סֶרֶד Ablatio dominii vel deſcenſionis: aut ſyriacè cortina. Filius Zabulon, *Gen.* 46. 14.

Sareda, צְרֵדָה Anguſtia, vel colligatio dominii vel deſcenſionis, aut plaſmatio dominii vel deſcenſionis. Patria regis Jeroboam, 1 *Reg.* 11. 26.

Saredátha, צְרֵדָתָה Idem. Nomen loci, 2 *Par.* 4. 17.

Sareditæ, סַרְדִּי Ablatio dominii vel deſcenſionis: aut Syriacè, cortina, *Num.* 26. 26.

Sareptha, צָרְפַתָה Anguſtia buccellæ vel panis, ſive conflatio vel conflatorium, aut anguſtiæ dilatatio vel perſuaſio. Civitas quaſi in medio inter Tyrum & Sidonem ſita, 1 *Reg.* 17. 9. quidam Franciam ſeu Galliam eſſe dicunt, *Abdia* 1. 20.

Sares, שֶׁרֶשׁ Radix, vel catenula. Frater Phares filii Machir, 1 *Par.* 7. 16.

Sargon, סַרְגוֹן Auferens protectionem vel corpus aut colorem: ſive auferens hortum: aut Syriacè, rete vel retiaculum. Nomen regis, aliàs Sennacherib dicti, *Iſa.* 20. 1.

Saria, שְׁעַרְיָה Porta domini, ſive æſtimatio vel appretiatio vel capillus domini, vel hircus domini, ſive hordeum aut tempeſtas domini, aut dæmonis dominus. Filius Aſel, 1 *Par.* 8. 38. & 9. 44. Heb. Saaria.

Sarias,

Sarias, Idem quod Sareas.

Sarion, שִׂרְיֹן. Lorica, vel planities, aut canticum columbæ. Mons à Sidoniis ſic vocatus, quem Amorrhæi Sanir vocant, *Deut*. 3. 9. Vide Sanir & Hermon.

Sarid, שָׂרִיד Relictus, vel remanens, aut principis manus, ſive canticum manus. Terminus eſt tribus Zabulon, *Ioſ*. 19. 10.

Sarohen, שָׂרוּחֵן Princeps gratiæ, vel principis gratia, ſive canticum gratiæ. Civitas in tribu Simeon, *Ioſ*. 19. 10.

Saron, ſive Sarona, שָׁרוֹן σάρων Planities aut canticum ejus. Regio eſt, teſte Hieronymo, inter Tabirinum montem & lacum Tyberiadis, & à Cæſarea uſque ad Joppen ſe ultra extendens. Hæc pinguis & fertiliſſima eſt, 1 *Par*. 27. 29. *Iſa*. 33. 9. *Act*. 9. 35. Eſt & urbis nomen in qua filii Gad habitaverunt, 1 *Par*. 5. 16.

Saronites, שָׁרוֹנִי Planities, vel planus, ſive cantans, 1 *Par*. 27. 29.

Sarſachim, שַׂרְסְכִים præpoſitus cooperimentorum, vel unctionum. Unus ex principibus regis Babylonis, *Ier*. 39. 3.

Sarthan vel Sarthana, צָרְתָן tribulatio ſive anguſtia, aut colligatio, ſive plaſmatio, aut figuratio, vel anguſtiam dans. Locus non procul à Jezrahele, 1 *Reg*. 4. 12. & 7. 46. *Ioſ*. 3. 16.

Sarug, שְׂרוּג σαρὺχ Palmes, vel ſarmentum, ſive ramus aut convolutio. Filius Reu, *Gen*. 11. 20. *Luc*. 3. 35.

Sarbia, צְרוּיָה Anguſtiæ vel tribulatio domini, aut colligatio ſive plaſmatio vel figuratio domini. Mater Abiſai filia Iſai patris David, 1 *Sam*. 26. 6. 1 *Par*. 2. 16.

Saſabaſar, שֵׁשְׁבַּצַּר Gaudium in tribulatione vel anguſtia, aut gaudii perhibitio vel munitio, ſive gaudium vindemiæ, vel ſexta anguſtia, aut linum vel byſſus anguſtiæ. Princeps in tribu Judæ, *Eſd*. 1. 11.

Saſagazi, שַׁעַשְׁגַז Qui facit tranſitum vel tonſionem, aut reſpiciens tranſeuntem vel condentem, ſive comprimens vellus. Eunuchus regis Aſſueri, *Eſth*. 2. 14. Heb. Saaſgaz.

Satan,

Satan, שָׂטָן Contrarius vel adverſarius, *Zach.* 3.1.

Satanas, Σατανᾶς Idem, *Matth.* 16. 23. *Marc.* 4. 10. *Luc.* 10. 18.

Save, שָׁוֵה Planities vel æquitas, aut ponens vel poſitus. Civitas ſive vallis, *Gen.* 14. 5. quæ & vallis regis ibidem verſu 17. dicitur.

Saul, שָׁאוּל Poſtulatus, ſive commodatus, aut fovea, ſive ſepulchrum, vel infernus. Sextus rex in Edom, qui fuit ex Rohoboth, *Gen.* 36.37. Filius item Simeonis filii Jacob, *Gen.* 46. 10. 1 *Par.* 4. 24. Filius poſtremò Cis, 1 *Sam.* 9. 2.

Saulitæ, שָׁאוּלִי De Saul, quod vertitur poſtulatus ſive commodatus, aut fovea, ſive ſepulchrum, vel infernus, *Num.* 26. 13.

Saulus, Σαῦλος Poſtulatus, ſive commodatus, aut ſepultus. Sic dicebatur Paulus apoſtolus ante converſionem, *Act.* 8. 1.

Saura, Σαυρὰ Salamandra, genus lacertæ. G. 1 *Mach.* 6. 43.

¶ Sceva, Σκευᾶς Diſpoſitus vel preparatus. Vir Judæus, *Act.* 19. 14.

Scenopegia, Σκηνοπεγία feſtum tabernaculorum. G. *Ioh.* 7. 2.

Scibboleth, שִׁבֹּלֶת Spica, aut fluctus, ſcil. aquarum, *Iud.* 12. 6.

Scythæ, Σκύθαι Coriarii, vel cerdones. Sunt qui interpretentur poculis vacantes, quod Scythos genus ſit poculi. G. *Col.* 3. 11.

Scythopolitæ, Σκυθοπολῖται Coriarii cives. G. 2 *Mach.* 12. 30.

¶ Séba, ſive Sébe, שֶׁבַע Septem vel ſeptimus, ſive ſaturitas, vel juramentum. Nomen viri, 1 *Par.* 5. 13. Filius Bochri, 2 *Sam.* 20. 1.

Sebenia, ſive Sebenias, שְׁבַנְיָה Convertens vel captivans dominus, aut intelligens ſive ædificans dominus, ſive intellectus, aut filiatio domini. Nomen viri, *Neh.* 10. 4. & 12. 3. Sacerdos quidam, 1 *Par.* 15. 24.

Sebeon, צִבְעוֹן Stans iniquitas, ſive inflatio vel

tumor

tumor peccati : aut Syriacè, tinctus vel intingens. Pater Anæ patris Oolibama alterius uxoris Eſau, de filiabus Chanaan, *Gen.* 36. 2.

Sebia, צִבְיָה Damula, vel caprea, aut pulchra, vel præcipua, ſive ſtans dominus : aut ſyriacè, voluntaria, Mater Joas filii Ochoziæ filii Joram filii Achab, 2 *Reg.* 12. 1. Filius item Saharaim ex Hodes uxore, 1 *Par.* 8. 9.

Sebnia, שְׁבַנְיָה Idem quod Sebenia. Nomen viri, *Neh.* 9. 5.

Seboim, צְבוֹיִם Damulæ, vel capreæ, ſive pulchri, vel præcipui, aut inflati : vel ſyriacè, voluntarii. Urbs eſt. *Gen.* 10. 19.

Seboim, צְבוֹעִים Intincti, aut tincturæ, vel ſtantes acervi. Vallis nomen, 1 *Sam.* 13. 18. *Neh.* 11. 34.

Sephtai, שַׁבְּתַי Sabbathum, ſive requies, vel ceſſatio. Nomen viri, *Eſd.* 8. 7.

Sechem, שֶׁכֶם pars ſive portio, vel humerus, aut matutinatio, vel itio quæ fit manè. Filius Galaad filii Machir, filii Manaſſe, *Num.* 26. 31. 1 *Par.* 7. 19. Ab hoc metropolis Samariæ in tribu Manaſſe, quæ Sichem dicitur. Vide Sichem.

Sechemitæ, שִׁכְמִי Idem, *Num.* 26. 31.

Sechenias, שְׁכַנְיָה Vicinus dominus, aut habitatio domini. Filius Obdiæ filii Avan filii Raphaiæ, 1 *Par.* 3. 21. & 24. 11. 2 *Par.* 21. 15.

Sechia, שַׂכְיָה Protectio vel ramus domini, ſive ſepiens aut vallans dominus, vel ceſſatio domini. Filius Saharaim ex Hodes uxore ſua, 1 *Par.* 8. 10.

Sechrona, שִׁכְּרוֹנָה Ebrietas, aut pretium, vel merces ejus. Civitas in tribu Dan, *Ioſ.* 15. 11.

Secundus, σεκȣνδ☉ Latinum eſt. Nomen viri, de quo *Act.* 20. 4.

Sedada, צְדָדָה Latus ejus, ſive cibarium aut venatio ejus, vel inſidiæ ejus. Terminus eſt tribus Judæ, *Num.* 34. 8. *Ezech.* 47. 16.

Sedecias, צִדְקִיָּהוּ Juſtus domini, vel juſtitia domini. Filius Joſiæ regis, ſic nominatus à Nabuchodonoſor, cum prius Mathanias diceretur, 2 *Reg.* 24. 20. 1 *Par.* 3. 15.

Filius

Filius item Hananiæ, *Ier.* 36. 12. Hoc nomine vocabatur propheta ille blaſphemus, 1 *Reg.* 22. 11. Filius Chanáana. Fuit & filius Joacim filii Joſiæ, 1 *Par.* 3. 15

Sedei, ἀσωδίας Omnipotens, vel devaſtator, aut ager, ſeu mamilla. D. *Baruch* 1. 1.

Sedeur, שְׁדֵיאוּר Ager luminis vel ignis, ſive ubera luminis, aut omnipotentis lumen vel devaſtatoris ignis. Pater Eliſur principis tribus Ruben, *Num.* 1. 5.

Segor, צוֹעַר Parva, Oppidulum eſt Sodomorum, *Gen.* 19. 22. *Iſa.* 15. 5. quod *Gen.* 14. 8. dicitur Bala. Dicitur & vitula conternans, juxta Hieronymum.

Segub, שְׂגוּב Fortiſicatus, aut exaltatus: Filius Hiel reædiſicatoris Iericho, 1 *Reg.* 16. 34. Filius Eſron filii Phares ex filia Machir patris Galaad, 1 *Par.* 2. 21.

Sehon, סִיחוֹן Eradicatio, ſive concluſio. Rex Amorrhæorum, *Num.* 21. 21. *Ioſ.* 3. 10.

Seir, שֵׂעִיר Hiſpidus, ſive piloſus, aut hœdus vel dæmon, ſeu hordeaceus vel tempeſtas. Mons eſt Idumææ, qui ab Eſau hujus montis accola, eò quod eſſet hirſutus, nomen accepit, 1 *Par.* 4. 42. *Iſa.* 21. 11. Eſt & nomen viri cujuſdam Horræi, *Gen.* 36. 20.

Seira, צְעִירָה Parva, ſive tribulata. Civitas eſt Idumææ, 2 Reg. 8. 21.

Seirath, שְׂעִירָתָה Hœdus, ſive piloſus, aut dęmon, ſive tempeſtas vel hordeum. Nomen loci, *Iud.* 3. 26.

Sela, שֵׁלָה Diſſolvens, ſive diſcalcians: vel ſyriacè, illudens ſive decipiens. Filius Iudæ ex Sua uxore, *Gen.* 38. 5. 1 *Par.* 4. 21.

Sela, צֵלַע Coſta, ſive latus, aut claudicatio. Civitas in tribu Benjamin, *Ioſ.* 18. 27.

Selahi, שִׁלְחִי Ramus vel propagines, ſive miſſio vel mittens, aut telum vel arma, ſcilicet miſſilia: vel Syriacè, ſpolians vel ſpoliatus. Mater matris Ioſaphat regis Iudæ, 2 *Par.* 20. 31.

Selaitæ, שֵׁלָנִי Diſcalcians, ſive diſſolvens: vel Syriacè, illudens ſive decipiens. *Num.* 26. 20.

Selcha, סַלְכָה Caniſtrum tuum, vel elevatio aut con-

conculcatio tua. Civitas regis Og in Baſan, *Deut.* 3. 10. 1 *Par.* 5. 11,

Selebin, שַׁעַלְבִין Vulpis intellectus vel filius, aut pugnus vel pugillus intellectus, ſive ſemita intellectus vel filii, aut reſpicientis intellectus. Civitas in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 42.

Sélec, צֶלֶק Umbra vel tinnitus lambentis vel percutientis, aut aſſans vel torrefaciens lambentem vel percutientem. Nomen viri, 2 *Sam.* 23. 37. 1 *Par.* 11. 39.

Selemiáu, שֶׁלֶמְיָהוּ Pax domini, ſive perfectio domini, aut retributio domini. Nomen viri, *Eſd.* 10. 41.

Selemias, שֶׁלֶמְיָה Idem. Pater Juchal, *Ier.* 38. 1. Pater etiam Jeriæ, *Ier.* 37. 12. Filius Hananiæ, ibidem. Filius Abdeel, *Ier.* 36. 26.

Selemith, שְׁלוֹמִית Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 25.

Seleph, צָלָף Umbra vel tinnitus concuſſionis: aut ex Hebræo & Syro, umbra conjuncta. Nomen viri, *Neh.* 3. 30.

Selethai, צִלְּתַי Umbra, ſive aſſatio, vel torrefactio, aut tinnitus meus: vel Syriacè, oratio mea. Filius Semei, 1 *Par.* 8. 20.

Seleucia, σελεύκεια Commota, vel conquaſſata, aut fluctuans. G. Civitas Judææ Daphnis nemori vicina, in promontorio Syriæ Antiochiæ ſita, à Seleuco Nicanore condita, authore Joſepho lib. 18. antiq. Iud. 16. & Egeſippo lib. 4. cap. 1. quam Paulus peragravit, *Act.* 13. 4. 1 *Mach.* 11. 8.

Seleucus, σέλευκος Commotus vel conquaſſatus, aut fluctuans. G. Pater Demetrii, 2 *Mach.* 7. 1.

Selim, שִׁלְחִים Miſſi, vel propagines, aut rami, ſive arma, ſcilicet miſſilia: aut ſyriacè, ſpoliantes. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 32.

Sella, צִלָּה Umbra, vel aſſatio, vel torrefactio, ſive tinnitus: aut ſyriacè, oratio. Uxor Lamech, *Gen.* 4. 19.

Sella, סִלָּא Exaltatio, ſive conculcatio, vel æquiparatio: aut ſyriacè, caniſtrum, 2 *Reg.* 12. 20.

Sellái, סַלַּי Idem. Nomen viri, *Neh.* 11. 8.

Sellem, שִׁלֵּם Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Nephthali, *Num.* 26. 49. qui *Gen.* 46, 49. Sallem : & 1 *Par.* 7. 13. Sallum dicitur.

Sellemitæ, שִׁלֵּמִי Idem, *Num.* 26. 49.

Selles, שֶׁלֶשׁ Trinus aut princeps, vel dux. Filius Helem, 1 *Par.* 7. 35.

Sellu, סַלֻּא Caniſtrum, aut exaltatio, ſive conculcatio, aut æquiparatio. Nomen viri, *Neh.* 11. 7.

Sellum, שַׁלֻּם Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Jabes, 2 *Reg.* 15. 10. Filius Siſamai filii Elaſa, 1 *Par.* 2. 40. & 4. 25. Filius Joſiæ, 1 *Par.* 3. 13. *Ier.* 22. 11. Filius Nephthali, 1 *Par.* 7. 13. qui *Gen.* 46. 24. dicitur Sallem : & *Num.* 26. 49. Sellem. Filius Sadoc, 1 *Par.* 6. 12. Pater Ezechiæ principis, 2 *Par.* 28. 12.

Sellun, שַׁלּוּן manens, vel qui manet, aut pacificus vel abundans : aut ſyriacè, illudens vel decipiens. Filius Cholhoza, *Neh.* 3. 15.

Selmai, שַׁלְמַי Veſtis mea. Pater Hagaba, *Neh.* 7. 48.

Selmon, צַלְמוֹן Obſcuritas, aut imago ejus, ſive umbra muneris vel numerationis, aut tinnitus numerationis vel muneris. Mons eſt in Ephraim umbroſus, & caliginoſus, cujus meminit judicum liber 9. 48. *Pſal.* 68. 15. Eſt & nomen viri, 2 *Sam.* 23. 28.

Selomith, שְׁלוֹמִית Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens. Nomen viri, *Eſd.* 8. 10.

Sem, שֵׁם Ϲὴμ nomen vel fama, ſeu ponens vel poſitus, aut ibi. Filius Noe, *Gen.* 5. 32. *Luc.* 3. 36.

Samaath, שִׁמְעָת Audiens vel obediens. Mulier. 2 *Paral.* 24. 26.

Semaia, שְׁמַעְיָה Audiens dominum, vel obediens domino. Filius Secheniæ, *Neh.* 3. 29.

Semarith, שִׁמְרִית Cuſtodita, vel adamantina, aut ſpina, vel fæx. Nomen mulieris, 2 *Par.* 24. 26.

Semathei, שִׁמָתִי Nominatus, vel poſitus, ſive deſolatus, aut ſtupefactus. Filius Sobal filii Hur primogeniti

niti Caleb ex Ephrata concubina, 1 *Par*. 2. 53.

Seméber. שֶׁמְאֵבֶר Nomen vel fama robuſti vel fortis, aut nomen alæ vel pennati, ſeu deſtruens fortitudinem vel alam aut pennam. Rex Seboim, *Gen*. 14. 2.

Semegar, סַמְגַּר Aromata peregrini vel advenæ aut ruminantis vel certantis. Unus ex principibus regis Babyloniorum, *Ierem*. 39. 3.

Semei, שִׁמְעִי Audiens vel obediens, aut nomen acervi, vel deſtruens acervum. Filius Gerſon filii Levi, *Exod*. 6. 17. Filius Gera, 2 *Sam*. 16. 7. Filius Phadaia filii Jechoniæ, 1 *Par*. 3. 19. Filius Jóel, 1 *Par*. 5. 4. Filius Maſma, 1 *Par*. 4. 26. Filius Jeth filii Gerſon, 1 *Par*. 6. 42. Frater Choneniæ, 2 *Par*. 29. 14. & 31. 13.

Semei, שַׁמַּי nomen meum aut deſolatio ſive perditio mea, vel ſtupefactio, aut cœli. Filius Onam filii Jerameel ex Atara uxore, 1 *Par*. 2. 27.

Semeia, ſive Semeias, שְׁמַעְיָה Audiens dominum, vel obediens domino. Pater Uriæ prophetæ, 1 *Reg*. 12. 22. Filius Haſſub, 1 *Par*. 9. 14. *Ier*. 26. 20. *Neh*. 12. 41. 2 *Par*. 29. 13. & 31. 15. & 35. 9.

Semeias, שִׁמְעִי Audiens vel obediens, ſive nomen acervi, aut deſolatio acervi. Filius Eliſaphan, 1 *Par*. 25. 17. & 27. 27.

Semeiticus, Idem. *Num*. 3. 21.

Sémer, שֶׁמֶר Cuſtos, vel adamas, ſeu vepres, aut ſpina, vel fæx. Nomen viri, 1 *Reg*. 16. 24.

Semeria, שְׁמַרְיָה Cuſtodia domini, vel adamas domini, ſeu vepres vel ſpina domini. Nomen viri, *Eſd*. 10. 41.

Semeron, שִׁמְרוֹן. Vide Samaria, cujus Hebræum eſt שומרון.

Semeron, צְמָרִים Lanæ aut medullæ, ſcil. arborum. Nomen montis. Heb. Semaraim, 2 *Par*. 13. 4.

Semeron, שִׁמְרוֹן Cuſtodia, aut adamas ſeu vepres vel ſpina, aut fæx. Civitas in tribu Zabulon, *Ioſ*. 19. 15.

Semeron, *Ioſ* 12. 20. Vide Sameron.

Semida, שְׁמִידָע Nomen ſcientiæ, vel cognitionis, aut ponens ſcientiam: vel deſolationis vel ſtupefactionis cog-

cognitio, vel cœlorum ſcientia. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, *Num*. 26. 32. 1 *Par*. 7. 19.

Semidaitæ, שְׁמִידָעִי Idem, *Num*. 26. 32.

Semiramoth, שְׁמִירָמוֹת Cœlorum altitudines, aut nominis ſublimitas. Sacerdos quidam, 1 *Par*. 15. 18.

Semla, שַׂמְלָה Linteum, ſive ſiniſtra ejus, aut nomen illi, vel ſtupor illi, ſive appoſitus illi. Quintus Rex in Edom, *Gen*. 36. 36.

Semlai, שַׂמְלַי Linteum, vel ſiniſter, aut nomen mihi, vel ſtupefactio mihi, ſive appoſitus mihi. Nomen viri. *Eſd*. 2. 46.

Semma, שַׁמָּה Perditio, ſive deſolatio, vel ſtupor, aut ibi, ſive nomen aut nominatus ſive appoſitus. Filius Age, 2 *Sam*. 23. 11. 25.

Semmaa, שִׁמְעָה Audiens, vel obediens. Pater Jonadab, Frater David, 2 *Sam*. 13. 3.

Semran, שִׁמְרוֹן Cuſtodia, aut adamas, ſeu vepres vel ſpina, aut fæx ejus. Filius Iſſachar, filii Jacob, *Num*. 26. 24.

Semranitæ, שִׁמְרוֹנִי Idem, *Num*. 26. 24.

Semri, שִׁמְרִי Idem, ſ. n. Filius Samaia, 1 *Par*. 4. 37. Filius Merari, 1 *Par*. 26. 10.

Sen, שֵׁן Dens, aut ebur, vel mutatio, aut dormiens. Nomen loci, 1 *Sam*. 7. 12.

Senaa, סְנָאָה Rubus: vel Syriacè, inimicus. Civitas, *Eſd*. 2. 35.

Senaab, שִׁנְאָב Dens patris, aut mutationis pater, vel dormitio patris. Rex Adamæ, *Gen*. 14. 2.

Sennaar, שִׁנְעָר Dormientis vigilia vel ſuſcitatio, aut dentis evacuatio vel denudatio aut excuſſio, vel dens æmuli ſive mutatio civitatis. Campus eſt Babylonis in quo regnavit Nemrod, *Gen*. 10. 10. quæ Babylonia ſive Chaldæa interdum dicitur, *Iſa*. 11. 11.

Sene, סֶנֶּה Rubus: aut ſyriacè, inimicus. Nomen ſcopuli, 1 *Sam*. 14. 4.

Senua, סְנוּאָה Rubus: vel Syriacè, inimica. Nomen viri, *Neh*. 11. 9.

Senna-

Sennacherib, סַנְחֵרִיב Rubus deſtructionis, aut rubus gladii ſive rubus ſolitudinis vel ſiccitatis: aut ex Syro & Hebræo, inimici gladius vel deſtructio. Rex Aſſyriorum, 2 *Reg.* 18. 13.

Senneſer, שֶׁנְאַצַּר Dentis vel éboris theſaurus: aut dormientis theſaurus, vel mutationis anguſtia, vel theſaurus: aut inimicus anguſtiæ vel tribulationis. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 *Par.* 3. 18.

Senſenna, סַנְסַנָּה Ramus vel propagines, ſive rubus rubi: aut ex Hebræo & Syro, rubus inimici. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 31.

Seon, שִׁיאֹן Sonitus, ſive ſtrepitus, aut murus fortitudinis vel doloris. Civitas in tribu Iſſachar, *Ioſ.* 19. 19.

Seor, צוֹחַר Candidus vel lucidus. Pater Ephron, *Gen.* 23. 8. Heb. Sohar.

Seorim, שְׂעֹרִים Portæ, ſive æſtimationes, vel appretiationes, aut capilli, ſive hordeum, vel tempeſtates aut dæmones vel piloſi ſive hirci. Nomen ſacerdotis, 1 *Par.* 24. 8.

Sephama, שְׁפָמָה Barba vel labium ejus, aut ripa, vel litus quoddam, ſive conterens vel confracta valde. Terminus Judæ ad ſolis ortum, *Num.* 34. 23.

Sephamoth, שִׁפְמוֹת Barbæ vel labia, ſive ripa vel litus mortis, aut labium mortis, vel conterens mortem. Civitas quam David ſuorum ſpoliorum participem fecit, 1 *Sam.* 30. 28.

Sepham, שֻׁפִּם Barba vel labium eorum, aut ripa vel litus eorum ſive confractio eorum. Filius Hir, 1 *Par.* 7. 12.

Sephar, סְפָרָה Liber, aut ſcriba: ſive narratio: aut numerus, vel Syriacè, portus. Mons Indiæ, *Gen.* 11. 30.

Sepharvaim, סְפַרְוַיִם Libri, vel ſcribæ, aut narrationes vel numeri, ſive liber vel numerus ejus mare: aut ex Syro & Hebræo, portus maris. Civitas Aſſyriorum, de qua 2 *Reg.* 18. 34.

Sephath, צְפַת Specula, ſive cooperimentum, aut enatatio, vel expectatio, aut favus. Civitas in qua filii Judæ Chananæos ad unum interfecerunt, eamque Harma nomina-

minaverunt. *Iud.* 1. 17. in tribu tam Judæ quam Simeonis. *Num.* 21. 3.

Sephátha, צְפָתָה Idem. Nomen vallis, 2 *Par.* 14. 10.

Sephei, שְׁפְעִי Inundatio, ſive multitudo, Pater Ziza principis, 1 *Par.* 4. 37.

Sephela, Σεφήλα Humilis, vel campeſtris aut planities. D. 1 *Mach.* 12. 38.

Sepher, שֶׁפֶר Tuba, vel pulchritudo: aut Syriacè, bonitas. Mons in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Ceelatha, *Num.* 33. 23.

Sephi, צְפִי Speculator vel favus, aut cooperimentum, vel expectatio. Filius Eliphaz filii Eſau, 1 *Par.* 1. 40. qui *Gen.* 36. 15. dicitur Sephua, ſive Sepho juxta Hebræum.

Sephi, שְׁפִי Filius Sabal filii Seir Horræi, 1 *Par.* 1. 36. qui *Gen.* 36. 11. dicitur Sepho: & vertitur ſolitudo, vel labium, aut ripa vel litus eorum, ſive confractio.

Sephim, שְׁפִּים Barba, vel labium eorum, aut ripa vel litus eorum ſive confractio eorum. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 16.

Sepho, צְפוֹ Speculator, ſive cooperimentum, aut expectatio vel favus. Filius Eliphaz, *Gen.* 36. 15. qui 1 *Par.* 1. 36. dicitur Sephi per Jod.

Sepho, שְׁפוֹ ſolitudo vel deſertum, aut labium ſeu ripa, vel litus, aut confractio. Filius Sobal filii Seir Horræi, *Gen.* 36. 23. qui 1 *Par.* 1. 40. dicitur Sephi per Jod.

Sephon, צְפִיוֹן Aquilo vel aquilonaris, ſive abſconditus, aut ſpeculator. Filius Gad, *Gen.* 46. 16.

Sephonitæ, צְפוֹנִי Sephonitæ, Idem, *Num.* 26. 15.

Sephor, צִפּוֹר Avis vel paſſer, aut corona, vel deſertum: aut Syriacè, manè, id eſt matutinum tempus, vel hœdus. Pater Balac, *Num.* 22. 2.

Sephora, שִׁפְרָה pulchra, aut tuba: vel Syriacè, benefaciens, vel bonitas. Nomen obſtetricis cujuſdam Hebræorum, *Exod.* 1. 15.

Sephora, צִפֹּרָה vertitur Avis vel paſſer, aut corona vel ſertum: aut Syriacè, manè, id eſt matutinum tempus,

pus, vel hœdus. Filia Raguel ſive Jetro ſacerdotis Madian, uxor Moſis, *Exod.* 2. 21. & 4. 25. & 18. 2.

Sephtan, שִׁפְטָן Judex vel judicans. Pater Camuel principis tribus Ephraim, *Num.* 24. 24.

Sephuphan, שְׁפוּפָן Ceraſtes, ſerpentis genus. Nomen viri, 1 *Par.* 8. 5. Filius Bela filii Benjamin.

Ser, צֵר Anguſtia, ſive tribulatio, aut vinculum, vel colligatio, ſeu plaſmatio, vel fortitudo, aut petra. Civitas in tribu Nephthali, *Ioſ.* 19. 35.

Seraphim, שְׂרָפִים Ardentes vel igniti, *Iſa.* 6. 1.

Serebia, שֵׁרֵבְיָה Siccitas domini, vel prævalens cum domino aut pſallens in domino vel cum domino. Nomen viri, *Neh.* 9. 5.

Seréſer, שַׁרְאֶצֶר Princeps theſauri vel cellarii, aut pſallentis theſaurus vel cellarium, vel qui videt anguſtiam: aut ex Syro & Hebræo, caſtrametatio anguſtiantis. Unus ex principibus regis Babyloniorum, *Ier.* 39. 3.

Sereth, צֶרֶת Anguſtia, ſive tribulatio, aut vinculum, ſive colligatio, ſeu plaſmatio. Filius Ashur ex Halaa, 1 *Par.* 4. 7.

Sergius, Σέργιος Rete, vel retiaculum. G. nomen proconſulis cognomento Pauli, *Act.* 13. 7.

Seron, σήρων Princeps mœroris vel cantans triſtitiam, aut planities. D. Princeps exercitus Syriæ, 1 *Mach.* 3. 13.

Seror, צְרוֹר Anguſtians, ſive vinculum, aut colligatio, vel lapillus. Filius Bechorath, 1 *Sam.* 9. 1.

Serua, צְרוּעָה Leproſa, aut crabro. Mater Jeroboam ſervi Salomonis, 1 *Reg.*. 11. 26.

Seſa, שִׁישָׁא Sextus vel ſenarius, aut marmoreus vel jucundus. Vel muneris elevatio. Pater Ahiæ, 1 *Reg.* 4. 3

Seſac, שִׁישַׁק Munus ſacci, aut munus oſculi vel populi, ſive donum femoris. Rex Ægypti, 1 *Reg.* 11. 40.

Seſac, שׁוּשַׁק vanus vel vacuus ſacculus, aut vanitatis oſculum vel poculum, ſive vanitatis femur, 1 *Reg.* 14. 25. 2 *Par.* 12. 2. ubi dicitur, Aſcendit Seſax Rex Ægypti.

Seſac, שֵׁשַׁךְ Lini vel byſſi ſaccus, vel ſenarius,

 au

aut ſextus ſaccus, ſive lætitiæ oſculum vel poculum, aut femur. Filius Bariæ, 1 *Par.* 8. 14.

Seſach, שֵׁשַׁךְ Linum vel byſſus tua, aut gaudium tuum, ſive ſenarius tuus. Rex Babylonis, *Ier.* 25. 26. & 51. 41. ſecundùm commentatorem hebræorum ſuper Jeremiam: ſecundùm Lyranum verò, Rex Ægypti.

Seſai, שֵׁשַׁי Senarius, vel ſextus, ſive gaudens vel lætus, aut byſſinus, vel lineus. Filius Enac, *Ioſ.* 15. 14. *Iud.* 1. 10.

Seſan, שֵׁשָׁן Lilium ſive roſa vel lætitia, aut linum vel byſſus. Filius Jeſi filii Apphaim, 1 *Par.* 2. 34.

Seheſima, שַׁחֲצִימָה Humiliatio jejunii, aut fovea, ſive meditatio jejunii, vel ſuperbia maris. Civitas in tribu Iſſachar, *Ioſ.* 19. 22.

Seth, שֵׁת σὴθ Poſitus vel poſuit. Filius Adam, *Gen.* 4. 25. *Num.* 24. 17. *Luc.* 3. 38.

Sethar, שֵׁתָר Explorans, aut putrefactus vel putrefaciens. Nomen ducis, *Eſth.* 1. 14.

Sethri, סִתְרִי Occultus vel abſconditus, aut demoliens, ſive refugium meum. Filius Oziel filii Caath filii Levi, *Exod.* 6. 22.

Setim, שִׁטִּים Expanſiones, aut divertentes, ſive flagella vel ſpinæ. Locus in campeſtribus Moab, non procul à Iordane & Phogor monte, unde Joſue miſit exploratores ad inveſtigandam Jerichontis terram, *Num.* 25. 5. Vide Sitim.

Setrai, שִׁטְרַי Exactor vel præpoſitus: aut ſyriacè, obligatio vel contractus. Nomen viri, 1 *Par.* 27. 29.

¶ Siaa, סִיעֲתָא Motus: aut ſyriacè adjutorium. Nomen viri, *Eſd.* 2. 44. Heb. Siatha.

Siaha, צִיחָא Splendor vel candor, aut ſiccitas. Nomen loci, *Neh.* 11. 21.

Siba, צִיבָא Exercitus vel militia, aut fortitudo, vel cervus, ſive navis veniens. Servus Saul, 2 *Sam.* 9. 2. Puer item Miphiboſeth, 2 *Sam.* 16. 1.

Sibboleth, סִבֹּלֶת Onus, *Iudic.* 12. 6.

Siceleg, צִקְלַג Effuſio ſextarii vel menſuræ, aut coanguſtans ſextarium vel menſuram. Civitas in tribu Juda

da & Simeonis, *Ioſ.* 15. 31. & 19. 5. 1 *Sam.* 27. 6. 1 *Paral.* 4. 30.

Sichar, Cιχὰρ Concluſio vel clauſura, aut inebriatio, vel merces. Dicit autem Hieronymus quod corruptè ponitur pro Sichem: quod tranſfertur humerus, ſive portio, aut matutinatio. D. *Iohan.* 4. 5.

Sichem, שְׁכֶם Cιχὲμ Humerus, ſive pars, aut matutina itio. Nomen proprium viri, *Gen.* 33. 19. & 34. 2. Metropolis Samariæ in limitibus Manaſſe, *Gen.* 12. 5. *Ioſ.* 20. 7. *Act.* 7. 16. quam ædificavit Jeroboam, 1 Reg. 12. 25. Hanc poſtea dictam Neapolin Hieronymus in traditionibus Hebraicis refert. Dicitur & Sichar corruptè. Filius Emor, *Gen.* 33. 26.

Sichima, Idem: eademque metropolis, *Iud.* 21. 19.

Sichimi, Idem. *Gen.* 33. 18.

Siclus, שֶׁקֶל Genus ponderis, *Ezech.* 45. 12.

Sicion, Cικίων Effuſio vel anguſtia. D. Nomen loci, 1 *Mach.* 15. 23. Exemplaria tamen quædam habent Cικυόνη Sicyone, id eſt, Cucumerarium.

Siden, Cίδη Venatio, aut inſidiatio, ſive viaticum vel cibarium, aut navis judicii, D. Nomen loci, 1 *Mach.* 15. 23.

Sidon, צִידוֹן Cιδῶν Idem. Filius Chanaan, *Gen.* 10. 15. Eſt & urbs in Phœnicia, ad mare ſita in termino Judæ, à Sidon filio Chanaan condita, *Ioſ.* 11. 8. quæ ſorte ducta, tribui Aſer obvenit, *Ioſ.* 19. 28. *Matth.* 11. 21. *Actor.* 27. 3.

Sidoniæ, צִידֹנִיּוֹת Venatrices, aut inſidiatrices, vel cibaria. 1 Reg. 11. 1.

Sidonii, צִידוֹנִים Σιδόνιοι Idem. p. n. *Ioſ.* 13. 4. 1 *Reg.* 5. 6. 2 *Reg.* 23. 13. *Eſd.* 3. 7. *Act.* 12. 20.

Sidonius, צִידוֹנִי Idem. ſ n. *Iud.* 3. 3.

Sidrach, שַׁדְרַךְ Mamilla tenera vel delicata, aut deprædatio tenera, ſive ager delicatus: aut Syriacè, miſſus tuus. Nomen viri, qui & nanias dicebatur, *Dan.* 1. 7.

Siha, צִיחָא Splendor vel candor, aut ſiccitas. Nomen viri, *Eſd.* 2. 43.

Sihor, שִׁיחוֹר Niger, vel turbidus, aut matutinus. Nilus Ægypti flumen, *Ioſ*. 19. 26. 1 *Par*. 13. 5.

Silas, Σίλας Conſiderans vel animadvertens. G. Nomen viri, *Act*. 15. 22. & 18. 5.

Silo, שִׁלוֹ & שִׁלֹה Diſſolvens vel diſcalcians, ſeu pax, aut abundantia: aut Syriacè, illuſus vel decipiens. Civitas in tribu Ephraim, *Ioſ*. 21. 2. & 22. 9. *Ier*. 7. 12. *Iud*. 21. 19.

Siloe, שִׁלוֹחַ Σιλωάμ Miſſus vel mittens, aut ramus, ſive telum, aut arma, ſcil. miſſilia: aut ſyriacè, ſpolians vel ſpoliatus. Fons eſt ad radices montis Sion, qui non perpetuis aquis, ſed certis horis diebusque ebullit, & per terræ concava & antra ſaxi duriſſimi, cum magno ſonitu venit: parvus tamen eſt, cujus fit mentio *Iſa*. 8. 6. *Neh*. 3. 15. Eſt & piſcina in Jeruſalem, *Ioh*. 9. 7.

Siloni, שִׁלוֹנִי Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abundans: aut ſyriacè, illudens vel decipiens. Nomen viri, 1 *Par*. 9. 5.

Silonites, Idem, 2 *Par*. 9. 29.

Silvanus, Σιλουανός Latinum à Silva. Nomen viri, 2 *Cor*. 1. 19. ſive per y, ſive per i ſcribas, non refert.

Simmaa, שִׁמְעָא Audiens vel obediens. Filius David, 1 *Par*. 3. 5. qui 2 *Sam*. 5. 14. dicitur Samua. Tertius filius Iſai, 1 *Par*. 2. 13. qui 1 *Sam*. 16. 9. & 17. 13. dicitur Samma.

Simeon, שִׁמְעוֹן Συμεών Audiens vel exauditio. Secundus filius Jacob ex Lia. *Gen*. 29. 33. 1 *Par*. 4. 20. Fuit & nomen cujuſdam qui Chriſtum noſtrum ſuſcepit in ulnas cum inferretur in templum, *Luc*. 2. 28.

Simeonitæ, שִׁמְעֹנִי Idem, 1 *Par*. 27. 16.

Simeron, שִׁמְרוֹן Cuſtodia, ſive adamas, aut vepres, vel ſpina ſeu fæx ejus. Filius Iſſachar, *Gen*. 46. 13. 1 *Par*. 7. 1.

Simon, Σίμων Audiens vel obediens. D. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 *Mach*. 2. 3. Simon magus, *Act*. 8. 9. Nomen apoſtoli, *Matth*. 10. 2. Fuit & alius ſic nominatus, ille qui poſt Chriſtum crucem coactus bajulavit, *Matth*. 27. 32.

Simon, שִׁימוֹן Ponens vel poſitus, aut munus

præ-

præparationis vel numeri, ſeu pinguedo aut oleum. Nomen viri, 1 *Par*. 4. 20.

Sin, סִין Rubus. Erémus inter Elim & Sinai, in qua octava Iſraëlitarum manſio fuit. *Exod*. 16. 1. *Num*. 33. 11. Latinus Ezechielis interpres pro hoc tranſtulit Peluſium *Ezech*. 30. 15.

Sin, צִין *Num*. 13. 22. & 20. 1. & 27. 14. & 33. 36. & 34. 3. *Deut*. 32. 51. *Ioſ*. 15. 1. omnibus his locis vertitur arma vel ſcutum, aut frigiditas. Deſertum in terra Edom, quod aliàs Cades vel deſertum Pharan dicitur. Vide Cades.

Sina, צִנָּה Σινά. Idem, *Ioſ*. 15. 3. Mons Arabiæ, *Galat*. 4. 25.

Sina, סִינַי *Deut*. 33. 2. *Eccleſ*. 48. 7. transfertur rubus: vel ſyriacè, inimicitia. Heb. Sinai. Mons in deſerto Pharan, ſuper quem lex data fuit Moſi, *Exod*. 19. 2.

Sinai, Idem, *Exod*. 16. 1. & 19. 1.

Sinæus, הַסִּינִי Rubus: aut ſyriacè, inimicitia. Filius Chanaan, *Gen*. 10. 17. 1 *Par*. 1. 15.

Sion, צִיּוֹן Σιών Acervus, aut tumulus, vel ſpecula, aut ſiccitas. Mons Jeroſolymæ (qui aliàs Mons domini, item & Mons ſanctus dicitur) in cujus vertice erat arx conſtructa, quæ à Davide, Civitas Davidis eſt vocata 2 *Sam*. 5. 7. *Matth*. 21. 5.

Sion, שִׂיאֹן Sonitus ſive ſtrepitus, aut munus fortitudinis aut doloris. *Deut*. 4. 48. Nomen montis Amorrhæorum, qui & Hermon dicitur.

Sior, צִיעֹר Parvulus, aut navis vigilantis vel ſuſcitati, aut æmuli vel denudati. Civitas in tribu Juda, *Ioſ*. 15. 54.

Sirach, Σιράχ Sibilus, aut canticum fratris, vel munus vacuum. D. *Eccl*. 50. 29.

Sis, צִיץ Flos aut germen, ſive cincinnus, aut aſpectus: vel ſyriacè, Ala vel penna. Clivus eſt de quo legitur, 2 *Par*. 20. 16.

Siſai, שֵׁשַׁי Senarius vel ſextus, ſive gaudens vel lætus, aut byſſinus vel lineus. Filius Enach, *Num*. 13. 23.

Siſamoi, סִסְמָי Equus vel hirundo aquarum, aut tinea aquarum: vel ſyriacè, cæcitas. Filius Elaſa filii Helles, 1 *Par*. 2. 40.

Siſara,

Siſara, סִיסְרָא Hirundinem videns, aut tineam vel equum videns. Vir, *Eſd.* 2. 53. Dux exercitus Jabin regis Chanaan, *Iud.* 4. 2. Magiſter militiæ Aſor, 1 *Sam.* 12. 9. *Pſal.* 83. 9.

Sitim, שִׁטִּים Expanſiones, vel divertentes, ſeu flagella, vel ſpinæ. Nomen torrentis, *Ioel* 4. 10. Ubi legitur, *Irrigabit torrentem ſpinarum.* Vide Setim.

Siva, שְׁוָא Vanitas, aut elevatio, vel tumultus. Scriba regis David, 2 *Sam.* 20. 25.

Sivani, סִיוָן Rubus vel ſpinoſus. Nomen menſis, *Eſth.* 8. 9. ubi corruptè legitur Siban.

Sizau, שִׁיזָא Munus hoc, aut munus aſpergens. Pater Adina, 1 *Par.* 11. 42.

¶ Smyrna, σμύρνα Myrrha, *Apoc.* 1. 11. & 2. 8. Clariſſima civitas Joniæ authore Plinio in quinto lib. 29. & Strabone lib. 14.

¶ Soam, שֹׁהַם Onyx lapis pretioſus: aut ſyriacè, detentio, vel mora eorum. Nomen viri, 1 *Par.* 24. 27.

Soba, צוֹבָה Exercitus ſive militans, aut præceptum in ea, vel inflatio aut tumor. Nomen loci, 1 *Sam.* 14. 47. 2 *Sam.* 8. 3. 1 *Par.* 18. 3. *Pſal.* 60. 2.

Sobab, שׁוֹבָב Reverſus aut averſus, vel converſus: aut ſyriacè, ſcintilla. Filius David, 2 *Sam.* 5. 14. 1 *Par.* 14. 4. Filius Caleb ex Azuba prima uxore, 1 *Par.* 2. 18.

Sobach, שׁוֹבָךְ Rete vel retiaculum, aut cancellus, vel captivitas ſive converſio tua: aut ſyriacè, columbarium. Magiſter militiæ Adarezer regis, 2 *Sam.* 10. 16.

Sobai, שֹׁבַי Converſio vel captivitas, aut ſeſſio, vel ſedens. Ianitor quidam, *Eſd.* 2. 42

Sobal, שׁוֹבָל Semita, vel ſpica, aut crura vel femur, ſeu vana vetuſtas. Filius Seir Horræi, *Gen.* 36. 20. Filius Hur primogeniti Caleb ex Ephrata concubina, 1 *Par.* 2. 50. Filius Juda, 1 *Par.* 4. 2. qui *Gen.* 46. 12. dicitur Sela.

Sobec, שׁוֹבֵק Æquiparatus vanitati, vel appoſitus vacuitati vel diſſipationi, aut vana evacuatio: vel ſyriacè, derelictus. Nomen viri, *Neh.* 10. 24.

Sobi, שֹׁבִי Converſio vel captivitas, aut ſeſſio vel

vel ſedens. Filius Naas de Rabbath filiorum Ammon, 2 *Sam.* 17. 27.

Sobna, שֶׁבְנָה Sede nunc, aut connectere nunc, ſive captiva nunc, vel ædificans, aut qui intelligit. Nomen ſcribæ, 2 *Reg.* 8. 18. *Iſa.* 22. 15.

Sobnas, Idem.

Soboba, צוֹבֵבָה Exercitus, vel militia in ea, ſive inflatio vel tumor in ea. Filius Cos, 1 *Par.* 4. 8.

Sobochai, סִבְּכַי Ramus vel propagines, aut tugurium. Nomen viri, 2 *Sam.* 21. 18. 1 *Par.* 20. 4.

Socho, שׂוֹכֹה Protectio vel vallatio, aut ramus, ſive ceſſatio. Duæ ſunt in tribu Iuda hujus nominis civitates, *Ioſ.* 15. 35. 48. Ubi depravatè legis Socoth, 1 *Sam.* 17. 1. & 19. 22. 1 *Reg.* 4. 10. 2 *Par.* 28. 18. Urbs conſtructa à Roboam, 2 *Par.* 11. 7.

Socoth, סֻכּוֹת Tabernacula vel tentoria. Tribus Gaddi civitas eſt, *Ioſ.* 13. 27. Cui Iacobus patriarcha hoc nomen impoſuit, *Gen.* 33. 17. Eſt & regio à Græcis Troglodytis dicta, quæ ad rubrum mare excurrit, ubi Troglodytæ habitant, *Num.* 33. 5.

Socoth-benoth, סֻכּוֹת-בְּנוֹת Tabernacula filiarum vel ædificationum, ſive auſcultationes vel unctiones filiarum vel ædificiorum. Idolum Babyloniorum, 2 *Reg.* 17. 30.

Sodi, סוֹדִי Secretum meum. Pater Geddiel, *Num.* 13. 11.

Sodoma, סְדֹם Secretum eorum, ſive calx, aut cæmentum eorum. Civitas Syriæ, *Gen.* 10. 19.

Sodomitæ, Idem, *Gen.* 13. 13.

Soha, צִחָא Candor vel ſiccitas. Nomen viri, *Neh.* 7. 46.

Sohar, צוֹחַר Lucidus vel candidus. Filius Simeon filii Iacob, *Gen.* 46. 10. *Exod.* 6. 15.

Sohoria, שְׁחַרְיָה Mane domini, aut matutinatio domini, ſive matutina itio domini, ſeu niger domini, Filius Jeroam, 1 *Par.* 8. 26.

Somer, שֶׁמֶר Cuſtos, vel adamas, ſeu vepres vel ſpina,

ſpina, aut fæx. Filius Moholi filii Muſi, 1 *Par.* 6. 46. Filius Heber filii Bariæ filii Aſer filii Jacob, 1 *Par.* 7. 34.

Sommoria, שְׁמַרְיָה Cuſtodia domini, ſive adamas domini, aut vepres vel ſpina domini. Filius Roboam ex Abihail, 2 *Par.* 11. 19.

Sophach, שׁוֹפַךְ Effundens vel effuſus, aut vanus lecythus, Princeps militiæ regis Adarézer, 1 *Par.* 19. 16.

Sophái, צוֹפַי Speculator, aut favus, ſive natatio, vel cooperimentum, aut expectatio. Filius Elcana, 1 *Par.* 6. 26.

Sophan, שׁוֹפָן Cuniculus, vel chœrogryllus, ſive abſconditus vel reconditus, aut conterens ſive confractio. Civitas poſſeſſa à filiis Gad, *Num.* 32. 35. In Hebræo hæc dictio jungitur præcedenti dictioni Ataroth, ut ambæ ſint unius civitatis nomen, Ataroth-ſophan.

Sophar, צוֹפַר Matutinus, aut corona ſeu circulus, vel paſſer: aut ſyriacè, hœdus. Nomen viri, *Iob* 11. 1.

Sopher, סוֹפֵר Scriba, vel liber, aut narrans vel numerans. Princeps exercitus regis Sedeciæ, 2 *Reg.* 25. 19.

Sophereth, סוֹפֶרֶת numerans, vel narrans ſive narratio, aut librarius, vel ſcriba. Nomen viri, *Eſd.* 2. 55.

Sophim, צוֹפִים Speculæ vel ſpeculantes, ſive cooperti, aut natantes, vel expectantes, aut favus. Mons eſt in tribu Ephraim, 1 *Sam.* 1. 1.

Sophonias, צְפַנְיָה Abſconſio domini, ſive ſecretum domini aut ſpeculator noſter dominus, vel aquilo domini. Sacerdos filius Maaſiæ, *Ier.* 21. 1. &. 37. 3. Nomen item prophetę filii Chuſi filii Godoliæ, *Soph.* 1. 1.

Sophtim, שׁוֹפְטִים Judices. Et inde liber Judicum.

Sorec, שֹׂרֵק Vinea vel vitis, aut Sibilus vel ſibilans. Torrentis nomen eſt in tribu Dan in terra Philiſthinorum prope Eſthaol, juxta quem Samſon adamavit Dalila. *Iud.* 16. 4.

Sori, צְרִי Anguſtiator, ſive vinculum aut colligatio, vel plaſmatio, aut reſina vel theriaca, ſive petra, vel fortis. Nomen viri, 1 *Par.* 25. 3.

Soſipater, σωσίπατρος Salvans patrem, vel ſalus patris. G. Nomen ducis, 2 *Mach.* 12. 19. Filius item Pyrrhi, *Rom.* 16. 21. In Actis 20. 4. legitur in Græcis codic. Sopater.

Soſthenes, Σωσθένης Salvator potens vel robuſtus. G. Princeps ſynagogæ Judæorum, *Actor.* 18. 17. 1 *Cor.* 1. 1.

Soſtratus, σώστρατος Salvans exercitum, vel ſalus exercitus. G. Nomen viri, 2 *Mach.* 4. 27.

Sotái, סוֹטַי Prævaricatio, ſive declinatio. Nomen viri, *Eſd.* 2. 55.

¶ Spartiani, σπαρτιανοὶ Seminati vel ſeminantes. G. Populi, 1 *Mach.* 14. 20.

Spartiatæ, σπαρτιάται Idem. G. 1 *Mach.* 12. 2.

¶ Stachin, στάχυς Spica. G. Pauli amicus, *Rom.* 16. 9.

Stephanas, στεφανᾶς Corona, ſive coronata. G. Nomen viri, 1 *Cor.* 1. 16. & 16. 15. 17.

Stephanus, στέφανος Corona vel coronatus. G. Nomen diaconi, *Act.* 6. 5.

Stharbuzanai, שְׁתַר-בּוֹזְנַי Computreſaciens contemnentes me, vel qui explorat contemptores meos. Nomen viri, *Eſd.* 5. 3.

Sthur, סְתוּר Occultus vel abſconditus, ſeu deſtruens vel demoliens. Filius Michael princeps tribus Aſer, *Num.* 13. 14.

Stoici, στωϊκοὶ à Stoa, id eſt porticu, in qua diſputabant, ſic philoſophi illi dicti ſunt. G. *Act.* 17. 18.

¶ Sua, שׁוּעַ Clamans, vel ſalvans, aut potens vel magnificus ſeu reſpiciens. Uxor Judæ filii Jacob, *Gen.* 38. 2.

Sua, סוֹא Modius, vel menſura, aut velamen. Rex Ægypti, 2 *Reg.* 17. 4.

Sua, שׁוּחָה Foſſa, aut natatio, ſive humiliatio, aut meditatio vel loquela, aut germinans. Frater Caleb, 1 *Par.* 4. 11.

Suaa, שׁוּעָא Clamans, vel ſalvans, aut potens vel mag-

magnificus, ſeu reſpiciens. Filius Heber filii Bariæ, 1 *Par.* 7. 32.

Sual, שׁוּעָל Vulpes, aut ſemita, ſive pugnus aut pugillus. Filius Supha filii Helem, 1 *Par.* 7. 36. Eſt & nomen regionis, 1 *Sam.* 13. 17.

Sua, צוּעָר Parvulus, aut præceptum vigiliæ, vel civitatis aut æmuli vel denudationis vel evacuationis: vel Syriacè, anguſtiator. Pater Nathanael principis tribus ſuæ Iſſachar, *Num.* 1. 8.

Subael, שׁוּבָאֵל Converſio Dei ſive captivitas Dei, aut ſedes Dei. Vir quidam, 1 *Par.* 24. 20.

Subuel, שְׁבוּאֵל Converſio Dei, ſive captivitas Dei, aut ſedes Dei. Filius Gerſon filii Moſis, 1 *Par.* 23. 16.

Sue, שׁוּחַ Loquens, ſive orans, aut foſſa, vel humiliatio, aut natatio. Filius Abrahæ ex Cetura, *Gen.* 25. 2. 1 *Par.* 1. 32.

Sue, שְׁוָא Vanitas, aut elevatio, vel tumultus. Filius Jahaddai. 1 *Par.* 2. 49.

Sue, סוּחַ Eradicatio vel conculcatio. Filius Supha filii Sue, 1 *Par.* 7. 36.

Suham, שׁוּחָם Locutio ſive meditatio eorum, aut fovea vel humiliatio eorum, ſive natatio vel germinatio eorum. Filius Dan filii Jacob, *Num.* 26. 42.

Suhamitæ, שׁוּחָמִי Idem, *Num.* 26. 43.

Suhites, שׁוּחִי Meditatio, aut fovea, vel incurvatio, aut humiliatio, ſive natatio aut natans, *Iob* 8. 1.

Sulamitis, שׁוּלַמִּית Pacifica ſive perfecta, aut retribuens. *Cant.* 6. 12.

Sunam, שׁוּנֵם Mutatio ſive dormitatio eorum, aut vana dormitatio vel iteratio aut ſecundatio eorum. Civitas de qua 2 *Reg.* 4. 8.

Sunamitis, שׁוּנַמִּית Dormiens, vel mutata, aut vana dormitio vel iteratio aut ſecundatio dormitionis, 1 *Reg.* 1. 3. 2 *Reg.* 4. 12.

Sunem, שׁוּנֵם Idem quod Sunam. Civitas in tribu Iſſachar, *Ioſ.* 19. 18.

Suni, שׁוּנִי Mutatus, vel dormiens, aut ite-

ratus vel ſecundarius. Filius Gad filii Jacob, *Gen.* 46. 16. Sunitæ, Idem, *Num.* 26. 15.

Suph, צוּף Favus, ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel natans aut expectans. Filius Thau patris Eliu, 1 *Sam.* 1. 1. Filius Elcana filii Joel, 1 *Par.* 6. 35. Nomen loci, 1 *Sam.* 9. 5.

Supha, צוֹפַח Lecythus, aut præceptum illaqueans, vel præceptum flatus, ſive præceptum inflationis. Filius Helem, 1 *Par.* 7. 35.

Supham, שְׁפוּפָם Conterens eos, ſive barba aut labium eorum, aut ripa vel litus eorum. Filius Benjamin, *Num.* 26. 39. Heb. Sephupham.

Suphamitæ, שׁוּפָמִי Idem. *Num.* 26. 39.

Sur, שׁוּר Murus, aut bos, vel aſpiciens. Syria dicitur, *Gen.* 20. 1. Solitudinis nomen, è regione Ægypti, inter Cades & Barad, 1 *Sam.* 15. 7.

Sur, צוּר Pater Gozbi Madianitidis illius, quæ cum Zambri interfecta eſt in genitalibus: qui quidem Sur, princeps erat Madianitarum, *Num.* 25. 15. & 31. 8. *Joſ.* 13. 21. Fuit & nomen filii Abigabaon, 1 *Par.* 8. 30. & 9. 36. & vertitur, Petra, vel fortis aut obſidens vel anguſtians, ſive plaſmator, vel figurator, aut ligatus vel ligans.

Sur, סוּר Receſſio ſive rebellio. Nomen portæ in templo Salomonis, 2 *Reg.* 11. 6.

Suriel, צוּרִיאֵל Petra Dei, ſive fortitudo Dei, aut plaſmatio ſive figuratio Dei, ſive vinculum aut colligatio Dei, vel obſidio Dei. Filius Abihaiel princeps Moholitarum, N*um.* 3. 35.

Suriſaddai, צוּרִישַׁדַּי Petra vel fortitudo omnipotentis vel devaſtantis, aut plaſmatio ſive figura omnipotentis vel devaſtantis, aut vinculum ſive obſidio omnipotentis vel devaſtantis. Pater Salamiel principis tribus Simeon, *Num.* 1. 6.

Suſa, שַׁוְשָׁא Vanitatis elevatio, aut exultans. Scriba quidam, de quo 1 P*ar.* 18. 16.

Suſan, שׁוּשַׁן Lilium vel roſa, aut lætitia. Metropolis Perſici regni, *Danielis* 8. 2. A qua Suſiana regio apud

 Perſas

Perſas nomen accepit, a Dario Hyſtaſpis filio condita, Plinio lib. 6. cap. 27. Straboni verò, Tithoni patris Memnonis eſt ædificium, cognominata Stephano à fontibus, quibus Locus abundat. Hac enim dictione ait in ea regione ita fontem dici. Aurigallus vult dictam non aliter ac Florentia à flore, & Rhodus à roſa, *Dan.* 8. 2. *Eſd.* 4. 1. *Neh.* 1. 1. *Eſth.* 1. 1. Lege Joſephum libro 10. cap. 14. & libro 11. cap. 5. antiq. Judaic.

Suſanachæi, שׁוּשַׁנְכָיֵא Lilia vel roſæ, aut gaudium claudorum vel percutientium, *Eſd.* 4. 9.

Suſanna, Σȣσάννα Lilium vel roſa, aut lætitia. D. Uxor Joacim *Dan.* 13. 2. Eſt & nomen alterius mulieris quæ Chriſtum ſequebatur, *Luc.* 8. 3.

Suſi, סוּסִי Equus, vel hirundo, aut tinea. Pater Gaddi, *Num.* 13. 12.

Suthala, שׁוּתֶלַח Plantatio viriditatis vel humiditatis, aut potus humidus, ſive ponens humiditatem vel viriditatem. Filius Ephraim, *Num.* 26. 35. Filius item Zabad filii Tahath, 1 *Par.* 7. 21.

Suthalaithæ, שֻׁתַלְחִי Idem, *Num.* 26. 35.

¶ Syene, סְוֵנֵה Rubus: vel Syriacè, inimicitia. Urbs in confinibus Æthiopiæ, ſupra Alexandriam, verſus meridiem quinquaginta milia ſtadiorum, *Ezech.* 29. 10.

Sylvanus. Vide Silvanus.

Syntycha, Συντύχη Colloquens vel confabulans. G. Mulieris nomen, *Philip.* 4. 2.

Syra, סִרָה Spina, aut olla vel lebes, ſive rebellio, aut receſſio. Locus eſt, qui ſecundùm Joſephum viginti ſtadiis ab Hebrone diſtat, 2 *Sam.* 3. 26.

Syra, אֲרַמִּיָּה In Hebræo eſt Aramia, quæ mulierem de Aram id eſt de Syria ſignificat: & vertitur Sublimis, vel excelſa aut decipiens, 1 *Par.* 7. 14.

Syracuſæ, Συραχȣ̃σαι Attrahens violenter. G. Urbs Siciliæ ſub Pachinno monte, *Act.* 28. 12.

Syria, אֲרָם Hebraicè dicitur Aram, & tranſfertur excelſa vel ſublimis, aut decipiens, vel maledictio eorum. Regio Aram dicta, ab Aram filio Sem, qui Arameos inſtituit, quos Græci Syros appellant. Inde Syria quondam terra-

terrarum maxima, & pluribus diſtincta nominibus. Vide Meſopotamia, 2 *Sam.* 8. 5. 2 *Reg.* 16. 5.

Syria ſoba, אֲרַם צוֹבָה *Pſalm* 60. 2. ea eſt quæ Palæſthina dicitur.

Syrophœniſſa, συροφοίνισσα Attracta rubedo, vel attractio purpurea. G. *Marc.* 7. 26.

Syrtes, σύρτις Attrahens vel attractio. G. Arenoſa in mari magno loca, multùm terribilia & metuenda, eò quòd omnia ad ſe diripere ſoleant, & appropinquantes vadoſo mari hæreant. Hæ autem ad mare Ægyptium vicinę ſunt, pariter admiſcentur, *Act.* 27. 17.

Syrus, אֲרָם. Hebraicè dicitur Aram, id eſt, excelſus vel ſublimis, aut decipiens, ſive maledictio eorum, 2 *Sam.* 10. 9

Litera T.

¶ Tabbaoth, טַבָּעוֹת Annuli, vel circuli, aut ſubmerſi, vel bonum tempus, aut bona hora. Nomen viri, *Eſd.* 2. 43.

Tabee, טֶבַח Jugulatio, vel occiſio, aut coquus. Filius Nachor ex Roma concubina, *Gen.* 22. 24.

Tabeel, טָבְאֵל Bonus Deus. Nomen viri, *Eſd.* 4. 7. *Iſa.* 7. 6.

Tabelias, טְבַלְיָהוּ Intinctus à domino, vel baptiſmus domini, ſive bonitas ipſi domino. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 11.

Tabernæ, ταβέρναι, Latinum. Locus eſt juxta Romam, *Act.* 28. 15.

Tabitha, ταβιθὰ Dorcas, id eſt damula, vel caprea. Syrum eſt *Act.* 9. 36.

Tabremon, טַבְרִמּוֹן Bonum malum granatum, ſive bonitas excelſa vel ſublimis, aut umbilicus præparatus vel numeratus vel muneratus. Pater Benadab regis Syriæ, 1 *Reg.* 15. 18.

Tacaſin, עִתָּה-קָצִין Hora vel tempus principis, ſive nunc princeps. Civitas in tribu Zabulon, *Ioſ.* 19. 13. Hebraicè Ittacaſin.

Tahath, תַּחַת Subter vel ſubtus, aut pavor ſive

formido: vel Syriacè, deſcenſio. Filius Aſir filii Abiaſaph, 1 *Par*. 6. 37. Filius Bared filii Suthalæ, 1 *Par*. 7. 20.

Talitha cumi, ταλιθὰ κȣμι. Ex Syro & Hebręo, Puella ſurge, *Marc*. 5. 41.

Tanis, צוֹעַן. Hebraicè dicitur Soan, & tranſfertur movens vel motio ſive motus. Soan, maxima Ægypti civitas in oſtio Tanico, ut Strabo lib. 17. indicat.

Taphet, טָפַת Diſtillatio aut gutta, vel parvula. Salomonis filius, 1 *Reg*. 4. 11.

Taphnes, תַּחְפְּנֵס Occulta tentatio vel fuga, aut coopertum vexillum: vel ex Hebræo & Syro, occultum miraculum. Uxor Pharaonis regis, 1 *Reg*. 11. 19.

Taphnis, תַּחְפְנְחֵס *Ezech*. 30. 18.

Tanach, תַּעְנַךְ Confringens te, vel humilians te, ſive reſpondens tibi. Nomen urbis, *Iud*. 1. 27.

Taphua, תַּפּוּחַ Pomum, vel inflatio aut inſufflatio vel illaqueatio. Civitas in tribu Juda, *Ioſ*. 12. 17. & 15. 34. data filiabus Salphaad, *Ioſ*. 17. 7. Filius Hebron, 1 *Par*. 2. 43.

Taphſar, טִפְסָר Princeps, vel exercitus, ſive parvulos auferens, aut diſtillationem vel guttam auferens. Nomen regionis, *Ier*. 51. 27.

Tharſenſes, ταρσεῖς Alati vel pennati. G. 2 *Mach*. 4. 20.

Tarſenſis, ταρσεὺς Idem. ſ. n. G. *Act*. 21. 36.

Tarſus, ταρσὸς Alata, vel pennata. G. Metropolis Ciliciæ regionis, unde Paulus Apoſtolus, *Act*. 22. 3. Vide Tharſis.

¶ Tebaoth, טַבָּעוֹת Annuli vel circuli, aut ſubmerſi, ſeu bonum tempus, vel bona hora. Nomen viri, *Neh*. 7. 46.

Tebath, טִבְחַת Jugulatio vel occiſio, aut coquus, ſeu bene formidans, vel bene confractus. Nomen urbis, 1 *Par*. 18. 8.

Tebbath, טַבָּת Bona vel bonitas, Nomen loci, *Iud*. 7. 23.

Tebeth, טֵבֵת Idem. Nomen menſis, *Eſth*. 2. 16.

Te-

Tehinna, תְּחִנָּה Deprecatio, aut miſericors, ſive gratioſus, vel gratia. Filius Eſthon, 1 *Par*. 4. 12.

Telem, טֶלֶם Agnus, ſive ros eorum: aut Syriacè, umbra eorum. Civitas in tribu Juda, *Ioſ*. 15. 24. Nomen viri, *Eſd*. 10. 24.

Telmon, טַלְמוֹן Ros præparatus, vel roris præparatio, aut roris munus, vel ros numeratus: aut ex Syro & Hebræo umbræ præparatio vel munus. Nomen viri, 1 *Par*. 9. 17. *Eſd*. 2. 42. *Neh*. 11. 19.

Terphalæi, טַרְפְּלָיֵא Raptores fatigati vel laborioſi, aut ſeries miraculoſa vel ruinoſa: aut ex Syro & Hebręo, mons vel cuſtos miraculi vel ruinæ, aut folium laboris. Populi, *Eſd*. 4. 9.

Tertius τέρτιος, Latinum eſt. Nomen viri, *Rom*. 16. 22.

Tertullus, τέρτυλλος Falſa annuntians, vel mendax, aut monſtroſus. G. Nomen oratoris cujuſdam, accuſatoris Pauli, *Actor*. 24. 1.

¶ Thaas, תַּחַשׁ Hyacinthinus, vel feſtinans, aut ſilens. Filius Nachor ex Roma concubina, *Gen*. 22. 24. Hebraicè, Thahas.

Thabor, תָּבוֹר Electio, ſive puritas: aut Syriacè, contritio vel confractio. Mons eſt in medio Galilææ campo, mira ſublimis rotunditate. Nam ejus altitudo (ut libro 4. Egeſippus ait) 30. eſt ſtadiorum: vertex autem ipſe campeſtris 23. ſtadiis jacet, *Ier*. 46. 18. *Pſal*. 89. 13. Civitas in tribu Zabulon Levitis data, 1 Par. 6. 77. 1 *Sam*. 10. 3.

Thadal, תִּדְעָל Conterens jugum, ſeu ſcientia elevationis vel aſcenſionis. Rex gentium, *Gen*. 14. 1.

Thaddæus, θαδδαῖος Laudans ſive confitens. D. Unus ex Apoſtolis, *Matth*. 10. 3. qui ibidem juxta lectionem Græcam dicitur Lebbæus, *Marc*. 3. 13.

Thahan, תַּחַן Deprecans, aut miſericors, ſive gratioſus vel gratia. Filius Thale, 1 *Paral*. 7. 25.

Thahath, תַּחַת Subter vel ſubtus, aut pavor ſive formido: vel Syriacè, deſcenſio, Viceſima tertia Iſraëlitarum.

rum manſio, *Num.* 33. 26. Nomen item viri, 1 *Par.* 6. 37. & 7. 20.

Thalaſſa. In Græco eſt λασαία Laſæa: & vertitur ſpiſſa, vel prudens. G. Civitas eſt litoralis Cratæ, haud procul à loco qui boni portus dicitur, *Act.* 27. 8.

Thalaſſar, תְּלַאשָּׂר Suſpenſio principis, vel tumulus principis: aut ſuſpendens canticum, vel tumulus canentis. Regio Syriæ, 2 *Reg.* 19. 12. *Iſa.* 37. 12.

Thale, תֶּלַח Humectatio, aut viriditas, ſive humectans aut vireſcens. Nomen viri, 1 *Par.* 7. 25.

Thamar, תָּמָר Palma vel dactylus, ſive commutatio vel permutatio, aut amaritudo. Uxor Her primogeniti Judæ: *Gen.* 38. 6. Eſt & urbs Syriæ nobilis, quæ nunc Palmyra dicitur, olim à Salomone conſtructa, *Ezech.* 48. 28. Hæc ab Hadriano principe, Hadrianopolis. Filia item David, 2 *Sam.* 13. 1. 1 *Par.* 3. 9. Sic vocabatur & filia Abſalom, 2 *Sam.* 14. 27.

Thamna, תִּמְנָע Vetita ſive prohibita aut perfecta vel conſummata commotio. Concubina Eliphaz filii Eſau, *Gen.* 36. 12. In 1 *Par.* 1. 36. legitur inter filios Eliphaz. Soror Lotan filii Seir Horræi. Civitas Idumæorum, *Gen.* 36. 40.

Thamna, תִּמְנָה 2 *Par.* 28. 18. Imago vel figura, aut numeratio vel numerans: aut Syriacè, conſtituens. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 57.

Thamnas, Idem, *Gen.* 38. 13.

Thamnatha, Idem, *Iud.* 14. 1.

Thamnathæus, תִּמְנִי Idem, *Iud.* 15. 6.

Thamnath-ſara, ſive Thamnath-ſare, תִּמְנַת־סֶרַח Figura vel imago extenſa vel remanens aut fœtens, ſive numeratio reſidua, aut numeratio extenſionis vel fœtoris: aut ex Syro & Hebræo, conſtituta extenſio vel fœtor, aut ſtatuta reſiduitas. Civitas in montanis Ephraim, ab Iſraëlitis Joſue duci, tanquam hæreditaria hæreditas attributa, *Ioſ.* 19. 50. & 24. 30. eadem quæ & Thamnath-hares, per literarum tranſpoſitionem.

Thamnath-hares, תִּמְנַת חֶרֶס Imago vel figura ſolis, aut imago vel figura teſtea vel fictilis, aut numerus ſolis

lis vel teſtæ : aut ex Syro & Hebræo, conſtitutus ſol vel teſta. Eadem urbs quæ Thamnath-ſara vocatur, *Iud.* 2. 9.

Thanach, תַּעְנָךְ Confringens te vel humilians te, ſive reſpondens tibi. Civitas, 1 *Reg.* 4. 12. 1 *Par.* 7. 29. data dimidiæ tribui Manaſſe, *Ioſ.* 21. 25. *Iud.* 1. 27. & 5. 19.

Thanath-ſelo, תַּאֲנַת-שִׁלֹה Ficum vel ficulneam diſſolvens vel diſcalceans vel decorticans: ſeu ficulnea errans vel mentiens, aut ficulnea abundantiæ vel pacis, ſeu occaſio erroris vel mendacii : aut occaſio (ſ. eſt) abundatia vel pax. nomen loci, *Ioſ.* 16. 6.

Thanehumeth, תַּנְחֻמֶת Conſolatio, vel pœnitentia, aut doni laguncula vel murus, ſive donum indignationis vel caloris, aut requies mortis. Pater Saraiæ, 2 Reg. 25. 23. *Ier.* 40. 8.

Thaphſa, ſive Thapſa, תִּפְסַח Tranſitus vel claudicatio : aut paſcha, id eſt locus ubi paſcha fit. Civitas, 1 Reg. 4. 24. & 2 Reg. 15. 16.

Thaphnes, ſive Thaphnis, תַּחְפַּנְחֵס Operimentum confidentiæ vel protectionis, aut occulta confidentia vel protectio. Civitas Ægypti, *Ezech.* 30. 18.

Thara, תַּאֲרֵעַ Ululans, aut malefaciens, vel cubiculum malitiæ, aut cubiculum paſtoris vel ſocii : aut Syriacè, eventus, ſive terreſtris vel inferior. Filius Micha filii Meribbaal, 1 P*ar.* 8. 35.

Thara, תַּחְרֵעַ Ira vel contentio prava, aut ira vel contentio ſocii vel paſtoris. Filius Micha, 1 P*ar.* 9. 41.

Thara, θάῤῥα. Idem quod Thares, quod vertitur hæres, aut miſer vel exul. D. *Eſth.* 12. 1.

Tharaca, תִּרְהָקָה Explorator vel contemplator obtuſus, ſive legis hebetudo aut impedimentum vel turturis obtuſio, vel hebetudo. Rex Æthiopiæ, 2 Reg. 19. 9. *Iſa.* 37. 9.

Tharana, תִּרְחֲנָה Explorator vel contemplator gratiæ vel miſericordiæ : aut turtur gratiæ vel miſericordiæ. Filius Caleb ex Maacha concubina, 1 *Par.* 2. 48.

Thare, תֶּרַח Odorans, vel ſpirans, aut abigens. Filius Nachor, *Gen.* 11. 24.

Tharela, תַּרְאֲלָה Exploratio vel turtur maledicti-

onis, aut turtur fortitudinis vel ilicis, aut explorans ilicem vel fortitudinem. Civitas in tribu filiorum Benjamin, *Ioſ.* 18. 27.

Thares, תֶּרֶשׁ Hæres, aut miſer vel exul. Eunuchi nomen. *Eſth.* 2. 21.

Tharſis, תַּרְשִׁישׁ Contemplatio gaudii, vel exploratio marmoris, aut turtur gaudii, ſive chryſolithus lapis, ſcil. pretioſus aut mare. Filius Javan, *Gen.* 10. 4. Eſt & nomen regionis Cilicia olim dictæ, à Tharſis filio Javan, 1 *Reg.* 10. 22. *Pſal.* 72. 10. *Iſa.* 2. 16. *Ezech.* 10. 9. Unde ejus regionis metropolis, thita mutata in taf, Tarſus nomen obtinuit. In actis igitur Apoſtolicis ubique ſcribe hanc dictionem abſque aſpiratione. Vide Tarſus, Quidam volunt Tharſim nonnunquam mare mediterraneum ſignificare, apud Jonam prophetam, & *Pſal.* 72. 10.

Tharthac, תַּרְתָּק Concatenatus, ſive retruſus, vel concluſus. Idolum Hevæorum, 2 *Reg.* 17. 31.

Tharthan, תַּרְתָּן Explorans vel contemplans donum, aut turturis donum, vel lex ipſarum. Nomen principis, *Iſa.* 20. 1. 2. *Sam.* 18. 17.

Thaſſi, θασσὶ Oblitus vel obliviſcens, aut debitor. D. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 *Mach.* 2. 3.

Thathanai, תַּתְּנַי Donans vel donator. Nomen viri, *Eſd.* 5. 3.

Thau, תָּו Signum, *Ezech.* 9. 4. 6.

Thebes, תֵּבֵץ Cœnoſus, aut ſericeus, vel ovum, aut Syriacè lineus. Urbs terræ Chananææ, *Iud.* 9. 50. 2 *Sam.* 11. 21.

Thebni, תִּבְנִי Palea aut fœnum: vel intelligens aut filiatio. Filius Gineth, 1 *Reg.* 16. 21.

Thecel, תְּקֵל Appenſio, *Dan.* 5. 25.

Thecua, תְּקוֹעַ Tuba vel clangor, aut fixa. Civitas in Juda, ſex miliaribus à Bethlehem diſtans, à Roboam conſtructa, 2 *Sam.* 14. 2. & 23. 20. 2 *Par.* 11. 6. & 20. 20. *Ier.* 6. 2. Filius Ashur, 1 *Par.* 4. 5.

Thecua, תִּקְוָה Spes, vel funiculus, aut linea, vel congregatio. Pater Sellum mariti Holdæ prophetidis, 2 *Reg.* 22. 14. qui Thecuath 2 *Par.* 34. 22. dicitur. Pater item Jaaziæ, *Eſd.* 10. 16.

The-

Thecuath, תִּקְהַת Signum vel figurationem aſſumens. Pater Sellum mariti Holdæ prophetidis, 2 *Par.* 34. 22. qui 2 *Reg.* 22. 14. dicitur Thecua.

Thecueni, תְּקוֹעִים Tubæ vel clangentes, aut fixi, *Neh.* 3. 5.

Thecuites, תְּקוֹעִי Idem, ſ. n. 1 *Par.* 11. 28.

Thecuitis, תְּקוֹעִית Idem, fœ. gen. 2 *Reg.* 14. 4.

Theglath phaláſar, תִּגְלַת-פִּלְאֶסֶר Captivitatem miraculoſam vel ruinoſam abſtulit vel ligavit: aut ex Hebræo & Syro, captivitatem miraculoſam prohibuit. Rex Aſſur, 2 *Reg.* 15. 29.

Thehen, תַּחַן Deprecans, aut miſericors, ſive gratioſus, vel caſtrametans. Filius Ephraim, *Num.* 26. 25.

Thehenitæ, תַּחֲנִי Idem, *Num.* 26. 25.

Thelaſſar, תְּלַאשָּׂר Coacervationem vel ſuſpenſionem auferens aut coacervationis vel ſuſpenſionis receſſus. Regio Syriæ, 2 *Reg.* 19. 12.

Thelgath-phalnaſar, תִּלְגַת-פִּלְנְאֶסֶר Nivem cadentem prohibens vel ligans, ex Syro & Hebræo. Rex Aſſyriorum. 1 *Par.* 5. 6. 2 *Par.* 28. 20.

Thelharſa, תֵּל-חַרְשָׁא Coacervatio vel ſuſpenſio aratri vel ſurditatis aut ſilentii ſive artificii vel teſtæ: aut ex Hebræo & Syro, acervata vel ſuſpenſa ſylva. Nomen loci, *Eſd.* 2. 59. *Eſd.* 7. 61.

Thelmela, תֵּל-מֶלַח Acervus ſalis vel nautæ, aut ſuſpenſio vel appenſio ſalis vel nautæ. Nomen loci, *Eſd.* 2. 59. *Neh.* 7. 61.

Thema, תֵּימָא Admiratio vel conſummatio, aut auſter. Filius Iſmahelis, *Gen.* 25. 15.

Thema, תֶּמַח Delens, vel radens, aut abſtergens: vel Syriacè, percutiens. Nomen viri, *Eſd.* 2. 53. *Neh.* 7. 55.

Thema, תֵּימָא Admiratio vel conſummatio, aut auſter. Nomen loci, *Iob* 6. 19. *Ier.* 25. 23.

Theman, תֵּימָן Auſtralis vel aphricus, aut conſummatus vel perfectus: aut Syriaeè, ibi. Civitas principum Idumæorũ, quę à Theman filio Eliphaz ex Ada uxore nomen

accepit, *Ier.* 49. 20. Filius Eliphaz filii Eſau, ex Ada, *Gen.* 36. 15. Fuit & dux in Edom, *Gen.* 36. 11.

Themani, תֵּימָנִי Perfectiſſimus, vel auſtralis: aut Syriacè conſtitutus. Filius Ashur ex Naara uxore, 1 *Par.* 1. 44. & 4. 6.

Themanites, idem, *Iob* 4. 1.

Themna, תִּמְנָתָה Imago vel figura, aut numeratio vel numerans: vel Syriacè, conſtituta. Civitas in tribu Dan, *Ioſ.* 19. 43.

Thenach, תַּעְנָךְ Confringens te, vel humilians te, aut reſpondens tibi. Civitas in tribu Manaſſe, *Ioſ.* 17. 11.

Theodotius, θεοδότιος Deo datus. G. nomen viri, 2 *Mach.* 14. 19.

Theophilus, θεόφιλος Amicus Dei, vel Deo dilectus. G. Vir ad quem ſcribit Lucas, *Luc.* 1. 3.

Theraphim, תְּרָפִים Simulachra, vel ſtatuæ, aut figuræ vel imagines, *Iud.* 17. 5. *Oſee.* 3. 4.

Therſa, תִּרְצָה Complacens, volens, aut ſuavis, vel currens. Civitas eſt in alto ſita monte, qua Iſraëlitarum reges ante conditam Samariam, pro regia uſi ſunt, 1 R*eg.* 14. 17. & 2 R*eg.* 15. 14. Fuit & Salphaad filia ejuſdem nominis, *Num.* 26. 33.

Theſſalonica, θεσσαλονίκη Dei altera victoria, aut ſitus ſive poſitio alterius victoriæ. G. Civitas Macedoniæ, prius Halia nuncupata, *Act.* 17. 1.

Theſſalonicenſes, θεσσαλονικεῖς Idem. p. n. G. *Act.* 2. 4.

Theſſalonicenſis, θεσσαλονικεὺς Idem. ſ. n. G. *Act.* 27. 2.

Thesbites, תִּשְׁבִּי Captivans, vel convertens, aut ſedens vel habitans, 1 *Reg.* 17. 1.

Theudas, θευδᾶς Fluens aqua. G. Nomen viri, *Act.* 5. 36.

Thichon, תִּיכוֹן Medius vel intermedius, aut præparatio. Nomen pagi, *Ezech.* 47. 16.

Thilon, תִּילוֹן Murmuratio ſive acervus ejus, aut ſuſpenſio ejus. Filius Simon, 1 *Par.* 4. 30.

Thiras,

Thiras, תִּירָס Demolitor ſive deſtructor, aut irrorans vel irroratus. Filius Japhet, *Gen.* 10. 2. A quo Thirenſes, quos Græci Thraces vocant.

Thiria, תִּירְיָא Exploratio, vel contemplatio. Filius Jaleleel, 1 *Par.* 4. 16.

Thochen, תֹּוכֶן Medium vel intermedius, aut præparatus. Civitas, 1 *Par.* 4. 32.

Thogorma, תּוֹגַרְמָה Oſſeus, vel robuſtus, ſive incolatus nimius aut peregrinus valde, vel timens valde, ſeu anxioſa celſitudo. Filius Somer, *Gen.* 10. 3. Ab hoc Tygranei, qui à Græcis Phryges dicuntur, denominati ſunt, *Ezech.* 27. 13.

Thohu, תּוֹחוּ vivens, vel nuntians. Filius Elihu patris Jeroham, 1 *Sam.* 1. 1.

Thohu, תּוֹחַ Telum vel jaculum. Filius Suph filii Elcanæ, 1 *Par.* 6. 34.

Thola, תּוֹלָע Vermis aut vermiculus, vel coccus aut coccineus. Filius Iſſachar, *Gen.* 46. 13. 1 *Par.* 7. 2. Filius item Phua dux in Iſrael, *Iud.* 10. 1.

Tholad, תּוֹלָד Nativitas vel generatio. Civitas Simeonis, 1 *Par.* 4. 29.

Tholaitæ, תּוֹלָעִי Vermes aut vermiculi: vel coccus aut coccinei, *Num.* 26. 23.

Tholmái, תַּלְמַי Sulcus, ſcil. qui fit aratro: aut ſuſpendens aquas, vel coadunatio aquarum. Filius Enac, *Ioſ.* 15. 14. *Iud.* 1. 10. *Num.* 13. 23. Rex Geſſur, 2 *Sam.* 3. 3. 1 *Par.* 3. 2.

Tholomai, Idem. Filius Ammiud regis Geſſur, 2 *Sam.* 13. 37.

Thomas, θωμᾶς Abyſſus vel geminus: & Græcè didymus appellatur, quod vertitur gemellus, id eſt ille qui cum alio uno & eodem partu naſcitur. D. Unus ex apoſtolis, *Matth.* 10. 3. *Ioh.* 11. 16.

Thophel, תּוֹפֶל Ruina, aut ſtultitia, ſive inſulſitas aut inſipiditas. Locus eſt in deſerto trans Jordanem è regione Jericho, ubi Moſes quintum librum edidit, *Deut.* 1. 1.

Thopheth, תּוֹפֶת Tympanum, vel ſeductio, aut dila-

dilatatio. Locus eſt in valle filii Ennom, qui cernitur in Jeroſolymæ ſuburbanis, ubi quondam parentes filios igni exuſtos devovebant, & immolabant dæmonio Moloch, *Iſa.* 30. 33. *Ier.* 7. 31. & 19. 6.

Thopo, τεφῶ Locus. G. Nomen loci, 1 *Mach.* 9. 50. Scribe Tepho.

Thoſaites, תִּיצִי Diſſipatio, vel diſſipatus, aut exiens, 1 *Par.* 11. 45.

Thou, תּוֹעִי Errans. Rex Emath, 2 *Sam.* 8. 9. 1 *Par.* 18. 9.

Thraces, θράκες Aſperi vel ſaxoſi. G. Populi, 2 *Mach.* 12. 35.

Thraſea, θρασέα Audax, vel temerarius. G. 2 *Mach.* 3. 5. Ubi malè legitur Tharſææ.

Thubal, תֻּבַל Orbis vel mundanus: aut confuſio vel ignominia, ſeu portatus vel adductus. Filius Japheth, *Gen.* 10. 2. A quo Iberes (licet quidam Italos ſuſpicentur) originem traxerunt, *Ezech.* 27. 13.

Thyatira, θυάτειρα Odor ſive ſacrificium laboris vel contritionis. G. Urbs Lydiæ regionis in Aſia minore: Macedonum habitatio, quam nonnulli Myſorum ultimam dicunt, *Apoc.* 1. 11. & 2. 24.

Thyatireni, Idem. p. n. *Act.* 16. 14.

¶ Tiberias, τιβεριὰς Bona viſio, vel umbilicus, aut confractio. D. Urbs Galileæ ad mare ſita, quod ab ipſa civitate appellatur mare Tiberiadis, *Ioh.* 6. 1. Hanc civitatem olim Cenereth appellatam, Herodes tetrarcha in honorem Tiberii Cæſaris condidit, & Tiberiadem vocavit, teſte Joſepho in 18. capite 4. antiq. Judaic. & Egeſippo lib. 2. cap. 3. juxta quem dominus ſtupendo miraculo pavit multitudinem populi paucis panibus, *Ioh.* 6. 1.

Tiberius, τιβέριος Idem, D. Imperator quidam apud Romanos, *Luc.* 3. 1.

Tigris, חִדֶּקֶל Hebraicè dicitur Hiddecel, & transfertur acumen velocitatis, aut acutus ſonitus vel vox, ſeu lætus ſonitus, vel læta velocitas: aut ex Syro & Hebræo, una vox vel uniſonus, aut unica velocitas. Fluvius qui Meſopotamiam amplectitur, & in Armeniæ majoris regione caput

put tollit, mirè quam lucido, conſpicuoque fonte in loco edito, qui Elongoſine appellatur. Euphratem in ſinum defert Perſicum cum amne Coapſe. Hoc Solinus, *Gen.* 2. 14.

Timæus, τιμαῖος Cæcus vel cæcitas. D. Pater Barthimæi, *Marc.* 10. 46.

Timon, τίμων Honorabilis vel pretioſus. Nomen Diaconi cujuſdam, *Act.* 6. 5.

Timotheus, τιμόθεος Honor Dei, vel honorans Deum, aut pretioſus Deo. G. Diſcipulus quidam Paulo charus, de quo *Act.* 16. 1.

Titus, τῖτος Honorabilis. G. Nomen viri, cognomento Juſti, *Act.* 18. 7.

¶ Tob, טוֹב Bonus, ſive bonitas. Nomen terræ ad quam fugit Jephte, *Iud.* 11. 3.

Tob-adonias, טוֹב־אֲדֹנִיָּה Bonus dominator dominus, aut bona baſis domini. Nomen viri, 2 *Par.* 17. 8.

Tobia, ſive Tobias, טוֹבִיָּה Bonus Dominus, ſive bonitas domini. Nomen viri, *Eſd.* 2. 60. *Zach.* 6. 14.

Toparchia, τοπαρχία Territorium. G. 1 *Mach.* 11. 28.

¶ Traconitis, τραχωνῖτις Saxoſa vel aſpera. G. Syriæ regio, quæ & Ithurea dicta eſt, juxta Arabiæ deſertum, quod Boſre jungitur contra auſtralem plagam, quaſi ad Damaſcum reſpiciens, cui præerat Philippus frater Herodis procuratoris Galilææ, *Luc.* 3. 1.

Tripolis, τρίπολις Trium civitatum, ſcil. regio 2 *Mach.* 14. 1.

Troas, τρωᾶς Perforata. G. Civitas Aſiæ maritima, eadem Antigonia dicta, *Act.* 16. 8.

Trophimus, τρόφιμος Nutritus vel educatus. G. Vir Epheſius, *Act.* 20. 4. & 21. 29.

Trogloditæ, סֻכִּיִּים Hebraicè dicitur Succiim, & vertitur uncti, vel ungentes, aut cooperti vel obumbrati, id eſt, in tabernaculis vel tuguriis habitantes. Populi, 2 *Par.* 12. 3.

Tryphœna, τρύφαινα Delicioſa vel delicata. G. Mulier, *Rom.* 16. 12.

Try-

Tryphon, τρύφων Delicioſus vel delicatus. G. Vir quidam, 1 *Mach.* 11. 39.

Tryphoſa, τρυφῶσα Delicioſa vel delicata. G. Mulier, *Rom.* 16. 12.

¶ Tubal-cain, תּוּבַל־קַיִן Mundana poſſeſſio vel æmulatio, aut mundi nidus, ſeu confuſionem poſſidens, vel ignominiam æmulans. Filius Lamech ex Sella uxore ſua, *Gen.* 4. 22.

Tubin, τωβὶυ Bene menſurata, vel bona menſura, aut bonum vinum. D. 1 *Mach.* 5. 13.

Tubianæi, τυβιανοὶ Paleæ, vel paleati, aut bene reſpondentes, vel bene gratificantes. D. Populi, 2 *Mach.* 12. 17.

¶ Tychicus, τυχικὸς Caſualis, vel contingens. G. Vir Aſianus, *Actor.* 20. 4. *Col.* 4. 7.

Typhonicus, τυφωνικὸς Turbulentus vel tempeſtuoſus. Unus è ventis ſubitis ac repentinis nomine Typhon, *Act.* 27. 14.

Tyrannus, τύραννος Imperans, vel princeps. G. *Act.* 19. 9.

Tyrii, צוֹרִים τύριοι Hebraicè dicitur Sorim, & vertitur tribulantes, ſive obſidentes, aut anguſtiantes, vel ligantes ſive vinculati, vel figurantes, aut plaſmantes, ſive fortes, vel petræ, *Neh.* 13. 16. *Act.* 12. 20.

Tyrius, צוֹרִי Idem. ſ. n. 1 *Reg.* 7. 14. 2 *Par.* 2. 14.

Tyrus, צוֹר τύρος. Hebraicè dicitur Sor & vertitur tribulatio vel obſidio, ſive anguſtia, aut vinculum vel colligatio, ſeu plaſmatio aut figuratio, vel fortitudo, aut petra. Civitas maritima, Metropolis Phœnices. Quondam inſula ſeptingentis paſſibus diviſa à Continente, mari præalto: ſed vix credibili opere comportatis aggeribus per Alexandrum Magnum adjuncta Continenti. Eſt in tribu Nephthali, viceſimo fermè miliario à Cæſarea Philippi, *Ioſ.* 19. 29. *Iſa.* 23. 1. *Matth.* 11. 21.

Litera V.

¶ Vagao, βαγώα Interior: vel intimus: aut elatus vel elevatus, ſive corporeus. D. Nomen viri, *Iudith.* 12. 10.

Vaicra, וַיִּקְרָא Et vocavit. Liber Levitici, ſic vocatus ab Hebræis, quia ſic incipit.

Vaiedabber, וַיְדַבֵּר Et locutus eſt, ſive, locutusque eſt. Liber Numerorum : quia ſic incipit.

Vallis ſylveſtris ſive campeſtris. Vide Aulon.

Vania, וַנְיָה Nutrimentum domini, ſive arma domini. Nomen viri, *Eſd*. 10. 36.

Vapſi, וָפְסִי Fragmentum, vel particula, aut diminutio, vel diminutus. Pater Nahabi principis tribus Nephthali, *Num*. 13. 15.

Vaſſeni, וַשְׁנִי Secundus vel dualis, ſive mutatus, aut coccineus, vel dens, aut annus meus. Primogenitus filiorum Samuelis, 1 *Par*. 6. 28.

Vaſthi, וַשְׁתִּי Bibens vel potans, aut duplicans vel ponens, aut ſtamen. Uxor Aſſueri regis, *Eſth*. 1. 9.

¶ Ubil, אוּבִיל Adductus vel portatus, aut luctuoſus, vel veteraſcens. Nomen viri, 1 *Par*. 27. 30.

¶ Vel, אוּאֵל aut Deus, ſive aut fortis, vel deſiderans aut concupiſcens Deum. Nomen viri, *Eſd*. 10. 34.

Velleſemoth, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת Secundus liber legis : & transfertur, Et hæc ſunt nomina : quia ſic incipit in Hebręo. Græcè autem Exodus vocatur, id eſt exitus : quia in eo exitus filiorum Iſrael de Ægypto continetur.

¶ Ulái, אוּלַי Fortitudo, vel ſtultitia, aut forſitan. Nomen fontis, unde flumen Ubal oritur juxta *Dan*. 8. 2.

Ulam, אוּלָם Veſtibulum vel porticus, aut fortitudo vel ſtultitia eorum. Filius Sares filii Machir, 1 *Par*. 7. 16. Primogenitus Eſec, 1 *Par*. 8. 39.

¶ Ur, אוּר Ignis, vel lumen, aut lux. Urbs Chaldæorum, unde Thare pater Abraham, *Gen*. 11. 31. Pater Eliphal, 1 *Par*. 11. 35.

Urbanus, οὔρβανος. Latinum eſt. Adjutor Pauli in Euangelio, *Rom*. 16. 9.

Uri, אוּרִי Ignis, vel lumen aut lux. Filius Hur filii Caleb ex Ephrata uxore, 1 *Par*. 2. 20. Pater Gaber, 1 *Reg*. 4. 19.

Uria,

Uria, ſive Urias, אוּרִיָּה Ignis domini, ſive lumen domini, aut lux domini. Sacerdos quidam, *Iſa.* 8. 2. 2 *Reg.* 16.11. Propheta, filius Semei, de Cariath-jarim, *Ier.* 26. 20. Maritus Beth-ſabee, 2 *Sam.* 11. 3. 1 *Par.* 11. 41.

Uriel, אוּרִיאֵל Ignis Dei, aut lumen Dei, ſive lux Dei. Pater Maacha ſive Michai matris Abiam regis Juda, 2 *Par.* 13. 2. qui 1 *Reg.* 15. 2. dicitur Abeſſalom. Filius Thahath, 6. 24.

¶ Uthai, עוּתַי Perverſitas, aut hora, vel temporalis. Vir, *Eſd.* 8. 14.

¶ Uzal, אוּזָל Ambulans, ſeu velificans, aut diſtillans. Filius Jectan, *Gen.* 10. 27.

Litera X.

¶ Xanticus, ξανθικὸς Menſis Aprilis. G. 2 *Mach.* 11. 30.

Litera Z.

¶ Zabad, זָבָד Dos, ſive dotatus. Filius Nathan filii Hethæi filii Seſan, 1 *Par.* 2. 36. & 11. 41. 2 *Par.* 24. 26. *Eſd.* 10. 27.

Zabadæi, ζαβαδαῖοι Idem. p. n. D. 1 *Mach.* 12. 31.

Zabadias, זְבַדְיָה Dos domini, ſive dotavit dominus, aut dotatio domini. Filius Beriæ, 1 *Par.* 8. 15. & 27. 7.

Zabbai, זַבַּי Fluxus, ſive fluens. Nomen viri, *Eſd.* 10. 28.

Zabad, זָבָד Dos, ſive dotatus. Filius Thahath, 1 *Par.* 7. 20. Filius Ooli, 1 *Par.* 11. 41.

Zabdi, זַבְדִּי Dos, vel dotatus, ſive fluxus abundantia. Pater Charmi patris Achan, *Ioſ.* 7. 1. Filius Semei, 1 *Par.* 8. 19.

Zabdias, Idem. Nomen viri, 1 *Par.* 27. 27.

Zabdiel, זַבְדִּיאֵל Dos Dei, ſive dotatus Dei. Nomen viri, 1 *Par.* 27. 2. 1 *Mach.* 11. 17.

Zabina, זְבִינָא Fluxus, vel fluens nunc: aut Syriacè, venditio, vel emptio. Nomen viri, *Eſd.* 10. 43.

Zabud, זָבוּד Dotatus vel dos. Filius Nathan ſacerdos, 1 *Reg.* 4. 5.

Zabulon, זְבֻלוּן Habitaculum, vel habitans. Decimus

cimus filius Jacob ex Lia uxore ſua, *Geneſ.* 30. 20.

Zabulonitæ, Idem. p. n. 1 *Par.* 27. 19.

Zabulonites, זְבוּלֹנִי Idem, ſ. n. *Iud.* 12. 11.

Zacchæus, ζακχαῖος Purus aut nitidus: vel Syriacè, juſtus, aut juſtificatus. D. Nomen viri, 2 *Mach.* 10. 19. *Luc.* 19. 2.

Zachái, זַכַּי Purus aut nitidus: vel Syriacè, juſtus. Nomen viri, *Eſd.* 2. 9.

Zacharias, זְכַרְיָה Memoria domini, aut maſculus domini. Nomen principis filii Moſollamiæ, 1 *Par.* 5. 7. & 9. 21. Filius Barachiæ, *Iſa.* 8. 2. Filius item Jeroboam filii Joas regis Iſrael, 2 *Reg.* 14. 29.

Zacher, זֶכֶר Memoria, ſive maſculus. Filius Abigabaon, 1 *Par.* 8. 31. qui 9. 37. dicitur Zacharias.

Zachur, זַכּוּר Memor ſive memorans, aut maſculinus. Filius Maſma, 1 *Par.* 4. 26. & 24. 27.

Zama, זִמָּה Cogitatio, aut ſcelus, vel turpitudo. Filius Semei filii Jeth, 1 *Par.* 6. 42.

Zamma, Idem. Filius Jahath filii Lobni, 1 *Par.* 6. 20.

Sambri, זִמְרִי Cantans vel pſallens, ſeu vitis vel palmes, aut putatio vel præſciſſio. Regionis nomen, *Ier.* 25. 25. Filius Sale, *Num.* 25. 14. Filius Ela filii Baaſa, 1 *Reg.* 16. 9. Filius item Joada filii Ahas, 1 *Par.* 8. 26. Scribe ubique Zamri.

Zamira, זְמִירָה Idem. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 *Par.* 7. 8.

Zamran, זִמְרָן Idem. Filius Abrahæ ex Cetura, *Gen.* 25. 2.

Zamri, זִמְרִי Idem. Filius Zaræ filii Juda ex Thamar, 1 *Par.* 2. 6.

Zanóe, זָנוֹחַ Oblivio, ſive abjectio, vel iſta requies, aut iſta conſolatio. Civitas in tribu Juda, *Ioſ.* 15. 34. 1 *Par.* 4. 18. *Neh.* 11. 30.

Zara, זֶרַח Oriens, vel orientalis, aut claritas. Filius Rahuel filii Eſau, *Gen.* 36. 13. Filius Judæ ex Thamar nuru ſua, *Gen.* 38. 30. Filius Simeonis filii Jacob, 1 *Par.* 4. 24. qui *Gen.* 46. 12. Jachin dicitur. Rex Æthiopum, 2 *Par.*

14. 9. Filius Gerſom filii Levi, 1 *Par.* 6. 41. Pater Joab regis Edom, *Gen.* 36. 33. Pater item Zabdi patris Charmi, *Ioſ.* 7. 1.

Zarahi, זַרְחִי Idem, 1 *Par.* 27. 11.

Zaraias, זְרַחְיָה Oriens dominus, aut claritas domini. Filius Ozi filii Bocci, *Eſd.* 7. 4.

Zared, זֶרֶד Aliena deſcenſio, aut extranea vel ſparſa poteſtas. Torrens in deſerto Moab, *Num.* 21. 12. *Deut.* 2. 14.

Zarche, זְרַחְיָה Oriens dominus, aut claritas domini. Nomen viri, *Eſd.* 8. 4.

Zareitæ, זַרְחִי Orientales, aut clari, *Num.* 26. 13. 20.

Zares, זֶרֶשׁ Extranea miſeria, vel extranea hæreditas: aut ſparſa miſeria vel hæreditas, ſeu circulus vel corona miſeriæ vel hæreditatis. Uxor Aman filii Amathathi, *Eſth.* 5. 10.

Zatham, זֵיתָם Oliva eorum, ſive iſte perfectus, aut iſte conſummatus, vel iſte ſimplex. Nomen viri, 1 *Par.* 26. 22.

Zavan, זַעֲוָן Tremens, aut tremor, vel vexatio. Filius Eſer filii Seir Horræi, *Gen.* 36. 27.

¶ Zeb, זְאֵב Lupus. Nomen viri Madianitis, ab Ephraim interfecti, *Iud.* 7. 25. *Pſal.* 83. 12.

Zebedæus, זַבְדִּי Ζεβεδαῖος Dos ſive dotatus, aut fluxus vehemens. Nomen viri, *Neh.* 11. 17. Pater Jacobi & Johannis Apoſtolorum, *Matth.* 4. 21.

Zebedia, זְבַדְיָה Dos domini, ſive dotavit dominus. Nomen viri, *Eſd.* 8. 8.

Zebee, זֶבַח Victima, aut ſacrificium, vel decollatio, aut jugulatio. Rex Madianitarum, *Iud.* 8. 5. *Pſal.* 83. 12.

Zebida, זְבוּדָה Dotata, ſive dotatio. Mater Joacim ſive Eliacim, 2 *Reg.* 23. 36.

Zebul, זְבוּל Habitaculum: aut Syriacè, ſterquilinium. Servus Abimélech filii Gedeonis, *Iud.* 9. 28.

Zechri, זִכְרִי Memor vel memorans, ſive maſculinus.

linus. Filius Iſaar filii Caath filii Levi, *Exod*, 6. 21. 1 *Par*. 8. 19. & 9. 15. 2 *Par*. 28. 7.

Zechur, זַכּוּר Idem. Pater Sammua, *Num*. 13. 5.

Zelotes, ζηλωτὴς Æmulator. G. Cognomen Simonis apoſtoli, *Luc*. 6. 15.

Zelpha, זִלְפָּה Diſtillatio oris, aut vilitas vel contemptus oris. Ancilla Liæ uxoris Jacob, *Gen*. 29. 24.

Zemma, זִמָּה Scelus, aut cogitatio, ſcil. perverſa. Nomen viri, 2 *Par*. 29. 12.

Zena, ζηνᾶς Vivens. G. Legiſperitus quidam, *Tit*. 3. 13.

Zephrona, זִפְרוֹנָה Ex Syro & Hebræo, falſitas cantici vel exultationis. Terminus eſt Judæ, *Num*. 34. 9.

Zetham, זֵתָם Oliva eorum, ſive iſte perfectus, aut iſte conſummatus, ſive iſte ſimplex. Nomen viri, 1 *Par*. 23. 8.

Zethan, זֵיתָן Oliva vel olivetum. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1 *Par*. 7. 10.

Zethar, זֵתַר Iſte explorans vel contemplans, aut oliva explorationis vel contemplationis, ſive iſte turtur, vel oliva turturis. Nomen eunuchi, *Eſth*. 1. 10.

Zethu, זַתּוּא Olivetum. Nomen viri, *Neh*. 10. 14.

Zethua, Idem. Nomen viri, *Eſd*. 2. 8.

¶ Zie, זִיעַ Sudor, aut tremor. Nomen viri, 1 *Par*. 5. 13.

Zina, זִינָה Fornicatio, aut Syriacè, nutrimentum vel arma. Vir, 1 *Par*. 23. 10.

Zio, זִיו Iſte: Syriacè, Splendor aut claritas. Nomen ſecundi menſis, qui Aprilis apud nos dicitur, 1 *Reg*. 6. 1.

Ziph, זִיף Iſtud os, vel iſta bucca: aut Syriacè, falſitas, vel falſus. Duæ ſunt hujus nominis in tribu Juda civitates: ex quibus altera nomen magnæ dedit ſolitudini, *Joſ*. 15. 24. 1 *Sam*. 23. 14. quam ædificavit Roboam, 1 *Par*. 2. 42. 2 *Par*. 11. 8.

Zipha, Idem. Filius Jaleleel, 1 *Par*. 4. 37.

Ziphæi, זִפִים Idem. p. n. 1 *Sam*. 26. 1.

Ziza, זיזא Univerſalis vel omnimodus, ſeu beſtia, vel fera aut reſplendens : vel Syriacè, recedens. Filius Jonathan filii Juda filii Onam, 1 *Par*. 2. 33. Eſt & nomen principis, 1 *Par*. 4. 37.

¶ Zohéleth, זוחלת Reptans vel trahens. Lapis eſt juxta fontem Rogel nomine, 1 *Reg*. 1. 9.

Zoheth, זוחת Separatio, aut iſte ſtupens vel pavidus, ſeu iſte confractus : vel ex Hebræo & Syro, iſte deſcendens. Filius Jeſi, 1 *Par*. 4. 22.

Zomzommim, זמזמים Scelus vel turpitudinem cogitantes : ſeu ſcelus ſceleratorum. Populi ſunt qui aliàs ab Ammonitis Raphaim nuncupantur, *Deut*. 2. 20.

Zoom, זהם Abominans, vel immundus. Filius Roboam ex Abihail, 2 *Par*. 11. 19.

Zorobabel, זרבבל Alienus à confuſione, aut aliena vel extranea confuſio, ſive extranea commiſtio, aut diſperſio confuſionis vel commiſtionis, ſeu circulus commiſtionis vel confuſionis. Dux in Juda, *Agg*. 1. 1. Filius Phadaia filii Jechoniæ, 1 *Par*. 3. 19. *Eſd*. 2. 2.

¶ Zuzim, זוזים Poſtes vel ſuperliminaria, aut ſplendentes : vel Syriacè, recedentes, aut pecuniæ. In *Gen*. 14. 5. non eſt nomen proprium. LXX. enim, gentes fortes: Chaldæus interpres, robuſtos interpretatur : quod & annotavit Hieronymus in quæſtionibus in Geneſin, dicens ſic debere legi in eo loco. Et robuſti in Ham : ut ſit proprium loci; non autem legatur, in eis.

Addi-

Additamentum geminum, quorum prius continet menſuras vaſorum ſacrorum, & poſterius pecuniam & pondera ſacra, quorum S. Scriptura meminit.

De vaſis ſacris.

IN genere obſervandum eſt menſuras cubicas ſive vaſorum apud Hebræos ſupputari ſecundùm capacitatem communium ovorum. A minoribus vaſis initium faciemus.

Menſuræ illę ſunt vel aridorum, vel liquidorum.

Veteris T. menſuræ aridorum ſunt ſequentes.

1. Cabus, קַב continet quantitatem viginti quatuor ovorum, 2 *Reg.* 6. 25.
2. Gomer, עֹמֶר eſt menſura duplo ferè major præcedente, comprehenditque ova quadraginta tria, *Exod.* 16. 36.
3. Sea, סְאָה eſt menſura plus quam triplo major præcedente, & comprehendit centum & quadraginta quatuor ova. h. e. 144. 2 *Reg.* 7. 1. 18. *Gen.* 18. 6.
4. Epha, אֵיפָה eſt menſura triplo major præcedente, continetque tria ſata, h. e. ova quadringenta triginta duo. h. e. 432. *Exod.* 16. 36. *Deut.* 25. 14. *Levit.* 5. 11. &. 19. 36.
5. Lethech, לֶתֶךְ eſt menſura quintuplo major pręcedente, continetque ova bis mille, centum & ſexaginta, h. e. 2160. *Hoſ.* 3. 2.
6. Chomer, חוֹמֶר continet onus aſini, ſive capacitatem 30 ſatorum, hoc eſt 4320. ovorum. *Lev.* 27. 16. *Num.* 11. 32.
7. Corus, כּוֹר eſt ejuſdem quantitatis cum præcedente Chomer, *Ezech.* 45. 14.

Novi

Novi T. Menſuræ aridorum ſunt:

1. Chœnix, χοῖνιξ eſt menſura tritici quæ homini unico die ad vitam ſuſtentandā ſufficit, ſive continet menſuram duodecim ovorum, *Apoc*.6. 6.
2. Satum, σάτον convenit cum סאה hebræorum, continetque ova 144. *Matth*. 13. 33.
3. Corus, κόρος etiam convenit cum כור hebræorum, continetque ova 4320. *Luc*. 16. 7.

Veteris T. Menſuræ liquidorum ſunt:

1. Log, לוג continet ſex ova, *Levit*. 14. 10.
2. Hin, הִין comprehendit ſeptuaginta duo ova. *Exod*. 30. 24. *Levit*. 19. 36.
3. Bath, בַּת eſt ejuſdem capacitatis cum Epha, continetque ova 432. *Ezech*. 45. 11.
4. Cor, כר bis etiam uſurpatur de liquidis, 1 *Reg*. 5. 11. *Ezech*. 45. 14. Eſt ejuſdem capacitatis in liquidis, cujus eſt in aridis.

Novi T. menſuræ liquidorum:

1. Xeſtes, ξέςης continet ſex ova. *Marc*. 7. 4.
2. Metreta, μετρητὴς comprehendit ova 432. *Joh*. 2. 6.
3. Batus, βάτος convenit cum בת hebræorum, continetque ova 432. *Luc*. 16. 6.

Additamentum poſterius de pecunia & ponderibus ſacris.

Veteris Teſt. nummi & pondera ſunt:

1. Siclus, שֶׁקֶל: eſtque ſacer *Exod*. 30.13. vel profanus, 2 *Sam*. 14. 26. *Gen*. 20. 16. Sacer ponderat ſemiunciam argenti, valetque ſemiſſem Thaleri imperialis. Profanus valet dimidium,

h. e.

h. e. quartam partem talis imperialis.

2. Gera, גֵּרָה ponderat circitèr ſeptendecim grana hordei, & reſpectu valoris viginti geræ efficiunt ſiclum ſacrum, *Exod.* 30. 13. *Levit.* 27. 25.

3. Agorah, אֲגוֹרָה 1 *Sam.* 2. 36.

4. Keſchita, קְשִׂיטָה *Gen.* 33. 19. *Joſ.* 24. 32. Hi duo nummi conveniunt cum Gera.

5. Adarcon, אֲדַרְכוֹן 1 *Chron.* 29. 7. *Eſra* 8. 27. ſive דַּרְכְּמוֹן darcemon, *Eſra* 2. 69. Eſt nummus aureus, & convenit cum ducato.

6. Ciccar, כִּכָּר talentum. Eſtque ſacrum aut profanum; utrumque iterum argenteum vel aureum. Talentum ſacrum argenteum continet ter mille ſiclos ſacros, h. e. 1500 Thaleros imperiales, *Exod.* 38. 25. profanum comprehendit dimidium, 2 *Reg.* 5. 5.

Talentum ſacrum auri valet duodecies mille aureis ducatis, *Exod.* 38. 24. Profanum continet dimidium, 2 *Reg.* 18. 14.

Novi Teſt. nummi ſequuntur:

1. Nummulus, λεπτὸν eſt minimus nummus, quorum octo valent aſſe, *Marc.* 12. 42.

2. Quadrans, κοδράντης eſt quarta pars aſſis, *Matt.* 5. 26. *Marc.* 12. 42.

3. Aſſarius, Ἀσσάριον videtur eſſe dimidia pars aſſis, *Matth.* 10. 29.

4. Drachma, δραχμὴ in N. T. denotat nummum argenteum, qui valet quadrantem ſicli ſacri argentei, *Luc.* 15. 8.

5. Denarius, δηνάριον. Denarius eſt vel ſacer *Mat.* 22. 19. vel profanus *Matth.* 18. 28. & 20. 2. Sacer aliàs vocatur didrachmum. Profanus convenit cum drachma.

Di-

6. Didrachmum, διδράχμον continet duas drachmas profanas, h. e. ſemiſiclum ſacrum, *Matth.* 17. 24.
7. Stater, ςατὴρ continet pondus quatuor drachmarum, ſive ſicli ſacri, h. e. dimidii Imperialis, 17. 27.
8. Argenteus, Αργύριον *Matth.* 26. 15. denotat ſiclum ſacrum, ſed *Actor.* 19. 19. ſignificat denarium. Vide de hoc utroque additamento uberiorem explicationem in *Philologo Hebræo-mixto.*

Hæc paucula ſic corrige.

Pag. 31. *lin.* 12. *lege* Martis.
Pag. 116. *lin.* 19. *lege* חקופא.
Pag. 225. *lin.* 16. *lege* ῥωμαῖος.
Si plura fortè occurrant, ea benevolus lector corrigere no dedignetur.

F I N I S.

TRAJECTI ad RHENUM,
Typis WILHELMI CLERCK,
Anno cIↃ IↃ c LXV.

Muntus fuld tezibi

DE
CHARLATANERIA
ERUDITORUM
DECLAMATIONES
DUÆ;

AUTORE

J. B. MENCKENIO.

Ridendo dicere verum quid vetat?

LIPSIÆ,
Apud JO. FRID. GLEDITSCH & FILIUM,
M DCC XV.

Ex Libris

Jacobi Francisci Collombat

Ad

Virum incomparabilem,

CHRYSOSTOMUM MATHANASIUM,

Criticorum h. t. Principem.

Quoi dono lepidam novam hanc opellam,
Nugis ψευδοσόφων ineptiisque
Conditam? Tibi, docte Mathanaſi,
Parens optime dulcium leporum,
Cenſor candide, fautor & chorage
Phœbi, qui auſus es elegante vena
Doctum doctius explicare carmen.
Quare habe tibi, quicquid hoc opellæ &
Qualecunque. Quod, o benigne Lector,
Fronte ſuſcipe, ſi me amas, ſerena.

LECTORI SAL.

*Cum abhinc bien-
nio & quod ex-
currit in ſua-
viſſimo amicorum conſor-
tio de eruditis ſermo inci-
deret, qui varias artes
atque technas, ad com-
parandam famam, plau-
ſumque concitandum,
comminiſcuntur, Vir qui-
dam paulo amœnioris in-*

genii, poſtquam Guidonem Patinum Charlataneriam *quintam, ſeu potius primam conſtituiſſe Medicinæ partem, narraſſet, multum utique præſtigiarum in univerſa re literaria deprehendi judicabat, dignamque rem eam arbitrabatur, quæ uberiori oratione diduceretur. Itaque cum mihi mox deinde in publica Magiſtrorum panegyri verba facienda eſſent,*

ſent, & eo ipſo tempore de jucundo themate eligendo circumſpicerem, alacri animo ſpartam illam in me ſuſcepi, cumque omnia abſolvi eadem oratione non poſſent, quæ reliqua fuere, in proximam occaſionem rejeci, quam nactus ſum hoc ipſo anno. Itaque conflatæ ſunt duæ oratiunculæ, altera A. 1713 d. 9 Februarii, altera nuper d. 14 Febr. recitata, quas ut

protruderem in lucem, partim Virorum, quos veneror, autoritas, partim quorundam importunæ preces perfecere: quodſi enim meo arbitrio agendum fuiſſet, hæc ſane nequaquam erant proditura, quæ ne mihi quidem ipſi ſatisfaciunt, tantum abeſt, ut aliis ſperem ad palatum futura. Quod vero barbaro Charlatanerlæ *vocabulo inſcripſi Declamationes meas,*

meas, exemplo non caret, cum & alii de pædantiſmo ſeu pædanteria literaria, de galantiſmo item literario & ſimilibus nonnihil fuerint commentati, &, quantum ad ipſum Charlataneriæ *vocabulum, Patinus, ut dixi, præiverit, ut taceam Petrum Bælium, qui vitæ ſuæ diarium* Calendarium Carlatanum *inſcripſiſſe traditur.* Latinius utique*

* In diario novo Hagienſi, *Nouvelles Literaires du 2 Mars 1715 pag. 73.*

utique Circulatoriam *dicere poteram, cum vox illa ex Hetruſco* ciarlare, *quod eſt circulare ſeu decipere, deſcendat, unde* Ciarlatano *ſeu* Cerretano, *circulator, & Gallicum* Charlatan, *quod veteres* Ciarlatan *ſcripſere.** *Ceterum nemo me exiſtimaverit optimas ſcientias,*

* Ita exiſtimat Menagius *nelle Origini della lingua Ital.* p. 170, quamvis idem non diſſimulet p. 164, *Cerretano* ab oppido Umbriæ Cæreto nonnullis derivari, quod *Cæretani totum orbem vano quodam ac turpi ſuperſtitionum genere ludificantes, continuo peregrinentur, familia domi relicta.*

tias, in quibus ridiculum quidpiam annotavi, contemnere, nam & criſin ſanam probo, hiſtorias profiteor, poeſin a pueris amavi, ſuſpicio Mathematicos acutos, peritos Medicos, JCtos prudentes, Theologos pietate & doctrina conſpicuos, ac reliquos omnes, qui in ornandis bonarum artium ſtudiis operam haud inutilem collocant. Id tantum propoſitum mihi fuit,

ſuit, ut docerem, quo fuco, quibus præſtigiis nonnulli ad alliciendos incautos utantur, & quantum ubique ſit in diſciplinis inane. Qua in re ut antea Eraſmum quoque, Agrippam, Naudæum, Lilienthalium, alioſque laboraſſe conſtat, ita me illorum nonnunquam veſtigia legiſſe neutiquam diffiteor: addidi tamen non*

* Eraſmus ſcil. in *encomio Moriæ*, Agrippa in libris *de vanitate ſcientiarum*, Naudæus in opuſculo, quod inſcripſit *Inſtruction à la France ſur la verité de l'hiſtoire des Freres de la Roze-croix*, & Mich. Lilienthalius in opuſculo de *Machiavelliſmo literario*.

non pauca, & addi longe plura poterant, niſi ad temporis, quod oratiunculis his deſtinatum eſt, normam redigenda omnia fuiſſent. Adjeci ultimo loco bina Programmata, his ipſis Declamationibus publice præmiſſa, tum quod a re noſtra non eſſent prorſus aliena, tum ut Typographo velificarem, qui paullum augeri libelli molem cupiebat, cujus arbi-

arbitrio cetera quoque, quæ ad ornatum ſpectare viſa ſunt, fuere relinquenda. His itaque, benevole Lector, utere fruere; vale.

Phædrus L. III Fabul. Æſop.

Suſpicione ſi quis errabit ſua,
Et rapiat ad ſe, quod eſt commune omnium,
Stulte nudabit animi conſcientiam:
Huic excuſatum me velim nihilominus:
Neque enim notare ſingulos mens eſt mihi,
Verum ipſam vitam & mores hominum oſtendere.

DECLAMATIO I.

Magnifice Academiæ RECTOR,
Reverendiſſimi Capituli Martisburgenſis Legate ſplendidiſſime,
Spectatiſſime Domine Procancellarie,
Auditores ceteri, Viri graviſſimi, Juvenes optimi.

VEtuſtiſſima inter Græcos Romanosque ac gentes alias conſuetudo fuit, Auditores, ut omnium oculis repræſentarentur in theatro, quæcunque ſive ſuperiorum temporum memoria ſive præſens ætas & communis hominum vivendi ratio, læta aut triſtia, ſuppeditaret.

Quæ cum initio ideo inſtituta eſſent, ut, quemadmodum ſermone & ſcriptis, ita & geſtu ipſo velut in viva quadam rerum humanarum tabula ad virtutem amplectendam invitarentur mortales, ſucceſſu temporis, cum lucri ingens cupiditas acceſſiſſet, ita degenerarunt, ut non æque nunc mores populi ſpectent mimi & fabularum actores, verum id curent tantummodo, qua ratione riſus & cachinnos ſtrepitusque ac plauſus e ſpectatoribus elicere, aut ſi triſtior fuerit materia, molliores animi affectus ciere oculisque lacrymas excutere valeant. Cumque adeo e plauſu populi de virtute ac pulcritudine dramatis judicium vulgo fieri conſueverit, ita ut unius ſæpe vel paucorum ſpectatorum plauſus univerſa multitudo inſano pruritu ſequeretur, quidam eo proceſſerunt, ut ære conduxerint, qui frequenter applauderent actoribus in ſcena, aliisque exem-

exemplo ſuo præirent. Uti enim optima quandoque dramata infeliciſſimam experta ſortem, ac quovis ſubſannationum genere exagitata ſunt & exploſa, ita non raro vidimus, vel inſulſiſſimas fabulas ſuos habuiſſe admiratores plauſoreſque, ut exclamandum utique fuerit cum Horatio:

Inſanos oculos & gaudia vana!

Ecquis ineptior vel indoctior fuit Joanne de Serres Gallo? at ille quoties de Thoma Moro tragœdiam repræſentaret, præſente Richelio Cardinale, lacrymæ huic heroi ex oculis cecidere, quaſi puero. Idem vero Richelius, quanti Vir ingenii, quam acutus & perſpicax! in Petri Cornelii, ingenioſiſſimi Poetæ, tragœdia, *Le Cid* dicta, quæ alios omnes ita faſcinabat, ut publico judicio cunctis veterum & recentiorum tragœdiis longiſſime anteponeretur, nihil ſe videre fatebatur, quod magnopere placeret,

Rymes of Tragedy p. 8 ſq.

autorque erat Academiæ Francicæ, ut tragœdiam acri cenſuræ ſubjiceret: quanquam pulcre cauſam ſuam egit Cornelius, ſuperſedere ſe poſſe ratus apologia pro eo dramate conſcribenda, quod, ſi vel viceſies repræſentetur, vidiſſe neminem pœniteret. Etenim mira res eſt plauſus, &, ut in dramate perſiſtamus, dfficulter admodum cognoſcitur, utrum plus valeat ad conciliandum plauſum ſpectati cujusdam viri, atque adeo ipſius Principis, autoritas, an inconditæ plebis judicium & favor. Meminiſtis, Auditores, quod Macrobius refert de ſummo Principe Julio Cæſare, eum, etſi maxime faveret Laberio, cum Publio Syro in ſcena contendenti, quem nimirum quingentis millibus invitaverat Romam, non potuiſſe tamen prohibere, quo minus populus favorem in Publium verteret, eoque his Laberium verbis fuiſſe allocutum:

Peliſſon Hiſt. de l'Acad. Franc.

Saturn. L. II C. 7.

Faven-

Favente tibi me victus es, Laberi, a Syro.

Nec ignoravit lepidiſſimus Gallorum Molerius, quantum etiam vulgo placuiſſe juvet, quippe qui Comœdias ſuas, antequam producerentur in theatrum, pediſſequæ prælegebat, & quæ minus illi arriderent, diligenter emendabat. Quanquam multum & valuit aliquando ipſius Regis Ludovici XIV judicium: nam cum idem Molerius anno ſuperioris ſæculi ſeptuageſimo drama, quod *Civem Nobilem* * vocat, prima vice exhibuiſſet in theatro, Rege tacente, plerique alii frigidius judicabant, at ſimul atque Rex iterum repræſentatum præſtantiſſimum pronuntiaſſet, nemo erat, qui velut ad nutum ipſius continuo non applauſerit ambabus manibus. Ita & e diverſa parte unius quandoque importunus jocus optimis dramatibus nocuit: quod de Cariolano, Tragœ-

La Vie de Moliere p. 68.

Ib. p. 166 ſeq.

* Le Bourgeois Gentilhomme.

Piec. Fugit. d' Hiſt. & de Litt. A. 1704 P. III p. 544. dia exquiſitiſſima ab Abbate Gallo Abeille paucis abhinc annis compoſita, conſtat. Nam cum is, qui perſonam induerat Cariolani, in hanc ſententiam ſororem eſſet allocutus: * *num meminiſti, Soror, Parentis quondam noſtri;* e turba ſpectantium neſcio quis feſtivus homo exclamabat: ** *per meam fidem, ſi non meminerit, nec ego ſatis memini;* ex quo tanta ſubito inter ſpectatores orta obmurmuratio, ut nunquam poſthac in ſcenam prodiret miſer Cariolanus, quin deriſiones omnium ac ſibilos in ſe provocaret. Longus hic exſpatiandi campus foret, ſi per omnia veterum & noſtri ævi theatra vagari liceret. Ipſe Æſchylus, Vir magni ingenii, cum Tragœdias populo dederit nonaginta, vix vicies octies vel ut alii ajunt, decies ter viciſſe memoratur, ceſſit-

Pope-Bloundt Cenſ. Erud. p. 5.

* *Vous ſouvient il, ma Soeur, du feu Roy noſtre Pere?*

** *Ma foy, s'il m'en ſouvient, il ne m'en ſouvient guere.*

ceſſitque is tandem Sophocli, quamvis longe ætate juniori, & indignabundus ad poſteritatis judicium provocans, relictis Athenis in Siciliam emigravit inglorius. Pindarus, quem ne imitari quidem quisquam poterat, teſte Horatio, cum auditores Thebanos nactus eſſet indoctos, quinquies carmine ſe ſuperatum vidit a Corinna, quem *porcum* vocabat, ad proverbium *ſus Minervam* adludens. Et ſæpius conqueſtus eſt noſtra etiam ætate terſiſſimus inter Anglos Poeta, Joannes Drydenius, ea ipſa dramata, quæ Viris in hac arte exercitatiſſimis prælecta placuiſſent, poſtquam in ſcenam ducta fuiſſent, plauſores admodum paucos vel nullos inveniſſe. Nec deeſſent aliorum exempla, qui cum leges theatri haberent perſpectiſſimas, plauſum tamen extorquere ſpectatoribus nequaquam potuerunt. Quod cum animadverterent rudiores quidam drama-

Athen. L. VIII. p. 374. Plut. in Cim. p. 483.

Ælian. var. Hiſt. L. 13. c. 25.

Opp. P. I. p. 515. P. II. p. 329.

tum auctores, nihil prius aut antiquius habuerunt, quam ut riſum ſollicitarent, adeo ut Caſtelvetrus ſuo tempore ipſam Salvatoris noſtri ſanctiſſimam paſſionem tam abſurde atque indecenter teſtetur Romæ repræſentatam, ut, qui ſpectarent, in liberrimos cachinnos effunderentur. Quem Italorum morem imitati videntur Germani noſtri, qui nullas ſe conſequi laudes poſſe credunt, niſi ſcurrilia frequenter immiſceant, quæ infimæ plebi ac fæci hominum riſum clamoreſque excutiant, eoque moriones & geſticulatores immittunt in ſcenam, qui quicquid inficetum ſpurcumque ac fœdum in buccam venerit, impudentiſſime effutiunt. Ita vero allici ſpectatorum numerum, quæſtumque augeri ac nomen comparari poſſe arbitrantur, non ignari, quantum ſit hominum dementiorum, qui cum decipi cupiant, digniſſimi ſunt qui decipiantur. Sed quid

Rymer of Trag. p. 53.

quid moror hæc theatra, quæ ad fallendos paucos, eosque inſicetos & ineptos, excitata ſunt: ipſe Orbis univerſus theatrum eſt, in quo hiſtrionum quodammodo partes ſibi ſumunt, qui famam gloriamque & communem mortalium plauſum ſumma animi ſollicitudine ſectantur. De Guidone Patino memorant, quod, cum e quodam Medicinæ Candidato quæſiviſſet, quot partes tradantur Medicinæ, isque e communi ſententia quatuor *Phyſiologicam*, *Pathologicam*, *Semeioticam* & *Therapeuticam* enumeraſſet, addiderit ipſe quintam, quam omnium primam vocabat, *Charlataneriam* nempe, quam ſi quis ſatis non perdidiciſſet, eum Medici nomine prorſus cenſebat indignum. Nec inepte Patinus cenſuit: nam ut agyrtas taceam & circulatores, qui in pulpitis & theatris per fora & compita viasque publicas miſeræ plebi imponunt, nugasque

que ac nubem pro Junone vendunt, quotusquisque eſt hodie Medicorum, qui non κρατιστοχειρουργήματα ſua ubique jactet, vividos nimirum latices, olea incombuſta, hieras hermeticas, panaceiam, mumiam magneticam, aurum potabile, pulveres vipereos gemmatos, beſoardicos, theriacales eſſentias, tincturas, & id genus remedia alia ſexcenta, quæ novis nominibus, Arabicis dicam an Abracadabricis, involvunt. Enimvero non in Medicis tantum quæſiveris Charlataneriam, quin potius ubique ſe prodit inter eruditos, qui ſe Diis proximos eſſe arbitrantur, ſi plauſum, quem non minus quam vitalem auram ſtudioſe captant, fuerint conſecuti. Qua de re cum pauca verba ad vos facere conſtituerim, Auditores, oro vos quæſoque, ut animis benevolentiſſimis linguisque faveatis.

Quemadmodum circulatores ſua plerumque privilegia & diplomata

jactare ſolent, tituloſque adſciſcunt miros & portentoſos, ita in Orbe erudito univerſo non pauci deprehenduntur, qui novis honorum titulis decus præcipuum ac famam quærunt. Nota ſunt in Hiſpania Archi-Coſmographorum, Archi-Hiſtoriographorum, Archi-Mathematicorum nomina, quibus ſi qui fuerint a Rege decorati, ii demum in ſtudiis illis, in Hiſtoria, Matheſi aliiſque, principatum gerere exiſtimantur. Quis Italorum neſcit Academias, quæ raris ac ridendis nominibus celebrari ſe geſtiunt, quales ſunt Argonautæ, Seraphici, elevati, inflammati, Olympici, Parthenici, Inthronati, tum & obſcuri, immaturi, infœcundi, obſtinati, offuſcati, otioſi, ſomnolenti, inhabiles, phantaſtici. Quin ipſa etiam nomina ex Italis aliqui mutare conſueverunt, tempore imprimis Pauli II Pontificis, quo Majoragius aliique, exemplo Pomponii Læti, abjectis

Naudé Maſcurat p. 72. 83. ſeq

jectis nominibus, quæ nova ipſis videbantur, vetera illa Romana revocabant. Sed ut ad titulos redeamus, non ſunt tacendi hic acerrimi æmuli, Julius Cæſar Scaliger & Caſparus Scioppius. Ille enim e Principum Veronenſium de Scala ſanguine ſe ortum, reſponſis prudentum in Academiis pluribus ambitioſe corrogatis, docebat, Criticumque ſe, Poetam, Medicum & Philoſophum vocabat: hic vero, nobili pariter proſapia juratis teſtibus aſſerta, hoc vulgo elogio conſpiciebatur: *C. Scioppius, Patricius Romanus, Eques S. Petri, Conſiliarius Imperatoris, Regis Hiſpaniarum & Archiducis Auſtriæ, Comes Palatinus & Comes de Clara valle.* Prætermitto exempla eorum, qui ut multo inferiores Scaligero & Scioppio fuerunt doctrina, ita id unice ſpectarunt, ut longam oſtentent titulorum ſeriem, quod id plurimum valere exiſtimarent ad conciliandam eruditionis

tionis opinionem. Et ſæpe utique miratus ſum patrum noſtrorum ambitionem, quippe qui Illuſtrium, Excellentiſſimorum, Clariſſimorum, Spectabilium compellationes, olim Principibus tantum Regibusque ac Senatoribus Romanis conceſſas, in Scholam transtulerunt. Videas hodie, ut loquitur Vir elegantis ingenii, multos vocari velle *Clariſſimos*, qui extra mœnia Civitatis prorſus ſunt incogniti; *Magnificos*, quos urget res anguſta domi; *Conſultiſſimos*, quibus parum aut nihil conſilii; *Excellentiſſimos*, quos vel tyro antecelleret ſcientia. Enimvero cum olim Carolus Magnus, Romanorum Imperator, in inſcriptione Libri, quem de *Imaginibus* contra Græcos ſcripſiſſet raditur, Viri Excellentiſſimi & Spectabilis * elogio mactetur; ecquis eſt hodie

Mabillon. de Re Diplom. L. II. Spanhem. de uſu Num. p. 605. Lilienthal de Mach. Litter. p. 152.

* Proſtat opus opera Eli. Phili. h. e. Jo. Tilii editum in Gallia 1549 hoc titulo: *Opus Inluſtriſſimi, & Excellentiſſimi, ſeu Spectabilis Viri, Caroli Magni, nutu Dei, Regis Francorum &c.*

die inter Doctores umbraticos, cui idem (quandoquidem uſus eſt vocabulorum tyrannus) jure optimo maximo non competat: ut inſanire propemodum videantur hoc tempore, qui apud nos, ut Bullialdus quondam inter Polonos, * Excellentiæ compellationem non admiſerit. Quin & eo proceſſit ſub ipſis inſtauratæ eruditionis initiis honorum cupiditas, ſeu titulomania, ut non deeſſent, qui Bartolum JCtum, velut alterum cultioris Orbis caput, invictiſſimum vocarent. Taceo Scholaſticorum elogia Doctoris Angelici, Seraphici, ſubtilis, illuminati, mirabilis, univerſa-

Baillet Jug. T. I p. 205.

contra Synodum, quæ in partibus Græciæ pro adorandis imaginibus ſtolide ſive arroganter geſta eſt.

* *Monſ. Boullaud Math. etant en Pologne, comme on le traitoit ſouvent d'Excellence, vint à s'en facher, diſant qu'il ne meritoit pas ce nom là. Quelqu'un alors luy repliqua, qu'il ne devoit pas s'en facher, qu'en Pologne on le donnoit à tout le monde.* v. Colom. Mel. Hiſt. pag. 13.

verſalis, fundatiſſimi, reſolutiſſimi, quæ totidem Scholæ Doctoribus καθ' ἐξοχὴν fuere conceſſa. Illud vero perridiculum, quod de M. Joanne Segero, * Poeta Laureato & Ludi oppidani Wittebergenſis Rectore, a viris fide dignis relatum accepi. Curaverat is in tabula ænea depingi Chriſtum crucifixum, quem Segerus ille ſub cruce ſtans Laconice compellabat verbis ex ore ipſius emiſſis: *Domine Jeſu amas me?* Ad quæ Salvator cum ampliſſima honoris præfatione de cruce reſpondebat: *Clariſſime, pereximie, nec non doctiſſime, Domine Mag. Segere, Poeta Laureate Cæſaree,* &

* Is natus Gryphiswaldiæ 1582, a Reimaro Seltrecht JCto & Com. Pal. ob facultatem ſcribendorum verſuum Laurea donatus eſt, deinde Vitembergæ Con-Rector, paulo poſt Phil. Magiſter ac demum Rector factus ſcholæ oppidanæ, ſcripſit Lexicon Quadrilingue, Orationes & Poemata, & in ipſa ſchola, dum officio ſuo fungitur, forti apoplexia correptus, altero poſt die deceſſit 1637 die 14 Mart. Conf. Buchneri Diſſert. Acad. CCCXIV p. 387.

& Scholæ Vitebergenſis Rector digniſſime, ego amo te.

Neque vero inficiandum, multum omnino ad fallendos imperitos & indoctos referre, quo quid titulo quave appellatione veniat, quod illi non ignorant, qui vel libellos emittunt in publicum, quibus opus eſt ſuſpenſa hedera, vel ad lectiones aut declamationes publicas populum invitant. Nam ut a declamatoribus faciam initium, omne tuliſſe punctum ſibi perſuadent, qui materiam ſelegerint raram auribusque dignam. Quo pertinet illud, quod de Alano de Inſulis refertur, qui cum ſe de Trinitatis myſterio publice verba facturum divulgaſſet, incredibilem hominum multitudinem concitaverat, quorum curioſitatem caſtigaturus, aſcendit quidem in ſuggeſtum, verum cum pauca verba protuliſſet, *ſufficiat vobis*, inquit, *vidiſſe Alanum*, ac protinus iterum deſcendens omni-

Sartor. Ciſtertio Bis tert. tit. 20 p. 559.

omnium exſpectationem fefellit. Atque hinc excogitatum apud nos Panſophorum vocabulum videtur ab his, qui ut quæſtum faciant, omnes Philoſophiæ receſſus, omnes aditus ſe recluſuros jactitant, cum vix tamen emarcidam quandam ac elumbem Philoſophiæ partem ſatis abſolvant & exhauriant. * Plu-

B ra

* De his graviter queritur Cl. Lilienthal in Machiavelliſmo Litter. p. 96 his plane verbis: *Inter ineptos gloriæ, per promiſſa multa, caupones numerantur, qui in Academiis Collegia Panſophica more peſſimo indicunt. Hanc Panſophiam profiteri, & ſub ſplendido ejusmodi titulo juventutem decipere numisque defraudare, plurimis admodum ſolemne eſt: ſed ſolemnis ſimul eſt inſania. Quantus enim, quæſo, furor, ipſius Dei, qui ſolus ſcit omnia, invadere jura? Quanta ſtultitia, docere aliquid velle, quod in rerum natura non datur? quam miſera etiam iſta eſt Panſophia, quæ ultra ſex ad ſummum diſciplinarum circulum non extenditur? Profecto, aut me omnia fallunt, aut nimis ſtupida oportet fuiſſe ingenia Philoſophorum antiquorum & recentiorum, qui ferme omnem ætatem ſapientiæ dederunt, quam noſtris juvenibus a Panſophis illis datum eſt emetiri unius anni tempore.* Publica coerceri lege hominum ille furor, *ex judicio Morhofii Polyh. T. I*

ra dicturus eram de iis, qui ſpecioſis nominibus Auditores ad ſcholas ſuas pertrahunt & allectant, niſi verendum mihi eſſet ne aliqui minus æquo animo laturi ſint, artes ſuas fraudesque tam manifeſte prodi.

Venio ad librorum titulos, in quibus nihil magis quam fidem deſideres: nam cum magnifice plerique inſtructi ſint & nihil non promittant inſolitum ac magnum, ſæpiſſime deludunt corvos hiantes. Jucunda ſunt admodum quæ de Græcis C. Plinius Secundus refert, ubi *Inſcriptionis*, inquit, *apud Græcos mira felicitas:* κηρίον *inſcripſere, quod volebant intelligi favum: alii* κέρας ἀμαλθείας, *quod Copiæ cornu, ut vel Lactis gallinacei ſperare poſſis in volumine hauſtum. Jam Muſæ*, πανδέκται,

Nat. Hiſt. L. I. p. 8. ſeq.

L. 1 C. 1 §. 24 deberet; quibus Magiſtris potentiſſima ad ignorantiam via ſternitur, omnis ſolida doctrina evertitur, in cathedras, in forum cruda ſtudia propelluntur, pro Philoſophis jejuni & ſtrigoſi terminorum nomenclatores, pro Mercuriis ſtipites & trunci ubique in ſeculi noſtri infamiam triumphant.

δέκται, ἐγχειρίδιον, λειμὼν, πίναξ, σχέδιον, inſcriptiones, propter quas vadimonium deſeri poſſit. At cum intraveris, Dii Deæque, quam nihil in medio invenies. Hactenus Plinius. Quemadmodum vero hunc morem ipſi paulo poſt Romani, eodem teſte, imitati ſunt, ita noſtros homines facetiſſimos titulos excogitaſſe, mirum nemini videbitur. Hinc tot videas antiquitatum ac elegantioris Latinitatis Theſauros, quos cum evolves pro theſauris carbones inveneris; tot Philoſophiæ ac reliquarum ſcientiarum Nucleos absque nucleo, arenam ſine calce; tot ſales & facetias, in quibus ne micam quidem ſalis inveneris; tot denique Atlantes & Theatra hiſtorica, de quibus merito exclames Catullianum illud:

Annales Voluſi, cacatacharta!

Taceo tot claves aureas, methodos regias, gradus ad Parnaſſum, Oceanos macro-micro-coſmicos, clypeos

Baillet Jug. T. I C. 8.

peos veritatis, fortalitia ſcientiarum, inventaria cerebri humani, & libros alios ſexcentos, quibus, ut emptores allicerent, ex ſplendido tituli ornatu hedera ſuſpenditur. Nonnulli titulos multis allegoriis ac figuris rhetoricis exornant, ſeu potius involvunt, ut, quid propinare Lectoribus velint, vix poſſis, omni licet ingenii vi adhibita, divinare. Quis enim in Johannis Haji *Triumpho veritatis, ordinati evangelii quadriga invecta, Sanctorum Patrum exercitu ſtipatæ*, qui Duaci anno ſuperioris ſeculi nono prodiit, Harmoniam quandam Evangeliſtarum quæſiverit? Aut quid permovit Medicum Lipſienſem, qui ante complures annos hunc libello ſuo titulum fecerat: *Jus publicum, hoc eſt, theſes Medicæ de dolore capitis?* Quid memorem *Fratrum Roſeæ Crucis Famam eſcanziam reducem, buccinam jubilæi ultimi, Evæ hyperboleæ prænuntiam, Montium Europæ*

Alegambe Bibl. S. J. p. 459, 460.

Naudé Hiſt. des Fr. de R. C. p. 96 ſeq.

ropæ cacumina ſuo clangore ferientem, inter colles & convalles Araba reſonantem? Quid *Amphitheatrum Sapientiæ æternæ ſolius veræ, Chriſtiano-Cabaliſticum, divino-Magicum, nec non Phyſico-Chymicum, tertriunum Catholicum, inſtructore Henrico Cunrath &c.* aliaque titulorum portenta, de quibus idem dixeris, quod de Cumæa Sibylla Virgilius Poeta: Æn. 6.

Horrendas canit ambages, antroque remugit
Obſcuris falſa involvens.

Quandoquidem vero de libris dicere cœpimus, non poſſumus hoc loco eos prætermittere, qui ſe beatos imprimis exiſtimant, ſi nullum facile menſem, annum nullum abire patiantur, quin ex fœcundiſſimo ingenio aliquid promant novi, vehementerque commoventur, quando fœtus ſuos, quos tantopere amant ac fovent, in Doctorum ephemeridibus prætermiſſos vel ſaltim non omnes ſat multis elogiis

ornatos, ac impenſius viderint Lectoribus commendatos. *Nimirum*, ut utamur verbis Viri eruditi, *in fœcundo vivimus ſæculo, quo, ut non nemo lepide pronuntiavit*, Eunuchi gignunt & mulæ pariunt, *id eſt, ubi ſcribendi iſte prurigo multos adeo corripuit, ut ſibi perſuadeant, orbi erudito ingenti detrimento futurum, ſi cogitationes ſuas, quibus mire ſibi placent, privatorum parietum carceribus includant. Adeoque ſingulis fere menſibus concipientes ſe ipſos, nemine urgente, præcipitant, cœcosque catulos pariendo in hoc ſolum gloriantur, nullis ſibi doloribus enixos fœtus conſtitiſſe: in hoc unice intenti, ut in officinis librariis chartarum ſuarum fæces, in Catalogis vero librorum nomina ſua infauſta conſpiciantur.* Quin & eo proceſſit effrenis quorundam ambitio, ut, cum toties tabernis librariis ſcripta ſua nequicquam obtuliſſent, immenſos ſumtus evulgandis illis facerent, Ulyſſem Aldrovandum

Lilienthal de Machiavel. Litter. §. 4.

L'Eſprit de Patin.

dum imitati, qui centena millia totumque adeo patrimonium in editione ſuorum Operum abſumpſit, quæ publicis Bibliothecis, ut liberalitatis ſuæ æque ac doctrinæ exſtaret monumentum, gratis inſeruit.

Præterea fertiliſſimi Scriptores illi, quo magis per ora volitent eruditorum, nullam facile lucubratiunculam aut declamatiunculam emittunt, quin excellentis cujusdam Viri nomen præponant, ſive quod famam, quam avidiſſime aucupantur, illorum commendatione conſequi ſe poſſe ſperent, ſive quod, ut Apion quondam Grammaticus, quem Tiberius Cæſar *cymbalum mundi* vocabat, immortalitati donari a ſe credant, ad quos aliquid compoſuerunt. Hi ſunt illi, qui dum donant ſuos libellos Mæcenatibus, tantum abeſt ut donent, ut potius immenſo pretio vendant, chartaceis quippe munuſculis iſtis mune-

Plin. H. N. L. I. p. 10.

munera aurea, torques, uniones captantes. Itaque diligenter expiſcantur, quos omnium gratiſſimos habituri ſint inſcriptionum ſuarum remuneratores, quod in Franciſco Hotomanno patuit, qui Obſervationes ſuas dedicaturus erat Juſto Reubero, ſi centum ab eo Joachimicos præmii loco acciperet; verum is quidem tanti emere laudum ſuarum, quarum erat alioquin appetentiſſimus, cantilenas noluit. Quidam &, ubi haud ſatis ſpem ipſorum impleverint ii, quibus ſcripta ſua conſecrarunt, mox priores titulos reſecant, novosque patronos quærunt, quorum marſupiis inſidientur. Qua in re, niſi me omnia fallunt, Puteanus quoque humani aliquid paſſus eſt, qui cum *Hiſtoriam Inſubricam* Philippo Wilhelmo primum, Principi Arauſionenſi, inſcripſiſſet, mox eam, præmiſſo *Hiſtoriæ Barbaricæ* titulo, Philippo IV Regi Hiſpaniarum conſecravit.

Epiſt. Hotom. 164.

Alii

Alii, ut Thomas Fullerus, celebratiſſimus Hiſtoricus Anglus, Libros ſuos plurimis voluminibus partiuntur, ſingulisque ſingulos præponunt Principes aut Optimates, a quibus lucelli quippiam aucupantur. Et quis credat, deprehendi etiam, qui ſibi ipſis fœtus proprios plenis titulis inſcribunt? quod de Henrico Ranzovio memoratur, qui cum *Hiſtoriam belli Dithmarſici* ſub Chriſtiani Cilicii nomine conſcripſiſſet, eam nemini rectius quam Ranzovio dedicandam judicavit: ut taceam Andream Schottum, qui, quam ipſe collegerat *Italiam illuſtratam*, a typographo Andrea Cambierio inſcribi ſibi paſſus eſt. Nicholſon Engl. Hiſt. Libr. T. II. p. 91. Moller. Intr. in Hiſt. Cimbr. p. 630.

At nihil, ut Eraſmus meus loquitur, omnium ſuavius, quam cum ipſi inter ſeſe eruditi mutua talione laudant, ac mirantur, viciſſimque ſcabunt, cum mutuis epiſtolis, carminibus, encomiis ſeſe extollunt, ſtulti ſtultos, indoctos indocti. Encom. Mor. p. 91. p. 96.

cti. Hic illius ſuffragio diſcedit Alcæus, ille hujus Callimachus, ille huic eſt M. Tullio ſuperior, hic illi Platone doctior. Et memini, e noſtratibus aliquem, ad capeſſendum in obſcuro oppidulo Pædagogæ munus evocatum, cum alium laudatorem non inveniret, carmine proprio Marte elaborato ſibimet ipſi applauſiſſe, ſimulque Philureæ noſtræ, quod tam charum caput emitteret, graviter indoluiſſe. Nec deſunt forte, qui & ſcriptis ſuis plena laudis & commendationis carmina plurima, velut a Viris eximiis ſponte & ultro congeſta,* præmittunt, quæ vel compoſuerunt ipſi, vel ſervis ſuis aut clientibus ex-

* Pulcre hunc morem ſequeris, dicam? an rides, Mathanaſi, qui libello tuo *le Chef d'œurre d'un inconnu &c.* non modo tot Theologorum *approbationes*, verum & Bernardi Franciſci Rudolphi Aſtreolidis Elephantii, artium ſecretarum Magiſtri & Scholæ Utopianæ Conrectoris, tum Chilperici Aſiatidis aliorumque Carmina Græca, Latina, Anglica, Gallica, Belgica longo ordine præpoſuiſti.

extorſerunt; Carolum V quodammodo Rom. Imperatorem imitati, qui, quo majorem ageret in Hiſpania triumphum, præter ea quæ Proteſtantibus debellatis ceperat tormenta bellica, longe plura conflari in Germania inſignibusque Haſſorum & Saxonum ornari juſſerat.

Contra hæc nonnunquam & antagoniſtam quærunt novi libellorum artifices, cujus æmulatione famam augeant, nihilque magis illos pungit, quam cum minime pungumtur. Itaque *ſolertiſſimas nugas*, ut Seneca loquitur, quæ vix Ep. 117. ſomnianti in mentem venerint, L. 12. comminiſcuntur, ut novi aliquid inveniſſe videantur, cunctaque, quæ rationi ipſisque ſenſibus conveniunt, magna impudentia oppugnant, non alio profecto fine, quam ut illuſtrem adverſarium nanciſcantur, cum quo belliſſime depugnent. Quod cum ne ſic quidem

dem impetraverint, in propria viſcera ineptiſſime ſæviunt; quod de Garopolo Poeta conſtat, qui carminis ſui de Carolo M. cenſuram ipſe acerrimam vulgavit.

Perinde & illorum ridenda temeritas, qui cum vident Virum magni nominis eximium quippiam prodidiſſe, illud (tametſi ſit impar congreſſus Achilli) protinus velut e ſpecula adoriuntur, modisque omnibus lacerant & ſugillant, quod, ſi is pugnam non detrectaverit, ſe quoque ſperent nonnihil famæ & exiſtimationis conſecuturos in Republica literaria. Enimvero hi plerumque operam & oleum perdunt, cum nemo ſit literatiorum hominum tam parum ſui memor, quin inſania ſua frui patiatur inſicetos illos & inſulſos. Quam in rem unicum producam Caſparum Zieglerum, qui primus omnium in Hugonis Grotii libros de Jure Belli & Pacis commentatus, adverſarium nactus

nactus eſſet Henricum Henninges, qui & ipſe ſola æmulatione ac famæ cupiditate ductus notulas in Grotium ediderat, in quibus ſubinde noſtrum carpit & traducit, tum vero Zieglerus, *iſte*, inquiebat, *obſcurus homo ex me gloriam quærit: imprudentiſſimus ſim mortalium, ſi illius votis velificaturus, Zieglerum patiar cum puſillo iſto gladiatore committi.*

Ceterum cum alios ſuarum laudum cantores non invenerint homines miſerrimi, magna verborum pompa ſuam ipſi eruditionem extollunt, prorſus circulatoribus ſimiles, qui ſuas panaceas cunctis morbis mederi ac annos Neſtoreos & quandam quaſi ἀγηρασίαν conciliare, rudi plebeculæ perſuadent. In his exercitum ducit Gorgias Leontinus, qui maxima animi elatione ex omnibus, ut traditur, auſus eſt in conventu poſcere, qua de re quisque vellet audire; quem imitatus eſt Jacobus Mazonius, qui ad

Erythr. Pin. n. 38.

omnia,

omnia, quæ quis percontaretur, copioſe reſpondebat ex tempore, nec ullam rem defendiſſe viſus eſt, quam non probarit, nullam oppugnavit, quam non everterit. Sed omnium inſtar hic erit Franciſcus Philelphus, qui alicubi magnificentius de ſe loquitur in Epiſtolis:
L. XVI. Ep. 34. *Unum Philelphus audet affirmare, vel inſaniente Candido* (hoc nomen erat adverſario) *neminem eſſe hac tempeſtate, nec fuiſſe unquam apud Latinos, quantum conſtet ex omni hominum memoria, qui præter ſe unum idem unus tenuerit, exercueritque & Græcam pariter & Latinam orationem, in omni dicendi genere & proſa & verſu. Tu ſi quem habeas alterum, memora. Quid taces homo miſerrime?* Multum vero hi ad conciliandam famam facere arbitrantur, ſi eruditis aliis perſuaſerint, quaſi plurima de rebus minime tritis volumina parata habeant, quæ, ſi juſtum incredibilis operæ pretium ſtatuatur, confeſtim

feſtim typis mandari poſſent. Ut nihil dicam de Johanne Bourdelotio & Marco Meibomio, quorum ille in Notis ad Heliodorum ſubinde provocat ad libros ſuos, quos nunquam in lucem prodiiſſe conſtat, hic vero, cum Amſtelodami viveret, grandiſſima volumina monſtrabat adventantibus, quæ, ſi digno pretio redimantur (immenſum autem ſtatuerat) haud ultra inviſurus eſſet eruditis; nemo facile ſuperavit faſtum Franciſci Crucimanii, qui, edita ad Henricum III Galliæ Regem Epiſtola, * parata ſibi jactat octingenta volumina, de cunctis rebus quæ humanæ ſcientiæ ambitu comprehenduntur, ſua manu exarata, ac centum pluteis diſpoſita, quæ ſe traditurum omnia Regi ſpondet, ſi vel pro ſingulis pluteis ducenti Joachimici ſibi numeren-

* Exſtat illa, cum ipſa plutei delineatione, ſub finem ejus Bibliothecæ Gallicæ. Conf. & Baillet Jug. T. I p. 439.

merentur, viliſſimum ſcilicet pro theſauris immenſis pretium.

Atque hi intra promiſſa tantum ſubſtiterunt: longe vero ineptior mihi videtur Nicolaus Riccardius, Januenſis, qui cùm aſſiduam multorum annorum operam ſtudiumque ſe collocaſſe jactaret in refellendis, quæ contra ſacrum Concilium in celebri vulgatoque libro ſcripta eſſent, cumque eximium aliquod opus exſpectaretur, vix tandem prodidit paucas quasdam plagulas, ut montibus parturientibus ſimilis haberetur, qui murem ridiculum eſſet enixus. Et conſtat de Johanne Capellano, Viro alioquin pererudito, quod cum penſionem annuam nactus eſſet ab Henrico Aurelianenſi Principe, ut de celebratiſſima Galliæ viragine, quam Puellam vulgo Aurelianenſem vocant, heroicum quoddam carmen, ad exemplum Homeri aut Virgilii, Gallico idiomate conderet, atque

Erythr. Pin. n. 22.

atque is, quo diutius frureretur Ducis munificentia, annos plurimos impendiſſet huic labori, vulgato tandem frigidiſſimo poemate, quod *Puellam* * inſcripſit, tantum abeſt, ut ingenti quam de ſe concitaverat, exſpectationi reſponderit, ut potius plerorumque in ſe ſcommata provocaverit, quos inter aliquis hoc in Puellam epigrammate luſit: Menagiana P. I p. 15 ſeq. Conf. P. II p. 41.

Illa Capellani dudum exſpectata Puella
Poſt longa in lucem tempora prodit anus.

Quem in cenſum, quoniam de iis dictum eſt hactenus, qui pridem vita functi ſunt, neſcio num referri etiam debeat e Soc. Jeſu Johannes Harduinus, eruditæ Galliæ lumen hodie ac decus præcipuum. Is ut multa hactenus edidit ſcripta cedro digniſſima, Plinium imprimis, quo uno labore nominis im-

C mor-

* *La Pucelle d' Orleans.*

mortalitatem conſecutus eſt apud omnes, aliquid tamen paradoxi, dubium an animi gratia, an ut ordini ſuo, quod Crozius aliique ſuboluiſſe ſibi viſi ſunt, velificaret, obtrudere eruditis voluit, iſtud nimirum, quod plerique Scriptores, Græci pariter ac Romani, atque adeo Patres quoque ipſi, ab otioſis hominibus & neſcio qua falſariorum conjurata ſocietate fuerint ſubornati. At cum id ſparſim tantum & leviter ſcriptis ſuis inſinuaverit, quæſitumque nuper admodum ab illo fuiſſet, ut ſyſtema quoddam hypotheſium ſuarum proderet latiusque paulo deduceret, quæ hactenus levi modo brachio attigiſſet, reſpondiſſe fertur, ſe ſpiſſo quodam volumine collegiſſe omnia, de quo ſibi tantum ac ſupremo Numini conſtet, ceterum nihil ejus rei, quoad vixerit, proditurum,* qua

* Nimirum per litteras ab Amico mihi relatum eſt, his plane verbis reſpondiſſe Harduinum: *On le trouvera apres ma mort ſur un papier*

qua de re quid ſperandum ſit, naſutioribus dijudicandum relinquimus.

Sed ſatis de his; ad eos pergo, qui cum ipſi nihil habeant, quod prodant, vel polliceantur, ſatis tamen ſe tueri poſſe putant nomen eruditi, ſi cunctas ſuas facultates dilapidantes, quicquid ubique prodeat librorum, quos nec legunt quidem unquam, nec ſi, legant, intelligunt, avidiſſime corradant, totosque montes & acervos voluminum congerant, quæ longo ordine velut in armamentariis diſpoſita multoque auro ac purpura diſtincta aliquoties per diem hilari vultu adſpectant, amicisque ac clientibus ſuis identidem ad nauſeam usque demonſtrant. Imprimis vero cœlum ſe manibust etigiſſe ac Diis ſiſimillimos eſſe putant, cum in codicem quendam veteri manu exaratum

grand comme la main, & il n' y a que Dieu & moy, qui le ſavent.

inciderint, quem, ut ut exeſos tantum literarum ductus lacerasque chartas oſtendat, ſitque vel centies ab eruditis ſollicito ſtudio collatus, cum ingentibus divitiis & quicquid in rebus humanis eſt delitiarum permutare nolint. Noſtis, Auditores, quod de Fulvio Urſino, antiquitatis æſtumatore maximo, Pinac. c. 4. refert Janus Nicius Erythræus. Pervetuſtis codicibus, inquit, quorum multos in ſua bibliotheca habebat, immania pretia faciebat: atque illud accidit perridicule, quod cum die quodam Franciſco Cardinali Toleto Terentii Comœdias oſtendiſſet, easque affirmaſſet ante annos mille fuiſſe conſcriptas, ac revera eſſent antiquæ, ſed mire depravatæ atque corruptæ, atque addidiſſet, nullam eſſe pecuniam quæ antiquiſſimi illius codicis æſtimationi par eſſet; proh Deus, Cardinalis inquit, quid audio? equidem mallem codicem unum quantumvis

vis recens impreſſum, ſed caſtigatum emendatumque, quam decem alios mendoſos & corruptos, quamvis Sibyllæ manu exaratos. Hactenus Erythræus; peropportune profecto & argute omnia.

Sed quoniam de antiquitatum patronis dicere cœpimus, non erit ab hoc loco alienum, illorum notare inſaniam, qui nihil laudant, nihil admirantur, niſi quod vetuſtatem redolet, & dum alios omnes ad morem Sinenſium pro monoculis habent, ſe ſolos credunt duobus oculis inſtructos, quoniam non ea tantum, quæ ante pedes ſunt, proſpiciunt, verum & antiquiſſimorum temporum faciem exactiſſime cognitam habent & perſpectam. Itaque ſi vel numulus aliquis multo ſitu & ærugine obductus, vel alia quæcunque vetuſtæ ſupellectilis particella ad illos deferatur, bone Deus, quanta gaudia, quantæ mox etiam curæ & ſollicitudines, ut accurate examinen-

nentur omnes apices, ac ſingula juſtis commentariorum libris expoſita ad poſteros transmittantur. Iſti nimirum ſunt, qui Sibyllæ folia, carmina Carmentæ, Meandros Lycophronis, libros Numæ, myſteria aurei velleris, epitaphium Æliæ Læliæ, librosque Ægyptiorum, quos Apulejus dicit *literis ignorabilibus prænotatos, nodoſisque & in modum rotæ tortuoſis, capreolatimque condenſis apicibus, a curioſitate profanorum munitos*, nullo negotio ac veluti aliud agendo interpretantur. Sed quam facile imponi ſibi patiantur hi omnis antiquitatis promi condi, teſtes nobis ſunt, ut alios taceam,* omni exceptione majores, Athanaſius Kircherus & Jacobus Gronovius. Erant Romæ quidam adoleſcentes laſciviuſculi, qui cum alicubi

Lib. II. Metam.

* Nam & huc referri poterat M. Zuerius Boxhornius, qui ſatyram quandam nactus Michaelis Hoſpitalii, eam ceu certiſſimum vetuſti Scriptoris monumentum luculento Commentario illuſtravit, v. Colom. Partic. p. 123.

bi in urbe brevi excitandum ædificium intellexiſſent, ut Kircheri ingenium tentarent, eodem in loco clam defodi curabant ſcabroſum lapidem quem miris nonnullis & ad libidinem excogitatis figuris deformaverant. Quid fit? jaciuntur fundamenta novi operis; tollitur lapis, novum vetuſtatis monumentum, ipſa ſui integritate admirandum; quæritur Ædipus; itur ad Kircherum. Is vero, viſo lapide, tripudiare præ gaudio & pedibus terram pulſare, mox circulos, cruces & ſigna ad unum omnia tam concinne, tam appoſite explicare, ut nihil ſupra. Quid Gronovius? Monſtraverat illi Vir politiſſimus (quem vocat) Robertus de Neufville icunculam, ligneam metallifoſſoris Saxonici habitu indutam, quales vulgo pueri apud nos inter pupas & crepundia ſervant. Gronovius, qui nunquam homines metallobajulos & natipellitos viderat, Theſ. Ant. Græc. T. III.

vetuſtiſſimi, ut ipſe loquitur, monumenti ſpectaculo admodum *lætatus*, *ſtatim religioſam* in eo *memoriam renovari judicabat*, & cum *imagunculam* ſuam belliſſime cælari curaſſet, interpretabatur *Sacerdotem Germanum portantem navigium Iſidis*. * Riſum teneatis amici.

Et quoniam incidimus in Gronovium, non poſſumus quin recordemur

* Ita vero inter alia in Theſauro Antiqu. Græc. ſtatuam hanc depingit: *Eſt plane facies effera & incultam torvitatem præferens, velamentum externum capiti velando fere omne* (vides mitram metallifoſſoris) *usque ad ipſa ſupercilia abſcondens, ita verſus ſiniſtram tergi partem deſcendens, ut illic commodo loco præbeat aliquid ſpiſſum, cui navicula* (vaſculum ſcilicet æri colligendo paratum) *cujus longior pars ultra tergum eminet, innititur. Veſtis apparet longa, ſed alte cincta ad liberiorem ingreſſum, ita ut poſterior pars* (en natipellem, vulgo Arsleder) *in humiliore eſſet in acumen aliquod deſinens. Hic igitur eſt ille tam celebratus, ſi Græce placet*, ΙΕΡΟΦΟΡΟΣ, *ſi Latine, bajulus ceremoniarum ſacra ferens, non ad Muſas, ut caſtus Poeta, ſed ad horrendum ſui luci ſecretum &c.* Ceterum ecquis Sacerdotem Germanum inter Græcas Antiquitates quæſiverit?

demur moris illius non minus ipſi quam Pantocriticis aliis perfamiliaris, ut nihil facile relinquant intactum aut illæſum, verum quoties quisquam aliquid in literis prodit eximium, id continuo allatrent ac carpant, tantum quippe decedere rati ſuis laudibus, quantum optimorum ſcriptorum divulgatione accedit alienis. Dicite Auditores, ecquis vixit noſtro ævo paulo literatior, in quem ille cenſuras aut ſatyras ſuas non emiſerit, etiamſi fuiſſet vix ullo facinore provocatus? Ceterum adeo ferre non poteſt eos, qui ab ipſo diverſa ſentiunt, ut, cum aliquando Joachimus Fellerus noſter, edita ſub Franciſci Dermaſii nomine Epiſtola, ejus ſententiam de nece Judæ oppugnaſſet, integris duodecim poſt mortem ejus annis non tantum ipſi Fellero ceu mortuo leoni acerrime inſultaverit, ſed & in innocentiſſimam Academiam imo & urbem Lipſienſem immani

 modo

modo debacchatus ſit, Lipſienſem appellans argutandi rationem, cum abſonam dicere vult aut inconcinnam. * Atque is plane ſimilis videtur Caſpari Scioppio (quamvis Latini ſermonis elegantia variaque doctrina longe majori) quem *Canem Grammaticum* dictum conſtat, quod non præſtantiſſimos modo ſuæ ætatis viros, Scaligeros, Lipſium, Thuanum, Poſſevinum, Voſſium, Stradam, Caſaubonum, Mornæum ** laceſſivit, ſed & Phædrum Thraciſmi & ipſum Romanæ eloquentiæ patrem Ciceronem Barbariſmi

Bayle D. C. t. *Scioppius*. not. K.

rismi

* Ediderat Gronovius An. 1683 Exercitationes Acad. de pernicie & caſu Judæ, in Actis Erud. ejus anni p. 513 a Frid. Ben. Carpzovio commendatas. Prodiit inde Felleri Epiſtola A. 1687, triennio poſt infelici lapſu exſtincti. Hanc ergo Gronovius, cum alteram Exercitationum ſuarum editionem A. 1702 vulgaret, modeſte adeo pro more ſuo refutandam ſuſcepit. Qua de re Acta Erud. A. 1703 p. 5 merentur conferri.

** Iſ. Caſaubonus ei dictus *Alpha Cathedrariorum*, & Phil. Mornæus *dignus ob ſolœcismos naticidio*.

riſmi poſtulavit. Hi vero quid aliud tanto conatu, quam plauſum quærunt, quem ut prudentioribus nunquam extorquebunt, ita vix etiam apud inſipidos quosdam & inſulſos homines & talpa cœciores conſequentur. Quod notum etiam & pervulgatnm eſt de Claudio Verderio, Gallo, qui paucis plagulis, quibus *Cenſionis Autorum omnium veterum & recentiorum* titulum fecit, ne ipſi quidem Antonio, Patri, pepercit, a quo fuerat in Bibliotheca Gallica honorificentiſſime commemoratus, veteres vero ſcriptores, atque adeo Tullium quoque, & Maronem, & Flaccum, acerrime perſtrinxit, atque in hoc duritatem ſermonis, in illo voces barbaras deprehendiſſe ſibi viſus eſt. Taceo Franciſcum Robertellum, qui parem ferre non potuit, eoque Alciato, Sigonio, Egnatio, doctiſſimis viris, dicam ſcripſit. *Inerat enim illi*, ut Imperialis Vicentinus

Morhof. Polyh. T. I. L. I. p. 191.

Gaddius de Script. T. II p. 296.

nus teſtatur, *turgida mentis ferocia & effrenis civilis auræ cupiditas, quo nullum in ſecundis elatiorem, aut in adverſis infractiorem invenias.* Taceo item Alexandrum Taſſonum & Nicolaum Villanum, Italos, quorum hic Dantem, Petrarcham, Arioſtum, Taſſum, quorum nominibus totus Parnaſſi chorus aſſurgebat, aliosque recentiores, partim ut hebetes, tardos ac rudes, partim ut humiles, inornatos, abjectos, partim ut ſine lepore, pondere & arte exſibilavit & exploſit, ille autem ipſius Homeri, cui tantus honor eſt habitus, ut tanquam Deo Smyrnæi delubrum ejus in oppido dedicaverint, quingentas ſententias & eo amplius in unum volumen collectas ſe habere, quas editurus eſſet, ſtulte ridiculas, gloriatus eſt. Iſtud vero libertatem appellant, quam, ſi quæ alia, literaria certe Respublica ſibi vindicat pleniſſimam nulloque limite circumſcriptam,

Erythr. Pin. c. 110. & 111.

ptam, ſcilicet ut impune alios de re minima laceſſere & contumeliis afficere, ac, veluti Catullianus ille cenſor, vecordem liceat excitare rixam. Nata quondam erat levis inter Laurentium Vallam & Poggium Florentinum de vocum quarundam uſu concertatio, quæ eo tamen paulatim invaluit, ut hic, atrociſſimis in Vallam invectivis editis, eum non modo dementiſſimum omnium, furioſum, fatuum, monſtrum, belluam, impium, detractorem, veſanum, ſed &, quod dictu horrendum, ſcortum Romanum vocaret; atqui is idem Valla tam caſtus ac purus erat, ut, cum aliquando in Grammatici cujusdam veteris explicatione in vocem paulo obſcœniorem incidiſſet, *malo ignorari*, diceret, *quam me docente ſciri.* Quid memorem Petrum Ramum, qui Ariſtotelem, Georgium Trapezuntium, qui Platonem, tum Angelutium & Caſtrum, qui

Gadd. de Script. T. II p. 215.

Raynaud. de bon. & malis Libris p. 51.

Naudée Maſcurat p. 423.

Patri-

Patritium & Licetum indignis plane modis exceperunt? Quid Jul. Cæſ. Scaligerum, qui contra Eraſmum, ideo quod Ciceronem ſatis admirari non poſſet, tanquam publicum quietis turbatorem declamavit? Nec ignoratis forte, Auditores, quid inter Ulricum Huberum & Jacobum Perizonium, doctiſſimos Viros, ante annos haud ita multos in Belgio geſtum ſit. Nam cum Perizonius illius Hiſtoriam civilem paulo attentius conſideraſſet, & prope mille errorum reum egiſſet autorem, tum Huberus, cum eſſet præterea liberioribus verbis ſubinde laceſſitus, rem deduxit in forum, eoque, ut erat in agendis cauſis exercitatiſſimus, adegit adverſarium, ut culpam deprecari ac pro illatis injuriis mulctam fiſco inferre juberetur. Sed ohe quanti inde clamores, quanta jurgia exorta inter Criticos, qui iſta ſeveritate vim inferri libertati literariæ,

Baillet Jug. T. I p. 96.

&

& quoniam difficile ſit hoc tempore ſatyram non ſcribere, ignaviam confirmari & attolli, eorum vero,

quibus de meliori luto finxit præcordia Titan,

nobiliſſimum ardorem opprimi querebantur & exſtingui. Certe ut in Romana Republica, donec illa libertate frueretur, artes ac bonæ litteræ egregie effloruerunt, quæ contemptæ paulatim ſub Imperatoribus & ad barbariem adductæ ſunt, ita ipſam literariam Rempublicam, ubi metus ac ſervitus acceſſerint, ſtare neutiquam poſſe putant. Et dici quidem vix poteſt, quantum iſtæ eruditorum contentiones tum ad excitanda ingenia, tum ad ornanda litterarum ſtudia valeant: id quod nuper Caroli Boylii maxime & Richardi Bentleji lite patuit, quæ ut ex levi admodum cauſa nata erat, attamen, cum ab utraque parte omnes ingenii vires intenderentur, fœtus longe elegantiſſimos produxit.

Quan-

Quandoquidem vero de concertationibus, quæ calamo inſtituuntur, verba fecimus, dicendum quoque hoc loco erit de eo conflictu, qui in Academiis & e cathedra depugnari ſolet. Etenim a longo tempore mos ille ita degeneravit, ut ſæpe de lana caprina, quod ajunt, rebusque viliſſimis ingenti animi contentione ac incredibili verborum ambitu diſputetur: quas diſceptationes ipſi etiam veteres *vitilitigia* non incommode dixere. Nam & olim Amafinius & Rabirius, ipſo Tullio teſte, de rebus ante oculos poſitis acerrime diſputabant; & inter Palæmonem ac Orbilium gravis intercedebat controverſia, utrum Æneas, cum in Italiam appuliſſet, dextro prius an ſiniſtro pede terram tetigiſſet; & Maximus orator Zopyrionem Grammaticum vehementiſſime exagitabat, quod, utra manus Veneris vulnerata ſit a Diomede, haud ſatis habe-

Acad. Qu. L. I C. 2.

Balzac le Barbon p. 363.

Conr. Ep. ad H. Meibom.

haberet exploratum. Deinde ſunt, qui Andabatarum more pugnantes, nullam certaminis legem, nullum ordinem admittunt, ſed variis artibus eludunt ictus adverſarii, & quem argumentis non poſſunt, voce ſtentorea & futili ac inani loquacitate vincunt, joculares etiam ſermones & aculeos ſubinde injicientes, quibus riſum eliciant ex Auditoribus. Narrabo vobis, Auditores, rem admodum ridiculam & jucundam, quam in hac ipſa Academia contigiſſe meminerint forte aliqui adhuc e venerandis Senibus noſtris. Acceſſerat ad nos Theologus magnæ famæ & exiſtimationis, præterea tantæ gravitatis, ut ſolo adſpectu omnium animos ſibi devinciret, ſed doctrina mediocri præditus & exigua diſputandi peritia. Itaque cum cathedram aſcendiſſet, nactusque eſſet adverſarium in hac arte exercitatiſſimum, & Pontificiorum, Calvinianorum, So-

cinianorum, aliorumque, quos fortiſſime debellaverat, trophæis illuſtrem, alto illum ſupercilio deſpiciebat, & in cathedra hinc inde deambulando, cum primum in ipſum telum detorſiſſet adverſarius, ingenti faſtu reſpondebat: *Iſthunc quidem nodulum vel canis meus* (quem nimirum in cathedra colluſorem habebat) *ſolverit;* cumque eo miſſo alterum etiam objiceretur, tum noſter, *formidandum*, inquit, *profecto & Herculeum argumentum, ad quod nec ipſe* Μυριοτεχνίτης *quicquam reponat.* Quæ cum ille minus recte caperet, quod, ut fieri neceſſe eſt, haberet animum ex tanta temeritate non leviter perturbatum, negaretque ſe μυριοτεχνίτην; tum noſter victoriam habere in manibus cernens, elato maximo cachinno, *ecquis vero*, exclamabat, *dixit, te eſſe* μυριοτεχνίτην? Quid multa? diſcedebat ex ea palæſtra inglorius fortiſſimus pugnator. Tanta vero, Auditores, vis eſt impu-

impudentiæ, etiam in re ſeria. Quod cum animadvertant nonnulli, antequam deſcendant in aciem, non ſecus ac ignavi milites ſolent, liberaliori hauſtu genium provocant, atque ita temulenti, ſi non penitus obmutuerint, de inſigni ac luculenta victoria ſibi gratulantur. Ita Dominicum de Flandria ajunt, cum ab Argyrophilo, Græco, Viro ſingularis doctrinæ ac famæ, palmam reportaſſet in certamine literario, ſolutis omnino centum argumentis, dixiſſe: *ſi alterum œnophorum* (nam unum hauſerat, antequam certamen ingrederetur) *addidiſſem, totam omnino Græciam confudiſſem.*

Gaddius de Scriptor. T. I p. 192.

Denique egregie circulatores imitantur, qui, ut omnium in ſe oculos convertant, veſtitu utuntur ſplendidiſſimo, aut certo eo qui a communi rerum uſu alienior eſt. Non morabor veteres, Platonicos, Pythagoræos, Stoicos alioſque, qui cum baculum peramque geſtarent,

pallioque incederent, ac barbam alerent promiſſam, vultumque torvum ac ſqualidum induiſſent, qualis palliatus ille & crinitus barbaque prope ad pubem usque porrecta, apud Gellium; tum vero nihil ſibi deeſſe ad dignitatem Philoſophi existimabant. Quorum ne ſequi morem videretur Ariſtoteles, quod nemo tam pauper eſſet & ineptus, qui Philoſophum mentiri non auſerit, atque illa veſtium ſordities paulatim riſum potius ac deſpectum quam admirationem concitaret, novam viam ingreſſus eſt, & pretioſiſſimis indutus veſtibus & calceamentis, barba præter morem Philoſophorum tonſa, digitisque annulis exornatis, id egit, ut vix ipſe quoque, ſi rem accurate perpendimus, a charlataneriæ, quam vocamus, ſuſpicione queat liberari. Ita vero & noſtris temporibus fieri conſuevit, ut vel inani gloriæ cupiditate inflati, magna veſtium

N. A, L. IX Cap. 2.

Ælian. Var. hiſt. L, III C, 19.

veſtium pompa ſe efferant eruditi, ut videantur homines ad genium ſeculi compoſiti, quos *galant-hommes* lingua Gallica dicimus, vel habitum decentem cum ſqualore permutent, pallio velati ſordido, veſte tecti carbonaria, ac tibialibus incedentes ad crura demiſſis, non alia fere de cauſa quam ut credantur omnem ſuam cogitationem in ſtudia unice direxiſſe. Horum etſi totas phalanges producere queam, vereor tamen, Auditores, ne quid apud vos detrimenti patiatur nomen eruditi, cum tot viros eruditiſſimos tam parum ſui fuiſſe ſtudioſos intellexeritis. Unum non poſſum prætermittere Jacobum Rohault, rerum naturalium ſcrutatorem profundiſſimum, qui pileum frequenti plica deformem* portare ſueverat: itaque Molerius,

Conf. Lilienth. Mach. litt. p. 107.

* Einen Hut mit etlichen Krempen; teſtatur *Grimaret dans la Vie de Moliere*, id in dramate *le Bourgois Gentilhomme* ſactum eſſe. Conf. Act. Erud. A. 1706 p. 84.

cum Philoſophum umbraticum producere vellet in theatrum, pileum illum mutuatus eo rem deduxit, ut vix eo conſpecto omnes Rohaltum agnoſcerent atque effuſiſſime riderent.

Præterea vero nec deſunt, qui ſemet ipſos data opera deridendos propinant, modo id videantur conſecuti, ut omnium in ore ferantur velut novum quoddam & inauditum facinus aggreſſi. Quam in rem unus nobis inſtar omnium erit Henricus Loritus Glareanus, Eraſmi familiaris, qui Baſileæ primum Philoſophiam & deinde Friburgi Briſgoiæ Hiſtoriam & Poeſin ingenti plauſu publice profeſſus eſt. Nimirum magna fuit olim inter Profeſſores Baſileenſes controverſia, ecquis Glareano in Profeſſorum numerum cooptato in publicis conſeſſibus locus eſſet aſſignandus. Etenim cum illuſtris eſſet Poeta & Commentariis aliquot in lucem editis

C. Ens Epidorp. L. IV p. 115.

editis clarus, Magiſtrorum ſubſelliis videbatur ſuperior; quia vero Doctoralibus inſignibus non erat ornatus, inter ejus ordinis homines non videbatur admittendus. Itaque bonus Glareanus, vel inter Scholaſticos deliteſcere, vel Magiſtris extremus adhærere cogebatur. Tulit id quidem moleſtiſſime, diſſimulavit tamen, futurum ſperans, ut ſibi honeſtior aliquando aſſignaretur locus; verum poſteaquam rem exitum nullum habere vidit, rationem aliquam comminiſci inſtituit, qua certum inter Profeſſores locum inveniret. Itaque cum Doctores nonnulli creandi eſſent, aſinum conducit & conſcendit, & in Gymnaſium ſic invehitur, & Scholaſticorum cœtui immiſtus, ſic aſino inſidens, omnium oculos in ſe convertit. Variæ tum erant, pro cujusque ingenio, ſpectatorum cogitationes. Erant, qui ſubverebantur, ne homo e mentis poteſtate

exiiſſet: alii vero riſu prope rumpebantur, quoties aſinus vel ruderet, vel calcitraret: alii denique putabant fieri hoc ab eo, ut Doctorandis medium oſtenderet digitum, eorumque inſulſitatem perſtringeret. Quid multa? cœpit ad extremum ejus ſcholæ Rector e Glareano ipſo percontari, quamobrem jumento iſto ſic in panegyrin hanc deferri voluerit? Ut, reſpondit ille, certa mihi ſit & ſtabilis ſedes: tot enim nunc menſes dubitatis, inter Doctoresne an Magiſtros mihi locus aſſignandus ſit; quamobrem ut & vobis hunc ſcrupulum evellam & mihi ipſi non deſim, conſtitui deinceps huic aſino inſidere, & ex eo vos audire. Sed mittamus aſinum.

Jam reſtabat, ut ſingulas ſcientiarum claſſes luſtraremus, ea advertentes imprimis, quæ paſſim ad fallendam alliciendamque in Republica literaria plebem mira ingenii

genii humani perverſitas excogitavit; at, cum temporis habenda ſit ratio, hæc in aliam panegyrin rejicimus, eoque propius nunc accedimus ad id, quod hujus diei celebritas a nobis exigit. Et quoniam more ac conſuetudine majorum laudabili, publica in hac panegyri a Candidatis Magiſterii edi ſpecimina, receptum eſt, tu primus in hanc ſcenam prodeas, J. D. S. Philoſ. & Bon. Art. Licent. ac nomine Nationis Miſnicæ Orationem Latino ſermone compoſitam de pruritu contradicendi, de quo nos quoque paulo ante nonnihil tetigimus, breviter ediſſeras.

* * *

Turpitudinem, quam ſtudium ἀνθολκῆς ſecum trahit, egregie nobis depinxiſti, doctiſſime Domine Candidate, nec quisquam noſtrum futurus eſt, qui tibi contradicendi pruritu agatur. Quin potius omnes ambabus manibus applaudunt, &

has tibi cogitationes, hanc mentem perpetuam eſſe cupiunt.

Ad te nunc convertor, doctiſſime itidem Philoſophiæ & optimarum artium Licentiate, S. B. & quoniam Græca amas inprimis, in quibus illuſtrandis, cum jampridem eximios tuos labores probaveris Orbi erudito, & nomen quoque apud ſummos viros conſecutus ſis, nomine Nationis Saxonicæ, quæ in patria tua per tot ſæcula floruit, nunc Græcam Oratiunculam de capeſſendis honorum gradibus Academicis recita.

* * *

Σοφῶς, καλῶς, ἀγαθῶς, ita tibi plane applaudo, mi B. quemadmodum veteres quoque Oratoribus ſuis publice acclamaſſe accepimus. Pergas hac via, quam ingreſſus es, & ut in Homero hactenus & Ariſtophane, ita in Herodoto quoque, quem ſub manibus habes, aliisque Græcis auctoribus ornandis operam

operam porro ſtrenuam ponas, nec unquam tibi credas amicos, qui quoscunque honores mecum impenſe tibi gratulentur, nunquam Mæcenates defuturos, qui novis honoribus, & lautiſſimis, quæ mereris, præmiis te cumulent.

At tibi quoque pulcrum eſt aliquid in Græcis conari, politiſſime J. G. G. Philoſophiæ & Bon. Art. Licentiate, qui, cum apud animum tuum perpenderes, quæ triſtia nuper fata experta ſit florentiſſima civitas, de metu graviori propter bella urbiumque incendia, nomine nationis Polonicæ, Græcum nobis carmen decantabis.

* * *

Ohe jam ſatis eſt querelarum: avertat ſiniſtrum omen Deus immortalis; tibi vero, quoniam de incendiis dixiſti, accendat animum, ut paulatim bonis literis lucem affundas fulgentiſſimam.

Nulla utique ſalus bello, pacem te

te poſcimus omnes. Itaque Tu, ſolertiſſime L. M. Phil. & Bon. Art. recens create Licentiate, nomine Nationis Franconicæ, de pacis Trajectinæ fructibus, quod in promptu habes, carmen heroicum Latinum nobis non invideas.

Auguror, te Poetam olim futurum non publici ſaporis, ſed terſum ſatis atque elegantem. Faxit autem Deus, ut pax læta ac proficua propediem affulgeat, pax optima rerum quas homini noviſſe datum eſt!

Jam audiendi etiam eſſent reliqui, niſi temporis habenda foret ratio; & perſuaſos vos ſatis eſſe puto, Auditores, neminem eſſe ex tota hac Candidatorum corona, qui non paria præſtare valeat. Quin audeo ipſe aſſeverare, vix unquam e Facultate noſtra tot in ſcenam productos fuiſſe Viros juvenes apprime eruditos, quorum aliqui jam publice tuendis theſibus auditoribus eruditionem probarunt, alii non Græcis modo, ſed

ſed & Latinis optimæ ætatis autoribus edendis atque illuſtrandis, alii denique hiſtoriæ litterariæ juvandæ ita operam addixerunt, ut nomen in erudito orbe jam tum fuerint conſecuti.

Cum igitur vos, præſentes optimarum Artium Licentiatos, voti veſtri, ut Magiſterii axiomata conſequamini, reddi compotes unanimi inclytæ Communitatis Philoſophicæ decreto ſit conſtitutum, agite, antequam, quod mearum nunc eſt partium, abſolvam, eminentiorem hunc, vobis peculiariter paratum, omnes & ſinguli conſcendatis locum.

CATHEDRA.

Ecce, primum in altiore hoc vos collocavi loco cathedraque, non, ut cathedrarios, umbratilesque, ſed ſinceræ doctrinæ Philoſophos, ut intelligatis vos Scholaſticorum cenſu jam eſſe eximendos; veterum nempe Romanorum exemplo qui mili-

militem ſpectatæ virtutis, ad ſe in ſublimius tribunal receptum, coram tota concione laudabant, & imitandum reliquis proponebant.

PILEUS.

Pileos rotundos, violaceosque vobis impono; pileos, inquam, tanquam ſignum libertatis, non effrenis quidem illius, quam in Republica Literaria nequaquam tolerandam oſtendi, ſed quod emiſſi jam ſitis ex anguſtis ſtudiorum cancellis in campum liberum publice docendi. Rotundos, ut rotunde ad quæſita, quæ vobis incumbunt, & non per ambages & Sophiſtarum more ambigue reſpondeatis, doceatis. Violaceos, qui humilitati proprius color eſt, ut ſuperbiam deponatis, & non elato, ut illi, quos in Charlataneriæ cenſum poſuimus, animo incedatis.

LIBRI APERTI.

Libros vobis aperio, ut antequam vos Magiſtros renuntiem, intelligatis, e quibus profeceritis magiſtris,

eos-

eosque diligenter habeatis ante oculos, nec ideo quod ipſi audiatis Magiſtri, prorſus credatis ex manibus deponendos. Neque tamen, exiſtimetis, in omnibus rebus, vobis æque ac tyronibus ad dictionaria ſua, ad libros eſſe recurrendum. Quapropter

LIBRI CLAUSI

claudo iterum libros, autorque vobis exiſto, ne vosmet mancipetis aliorum ſententiis, & multum quidem aliorum judicio, aliquid autem & veſtro tribuatis, continuo memores illius: amicus Plato, amicus Ariſtoteles, ſed magis amica veritas.

ANNULUS.

Denique hunc annulum vobis induo, quo vos caſtiſſimæ virgini Sophiæ deſponſatos utique cupio, cui & perpetuo vinculo conjuncti, nunquam patiamini vos ullis malevolorum perſuaſionibus dimoveri.

His ita peractis nihil ſupereſſe vide-

videtur, quam ut vobis decretos a Facultate honores ſolemni actu impertiam.

RENUNCIATIO.

Quod igitur æternus & miſericors Deus, Pater Domini noſtri JESU Chriſti in divini ſui nominis gloriam, Eccleſiæ, Reipublicæ Chriſtianæ & Academiæ ſalutem, veſtrumque omnium honorem atque emolumentum bene vertat; Ego Johannes Burch. Menckenius, Lipſienſis, J. U. D. Potentiſſ. Regis Poloniarum & Electoris Sax. Conſiliarius & Hiſtoriographus, Hiſtoriarum in hac Academica Profeſſor Publicus, Facultatis Phil. Aſſeſſor, & hoc tempore Decanus, autoritate plena & poteſtate a Spectatiſſimo Domino Procancellario mihi conceſſa Vos optimarum Artium & Philoſophiæ Licentiatos, nominatim

* * *

Vos inquam, numero triginta quatuor, omnes & ſingulos, abſentes tan-

tanquam præſentes, optimarum Artium & Linguarum Magiſtros, id eſt, totius veræ ſalutaris & infucatæ Philoſophiæ facio, creo Doctores, factos creatosque publica voce renuntio, tribuens vobis plenam poteſtatem docendi hic & ubique, cum omnibus privilegiis, juribus & commodis, quibus Magiſtrorum ordo, more antiquo, & recepta hujus Academiæ conſuetudine, uti frui conſuevit, & quibus notis diſtingui eos a reliquis ordinibus Majores noſtri voluerunt, in nomine Dei Patris, Dei Filii & Dei Spiritus ſancti, Dei triunius, a quo, in quo, per quem & ad quem ſunt omnia, qui eſt totus, unus, ipſe. Amen.

Quoniam vero Magiſtri præcipuæ partes ſitæ ſunt in docendo & explicando bonos Autores, ut auditores etiam de hoc poſſint eſſe ſecuri, faxis intelligant ii, qua dexteritate, tu, J. C. O. Linguarum,

Artium & Philoſophiæ recens creatæ Magiſter, qui primus in ordine adſtas, nobis jam breviter penſum e libris Philoſophi ad Nicomachum explicare poſſis.

* * *

Credo de viribus tuis perſuaſos eſſe Dominos Auditores, quare non eſt ut patientia illorum diutius abutamur.

Nunc, quod unicum nobis reſtat, & ipſa in Deum & Superos pietas jubet, tu, C. G. B. Philoſ. Linguarum & Liberal. Artium Magiſter, felicem huic Actui colophonem decenti gratiarum actione imponas.

DECLAMATIO II.

Magnifice Academiæ RECTOR,
Spectatiſſime Fac. Phil. Decane,
Viri ceteri excellentiſſimi,
Tuque ornatiſſima Studioſorum Corona.

EX quo primus omnium mortalium in maxima rerum præſtantiſſimarum affluentia cœpit nauſeare cœlumque ipſum petere ſtultitia, ita cunctos implevit rerum novarum ſtudio, ut, quo quis doctior prudentiorque habetur, eo flagrantius inſectetur ea, quæ & mira & ſtupenda & a publico rerum ordine videntur aliena. *Quod intellectu facillimum eſt*, ut Syneſii verbis utar, *deſpicitur, prodigioſæ narrationes afferantur, oportet.* Nimirum is demum de plauſu ſecurus eſt, qui uti Amphion uniones & gemmas allicere, ut Giges oculis in Encomio Cal.

præſentium ſe ſurripere, ut Janus biceps non minus futura quam præterita intueri, & ut Dædalus per aera volitare didicerit, monteſque aureos, inſulas errantes, minotauros, chimeras, griphos ac difficiles nugas alias crepet. Ut nihil dicam de Apollonio, Theophraſto, Cardano atque aliis, qui cum eſſent abſurdiſſimi, ſuos tamen admiratores invenerunt, non poſſum quidem præterire Guilielmum Poſtellum, qui cum ſomnia ſua atque deliramenta de Virgine Veneta, quam matrem ſuam Johannam appellare conſueverat, publice exponeret in Collegio Lombardico, tantam auditorum multitudinem concitavit, ut plurimi, quos haud capiebat ſpatioſa area, ad feneſtras, admotis ſcalis, adreperent. Quæ Fratres Roſeæ Crucis, quanto hominum non obeſæ naris plauſu fuerint commenti, Vir elegantiſſimus Gabriel Naudæus luculento ac lepido libello

Naudé Inſtr. ſur l'Hiſt. des Fr. de la Roze-Croix p. ſ.

bello

bello expoſuit. Quos porro non faſcinavit ars magna Lulliana, e cœlo, ſi Diis placet, demiſſa? Enimvero citius utique e tenebris Heracliti lucem, e dubitatione Socratis certam ſcientiam, & e Diogenis ſtultitia ſapientiam elicias, quam ex illius logogriphis & thaumaturgicis micam ſalis. Et cum nihil, ut vulgo ferunt, tam abſonum, nihil æque ab omni ratione remotum excogitari queat, pro quo non ſapientum aliquis tanquam pro aris & focis depugnaverit; ita non minus vere affirmaverim, neminem unquam exſtitiſſe tam ſtolidum, tamque inſipidum prorſus & inficetum, quin nactus fuerit aſſentatores longe, ut par eſt, ſe ipſo ſtultiores. Neque enim defuere, qui cum Heraclito primum principium, cum Parmenide rerum pluralitatem, cum Protogone veritatem ipſam negarunt, aut cum Anaxagora cœlum lapi-

 dem

dem & nivem nigram ſibi perſua-ſerunt. Praeterea quamvis unum omnino Deum Opt. Max. non ſolum res humanas praeſentes omnes uno obtutu contueri, verum & ea, quae futura ſunt, longiſſime proſpicere, ipſa nos doceat relligio, multi nihilominus mortalium futuros rerum eventus curioſiſſimo oculo rimantur. Non memorabo nunc Merlinum Anglum, Joachimum Germanum, Savanarolam Italum, Johannem Pariſienſem, tum Theleſphorum de Cuzentia, Dandalum, Ruſticanum, Ubertinum de Caſali, Lolliardum, Noſtradamum, Lichtembergenſem & febriculoſos centum alios, quorum quidem ſomnia haud infimi ſubſellii viri eruditi, Arnaldus de Villanova, Cyprianus Leonicenus, & Cuſanus Romanae Eccleſiae Cardinalis aviſſimis auribus excepere; quin potius hominem novum producimus, Iſaacum Pickerſtaff, Anglum, qui

Naudé l. c. p. 6.

qui ſive ſerio, ſive ut veſanæ hominum curioſitati illuderet, tot portentoſas ſummorum Principum mortes eodem anno annuntiare auſus, non Angliam modo verum & Orbem univerſum diu anxium tenuit & ſollicitum. Quæ cuncta dum recta lance perpendimus, haud aliter profecto comparata videntur, atque Empiricorum deliria, qui ut miſeram plebem illiciant ac fallant, mimos & præſtigiatorum omne genus, ſimiasque & mures alpinos alunt, atque inter hæc jactitantes ſua pharmaca, panacæas, emplaſtra, ſpectatorum marſupia callidiſſime emungunt. Jam pridem, ni fallor, intellexiſtis, Auditores, quorſum mea tendat oratio; nam cum de Charlataneria Eruditorum generatim ex hac ipſa cathedra dicere cœperim abhinc biennio, reſtabat ut hoc tempore, quo Procancellarii munus in me delatum video, quæ dicen-

da ſuperſunt, reliqua paulo diſtinctius percenſerem. Quod dum paro, id mihi curandum præcipue intelligo, ne circulatorum, quos rideo, conſuetudinem ipſemet amplecti deprehendar, neve in ipſo orationis meæ limine nimio ambitu utar, verbisque ſeſamo, quod ajunt, & papavere ſparſis ad arrigendas aures Vos exſtimulem, Auditores; nihil enim addo præter veterem formulam: linguis animisque favete.

Prima nobis prodeat Grammaticorum ac Criticorum gens aſpera & ferox, qui cum pueros ad virgam obſequentes habuere in ſcholis, nulli eruditorum parcunt, & in ipſum Orbem Romanum Græciamque univerſam principatum quendam ambitioſe ſibi vindicant. Sive enim Græcus, ſive Latinus Scriptor proponatur, non tam id agunt, ut ſcite & appoſite dicta evolvant ac nitori ſuo reddant, quam

quam ut nodum quærant in ſcirpo, & ad manuſcriptos codices confugiant, variasque lectiones, nullo habito delectu, cumulent; tum vero urere, ſecare & nihil a virgula cenſoria intactum relinquere. Et quanta quæſo litigia, quanta bella exoriuntur, ſi ab iſtis Hypercriticis & Pantocriticis vel latum unguem diſceſſeris? Neque enim dubium ullum eſt, quin læſæ majeſtatis literariæ reum te agent continuo, & de lana caprina litem intentabunt graviſſimam. *Itaque ars critica*, ut loquitur noſtri temporis Tullius, *quæ diſcrimen erat veritatis, & temporum, atque falx errorum, nunc ſeditionum literariarum fomes, ac turbo ingeniorum evaſit.* Hi nimirum ſunt illi cenſores Catulliani, qui *vecordem ſolent excitare rixam, ut veniant in ora vulgi.* Quos inter exercitum e veteribus ducit Aſinius Pollio, qui & Livio & Salluſtio & ipſi Romanæ elo- Gravina Orat. III p. 137.

quentiæ patri Ciceroni ſuos nævos exprobrabat.* Referunt de Franciſco Philelpho, quod, cum de unius vocabuli Græci genuino ſenſu barbam ſtipulatus eſſet cum Timotheo, victorque demum evaſiſſet, nullis Timothei precibus adduci potuerit, ut barbæ parceret; diſciſſam utique barbam velut ingens trophæum circumferens in triumpho. Et plerumque ſane circa minutias & quisquilias occupantur homines iſti, qui & Græcorum morbus fuit, *qui quem numerum remigum Ulyſſes habuiſſet? priorne eſſet ſcripta Ilias & Odyſſea?* & ſimiles quæſtiunculas alias miro conatu agitabant; & Romanis adeo familiaris erat, ut ipſe Tiberius Imp. minutiarum illarum usque ad ineptias & deriſum ſtudioſus, his plerumque quæſtionibus exerceret Grammaticos: *quæ*

Seneca de brev. Vitæ C. 13.

Suetonius in Vita ejus C. 70.

* Vide exempla plura ſelectiſſima tum veterum, tum recentiorum apud Agrippam de vanitate Scient. Cap. III. ſub fin. & conf. noſtram Orat. I.

quæ mater Hecubæ? quod Achilli nomen inter virgines fuiſſet? quid Sirenes cantare ſueverint? & reliqua. Et hinc de re minima vaſta ſæpe volumina conſcripta videas: nam & Nicanor Grammaticus ſex libros de puncto Grammatico compoſuit, & Meſſala Corvinus de litera S, ac Mart. Fogelius de Germanorum litera B, prolixius diſſeruerunt, ut taceam Agnum Benignum Sanrey, qui de recta nominis Paracleti pronuntiatione integrum tractatum ſcripſit, & alios. Neſcio vero an non & inter inanes lites noſtris temporibus referri debeant illæ, quæ Bentlejum & Boylium, Fabrettum & Gronovium, Clericum & Burmannum, & nuper Kuſterum & Perizonium, de unica voce *cerno* diſputantes, exercuerunt, quos ſummos in re literaria Viros, noſtrique ævi heroes, par erat in re magis ardua laborem poſuiſſe. Sed ut ad Pſeudo-

V. Lilienthal de Machiavelliſmo literar. p. 115.

do-Grammaticos revertar, nemo illos expreſſit luculentius Antonio Bynæo, cujus verba vix temperare mihi poſſum quin hoc loco repetam. Ita vero ille: Omnis cogitatio & induſtria horum hominum in levibus & minimi momenti rebus tota verſatur. Hi vietas & rancidas tantum obſervatiunculas proferunt, quaſi iis ignoratis Reſpubl. literaria periret; ac in eo diſputant: *Virgilius ſcribendum ſit, an Vergilius?* & *noctium Atticarum autor vocandus Agellius, an Aulus Gellius?* Tales quæſtiones hi vani homines & ſui oſtentatores maximi avide captant & arripiunt, ex tali muſtaceo laureolam quærunt, totamque in nugis iſtiusmodi terunt ætatem. Hos capita & diatribas conſcribere videas, ſi non integra volumina, de antiquis illis næniis: *Homerus, an Heſiodus ſit natu major?* & reliqua. Si MStum aliquod nacti fuerint, qualia ſummo

In Somnio p. 12. 13. Conf. Lilienthal l. c. p. 116.

mo ſtudio undique conquirunt, & e Bibliothecis eruunt, ac in eo vocem aliquam, paulo aliter quam in editis ſcriptam, repererint, vel literam mutatam, ſtatim corrigunt, & ἔυςοχον quam maxime clamant, majoremque gloriam in tam bella inventione collocant, quam ſi Babylona vel Trojam ipſam expugnaſſent, ac de literula vel ſyllaba triumphant, quas jugularunt. Tum quicquid non implet, ut ipſi ſolent dicere, aures eorum, vel non Latinum ſatis videtur, ſtatim de mendo ſuſpectum habent, ac ex conjectura illud corrigunt, vel, ſi verum audire velint, corrumpunt, & loca ſana lacerant, diſtrahunt ac pervertant. Veri librorum carnifices & peſtes, qui auctores urunt, ſecant, mutilant, ac pro ſuo lubitu eorum membra transponunt, & monſtra quædam ex iis conficiunt. Adeo ut jam vere dici poſſit, quod de Homeri exemplaribus olim dictum eſt;

eſt: auctores multo meliores & emendatiores eſſe, qui minime ſunt emendati. Hactenus Bynæus. Ceterum horum morem callidiſſime æmulatus eſt, quisquis ſub Chryſoſtomi Mathanaſii perſona nuper admodum acerbam in Criticos Satyram Gallico ſermone conſcripſit.* Sed

Barlæus Poem.

Cedite, Grammatici, magno quibus ilia faſtu
Inconſulta tument, delapſaque litera ſede
Sufficit ad bellum, vel iniquum comma minaces
Exacuit calamos & tanti ſcena paratur
Nominis.

Proxime hos conſequuntur illi, qui perſuadere nobis cupiunt, quaſi linguas devoraverint omnium gentium, eoque ad ſe potiſſimum pertinere volunt illud Apoſtoli: *Gratias*

* Titulus eſt: *Le Chef d'œuvre d'un Inconnu avec des remarques &c.* A la Haye, 1714, 12.

tias ago Deo meo, quod omnium veſtrum linguis loquor. Ita inter admiranda Fratrum Roſeæ Crucis id quoque celebratum eſt, quod in univerſo terrarum orbe diſperſi, ubique tamen linguam haberent propemodum vernaculam & usque adeo familiarem, ut in ea nati viderentur atque educati. Guilielmus Poſtellus linguas quindecim, Andreas Thevet viginti octo ita callebat, ut expeditiſſime loqueretur; at Joſephum Scaligerum, qui ne quidem unicam ſe ignorare gloriabatur, quam divitem linguarum fuiſſe exiſtimatis, Auditores, ſi in noſtrum orbem quadrarent, quæ de ſeptimi cœli habitatoribus Mahumedes impudentiſſime effutivit, *quorum* nimirum *quisque habebat ſeptingenta millia capitum, & in quolibet capite ſeptingenta millia ora, & in quolibet ore mille ſeptingentas linguas, laudantes Deum ſeptingentis millibus idiomatibus.* Nec deſunt recentiſſima

Naudé hiſt. p. 94.

jacta-

jactatorum horum exempla, de quibus haud immerito dixeris, quod Seleſtadius olim Poeta de Hiſpanis:

Si quantum linguæ, tantundem cordis haberent,
Non foret ætherea tutus in arce Deus.

Jam ut ad Oratores tranſeam, non morabor illos, qui, ut infamem Sophorum appellationem vitarent, Sophiſtæ vocari malunt, resque in aprico poſitas ac cunctis Scriptorum calculis probatas, conquiſitis undique ratiunculis, in dubium vocare audent, Iliumque nunquam captum, aut magnum illum Alexandrum meticuloſum, & Helenam imbellem ac deformem in theatrum trahunt; qui pocula & libidines & quicquid eſt flagitiorum, multo verborum apparatu commendant; ipſamque ſtultitiam, febrim quartanam, podagram, calvitiem, aſinum, muſcam, pulicem, laudibus ad

ad cœlum extollunt. Nam & iſti quid aliud agunt, quam ut falſis ac fictitiis rerum imaginibus ludentes gloriolam captent apud illos, qui nihil niſi quod aures blande titillet, admirantur ac genuina artis Rhetoricæ præcepta nunquam deguſtarunt. Itaque dum phaleras ſectantur & figurarum omne genus, & amplificationes afferunt portentoſas, ipſum orationis nervum amittunt. Id quod de iis quoque non incongrue dixerim, qui e rhetoricis ſcholis Chriſtiani Weiſii prodeuntes, nihil ſe eximium conari poſſe credunt, niſi vel ſymbolis atque emblematibus, e Picinello, Saavedra vel Petraſancto ſollicite corrogatis, cunctos parietes impleverint, vel ingenioſo quodam numiſmate donaverint auditores ſuos, veluti oculos faſcinaturi aut manus deauraturi eorum, quorum mentibus imponere laborant. Præcipue vero hic de ſaltatione rhetorica

& rhetoriſmo hiſtrionico dicendum nobis videtur: quandoquidem hodie pleroſque deprehendimus mira vocis contentione, vultu multiformi, oculo vago & petulanti, jactatis brachiis, ſaltantibus pedibus, laſcivientibus lumbis, ac variis motibus, inverſionibus, circumductionibus, reſupinationibus, ſaltibus, geſticulante toto corpore, animi videlicet mobilitate ipſum ſecum volvente, ad populum proclamare, memores fortaſſis Demoſthenis ſententiæ, qui (ut eſt apud Valerium) interrogatus, quidnam eſſet in dicendo efficaciſſimum, reſpondit: hypocriſis; iterum deinde & tertio interrogatus idem dixit, ac pene totam dicendi vim huic deberi affirmavit. Equidem haud ignoramus, Socratem, Platonem, Ciceronem, Quintilianum ac Stoicorum plurimos artem illam admodum utilem Oratori imo & neceſſariam exiſtimaſſe, quatenus nimirum apto quo-

Agr. de Van. Sci. Cap. 21.

quodam corporis geſtu, vultus & corporis compoſita adformatione conſtat, tum vigore oculorum, pondere vultus, accommodatoque ſingulis verbis & ſententiis ſono vocis & efficaci corporis motu ad ea, quæ exprimuntur. Quod cum intelligeret Petrus Francius, artificium jam pridem deperditum quaſi poſtliminio revocare cœpit, & novam quodammodo *eloquentiam* commentus eſt, quam *externam* vocavit.* Itaque adeleſcentes continuo duxit ad ſpeculum, ut, quomodo & ora & oculos ipſasque manus ad ſingulas voces componerent, hoc veluti magiſtro diſcerent; tum vero novos Roſcios prodire in theatrum ac declamare juſſit orationem quandam Romanæ eloquentiæ patris Ciceronis, ingenti utique Auditorum plauſu, qui ad rem novam, ut ſolet fieri, non leviter commovebantur.

* Vide ejus *Specimina eloquentiæ externæ* & Orat. *pro Eloquentia* in Poſthumis.

Verum tantum abeſt, ut eloquentiam ut potius affectationis turpiſſimum vitium cum Thraſoniſmo iſto diſcipulis ſuis inſtillaverit Franzius, Vir alioquin laude ſua nequaquam fraudandus.

Pergimus ad Hiſtoricos, qui, cum res geſtas ſummorum Principum aut familiarum origines deſcripſere, non minus in Charlataneriæ, quam vocamus, vitium inciderunt. Quidam ut ad Livii gloriam quam proxime accedant, hiſtoriolas ſuas longis atque tædioſis orationibus inferciunt, adeo ut barbaris etiam hominibus tribuant ingenioſiſſimos ſermones, id quod in Paulo Æmylio, Gallico Scriptore, plures adnotarunt. Alii, quaſi de Lectoribus deſperent, niſi oculos jucundo ſpectaculo oblectent, ſingulas paginas ſcitiſſimis figuris exornant, & quod ridiculum, pugnas quoque ipſas & velitationes nullo ſæpe ordine geſtas, ſollicite depingunt: qui non

non magis mihi ſapere videntur ac primi illi librorum figuris diſtinctorum editores, qui quoties vel urbis alicujus, vel prælii, vel viri aut fœminæ illuſtrioris meminere, eandem nobis tabulam identidem exhibent, id quod in Stumpſii & Dresſeri Chronicis, nec non in Pantaleonis Proſopographia aliisque ſuperioris ævi libris plurimis deprehendimus. Sed & minus meo judicio ferendus Johannes Palatius, qui, ut genio ſeculi, quo res numaria florebat, placeret, exſangue & elumbe hiſtoriæ ſuæ corpus opplevit numiſmatibus, ſed adulterinis & ex otioſo ipſius cerebello profectis. Alii quo tutius adblandiantur ſuis Mæcenatibus, & Lectoribus obtrudant fabulas Mileſias, neſcio quæ archiva, quos codices jactant, & eruta ex obſcuris latebris manuſcripta; quos inter artifices nequiſſimos principem locum merentur, e noſtris Georgius Rüxnerus, qui ut fa- Bibl. des Hiſt. p. 175.

milias quorundam nobilium extolleret, ad Magdeburgici codicis, quem nemo vidit, fidem provocat, & ex Gallis Antonius Varillaſius, qui quoties genio indulget, ſpiſſa manuſcriptorum nube ſe tuetur. Taceo falſarios & ſycophantas alios, qui integros libros nobis dedere, Annæum Viterbienſem, qui Beroſi Chaldæi Antiquitates, Inghiramum, hominem Florentinum, qui Antiquitates Etruſcas, Ant. Dominicum Floccum, qui L. Feneſtellæ librum de Magiſtratu & Sacerdotio Romano, Hieronymum Romanum de la Higuera, qui Flavii Lucii Dextri, Marci Maximi, Braulionis & Helecæ, Ant. Lupianum Zapatam, qui Hauberti, & Gregorium de Argaez, qui Liberati Chronica excogitavit: neque ex his quiſquam tam bardus fuit aut ineptus, quin ex vetuſtis codicibus accurate omnia deſcripta prædicaret; quin & aliqui, quod de Zapata imprimis fertur,

Ib. p. 324.

p. 325.

quo

quo facilius fidem invenirent, ſe furto abſtuliſſe codices e Bibliothecis exteris, Lectores ſuos perſuapereconati ſunt, vel nova ſubinde chronica confinxerunt, quod de Argaezio conſtat, ut ſpuriis antea editis autoritatem conciliarent. Verum ut hi onerant Annalibus ſuis orbem literatum, quos æterna nocte ſepultos præſtabat, ita ſunt alii contra, qui ſplendidos hiſtoriarum libros publice nobis pollicentur, eoque nomen ſibi comparant inter hiſtoricos primi ordinis, quos tamen, cum diem obierint, ne per ſomnium quidem ea de re apparet cogitaſſe. Quo nomine Jo. Franciſcum Carettonium non ineleganter arguit Erythræus, qui cum ido- Pinac. I. C. 93. neus eſſet habitus, cui Societatis ſuæ annalium confectio demandaretur, non ſolum ſtatim id, gloriæ & oſtentationis cauſa, divulgavit, verum & iterum iterumque gloriatus eſt, perfecturum ſe, ut omnes

intelligerent, neminem eorum, qui viverent, majori, quam ipſum eloquentiæ ceterarumque virtutum inſtructu apparatuque ornatum, ad ſcribendam hiſtoriam acceſſiſſe: ſed tam magnificum dictum, utpote plenum vanitatis ac ſpiritus, tenues abiit in auras, nec adhuc annalia, quæ nemo unquam eſt inſpecturus, apparent. Et noſtis, Auditores, quæ inter noſtros Vir magni nominis de hiſtoria Weldecenſi & vita Leopoldi M. & inter Batavos de rebus geſtis Wilhelmi III, Regis Magnæ Britanniæ, Hiſtoriographus ejus minatus fuerit, quorum in ſchedis, poſtquam e vita diſceſſere, vix una atque altera lineola, quæ huc faceret, reperta eſt. Quotusquisque eſt porro hiſtoricorum, qui non in ipſo limine omnia ad unam veritatis regulam exactiſſimam redacta liberaliter polliceatur, quos ipſos tamen cum inter ſe componimus, rariſſime videmus conſpirare: Herodianus

nus Alexandrum Mammææ filium accuſat, quem laudant Lampridius aliique: Juliani virtutes commendant Ammianus Marcellinus & Montanus, cujus vitia perſtringunt alii: Dio facta Bruti & Caſſii damnat, probat contra Plutarchus: Paterculus Sejanum extollit, plerisque aliis exoſum: Claudianus Ruffinum proſcindit, Arcadii præceptorem, quem Zoſimus, Zonaras, Eutropius & Paulus Oroſius ſummis laudibus afficiunt. Sed miſſis his, in quibus enarrandis dies nos citius, quam dicendi materia deficiet, eorum quoque attingenda eſt temeritas, qui in re Genealogica ad primam ſtirpem deſcendere audent. Nam ut taceamus veterum Gentilium inſaniam, qui Principes ſuos Deorum ſanguine procreatos mentiebantur, aut eorum, qui gentium origines tradidere, & Hiſpanos a Tubale Japeti filio, Cambros a Gomero, altero

ejusdem filio, Britannos a Bruto, Francos a Francione, Priami aut Hectoris filio, Brandenburgicos a Brenno, ab aliis alios, arceſſiverunt, illud profecto dignum riſu ac multo cachinno, Franciſcum Sandovallium, Hiſpanum, Caroli V Imp. Wilhelmum Slatyer, Anglum, Jacobi I Angliæ Regis, & Joannem Meſſenium Regum Sueciæ familias inde ab Adamo, primo omnium parente, non interrupta per tot capita ſerie, deduxiſſe. Neque felicius, ut arbitror, operam ſuam collocarunt Jacobus Zabarella, qui Joannis Caſimiri Poloniæ Regis, & Godofredus Siegfried Megander, qui Chriſtiani Saxoniæ Ducis, cum Regibus ac Principibus Europæ tantum non omnibus cognationes, deſcriptis pluribus tabulis, delinearunt.

Oeuvres de la Mothe le Vayer T. I ed. in fol. Nicholſon Scotch Hiſt. Libr. p. 140.

Accedo ad Poetas, genus hominum lepidum & facetum, ſed & inflatum & arrogans, de quibus, niſi alia

alia dicenda ſupereſſent, latiſſimum utique haberem diſſerendi campum. Nimirum ex quo ita perſuaſum fuit nonnullis, quaſi ex ipſo Poetarum patre Homero rerum omnium humanarum atque divinarum fontes derivari poſſent, incredibilis profecto faſtus invaſit cunctos, qui in re poetica fuere vel leviter exercitati. Nam ut olim Accium Lucium Poetam, cujus vix nomen ad nos propagatum eſt, Julio Cæſari, in Collegium Poetarum venienti, nunquam aſſurrexiſſe conſtat, quod tantum Imperatorem in carmine multo ſe putaret inferiorem; ita inventi ſunt ſequioribus temporibus, longe plurimi, qui neminem poematis gloria parem ferre potuere, nedum ſuperiorem. Unus nobis inſtar omnium erit Belmontes Cagnolus, Abbas Italus, Eryth. Pinac. Cap. 8. qui cum Aquilejam captam ſoloque æquatam carmine deſcripſiſſet, nomen ſuum in toto orbe celebratum arbi-

arbitrabatur, eoque, ſi literatus aliquis ei continuo non aſſurrexiſſet, elatus iracundia hiſce hominem verbis increpabat: Itane? Abbas Cagnolus, everſæ Aquilejæ & tantorum carminum autor, tuam potuit notitiam effugere? non ſit veriſimile; cumque in Humoriſtarum cœtu carmina quædam horrida & inculta recitans omnium in ſe riſus excitaſſet, quid ridetis, inclamabat, inſani? ego ſum ille Abbas Cagnolus, omnium, qui ſunt in hoc numero, multo antiquiſſimus, quique ex dirutæ Aquilejæ poemate tantam mihi gloriam famamque collegi, ut nullus in terra vivat, cujus nomen ſit apud omnes illuſtrius & clarius. Et quid mirum criſtas erexiſſe Poetas, quos ab ipſis ſummis Principibus aliisque ſpectatiſſimis in Republica Viris longe plurimis in delitiis habitos magnisque honoribus ac præmiis affectos fuiſſe novimus. Alexander M. cum ad tumulum

con-

conſtitiſſet Achillis, eum hoc uno beatum prædicabat, quod præconem virtutum ſuarum Homerum nactus eſſet; & niſi Ilias exſtitiſſet, inquit Tullius, idem tumulus, qui corpus contexerat, nomen quoque obruiſſet. Auguſtus verſus in laudem Æneidos ipſe componebat, ut vel ſic absterreret illos, qui ad ipſius Maronis moribundi præceptum præſtantiſſimum poema igne cremari ac ſubduci poſteritati cupiebant. Et ut alios taceam inter recentiores, qui modicis carminibus ingentes divitias collegerunt, * non poſſum certe hoc loco præterire Petrum Ronſardum, qui non modo tanta apud Regem Carolum IX gratia florebat, ut cum illo carminum

Nouv. Oeuvr. de M. le Pays T. II p. 182.

* Huc referri poſſunt Malaherba, cui Maria Medicea 15000 librarum penſionem annuam procuravit, teſte Menagio, *Rem. ſur les Poeſ. de Malherbe p. 378*; & Desportes, de quo ita loquitur le Pays *Nouv. Oeuv. T. II p. 180:* Un ſeul Sonnet luy fit payé dix mil francs par l'Amiral de Joyeuſe & enfin apres s'eſtre bien laſsée à faire des vers, ſa Muſe acquit un repos de dix mille ecus de rente.

num certamen inire non detrectaret, ſed & ob unam poematis gloriam ab Eliſabetha Angliæ Regina adamante pretioſiſſimo, & a Maria Scotica ſupellectile aurea & argentea donari meruerit, dictumque vulgo fuerit, nunquam Galliam ex triſti luctu, quem ob captivitatem Franciſci I Regis ſui conceperat, recolligere ſe potuiſſe, niſi Ronſardus eo ipſo die, quo Franciſcus captus eſt, miraculo quodam in lucem editus fuiſſet. Memoratu dignum eſt, quod de Camillo Querno refert Scriptor diſertus Paulus Jovius. Is, inquit, e Monopoli Leonis X Pont. fama excitus, quum non dubiis unquam præmiis Poetas in honore eſſe didiciſſet, in Urbem venit, lyram ſecum afferens, ad quam ſuæ Alexiados ſupra viginti millia verſuum decantaret. Arriſere ei ſtatim Academiæ ſodales, quod Apulus præpingui vultu alacer, & prolixe comatus, omnino di-

Elog. P. II p. 156.

dignus feſta laurea videretur. Itaque ſolemni exceptum epulo in inſula Tyberi Æſculapio dicata, potantemque ſæpe ingenti patera, & totius ingenii opes pulſata lyra proferentem, novo ſerti genere coronarunt: id erat ex pampino, braſſica & lauro eleganter intextum, ſic, ut tam ſalſe quam lepide ejus temulentia braſſicæ remedio cohibenda notaretur, & ipſe publico conſenſu *Archipoetæ* cognomen, manantibus præ gaudio lacrymis, lætus acciperet, ſalutareturque itidem cum plauſu, hoc repetito ſæpe carmine:

Salve braſſicea virens corona,
Et lauro, Archipoeta, pampinoque,
Dignus Principis auribus Leonis.

Nec multo poſt tanto cognomine percelebris productus ad Leonem, infinita carmina, in torrentis morem, rotundo ore decantavit, fuitque diu inter inſtrumenta eruditæ voluptatis longe gratiſſimus, cum

cœna-

cœnante Leone porrectis de menſa ſemeſis obſoniis ſtans in feneſtra vesceretur, & de Principis lagena perpotando, ſubitaria carmina factitaret, ea demum lege, ut præſcripto argumento bina ſaltem carmina ad menſam tributi nomine ſolverentur, & in pœnam ſterili vel inepto longe dilutiſſime foret perbibendum. Itaque cum aliquando, ut idem Jovius teſtatur,* de ſe canere juſſus, in hunc hexametrum erupiſſet:

Archipoeta facit verſus pro mille Poetis,

& demum hæſitaret, illico Pontifex perargute addebat pentametram:

Et pro mille aliis Archipoeta bibit.

Etenim & longe plures commemorari poterant Poetæ, qui genium mero ſollicitare paulo largius conſueverunt, niſi temporis habenda

* Refert id quidem de Andrea Marone, Poeta; ſed haud dubio errore, Caſpar Ens Epidorpidum L. I p. 248.

benda eſſet ratio. At de Poetis laureatis nonnihil hoc loco dicendi peropportuna nobis naſcitur occaſio, quippe qui non minus, ac victores in Olympicis, ſibi placent, & quendam quaſi in Poeſi dominatum erigunt. Ipſe Petrarcha, qui primus fere honorem illum conſecutus eſt, non alio in loco Romæ, quam quo Imperatores Romani conſueverant, coronari voluit; & conſtat de Ludovico Arioſto, quod, cum ab ipſo Imperatore Carolo V lauream accepiſſet, tanto repente gaudio fuerit perfuſus, ut velut œſtro percitus per omnes plateas curſitaverit, ipſo *Rolando furioſo*, quem carmine deſcripſerat, longe furioſior.* Henricus

Nouv. Oeuvres de M. le Pays T. II p. 186. Conf. Thomaſ. & Reineſ. in Epiſt. Mareſ. p. 657 & 664.

Laſſel Voy. d'Ital. T. II p. 244.

G

* Hetruſcum eſt poema, quod *Orlando furioſo* inſcribitur: dedicaverat illud autor Duci Ferrarienſi, ſed nihil aliud ab eo retulit præter verba illa: *Signor Ariſto dove per Dio havete pigliato tante coionnerie?* v. *Le Pays l. c. p. 184.* & ridetur ſalſe Arioſtus ab autore libri *Hiſt. Poet. de la Guerre entre les Anc. & Mod.* Lib. 5.

Paravicini Singul. de vir. Cl. p. 81.

ricus Loritus Glareanus, cujus & ſupra mentionem fecimus, a Maximiliano I Imp. corona poetica donatus, cum peregrinos aliquos ſe ipſum viſendi gratia acceſſiſſe audiviſſet, tum laurea indutus & aurea torque ornatus ac conclave elegans & amplum ingreſſus, & in hemicyclum ſe recipiens, ſedebat immotus, perinde atque illos non videret, qui acceſſerant, atque ita etiam abire patiebatur. Et relatum accepimus de Simone Dach, cujus eſt in Boruſſia nomen celebratiſſimum, nunquam eum in publicum prodiiſſe, quin corona ac ceteris ornamentis, quæ Poetam laureatum decent, fuerit inſignitus. Deinde illud quoque præcipuum habent Poetæ, quod ingenii ſui fœtus, perinde ut canis catulos ſuos, amant & lambiunt, & præmaturo ſæpe partu in lucem protruſos centies prælegunt amicis ſuis ac patronis, & cum alios non inve-

ne-

nerint, quorum aures obtundant, novem Muſas cum Apolline provocant, ut numerum faciant. Quin & nova comminiſcuntur carminum genera, Choriantica, Aſclepiadica, Dicola, Diſtropha, Tetraſticha, Acroſticha, & neſcio quæ alia, in quibus non quod pueri in faba, inveniſſe ſibi videntur. Taceo veſanam illorum fingendi ac mentiendi libidinem, qui vel cum Arioſto illo, de quo modo diximus, cum hippogryphis ex luna deſcendunt, vel cum Typhone apud Nonnum, ſe aurigaturos cœlum, imo octies majus effecturos, quod hoc noſtro capi ſatis non poſſent, & novis nuptiis copulaturos ſtellas, ut cœlo plenior ſit ſoboles, ineptiſſime ſomniant. Nec quidquam addam de *Furore*, quem vocant, *poetico*, in quo Θεῖον quippiam ineſſe ſibi perſuadent; quamvis illum quoque facillime trahi poſſe in rem noſtram, nemo ibit inficias.

In Dionyſiac.

 Nunc

Nunc ubi ad doctrinam Logicam, * & Metaphyſicam delabimur, proh quantum ubique ineptiarum deprehendimus! Quis enim ferat tot vanas & inutiles digladiationes, de formalitatibus, hæcceitatibus, quidditatibus, intentionibus, ſuppoſitionibus, exponibilibus, reduplicativis, particulariſationibus, ſuppoſitis, mediatis & immediatis, complexis & incomplexis, (jam ſpiritus me deficit) breviter, tot intolerandis ſubtilitatibus, cum

Conf. Agr. de Van. Sc. Cap. 8.

* Meum hic facere poteram verſiculum, quem, teſte Naudæo in dialogo *le Maſcurat* p. 393, Cœleſtini monachi Pariſiis cœnobii ſui foribus inſcripſere:

Linquo Coax ranis, Cra corvis, vanaque vanis;
Ad Logicam pergo, quæ mortis non timet ergo.

Autor ejus perhibetur quidam Silo ſeu Serlo, Profeſſor Log. in Academia Pariſienſi circa A. 1181, qui a diſcipulo quodam harum ineptiarum ſtudioſiſſimo, ut convenerat inter ipſos, poſt mortem de pœnis infernalibus admonitus, miſſis ſophiſticationibus, & adſcito habitu religioſo, hoc ipſo verſiculo ultimum vale dicebat auditoribus ſuis. Conf. Ant. Wood Athen. Oxon. in Faſtis T. I. p. 833.

cum quibus ſi Cleanthis aut Chryſippi argutiæ una cum Daphitæ, Euthydemi, Dionyſiodori circumventiunculis componantur, penitus craſſæ ruſticanæque futuræ ſunt. Enimvero etſi jam pridem a noſtris exploſas novimus Scholaſticorum quæſtiunculas tot belliſſimis Sophiſticationibus involutas: *utrum* ſcilicet *Deus in firmamento ſit in aliquo prædicamento? num Magiſter noſtrandus, an noſter Magiſtrandus dici debeat? Quodnam majus ſit miraculum, an, ſi elephas æque exiguus fuerit ac pulex, an vero ſi pulex magnitudine ſua æquaverit elephantem?* aut *num chimæra in vacuo bombillans poſſit comedere ſecundas intentiones?* adhuc tamen monſtra illa verborum perterrefaciendis pueris inventa, *barbara*, ſcilicet, *celarent*, *darapti*, *feriſon* & ſimilia ſtudioſe colimus ac tuemur. Prorſus ut ad noſtra quoque tempora accommodatum videatur epitaphium, quod barba-

ris ſæculis quisquiliarum harum patrono poſitum accepimus:

Naudé Hiſt. des Fr. de R. C. p. 92.

Hic jacet Magiſter noſter,
Qui diſputavit bis aut ter,
In barbara & celarent,
Ita ut omnes admirarent,
In fapeſmo & friſeſimorum,
Orate pro animas eorum.

Memini B. Parentem meum ita olim his ineptiis occupatum fuiſſe, ut ſæpe poſtea exſecraverit tot horas atque dies futili labori conſecratos, quos multo rectius inſumpſiſſet illis ſtudiis, quæ deinde, cum ad ſe rediiſſet, non ſine aliqua laude tractavit. Et dignus eſt auribus veſtris titulus, Auditores, thematis prope inextricabilis, quod admodum juvenis ad capeſſendum inter Magiſtros Jenenſes locum (nam jura ipſa Magiſterii apud nos jam adeptus fuerat) publice in Academia Salana propoſuit: *de Præciſione inter creata realiter identificata, num objecti-*

jectiva ſit, an vero tantum formalis? Etenim audax facinus & temerarium viſum eſt omnibus, quod Vir imberbis & aliunde in hanc altercationis ſphæram delatus, rem usque adeo perplexam & abſconditam in cathedram deducere & cum exercitatiſſimis vitilitigatoribus ac logodædalis in arenam deſcendere non dubitaret. Gloriabatur ante alios ex Adjunctorum, quos vocant, Facultatis Philoſophicæ ordine aliquis, (quem, neſcio num ſubtilitatibus iſtis, ad dementiam demum adactum conſtat) Vir utique acutiſſimus, quem non ſecus atque olim Raymundum Lullium, radium mundi & virum illuminatum vocabant diſcipuli, ſe Lipſienſem iſtum Juvenem mire depexum daturum & ducturum ad abſurdum. Fit pugna: torquentur in noſtrum tela acerrima, intermixtis haud parce ſcommatibus, quæ probe norunt Athletæ iſti, quantum faciant

 ad

ad excitandos riſus & cachinnos. Sed non minus ille fortiter cuncta excipiebat & juvenili paulatim ardore inflammatus, hoſtem crudeliſſimum redigebat ad incitas, victoriamque omnium confeſſione luculentiſſimam deportabat. Pungebant hæc non parum Adverſarium, quare, ut novum æmulum in invidiam adduceret apud ſtudioſos juvenes, proximo ſtatim poſt pugnam die ex valvis publicis indicabat, ſibi propoſitum eſſe, docere juventutem, qua ratione non tantum Opponens & Reſpondens, verum & Præſes maxime in congreſſibus diſputatoriis prudenter ac modeſte ſe gerere debeat. Quibus vix auditis, noſter ex iisdem valvis annuntiabat ſcholas novas, in quibus, quo ordine, quave modeſtia non modo Præſidem & Reſpondentem, verum & præcipue Opponentem uti conveniat, demonſtraturum ſe pollicebatur: id

quod

quod incredibili omnium concurſu haud infeliciter præſtitit. Sed juſto longius me abduxit dulciſſima Parentis mei memoria, cujus hic mentionem me feciſſe eo minus indecorum arbitror, quod ipſe, quoties iſta narraret, fateretur ingenue, ſe illo tempore, quo tenerum animum invaſerant nugæ illæ, fuiſſe omnium quos Sol adſpicit, ſtultiſſimum. *Nihil* enim, ut Sarisberienſis loquitur, *eſt infelicius, quam in eo, in quo minimum proficias, plurimum laborare.* In Policratico.

De diſciplinis practicis nihil dicam; ecquis enim ineptias quæſiverit inter eos, qui primi omnium animum hominis ad ſapientiam & virtutem componunt? Quamvis nec hic quidem prorſus ſterilis nobis futurus ſit ager, ſi vel unam de affectibus doctrinam conſideremus, cum alii in perſpiciendis aliorum affectibus lynceos oculos, alii in frenandis eradicandisque

propriis vires Herculeas jactitent. Notæ ſunt Stoicorum nugæ, qui ſapientem credidere neminem, niſi qui perturbationum prorſus expers, hoc eſt, homo marmoreus aus ſtipes fuerit. Quos imitati ſunt quodammodo Aloyſius Luiſinus, Lælius Peregrinus, aliique ſexcenti, qui ad compeſcendas ſuffocandasque feras animi libidines duriſſimas leges propoſuerunt. Et quis neſcit noſtris temporibus exſtitiſſe plures, qui novam quandam artem exploratoriam commenti, intimos mentis humanæ receſſus perreptarunt, & iræ, avaritiæ, cupiditatis nunc ſemiunciam, nunc aſſem deprehendiſſe ſibi viſi ſunt. Nec Politici deeſſent, qui cuncta ad Reipublicæ Platonicæ, quam nuſpiam niſi forte in Utopia invenerint, formam metientes, beatitudinem nobis, qualem vel Dii invideant, perfectiſſimam polli-

pollicentur. Sed properandum eſt ad alias diſciplinas.

Succedant itaque Mathematicæ, quæ mentes ordine certo a certis quoque ducunt ſimplicibusque principiis, unde obſcura diluuntur, diſſolutaque componuntur, & compoſita in ſuas dirimuntur partes: ut hac recta diſſerendi conſuetudine mens aſſueſcat ſemper inſiſtere ipſis rebus, atque ita omnis cogitatio, ſeriesque omnis argumentorum progrediatur a veris, & mens exuat ſibi ſenſim quod e vulgari judicio temere ac ſtulte conceperat, neque deinceps admittat, niſi quod ordine illo expenſum fuerit & exploratum. Etſi vero tantum omnino utilitatis habeant illa ſtudia, ut eleganter diduxit ornatiſſimus Gravina, inſunt tamen & plurima, quæ *nec ignoranti nocent, nec ſcientem juvant*. Longum foret, per ſingulas Matheſeos partes ire, in quibus me

Gravina Orat. I p. 126.

Lactant. Epiſt. 45. Lib. 6.

me fateor mediocriter eſſe verſatum ; Arithmeticos tantum & Aſtrologos tangam. Atque illi quidem nihil tam immenſum putant ac nullo limite circumſcriptum, cujus numerum iniri poſſe deſperent; itaque & cœli ſtellas & calculos omnes ad littora maris, neſcio an non & atomos ac ipſas exhalationum particulas, per analyſin infinitorum exactiſſime computant, & ad ſacra converſi ipſum flagellorum, quibus laceratus eſt ſanctiſſimus Salvator, numerum
Naudé l. c. p. 7. deſignant, & in corona ſpinea mille aculeos numerant, atque ipſius ſacroſanctæ Trinitatis myſteria rimati, eam ex numeri ternarii ratione ſollicite explicant; tum & novam de nihilo doctrinam longe, ſi Diis placet, utiliſſimam conſtru-
Id. p. 14. unt, & nunc cum Demonſio *de quarta parte nihili* argute philoſo-
p. 15. phantur, nunc cum Bouvellio *de plusquam nihilo* vaſta volumina
con-

conſcribunt. Præterea de Sole ac Luna & ſtellis omnibus veluti de patrimonio ſuo liberrime tranſigunt. Nam ex quo Hevelius Lunam accurate dimenſus, perelegantes nobis dedit tabulas Geographicas Lunares, monteſque & ſylvas, lacus & flumina detexit; id ſibi reliquum putavit Ricciolus, ut novum hunc Orbem in certas provincias diſtribueret, & unam Copernico, alteram Galilæo, tertiam Keplero aſſignavit, ſibi ipſi vero tractum optimum ac maxime conſpicuum animo nequaquam novercante vindicavit. Iſti nimirum ſunt, qui non modo Pomum Imperiale, Sceptrum Brandeburgicum, Enſes Saxonicos & inſignia alia pro ſuo in Principes affectu cœlo inferunt & aſtris appendunt, verum & apotheoſeos jura ſibi ſumunt, ac nova conſecrandi ratione quoscunque velint, ſive vivos, ſive mortuos, inter ſidera collocant,

Seleno-gr. p. 226.

In Almag. 204.

cujus

cujus quidem aſſentationis luculentiſſima afferri poſſent exempla, niſi parcendum eſſet nominibus. Præcipue vero hoc loco de iis dicendum eſſet, qui rerum mortalium omnium eventus ex aſtris portentoſa ratione derivantes, ut lucellum captent, quod volunt, & quibus volunt, vitam, ſalutem, honores, opes, potentiam, victoriam, ſanitatem, ſobolem, amicos, conjugia, magiſtratus & ſimilia prædicunt, & ab iis drachmam petunt, quibus regna pollicentur. Verum de præſtigiatoribus iſtis, qui eo audaciæ proceſſere, ut ipſius Chriſti horoſcopum conſtruerent, & virtutes ejus ac miracula ex eo repeterent, quod Saturnum habuerit in Geminis, mortemque ipſam humano generi tam ſalutarem Martis opus fuiſſe fabularentur, * malo

* Notum eſt Cardanum Chriſti geneſin conſtruxiſſe, quam cum defendendam ſuſcepiſſet Jo. Bapt. Morinus in Aſtrologia Gallica, eam vel hanc ob cauſam ipſi Chriſto inſcripſit.

malo vos, Auditores, e Jo. Pico Mirandula, Henrico Cornelio Agrippa, atque aliis quorum plena ſunt de his volumina, accuratius cognoſcere. Libris XII adverſus Aſtrologos. de Vanſc. Cap. 31 ſeq.

Nec magis morabor Phyſicos, quorum aliqui nihil omnino in rebus, quæ ſub Sole ſunt, inacceſſum, nihil impervium putant, adeo ut non modo in his, quæ ante oculos poſita ſunt, ad inſaniam uſque ſcrupuloſi ſint, verum &

tentare cavas uteri & terebrare latebras

aſſueti, in ipſum terræ centrum deſcendant, ignisque ſubterranei vires cauſticas explorent, imo & ipſum tentent primum mundi chaos, ac præterea in Luna homines, dæmonesque & gehennam quærant in Sole.* Tum nemo eſt in his

* Infernales tenebras, quæ nemini hactenus mortalium viventi patuere, in Sole lucidiſſimo deprehendiſſe ſibi nuper viſus eſt oculatiſſimus Anglus Anonymus, de quo vide Acta Erud. Anni præſentis M. Martio p. 107 ſq.

his rebus paulo naſutior, qui non nova ſibi fingat rerum naturalium principia, quibus tanquam firmiſſimo fundamento Syſtema Philoſophiæ naturalis integrum ſuperſtruat, tam parum ſæpe ſibi conſtans, ut vix exſtructum dementiam prodat Architecti, & ad leviſſimum venti ſufflatum corruat. Nam Thales Mileſius, primus ſapiens ab oraculo judicatus, ex aqua omnia conſtare voluit: ejus auditor & in ſchola ſucceſſor Anaximander rerum principia dixit infinita: illius autem diſcipulus Anaximenes infinitum aerem eſſe rerum principium adſtruit. Hipparchus, Heraclitus Epheſius, Archelaus Athenienſis ignem, Anaxagoras Clazomenus infinita principia tanquam particulas minutas & confuſas, ſed divina mente in ordinem poſtea redactas, Parmenides calidum & frigidum, tanquam ignem qui moveat, & terram quæ for-

Agrip. l. c, C, 50.

formet, Leucippus, Diodorus & Democritus plenum & vacuum, Diogenes Libertus aerem, divinæ tamen rationis compotem, Pythagoras numeros, Empedocles litem & amicitiam ac quatuor elementa, Epicurus atomos & inane, Plato ac Socrates Deum, ideas, materiam, Zeno Deum, materiam & elementa, Ariſtoteles materiam, formam & privationem, & Hebræorum Philoſophi materiam, formam & ſpiritum pro primis rerum principiis venditant. Nec major recentiorum conſenſus eſt, quos inter Lincolnienſis radios, Reuchlinus Cabalam, Campanella calorem, frigus & ſpatium, Verulamius inſtantias, Chymici denique ſal, ſulphur & mercurium ſubſtituunt; ut taceam centum alios, quorum deliria ſi repetam, vereor ne & aures veſtros obtundam, Auditores, & crabrones irritem. Quid alias memorem Phyſicorum ſententias, ut Sanctorii,

Naudé l. c. p. 100.

Id. p. 16. rii, qui tranſpirationis inſenſibilis quantitatem exactiſſime ponderabat; Fuſilii, qui Jul. Cæſ. Vaninum in medio rogo conſtitutum fumo potius ſuffocatum quam igne abſumptum affirmabat, quoniam, ut loquitur in *Maſtigophoro*, ignis multo magis frigidus eſt, quam calidus; Suiſſeti, qui tanta ſubtilitate res naturales explicavit, ut ipſe Cardanus, ſubtilitatis autor, fateretur, *in ejus unico argumento, quod contra experimentum de ratione eſt, ſolvendo, totam poſteritatem laboraſſe.* Quibus neſcio an non accenſeri poſſint Ariſtotelici, qui ſuas qualitates occultas tantopere jactitant, Carteſiani, qui bruta animantia ſenſu prorſus carere, & automati in modum agere ſomniant, ac noſtro tempore Angli quidam, qui in rebus omnibus *vim* quandam *attractricem* deprehendiſſe ſibi viſi ſunt. Et *quæ beatitudo erit mihi propoſita,* ut cum Lactantio loquar, *ſi ſcivero, unde*

Lib. 16 de ſubtil.

Cap. 8 Lib. 3 divin. inſtit.

unde Nilus oriatur, vel quicquid Phyſici de cœlo delirant? Ceterum non eſſet forte ab hoc loco alienum de iis nonnihil commentari, qui ad exemplum Midæ, cuncta quæ contrectant, in aurum converti poſſe ſperant, & bona dilapidant omnia pro lapide, niſi hæc conſtaret ab aliis jam pridem occupata & exploſa.

Quamobrem ad Medicos, qua proxima via eſt, tranſeo, quibus hoc charlataneriæ vitium adeo familiare & veluti proprium eſt, ut difficulter admodum diſtinxeris Empiricos a probis & doctis Medicis. Etenim non ignoramus, optimos quosque e filiis Æſculapii ingenue fateri, admodum inſtabilem, fallacem & lubricam eſſe hanc artem, cum & morborum cauſæ ſint incertiſſimæ, & expeditiſſima remedia non raro ſpem Medici fallant. Adeo ut idem de Medicis dici poſſit, quod de Haruſpicibus Cato quon-

Cic. Lib. I de Nat. Deor.

dam pronuntiavit, ſcilicet *mirari ſe, quod non rideret haruſpex, haruſpicem cum vidiſſet.* Nulla certe iis formula ſolennior præter illam:

Si vis ſanari de morbo neſcio quali,
Accipias herbam, ſed quam vel neſcio qualem,
Ponas neſcio quo, ſanabere neſcio quando.

Nam cum omnia profundiſſime neſciant, ſuas tamen pillulas, ſyrupes, guttulas, & neſcio quæ alia arcana, ceu panaceas, cunctis propinant, tanta impudentia, ut vel mortuos in vitam ſe revocaturos polliceantur. Interim pro immenſa, qua valent, poteſtate impune occidunt, felices utique dicendi, quod proſperos ipſorum ſucceſſus Sol adſpiciat & illuſtret, adverſos autem terra contegat. Exemplum luculentum præbet Andreas Baccius, Medicus Florentinus, artis ſuæ probe gnarus ſed cerebroſus, qui ad fœminæ cujusdam curam vocatus,

C. Ens Epid. p. 342.

tus, explorato arteriæ pulſu, qui vehementis febris indicium faciebat, inter alia tandem de ætate rogavit: cumque illa ſexaginta tres annos ſe natam diceret, rejecto ægræ brachio, quam diu, inquit, tu in hoc mundo ſupereſſe cupis? & irato ſimilis protinus diſceſſit. Porro cum non ignorent iſti, quanta ſit vis imaginationis, nunc cum Kenelmo Digby pulverem ſympathethicum extollunt, nunc cum Leonardo Turneiſſero ſimplicia ſub Naudé
certis cœli conſtellationibus colligunt, l.c. p.14.
nunc cum Scholiaſte Latino Homeri illius verſu τετρήχει δ' ἀγορὴ Iliad. B.
ὑπὸ δ' ἐστεναχίζετο γαῖα podagram v. 95.
pellunt, aut cum Joanne Floyero Act. Er.
nova adhibent horologia, ad quæ 1711 p. 4.
pulſuum motum examinant, & cum circulatoribus aliis lotium in conſilium advocant, & ex colore, tactu, pene dixerim, etiam ex guſtu de morbi conſtitutione ſententiam ferunt? Narrabo vobis rem ridi-
 culam,

culam, Auditores, quam a Viro fide digno ac gravi relatam memini. Jactabat Empiricus quidam, ſe ex ſolo urinæ adſpectu non ſolum de morbis omnibus, ſed & de illorum cauſis, quæcunque demum illæ fuerint, ſive natura, ſive ſors tuliſſet, certiſſime cognoſcere; interea vero ita inſtruxerat ſervulos ſuos, ut callide homines ad ſe accedentes explorarent & de his, quæ comperta haberent, clam ad ſe referrent. Accedit mulier paupercula cum lotio mariti, quo vix viſo, Vir tuus, inquit, per ſcalas domus infauſto caſu decidit. Tum illa admirabunda, iſtudne, ait, ex urina intelligis? Imo vero, inquit Empiricus, & niſi me omnia fallunt, per quindecim ſcalæ gradus delapſus eſt. At cum illa, utique viginti ſe numeraſſe referret; hic indignatus quærit: num omnem ſecum urinam attuliſſet, atque illa negante, quod vaſculum materiam omnem non caperet,

ita-

itaque, ait, effudiſti cum urina quinque gradus illos, qui mihi ad numerum deerant. Ecquis vero artes omnes ediſſerat ac technas ad fallendam plebem excogitatas, quibus illi vulgo utuntur, quorum commune ſymbolum eſt: *Mundus vult decipi, ergo decipiatur?*

Aſcendimus ad JCtos, quos *invictiſſimos juris in orbe Monarchas* ſuperioribus ſeculis dictos deprehendimus; & quotusquisque eſt hodie inter Doctores vel infimi ſubſellii, qui non *ex utroque Jure Cæſar* appellari geſtiat? Enimvero *dignitas in tam tenui ſcientia quæ poteſt eſſe?* (utor verbis potentiſſimi Romanorum Oratoris, non meis) *res enim ſunt parvæ prope in ſingulis literis atque interpunctionibus verborum occupatæ. Deinde etiamſi quid apud majores noſtros fuit in iſto ſtudio admirationis; id enuntiatis veſtris myſteris totum eſt contemptum & abjectum. Itaque irati aliqui, quod*

Acta Erud. A. 1702 p. 84.

Cic. Or. pro Mur.

ſunt veriti, ne dierum ratione pervulgata & cognita, ſine ſua opera lege poſſet agi, notas quasdam compoſuerunt, ut omnibus in rebus ipſi intereſſent. Has vero notas atque formulas, quas ubi edidicerint noſtri homines tum jura omnia ſe devoraſſe arbitrantur, idem Tullius *inaniſſimas prudentiæ, fraudis autem & ſtultitiæ pleniſſimas*, nuncupat, *totamque eam ſcientiam ex rebus fictis commentitiis conſtare* pronuntiat, ac poſtremo ſcite admodum in hæc verba prorumpit: *Itaque, ſi mihi, homini vehementer occupato, ſtomachum moveritis, triduo me juriſconſultum eſſe profitebor.* Quæ cuncta mentior niſi noſtris temporibus ſint admodum accommodata. Equidem ſunt alii, qui paulo magis ſupra vulgus ſapientes ſollicitius exercent criſin, & Græca continuo crepant, & cum hariolationes ſuas a Codice Pandectarum Florentino, cana ſenectute

ctute venerabili, non prorſus abludere intellexerint, tum vero Diis ſe ſimillimos arbitrantur. At verendum eſt ſane, ne hi ipſi ſæpius, dum in emendandis legibus omne ponunt ſtudium, ſanas leges corrumpant, corruptas lacerent penitus & pervertant. Sed magis tamen illi etiam videntur ridiculi, qui quum pro roſtris dicendum eſt ac legibus agendum, ne leguleji videantur, veterum Philoſophorum aut Poetarum ſententias crebro in medium adducunt; qualem ſe audiviſſe Balſacius alicubi Epiſt. teſtatur diſertiſſimum, ut creditus ſel. Lat. eſt, fori principem ita diſſerentem: p. 272 ſſ. *Docebit vos, o Procuratores, officium veſtrum Homerus Iliados K, & Euſtathius Scholiaſtes Homeri in illos verſus;* quos memoriter ad decem vel duodecim recitabat, nulla numerorum & accentuum habita ratione. Aliis nec Juſtinianus, nec Trebonianus ſatis placet, homines quippe, ſi

illis credas, ineptiſſimi & vix obelo digni, qui ſi Jus naturæ, tantopere hoc ſeculo decantatum, a noſtris hominibus addidiciſſent, longe aliud ac emendatius Juris corpus nobis dediſſent. Itaque nihil admittunt a Legislatore ſapienter conſtitutum & tot judicum calculis firmatum, quod non ad naturæ, quam ſibi fingunt, legem dijudicent, quam ſi quisque rationem ſequi pro libidine velit, ecquid tandem æquum aut juſtum futurum exiſtimatis, Auditores? Alii, cum materia aliqua juris deducenda eſt, & ſive conſilium ſive ſententiam rogantur, omnes omnium JCtorum libros evolvendos ſibi putant, totaque citatorum, quæ vocant, plauſtra colligunt; quibus ſuas diſſertatiunculas, reſponſa, decreta non tam ornant, quam onerant. Id quod ſuo etiam ſæculo vidit Eraſmus, qui inter eruditos, ait, Juriſconſulti ſibi vel primum

Conf. Agr. l. c. C. 91.

Enc. Mor. p. 96.

mum vindicant locum, neque quiſquam alius æque ſibi placet, dum Siſyphi ſaxum aſſidue volvunt, ac ſexcentas leges eodem ſpiritu contexunt, nihil refert quam ad rem pertinentes, dumque gloſſematis gloſſemata, opiniones opinionibus cumulantes efficiunt, ut ſtultum illud omnium difficillimum videatur. Quicquid enim laborioſum, illud protinus & præclarum exiſtimant. Jam de illis cendum erat, qui Cauſidicinam* ſeu Rabuliſticam exercent, artem mentiendi ab Ariſtotele dictam; iſti cum neceſſitati ſimiles, hoc eſt, ſine legibus ſint, literarum tenticulas & aucupia verborum vibrantesque ſententiolas ſectantur, quibus cauſas belliſſime circumducunt, donec emunxerint penitus

ſuos

* Ita vocat Scioppius, qui ante alios in *Conſultatt. de Scholar. & ſtudior. ratione*, de artibus Jure-conſultorum meretur conferri p. 40 ſq.

ſuos clientes; aut ſi id fieri non poſſit, propter illorum opulentiam, litem ex lite trahunt, a ſeris demum nepotibus finiendam aut potius deſerendam. Longæ ſunt lites, longæ ambages & cetera de genere hoc, adeo ſunt multa, loquacem delaſſare valent Fabium.

Denique dum ad Theologos accedo, præcipua mihi circumſpectione opus eſſe video, ne, dum Pſeudo-Theologos in theatrum produco, eorum tangam ſacrum caput, quos profundiſſima animi religione cum piis omnibus proſequor: quare, etſi noſtros nequaquam fatear omni vitio carere, ab iis tamen potiſſimum dicendi materiam petere conſtitui, quorum par fuerat non minus perverſos mores quam doctrinam deſtituiſſe. Hic itaque illi primum mihi memorandi ſunt, qui cum ſint flagitioſiſſimi, pietatis tamen larvam induunt, eoque continuo ad aram

La-

Savernæ Deæ adgeniculantes exclamant:

Pulcra Laverna, Horat. I. Epiſt. XVI.

Da mihi fallere, da juſtum ſanctumque videri,

Noctem peccatis & fraudibus objice nubem.

Hinc tot, ut cum Agrippa loquamur, Stoicæ ſimiæ, tot inſolentisſima poſcinummia, tot palliata mendicabula, tot cucullata monſtra, barbigeri, funigeri, reſtiferi, ſaccogeruli, loripedes, lignipedes, nudipedes, atrati, nigritæ, griſones, albichlamydes, verſicolores, multipelles, linoſtolii, retiarii, palliati, chlamydati, pullati, paludati, præcincti, brachati, ac id genus aliorum turba hiſtrionum, qui cum de rebus humanis nullam fidem habeant reliquam, ob monſtroſæ veſtis habitum creduntur illis divina, hodieque ſacrum religionis nomen ſibi ſolis uſurpant, ac ſe Chriſti ſodales Apoſtolorumque con- De Van. Sc. C. 2.

contubernales jactant: quorum vita ſæpe ſceleſtiſſima eſt, avaritia, libidine, gula, ambitione, temeritate, petulantia & omni ſcelere referta, ſed religionis prætextu ſemper inulta. S. Vitalis lupanaria frequentiſſime ingrediebatur, ſcilicet ut meretriculas ad bonam mentem adduceret; at hoc multo audacior Robertus de Arbriſſellis cum ſacris virginibus, ſi quæ pulcriores illi viſæ eſſent, ſecure decumbens, quicquid erat titillationum ac prurientium libidinum velut arietes ad expugnandam caſtitatem admovebat, nimirum ut de tot tentationibus eo glorioſius triumpharent. Deinde de illis dici poterat, qui cum e ſacro ſuggeſtu verba faciunt liberrime, nec quenquam timent, qui illis palam refragari auſit, non tam illud curant, quemadmodum officii ſui rationes impleant, quam ut auram popularem captent, eoque in hos, a qui-

Matanaſius p. 129.

Id, p. 181.

quibus ſe haud ſatis profunda latria coli exiſtimant, ſatyram perpetuo exercent, & quoscunque volunt, ita depingunt, ut manibus palpari queant; quod dum faciunt, tum demum expergiſcuntur eriguntur, inhiant omnes. Aniles porro fabellas, quas a nugacisſimis mulierculis accepere, tanta fiducia narrant, ut centum ad minimum rei geſtæ teſtes juratos habere dixeris, quæ nihilominus, ſi accuratius introſpiciantur, mera deprehenduntur mendacia ac deliramenta. Imprimis vero ut plebeculam territent, in portentis fingendis frequentiſſimi ſunt, nunc piſcinas clamantes in ſanguinem mutatas, nunc puteos ſponte ſua commotos, nunc ejulatus nocturnos, quæ certiſſima bellorum, incendiive aut peſtis præſagia interpretantur: quibus tamen rebus, ſi eventu deſtituantur, valde vereor, ne Atheiſmum facilius quam morum

rum emendationem provehant, & fidem apud prudentiores penitus amittant. Jam ſi exempla poſcitis, non eſt, ut ea copioſius ediſſeram, quæ de Nicolao Riccardio, Franciſco Panicarola, Thoma Rhedonenſi, vulgo Conette dicto, Joanne Capiſtrano, & clamoſiſſimis hominibus aliis, * narrant Scriptores fide digni; domeſticum afferam longe luculentiſſimum. Venerat

* De Riccardio & Panicarola vide Erithræum Pinac. C. 22 & 46; de Thoma Conette, qui ſæpe habuit auditores 20000, tantoque in honore habitus eſt, ut quocunque iter faceret, magiſtratus & populus ex urbibus illi velut Principi obviam procederet, vid. Bayle Dict. T. I p 891 ed. 1, & de Capiſtrano refert Manlius Comm. rer. Luſat. MS. L. V C. 78, quod artem geſticulandi tam probe percalluerit, ut ex auditoribus, quos habebat innumeros, illi etiam, qui longiſſime abeſſent, ita ut nec verbulum percipere poſſent, largiſſimas nihilominus lacrymas profuderint. Ceterum in percenſendis Pſeudo-Theologorum ineptiis otium nobis fecit Eraſmus in Encomio Moriæ, qui cum ipſe fuerit Theologus incomparabilis, non paſſus tamen eſt illis ob characterem indelebilem ſtultitiæ immunitatem concedi.

rat Lipſiam ſuperiori ſeculo callidiſſimus impoſtor, homo Italus, qui Comitem de Pompejis mentiebatur, & ſe religionis cauſa huc delatum ſimulans, diligenter adibat Miniſtros eccleſiæ, ne pecuniæ quidem in loco parcens, quod, quanta illorum ad commovendos opulentiorum animos excutiendosque loculos vis eſſet, probe intelligeret. Eo delectabatur ante alios E. S. R. graviſſimus diœceſeos noſtræ Antiſtes, eundemque, ceu e Magni Pompeji lumbis juſta poſterorum ſerie procreatum, pro ea, qua pollebat, facundia auditoribus ſuis enixe commendabat. Enimvero cum paulo poſt audiret, clariſſimum Hiſtoricum, C. F. F. in familiari ſermone aſſeveraſſe, quod e certiſſimis hiſtoriarum monumentis conſtet, jam tum ante mille & quingentos fere annos penitus defeciſſe ſtirpem Pompeji Magni; tum vero Antiſtes denuo

ſe prorumpens in ſuggeſtum, Pompejum ſuum vehementius extollere & tantum non diris devovere omnes, qui de proſapia illius dubitarint, adlegatis in rem ſuam
Joh. III v. 12. verbis Salvatoris: *Si terrena dixi vobis, & non creditis, quomodo, ſi dixero vobis cœleſtia, credetis?* Sed manum de tabula.

Quin ad id potius me converto, cujus gratiam hanc cathedram conſcendi. Nunc enim vos mihi compellandi eſtis, doctiſſimi Domini Candidati, qui veſtrum in bonis literis ſtudium & induſtriam Excellentiſſimis Dominis Examinatoribus abunde probaſtis, eoque digni eſtis habiti, quibus ſuprema in Philoſophia laurea a Spectatiſſimo Facultatis noſtræ Decano in hac ſolenni panegyri conferatur. Quare pro ea, quæ a Sereniſſimo Principe ac Domino, Domino MAURITIO WILHELMO, Duce Saxoniæ, Juliæ, Cliviæ, Montium, Angriæ & West-

Weſtphaliæ, Poſtulato Adminiſtratore Epiſcopatus Martisburgenſis, Landgravio Thuringiæ, Marchione Miſniæ, ut & ſuperioris & inferioris Luſatiæ, Comite Principali dignitate Hennebergico, Comite de Marca & Ravensberg, Domino in Ravenſtein, Academiæ noſtræ Cancellario perpetuo, Domino meo Clementiſſimo, mihi clementiſſime demandata eſt, poteſtate ego D. J. B. M. - - & ad hunc actum conſtitutus Procancellarius, Vos Philoſophiæ ac Bonarum Artium Baccalaureos, Te - - -

* * *

Vos inquam numero XXX Philoſophiæ ac Bonarum Artium Licentiatos facio ac creo, factosque renuntio, tribuens vobis jura omnia, quæ huic ordini conveniunt, idque in nomine Patris & Filii & Spiritus S. Amen.

Tandem ad Te convertor, Vir ſpectatiſſime, Excellentiſſime atque

Ampliſſime, Domine Ulrice Juni, Mathematum in hac Academia Profeſſor Publ. celeberrime, ut & Mathematice Regie, Collegii Maj. Princ. Collegiate, & h. t. Fac. Philoſ. Decane, Domine Collega, Compater ac Fautor multis nominibus colende, tibique porro poteſtatem facio his a me modo renuntiatis Dominis Licentiatis ſupremos in Philoſophia honores publice & ſolenni ritu conferendi; Deus faxit, feliciter!

Programma Declamationi primæ præmiſſum.

DE APPLAUSU ERUDITORUM.

JAm pridem Eruditis obſervatum eſt, plauſum & acclamationes e theatro in ſcholas atque auditoria migraſſe, & Rhetores olim Sophiſtasque ac Declamatores cœnis ſportulisque datis plauſum redemiſſe, domique aluiſſe acclamantium & plaudentium chorum, qui dicturo aut recitaturo ſemper adeſſet, prodeuntem comitaretur, & in ipſa etiam deductione acclamaret; imo & magnificas potentiorum ædes conduxiſſe & numeroſa poſuiſſe ſubſellia, quo major alliceretur auditorum numerus; qua de re Viri omnium confeſſione doctiſſimi, Ludovicus Creſollius *a* & Franciſcus Bernardinus Ferrarius, *b* pereleganter atque erudite commentati ſunt, ut taceam Joſe-

a Theatr. Rhet. L. III C. 20.

b. De veterum Acclam.

phum Laurentium, libelli perexigui c autorem haud prorſus contemnendum. Enimvero non minori hodie cura atquè ſollicitudine Eruditi de plauſu ſibi conciliando laborant, eoque artibus propemodum utuntur iisdem, quas mimi atque hiſtriones in theatris ad concitandos populi plauſus & cachinnos adhibere conſueverunt. De qua captatione plauſus, quam uno, quanquam barbaro, vocabulo *Charlataneriam* Eruditorum dixeris, quum in ipſa Magiſtrorum Panegyri proxime verba facturus ſim, nunc tantum Programmatis loco quædam de iis præfari conſtitui, qui miro quodam ac inſolito Auditorum applauſu ſive in prælectionibus ſive declamationibus gaviſi ſunt. Et ut veteres prætermittam, ut THEOPHRASTUM Ereſium, apud Laert. aliosque, qui ultra bis vel quater mille auditores habuere, primus quidem hic

& plauſu L.III. c. De Acclamationibus ap. Gronov. Theſ. Gr. T. VIII Conf. & Gaudentii Obſtetrix Litter. p. 70.

hic occurrit PETRUS ABÆLARDUS, qui quum in ea incidiſſet tempora, quibus ſordebant bonæ litteræ ſpiſſisſimisque tenebris obvolvebantur, auditores nactus eſt prope innumeros, qui non ex Gallia tantum univerſa, verum & Hiſpania, Italia, Germania, Belgio ac Britannia certatim ad illum convolabant, & ruſticationis cauſa Lutetia emigrantem tanta frequentia comitabantur, ut ſi ipſi credimus *d*, *nec locus hoſpitiis, nec terra ſufficeret alimentis.* Nec minor poſtea PETRI RAMI applauſus fuit, qui cum Ariſtotelicos fortiſſime oppugnaſſet, clariſſimæ ſectæ, quam plurimi inde, in Germania inprimis, Angliaque & Scotia, ſecuti ſunt, autor exſtitit. Is vero, cum aliquando contra Carpentarium vehementius excanduiſſet, *ubi ſunt*, inquiebat, *illa tempora, ubi duo millia hominum, qui Ramum volentes audi-*

d. Operum p. 19. Conf. Bayle Dict. Crit. tit. *Foulques*.

audire, non potuerunt? e Circa eadem tempora florebat in Italia lepidiſſimum JOANNIS ANTONII CAMPANI ingenium, qui vir quanto hominum concurſu Peruſiæ, cum primum ſcholas aperiret, declamaverit horas tres, ex ejusdem Epiſtolis a nobis editis jucundiſſime patet. Ita enim, ut alia nunc prætermittamus, loquitur f: *XII. Kal. Novembris orationem habui apud Peruſinos longe glorioſiſſimam. Aderat Beneventanus Antiſtes urbis; aderant & JCti octo & quadraginta: quid tibi dicam Medicos, Grammaticos, Oratores pœne innumerabiles? quales ſunt Oratores hodie, ſi ſolum non barbare illatineque loquantur. Præterea hominum plusquam tria millia, qui ad me, de quo aliqua præceſſerat exſpectatio, audiendum convenerant frequentia incredibili.* Et paulo infra: *Effeci, ut totum triduum ingens quidam in civitate ſtupor ac tumultus eſſe videretur, omnes me*

e. Naudée dans le Maſcurat, p. 111.

f. L. II Ep. I p. 50 ed. noſtræ.

me loquebantur, digitis me, quocunque irem, oſtendebant. Quin & teſtatur Michael Fernus in Vita Campani, *g* Guidum Grammaticum ex eo tempore Peruſiæ publice docere haud auſum. Quanta & Florentiæ eadem ætate FRANCISCI PHILELPHI fuerit exiſtimatio, ipſe alicubi *h* gloriosſius prædicat, ubi non tantum ipſas nobiliſſimas fœminas honorandi ſui gratia via cedere ſibi, verum & auditores eſſe quotidie quadringentos & amplius, & hos quidem magna ex parta viros grandiores & Senatores, teſtatur. De JANO PARRHASIO referunt, eum tanto Mediolani plauſu docuiſſe, ut inter juvenes Auditores Senex Trivultius, ſummi nominis & autoritatis Imperator, conſpiceretur. *i* Et ſcribit de ſeipſo ANGELUS POLITIANUS, *k* cum Catullum forte Veronæ in officina quadam, Viris nonnullis Literatis pœne cogentibus, explicaret,

g. Operibus Ven. 1502, f. editis præmiſſa.

h. lib. II Epiſt. 2.

i. Jac. Gaddius Script. non Eccl. T. II p. 182.

k. in Miſcell. Cap. 19.

non minus multos ſpectata doctrina Viros, quam magnam ſcholaſticorum manum pronis auribus cuncta accepiſſe ac identidem clamaſſe: *demiſſum cœlitus Angelum ſibi, qui Poetam conterraneum interpretaretur.* His proximus JULIUS POMPONIUS LÆTUS fuit, Vir Latini ſermonis ac veteris hiſtoriæ gloria illuſtriſſimus, qui etſi in familiari conſuetudine hæſitante lingua balbutire ſolitus eſt, *l* tanta tamen eloquentia tamque expedite ac venuſte e ſuggeſtu ad cupidam juventutem verba fecit, ut auditores a media nocte ad præoccupanda ſubſellia in auditorium concurrerent. *m* Quod idem ferme de ſummo Theologo JOANNE MALDONATO teſtantur ſcriptores, qui duabus quotidie tribusve horis certatim diſcipulos ſubſellia occupaſſe prius, tradunt, quam ille ludum ingrederetur, ſæpeque eum in aperto atque adeo

l. Paul. Jov. Elog.

m. Vigneul Marville Mel. d'Hiſt. & de Litt. T. I p. 226.

in viis publicis docere coactum eſſe, ob multitudinem auditorum, quos nullæ exhedræ capiebant. *n* Quemadmodum vero Maldonatus inter Theologos, ita inter Jureconſultos illa ætate JACOBUS CUJACIUS, quem per eminentiam *Jureconſultum* appellatum fuiſſe Thuanus autor eſt, incredibili nationum omnium concurſu *o* docuit, ac id imprimis impetravit, ut in tanto Auditorum numero nemo vel minimum obſtrepere auſus fuerit. *p* Spectatque huc, quod Menagius refert, Cujacium, cum Maldonatum, qui prior illum inviſerat, reſalutaret, *corona octingentorum juvenum ſtipatum q* proceſſiſſe, quos nunquam non auditores habuerit. Sed non inferior Cujacio fuit ANDREAS ALCIATUS, qui in Epiſtola ad Calvum ita loquitur: *Octingentis & eo amplius auditoribus profiteor; atque in his cum Epiſcopi, Abbates, Comites aliique*

n. Anton. Bibl. Hiſp. Nov. T. I p. 558 & Teiſſier Add. aux Elog. de Thou T. III p. 303.

o. Toll. de infel. Litt. in noſtris Anal. p. 474.

p. Scaligerana 2.

q. A la tête de 800 ecoliers. V. Menagiana Vol. I p. 13.

que proceres ſunt, ſed & de remotiſſimis nationibus quam plurimi, qui ob ſolius Alciati nomen confluxerunt. qq

qq. Epiſt. doct. Vir. e Bibl. Gud. Ep. 3 p. 78.

Ita prorſus de FRANCISCO BALDUINO, doctiſſimo JCto, refert Sammarthanus, *r* teſtis oculatus, quod ſæpe eum viderit Lutetiæ profitentem, *cum ad ejus auditorium permulti primæ notæ homines, Epiſcopi, Senatores, Equites libenter & maxima frequentia confluerent.* Et ut taceam JOANNEM CORRESIUM *ſ*, quem Toloſæ jura profitentem quater mille juvenes ſtudioſos audiviſſe ferunt, reliquis haud immerito ſubjungimus HIERONYMUM BUCCAFERRUM, Juris in Italia decus, de quo juvat audire Erythræum: *t Duos & quadraginta annos, quibus jus civile docuit, tanti ad eum concurſus fiebant, ut non modo locus in ſubſelliis mature occuparetur, verum etiam ſchola, atque adeo ambulacrum ſcholæ adjunctum, auditorum frequentia compleretur:*

r. Elog. L. II p. 101.

ſ. Cl. VVeiſ. de fatis Er. in aula c. I §. 5.

t. Pinac. n. 46.

retur: tantum a corona ſilentium fiebat, ut nemo ne mutire quidem auderet; tam multæ aſſenſiones, tam crebræ admirationes oriebantur, ut qui procul adſpexiſſet, ſummum eſſe in ſchola magiſtrum & tanquam in ſcena Roſcium intelligeret. &c. Verum nemo auditorum numero ſuperavit AZONEM Bononienſem, cujus, priſtina jura primum revocantis, *celebritas ex omnibus Italiæ regionibus excibat auditores; ita ut Bononiam attraxerit juvenum fere decem millia*, ut loquitur elegantiſſimus J. V. Gravina. *u* Nec Medici exemplum deeſt, JACOBI SYLVII, qui cum ne gradum quidem Doctoris obtinuiſſet, in ipſa tamen Pariſienſi Academia tanto plauſu docebat, ut de illo J. Væuræus *x* caneret:

u. De ortu & progr. Jur. Lib. I n. 151 p. 180.

x. ap. Morell. in vita Sylvii.

Quem certa methodo medicis de rebus agentem
Aſſidue in ludo totius principe terræ,
Mille acri aſſidue ſpectabant lumina viſu;

Quan-

Quanquam ipſe tantummodo *auditores* numeraverit *circiter quadringentos.* y Cui forte adjungi poſſet CAROLUS PATINUS, qui cum juvenis admodum cadaver fœmininum cultro Anatomico ſubjeciſſet, maximo applauſu gaviſus eſt; id quod de illo pater Guido z his verbis teſtatur: *il a un ſi grand nombre d' Auditeurs, qu'outre le theatre, la cour eſt encore toute pleine.* Et quoniam hactenus de Gallis tantum Italisve dictum eſt, e Germanis nunc producamus PHILIPPUM MELANCHTHONEM, quem auditores interdum mille quingentos habuiſſe tradunt. *aa* Neque incommode huc referas, quæ de illo refert Jacobus Verheiden: *bb Tantus*, inquit, *ſtudioſorum hic concurſus atque frequentia: tanta Miniſtrorum Eccleſiæ & Ludimagiſtrorum multitudo ex una Melanchthonis ſchola progreſſa, ut ampliſſima Germania vicinæque regiones doctos pioſque miniſtros ac præceptores,*

y. Præf. libri de oſſibus.

z. L'Eſprit de Guy Patin p. 57.

aa. König in Bibl. p. 527.

bb. Præſtant. Theol. Effig. & Elog. p. 29.

res, beneficio Melanchthonis, paſſim ſuis in locis habuerit, ita ut non immerito miniſtrorum præceptorumque Pater dictus ſit. Ita JOHANNES REUCHLINUS, vulgo CAPNIO, qui inter Melanchthonis familiares præcipuus fuit, in Epiſtola ad Jo. Secerium *cc* fortunam ſuam prædicat, dum eſſe ſibi ſcribit in Scholis Græcis & Hebraicis quotidie auditores prope quadringentos, numerumque augeri indies. His addi poſſent multo plures, ut Eobanus Heſſus, aliique, etiam recentiores, qui plauſum ut meruerunt, ita nacti ſunt longe maximum. Quibus adjungi hoc loco illi etiam poſſent, qui cum omnium primi plauſum meruiſſent, illo tamen ita deſtituti ſunt, ut, qua hora diſcipulorum multitudini doctrinæ præcepta tradenda erant, a corona derelicti ante ſcholæ oſtium cum uno aut altero obambularent; id quod de Aldo Manutio diſertis verbis teſtatur Erythræus.

cc. Præmiſſa eſt *Xenophontis Apologia Socratis* Græ Hagen. 1520. 4 a Secerio editæ.

thræus. Cui Paulum Benium, Julium Pacium JC. ipſumque Lipſium, Puteanum alioſque addere poſſemus; niſi ad id nunc propius accedendum eſſet, cujus cauſa hæc præmiſimus. Nimirum producimus Viros juvenes, doctrina & moribus admodum excultos XXXIV, quibus, cum hactenus in examinibus ſtudia litterarum nobis probaverint maxime, Bonarum Artium & Philoſophiæ Magiſtri titulum, jura & honores, autoritate ac juſſu Sereniſſimi hujus Academiæ Cancellarii, tum & Spectatiſſimi Procancellarii, impertire conſtituimus.

Itaque ut publicam hanc Panegyrin, ad diem proximum IX Febr. celebrandam, ſua præſentia illuſtriorem reddere non graventur, Rectorem Academiæ Magnificum, Comites Illuſtriſſimos ac utriusque Reipublicæ Proceres & Cives ea qua par eſt obſervantia rogamus atque invitamus. Dab. Lipſiæ Dom. V poſt Epiph. M DCC XIII.

Pro-

Programma Declamationi ſecundæ præmiſſum.

DE DIGNITE MAGISTRI, PRÆSERTIM LIPSIENSIS.

DUm ad capeſſendos ſupremos in Philoſophia honores juveniles animos erigere atque incitare conſtituimus, id agendum nobis videtur, ut nec eorum probemus timiditatem, qui perpetuo ad pedem Heliconis hærentes dignitates omnes faſtidiunt; & faſtum reprimamus illorum, qui ad ſplendidos Magiſterii titulos non ſecus atque ad tiaram vel diadema rapiuntur. Etenim ſi primam vocis in Romana Republ. conſuetudinem contueamur, principes ex omni ordine viros Magiſtros appellatos fuiſſe deprehendimus. Habebant Romani *Magiſtrum Officiorum*, quem ſequiori atque ipſa Caroli M. ætate *Magiſtrum aulæ Imperialis*, & hoc tempore in aula

Rom. Pontificis *Magiſtrum Sacri Palatii* dictum, novimus: *Magiſtrum ſcriniorum*, qui *Magiſtros Memoriæ*, *Libellorum*, *Epiſtolarum*, *Diſpoſitionum* complectebatur: *Magiſtrum Archivi*, cui *Archeota* ſucceſſit: *Magiſtrum Admiſſionum*, quem *Oſtiariorum* poſtea dixere. Quid referam *Magiſtrum Populi*, ſeu *Dictatorem*, *Magiſtrum* porro *curiæ*, *cenſus*, *ſocietatis*, *pagorum*, aut *vicorum*, ſeu *Vico-magiſtrum*, tum in re ſacra *Magiſtrum Collegii Augurum*, *Larum*, *Saliorum*, *Fani*, denique *Magiſtros militiæ*, *navium*, *armorum*, *equitum peditumve*? Quin & *Magiſter* erat *plauſus*, qui Muſicam ordinabat, & *Magiſter bibendi*, qui leges ferebat bibiturientibus, ut alios taceam longe plures. Tranſiit inde nomen ad ſcholas, primaque Pariſienſis Academia *Magiſtros* habuit *Scholarum*, quorum princeps *Magiſtri Maximi* elogio ſuperbiebat. Non memorabo eos,

qui

qui *Magiſtri* nomine in re literaria fuere illuſtres, *Magiſtrum Sententiarum* Lombardum, *Magiſtrum Decretorum* Gratianum, *Magiſtrum Hiſtoriæ Scholaſticæ* Petrum Comeſtorem, tum & Græcos, Thomam *Magiſtrum*, Simeonem *Magiſtrum* Logothetam, alioſque; illud mihi præcipue viſum eſt memoria dignum, tantam olim Seculo XII in univerſa Gallia *Magiſtri* fuiſſe exiſtimationem, ut nemo ad ſuprema in Eccleſia & Republ. munia admitti poſſet, qui *Magiſtri* honores non eſſet conſecutus, ipſique Cardinales & potentiſſimi in curia Regia viri titulum hunc ceteris omnibus anteponerent, quod diſerte docet doctiſſimus Bulæus in *Hiſt. Acad. Pariſ. Tomo II p. 369.* Atque id & alibi eveniſſe obſervamus, quoties ipſe Princeps amaret bonas litteras, quod Anglorum imprimis Annales teſtantur. Ita Jacobo I imperante, Magnæ Britanniæ Rege,

quem ob ſingularem in ſtudia ardorem Heuricus IV Galliæ Rex *Magiſtri* (*Mons. le Maitre Jacques*) elogio compellare conſueverat, nemo erat paulo in aula ſpectatior, quin publico ac ſolenni ritu *Magiſterii* honores capeſſeret; & quo quis fortius ſub Carolo I in obſidione Oxonienſi cauſam optimi Principis tuebatur, (pugnabant vero certatim pro Rege ſtudioſi juvenes) hoc promtius conſequebatur *Magiſtri*, vel Doctoris titulos ac privilegia, ſcilicet ne laurea deeſſet in utroque campo, Martis & Apollinis, ſtrenue decertantibus. Equidem & fuere tempora, cum perexigua haberetur Magiſtrorum ratio, ſive quod Magiſtelli immenſo numero veluti fungi una nocte propullularent, ſive quod optimarum literarum amor barbaris & obſcuris ſeculis refrigeſceret. Nam & Michael Montanus ſuo tempore idem fuiſſe narrat *Magi-*

ſtri

ſtri atque *Pædantæ* cognomen, teſte Hubero *Or. X*, &, ſi Naudæo credimus, in Dial. *le Maſcurat p. 6*, ſpectatur Romæ epitaphium, cujus hæc inſcriptio:

Hic jacet Jodocus,
Qui fuit Romæ coquus,
Magiſter in Artibus
Et Doctor in partibus;
De gratia ſpeciali
Mortuus in Hoſpitali.

Atque ita fit utique, ut nihil ſit tam eximium, nihil tam laudabile ac glorioſum, quod, ubi abuſus acceſſerit, deriſioni haud exponatur ac deſpectui. Noſtra certe Academia eam hactenus ab æquis rerum arbitris ipſisque adeo exteris laudem obtinuit præcipuam, quod bardos, ſtupidosque ac inſicetos & vervecum e patria natos a ſummis honorum titulis longiſſime arceat, iique demum docti, probi literisque perpoliti & ſubacti vulgo cenſeantur, qui ex alma Lipſienſi Academia,

lauream deportarunt. Quodſi vero & jura atque privilegia, quæ noſtris competunt Magiſtris, perpendere paulo diligentius velimus; nullam omnino eſſe Academiam, quæ cum noſtra componi penitus queat, vix erit quisquam qui dubitare auſit. Non urgebo nunc illud, quod *Rex Potentiſſimus* ceterique Academiæ *Nutritii benigniſſimi* in Literarum, quæ ad Academiam mittuntur, inſcriptionibus (dem Rectori, Magiſtris und Doctoribus der Univ. Leipzig &c.) Doctores Magiſtris poſtponant, quod olim & a Carolo V factum fuiſſe, apud Goldaſtum in *Conſt. Imp. p. 245* legimus. Id enim ex eo ortum conſtat, quod ſuperioribus ſeculis, qui ſupremum in Theologia gradum conſecuti eſſent, Magiſtri potius Thologiæ, quam Doctores appellarentur. Idemque in Jure etiam ac Medicina antiquiſſimis temporibus obtinuiſſe proclive eſt, quandoquidem Seculo demum

demum XIII Doctoris vocem auditam fuiſſe, obſervarunt viri eruditi. Quamprimum itaque, ut reliqua perſequamur, Magiſter fueris ſalutatus, nullis tibi ambagibus utendum, nec, quod fit alibi, a præceptore in cathedram inferiorem deducendus es: ſuprema patet; neque enim decorum eſt ex hac ipſa, quam jam ſemel ſuperaveras, rurſus ad infima deſcendere, ut loquuntur leges noſtræ; atque ita ſumtuum quoque compendium facies. Cum probe depugnaveris, nulla ad docendum indulgentia opus habes; utere jure tuo, & ad ſcholas Philoſophicas publice invita juvenes ſtudioſos: nam & lubens volensque Decanus Facultatis noſtræ, & gratis, calculum apponet. Licebit vero philoſophari libere: dudum enim a nobis exulavit lex crudelis jurandi in verba Magiſtri; id caveas tantum, ne aut rationem aut ſanctam religionem lædas; nugiven-

dulis enim & obſcœnis Divini Numinis contemptoribus nullum in Philuræa præſidium. Patet hinc aditus ad ſacros Patrum conſeſſus; quoties vel Rector eligitur Academiæ Magnificus, vel Canonicus, vel Syndicus, vel Decemvir, vel Senior, vel Aſſeſſor Concilii, non erit minoris ponderis ſuffragium tuum, etiamſi infimum locum tuearis, quam vel Primicerii, vel Secundicerii, aut cujuscunque e Decemprimis, ut vocabulis utar ſcholæ veteris. Deinde habes paratam ad honores & præmia viam: nam ubi bina diſputatione dignum te præſtiteris, adlegeris in conſortium Aſſeſſorum Facultatis Philoſophicæ, tumque & locus tibi patebit inter Quatuorviros in Concilio perpetuo, quo tota regitur Univerſitas, quem honorem tanti habitum fuiſſe a Viris haud obeſæ naris meminimus, ut quamvis alibi ſummis muneribus præfecti, adduci tamen haud

haud potuerint, ut titulum *Aſſeſſoris Concilii Lipſienſis Perp.* abjicerent. Et quotusquisque ignorat, ſæpiſſime Magiſtros noſtros, ſpectatiſſimis ex omni ordine, etiam Profesſorio, Viris inſuper habitis, in Collegiatorum numerum adſcitos, eoque illorum rei familiari pulcre fuiſſe proſpectum. Enimvero hæc ita comparata ſunt, ut facile allicere poſſint Viros juvenes ingenuos, doctos, probos, diligentes, quibus de meliori luto finxit præcordia Titan. Nam cum *Princeps Sereniſſimus, Dominus, Dn. MAURITIUS WILHELMUS, Dux Saxoniæ, Juliæ, Cliviæ, Montium, Angriæ & Weſtphaliæ, Poſtulatus Adminiſtrator Epiſcopatus Martisburgenſis, Landgravius Thuringiæ, Marchio Miſniæ, ut & Superioris ac Inferioris Luſatiæ, Comes Principali dignitate Hennebergicus, Comes de Marca & Ravensberg, Dominus in Ravenſtein*, Academiæ noſtræ *Cancellarius*, munus Procan-

cellarii nuper mihi demandaverit, eoque ſub auſpicium Februarii anni proxime inſtantis diſtribuendi a me ſint ſupremi in Philoſophia honores, eos tantum hoc programmate publico invitamus, qui literis, ut par eſt, ſedulo incubuerunt, ſuaque ſtudia ac doctrinam Examinatoribus probabunt, ceteros vero, qui crudis ſtudiis præmia deberi autumant, ſerio obteſtamur, ne ſacros cancellos irrumpere & repulſæ periculum facere audeant. Valete. Dabam Lipſiæ Domin. I Advent. M DCC XIV.

Errata.

Pag. 26 l. 12 lege *amitteret.*
pag. 39 l. 11 lege *Oedipus.*
pag. 88 l. 13 lege *Valdecenſi.*
pag. 121 l. 24 lege *Tribonianus.*

INDEX.

INDEX RERUM.

A.

Abælardus (Petr.) 135
Abeille Abbas. 6
Academiæ Italorum. 11
Accius Lucius. 91
Æmylius (Paulus.) 84
Æſchylus. 6
Alchymiſtæ. 115
Alciatus (Andr.) 139
Aldrovandus (Ulyſſes) 22 ſeq.
Alexander Magnus. 92
Alexander Mammææ fil. 98
Amaſinius. 48
Anaxagoras. 69. 112
Anaximander. 112
Angelutius. 45
Angli Phil. neoterici. 114
Annæus Viterbienſis. 86
Apion Grammaticus. 23
Apotheoſis nova. 109
Applauſus eruditorum. 133 ſeq.
De Arbriſſellis (Rob.) 126
Archelaus. 112
Archipoeta. 95 ſeq.
De Argaez (Gregor.) 86. 87
Argyrophilus. 51
Arioſtus (Lud.) 97. 99
Ariſtoteles. 52. 113
Ariſtotelici. 114
Arithmetici. 108
Aſinius Pollio. 73
Aſtrologi. 110
Aſtronomi. 109
Auguſtus Imp. 93
Azo Bononienſis. 141
Aſſeſſor Concilii Lipſ. 153

B.

Baccius (Andr.) 116
Balduinus (Franc.) 140
Balſacius. 121
Bartolus. 14
Benius (Paul.) 144
Bentlejus (Rich.) 47
Bero-

Beroſus. 86
Bibliomania. 35 ſeq.
Bourdelotius (Jo.) 31
Bouvellius. 108
Boylius (Car.) 47. 75
Brandenburgicorum origo. 90
Britannorum origo. ibid.
Brutus & Caſſius. 89
Buccaferrus (Hieron.) 140
Bullialdus. 14
C.
Cagnolus (Belmontes.) 91
Cambrorum origo. 89
Campanella. 113
Campanus (Jo. Ant.) 136
Capellanus (Joh.) 32
Capiſtranus (Joh.) 128
Carettonius (Jo. Franc.) 87
Cardanus. 110
Cariolani, Tragœdiæ, fata. 5. 6
Caroli M. Imper. titulus. 13
Carolus V Imp. 27
Carteſiani. 114
Caſtelvetrus. 8
Cauſidicina. 123
Chriſti horoſcopus 110
Chymici. 113
Cicero. 82, 122
Citationes JCtorum. 122
Concionatores. 126 ſeq.
Conuette (Th.) 128
Contradicendi ſtudium. 28
Corinna. 7
Cornelius (Petr.) 3
Correſius (Joh.) 140
Corvinus (Meſſala.) 75
Creſollius (Lud.) 133
Critica quid? 73
Critici. 72 ſeq.
Crozius. 34
Crucimanius (Franc.) 31
Cujacius (Jac.) 139
D.
Dach (Simon.) 98
Dedicationes. 23. ſeq. 97
Democritus. 113
Demonſius. 108
Demoſthenes. 82
Diodorus. 113
Diogenes Libertus. ib.
Dermatius (Franc.) 41
Deſportes. 93
Digby (Kenelmus.) 117
Diſputationes. 48 ſeq.
Doctores quando cœperint? 151

Dreſſe-

Dreſſerus. 85
Dryden (Joh.) 7
E.
Eloquentia externa. 83
Empedocles. 113
Empirici. 9. 10. 71
Epicurus. 113
Epitaphium Magiſtri. 102. 149
Eraſmus. 122. 128
F.
Falſariorum exempla. 86
Fellerus (Joach.) 41
Ferrarius (Franc. Bern.) 133
Figuræ Logicæ. 101 seq.
De Flandria (Dominicus) 51
Floccius (Ant. Domin.) 86
Floyerus (Joh.) 117
Formula Medicorum. 116
Franckenſtein (Chr. Frid.) 129
Francius (Petr.) 83
Francorum origo. 90
Fratres Roſ. Cruc. 68. 79
Fullerus (Thomas.) 25
Furor poeticus. 99
Fuſilius. 114
G.
Garopolus, Poëta. 28
Genealogici. 89
Glareanus (Henr. Loritus.) 54. 98
Gorgias Leontinus. 29
Grævius (Joh. Georg.) 88
Grammatici. 72 ſeq.
Gronovius (Jac.) 30. 41
H.
Hajus (Joh.) 20
Harduinus (Joh.) 33
Henninges (Henr.) 29
Henricus IV. Rex Gall. 148
Heraclitus Epheſius. 112
Heraclitus. 69
Hevelius. 109
De la Higuera (Hier. Rom.) 86
Hipparchus. 112
Hiſpanorum origo. 89
Hiſtorici. 84. ſeq.
Homerus. 93
Homeri ſcholiaſtes. 117
Huberus (Ulr.) 46
I.
Jacobus I Rex Angl. 147
Infernus in Sole. 111
Inghiramus. 86
De Inſulis (Alanus.) 16
Julianus Imp. 89
Julius Cæſar. 4
Jureconſulti. 119

JCto-

JCtorum tituli. 119
dignitas. ib.
citationes. ib.
Jus naturæ. 122
I.
Kircherus (Athan.) 38 ſeq.
L.
Laberius. 4
Lætus (Jul. Pompon.) 138
Laudes mutuæ eruditorum. 25 ſeq.
Laurentius (Joſ.) 134
Leo X Pont. 95. 96
Leucippus. 113
Libertas literaria. 47
Lincolnienſis. 113
Linguarum ſtudium. 78
Lipſius. 144
Logici. 100 ſeq.
Ludovicus XIV. 5
Luiſinus (Aloyſius.) 106
Lulliana ars magna. 69
Lullius (Raym.) 103
M.
Magiſtri cur Doctoribus præponantur? 150
Magiſtri dignitas. 146 ſeq.
titulus. ib.
contemptus. 148
epitaphium. 102 149
Magiſtri Lipſienſis jura. 151 ſeq.
Malaherba. 93
Maldonatus (Joh.) 138
Manutius (Aldus.) 143
Maro (Andr.) 96
Mathanaſius (Chryſoſt.) 26. 78
Matheſeos uſus. 107
abuſus. 108
Maximus Orator. 48
Mazonius Jac. 29
Medici. 115 ſeq.
Medicinæ partes. 9
Megander (God. Sigfr.) 90
Meibomius (Marcus.) 31
Melanchthon (Phil.) 142
Menckenius (Otto) 102 ſeq.
Mendacia Poetarum. 99
Meſſenius (Joh.) 90
Metallifoſſor Saxon. 39
Metaphyſici. 100 ſeq.
Molerius. 5. 53
Monachorum ordines. 125
Moralis doctrina. 105
Morinus (Joh. Bapt.) 110
N.
Nicanor Grammaticus. 75
Nominum mutatio. 11
Nonnus. 99

Novi-

Novitatis pruritus. 27. 67 ſeq.

O.

Oratores. 80 ſeq.
Orbilius. 48
Oſtentatio eruditorum. 29 ſeq.

P.

Pacius (Jul.) 144
Palæmon. 48
Palatius (Joh.) 85
Panicarola (Franc.) 128
Panſophi. 17
Pantaleon. 85
Parmenides. 69. 112
Parrhaſius (Janus.) 137
Patinus (Guido.) 9. 142
Peregrinus (Lælius.) 106
Perizonius (Jac.) 46. 75
Petrarcha. 97
Philelphus (Franc.) 30. 74. 137
Phyſici. 111
Pickerſtaff (Iſ.) 70
Pindarus. 7
Plato. 82. 113.
Plinius ſecundus. 18
Poetæ. 90
laureati. 97
Podagræ remedium. 117
Poggius Flor. 45
Politianus (Aug.) 137
Politici. 106
Polygraphi. 21 ſeq.
Poſtellus (Guil.) 68. 79 ſeq.
Protogenes. 69
Publius Syrus. 4
Puteanus (Ericius.) 24. 144
Pythagoras. 113

Q.

Quæſtiones inanes. 74. 76. 101
Quernus (Camill.) 94
Quintilianus. 82

R.

Rabirius. 48
Rabuliſtica. 123
Ramus (Petr.) 45. 135
Ranzovius (Henr.) 25
Raritas materiæ. 16
Reinhartus (Elias Sam.) 49. 129
Reuberus (Juſtus) 24
Reuchlinus (Jo.) 113. 143
Rhedonenſis (Th.) 128
Rhetorica. 80
Rhetoriſmus hiſtoricus. 82
Riccardius (Nic.) 32. 128
Ricciolus. 109
Richelius Card. 3
Robertellus (Franc.) 43
Rohault (Jac.) 53
Ronſardus (Petr.) 93
Ruffinus. 89
Rüxnerus (Georg.) 85

S.

Sacerdos German. 40
Sanctorius. 113

Sando-

Sandovallius (Franc.) 90
Sanrey (Agnus Benignus) 75
Scaliger (Joſ.) 79
Scaliger (Jul. Cæſ.) 12. 46
Scherzerus (Ad.) 49
Scholaſticorum elogia. 14 ſeq.
Schottus (Andr.) 25
Schurtzfleiſchius (Conr. Sam.) 88
Scioppius (Caſp.) 12. 42
Segeri (Jo.) ambitio & vita. 16
Sejanus. 89
Serlo Logicus. 100
De Serres (Joh.) 33
Silo Logicus. 100
Slatyer (Wilh.) 90
Socrates. 82. 113
Sol locus inferni. 111
Stoici. 82. 106
Stumpfius. 85
Suiſſetus. 114
Sylvius (Jac.) 141

T.

Taſſonus (Alex.) 44
Tituli eruditorum. 11. 13
librorum. 18 ſeq.
Thales Mileſius. 112
Theatri plauſus. 2 ſeq 8
Theologi. 124 ſeq.
Theophraſtus Ereſius. 134
Thevet (Andr.) 79
Tiberius Imp. 74
Tragœdiæ *Le Cid* fata. 3
Trapezuntius (Georg.) 45
Turneiſſerus (Leonh.) 117

V.

Valla (Laur.) 45
Vaninus (Jul. Cæſ.) 114
Varillas (Ant.) 86
Verderius (Ant.) 43
Verderius (Claud.) 43
Verulamius. 113
Veſtitus eruditorum. 51 ſeq.
Vetuſtatis admiratores. 37
Villanus (Nic.) 44
Virgilius. 93
Vis attractrix. 114
S. Vitalis. 126
Vitilitigia. 48
Ex Urina judicium. 117
Urſinus (Fulvius.) 36

W.

Weiſius (Chriſt.) 81

Z.

Zabarella (Jac.) 90
Zapata (Ant. Lupianus) 86
Zeno. 113
Zieglerus (Caſpar.) 28
Zopyrio Grammaticus. 49

6.64

1,3

837